

ЕДНА
САГА ЗА
АВСТРАЛИЯ

Тираж: повече от 5 милиона

ДЪЛГОТО ЗАВРЪЩАНЕ

Продължение на "Птиците свиват гнезда" и
"Мъжът от Австралия"

Аарон
Флетчър

ААРОН ФЛЕТЧЪР ДЪЛГОТО ЗАВРЪЩАНЕ

Превод: Леда Милева, Емилия Димитрова

chitanka.info

Наследство в Пустошта...

Земята на имението Тибубъра в австралийската Пустош е попила кръвта, потта и сълзите на много поколения от фамилия Керик, но пък им е дала значително богатство. С изчезването на осемгодишния Джереми Керик, който един ден трябва да наследи всичко, златното наследство губи смисъл. Бягайки от болката, че е изоставено от майка си и отхвърлено от баща си, момчето се скита по неизбродните пътища на Пустошта, за да открие истинската човечност у примитивните аборигени. Сред безкрайните диви простори младият мъж успява да спечели сърцето на жената на своите мечти. Заедно те ще посрещнат предизвикателството на Пустошта и ще победят или ще загинат.

ПЪРВА ЧАСТ

1.

— Джереми, ела тук, моля ти се!

Момчето, обзето от страх, не се обади на майка си. Седеше върху клон на евкалиптовото дърво в задния двор — неговото убежище в минути на отчаяние. Струваше му се, че събитията на последните седмици отиваха към своята развързка; чувстваше, че ще стане нещо ужасно.

Никой не му бе обяснил причините за случилото се, а и Джереми бе избягвал да задава въпроси. Беше се опитал да не обръща внимание на онова, което става, защото му се искаше само едно — неговият свят, сигурен и спокоен, да остане непроменен. Но тази сутрин майка му не го изпрати на училище и го накара да облече празничните си дрехи.

— Джереми, знам, че ме чуваш — извика пак Клара Тавиш. — Хайде ела, миличък.

Момчето неохотно слезе от дървото и се отправи към майка си, застанала до вратата на кухнята. От всичко, което се бе случило, най-много го тревожеше промяната у майка му — само милата ѝ усмивка бе останала все същата. Напоследък доктор Оливър Уилис идваше да я преглежда все по-често, но въпреки това тя продължаваше да слабее и да става по-бледа, а очите ѝ неведнъж бяха зачервени от плач.

И сега, когато се наведе над него, за да изчисти полепналите по дрехите му парченца от евкалиптова кора, Джереми забеляза, че очите ѝ пак са зачервени.

— Обещай ми, че ще бъдеш твърд като мъж, макар да си още малък — помоли го тя тихо.

Така му казваше винаги, когато момчето се готвеше да заплаче, а от тези думи страховете му само нарастваха. Джереми събра сили, за да посрещне неизвестното изпитание, което го очакваше, и успя да ѝ кимне в отговор. Майка му го улови за ръка и го поведе към гостната стая.

Стъпките им отекнаха през празната къща, защото мебелите бяха изнесени. Братът и двете сестри на Джереми, родени от друг баща — и тримата много по-възрастни от него — бяха напуснали дома им,

отнасяйки със себе си някои вещи, а чужди хора бяха купили останалите. В последно време момчето се връщаше от училище тичешком, защото се страхуваше, че докато се прибере, от дома им няма да е останало нищо.

В гостната седяха мъж и жена на средна възраст. От скъпото им облекло личеше, че са богати и с добро обществено положение. Джереми познаваше жената, която, доколкото си спомняше, ги бе посещавала вече два пъти, беше му носила играчки и бонбони. Бялата коса не ѝ подходеше, защото по хубавото ѝ лице нямаше и следа от бръчки. При предишните си посещения тя се бе държала с Джереми много сърдечно и сега се усмихна, щом той влезе в стаята.

Мъжът до нея бе непознат за момчето. Неговата бяла коса съответстваше на бръчките му и на други белези на по-напредналата възраст, но се държеше като енергичен млад човек. Бе висок и мускулист, със силно, грубовато лице, което се смекчи от усмивка, когато той погледна към Джереми.

— Джереми — започна Клара, — сигурна съм, че помниш баба си, госпожа Александра Керик. Казвала съм ти, че тя живее със съпруга си далече, в Голямата пустош, а сега и той е дошъл с нея в Сидни. Господин Дейвид Керик е твой дядо.

Момчето се поклони и измърмори нещо като поздрав. Роднинските връзки, за които бе споменала майка му, не означаваха нищо за Джереми, тъй като се чувстваше свързан от родство и обич единствено с нея и до известна степен — с несъщите си брат и сестри. Знаеше, че той е различен. В училищния двор момчетата му го казваха направо, като го наричаха копеле.

Александра се приближи и се наведе към Джереми. Тюлът на широкополата ѝ шапка се допря до главата му, когато възрастната жена го прегърна и целуна, а ароматът на парфюма ѝ събуди у момчето далечен спомен за предишните ѝ посещения — тогава бе още твърде малък и не си ги спомняше ясно.

— За мене винаги е истинска радост да те видя, миличък — започна тя. — И всеки път се учудвам колко си пораснал. — После се обърна към съпруга си: — Джереми е много едър и развит за осемгодишно момче, нали, Дейвид?

— Вярно е — съгласи се мъжът. — Той е чудесно, хубаво момче.

Джереми се опита да се усмихне, но гостите го притесняваха и се чудеше защо са дошли. Но когато забеляза какво е поставено до главния вход, страхът му се превърна в ужас. Искаше му се да изтича до евкалиптовото дърво в градината и да се изкачи на върха му, но не можеше дори да помръдне. Вързоп с негови дрехи и други вещи стоеше до вратата. Щяха да го отведат от тук така, както бяха изнесли мебелите. Майка му щеше да го даде на тези хора.

Александра забеляза тревогата му, а очите ѝ излъчваха съчувствие, когато помилва леко лицето му. След това се обърна към майка му:

— Клара, знам, че изпитваш непоносима мъка и от сърце бих желала да мога да я облекча.

— Вие вече ми помогнахте много, госпожо Керик — увери я Клара. — Другите ми деца нямат възможност да се грижат за Джереми и се канех да ви пиша за него. Но така стана много по-добре, отколкото смеех да се надявам.

— Дейвид и аз смятахме, че идваме в Сидни по работа, но сега съзнавам, че Божията ръка ни е довела тук. Ако ми беше писала, то се знае, бих пристигнала незабавно. Грижете за Джереми ще бъдат удоволствие, а не задължение. Има ли нещо друго, което бихме могли да направим?

— Не, единствената ми тревога бе за децата, но сега съм спокойна за бъдещето им. Както знаете, сър Мортън настани другите ми деца на добра работа, а Джереми ще се радва на всички преимущества, които вие можете да му осигурите. Не се опитах да му обясня това, проявих слабост.

— Не, това не е било слабост, Клара. При създалото се положение ти си проявила голяма смелост. В удобен момент аз ще обясня всичко на Джереми. Колкото до Мортън, той е изпълнил само един свой дълг.

— Все пак мнозина не биха направили това, госпожо Керик. Сърцето ми е спокойно за Бенджамин, за Агнес и Дафни и съм много благодарна на сър Мортън. Е, няма смисъл да ви задържам...

Гласът ѝ пресекна и разговорът свърши. Александра се обърна към съпруга си и кимна към вързопа до вратата. Високият мъж се отправи към изхода и даде знак на някого, който чакаше отвън. Миг по-късно един кочияш дойде за вързопа и го отнесе.

Джереми се извърна към майка си, за да я помоли да го задържи при себе си, но тя се сведе и го взе в прегръдките си.

— Моля ти се, мамо — шепнеше той. — Моля ти се, остави ме при себе си.

— Не мога да те задържа при себе си, любов моя — промълви тя разстроена, притискаше го до гърдите си и го целуваше. — След време ще разбереш защо.

— Моля те, мамо...

— Не мога, любов моя, не мога — повтори тя с приглушен от ридание глас. — Помни, че ми обеща да бъдеш твърд малък мъж, затова не бива да плачеш. Бъди добро момче и слушай баба и дядо.

Мокротото ѝ от сълзи лице се притисна до неговото и тя го целуна пак. Когато се отдръпна, Джереми се опита да се задържи за майка си, но тя свали ръцете му, обвити около врата ѝ, и ги целуна. После Дейвид Керик без усилие вдигна момчето с една ръка и тръгна с него към изхода.

Джереми погледна над рамото му и в безмълвен израз на отчаяние протегна ръце към майка си. Тя и Александра, и двете разплакани, се прегърнаха. Момчето хвърли последен поглед към майка си, докато дядо му го изнасяше навън. Александра ги последва с несигурни стъпки, бършейки очите си, а вратата се затвори зад гърба ѝ.

В края на алеята ги очакваше карета. Със свободната си ръка Дейвид подхвана съпругата си и я поведе към нея. Вътре той седна на седалката срещу жена си, като настани Джереми до себе си. Каретата пое по улицата, отдалечавайки се от къщата. Джереми беше потресен и тъй изумен, че не можеше дори да плаче. Всичко му се струваше нереално, кошмар, от който скоро ще се събуди.

Александра сдържаше плача си и бършеше сълзите си с кърпичка. Тя и съпругът ѝ унило обсъждаха положението, но Джереми не разбираше думите им. Според него всичко щеше да бъде отлично, ако си беше останало както досега. Дейвид се обърна към Джереми и го потупа леко по рамото с едрата си загоряла ръка.

— Знаем, че си уплашен и объркан, това е естествено — опита се да го успокои той. — Но съвсем скоро ще бъдеш много щастлив. Сигурен съм, че животът във фермата Тибубъра ще ти хареса.

Джереми кимна и от учтивост промърмори нещо в отговор, но вътрешно не можеше да се съгласи с тези думи. Дейвид се обърна отново към Александра и заговори за приготовленията около връщането им във фермата след няколко дни. Очите на Джереми се напълниха със сълзи, ала той ги преглътна, като си спомни обещанието пред майка си да не плаче. Но да сдържа сълзите си му бе трудно, защото отчаяние напираше в гърдите му.

Докато каретата вземаше един завой, Джереми погледна навън и разбра, че вече са напуснали Уинярд, квартала със спретнатите скромни къщи, където бе живял до днес. В пролуките между дървета и сгради зърна Сидни Коув и гората от мачти, изпълнила залива. Каретата мина по Хънтър стрийт и пресече центъра на града бавно, защото тук движението бе голямо. Тротоарите бяха изпълнени с новопристигнали хора, запътени към златните находища с вързопите си, за които бяха превързани кирки и лопати.

Каретата зави по Маккуери стрийт и се насочи към квартала Улу. Това бе моден район на града с големи, луксозни резиденции, обърнати към Хайд парк и Кралската ботаническа градина зад бреговата линия на залива Фарм Коув. Джереми се досети, че каретата отива към къщата на баща му — още една роднинска връзка, която не означаваше нищо за момчето. Един ден, когато бяха слезли в града, Агнес и Дафни му бяха посочили сър Мортън Керик.

След това бе виждал този човек през няколко месеца, но винаги от разстояние — с изключение на един път. В този случай майка му го бе изпратила за нещо към центъра на града и момчето бе видяло, че баща му приближава по улицата. Джереми се бе спрял и се бе усмихнал, за да го поздрави, като се питаше дали баща му би дошъл някой ден в неговото училище, когато играят крикет, така, както правеха другите бащи. Но сър Мортън бе минал край него, без да го забележи или без да го познае.

Шумът и миризмите на града вече бяха останали зад тях. Каретата се движеше между каменни стени по широка тиха улица, засенчена от дантелените корони на високи дървета. При една порта каретата сви по алея сред красиво оформена градина, която водеше към внушителна триетажна къща във викториански стил с фронтони, кулички и множество орнаменти. Алеята стигаше до кръгъл вътрешен двор пред фасадата на къщата.

Каретата едва бе спряла, когато по стъпалата се спусна неприветлива, набита жена, облечена в строга, семпла рокля; ключовете, закачени на колана ѝ, подсказваха, че тя е икономката. След нея вървеше прислужница, която взе вързоп с дрехи, докато Дейвид и Александра си размениха няколко думи. После Дейвид отново се качи в каретата и потегли нанякъде, а Александра хвана Джереми за ръка и го поведе нагоре по стъпалата, следвайки икономката и прислужницата.

Зад голямата двойна врата се откри просторен вестибюл с висок таван и блестящ паркет; в единия му край имаше дървено стълбище с богата украса. Докато ги водеше към стълбите, икономката съобщи, че една от стаите за гости е приготвена.

— Радвам се, че сте се сетили да направите това, госпожо Роу — отвърна Александра. — Вкъщи ли е госпожица Дирдри?

— Да, госпожо. Върна се преди малко и е в стаята си.

— Помоли я да дойде в стаята на младия господар Джереми, ако обичаш. Бих искала да остане с него до вечерята.

— Много добре, госпожо.

Изисканата, луксозна обстановка и официалното държание на прислугата изглеждаха на Джереми странни, караха го да се чувства неудобно. Но притеснението му намаля, като разбра, че Дирдри е тук. Дирдри беше фотографка, от която майка му и сестрите му много се възхищаваха. Откакто се помнеше Джереми, тя бе честа гостенка в дома им и винаги му бе носила играчки и сладкиши.

Икономката ги въведе в просторна стая на втория етаж, която според Джереми би заела половината от досегашния му дом. Мебелите от добре полирано орехово дърво блестяха като тъмна коприна. Прислужницата и икономката подредиха дрехите на момчето в чекмеджетата, а само след няколко минути се появи Дирдри.

Висока и тънка, тя бе около двацет и пет годишна и приличаше на майка си, с кестенява коса и дълбоки сини очи. В стила на викторианската мода носеше рокля от бледолилав брокат с висока яка, с корсаж и маншети, украсени с дантела. Дирдри се усмихна лъчезарно, очите ѝ искряха.

— Джереми, миличък! — извика тя радостно. — Очаквах с нетърпение да те видя.

— Добър ден, лельо Дирдри — отвърна той.

Въпреки потиснатото му настроение, сърдечното ѝ шумно приветствие извика бледа усмивка на устните му. Дирдри го прегърна, притисна го към себе си и го целуна.

— Знам, че сега ти е много мъчно — каза му тя. — Но само след няколко дни най-трудното ще е минало и скоро ще бъдеш много щастлив.

— Да — промърмори Джереми, като не искаше да ѝ противоречи.

— Дирдри — обади се Александра, — ако останеш при Джереми, аз бих искала да свърша някои работи. Той не бива да е самичък, докато свикне с новото положение.

— Не бива — съгласи се Дирдри. — С голямо удоволствие ще стоя при него, мамо. — Тя се обърна към Джереми и му посочи малка масичка със столове под един от прозорците. — Седни там, Джереми. Ще донеса от моята стая някои неща, които мисля, че ще ти бъдат интересни.

Двете жени излязоха, а Джереми седна на масичката. Ако се съдеше по думите им, очевидно всички вярваха, че след време той ще се приспособи към голямото объркване на живота му, ала той самият го намираще тъй страшно, че едва ли би могъл да го преодолее. И всичко му се струваше съвсем ненужно. Би могъл просто да остане при майка си, макар че мебелите бяха изнесени от дома им. Докато гледаше разсеяно през прозореца, очите му отново се наляха със сълзи, но ги избърса, като си спомни обещанието си.

Дирдри се върна и донесе няколко кутии, наредени върху най-голямата отдолу. Започна да ги отваря и Джереми видя, че в голямата кутия има стереоскоп — апарат, с който могат да се гледат картинки, а по-малките кутии бяха пълни с комплекти от различни фотографии. Една от сестрите му имаше стереоскоп с няколко фотографии и понякога позволяваше на Джереми да ги гледа.

— Тези картини са изработени от снимки, които аз съм правила — обясни му Дирдри, като отваряше кутиите. — Моите снимки са върху стъклени плаки, които изпращам на една фирма в Лондон. Там вадят фотографиите и ги продават, като част от парите е за мене. Ето, виж първо този комплект.

Обзет от тъга и желание да се върне при майка си, Джереми не проявяваше интерес към стереоскопа, но послушно го взе и почна да

поставя картините една след друга. Първият комплект показваше сцени из живота на аборигените, застанали в различни пози и заети с разни дейности около ниските си жилища от дървесна кора. Докато Джереми разглеждаше картинките, Дирдри му разказа как е пътувала до река Дарлинг, далече на запад от Сидни, за да фотографира тези хора.

И вторият комплект представяше живота на аборигените, а няколко от следващите — лагерите край златните залежи. На тях се виждаха мъже, които промиват златоносен пясък, готвят си храна пред палатки и се хият победоносно, като показват намерените късчета злато. После идваха снимки от овцевъдни ферми, чифлици, лозя и различни австралийски градове. Дирдри разказваше за всички тези места и за случки, станали там.

Момчето слушаше разсеяно и гледаше фотографиите, но сърцето му бе изпълнено с тъга. В центъра на събитията от този ден имаше един невероятен факт. Немислимо бе, че майка му ще го даде на други хора. И все пак тя бе направила тъкмо това, а Джереми не можеше да си обясни по каква причина бе постъпила тъй странно и жестоко с него.

Часовете се влачеха и когато започна да притъмнява, Дирдри запали с клечка кибрит газовата лампа на масата. След известно време на вратата се почука и влезе една прислужница.

— Вечерята ще бъде сервирана след малко — обяви тя с лек реверанс. — Госпожата иска младият господар Джереми да вечеря със семейството, а да не му слагаме отделна детска маса в преддверието на кухнята.

Дирдри благодари на прислужницата и прибра фотографиите в кутиите им. Нареди ги една върху друга и Джереми я последва по коридора, за да ги прибере в стаята си. Когато отново излязоха в коридора, Дирдри пооправи яката и сакото на Джереми, взе ръката му и го поведе към стълбите. Докато слизаха надолу, Джереми видя, че дядото, бабата и баща му излизат от предния салон и пресичат вестибюла към столовата.

Около трийсет и пет годишен, Мортън Керик бе среден на ръст и възпълен. Имаше вид на човек, който се занимава с книги, а лицето му бе с нездрав цвят от затворения живот. Най-забележителното у него

бяха необичайно бледите му сини очи, същият цвят като очите на Джереми.

Александра и Дейвид се усмихнаха на Джереми, но Мортън продължи да върви към столовата, докато майка му не го спря с леко раздражен тон:

— Мортън, нямаш ли намерение да поздравиш сина си?

— Да, разбира се — отвърна той несигурно, сякаш не знаеше какво да каже. Бледосините му очи изглеждаха студени и надменни, когато се обърна към Джереми. — Е, настани ли се добре? — попита той.

— Да, сър — отвърна момчето механично.

Мортън кимна и стисна устни.

— Радвам се да чуя това. — Помисли какво още да каже и продължи: — Естествено, съчувствам ти за всичко, което се случи. Добро впечатление ми прави, мога да добавя, че не хленчиш по този повод. От вайкането няма полза, нали? Какво? А?

— Не, сър — отговори Джереми плахо след подканата на Мортън, но смисълът на думите му остана неясен, а държанието на баща му го смущаваше.

— Точно така. Майка ти е решила разумно, че нейната...

— Мортън — прекъсна го Александра, — още не съм говорила с Джереми за обстоятелствата. И не забравяй, че той е само осемгодишен. Държиш се като с възрастен, при това, с чужд човек.

— Знаем колко годишен е — отвърна Мортън и се обърна към майка си. — Но не бих могъл да кажа, че имам опит в отношенията с деца.

— Това е ясно — забеляза Александра и посочи към столовата. — Да оставим този въпрос и да идем на вечеря.

Мортън вдигна рамене, кимна и тръгна напред. Александра и Дейвид се усмихнаха на Джереми, а Дирдри го потупа сърдечно по рамото и всички последваха Мортън. Поради отношението на баща му момчето се почувства още по-неудобно в непознатата разкошна обстановка.

Масата в столовата би могла да побере десетки гости, затова петте прибора, наредени в единия ѝ край, почти се губеха в блестящата ѝ повърхност. Мортън седна на мястото на домакина, отдясно се настаниха родителите му, а срещу тях — Джереми и Дирдри. Объркано

и със страхопочитание, момчето заоглежда многобройните скъпи сребърни прибори, съдовете от порцелан и кристал.

Дирдри дискретно показваше на Джереми кои прибори да използва, когато прислужниците поднасяха различните блюда, но той нямаше никакъв апетит. Освен това се боеше да не счупи някоя скъпа чиния и да не разсипе нещо върху лъскавата маса. Копнееше да бъде пак с майка си на малката, проста маса в дома им и едва опита супата, после салатата и рибата. Мортън се хранеше с удоволствие, което разкриваше причината за пълнотата му, и същевременно разговаряше с другите на разни теми.

За Джереми разговорът нямаше особен смисъл и той го слушаше разсеяно, като очакваше края на вечерята. Най-напред говореха за някаква овцевъдна ферма в съседство с имението на баба му и дядо му. Наричаха я фермата Уаямба, а собствениците ѝ били семейство Гарити. Край границата на фермата, в местност наречена Броукън Хил, била открита сребърна руда.

— Ако Пат Гарити беше още жив — разсъждаваше Дейвид, — в Броукън Хил можеше да стане кръвопролитие. Той бе особено привързан към тази местност. Но и сега станаха достатъчно неприятности. Елизабет Гарити накара пастирите си да издигнат ограда между фермата и Броукън Хил.

— Не разбирам защо консорциум се е заел да разработва мината в Броукън Хил — недоумяваше Мортън. — Там не се стичат тълпи от златотърсачи, както е на други места.

— Елизабет просто не иска никой да стъпва в земите на фермата Уаямба — отвърна Александра. — Тя предпочита да е изолирана и не може да понася нахлуването на цивилизацията в австралийската пустош.

— Така и не можах да разбера защо именно жената на Колин се нагърби с грижата за фермата Уаямба — забеляза Мортън. — Допуснах, че или той, или сестра му Шийла ще поемат фермата след смъртта на баща им.

— Въпрос на предположение — отвърна Дейвид. — Нито Колин, нито Шийла имат качествата, необходими за управлението на една ферма. Те самите първи биха признали това. А Елизабет притежава такива качества и Пат Гарити ги забеляза. Той се погрижи

тя да научи всичко, което ще е нужно да знае, когато дойде време тя да поеме управлението. И трябва да кажа, че се справя великолепно.

Обсъждането на този въпрос още продължаваше, когато прислужницата внесе поднос с печени котлети, после разговорът се прехвърли на други теми по време на основното ястие, но всичко, което говореха, бе тъй чуждо за Джереми, както и приказките за овцевъдната ферма. Най-после вечерята свърши и той изпита известно облекчение. Чувстваше, че е минал успешно през едно изпитание, като нито бе счупил, нито бе разсипал нещо.

Семейството напусна столовата. Дирдри се отправи към салона с брат си и баща си, а Александра придружи Джереми до неговата стая. Кристалният полилей на вестибюла остана зад гърбовете им и сенките им тръгнаха пред тях по украсеното стълбище. Когато стигнаха до коридора на горния етаж, Александра отбеляза, че Джереми е хапнал много малко от вечерята.

— Моля за извинение, госпожо — отговори той автоматично.

— Не, не, няма нужда да се извиняваш — бързо поде Александра. — Просто не искам да бъдеш гладен, миличък. Сигурна съм, че апетитът ти ще се подобри, когато свикнеш с новата обстановка. Ще почакам в коридора, докато си легнеш, после ще дойда да те завия.

Момчето отвори високата, тежка врата и влезе в стаята. Тя бе изпълнена с тъмни сенки, защото лампата на масата бе оставена да гори слабо. За разлика от малката му удобна стая в неговия дом, тази бе огромна, мрачна и враждебна. Джереми намери нощницата си в едно чекмедже, съблече се и я нахлузи. После се покачи на леглото, което бе тъй огромно, че почти се загуби в него.

Александра почука, влезе и дойде до леглото му. Нощницата на Джереми, която бе наследил от Бенджамин, му бе прекалено голяма. Отворът при яката оставаше част от раменете и гърдите му открити и той забеляза, че баба му се вглежда в родилното петно на рамото му, докато оправяше завивките. Усети топлата ѝ нежна ръка върху лицето си, когато се наведе да го целуне, но това не бе ръката на майка му. Александра взе лампата от масата и излезе. Стаята потъна в мрак.

Заедно с мрака и скръбта притисна Джереми. Отделен от майка си и оставен в чужда, неприветлива къща, той изпитваше безутешна печал. Баща му очевидно не го обичаше, а останалите, макар да се

държаха с него мило, не бяха нищо повече от познати. Вече нямаше сили да изпълнява обещанието пред майка си и по бузите му рукнаха сълзи. Джереми заплака горчиво и най-после даде воля на мъчителната си тъга да се излее.

Той не само изпитваше мъка, но продължаваше да е в пълно неведение защо се бе случило всичко това. Фактът, че майка му го бе оставила на други хора, противоречеше изцяло на онова, което знаеше и чувстваше към нея. Но тя бе направила именно това. После, след дълго мислене, му хрумна едно обяснение и сълзите му пресекнаха.

Много пъти бе чувал майка си да изразява искрено желание децата ѝ да имат добро положение в живота. Малко преди да бъде отведен, майка му бе говорила за преимуществата, които семейство Керик би могло да му осигури. Очевидно бе решила, че тя е направила всичко, което може да направи за него и се бе обърнала към Керикови като негови роднини да помогнат за преуспяването му в живота.

Майка му бе сгрешила, а какво трябваше да направи Джереми, за да поправи грешката ѝ, бе съвсем ясно. Трябваше да я убеди, че най-доброто за него бе да остане при нея, дори и да са без грош. Това му изглеждаше лесно изпълнимо, защото майка му винаги бе готова да се съобрази с желанията му.

След като решението на проблема се оформи в съзнанието му, Джереми се поуспокои. Не си спомняше да се е унасял, но внезапно видя, че утрото е дошло и една прислужница влиза в стаята. Тя го поздрави весело, напълни каната на умивалника с топла вода и излезе. Джереми стана от леглото и отиде до умивалника, като мислеше само как да се измъкне от тази къща, за да отиде при майка си и да говори с нея.

Поколеба се, като погледна каната и легена на умивалника. Бяха направени от по-фин порцелан, отколкото най-хубавите чинии на майка му, които бе продала на някого преди една-две седмици, а да счупи някоя от тях би било ужасно. Момчето грижливо постави легена на пода, после внимателно взе каната от умивалника и изсипа водата в легена. Като коленичи на пода, изми лицето и ръцете си.

Дланите му бяха още влажни, когато връщаше легена върху умивалника и едва не го изпусна. Ахна уплашено, стисна го здраво и опръска нощницата си с вода. Остави легена на място с въздишка на облекчение и попи с кърпата за ръце капките върху излъскания под.

Почти се беше облякъл, когато на вратата се почука и влезе Александра. Усмихна му се топло, поздравиха се и Джереми тръгна с нея към долния етаж. Стомахът му се свиваше от глад, а когато стигнаха до столовата, Джереми забеляза, че сега не е тъй официална и смуцаваща както предната вечер. Храната бе сложена в подноси върху бюфета и останалите членове на семейството сами си пълнеха чиниите и ги отнасяха на масата.

В сребърните подноси бяха наредени нарязана шунка, яйца, препечени кръгли хлебчета, резени от плодове, посипани със захар и канела — такава закуска в дома на Джереми би била рядко събитие. Александра му напълни една чиния, наля чашата му и ги отнесе на мястото му до Дирдри. Напитката бе кафе с необикновен, но приятен вкус, а шунката и яйцата бяха чудесни.

Докато се хранеше, Джереми случайно покапа с мазнина белоснежната салфетка, която бе сложил в скута си по примера на Дирдри. Той скришом я стъгна под масата, като се надяваше, че никой не е забелязал. Насядалите около масата говореха какво възнамеряват да правят тази сутрин и Джереми се досети по какъв начин може да избяга незабелязано. Дирдри щеше да отиде в дагеротипното студио, където работеше, Дейвид имаше работа в града, а Мортън и Александра смятаха да посетят една къща, в която са живели преди много години. Ако останеше тук, Джереми можеше да си тръгне, след като всички излязат.

— Сигурна съм, че ще мога да се освободя и днес следобед — каза Дирдри. — Напоследък няма много клиенти, а господин Робинсън винаги проявява разбиране, когато трябва да отсъствам при пътувания и в други случаи. Значи всички ще се срещнем тук за обед, нали? — Другите кимнаха и потвърдиха, че са съгласни, а Дирдри се обърна към Джереми: — Искаш ли да дойдеш в студиото с мене? Вярвам, че ще ти бъде интересно.

— Не, лельо — отвърна той. — Моля да ме извиниш, но предпочитам да остана тук.

За миг настъпи мълчание, а Дирдри погледна към майка си за указание как да постъпи. Александра поклати глава с усмивка, която изразяваше съжаление.

— Мисля, че ще е много по-добре, ако не оставаш сам засега, миличък — заговори тя нежно. — И какво би правил тук съвсем

самичък?

— Ще разгледам конюшните — изтърси Джереми първото нещо, което му хрумна.

Дейвид се усмихна на момчето радостно, доволен от отговора му.

— Значи обичаш конете, така ли? — запита той.

— Да, сър — отвърна Джереми, благодарен за подкрепата, която неговото извинение бе намерило от страна на дядо му. — Много ги обичам, сър.

— Е, ще се нагледаш на коне в имението Тибубъра — увери го Дейвид, после се обърна към Александра: — Скъпа, не виждам нищо лошо в това, момчето да остане тук и да погледа конете.

Отново настана мълчание, а Александра погледна Джереми. Той съзна, че докато очите на баща му бяха студени и остри, очите на баба му можеха да бъдат много по-проницателни. Макар да го гледаха с нежност и обич, те сякаш го пронизваха и се мъчеха да прочетат мислите му. След като го погледа доста дълго, тя неохотно кимна:

— Добре. Но бъди внимателен около конюшните, миличък, защото някои от конете са доста буйни.

— Да, госпожо — отвърна Джереми, като едва сдържа въздишката си на облекчение.

Когато излязоха от столовата и другите тръгнаха да вземат палтата, шапките и ръкавиците си, Джереми прекоси къщата и излезе през задния вход. Спусна се по пътеката към вътрешния двор пред конюшните, където един коняр и кочияшът тъкмо бяха впрегнали два коня в каретата. Тя потегли по алеята към главния вход на къщата, за да отведе Мортън и Александра.

После конярят и един ратай изведоха от конюшната два коня, впрегнати в двуколки, към които вече идваха Дирдри и Дейвид. И двамата се усмигнаха на Джереми, а Дирдри повтори предупреждението на майка си да бъде внимателен, когато се навърта край конете. Баща и дъщеря се качиха в двуколките и бързо се отдалечиха по алеята. Щом излязоха на улицата, Джереми се върна по пътеката вкъщи.

Във вестибюла срещна прислужница, която се спря и го попита дали иска нещо. Джереми отвърна, че ще се качи в стаята си и се насочи към стълбището. Но когато стъпките ѝ заглъхнаха зад гърба му,

той сви към страничен вход, извеждащ на алеята. Излезе навън тихо и полетя към улицата.

В заможния квартал Улу, Джереми се почувства просто като един от пешеходците по оживените улици и се поотпусна. Гореше от нетърпение да говори с майка си и тръгна с ускорена крачка през гъстото движение, като заобикаляше карети и товарни коли на пресечките. В квартала Уинярд превозните средства намаляха и момчето най-после стигна до тяхната улица. Затича по нея, но когато къщата им се показва, тръгна по-бавно.

Преди година техен съсед му бе подарил котенце, което умря. Лежеше като заспало, но беше някак различно, у него липсваше нещо съществено. И тяхната къща сега изглеждаше така. Смразяващ страх замени възбудата на Джереми и той отново затича.

Страхът му се засили, когато се стрелна по пътеката и влезе в къщата. Беше съвсем празна, в нея нямаше нито една мебел, нито една вещ. Ехото на собствения му глас сякаш му се подиграваше като влизаше от една празна стая в друга и викаше майка си. Озадачен и изумен, Джереми излезе през кухненската врата в задния двор.

Видя, че съседката им простира пране и се приближи до оградата между двете къщи.

— Госпожо Грифин! — извика Джереми. — Знаете ли къде е майка ми?

Съседката се обърна, изненадана, че го вижда тук, а също и от въпроса му.

— Ама ти не знаеш ли, Джереми? — отвърна тя. — Майка ти вече е на път към Шотландия. Параходът ѝ тръгна рано тази сутрин.

Най-напред Джереми се вцепени, бе тъй потресен от думите на съседката, че продължи да я гледа изумен. После това, което му бе съобщила, се свърза в ума му с други неща и той стигна до заключение, което напълно го обърка, разби самите основи на живота му.

Майка му често си бе спомняла с копнеж за Шотландия, защото и след толкова години, прекарани в Австралия, родната земя продължаваше да ѝ липсва. Джереми дойде до извода, че копнежът ѝ през последните седмици се е засилил тъй много, та майка му дори е заболяла и е започнала да подготвя завръщането си в Шотландия. Първата стъпка бе да уреди Бенджамин, Агнес и Дафни да се изнесат

от дома им и да се настанят в други квартири. След това се бе освободила от цялото им имущество.

Последната стъпка бе да се освободи от него, като го даде на семейство Керик. Макар и да е знаела, че Джереми би отишъл където и да е, стига да е с майка си, тя бе предпочела да го остави тук. Тази, която бе смятал за олицетворение на майчината любов, го беше изоставила.

Болката, която изпита, се превърна в изгаряща мъка, в открита рана на уязвимо, незащитено място. Джереми се обърна и затича, страданието му подклаждаше непреодолимо желание да се махне, да избяга от случилото се. Съседката викаше нещо, но той едва я чуваше. Мина тичешком през къщата, по пътеката и се понесе по улицата.

Сълзи замъгляваха очите му, докато бягаше безцелно от една улица към друга. Най-после стигна до оживено кръстовище, където минувачите крещяха по него, когато ги върхлиташе, а кочияшите ругаеха подплашените си коне. Джереми изтри сълзите си, за да проясни погледа си и да не се блъска в хората. Краката му бяха отмалели, гърдите го боляха и едва си поемаше дъх, но трябваше да продължи да тича.

2.

— Предполагам, че сега къщата ти изглежда по-малка — забеляза Мортън. — Казват, че човек обикновено изпитва такова чувство, когато се върне към място, където е живял преди много години.

Александра огледа широкото антре и в ума ѝ нахлу порой от спомени, засилен от горчиво-сладката носталгия, която изпитваше. Тя се обърна към Мортън:

— Ако е живял там като дете, нали? И също така, ако го е напуснал като малък. Аз бях деветнайсетгодишна, когато напуснах тази къща, а и след това съм се връщала тук.

— В такъв случай как ти се струва?

— Почти такава, каквато беше като собственост на баща ми. — Александра отиде до вратата на гостната, после на столовата и огледа мебелите, завити с покривала, за да не се прашат. — Виждам, че е мебелирана добре.

— Да, всички къщи, които давам под наем, са мебелирани — обясни Мортън. — С по-високия наем, който получавам по този начин, се покриват по-бързо разходите и за мебелите, и за имотите.

Александра мина по коридора и излезе през задния вход, а Мортън я последва. Тя загледа градината и си спомни отдавна миналото време, когато бе засаждала цветните лехи тук. Онези лехи бяха заменени с други, но градината и сега бе много приятна в мекия есенен ден през март 1854 година.

Когато слязоха в градината, Александра и синът ѝ видяха, че откъм алеята за карети към тях се приближава набит, прошарен възрастен мъж в работно облекло.

— Добър ден, госпожо, добър ден сър Мортън — поздрави той. — Бях тръгнал към вас, сър Мортън, но видях каретата ви и се върнах. Ако госпожата иска да наеме къщата и има някакви въпроси, бих могъл да ѝ отговоря.

— Не, това е майка ми — отвърна Мортън. — Тази къща бе собственост на нейния баща и семейството им е живяло тук някога,

затова искаше да я види отново. Мамо, това е Ходжкинс, който се грижи за няколко от моите имоти.

След като се поздравиха, Александра прояви интерес към името на стареца.

— Преди години човек със същото име работеше като градинар в имението на Макартър в Кампдън парк. Роднини ли сте?

— Да, той бе по-възрастният ми брат, Том — отвърна старецът. — Аз съм Сам Ходжкинс. Тази пролет се навършиха двайсет и шест години от смъртта на Том. Погребан е в черковния двор в Парамата. Той живееше в Кампдън парк, а аз съм прекарал целия си живот тук, но се посещавахме взаимно. Значи вашето семейство е живяло в тази къща, госпожо Керик?

— Да, фамилното ни име бе Хамънд, баща ми бе адвокат. Трудно ми е да повярвам, че е било преди толкова много години. Бързо минава времето, не е ли тъй, господин Ходжкинс?

Сам се усмихна тъжно и напълно се съгласи с тази забележка. Александра продължи да разговаря с него за събития от миналото в Сидни. Когато говореше с по-възрастни хора в града, винаги се питаше дали си спомнят съобщенията във вестниците от септември 1821 година, когато тя бе отвлечена от бандити в Голямата пустош. Ако все още имаше хора, които да си ги спомнят, този старец сигурно бе един от тях, който не можеше да не е чувал за произшествието. Би научил за него от брат си, защото Том Ходжкинс от Кампдън парк бе последният човек, когото бе видяла, преди да я отвлечат.

Но като всички други, и Сам не показваше с нищо, че си спомня. Това бе добре дошло за Александра, която предпочиташе отвлечането ѝ да си остане в миналото, тъй като децата ѝ не знаеха за него. Но не се изненадваше, че случаят е потънал в забравата. Спомените избледняхха след три десетилетия и произшествието бе погребано заедно с отдавна забравени вестници в прашните архиви.

Нещо повече, тя бе широко известна като собственица на имението Тибубъра. Като такава я знаеха, а всичко друго, свързано с нея, бе засенчено от славата на имението ѝ. Тибубъра и Уаямба със своите овцевъдни ферми бяха станали легендарни, знаеха ги в цяла Австралия като двете огромни имения — опори на западната цивилизация в Нов Южен Уейлс.

Сам спомена нейното имение, като заговори за свой братовчед, който е бил там.

— Джейк беше каруцар до смъртта си преди петнайсет години — продължи старецът. — Направи един курс дотам заедно с още десетина товарни коли, които носеха провизии, а се върнаха натоварени с вълна, но не повтори това пътешествие. Казваше, че там е краят на света, а Джейк не обичаше Голямата пустош.

— Мнозина не я обичат — съгласи се Александра. — Няколко от пастирите, които сме наемали, трябваше да се върнат, защото не можаха да издържат. И не само заради изолираността ни. Австралийската пустош в много отношения е друг вид земя и някои не могат да се приспособят. Но вече не сме така изолирани, както бяхме някога, защото сега речни кораби ни доставят провизии и отнасят балите ни с вълна. По река Дарлинг параходите стигат до Вилкания, а тя е на отсрещния бряг от източните граници на фермите Тибубъра и Уаямба.

Старецът кимна и забеляза, че са настъпили големи промени от времето, когато братовчед му е ходил там. Разговаря още няколко минути с Александра и се канеше да се сбогува, когато Мортън го помоли да остане за малко да поговорят.

— Искам да се направят няколко подобрения в конюшните — обясни Мортън и посочи с бастуна си. — Да идем там и ще ти покажа какво имам предвид. — После се обърна към Александра: — Ще дойдеш ли с нас, мамо?

— Не, ще остана в къщата, докато свършите, Мортън. Приятно ми беше да се запознаем и да поговорим, господин Ходжкинс.

Сам ѝ отговори учтиво, повдигайки каскета си. Заедно с Мортън той се отправи към конюшните, а Александра влезе вътре. Пресече коридора до предната част на къщата и започна да оглежда стаите. Сега, останала сама, когато само стъпките ѝ нарушаваха тишината, спомените ѝ отпреди три десетилетия за живота ѝ тук станаха по-ярки. Но и разговорът ѝ със Сам Ходжкинс бе възкресил горчивите и болезнени спомени за изпитанията ѝ, когато я бяха отвлекли.

Някои неща винаги ѝ напомняха за това произшествие, особено местата, където бандитите я бяха държали като затворница. Едно от тях бе шосето западно от Парамата, в местността, където пресича река Нипиан. На юг от шосето се простираше тъмна гъста гора, останала

все още недокосната, макар че околностите ѝ бяха превърнати в пасища и ниви през последните трийсет години. Бандитите я бяха оставяли завързана сред дърветата, докато те ходеха да ограбват близките чифлици.

Но с течение на годините ужасните ѝ спомени за това място се бяха примесили и с приятни асоциации. Дейвид ѝ бе разказал, че като каторжник от лагера в Парамата прекарвал неделните дни в тази гора и мечтаел да си създаде овцевъдна ферма в пустошта. Братът на Мортън, Джонатан, от своя страна казваше, че на това място жена му, Катерин, е дала съгласието си да се омъжи за него. Отишли в гората един ден да обядват на открито и да изпият бутилка вино от Кампдън парк — излет, който бе променил техния живот, а и този на Александра. Джонатан и Катерин, които живееха с трите си дъщери в имението Тибубъра, бяха за нея извор на постоянна радост.

Александра се качи по стълбите и влезе в някогашната си стая. Мебелите, покрити, за да не се прашат, бяха съвсем различни от нейните, но стаята въпреки това ѝ изглеждаше позната. Отиде до прозореца, който гледаше към градината в задния двор и конюшните.

Мортън разговаряше пред конюшните със своя управител, като сочеше ту тук, ту там с бастуна си. Той очевидно никога не се е запитвал, мислеше си Александра, защо по нищо не прилича на Дейвид и на Джонатан. Благодарна му бе, че не бе проявил никакво любопитство в това отношение, защото само тя и Дейвид знаеха кой е истинският баща на Мортън — един от бандитите, които я бяха отвлекли, на име Инос Хинтън. Такъв бе произходът на бледосините очи на Мортън и на родилното петно върху рамото му — особености, които бе предал и на Джереми.

Александра дълго се бе страхувала, че Мортън може да е наследил престъпните наклонности на Инос Хинтън, защото първородният ѝ син бе трудно дете. След време този страх бе изчезнал, защото бе осъзнала, че той просто има труден характер. Мортън държеше хората на разстояние и бавно установяваше връзки, тъй като най-много се боеше от едно — да не се довери на някого, който може да го излъже. Александра бе успяла да спечели неговото пълно доверие и обичта му още като момче и близостта между двамата се бе запазила досега.

През последните години, и особено по време на това си посещение, тя отново бе започнала да се тревожи за Мортън. Бе станал по-раздразнителен и по-затворен отпреди, което показваше, че не е щастлив. Това се отразяваше и на здравето му, защото ядеше прекалено много, сякаш се стараеше да засити някаква вътрешна своя нужда. Една от причините да поиска да дойде с него до тази къща бе желанието ѝ да поговорят насаме и да разбере какво го безпокои. Като видя, че управителят си тръгва, а Мортън се насочва към къщата, Александра слезе долу.

Свали покривалото от едно канапе в гостната и след миг Мортън влезе в стаята.

— Хайде да седнем и да поговорим, Мортън — предложи тя. — Имаме още малко време.

— С удоволствие — отзова се той. — Нашите тихи разговори винаги са ми били приятни, мамо.

Като се настаниха, Александра го попита как вървят работите му и Мортън заговори за някои неща, станали в последно време. Тя знаеше, че това свидетелства за безрезервното му доверие в нея, тъй като той бе твърде потаен. Първият му критерий при назначаването на нови служители бе лоялността, която за Мортън бе по-важна дори от деловите качества. Затова винаги предпочиташе децата на свои настоящи или бивши служители пред други кандидати.

Мортън бе един от най-богатите хора в колонията. Бе не само единственият собственик на една златна мина, но и главен акционер в банки и в морска застрахователна компания. Най-последно, в края на дългия им разговор, той спомена, че неотдавна е вложил значителни финансови средства в няколко големи памукопреработни фабрики в Англия.

— Щях да се радвам повече, ако ги бе вложил във фабрика за обработка на вълна — пошегува се Александра. — Нали знаеш, че в Тибубъра не отглеждаме памук. — А като се пресегна и взе ръката му, тя смени темата: — Мортън, щастлив ли си?

Най-напред, както можеше да се очаква, той се опита да отклони въпроса със смях. Бе удостоен с титла, имаше огромно състояние, беше в добри отношения с представителите на властта, като се почне от губернатора, постоянните покани за приеми и официални

церемонии му отнемаха много време. После се поколеба и се загледа през прозореца.

— Често имам чувството, че всичко, което правя, съм го правил вече безброй пъти — замислено започна той, като търсеше подходящи думи. — Изглежда ми почти безсмислено да се занимавам с него. — Гласът му заглъхна, той въздъхна и повдигна рамене. — Трудно ми е да ти обясня, мамо.

Александра почувства облекчение, като определи в себе си проблема му като отегчение и сметна, че веднага може да му предложи как да го разреши.

— Дори и от тези няколко думи мисля, че те разбирам, Мортън. Баща ти и аз години се мъчихме да разширим овцевъдната ферма, а немного отдавна купихме земята между нашето имение и река Дарлинг. Когато я изплатим напълно, всичко ще е свършено. Прилича на изкачване по стълба — няма накъде да вървиш, след като си стигнал до най-горното стъпало.

Мортън стисна ръката ѝ сърдечно, а в усмивката му се четеше възхищение.

— Точно така е, мамо. Знаеш ли колко си мъдра!

— Не, ако бях мъдра, щях да избегна някои клопки, които едва не ме разориха. Аз просто имам опит, Мортън.

— Наречи го мъдрост или опит, но без съмнение ти си ми била пътеводна светлина още от детските години. Благодарение на твоите съвети бях удостоен с титла и постигнах много други успехи. Но ти значи си изпитвала същото чувство, което изпитвам и аз, така ли?

— Не, защото аз си имам и друга стълба с безброй стъпала. Имам семейството си, което включва и тебе, скъпи. — Тя се усмихна и потупа ръката му. — Това е, от което се нуждаеш и ти, Мортън — от семейство.

Мортън се замисли за миг и бавно кимна.

— Да, вярно е, мамо — съгласи се той. — Никога не съм мислил сериозно по този въпрос, но винаги съм смятал, че някой ден и аз ще имам семейство.

— Още не си срещнал жената, която ще насочи мислите ти в това направление — засмя се Александра, после го погледна сериозно. — Но ще бъде грешка, ако почнеш да си търсиш жена, Мортън. При твоето богатство и обществено положение, лесно би си намерил, но

може би не онази, която ти е нужна. Ти си още млад и ще срещнеш подходящата жена. А засега, задоволи се със съзнанието, че това чувство на безцелност ще отmine.

— Да, както обикновено, ти си права — съгласи се той. — Вече се чувствам по-спокоен, след като поговорих с тебе. — Мортън извади часовника си и вдигна капака му. — Другите ще се приберат скоро у дома, почти е време за обед. Може да продължим разговора си в каретата.

Метнаха отново покривалото върху канапето, излязоха от гостната и се отправиха към изхода. Мортън заключи вратата, а докато слизаха по стълбите, Александра отбеляза, че къщата е добре поддържана.

— Не оставям имуществото си да се руши — отвърна Мортън и помогна на майка си да се качи в каретата. — Бенджамин Тавиш ми помага за това. Всъщност той се грижи за всичко, свързано с недвижимото ми имущество и сделките с него. Работи много добре и предано.

— Радвам се, че се справя успешно. Като бях в града вчера, видях магазина за дрехи и шапки, за който си отпуснал кредит на Агнес и Дафни. Магазинът изглежда добре обзаведен и на подходящо място, би трябвало да привлече много клиенти.

Мортън изрази съгласие и увереност, че магазинът ще преуспее. Докато пътуваха с каретата, Александра продължи да говори със сина си за семейство Тавиш. Връзката му с това семейство бе отпреди много години, когато Клара Тавиш, вдовица във финансова безизходица, му бе станала метреса, за да може да отгледа децата си. Александра го бе убедила да се раздели с нея, като направи необходимото за издръжката на Клара и децата ѝ. Но след като бе направил това, Клара откри, че е бременна, а в резултат на тази връзка се появи Джереми.

Александра погледна през прозореца, дълбоко огорчена при мисълта за Клара.

— Трябва да кажа, че бедната Клара е в много тежко положение сега — добави тя тъжно. — Съдбата не бе милостива към нея.

— Да, положението е ужасно — потвърди тихо Мортън. — И други лекари се съгласиха с доктор Уилис, че единственото лечение за рака са болкоуспокояващите, които да притъпят страданието в очакване на смъртта. Но мисля, че Клара взе най-правилното решение

при дадените обстоятелства. Сестра ѝ в Единбург ще се грижи за нея до края, а Клара винаги е искала да бъде погребана при предците си. Разбира се, за нея най-важното бе, че това решение ще спести на децата ѝ дълги месеци на тъга, докато я наблюдават как постепенно гасне.

— Наистина, първата ѝ мисъл винаги е била за децата. И все пак пътуването ѝ ще мине в мъчителна самота.

— Безспорно, но ще пътува при всички възможни удобства. Както вече ти споменах, натоварих Бенджамин да уреди пътуването ѝ, без да жалим средства. Всичко, което можеше да се направи за нея, е сторено.

Александра въздъхна и пак погледна през прозореца.

— Трябва да обясня положението на Джереми колкото е възможно по-скоро — подхвана сега тя. — Бедното дете не бива да стои в мъгла около промените в живота му. — Обърна се отново към Мортън. — Постарай се да си по-мил с него, скъпи. Знам, че не си свикнал да общуваш с деца и че създаденото положение е неудобно и за тебе. Момчето обаче навярно си мисли, че го мразиш. Ние ще заминем скоро, но не бива при раздялата ти с него да се чувства неприязън. Той е твой син, затова направи усилие да си по-сърдечен с него, Мортън.

Като кимаше търпеливо с глава, Мортън обеща да се опита. След няколко минути каретата спря пред къщата и икономката ги посрещна във вестибюла. Взе шапката и бастуна на Мортън и му събщи, че началникът на кантората му е изпратил спешни документи за преглед.

— Стажантът, който ги донесе, чака в кабинета ви, сър Мортън — добави тя и се обърна към Александра: — Господин Керик е в конюшните, госпожо.

Мортън влезе в кабинета си, а Александра тръгна по коридора, като смяташе, че Дейвид е с Джереми. Но когато излезе от задния вход, видя, че Дейвид седи сам на една пейка пред конюшните. Щом я забеляза да се приближава по пътеката, той се изправи.

Дори и след кратка раздяла топлата му, сърдечна усмивка винаги издаваше радостта му, че я вижда пак. Тя също му се усмихна и се огледа наоколо.

— Къде е Джереми, Дейвид?

— Една прислужница ми каза, че е в стаята си — отвърна той.

— Момчето не би трябвало да е само — побърза да каже Александра и се приготи да се върне обратно в къщата. — Ще ида да го доведа и ще му правим компания с тебе.

— Не, чакай — спря я Дейвид. — Аз му купих едно пони за двуколка. Нека почакаме тук, докато го доведат, преди да дойде момчето.

— Колко добре си се сетил, Дейвид — усмихна се Александра доволна. — Бедното дете има нужда от нещо, което да му подобри настроението, а какво би могло да бъде по-подходящо в случая? Къде е понито?

— Заведох го при един сарач да му сложи седло и юзда. Руъл Блейк остана при сарача, докато аз отидох да свърша други работи. Ще го доведе всяка минута.

Александра кимна. Руъл Блейк бе един от пастирите им, който ги бе придружил до Сидни.

— Дирдри върна ли се вече?

— Не, но трябва да си дойде скоро. Ела да поседнем тук, мила.

— Знаеш ли, че Джереми има родилно петно — каза Александра и седна на пейката. — Почти същото като на Мортън.

Дейвид я погледна в очите.

— Няма да позволиш на старата ти тревога да те безпокои отново, нали мила моя? — попита я внимателно. — Ако по характер Мортън не е точно такъв, какъвто бихме искали, то е просто защото така се е развил, а не защото носи някаква наследственост. Той е твой син, а също така и мой. Всичко друго трябва да се забрави напълно.

— Казах го само между другото — успокои го Александра. — Отдавна съм се отървала от тази тревога. Но не съм забравила какво ми се е случило и ще ти бъда вечно признателна за разбирането, което неизменно проявяваш.

— Бих очаквал и ти да проявиш такова разбиране, ако иззад някой ъгъл върху мене се нахвърли крадец и ме удари с тояга по главата. Всеки може да стане жертва на престъпник.

Изоставиха тази тема и заговориха за други неща — естествено и приятелски, както винаги. С годините любовта им бе станала зряла и спокойна, но в същото време бе запазила и свежестта си. Всеки миг, прекаран с Дейвид, бе изпълнен със смисъл за Александра, всеки ден ѝ носеше радост.

Прекъснаха разговора си и се отправиха през вътрешния двор пред конюшните, когато Руъл Блейк, възседнал едно петнисто пони, се появи на алеята за карети. Руъл бе петдесетгодишен брадат мъж, с широк гръден кош, в пастирско облекло от здрав груб плат. Спусна се на земята, поздрави Александра, като вдигна шапка, и заведе понито до нея.

След миг и Дирдри се появи на алеята с двуколката си. Щом слезе, започна да разпитва за понито и възкликна радостно, когато Дейвид ѝ каза, че то е за Джереми.

— Чудесно пони! Сигурна съм, че Джереми ще се развесели, като го види. Къде е той?

— В стаята си — отвърна Александра. — Чакахме понито да пристигне преди да го извикаме. Иди да го доведеш, моля ти се.

Дирдри се усмихна като си представи как ще се зарадва момчето и тръгна към къщата. Александра погали муцуната на понито и го заглежда, докато Дейвид разговаряше с Руъл. Той работеше в овцевъдната ферма отдавна и бе един от най-опитните пастири. Отговаряше за другите пастири и за ратаите, които бяха взели на това пътешествие, за да се грижат за товарните коли и за конете. Сега Дейвид обсъждаше с Руъл приготовленията за заминаването им.

Една жена изкрещя в къщата — необичаен вик сред достолепната тишина, която владееше тук благодарение на строгата икономка. Разнесоха се и други гласове, прислужници викаха „Джереми“ от стая в стая. Александра се спогледа тревожно с Дейвид и двамата забързаха към къщата, последвани от Руъл.

Дирдри изскочи от задния вход, пребледняла от уплаха.

— Няма го в стаята му, мамо! — извика тя тревожно. — Няма го никъде из къщата. Една прислужница го е видяла и говорила с него, но това е било преди няколко часа.

Александра се мъчеше да се успокои, че трябва да е някъде наблизо, но си спомни държанието на Джереми по време на закуската. Отговарял бе уклончиво, очите му избягваха нейния поглед. Това я бе смутило още тогава, но сега, като си го припомни, усети смразяващо безпокойство. Мортън също се появи на задния вход и попита какво става. Дирдри му обясни.

Той не се развълнува, тъй като не виждаше никаква причина за тревога.

— Момчето е излязло да се разходи — увери ги той. — Сигурен съм, че след малко ще се върне.

— Мортън, аз съм ужасно разтревожена — изказа несъгласието си Александра, прекъсвайки Дейвид, който също бе започнал да отговаря раздражено:

— Джереми без съмнение е отишъл до къщата им в Уинярд, за да търси майка си и сега трябва да е страшно разстроен. Трябва да го потърсим незабавно. Той ти е син, Мортън.

Мортън се поколеба, смутен от намесата на Дейвид, после кимна.

— Добре, мамо. Възможно е момчето да е отишло при Бенджамин или при сестрите си. Бенджамин, разбира се, е в кантората ми.

— Дирдри, ти иди там с двуколката си — обърна се към нея Александра. — Ако Бенджамин не е виждал Джереми, иди да попиташ Агнес и Дафни. Ние ще тръгнем към къщата в Уинярд.

Преди да се доизкаже Александра, Дирдри вече тичаше към двуколката си. Руъл последва Александра и Дейвид, които се отправиха към каретата пред конюшните. Пастирът се спусна за коня си. Мортън се върна вкъщи за шапката и бастуна си, после тръгна бързо по пътеката.

Двуколката на Дирдри полетя по алеята, а по-бавната карета потегли с отворена врата, докато Мортън изминаваше последните метри до нея. Скочи вътре и затръшна вратата, а кочияшът плесна с камшик и каретата тръгна. Тя зави, за да излезе на паважа, а Дирдри препускаше по улицата далеч напред. Александра видя, че двуколката се отклонява и Дирдри пресича по прекия път към кантората на Мортън. След няколко минути каретата отново забави ход в търговския център на града, където обедното движение бе много оживено.

Руъл яздеше пред каретата и викаше, за да ѝ отворят път, но въпреки това се придвижваха много бавно, тъй като улиците бяха задръстени от товарни коли, кабриолети, колички на улични продавачи и други превозни средства. Движението намаля, когато напуснаха центъра, и каретата се понесе по-бързо.

Щом пристигнаха, Александра отвори вратата и скочи от каретата още преди да е спряла. Изтича по пътеката и влезе в къщата, а другите я последваха. Претърсването на стаите им отне само няколко

минути, и макар че надеждата ѝ да намерят Джереми там бе слаба, Александра изпита дълбоко разочарование, като не намери и следа от момчето.

Върнаха се по пътеката, обмисляйки какво да предприемат по-нататък.

— Съседите може би знаят нещо, което да ни е от полза — разсъждаваше Александра. — Но по всяка вероятност ще трябва да претърсим целия град.

— Това е вярно — съгласи се Дейвид. — А за да го направим, ще ни е нужна помощ. Руъл, ние ще разпитаме наоколо за момчето, а ти иди да доведеш и другите пастири и ратаи. Върни се тук с тях колкото е възможно по-бързо.

Пастирът кимна, докосна шапката си и веднага се упъти към коня си. Александра забърза към съседната къща вдясно, а Дейвид тръгна в обратната посока; Мортън и кочияшът пресякоха улицата към отсрещните къщи. Александра почука на съседската врата. Отвори ѝ жена в домашна сукнена роба и боне.

Съседката беше виждала Александра при предишните ѝ посещения и я поздрави по име.

— Аз съм Амилия Грифин — добави тя и на лицето ѝ се изписа загриженост. — Вие сигурно търсите Джереми, госпожо Керик.

— Да, значи сте го виждала днес?

— Вярно е, беше тук преди три часа и дори повече. Бедното момче търсеше майка си. Казах му, че е заминала за Шотландия. Но не споменах за болестта ѝ, защото не знаех дали може. — Тя се поколеба за миг. — А може би не трябваше да му казвам нищо за нея. Сбъркала ли съм, госпожо Керик?

Александра поклати глава, като смяташе, че единствено тя самата е виновна, задето не е наредила някой да остане при Джереми.

— Не ви обвинявам за това, което сте казали. Не видяхте ли случайно в коя посока тръгна момчето?

— Не видях, госпожо Керик. Той излетя оттук като подгонен заек и не забелязах накъде тръгна.

— Имате ли някаква представа къде би могъл да отиде? Знаете ли например с кои момчета дружеше, или кои места обичаше да посещава?

Жената се замисли, после поклати глава със съжаление — не можела да се сети за нищо, което да им помогне. Александра ѝ благодари и отстъпи към пътеката. Когато излезе на улицата, мъжете също се връщаха. Не научили нищо от хората, които разпитали.

Докато Александра разговаряше с мъжете, по улицата бързо се приближаваше двуколката на Дирдри, в която седеше и Бенджамин Тавиш. Спряха до тротоара и щом слязоха, Дирдри им съобщи, че нито Бенджамин, нито сестрите му са виждали Джереми. Сърцето на Александра се сви, тъй като вероятността да намерят момчето бързо, вече ставаше още по-малка.

Александра събра мислите си и заговори с Бенджамин, за да разбере дали той знае нещо, което би могло да ограничи района на издирването. Висок, добре сложен и красив деветнайсетгодишен мъж, Бенджамин имаше приятно излъчване, което отговаряше на външния му вид. Той бе не само силно обезпокоен за Джереми, но също така имаше и желание да угоди на Александра, затова се помъчи да си спомни нещо за момчето, което би могло да окаже помощ.

След няколко минути обаче Александра се убеди, че Бенджамин знае много малко за заниманията на Джереми. Единственото заключение, до което стигна след разговора с Бенджамин, я изпълни с още по-голяма мъка и жал за момчето — Джереми е бил близък с майка си, но с никой друг. Сега обаче тя бе заминала без него и момчето нямаше никаква представа защо го е изоставила.

Един далечен звън на копита бързо прерасна в бучене, после в тътен. След това се превърна в гръмотевичен грохот, когато пастирите и ратаите свиха в улицата и се понесоха по нея стремглаво сред облак прах. Кучетата се разляха бясно и хора наизлизаха от къщите си да видят петнайсетте ездачи, които галопираха по улицата.

Заедно с оглушителния шум те донесоха в градската улица атмосферата на далечната пустош. Конете им бяха мощни, космати зверове и съвсем не приличаха на лъскавите животни, впрегнати в двуколката и в каретата. Лицата на ездачите имаха бронзов загар, всички носеха типичното за пастирите облекло, широкополите им шапки бяха накривени настрана. Но бясното им препускане и поведението на ездачите преди всичко внушаваше, че идват от земя, където няма полумерки, където всичко се върши с неукротим замах и решителност.

Обвити в прах, мъжете дръпнаха юздите на конете си, които гледаха с диви очи и дишаха тежко. Дейвид застана сред улицата и заговори на ездачите, като им описа Джереми и нареди да го търсят около доковете и в градските паркове.

— Има ли въпроси? — попита той накрая.

— Вие къде ще бъдете, господин Керик? — обади се Руъл.

— И аз ще го търся — отговори Дейвид. — Ако го намерите, заведете го в дома на Мортън. Ако не го намерите до мръкване, върнете се в къщата и ще обсъдим какво да правим по-нататък. Има ли други въпроси? — Мъжете и младежите поклатиха глави, а Дейвид им даде знак да тръгват и отстъпи назад. — Добре тогава, поемайте!

Ездачите се разделиха на две групи, както им нареди Руъл, изстрелвайки заповедите си. Всички обърнаха конете си и групите се понесоха в противоположни посоки с бърз бяг. Когато шумът заглъхна и прахта се слегна, Дирдри и Бенджамин се качиха отново в нейната двуколка.

— Ще идем до училището, татко — каза тя. — Ще говорим с учителите и с момчетата, които го познават, а те е възможно да ни подсказат къде би могъл да бъде.

— Идеята ти е добра — кимна Дейвид. — Ние ще идем до Кралската ботаническа градина и ще огледаме наоколо, затова и вие елате там като свършите с училището. — После се обърна с ободряваща усмивка към Александра: — Не се тревожи за момчето, скъпа. Ако не го намерим до довечера, ще дам съобщение във вестниците и ще предложи възнаграждение. Ще намерим момчето — по един или по друг начин. И ще го намерим скоро.

Александра се опита да се усмихне и се отправи към каретата, дълбоко потисната от лошо предчувствие. Сутринта, по време на закуската, инстинктът ѝ бе подсказал, че при Джереми постоянно трябва да има човек. Сега инстинктът ѝ казваше, че Дейвид се лъже, че оптимизмът му за откриването на Джереми е неоправдан.

3.

Джереми усети, че се събужда, но се мъчеше да заспи отново, защото само в забравата на съня можеше да избяга от изгарящата мъка, която го обземаше, щом отвори очи. Но сънят отлиташе, пронизващият студ го разбуди и съзнанието му се възвърна. Сълзи изпълниха очите му и го обхвана смазващо отчаяние. Заплака и затрепери от студ.

Лежеше върху влажната земя в бодливо пасище, а есенното утро настъпваше с леден хлад. Чу мъже да говорят и да се движат край шосето на стотина метра от него, където бяха лагерували през нощта. След малко замириса на пушек от огньовете, които бяха запалили, за да си приготвят закуска.

Слънцето се показва и топлите му лъчи сгряха въздуха. Джереми постепенно спря да трепери. Разбра, че мъжете тръгват по шосето, като пееха и си подсвиркваха весело. Момчето изтри сълзите си и седна.

Парамата, голям град на двайсетина километра западно от Сидни, не беше далеч. По здрач предната вечер Джереми го бе прекосил. Мъжете, пренощували край шосето, бяха изчезнали, но други се задаваха по пътя откъм града. Почти всички вървяха пеш, бяха златотърсачи, тръгнали към златните находища.

Властното желание да избяга не напускаше Джереми. Пълната самота го измъчваше, но единствената друга възможност бе да остане при родителите на баща си. Те бяха добри към него, но в голямата къща бе изпитвал огромно притеснение. Освен това те бяха свързани с необяснимото отношение на майка му към него — голямата мъка, от която Джереми се мъчеше да избяга.

Стана и се отправи към потока, който минаваше през пасището, а в ума му отново се надигнаха въпроси — къде всъщност иска да стигне, как ще се снабдява с храна, как ще се справя с всичко. Бързо отпъди тези въпроси. Мислите за бъдещето будеха мъчителни спомени за миналото и той се съсредоточи върху непосредствените си грижи.

Една от тях бе някой да не разбере, че е беглец, защото тогава щяха да го върнат при родителите на баща му. Напи се с вода от

потока, изми лице и се приведе в по-добър вид. Нахлупи каскет, за да прикрие колкото е възможно лицето си и излезе на шосето.

Отначало имаше чувството, че се отличава от останалите хора по пътя, но после се убеди, че никой не го заглежда с особено внимание и най-малко — златотърсачите. Заветната им цел бе да стигнат час по-скоро до находищата, вървяха бързо и го подминаваха. Чифликчиите в каруци и другите пътници бяха малко на брой, но и те почти не поглеждаха Джереми.

Един човек се различаваше от всички други. Беше с шапка и в окъсани пастирски дрехи, носеше принадлежностите си в брезентова торба, а не във вързоп; навито на руло одеяло бе метнато през рамото му. Като го оглеждаше, Джереми си спомни какво бе чувал за скитниците — необвързани с нищо пешеходци по пътеките на австралийската пустош, които носеха със себе си цялото свое имущество. По традиция във всяка ферма им даваха храна — дажба, която да им стигне до следващата ферма по пътя им. Този човек очевидно бе скитник, който е бил принуден по някаква причина да дойде на изток, защото вървеше бързо, озърташе се с недоволен вид и, както се виждаше, бързаше да се върне към самотата на пустошта.

Миризма на дим и на храна се носеше откъм пепелищата, останали след лагеруването на златотърсачите край шосето. Тя напомни на Джереми, че не е хапвал нищо от предната сутрин, но физическото чувство за глад го измъчваше по-малко от острата душевна болка, която не преставаше да го терзае. Той се стараше да не мисли и за двете си неволи, оглеждаше се и проучваше околността.

Най-отдалеченото от Сидни място, до което бе ходил някога, беше Парамата, а този пейзаж бе различен и нов за него. Районът бе изцяло земеделски, от двете страни на шосето имаше големи ферми, хора прибираха реколтата от нивите, из пасищата преживяше добитък. Откритите простори бяха приятни, дружелюбни и се харесаха на Джереми.

Това му впечатление се засили многократно, когато стигна до върха на дългия наклон на шосето. Бе чувал за земите на запад от Проспект Хил — възвишението, по което току-що се бе изкачил, но нямаше никаква представа как изглеждат тези земи. Сега пред него се разкри широка панорама, хълмистият терен се спускаше към голямата богата долина на река Нипиан. От другата страна на реката скупчени

един над друг хълмове водеха към Сините планини, а в дъното върховете им се извисяваха към небето.

Гледката развълнува Джереми дълбоко. Макар да виждаше тези простори за първи път, те бяха по-близки до сърцето му от улиците на Сидни. Техният безкрай сякаш засищаше някакъв негов скрит вътрешен копнеж, който досега не бе осъзнавал. Чувството, което изпитваше, бе странно, но успокояващо. То обещаваше, че тези огромни простори ще му позволят да избяга от болезнения удар, който бе разбил живота му.

Слънцето се издигна високо и денят стана топъл. Джереми свали сакото си и го взе на ръка; гладът му се усилваше, ожадня. По обед стигна до поток, който пресичаше шосето; всички спираха там да пият вода и да напълнят манерките си. Джереми утоли жаждата си и отново тръгна, като се стараеше да не гледа онези, които дъвчеха сирене и сухари.

Следобедните часове се изнизваха и Джереми пак се почувства слаб от глад и жажда. Огледа местността около река Нипиан, към която се приближаваше. Село Пенрит се намираше в края на път, който водеше към реката откъм северната страна на шосето. От южната страна край реката се простираше гъста гора, останала девствена сред околните пасища и ниви.

Възможността да намери храна в селото бе съблазнителна, но в мислите на Джереми натежа повече опасността някой да открие, че е беглец, а и жаждата му бе по-силна от глада. Той свърна от шосето към дърветата и през тях стигна до реката. Промяната бе рязка — в един миг се бе намирал на оживеното шосе, а в следния беше съвсем сам в дълбока и гъста гора.

Слънчевата светлина се процеждаше през гъстия листак над главата му и между огромните дървета цареше зелен здрач. Парчета от кора се люлееха по някои стволоче, сякаш са били нападнати от свиреп звяр, скрит в гората, а белите стебла на евкалиптите приличаха на призраци в меката светлина. Като заобиколи голямо дърво, препречило пътя му, Джереми усети миризмата на дим и изведнъж се намери срещу един абориген, който се бе установил да лагерува зад дървото.

Човекът, облечен в пастирски дрехи, с широкопола шапка и ботуши, беше доста възрастен, косата му и мустаците му бяха бели, а брадата — рунтава. Бе едър и набит, на ръст бе повече от метър и

осемдесет. По тъмното му лице имаше дълбоки белези от едра шарка, които му придаваха още по-заплашителен вид. Седеше край огъня сред принадлежностите си и гледаше момчето втренчено и подозрително с черните си тесни очи.

Джереми започна да се извинява, че го е смутил, но човекът сякаш бе онемял от изненада и страх.

— Добър ден — промълви момчето, докосвайки шапката си.

— Добър ден — изръмжа човекът с плътен глас, но държанието му напълно противоречеше на смисъла на поздрава.

Джереми подмина лагера му и щом листакът го скри, хукна да бяга. От тази среща почувства още по-болезнено, че е съвсем сам на света и че светът може да бъде много враждебен. Тръгна по-бавно, когато попадна сред редките дървета край брега на реката.

Джереми пи жадно вода, която му се стори много сладка, но още повече усили глада му. А беше и изморен, защото предната нощ бе спал неспокойно върху влажната земя на пасището. На речния бряг слънцето бе топло, високата трева изглеждаше мека и подканяща. Той легна и след миг заспа дълбоко.

Когато се събуди и отвори очи, повърхността на реката блестеше в богатите цветове на залеза. После изведнъж усети, че наблизо има някой и обърна глава. Аборигенът стоеше на няколко крачки от него и го гледаше с неразгадаем поглед. Джереми веднага седна и огледа човека изпитателно, готов да скочи на крака и да побегне.

— Гладен ли си? — попита го човекът рязко.

Джереми се подвоуми за миг, после енергично кимна:

— Да, господине.

Човекът мълчаливо му направи знак да го последва и тръгна назад. Джереми се изправи и пое след него през гората. Апетитен аромат на печено долиташе заедно с дима през дърветата.

В лагера на шиш върху огъня се печеше пиле, а в жарта се печеха картофи. Пламъците лумваха, когато от пилето капеше и цвъртеше в огъня мазнина, а миризмата замайваше Джереми, устата му се пълнеше със слюнка. Той седна до човека край огъня.

Аборигенът завъртя пилето сред порой от мазни капки, които разпалиха огъня, после преобърна картофите с разцепена в края пръчка.

— Името ми е Джарбо Чарли — каза той. — А твоето?

— Джереми — отвърна момчето, озадачено от странното име на човека. — Защо са те нарекли Джарбо Чарли твоите родители?

Човекът помълча преди да отговори неохотно:

— Не са ме нарекли така. Истинското ми име е Джибурдарли, но белите хора трудно запомнят такова име.

Момчето кимна и започна да изучава човека, като се стараеше да не го гледа втренчено. Нещо в държанието му напомняше за полицай — явната готовност и умение да се справя с хората, които създават неприятности. Подчертаната самоувереност наред с едрият ръст му придаваха заплашителен вид.

Джарбо беше неразговорчив, много по-склонен да мълчи, отколкото да бъбри. Джереми бе срещал стари моряци около доковете в Сидни, които също бяха такива и ненавиждаха празните приказки. Бе открил, че ако стоиш край тях мълчаливо и не показваш намерение да ги измъчваш с безцелен брътвеж, те след известно време започваха да говорят. Затова, макар че думите напиреха на устните му, той се въздържа да ги изрече.

След малко Джарбо проговори:

— И други са лагерували тук — забеляза той, счупи няколко пръчки и ги хвърли в огъня.

— Откъде знаеш? — попита Джереми.

— Тези камъни бяха тук, когато дойдох — отвърна Джарбо и посочи наредените в кръг около огъня камъни. — По вида им личи, че са тук от много години. — Погледна към кората, паднала до огъня от голям евкалипт, взе връзка и я побутна. — И някой е оставил тук нещо.

— Какво е то? — проточи врат Джереми.

Джарбо изрови изпод кората едно шише, взе го и го огледа.

— Бутилката от вино. Преди няколко години бутилираха виното от Кампдън парк в такива шишета. Белите винаги изхвърлят полезни неща. От това ще стане добър съд за вода.

— Металическите са по-добри — подхвърли Джереми и посочи манерката сред принадлежностите на Джарбо. — Стъклените се чупят лесно.

— Но не и ако са обвити в кожа — възрази Джарбо. — Обвито в кожа и с каишка за през рамо, от това ще стане добро шише за вода. Такива са носели хората преди да има металически. — Остави шишето

настрана и пак завъртя пилето, като видя гладния поглед на момчето.
— Защо си тръгнал сам, Джереми?

— Аз съм скитник — изтърси момчето, като не му идваше наум друг отговор.

Джарбо примигна от изненада, стисна устни, за да не се засмее и хвърли още дърва в огъня. Залезът бе преминал в здрач, пламъците хвърляха трептяща светлина по стволите на дърветата.

— То може да не е било ценно за човека, който го е използвал пръв — поднови разговора за шишето Джарбо. — Но, ако е било ценно за него, нещо от духа на човека ще е останало в шишето.

— Какво искаш да кажеш?

— Вещите, които цениш, вземат нещо от твоя дух и го запазват. Старейшините на аборигените си разменят такива вещи и това им позволява да бъдат във връзка помежду си дори и на големи разстояния.

— Единият знае какво прави другият, така ли?

— Може да е така, не знам. Старейшините говорят за своите тайни само помежду си, но си спомням някои странни неща.

Джарбо започна да разказва една случка от времето, когато бил младеж и живеел с племето си. Старейшината, който отговарял за една част от племето, имал белязан камък, даден му от друг старейшина. Един ден камъкът се счупил и всички се отправили към групата, която водел другият старейшина. Като пристигнали, научили, че той е умрял в деня, когато се счупил камъкът.

Вече бе паднал мрак, когато Джарбо свърши историята си. Пламъците осветяваха тъмното му, брадата лице, със строги черти и дълбоки белези от шарката. Евкалиптите край огъня приличаха на сиви фигури, които сякаш се движеха, когато пламъците се издигаха и снишаваха. При този декор, за Джереми не бе трудно да приеме историята като истинска.

— Така че, ако шишето е било ценно за първия му притежател — добави Джарбо, — или ако докато е пиел от него вино, се е случило нещо важно, в шишето сигурно е останало малко от духа на този човек.

Джереми кимна, като вниманието му отново се насочи изцяло върху пилето. Кожицата му бе златисто кафява с по-тъмни ивици, където имаше засъхнала мазнина. Джарбо отвори брезентовата си

торба и заразбутва почернелите от огъня съдове, които носеше в нея. Един от тях бе високо и тясно алуминиево канче, което служеше за запарване на чай и за пиене. Джарбо го върна в торбата, като забеляза тъжно, че няма нито чай, нито брашно.

— И ми е останала съвсем малко сол — продължи смръщен. — Скоро ще трябва да си намеря някаква работа и да спечеля няколко шилинга, та да си купя достатъчно запаси.

На Джереми приготвената храна изглеждаше повече от достатъчна и нетърпението му нарасна, когато Джарбо свали пилето от огъня. Той го издърпа от шиша в малка тенджерка, после извади картофите от горещата жаравя. Върху алуминиева чиния и парче чиста дървесна кора за Джереми Джарбо отрязва две парчета от пилето и раздели картофите, като ги поръси пестеливо със сол.

Храната бе още гореща, но Джереми не обръщаше внимание, че пари устата му, и започна да поглъща лакомо своята порция. Под препечената корица пилето бе сочно и ароматно, а картофите бяха чудесно омекнали. Джереми си мислеше, че никога не е ял нещо по-вкусно и бързо лапаше. Джарбо ядеше по-бавно и говореше за храната, като спомена, че тя му е дял от един фермер.

— Фермерът ли ти я даде? — попита Джереми с пълна уста.

— Да, само че той не знае това — отвърна Джарбо. — Както и не знае кой е поправил покривите на бараките му снощи. Поправих му ги в замяна на един честен дял храна.

Момчето запита дали това все пак не е кражба, но не настоя на въпроса си.

— Във всеки случай е много вкусна — добави той и лапна още една хапка.

Черните очи на Джарбо примигнаха закачливо, когато кимна.

— Да, вкусна е. Сигурен съм, че знаеш какво значи честен дял. В Голямата пустош всеки, който спира в някоя овцевъдна ферма, получава безплатна дажба, която да му стигне до следващата ферма. Тъй като си скитник, ти ги разбираш тези работи.

— Вярно е — побърза да се съгласи Джереми. — Така става.

Джарбо се засмя и хвърли една пилешка кост в огъня. Той се бе нахранил и покри с капак тенджерката с остатъка от пилето, после я прибра в торбата си. Затърси нещо в джобовете на палтото си.

— Винаги обичам да си дръпна след ядене — каза той.

Имаше предвид глинената си лула, която извади заедно с малко тютюн от джобовете си. Тютюнът му имаше формата на смокиня, изсушеният тютюнев лист бе пресован така, че по форма големина и цвят да прилича на суха смокиня. С ножчето си Джарбо отрязва тънки парченца от смокинята и ги натъпка в лулата си, после я запали с клечка от огъня.

Докато той посмукваше замислено от лулата си, Джереми огризваше последните парченца месо от костите, после ги хвърляше в пламъците. След като се нахрани, от топлината на огъня, от голямата вечеря и умората неудържимо му се приспа. Клепачите му така натежаха, че не можеше да ги държи отворени и си легна вече полузаспал.

Беше късно през нощта и огънят бе догорял, когато се събуди. Джарбо разтърсваше рамото му.

— За мене е време да тръгвам — каза той, събирайки принадлежностите си. — Искаш ли да ти дам остатъка от пиленето?

— Не, благодаря ти — отвърна Джереми и седна. — Още съм сит. Искаш ли аз да нося част от багажа ти?

Джарбо се намръщи, тъмното му, белязано лице изглеждаше страшно при слабата светлина от жаравата и Джереми разбра, че той има намерение да го остави самичък. Сдържаността му от първите минути се бе възвърнала и Джарбо поклати глава, сякаш отлагаше въпроса за по-нататък.

— Не, хвърли пръст върху огъня — нареди той кратко.

Джереми посипа жарта с пръст, а Джарбо прибра шишето от вино и останалите неща в торбата си. Преметна вървите на торбата и одеялото върху рамото си заедно с каишката на манерката за вода. Джереми тръгна след него между дърветата, през които проникваше бледата светлина на луната. Близко до шосето Джарбо хвана една пътека между тлеещите огънове на лагеруващи златотърсачи и скоро излязоха на шосето.

Тръгнаха на запад, прекосиха реката по дървен мост и продължиха по шосето. Цял час или повече вървяха в мълчание. Джарбо изглежда съжаляваше, че е проявил нерешителност и не е тръгнал сам, мълчанието му свидетелстваше за раздразнение. Джереми искаше да остане с този човек, но гордостта му бе засегната, че той го смята за натрапник и това го натъжаваше.

Джарбо заговори пръв и каза, че се нуждаят от един дял зеленчуци.

— Значи затова искаше да тръгнеш още през нощта — забеляза Джереми. — Това е най-доброто време да се получи един дял зеленчуци, нали?

— Да, освен това не обичам да ходя по многолюдни шосета и пътеки — призна Джарбо. — Колкото по-малко хора срещам, толкова по-добре за мен.

Джереми се чудеше защо ли Джарбо тъй много държи да избягва хората. По природа той наистина бе самотник, но имаше външност и държание, които лесно биха му осигурили възможността да бъде сам. Ала момчето не се задълбочи в тези мисли. След като мълчанието им бе нарушено, Джарбо продължи да разговаря с Джереми, докато вървяха по шосето под лунната светлина.

Когато свиха по тесен отгъпан път, който минаваше край ферми, се появи нова тема, а тя събуди у Джереми нови въпроси без отговор, свързани с Джарбо. Есенната нощ бе застудяла, Джереми потрепери.

— Да, хладничко е — съгласи се Джарбо, — но в Хобарт^[1] сега е много по-студено.

— Ти да не идваш от Земята Ван Даймън^[2]? — попита Джереми.

— Няма значение — с груб тон го срязва Джарбо, като съжаляваше, че е споменал за Хобарт. Но вече по-дружелюбно продължи: — Като вземем своя дял зеленчуци, ще си намерим място за лагер и ще накладем огън. Тогава ще ти се стоплят кокалите, нали?

Джереми кимна и се съгласи, озадачен защо Джарбо тъй бързо бе отклонил въпроса му. Струваше му се, че аборигенът има някаква тайна и иска да я скрие от всички, дори от онези, които не биха могли да представляват каквато и да е заплаха за него. След малко Джарбо забави ход, заоглежда една ферма и тихо започна да обяснява какво я прави удобна за техните намерения. Градините ѝ бяха отчасти разкопани и брането на зеленчука бе в началото си. Още по-важно бе, че фермерската къща бе доста отдалечена от пътя и от пътеката, която водеше към зеленчуковите градини.

Като тръгнаха по пътеката, Джарбо извади от брезентовата си торба друга, платнена, и я натъпка в джоба на палтото си. Остави брезентовата си торба, одеялото и манерката до оградата в края на градините.

— Наблюдавай къщата, Джереми — прошепна той. — Свирни ми, ако видиш, че са запалили лампа, или ако чуеш някой да се движи наоколо.

Шепнешком Джереми се съгласи. Джарбо се праметна през оградата с лекота, която не отговаряше на белите му коси и брада, и изчезна в сенките сред бледната лунна светлина. Момчето наблюдаваше къщата. Само тихото бръмчене на насекоми и далечните крясъци на нощни птици огласяваха нощта.

Докато чакаше, Джереми се чудеше дали ще може да остане с Джарбо. Той бе странен и неприветлив човек, но бе единствената стабилна фигура в пълния хаос, настъпил в живота на Джереми. Ясно бе, че Джарбо предпочита да е сам и по всяка вероятност щеше да потегли без момчето на другия ден. Тази възможност го плашеше и Джереми изпитваше ужас пред неприятностите, които го очакваха, ако отново остане без никаква опора.

Чакането му се стори безкрайно, но най-сетне Джарбо изплува от сенките и сръчно се прехвърли през оградата с платнената си торба, напълнена със зеленчуци.

— Взех си честен дял, нито повече, ни по-малко — каза той тихо и мушна платнената торба в брезентовата. — По-малко нямаше да е справедливо, а повече щеше да е кражба. — Метна брезентовата торба през рамо и вдигна останалите си принадлежности от земята. — Да тръгваме, Джереми.

— Защо се забави толкова? — попита Джереми, когато се отправиха отново към шосето.

— Защото трябваше да положи честен труд в замяна на честния дял храна — отговори Джарбо. — Крави бяха съборили оградата до копата сено, затова поправих оградата и прибрах сеното върху копата. Ще излезем на главния път и ще повървим малко по него, после ще си намерим място за лагер.

Джереми изрази задоволство и очакваше да седне скоро край огъня, но това, което Джарбо бе нарекъл „малко“ се оказа твърде голямо разстояние. След като излязоха на главното шосе, пак свиха на запад. Пресякоха равнината Иму, минаха през предпланините и продължиха да се движат по отъпкания път, който се виеше през планината.

Ходенето по този път се превърна в мъчение за Джереми. Краката го боляха от изкачването на стръмни склонове, а на по-голяма височина вятърът бе леденостуден. Измъчваше го и страхът, че ако не може да върви с темпото на Джарбо, той сигурно ще го изостави на следния ден. Този страх действаше като камшик и принуждаваше Джереми да намери сили и да не изостава от спътника си километър след километър.

Няколко часа преди да се зазори, стигнаха до поток и влязоха в гората край брега му. Джарбо запали огън с кремъка си и стоманено щракало, а Джереми веднага се отпусна на земята, разтреперан от студ и почти изтощен. Джарбо продължи да се върти наоколо, да събира по-дълги пръчки и парчета от дървесна кора. Набоде пръчките в земята в права линия на няколко стъпки от огъня, като ги наклони към него и закрепил върху тях кори. Този импровизиран навес задържаше топлината, а разстоянието между него и огъня стана уютно като стая със запалена камина.

Джарбо развърза въжетото, прикрепено към краищата на одеялото, и го разстла. Одеялото, за да не се мокри, бе завито в мушамено палто, а в него бяха нагънати и други дрехи. Джарбо подаде палтото на Джереми.

— Ето, загърни се с него и ще се постоплиш.

Джереми благодари, уви се с дългата мушама и легна. Непромокаемата дреха го предпазваше от влагата на студената земя, но и от нещо още по-съществено. Увит в нея, той се чувстваше по-добре защитен от всичко, което бе превърнало живота му в мъчително изпитание. След миг заспа.

Събуди се бавно, с чувството, че му е топло и удобно. Като отвори очи, видя, че Джарбо е метнал върху мушамата и одеялото си. Самият той седеше до огъня и разбъркваше едно котле. От него се разнасяше апетитен аромат и се смесваше с миризмата на пушек.

Джарбо се обърна към него, като видя, че момчето е седнало и се протяга.

— Добре си поспа, нали? — забеляза той дружелюбно. — Яденето е почти готово.

Джереми отметна одеялото и мушамата, изправи се и отиде до потока. Над птичия хор се чуваше пеенето на златотърсачи, които вървяха по шосето на стотина метра разстояние. Като се наведе над

потока, за да се измие, момчето забеляза прав, тесен отвор в гъсталака. Вгледа се по-внимателно и видя, че там има обрасла с трева пътека.

Водата в планинския поток бе леденостудена и Джереми се върна разтреперан при огъня. Джарбо тъкмо бе завързал отново одеялото и мушамата си на руло. Остави го, извади алуминиевата чиния от брезентовата торба и я напълни с яхния от котлето. Гозбата бе гъста и с мръвки, приготвена от останалото пилешко месо с картофи, лук и моркови.

Джереми се безпокоеше дали Джарбо възнамерява да го остави, но не се осмели да го попита. А беше и страшно гладен, устата му се наливаше, докато наблюдаваше как Джарбо разделя гозбата между чинията и котлето. Той подаде на Джереми чинията и лъжица, извади друга лъжица от торбата и започна да яде от котлето.

Докато се хранеха, Джереми спомена за пътеката, която бе забелязал, а Джарбо кимна одобрително.

— Имаш добро око, Джереми. Това е стара пътека, по която минаваха аборигените, за да търгуват в града. Повечето от белите хора не биха я забелязали. За първи път отидох в Сидни с една група аборигени търговци.

— Преди колко време беше това? — попита момчето.

Джарбо дъвчеше замислено и се взираше в пространството.

— Беше преди повече от четиридесет години. Аз съм от племето Аранда, близо до средата на континента. Отне ни около една година да стигнем дотук, пък и трябваше да ловуваме, за да се храним по пътя. Трима от групата останахме в Сидни. Не знам какво стана с другите двама.

— Ти с какво се занимаваше в Сидни?

— С туй-онуй — отвърна Джарбо, а тонът му показваше, че не иска повече въпроси на тази тема.

Като усети предупреждението в гласа на спътника си, Джереми бързо зададе по-неутрален въпрос.

— Много такива пътеки ли използваша аборигените, за да търгуват.

Джарбо кимна утвърдително и отговори, че били многобройни. Той продължи, че Сините планини са част от дълга верига, наречена Големия вододел, която се простирала почти по цялото протежение на континента. По традиция се смятало, че част от веригата не може да

бъде пресечена, но всъщност имало множество проправени от аборигените пътеки навсякъде, освен през най-недостъпните места на вододела.

Като се нахраниха, Джарбо извади лулата и тютюна си. Джереми събра съдовете и отиде да ги измие на потока — искаше да покаже готовността си да поеме своята част от работата. Върна ги измити и ги прибра в брезентовата торба, а Джарбо посмукваше замислено лулата си. След известно време разговорът им се възобнови, но сърцето на Джереми замря, като чу, че Джарбо трябвало да продължи пътя си на запад сам.

— Не че го искам — добави Джарбо, — напротив. Ти си добър спътник и добър другар за лагеруване, а малцина такива съм срещал. Но скоро смятам да направя моето завръщане, да се прибера там, където съм роден. Няма да остана по тези места.

— Аз мога да дойда с тебе — с вълнение предложи Джереми.

— Не, не! — Джарбо решително заклати глава. — Както ти казах, моето племе живее много далече, в средата на континента. А има и други причини да не можем да останем заедно. Необичайно е абориген и бяло момче да са спътници. Това може да привлече вниманието, а пък аз не искам такова нещо. Предпочитам изобщо да не ме забелязват.

— Защо?

— Това няма значение — рязко отхвърли въпроса Джарбо. — Просто не искам и не е нужно да говорим повече. А ти си момче, което привлича вниманието. Не си виновен за това, нито те прави грозен, но имаш очи на бъниъп. Твоите очи могат да пробият дупка и в каучуково дърво.

— Какво е това бъниъп?

— Казват, че имало такъв дух, който се крие в потоци и дерета и се нахвърля върху хората, които отиват да пият вода. Скитниците разказват много истории за срещи с някой бъниъп. Не знам дали историите им са истински, но знам, че който види твоите очи, дълго ще си спомня за тях.

— Мога да нахлупвам шапката си над очите.

— Да, но има и други неща. Мисля си, че някои хора вече много се тревожат за тебе. Личи си, че си добре отгледан и възпитан. Майка ти знае ли какво правиш сега?

Джереми извърна глава и в гърдите му се надигна мъка само при мисълта, че трябва да говори за изгарящата го болка.

— Тя не се интересува — отвърна той, като се стараеше да запази спокойствие. — Даде ме на други хора и замина за Шотландия. Можеше да вземе и мене, но ме изостави.

Това обяснение смрази кръвта на Джарбо, решимостта, изписана на лицето му, се замени от състрадание. Той едва не прегърна съчувствено Джереми, но вместо това подръпна шапката си надолу.

— Съжалявам, Джереми — измърмори той. — Струва ми се, че е могла да те вземе. Какво каза баща ти, когато те дадоха на други хора?

— И той не се интересува, защото не ме обича. Аз съм копеле.

Джарбо се покашля смутено и почеса брадата си.

— Е, какво пък, има и много по-лоши работи — успокои го той. — Мога да кажа, че и моите родители не са се венчавали, както правят белите хора. Значи и аз съм нещо като тебе.

— Искаш да кажеш, че и ти си копеле, така ли, Джарбо?

Старецът никак не харесваше тази дума и тъмното му лице се смръщи сурово.

— Всички, които са ме наричали така, са си получили заслуженото — изръмжа той. — И никой не е посмял да ми го повтори. Но ако мерим с аршина на белите, може и да е вярно. — Той вдигна рамене и смени темата. — На кого те даде майка ти? Сигурно на други роднини.

— На родителите на баща ми. Аз почти не ги познавам и не искам да живея с тях.

Джарбо въздъхна недоволно и разтвори ръце.

— Някои неща трябва да се вършат, все едно дали ни харесват или не. Това, което ми казваш, и на мене не ми харесва, но нищо не може да се направи. Не мога да те взема със себе си, но съм сигурен, че баба ти и дядо ти ще се грижат за тебе добре. Можеш да се върнеш по шосето до Пенрит, а там всеки с радост би ти помогнал да се върнеш при своите.

С това за Джарбо дискусиата бе приключена, а Джереми изпадна в ужас. Искаше му се да обясни какво чувства, да се моли на Джарбо, но гордостта не му позволяваше.

— Не, но все някак ще се справя — каза тихо той.

— Изборът е твой — нетърпеливо отвърна Джарбо, — и можеш да постъпиш както искаш. Аз ти дадох съвета си, а дали ще ме послушаш, си е твоя работа. — Прибра лулата си в джоба, изправи се и взе одеялото, торбата и манерката си. — Не е като да нямаш дом — промърмори сърдито. — И доколкото разбирам, домът ти не е лош. Ако не си инат като магаре, ще идеш там.

— Не, аз съм скитник.

— Ако ти си скитник, аз съм мериносова овца — сопна му се Джарбо. Пое дълбок дъх, изпусна го и гневът му се смекчи. — Наистина бих искал да те взема със себе си, Джереми, но не мога. Добре би било да сме другари, но няма как.

— Разбирам. Сбогом, Джарбо.

Старецът въздъхна пак, промърмори нещо за сбогом и бързо се отправи към пътеката при потока. Разочарованието тегнеше на Джереми като камък, докато наблюдаваше как Джарбо се отдалечава. Мина му през ум, че той може да се смили и да се върне.

Но минутите се нижеха и заедно с тях гаснеше и надеждата, че Джарбо може да промени решението си. Джереми опря лакти на коленете си и зарови лицето си в длани, а сърцето му се свиваше от болка. Докато беше с Джарбо, мъката от постъпката на майка му бе притихнала и вниманието му бе насочено другаде. Сега тя се върна с нова сила.

Бодрата песен на златотърсачите по шосето се носеше над дърветата. Джереми си помисли, че те се движат с леко сърце, защото са възрастни и могат да разчитат на себе си. Случилото се през този ден бе доказало колко безнадеждно е положението, когато е сам, и какво щастие бе да срещне Джарбо. Но щастиято го бе напуснало и Джереми едва се сдържаше да не заплаче.

След малко чу тежки стъпки и веднага подскочи — по пътеката се връщаше Джарбо. Беше задъхан, като че ли е тичал и смръщеното му, брадата, белязано лице изглеждаше свирепо.

— Знаех си, че ще те намеря! — кресна му той. — Какво правиш още тук? Не ти ли казах да идеш при родителите на баща си?

Радостта на Джереми мигом се превърна в съжаление и решимост да не се поддава на заплахи.

— Ти ми каза и друго — да постъпя както искам — извика и Джереми.

Аборигенът изглежда момчето, но сякаш се ядосваше най-вече на себе си.

— Да, май че го казах — призна си той и преди да тръгне повика с пръст Джереми. — Хайде тогава. Можеш да дойдеш с мене.

— Искаш ли ме да дойда с тебе? — попита Джереми.

Джарбо се обърна, тесните му очи блеснаха. После ядът му премина и той кимна примирено.

— Да, не бива, но го искам. Затова тръгвай и си нахлупи шапката, та да се покроят очите ти на бъниъп.

Момчето нахлузи шапката си, изправи се и пристъпи напред. Тръгнаха по пътеката мълчаливо. По лицето на Джарбо бе изписано мрачно примирение с положението. Но след няколко минути погледна към Джереми, който му се усмихна. Усмихна се и Джарбо.

— Къде отиваме? — попита момчето.

— Към Батхърст. Не обичам градовете, но ако ще бъдеш скитник, имаш нужда от скитническа торба. Трябват ти други дрехи, ботуши и друга шапка, защото твоя костюм и тия обуца не ги бива за ходене по пътеките.

— Как ще ги доставим?

— Батхърст е голям град, там живеят и богати хора. Когато перат, простират навън одеяла и дрехи, а като си лъснат ботушите, ги оставят на задните стълби. Наоколо се намират канчета, алуминиеви чинии и такива неща. Няма да е трудно да намерим един дял за тебе.

— Но честен дял — добави Джереми. — Ако вземем повече, ще е кражба, нали?

— Да, така е — съгласи се Джарбо. — Не искаме да крадем нищо от никого.

---

[1] Столицата на Земята Ван Даймън. — Бел.пр. ↑

[2] Старото название на Тасмания, остров на югоизток от Австралия, използван за каторжническа колония. — Бел.пр. ↑

4.

— Здравсти — провикна се момчето от другия край на зеленчуковата градина в отговор на поздрава на Джереми. — Не съм те виждал досега. Не живееш наблизо, нали?

— Да живея наблизо ли? — засмя се Джереми. — Не, живея навсякъде и никъде. Аз съм скитник.

Луничавото, около дванайсетгодишно фермерско момче го погледна с любопитство и недоверие. Пресече разораното поле и отиде до оградата край пътя, а видът на Джереми бързо стопи съмнението му. Видя, че носи твърде голяма за главата му пастирска шапка и тежки ботуши, брезентово горнище и смачкани, възшироки дочени панталони, върху рамото му бяха преметнати навито на руло одеяло и въжените презрамки на брезентова торба.

— Май че наистина си скитник — призна момчето със завист. — Да можех и аз щях да скитам където си искам, вместо да работя във фермата и да изпълнявам всички нареждания на баща си. Името ми е Фреди Каргил.

Джереми остана доволен от отношението на момчето, но не обичаше да събужда завист у другите.

— И скитниците трябва да вършат много работа — отвърна му той. — Лъжеш се, ако мислиш, че само обикалят по пътищата. — Посочи му Джарбо, който седеше от другата страна на пътя под сянката на едно дърво в горещия следобед. — Това е моят другар, Джарбо Чарли, а пък аз се казвам Джереми.

Фреди кимна дружелюбно на Джарбо и пак се обърна към Джереми.

— Повечето скитници обикалят много по на запад от тези места, а тук главният път води на изток. Какво правите насам ти и твоят другар?

— Ние не обичаме много главните пътища — обясни Джереми. — И скоро ще се отправим на запад. — А като погледна към зеленчуковата градина, където Фреди бе пълнил чували с картофи, добави: — Не бихме се отказали от малко картофи.

— Ами вземете си колкото искате — предложи му щедро Фреди.
— В съседната леха има лук, можете да си вземете и от него.

Джерери остави одеялото и торбата си, погледна към фермерската къща и се прекачи през оградата.

— Баща ти няма ли да се сърди?

— Не се тревожи. Баща ми и всички останали от семейството отидоха до съседната ферма на Фелпс.

Джерери кимна и прекоси градината с Фреди. Тя бе преорана, за да се извадят картофите, струпани на купчини в крайните лехи. Откъм пътя картофите вече бяха събрани в ютени чували, разхвърляни из браздите. С два чифта дебели чорапи големите ботуши, които Джерери носеше, бяха станали удобни за ходене по пътищата, но в преораната градина се изхлузваха от краката му. Крачеше тежко по рохкавата пръст и разговаряше с Фреди.

Синът на фермера го попита през кои места се е скитал, но Джерери му отговори уклончиво. Нямаше желание да се хвали, но и не му се искаше да си признае, че бе вървял по пътищата само четири дни, откакто заедно с Джарбо бяха напуснали Батхърст. После Фреди подхвана разговор, който продължаваше да е много болезнен за Джерери.

— Майка ти и баща ти пуснаха ли те да се скиташ, където искаш? — попита той. — Или си избягал от къщи?

Въпросите припомниха на Джерери какво се бе случило и събудиха острата му болка. Мъката му винаги оживяваше в спокойните минути, когато можеше да размишлява, но обикновено бе потисната от това, което трябваше да върши, а сменящият се пейзаж ангажираше вниманието му. Сега се отърси от тъгата, като отговори:

— Нямам нито майка, нито баща.

Макар и не буквално, това по същество бе истина. Фреди се взираше съчувствено в Джерери и очевидно искаше да научи повече подробности. Джерери бързо смени темата, като забеляза, че събирането на картофите в чували трябва да е уморителна работа. Оттук започна дълъг разговор — Фреди изглеждаше доволен, че е намерил заинтересован слушател за оплакванията си от фермерската работа.

Джерери взе един празен чувал от струпаните между браздите. После Фреди го заведе при разкопания лук и му помогна да напълни

половината от чувала си, докато му разказваше, че били наели ратай да им помага в полската работа, но една нощ преди няколко седмици внезапно ги напуснал.

— Отишъл е да търси злато — продължи Фреди, като се връщаха към картофите. — Мнозина от наемните работници постъпват така и татко му беше платил в аванс, за да го задържи. Татко смята, че е отишъл в Юрика, защото там са открили ново златно находище. Само на един ден езда е оттук, на изток от главния път, и баща ми отиде да го търси, за да си вземе парите обратно.

— Успя ли да го намери?

— Не — поклати глава Фреди. — Татко каза, че било само загуба на време да го търси между стотици хора, които копаят в най-различни посоки. Имало и много чужденци, дето не знаят и дума английски. Затова баща ми се върна. — Фреди посочи една бразда. — Виж, там има едри картофи.

Отидоха до браздата и започнаха да пълнят чувала с картофи, а Фреди подхвана разказа за друго събитие, което му е отворило допълнителна работа. Каза на Джереми, че семейство Фелпс, собствениците на съседната ферма, заминали за Батхърст на погребението на техен роднина. Докато те отсъстват, семейството на Фреди се заело с основните работи в съседната ферма.

— А защо са заминали всички от семейство Фелпс? — заинтересува се Джереми.

— Татко казва, че умрелият им роднина трябва да е оставил доста пари — обясни Фреди, — и оттук тръгнаха всички, за да получат изцяло каквото им се полага. Но на нас това ни създаде много работа. Татко ходи заедно с мама, сестра ми и брат ми по два пъти на ден във фермата на Фелпсови и вършат какво ли не.

Джереми хвърли поглед към пътя, обезпокоен да не би семейството на Фреди да се връща вече. Старият Каргил едва ли щеше да е толкова щедър колкото сина си. Вдигна тежкия чувал и го понесе към оградата, продължавайки да разговаря с Фреди.

— Това ти е отворило много работа — съгласи се Джереми, — но всичко ще свърши, когато се върне семейство Фелпс.

— Вярно е — потвърди Фреди. — Трябва да си дойдат след три дни и дано не се забавят.

Щом момчетата стигнаха до оградата, Джарбо прекоси пътя и пое чувала от Джереми. Метна го на рамо и благодари на Фреди.

— Давам ви ги от сърце — увери ги момчето. — Пък и малко се намали от моята работа. — После се обърна към Джереми с усмивка: — Ако ти се случи да дойдеш пак насам, спри да ми се обадиш.

— Непременно — искрено му отвърна Джереми, защото момчето му харесваше. Прехвърли се през оградата, взе одеялото и торбата си и като пое след Джарбо, помахаша с ръка. — Довиждане, Фреди.

Момчето също помахаша за сбогом, ритна буца пръст и унило тръгна през градината, за да продължи работата си. Джарбо повдигна леко чувала на рамото си и като прецени тежестта му, кимна със задоволство.

— Ти си добър спътник, Джереми. На мене момчето нямаше да ми даде и един картоф, да не говорим за цял чувал.

— Можех да взема и повече, но се боях да не се върне баща му — отвърна Джереми и сподели какво му бе казал Фреди за отсъствието на семейство Фелпс от съседната ферма. — И ще се върнат чак след три дни — завърши той.

Джарбо се усмихна доволен.

— Ще си намерим място за лагеруване наблизко и ще почакаме да се стъмни. Фермите тук са големи и няма защо да се боим, че може да вдигнем шум. В другите ферми няма да се чуе, дори и някое куче да залае по нас.

Джереми кимна в съгласие. Бяха в западния край на предпланините, а Сините планини изпълваха хоризонта на изток. В този район имаше големи ферми и пасища, където се угодяваха за пазара овце и добитък. Пасищата на Каргиловата ферма бяха отдясно на пътя, а отляво се простираше обрасло с храсти пасище за добитък, към което нямаше никаква постройка. Малко по-нататък пътят завиваше наляво.

Докато вървяха по завоя, Джереми забеляза, че границата между фермите на Каргил и Фелпс е малък поток с дървета по двата бряга. Потокът водеше към залесен хълм на по-малко от два километра. При мостчето над потока Джарбо и Джереми свърнаха от пътя и се отправиха към хълма. Брегът се изкачваше постепенно към гората, потокът бълбукаше и се плискаше върху камъните.

На хълма си намериха място за лагеруване край потока. Там оставиха багажа си и се промъкнаха през дърветата до края на гората над фермата на Фелпсови. Сред големите пасища, зеленчукови и овощни градини, хамбари и други малки постройките се издигаше просторната фермерска къща. Родителите на Фреди и двете им деца на юношеска възраст се движеха между постройките и вършеха работата си.

Джеремии и Джарбо се настаниха удобно под едно дърво, а старецът захвапа дръжката на празната си лула. Като привършиха, Каргилови потеглиха в каруца по алеята към пътя, после изчезнаха зад завоя от другата страна на потока. До залез-слънце оставаха около два часа, а Джеремии и Джарбо очакваха да се спусне мрака.

Хълмът бе най-високата точка в цялата околност и разкриваше широката панорама западно от предпланините. Пред погледа се разстиляше грамадна хълмиста равнина с лъкатушещи между фермите потоци и накацали край тях горички. Равнината достигаше до хоризонта и изглеждаше безкрайна, но Джеремии знаеше, че тя е малък къс земя в сравнение с огромните простори на пустошта.

— Ти, спътнико, обичаш откритите пространства, нали? — забеляза Джарбо.

Джеремии го погледна и осъзна, че старецът го бе наблюдавал замислено. През последните няколко дни момчето бе свикнало със суровото му, сипаничаво лице, което вече не му се струваше заплашително, а познато и дружелюбно. Сега Джарбо му се усмихваше сърдечно.

— Да, очаквам с нетърпение да стигнем до Голямата пустош. Знаем, че ще ми хареса.

— Да, ще ти хареса — съгласи се Джарбо. — Много хора не харесват далечните земи. Отначало не бях сигурен и за тебе, но вече не се съмнявам... Е, ще трябва да се сдобием с малко пари, за да купим някои неща, и тогава ще съм готов да започна моето истинско завръщане.

— Това значи да се върнеш където си роден ли?

Джарбо извади лулата от устата си и поклати глава.

— Не, невинаги значи това. Значи да намериш истинското си място на този свят. За мене това е родното ми място. Но за други не е така, може и да е място, което никога не са виждали.

— Не те разбирам.

Джарбо пак ухапа дръжката на лулата си и се замисли.

— Човек се завръща истински, когато намери място, което е част от него — помъчи се да му обясни аборигенът. — И където той е част от мястото. Единственото му истинско място. — Вдигна рамене и отново поклати глава. — Не знам думи, с които да ти го обясня по-добре.

Джерери се помъчи да вникне в обяснението на Джарбо и да намери по-точно определение сред думите, които бе учил в училище.

— Може ли да се каже, че това е заветното му място? — попита той.

Джарбо поглади замислено брадата си, усмихна се и кимна.

— Да, така е. Истинското завръщане е да се върнеш на своето заветно място. Но някои хора никога не го намират.

— А не е ли възможно моето да е в Голямата пустош? — чудеше се Джерери. — Като стигна там, може би ще направя истинското си завръщане.

— Вярно е — съгласи се Джарбо. — Като виждам колко ти се иска да отидеш там, мисля си, че твоето истинско място може да е в Голямата пустош. Може там някъде да откриеш заветното си място, Джерери.

И двамата замълчаха. Джерери пак се загледа в просторите, които достигаха до хоризонта на запад, и в слънцето, което се наклоняваше към него. По залез той и Джарбо отидоха до лагера си, за да вземат онова, което ще им е нужно във фермата. Старецът изрови от торбата си нож и малък лост за отваряне на врати и щом се здрачи, пое назад.

Мракът се спусна и луната изгря, докато слизаха по склона към фермата. Оградата между пасищата и обработваната земя беше направена от греди, срязани на четири трупи от дървета, чиито краища бяха прикачени зигзагообразно. В една падина, която се заблатьяваше след дъжд, оградата бе провиснала, защото с годините гредите бяха изгнили.

— Това е трябвало да се поправи отдавна — каза Джарбо. — Скоро добитъкът ще почне да се провира в градините, а някои животни може да излязат от фермата и да се загубят. Ако намерим с какво да поправим тая ограда, ще сме заплатили щедро за по един дял храна.

Прескочиха оградата и тръгнаха по пътеката между градините към хамбарите и бараките. Едно куче пред входа на фермерската къща ги усети и започна да лае. Джарбо тръгна към бараката за земеделски сечива с лост в ръка.

— Защо не се опиташ да успокоиш това куче, Джереми? — предложи той и натисна ключалката на бараката с лоста. — Никой няма да го чуе, а то само изпълнява дълга си и няма защо да се безпокои заради нас.

Джереми заобиколи къщата и се насочи към кучето, завързано с въже пред стълбите. То залая злобно и искаше да го ухапе, но постепенно успокоителните думи на момчето го укротиха и лаят се превърна в подозрително ръмжене. Кучето подуши протегнатата ръка на Джереми и колебливо замаха опашка, когато Джереми го погали по главата.

Кучето бе преобърнало паницата си с вода в тревожните си подскоци и Джереми я напълни отново от варела за дъждовна вода до ъгъла на къщата. Помилва кучето още няколко минути, после се върна зад къщата. Намери Джарбо при купчина изсъхнал дървен материал зад хамбара. Беше си взел от бараката стоманени клинове, дървен и железен чук и още някакви инструменти. Сега извличаше един сух ствол на осветено от луната място.

Цели три часа Джереми и Джарбо работиха усилено и съсредоточено, разцепваха дървени трупи и подменяха изгнилите греди на оградата по протежение на повече от десет метра. Джарбо бе доволен, че може да предаде знания и умения на Джереми, а момчето с радост се учеше. Джарбо му показва как да поставя клиновете, за да се разцепят трупите равно, и как е най-добре да се сглобява оградата, та да е устойчива и трайна.

Когато свършиха и се отправиха към бараките, Джереми си представи учудването на фермерите, като открият поправките в имота си.

— Най-напред няма да повярват на очите си — смееше се той. — И може би няма да кажат на никого от страх да не ги вземат за лъжци или за побъркани.

— Може и да не кажат — съгласи се Джарбо и също се засмя. — Но като го правим, по този начин си спестяваме неудобството да отговаряме на въпроси кои сме и що сме. Освен това си плащаме

честно за един честен дял от това, което ни е нужно. Светът щеше да е по-добър, ако всички постъпваха така.

— Но не постъпихме така, когато взехме моя дял дрехи — изтъкна Джереми.

— То е друго — отвърна Джарбо твърдо. — Все едно че получихме дажбите си от някоя овцеферма. Нямаше нужда да се отплащаме честно, защото взехме твоя дял дрехи от богати хора. Фермерите получават всичко със собствения си труд, а овцефермите и богатите го получават от труда на други хора. Тези, които са работили за богатите, заслужават честно заплащане, но няма как да го направим.

След като помисли малко, Джереми прие тези разсъждения за логични. Джарбо върна инструментите по местата им в бараката и се взираше внимателно в мрачината, когато поставяше ключалката обратно, за да попаднат гвоздеите в старите си легла. После притисна ключалката и с лоста си, та да не личи, че гвоздеите са били вадени.

Джарбо отвори с лоста и вратата на помещението за опушване на месо, извади също тъй внимателно гвоздеите, с които бе прикрепена ключалката. Изнесе от помещението опушен свински бут, от който вече бяха отрязани няколко парчета. Джереми държеше рязания край, докато Джарбо взе един дял от шунката. Старецът пак закачи бута на куката му.

След като поставиха ключалката на място, се отправиха към курника. Пиленца писукаха и пърхаха край Джарбо, който ходеше от полог на полог в ниския дълъг курник. След малко изнесе яйца в платнената си торба. По обратния път към лагера Джереми носеше шунката, вкусният ѝ аромат му напомняше, че не е хапвал нищо от сутринта.

В лагера Джарбо запали огън и сложи няколко резена шунка в тиган, а Джереми избели и изми в потока картофи и глава лук. Тях Джарбо нарязва в друга съдина, която сложи върху жарта, като от време на време сипваше по малко разтопена мазнина от месото. Когато то се опържи, раздели го в двете алуминиеви чинии, а в мазнината счупи яйца.

От апетитната миризма, която изпълваше хладния нощен въздух, Джереми почувства вълчи глад, и когато най-после храната бе готова, ѝ се нахвърли лакомо. Дебелите парчета шунка — рядко угощение —

бяха хрупкави и много вкусни. Пържените картофи и лука ухаеха на бекон, а яйцата бяха чудесно допълнение.

След вечерята Джереми изми съдовете и чиниите в потока и ги нареди край огъня да изсъхнат. Докато размотаваше одеялото си и се завиваше, за да се стопли, той похвали яденето. Джарбо бе съгласен, но добави, че вечерята щяла да е още по-хубава с канче горещ чай.

— Но нямаме никакъв чай — продължи той, — и сме почти без сол. — Като извади лулата и тютюна си, погледна тъжно към смокинята, от която бе останала малка тъмна топчица. — Свършва се и тютюнът ми, а не мога да не си дръпна след ядене — изръмжа той. — Трябва да намерим някаква работа и да спечелим няколко шилинга, та да си купим каквото ни е нужно.

Такова изявление Джарбо бе правил често, но по-скоро като желание, отколкото като определено намерение. Джереми знаеше — спомене ли, че във фермата на Каргил търсят наемен работник, Джарбо щеше да възрази: „Фермерът ще почне да ни задава разни въпроси.“ Момчето също знаеше, че Джарбо ще отклони предложението да си намерят работа в някой град, защото винаги, когато бе възможно, избягваше градовете. По някаква причина Джарбо внимаваше да не среща други хора дори по пътеките и предпазливо оглеждаше всеки пътник преди да го подмине.

През изминалите дни Джереми бе успял да навърже някои факти за живота на Джарбо от подхвърлени негови забележки. Беше живял много години в Нов Южен Уейлс, после в Земята Ван Даймън — големия остров отвъд югоизточния бряг. Част от времето бе работил на различни места и се бе научил на дърводелство, земеделски труд и други занаяти. Но какво бе работил през по-голямата част от времето и защо странеше от хората, оставаше тайна.

Джереми усети, че му се приспива и легна на одеялото си край огъня. Поговори няколко минути сънливо с Джарбо; докато старецът пушеше лулата си, момчето сподели какво му е казал Фреди за наемния работник, който избягал през нощта и тръгнал да търси злато.

— Да, това често се случва — кимна Джарбо. — Откакто откриха тук злато, трудно се задържат работници на каквато и да е работа, за каквато и да е надница. Бащата на Фреди намерил ли е работника си и взел ли си е обратно парите?

— Не, защото златотърсачите били много. Фреди каза, че някои били чужденци и не говорили английски.

Джарбо кимаше замислено и продължи да подръпва от лулата си.

— Да, сигурно мнозина са чужденци — промърмори сякаш на себе си. — Напоследък все повече чужденци се стичат в златните находища тук.

Интересът, проявен от Джарбо към този факт, събуди любопитството на Джереми и той го попита какво значение има това. Старецът отговори уклончиво, че си бил припомнил нещо, и продължи да подръпва замислено от лулата си. После момчето затвори очи, настани се удобно и заспа.

На следния ден стана ясно, че присъствието на голям брой чужденци в Юрика е от голямо значение за Джарбо. Той събуди Джереми рано, каза му, че отиват в миньорския град и след кратка закуска, тръгнаха по отъпкания път с много по-бърз ход, отколкото през миналите дни. Джереми попита на какво се дължеше внезапното решение да идат в Юрика, а Джарбо отговори, че просто искал да намери работа, за да припечелят някой шилинг и да си купят туй-онуй.

Джереми разбираше, че това не е единствената причина; очевидно Джарбо се боеше по-малко от чужденците, отколкото от австралийците. За момчето това бе непонятно, но също така не можеше да си обясни защо този едър и силен мъж изобщо се отнасяше с подозрение и боязън към другите хора.

Късно следобед стигнаха до главния път. В този район той следваше течението на река Търън. Пътят не бе по-малко оживен, отколкото шосето на запад от Силни, десетки златотърсачи се движеха в двете посоки и пътуваха между миньорските градове, пръснати в целия район. Както можеше да се очаква, Джарбо нямаше желание да се влеят в оживеното движение по светло, затова се изкачиха по залесения склон на едно овчарско пасище, откъдето се виждаха пътя и реката.

На няколкостотин метра от тях над реката имаше мост. От другия му край се излизаше на тесен път, който водеше назад към гористите предпланини. Като огледа моста и околностите, Джарбо заключи, че това е пътят към Юрика. Джереми се съгласи, защото той отговаряше на общото описание на Фреди за местоположението на миньорския град.

По залез златотърсачите започнаха да си правят лагери край пътя и реката. Когато стана съвсем тъмно, Джарбо и Джереми се спуснаха по склона и поеха към моста по главния път, осветен от огньовете. Минаха по моста и хванаха тесния път.

Джарбо попита двама мъже, седнали край лагерен огън, дали този път води към Юрика. Златотърсачите, които говореха с американски акцент, отговориха утвърдително. Подминаха ги, а Джарбо, някак между другото отбеляза, че не говорят като австралийци, но Джереми забеляза нотка на задоволство в гласа му.

След още няколко километра аборигенът и момчето се отклониха от пътя и си устроиха лагер за пренощуване сред дърветата. Сутринта, малко след изгрев-слънце, отново поеха на път. Повечето от златотърсачите също отиваха на изток, малцина се връщаха от Юрика, за да опитат късмета си другаде. Джарбо вървеше с ниско нахлупена шапка и ги оглеждаше подозрително.

Няколко часа по-късно от изток се разнесе експлозия, последвана от ехо, което прокънтя между хълмовете. Джарбо обясни, че са взривили динамит, а от разговора, който последва, Джереми разбра, че той е запознат с рудодобива. Златотърсачите обикновено промивали златоносния пясък и търсели късове самородно злато, като използвали корита, разказваше Джарбо, но си служели с динамит, за да подготвят рудата за обработка и извличане на златото.

Следващата експлозия беше много по-близко и ехото, препращано от хълм на хълм, кънтя по-дълго. След още един час, когато пътят ги изведе до широка долина, се показа и Юрика. Градът бе кацнал на хълм от северната ѝ страна, а земята в цялата долина бе като преорана и изпълнена с безброй дупки, около които се въртяха стотици мъже.

Джарбо поведе Джереми встрани от пътя, за да заобиколят долината и да се приближат към мястото на експлозиите, отделено с ограда в отдалечения край на долината. От едната страна се виждаше готварница, бараки и други постройки. Зад оградата двайсетина души работеха около голяма оголена скала, част от която бе разрушена.

Работниците зад оградата внезапно се разпръснаха и залегнаха. Един зъбер на скалата изчезна сред прах и летящи камъни след силната експлозия, която разтърси земята. Прахът постепенно се разсейваше, а ехото продължаваше да се блъска в околните хълмове.

Мъжете се върнаха при скалата, от която бяха разбили още няколко метра.

Двама души работеха до по-отдалечена ниска постройка; изнасяха оттам малки бурета и нещо като намотки от тънко въже. Джереми попита Джарбо какви са тези неща и научи, че в буретата има барут, а навитото на рула е бикфордов фитил. Джарбо вървеше бавно и оглеждаше изпитателно мъжете, после се приближи до тях с нормална крачка.

Работниците вадеха запушалките на буретата и мушкаха в тях краищата на фитилите, после пак слагаха запушалките, за да прикрепят фитила. Джарбо поздрави и забеляза, че експлозията е била много силна.

— Как няма да е силна — отвърна един от мъжете. — Взривихме четиринайсет буренца с барут.

— А имате ли нужда от още един копач?

— Не — поклати глава човекът. — Преди малко започнахме да подготвяме тази работна площадка. Но в града се търсят работници.

Джарбо благодари и се обърна назад. Заоглеждаха златотърсачите отвъд постройките в заградения район. Чуваше се, че тези, които бяха по-близо, си говорят на чужди езици и Джереми забеляза, че спътникът му остана доволен. Минаха по края на долината и влязоха в града.

Състоеше се от пет-шест разбити улици с неголеми постройки и не приличаше на нито едно от познатите на Джереми селища. Постройките бяха от пресни, небоядисани дъски и придаваха нетраен, временен вид на града. Но в него кипеше бясна дейност. Най-оживените дни, които Джереми бе наблюдавал в доковете на Сидни, изглеждаха спокойни в сравнение със суматохата тук. Превозни средства изпълваха улиците, а всички хора сякаш тичаха нанякъде.

Сред тълпата от мръсни, брадати златотърсачи имаше мъже с тесни очи, докарани в елегантни костюми, и силно гримирани жени в крещящи рокли и шапки с пера. Повечето от заведенията бяха барове, от чиито врати излиташе шумна музика и дрезгав смях. Сред множеството се движеха и униформени полицаи; един от тях влачеше двама пияни златотърсачи към затвора, построен от тежки греди, с решетки на прозореца. До затвора имаше публичен дом, двуетажна постройка без прозорци, с червен фенер над входа.

Друг полицай водеше четирима мъже в белезници и Джарбо се намръщи като ги видя. Сигурно са ги арестували, защото са започнали да копаят без разрешително, предположи Джарбо, макар че изобщо не разбирал защо трябва да има разрешителни за златотърсачите. Но лицето му се разведри, когато забеляза обор за коне под наем в дъното на улицата.

Едър мъж на средна възраст стоеше пред широките врати на обора и се занимаваше с клиенти. Очевидно бе притеснен, защото се стараеше да върши няколко неща едновременно. Току-що бе почистил обора и сега даваше под наем два коня, а в същото време трябваше да прибере други, които вече му връщаха. Оборът бе голям, с отделения за около трийсет коня. Отворената задна врата водеше в двор, пълен с двуколки, а до обора имаше и малка къща.

Щом си отидоха клиентите, Джарбо пристъпи към собственика и го попита дали няма нужда от работници.

— Разбира се, че имам — отговори веднага собственикът, — иначе ще трябва да ми пораснат още две ръце. Казвам се Фред Харисън.

Джарбо се представи и посочи Джереми.

— Момчето ходеше на училище в Сидни. Аз съм приятел на семейството и баща му ме помоли да го върна в овцефермата. Но попривърших парите и ми се ще да поработя, не търся постоянна работа.

— Точно от това се нуждая — кимна Фред доволен. — Обикновено синът ми работи с мене, но сега го няма. Отиде в Сидни да се ожени и скоро ще се върне заедно с булката си. Ела, ще ти покажа какво трябва да се свърши. Ти и момчето можете да започнете работа веднага.

Още с влизането си в обора — просторен и висок — Джереми изпита успокоение, защото Фред не прояви никакво любопитство към него, интересуваеше го само работата, която трябваше да се свърши.

— Аз мога да се справям с клиентите — каза той, — но от няколко дни оборът не е чистен. Дилижансите спират тук за пътници и аз се грижа за конете им. Ако се разбере в какво състояние е оборът, компанията ще прекрати договора с мене.

— В такъв случай най-напред ще се заемем с боксовете на конете — увери го Джарбо. — Но ако не са чистени от няколко дни, няма да

свършим днес.

— И не очаквам това от вас. Дилижансът спира тук веднъж седмично, до следния дилижанс има още няколко дни. Ще получавате седем шилинга на ден и храна. Подавайте чиниите и канчетата си през задния вход на къщата, а жена ми ще ги пълни. Можете да спите в стаята за хамути.

С кимване на глава Джарбо изрази съгласие с условията и тръгна, следван от Джереми, към дъното на обора. Оставиха багажа си в голямата, претъпкана стая за хамути, после момчето помогна на Джарбо да изнесат една ръчна количка, лопати и други инструменти. Свалиха жакетите си, навиха ръкави и се заеха да чистят.

Джарбо работеше със същата енергия и съсредоточеност, с каквито извършваше поправките по фермите нощем. От тъмното, сипаничаво лице към брадата му се стичаше пот. Джереми вече си бе създал навика да му подражава в работата. Часовете летяха, и докато успеят да изчистят няколко конски бокса и да увеличат купчината смет на двора, през широката врата проникнаха лъчите на залеза.

Фред остана доволен от свършеното и усмихнат извади кесията си.

— Ще ви платя за цял ден — отброи той седем шилинга в ръката на Джарбо. — Не съм виждал наемен работник да свърши толкова за един ден.

Джарбо благодари и прибра монетите в джоба си.

— Обичам да се отплащам с труда си справедливо за надницата, която получавам, и за каквото и да е друго. В стаята с хамути забелязах парче хубава кожа за седла. Бих искал да си купя едно парче от нея.

— Отрежи си колкото искаш — отвърна Фред. — Жена ми вече е сготвила вечерята, затова идете с канчетата и чиниите си до задния вход. Скоро ще затварям конюшнията, защото не очаквам повече клиенти за днес.

Джереми и Джарбо взеха чиниите и канчетата си и ги отнесоха до кухненската врата на къщата. Маргарет Харисън, внушителна жена на средна възраст, напълни канчетата им с чай и щедро сипа в чиниите им грах, ориз и овнешко печено. Джереми, който имаше здрав апетит, започна да си хапва още докато носеха вечерята си към пейката до обора.

Като се нахраниха, тръгнаха по улицата към един смесен магазин. В падащия здрач улицата бе още по-многолюдна и по-шумна отколкото през деня. Джарбо се вглеждаше в тълпата боязливо, после надникна към хората в магазина преди да влязат вътре. На тезгяха купи бонбони за Джереми и няколко смокини тютюн за себе си.

На връщане, за да избегнат тълпата, заобиколиха магазина и минаха по задната уличка към двора зад конюшните. В стаята за хамути Джарбо запали фенер, напълни и запали лулата си, а Джереми развърза одеялото си, постла го върху куп сено и се настани удобно.

Джарбо свали от един гвоздей на стената парче кожа, после отвори брезентовата си торба и извади шишето от вино, което бе намерил в гората при срещата си с Джереми. Като посмукваше от лулата си, започна да изрязва парче кожа с размера на шишето. Джереми лежеше и наблюдаваше как едрият брадат мъж реже кожата под жълтата светлина на фенера.

— Защо винаги толкова оглеждаш хората, Джарбо? — попита момчето.

Джарбо изправи гръб, извади лулата от устата си и погледна дружелюбно към Джереми.

— Какво искаш да кажеш, спътнико?

— Ти винаги оглеждаш хората наоколо много внимателно. И преди да се приближиш до някого, най-напред го изучаваш.

— Е, добре е да знаеш какви хора има около тебе, Джереми — вдигна рамене Джарбо.

Момчето кимна; знаеше, че няма да получи друг, по-малко уклончив, отговор. Джарбо подръпна от лулата си и продължи да реже кожата под погледа на Джереми. А той можеше само да се надява, че причината за предпазливостта на Джарбо — каквато и да бе тя — нямаше да им донесе неприятности. Но самият факт, че Джарбо бе така потаен, сякаш предвещаващо обратното.

5.

Детонация на барут в долината събуди Джереми призори на другата сутрин. Започна нов усилен ден. След закуската с булгурена каша и чай, двамата спътници продължиха чистенето на боксовете. Спряха по обяд, за да хапнат хляб и сирене, после привършиха с боксовете и се заловиха да подменят сламата върху пода в центъра на просторния обор. До края на деня бяха приключили с почистването.

Отново занесоха вечерята си на пейката до обора, а Джарбо влезе вътре за винената бутилка и кожения ѝ калъф. През деня бе накиснал кожата във вода, и докато ядеше, я прикрепил около шишето. Наниза тънка каишка от сурова кожа през дупките, пробити предварително в краищата на калъфа и я стегна здраво.

Като се нахрани, Джереми изнесе от стаята за хамути парче кожа, голямо колкото дланта му. Проби ѝ дупки с ножа на Джарбо и направи клуп, после му прикачи две кожени връзки, завърза ги и направи примки, които да се хващат на показалеца му; накрая събра малки камъчета.

Завъртя прашката с камъче в нея и започна да си търси прицел в здрача. Насочи прашката към дъсчица върху купчината смет и изниза една примка от показалеца си. Камъчето падна върху сметта малко над дъската. Момчето поосвободи примката, за да се изнизва по-лесно, и направи втори опит. Второто камъче изтрака силно върху дъската и я счупи.

Джарбо, който прикачаше презрамката на калъфа, се усмихна.

— Добре стреляш с прашка — похвали той момчето.

— Добре, но няколко пъти съм правил бели — отвърна Джереми и се засмя. — Стъмни се и вече трудно се вижда.

— Да — съгласи се Джарбо. Извади дървена запушалка, която бе издялал, и я мушна в гърлото на шишето. — Но аз свърших моята работа. Ето ти шише за вода, приятелю. Когато кожата изсъхне напълно, ще прилепне хубаво към шишето.

— За мене ли го направи? — щастливо се усмихна Джереми и взе шишето.

— Че за кого? — ухили се Джарбо. — То се знае, че е за тебе. Кожата е хубава и шишето трябва да остане здраво за дълго в този калъф.

Щастлив с придобивката си, Джереми последва Джарбо в стаята за хамути. Намери в тъмнината брезентовата си торба и се канеше да прибере шишето в нея, но се отказа. Сложи го до себе си върху одеялото. Не можа да заспи, като си припомни разговора с Джарбо, когато бе намерил шишето. Чудеше се, дали в него е останало нещо от духа на друг човек. Опипа влажната кожа, сигурен, че шишето е връзка между него и някой неизвестен човек. Макар и да бе захвърлено, Джереми го ценеше много и вярваше, че то е било свързано с нещо важно за първия му собственик. Настани се удобно с ръка върху шишето и най-после заспа.

От следващия ден работата стана по-малко изморителна и по-ритмична, но все така я огласяха експлозиите в долината. След като привършеха с почистването на боксовете и центъра на обора, Джереми пълнеше кофите с вода и носеше сено за конете, а Джарбо ги чешеше и почистваше.

След работа Джарбо, наред с другите си занимания, предаваше на момчето някои умения. Джереми се плашеше от по-буйните коне, докато приятелят му не го научи как да ги успокоява. Подковите на някои бяха разхлабени и Джарбо му показа как да се сменят гвоздеите, за да се стегнат подковите върху копитата.

С надницата си двамата спътници започнаха да събират в стаята за хамути запаси от чай, брашно, сол и други необходими провизии. Джереми забеляза, че когато ходеха в смесения магазин, Джарбо вече не наблюдаваше тъй внимателно хората около него. Започна и да помага на Фред пред конюшните, когато се събираха повече клиенти наведнъж, после взе да посещава един бар и да изпива по чаша ром понякога вечер, като обикновено се прибираше, след като момчето е заспало.

В деня на пристигането си дилижансът закъсня. Спря пред конюшните доста късно следобед, впрегнат само с чифт уморени, запенени коне, а другите два бяха завързани отзад. Мръсният кочияш слезе от капрата и веднага се заоплакваше от конете.

— Единият чифт остана без подкови — изръмжа той на Фред. — Надявам се да имаш добре подковани коне.

— Всичките тук са такива — увери го Фред. — Новият ми коняр проверява всяка подкова.

Кочияшът изръмжа отново и се обърна към пасажерите си — трима мъже и една жена, които тъкмо слизаха от дилижанса.

— Малко по-нагоре има ресторант — каза им той. — Но се нахранете само за половин час, защото трябва да наваксам закъснението си. — После се обърна към Фред. — Нося поща и други неща, както обикновено. Ще ги оставя в смесения магазин и ще се върна след няколко минути да помогна с конете.

— Защо не идеш и ти да похапнеш? — предложи му Фред. — Момчето може да предаде пощата, а ние ще се погрижим за конете.

Джарбо и Фред се захванаха за работа, а кочияшът кимна и се пресегна под седалката си. Извади оттам торбата с пощата и вързоп вестници, завързан с канап, който предаде на Джереми, после тръгна след пътниците си. Джереми мина с торбата и вестниците през обора и се отправи към задната уличка, за да избегне тълпата. Като излизаше от задната врата, хвърли поглед към вестниците. И замръзна. Скова го страх, щом видя най-горния вестник.

На първа страница имаше голямо обявление, че се предлага възнаграждение от петстотин гвинеи^[1] срещу информация къде може да бъде намерен Джереми. В обявлението бе включено пълно описание на момчето и специално се споменаваха бледосините му очи. В края имаше молба всички сведения да се изпращат на госпожа Александра Керик във фермата Тибубъра, пощенска станция Вискания.

Почти без да мисли, Джереми хвърли вестниците върху купчината смет. Зарови ги с вилата, забодена в сметта и забърза по задната уличка с пощенската торба, като се напрягаше да измисли какво ще каже на магазинера, когато го попита за вестниците. Вълнението му не се оправда, защото пощенската торба създаде голямо оживление между клиентите в магазина. Струпаха се да видят има ли писма за тях, още щом магазинерът пое торбата. Без да каже нещо, той я отвори и запреглежда пощата, а Джереми бързо си тръгна.

Като се върна в конюшната, Джереми съзна, че успокоението му няма да е за дълго. Всеки ден в Юрика пристигаха нови хора и всеки от тях можеше да е прочел вестника другаде. Единственото му спасение бе в пустошта, когато Джарбо започне истинското си завръщане.

Помисли си, че трябва да довери на Джарбо за обявлението, но се отказа. При разговорите с него бе избягвал да спомене фамилното си име, а и Джарбо не се бе сетил да го попита. Уверен бе, че Джарбо не би се помамил от обещаното възнаграждение, не се съмняваше и за минута в това. Но спътникът му имаше силно развито чувство за криво и право; възможно бе да сметне, че е негов дълг да съобщи на семейство Керик къде се намира техният внук.

Няколко минути след Джереми в конюшната се върна и кочияшът със своите пасажери. Момчето очакваше с притаен дъх дали някой няма да спомене за вестниците и въздъхна облекчено, когато дилижансът замина. Джарбо запали огън в ковашкото огнище, а Джереми започна да надува духалото, за да нагреят желязото и да направят нови подкови за двата коня, оставени от кочияша. Фред доведе конете и застана встрани да наблюдава как Джарбо и Джереми работят над огъня и наковалнята.

В това време в обора влезе собственикът на смесения магазин и се обърна към Фред:

— Какво стана с вестниците от Сидни днес? Не ги ли донесе кочияшът? Много от клиентите ми искат да си купят.

— Не видях никакви вестници — отвърна Фред и погледна към Джарбо, който вдигна рамене и поклати глава. Със свито сърце Джереми направи същото. — Изглежда, че не е донесъл вестници днес — заключи Фред. — Или е забравил да ги остави.

— Но няма да забравят да поискат от мене да ги платя — изръмжа магазинерът и обърна гръб. — Ала ще има да почакаат, докато им платя.

Като продължаваше да мърмори, собственикът на магазина напусна обора. Фред се изсмя, защото ядът на магазинера го бе развеселил, а след него и Джарбо изхихика. Джереми мушна в огъня парчето желязо, което бе обработил на наковалнята, и бясно наду духалото, за да прикрие смущението си.

Към залез-слънце конете бяха подковани и Фред взе да се готви да затваря конюшната. Джереми и Джарбо привършиха и последните си задачи за деня и отнесоха чиниите и канчетата си за вечерята. Като се нахраниха, Джарбо отиде в бара за чаша ром, а Джереми остана да измисли някакъв предлог, който би накарал Джарбо да започне истинското си завръщане.

Нищо не му идваше наум и момчето потърси отдушник за чувствата си в прашката — почна да замерва с камъчета захвърлени върху купчината смет счупени дъски. Дъските се нацепваха на трески от ударите му. Когато се стъмни напълно, Джереми се прибра в стаята за хамути и легна върху одеялото си, но от тревога дълго не можа да заспи.

Ала сутринта го очакваше още по-голяма тревога. От Джарбо нямаше и следа, одеялото му бе навито, както го бе оставил предишната сутрин. Момчето скочи на крака и изтича в полутъмния обор, огледа го внимателно, но Джарбо го нямаше. Спусна се да го търси навън.

Когато надничаше зад обора, от задния вход на къщата се подаде Фред.

— Приятелят ти е попаднал в ареста — съобщи той. — Късно снощи изпрати един човек да ми каже това.

— Какво се е случило? — задъхано попита Джереми.

— В кръчмата, в която бил снощи, станала свада — продължи Фред. — Няколко полицаи дошли да задържат златотърсачи, които копаели без разрешителни. Джарбо се опитал да спре полицаите, а и други златотърсачи му се притекли на помощ. Тогава полицаите арестували всички.

— Кога ще го пуснат, господин Харисън?

Фред въздъхна и поклати глава.

— Сигурно ще го задържат няколко дни и аз се чудя какво ще стане с работата тук. — Вдигна рамене и се отправи към вратата. — Иди си получи закуската, Джереми, и свърши каквото можеш в обора, а аз ще помисля какво да направя.

Силно разтревожен, Джереми тръгна за чинията и канчето си. Без Джарбо, макар и за кратко време, той се чувстваше изгубен и самотен.

Нямаше апетит, изяде закуската си само, за да напълни стомаха си, и се залови за работа. Непосредствената му грижа бе да не допусне Фред да си наеме друг работник на мястото на Джарбо, и затова работеше с всички сили. Тичешком донесе вода и сено в боксовете, след това започна да ги почиства. Буташе ръчната количка до купчината смет, за да я изпразни, и я връщаше обратно със слама за изчистените боксове.

По обед момчето изпитваше голяма умора, но Фред изглеждаше доволен от състоянието на конюшната. Джереми го попита дали може да отсъства за няколко минути, за да отиде да поговори с Джарбо, и Фред добродушно кимна. Момчето получи при задния вход обеда си — хляб и сирене, които излапа набързо, докато се провираше през претъпканата с хора улица към затвора.

В ниската, тъмна сграда със зарешетени прозорци имаше нещо заплашително. Джереми предпазливо отвори вратата и влезе в мрачна канцелария, където няколко полицаи разговаряха и се смееха. Един от тях се обърна към момчето намръщено и изръмжа сърдито:

— Какво търсиш тука?

Смутен от атмосферата и отношението на полицаия, Джереми преглътна нервно и отговори плахо:

— Искам да говоря с Джарбо Чарли, сър.

— Не може! — кресна полицаят. — Махай се оттук!

Джереми бързо отстъпи към вратата и я затвори зад себе си, а полицаите ехидно се закискаха. За миг момчето почувства, че на раменете му са се стоварили повече проблеми, отколкото може да носи, и сълзи избликнаха от очите му. Но по-силни от безпомощната му тъга бяха възмущението от полицаите и решимостта му да говори с Джарбо.

Момчето сви в тесния проход между затвора и публичния дом. Единственият прозорец на затвора от тази страна бе в другия край; зад решетката му вместо стъкло имаше дървен капак, който бе отворен. Над глъчката и грубия, гуляйджийски смях, който се носеше от публичния дом, макар да бе без никакви прозорци, момчето дочу мъжки гласове от затвора.

Джереми се напрегна, подскочи, хвана се за решетката и се издигна до прозореца. Видя голяма килия с около двадесетина арестанти в нея. Джарбо разговаряше с няколко души и зърна момчето, щом се подаде на прозореца.

— Джереми, момчето ми! — извика той с радост и облекчение и се приближи до прозореца. — Тревожех се за тебе, приятелю. Добре ли си?

— Да, кога ще излезеш оттук, Джарбо?

Джарбо въздъхна тъжно.

— След като дойде съдията, а това значи след още няколко дни. Ще се справиш ли дотогава?

— Мисля, че ще се справя — отвърна Джереми колебливо. — Може да измисля как да излезеш оттук по-бързо, Джарбо.

Думите му създадоха мълчаливо оживление сред хората около Джарбо, които потискаха смеха си, за да не обидят момчето. Но един мъж с кисело и злобно изражение, който стоеше прав отделно от другите, реагира по друг начин.

— Интересно е какво може да измисли един сополанко — изръмжа той презрително. — Ще трябва доста да почакаме, за да разберем.

Сипаничавото лице на Джарбо изведнъж се смръщи гневно.

— Дръж гадния си език, когато говориш за това момче! — обърна се той към човека. — Иначе ще го изскубна от гадната ти уста!

Злобарят пребледня, презрителният му израз се замени с уплаха и той се обърна на другата страна. Хората около Джарбо също решиха да защитят Джереми, като се отнесоха сериозно към думите му.

— Измисли нещо, момче — насърчи го един арестант. — Измисли как всички да излезем оттук, без да плащаме глоба.

— Да, измисли нещо — добави друг, а останалите закимаха одобрително. — Ако успееш, всички ще ти бъдем благодарни.

Джарбо се усмихна и протегна длан през решетката, за да потупа приятелски ръката на Джереми.

— Не се тревожи за нищо, момчето ми — опита се да го ободри той. — Каквото и да стане, ще изляза след няколко дни, а пък имам и пари да платя глобата, ако се наложи.

Джереми тъжно кимна. Ръцете му бяха вече отмалели да стискат решетката.

— Пак ще дойда да си поговорим щом мога, Джарбо.

— Ще те очаквам, приятелю. Не се преуморявай в конюшнията. Работи колкото можеш, колкото да разсейваш безпокойството си, а за останалото не мисли.

Момчето се спусна на земята и тръгна към улицата. Много съмнително бе, че ще успее да освободи Джарбо. Изключено бе да мине през канцеларията и да отключи вратата на килията. И всичко друго, което му идваше наум, бе също тъй невъзможно. Сградата на

затвора бе много солидна, и за да пробие дупка в стената на килията, трябваше да работи дълги часове и да вдигне много шум.

Докато вървеше унило към улицата, земята потрепери от нова експлозия в долината. Джереми погледна пак затвора и се запита дали не е възможно да си достави малко барут и да пробие с него дупка в стената.

Спомни си какво бе казал човекът в минния участък — че използват четиринайсет бурета барут за една експлозия.

Джереми искаше да се върне на прозореца и да попита какво мисли Джарбо за тази идея, но си спомни, че е отсъствал доста дълго от обора, а засега най-важното бе Фред да е доволен от работата му. Като продължаваше да обмисля въпроса с барута, Джереми забърза към обора.

Тази мисъл не го напусна целия следобед, докато работеше все тъй бързо, както и сутринта. Хрумна му, че освобождаването на Джарбо криеше още едно преимущество. Като беглец от затвора, Джарбо щеше да поиска веднага да напуснат Юрика.

В края на деня Фред изрази задоволство от работата на Джереми.

— Може да изкараме така, докато Джарбо излезе от затвора — усмихна се той. — Но жена ми спомена, че ако той се забави, семейството ти може да се тревожи за тебе. Така ли е?

— Не, сър. Те знаят, че съм добре, щом съм с Джарбо. А не сме определили точно кога ще пристигнем в чифлика.

Фред кимна и се наклони да тръгва, но спря.

— В чифлика? — повтори той. — Джарбо каза, че семейството ти притежава овцевъдна ферма.

— Да, да — смънка Джереми, смутен от грешката си. — Овцевъдна ферма е, но се занимават и с малко земеделие.

Фред стисна устни и загледа момчето изпитателно. После мълчаливо кимна и тръгна да подготви обора за затваряне. Джереми отиде в стаята за хамути, за да си вземе чинията и канчето, като се упрекваше, че е говорил, без да мисли и е събудил подозрението на Фред.

Докато вечеряше, Джереми разсъждаваше върху плана си. Бе възнамерявал да се посъветва с Джарбо по въпроса за барута, но след разговора с Фред се отказа от всякакво забавяне. Сигурен бе, че ще

може да открадне малко барут без да го хванат, но от друга страна Джарбо можеше да сметне, че идеята му е много сериозна.

Щом притъмня, Джереми изнесе багажа — своя и на Джарбо, и го остави на скамейката, за да могат бързо да го грабнат и да си тръгнат. Отвори брезентовата торба на Джарбо и взе ножа му, кремъка, щракалото и малкия лост. Бе се спуснал пълен мрак, когато привърши. Момчето забърза по задната уличка към края на града.

Тръгна по заобиколния път от южната страна на долината и се стараеше да избягва златотърсачите, които се спускаха на тумби по пътеката към града. Главната мисъл на Джереми сега бе, колко ли барут ще му е нужен. Стената на затвора не бе тъй твърда като скалата, която работниците взривяваха, от което следваше, че ще са му нужни по-малко от четиринайсет буренца. Освен това съществуваше и практическия проблем как да отнесе барута до затвора.

В минния участък имаше светлина в бараките на работниците и в готварницата, оттам се чуваха и мъжки гласове. Останалите постройки бяха само тъмни очертания в слабата лунна светлина, която се процеждаше през високите рехави облаци. Момчето пропълзя през сенките до малката постройка, където бяха складирани барутът и фитилът, после извади лоста.

Джарбо бе свалил ключалките с голяма лекота, но за Джереми тази задача се оказа трудна. Все пак, след много усилия, металическата ключалка започна да се отделя от вратата и гвоздеите — да излизат от дървото с поскърцване, което се струваше оглушително на момчето. Най-после вратата се отвори и той влезе в помещението.

Вътре всичко бе натрупано, в непрогледния мрак цареше объркващ хаос. Намери дървена кутия с фитил и мушна едно руло в джоба си. Буренца с барут бяха складирани едно върху друго, но Джереми се боеше да не събори някоя от купчините и да вдигне шум, който ще привлече тичащи към него мъже.

Движеше се внимателно и накрая намери буренце, оставено отделно от другите. Бе по-голямо от онези, които бе видял да използват за взривовете. Реши да започне с него и после да се върне за още. С мъка вдигна тежкото буренце и тихо го изнесе навън. Мушна гвоздеите в дупките им, колкото да придържат ключалката, и понесе буренцето през сенките.

Докато го мъкнеше по края на долината, Джереми реши, че ще трябва да вземе по-малко барут. Нощта бе студена, ала по лицето му се стичаше пот и трябваше от време на време да оставя товара си на земята. Осъзна, че това бе единственото буренце, което би могъл да отнесе до затвора, но се надяваше, че с него ще могат поне да се разхлабят гредите на стената достатъчно, за да ги отместят арестантите и да си направят отвор.

Влезе в града много изморен, но продължи пътя си към затвора по една тъмна улица. Насочваше го шумът от публичния дом, писклив женски смях и дрезгави пиянски крясъци. Джереми се вмъкна в прохода между публичния дом и затвора. Запъхтян и с въздишка на облекчение остави буренцето на земята.

Най-напред извади запушалката с ножа на Джарбо, после мушна края на фитила в отвора и пак го затвори със запушалката. Между прозореца и края на сградата стената излизаше малко напред над основите и образуваше удобна за буренцето ниша. Джереми разви фитила и приготви кремъка и стоманеното щракало. Удари ги едно в друго над края на фитила и към него заваляха искри. Той се запали, проблесна с бяла светлинка в тъмния проход, засъска и светлинката му плъзна към буренцето. Джереми прибра кремъка и щракалото в джоба си и се спусна към прозореца.

Момчето подскочи, хвана се за решетката и се вдигна до прозореца. Дървеният капак бе спуснат, тъй като нощта бе студена. Джереми се държеше с една ръка, а с другата почука на капака.

— Джарбо! — повика той със силен шепот. — Джарбо!

Минаха няколко мига без никакъв отзвук от килията. Джереми хвърли поглед към фитила, който гореше вече по-близо до буренцето, и почука по-силно.

— Джарбо! Джарбо, отвори капака!

Над шума от публичния дом се дочуха сънливите гласове на мъже в килията. Капакът се отвори.

— Какво правиш тук, Джереми? — попита Джарбо в мрака. — Сега е време за сън, приятел.

— Не, сега ще ви пусна да излезете навън, Джарбо. Ти и другите се пригответе да бягате, за да не ви хванат пак.

Мъжете около Джарбо се раздвижиха и си размениха закачливи реплики за Джереми и това, което бе казал. Джарбо се позасмя

озадачен.

— Много добре. Но как ще го направиш, приятел?

— Като отворя дупка в стената — отвърна Джереми. — Взех малко барут от онова място в долината. Можех да донеса само едно по-голямо буренце, но то ще разбути гредите и ще можете да ги отместите. — Погледна пак към фитила. — Много скоро ще видим какво ще стане, защото фитилът вече е почти изгорял.

В килията настъпи тишина, чуваше се само шумът от публичния дом.

— Пригответе се бързо — подкани Джереми, тъй като Джарбо мълчеше. — Трябва да слизам, защото барутът вече ще избухне. — Почна да се спуска надолу, но добави: — Сигурно всички трябва да се отдалечите от стената.

Джарбо каза нещо със странен глас, а Джереми се спусна на земята и побърза да излезе от прохода, защото фитилът бе почти изгорял. Момчето се скри зад ъгъла на публичния дом и седна. През шума, който излиташе отвътре, чу, че Джарбо и другите арестанти в килията крещат. Предполагаше, че събуждат останалите и се готвят да бягат, но му се струваше неразумно да вдигат толкова шум, който без друго ще събуди полицаите в канцеларията. В този миг буренцето избухна.

Джереми веднага разбра, че силно е подценявал експлозивната сила на барута; тя бе унищожителна. Разнесе се оглушителен гръм, земята се разтреса, а проходът между сградите се изпълни с бушуващи червени пламъци, които озариха нощта. Задната стена на публичния дом се наклони, блъсна Джереми и го изхвърли на улицата зад сградите.

Отломки валяха около момчето, докато се изправяше на крака, коленете му бяха омекнали, виеше му се свят. Обърна се и видя изумен през дима и прахоляка разрушението, което бе предизвикал. Цялата сграда на затвора бе изместена от основите ѝ и наклонена настрана. Почти цялата стена бе срутена, а част от покрива лежеше разбита в прохода.

Експлозията бе отнесла и половината от паянтовата стена на публичния дом и бе извадила на показ малките стаички на двата му етажа. Осветени от пламъка на разбитите газови лампи, голи мъже и жени се измъкваха сред преобърнати мебели и натрошени дъски.

Стената бе крепила втория етаж, който сега се наклони към прохода. Всичко полетя надолу, включително и креватите заедно с мъже и жени, които крещяха ужасени и размахваха ръце, докато се изсипваха в тесния проход.

Викащи хора тичаха по улицата към затвора. През развалините Джереми се добра до зейналата страна на затвора, осветена от пламъците, обвита в пушек и прахоляк. Момчето видя, че арестантите са се събрали до вътрешната стена на килията, залитаха замаяни, но не изглеждаха пострадали.

Джереми скочи върху наклонения разбит под на килията и бързо различи високия, набит Джарбо, озарен от пламъците. Улови го за ръка и го задърпа към прохода.

— Хайде, Джарбо! — изкрещя той. — Трябва да се махаме оттук и да бягаме! Хайде, Джарбо!

Спътникът му гледаше с празен поглед, но последва несигурните стъпки на момчето, което го теглеше навън. Прескочиха развалините и тръгнаха към задната улица. В другия край на прохода се бе събрала тълпа, която се заливаше от смях при вида на голите мъже и жени и на изумените полицаи, излизащи от разрушения затвор.

Докато вървяха по тъмната улица, Джарбо дойде на себе си. Той куцукаше и вървеше напред с обичайната си решителна крачка. Поведе Джереми между две сгради и през главната улица стигнаха до обора. След няколко минути бяха вече взели багажа си от скамейката и бързаха по улицата към шосето.

И последните пострройки останаха зад тях заедно със заревото от пламъците и шумът на тълпата. Джарбо не бе продумал, откакто напуснаха затвора, продължаваше да мълчи и да крачи в тъмнината. Джереми беше много загрижен и се боеше, че ако заговори, спътникът му може страшно да се разгневи.

Като се отдалечиха доста от града, Джарбо спря до един поток край пътя. Коленичи с мъка, като пазеше болния си крак, и наплиска лицето си с вода.

— Джереми, другарю — промълви той тихо.

Гласът му звучеше по-скоро нормално, отколкото сърдито и Джереми малко се поуспокои.

— Да, Джарбо — отвърна момчето бързо.

Джарбо наплиска лицето си още веднъж, въздъхна и се изправи.

— Другарите винаги разговарят помежду си, преди да предприемат нещо, Джереми. От сега нататък искам винаги да постъпваме така. В крайна сметка щеше да е по-добре да изляза от затвора, след като си платя глобата.

Джереми се поколеба дали да обясни защо е действал без да се посъветва с Джарбо, после реши да остави това за по-късно.

— Добре, Джарбо. Дано никой от килията да не е пострадал.

Джарбо поклати глава и започна да отговаря, но внезапно избухна в бурен смях.

— Не, никой не пострада, само малко се поочукаха — каза той весело. — Но бас държа, че никой от тях няма скоро да накара някое момче да го извади от затвора. Хайде да тръгваме, приятел.

Джарбо продължаваше да се смее от сърце като вървяха по пътя, а момчето се усмихваше доволно. Сега, когато спътникът му бе в добро настроение, Джереми можеше да се радва, че всичко е станало така, както бе искал. Юрика беше останала зад тях заедно със заплахата, която бе надвиснала над него.

Знаеше обаче, че бе възможно други хора по други места да са чели обявлението за възнаграждението, и не бе изключено той и Джарбо да срещнат някои от тях. Тази натрапчива мисъл не излизаше от ума му и не му позволяваше да изпитва пълно задоволство.

---

[1] Парична единица, равна на 21 британски шилинга — Бел.пр.

↑

6.

— Този човек е стара кримка, сто на сто — прошепна Джарбо.

Джереми надникна през гъсталака към пастира, който седеше на склона и наблюдаваше овците си. Наблизо пасеше конят му. Определението, което Джарбо бе употребил с такова раздражение, означаваше освободен каторжник. Възнамерявал бе да поиска от пастира парче овче месо, но вероятността той да е бивш каторжник, очевидно представляваше препятствие за Джарбо, а това озадачи момчето.

От стотина метра разстояние Джереми не можеше да види добре лицето на пастира.

— Може да е такъв — съгласи се момчето. — Но какво значение има това, Джарбо?

— Просто не обичам да се занимавам със стари кримки — бе отговорът. — Да се върнем на пътя, може да видим и друго стадо днес. Ако не, за вечеря ще си отрежем от осоления свински бут.

Джереми последва спътника си през гъсталака, като продължаваше да се чуди какво всъщност се крие зад неясния му отговор. Но като излязоха на пътя, се примири с факта, че в миналото на Джарбо има неща, за които просто не искаше да говори.

Пътят се бе проточил като лента между заоблени хълмове, обрасли с дълголистната трева спинифекс и кичури храсти. Сред ниската растителност се издигаха евкалиптови дървета; тук-там имаше странни дървета, от чиято тревиста основа стърчаха голи, криви клони и остри като пики завършеци.

От върховете на хълмовете, по които минаваше пътят, чак до хоризонта се разкриваше неизменно все същата гледка, Сините планини бяха останали далеч назад. На големи интервали и разни посоки се отклоняваха пътеки, които водеха до кошарите на овцевъдните ферми. Само те и рядко срещаните стада овце свидетелстваха, че районът е населен и Джереми не очакваше да видят нищо друго още седмици наред. Единственият град по пътя, на около

четиристотин мили на запад, бе Менайнди, където пътят свършваше до река Дарлинг.

Докато вървяха, оглеждаха близките хълмове с надежда да видят друго стадо овце. Останало им бе малко осолено свинско месо и през последните дни Джереми предлагаше неведнъж вместо да търсят овче месо, да се задоволят с някоя птица или малко животно.

— Аз мога да ги ударя с прашката си — добавяше той.

— Това не ни е нужно — отговаряше Джарбо. — Имаме си храна, а да вземеш свой дял от земята, е все едно да си вземеш дял от някоя ферма. Не трябва да вземаш нищо, от което нямаш нужда. Винаги помни това, приятелю.

— Ще го помня. Във всеки случай сега не виждам и никакви животни.

— Тогава значи не гледаш добре. Не търси животни, защото те няма да ти се покажат на открито място. Търси някое око или ухо. Гледай да забележиш някакво раздвижване или хруст с неподходяща за него форма. Ако гледаш както трябва и сега можеш да видиш едно кенгуру.

След като се озърна наоколо, Джереми забеляза на около двеста метра ушите и върха на главата на едно кенгуру, което ги наблюдаваше иззад високите стръкове на тревата спинифекс, и го показа на спътника си.

— Да, но ти трябваше много време, за да го откриеш. Защото гледаше навсякъде, а не където трябва.

— Какво искаш да кажеш?

— Кенгуруто е между дърветата само когато спи, то не яде евкалиптови издънки, ако може да си намери спинифекс. Когато търсиш животни, трябва да разсъждаваш като тях и тогава ще знаеш къде да ги търсиш.

— Разбирам. Това за всички животни ли се отнася?

— Да, дори за овцете и за добитъка. Виждам съм пастири, които търсят загубени овце по места, където никога няма да стъпи овца. Хората се мъчат да налагат своята воля на животните, вместо да ги изучават. Ако изучаваш животните и навиците им, ще се справяш с тях много по-лесно.

Джереми кимна и разговорът продължи с обяснения на Джарбо за навиците на различни животни. Последните седмици бяха цяла

школа за момчето. Джарбо му показваше и обясняваше какви ли не особености на терена, растителността и дивите животни. На пръв поглед той го учеше главно как човек може да се изхранва от земята, но общият смисъл на думите му бе философски. Джарбо наставляваше Джереми да гледа на себе си като на част от животинския и растителния свят, да живее в хармония с околната среда, а не да се мъчи да властва над нея.

В студения зимен ден небето бе покрито с плътни облаци и светлината почна да гасне рано следобед. От едно възвишение Джереми видя гъста дъбрава от каучукови дървета, които обикновено растат край вода. Посочи ги на Джарбо, който кимна и каза, че ще спрат там, за да пренощуват.

Когато приближиха до каучуковите дървета, Джереми забеляза, че растат около подковообразно езеро, останало от поток, който тече само в дъждовно време. Двамата спътници свиха към езерото, избраха си място за лагер и всеки се зае със своята работа.

Джарбо събра сухи клони за огъня, а Джереми отиде със съдовете и канчетата при езерото. През първите дни на пътешествието им на запад ги бяха измъчвали много насекоми, особено около потоците. Сега, когато бе застудяло, те бяха почти изчезнали и само няколко жужаха край момчето, докато пълнеше съдовете с вода.

Огънят вече пращеше, когато Джереми излезе от дъбравата. Той остави канчетата и заедно с Джарбо сложиха ориз и грах да се варят на огъня. Джарбо отрязва в една тенджерка две парчета от свинския бут, а Джереми приготви тесто от брашно, сол и вода за овчарска пита, която щеше да се опече в жарта.

Докато приготвяха яденето, падна мрак и донесе пронизващия вечерен студ. Джарбо заби дълги пръчки в земята, а момчето ги покри с дървесна кора, за да се получи заслон, после се настаниха между него и огъня. Разговаряха за пътешествието си. Джереми забеляза, че отдавна не са срещали други пътници.

— Може да срещнем няколко скитници по пътя — отвърна Джарбо, като разбъркваше тенджерките. — Този път е по-оживен през пролетта, когато от Батхърст тръгват каруци с провизии за фермите и вземат оттам бали остригана овча вълна. Продължават до половината път, където ги пресрещат каруци от Менайнди; те вземат вълната, отнасят я там и я изпращат с параходи по реката.

— Ще спрем ли в Менайнди, Джарбо?

Старецът стисна устни, преобърна питката и вдигна рамене.

— Добре ще е да поработим няколко дни, да припечелим нещо и да си купим каквото трябва за пътешествието ни на запад — отговори му неопределено. — Като стигнем там, ще решим какво да правим.

Отношението на Джарбо бе резервирано, ала и Джереми изпитваше раздвоение, защото бе сигурен, че в Менайнди се получават вестници от Сидни. Но скоро вниманието му се насочи към храната, защото апетитът му, както винаги, бе добър. Джарбо свали канчетата от жарта, сложи в тях по малко чай, после напълни двете чинии с ядене.

След вечеря Джарбо запали лулата си и продължиха да пият чай. После Джереми полегна на одеялото си, а когато Джарбо допи чая си, го попита къде точно започва пустошта. Джарбо обясни, че няма определена граница, нито общоприето място.

— Повечето хора казват, че тя е на запад от Батхърст — продължи той. — Но някои смятат, че започва другаде. Въпрос на мнение, Джереми.

— Аз мисля, че вече сме в пустошта — заяви Джереми. — Тук много ми харесва, затова мисля, че вече съм в пустошта.

— Тогава значи е така — съгласи се Джарбо усмихнат. — Един човек ми каза някога нещо странно, но ми изглежда по-разумно, отколкото да се спори над географска карта. Каза, че да стигнеш до пустошта, е като да срещнеш жената, с която искаш да прекараш остатъка от живота си. То е нещо, което усещаш без да мислиш. Щом чувстваш, че си в пустошта, значи си стигнал до нея.

Джереми се прозя сънливо и се замисли над един въпрос, свързан косвено с последните думи.

— Ти имал ли си някога жена? — попита той.

Джарбо стана сериозен, помълча и бавно кимна.

— Да, имах, но за кратко време. Тя умря от едра шарка, от същата болест, която остави белезите по моето лице.

— А не можеше ли да си намериш друга?

— Да, можех — замисли се Джарбо. — Но не можех да намеря в себе си същото чувство, което изпитвах към първата, затова не си направих труд да търся. Истината е, че тя още не ми излиза от ума.

Гласът му бе станал тих, сякаш възрастният мъж си говореше сам. Продължи да говори все така за онази млада жена, която бе умряла преди повече от четиридесет години, а Джереми го слушаше сънливо. Не усети кога е заспал, но се събуди изведнъж, видя, че вече се е разсъмнало, а Джарбо подклажда огъня.

Това се случваше често по време на вечерните им разговори и Джарбо бе свикнал. Сега се усмихна, когато момчето седна на одеялото си и се протегна. Джереми бързо отиде с канчетата до езерото, изми лицето и ръцете си. Закусиха с чай и останалата от предишната вечер храна и отново поеха по пътя си.

Облачната, скучна зимна утрин засилваше сивотата на храстите и на евкалиптовите листа, но за Джереми започваше нов радостен ден, който обещаваше интересни нови случки. Двамата спътници разговаряха и не преставаха да търсят с поглед овце край пътя, а Джарбо продължаваше да му сочи треви и животинки и да учи Джереми по книгата на пустошта.

Към обед момчето първо забеляза стадо овце в долина на юг от пътя и Джарбо кимна одобрително. Свиха по една пътека, където щяха да останат прикрити от храсталак и дървета, докато се спускат към долината. Когато зърнаха пастира, седнал на склона над овцете до коня и кучетата си, Джарбо спря. Джереми го изчака да огледа човека от разстояние, и когато най-после спътникът му остана доволен от огледа отново поеха напред.

Пастирът бе едър брадат мъж, около четиридесетгодишен. Любезен, но мълчалив, той очевидно бе свикнал повече със самотата, отколкото с компанията на хора. Джарбо представи себе си и Джереми, като обясни присъствието на момчето със същата причина, която бе изтъкнал и пред Фред Харисън в Юрика.

Пастирът не обърна внимание на обяснението, защото не го интересуваше.

— Аз съм Том Хъмфрис — представи се кратко. — Дълъг път сте изминали.

— Да, достатъчен, за да се поотпуснат ботушите ни — засмя се Джарбо. — Почти привършихме осоленото си месо, а предпочитам да не искаме дажба от някоя кошара, като нямаме нужда от друго. Ти дали не можеш да ни дадеш малко овце?

Том посочи стадото си от няколко хиляди овце.

— Не ми липсва овче — каза сухо. — В лагера ми от другата страна на хълма има одрана овца. Отрежете си четвъртината или колкото искате от нея. Времето е хладно и месото няма да се развали.

— Така е — съгласи се Джарбо. — Ще си отрежа една четвъртина тогава и ти благодаря. Остани си със здраве.

Том кимна и се сбогува. Двамата спътници прехвърлиха баира и намериха колиба от дървесна кора, пред която догаряше огън. Малко встрани с колове и въжета бе направено заграждение за овце. Край огъня имаше готварски съдове, а на дърво до колибата бе закачена цяла одрана овца, покрита с парче брезент, за да не я кацат мухите.

Джарбо свали брезента и извади ножа си. Като се усмихваше щастливо, отрязва един от големите, тлъсти задни бутове и го прибра в платнената си торба. Покри отново закачената овца, метна торбата през рамо и поеха към пътя.

Вечерта дебело, сочно парче овче месо, опечено на огъня, бе главното им ядене. Докато се хранеха, Джереми забеляза, че там, където отиват, няма да има нито овче, нито осолено свинско месо.

— Да, храната тук е по-изобилна — призна Джарбо. — Но и храната в Пустошта е хубава и достатъчна, ако знаеш къде да я намериш. А пък е по-добра за здравето от храната на някои пастири.

— Какво искаш да кажеш?

— Ами някои пастири живеят само с месо, сушен грах, ориз и питки. След време хващат скорбут, ако не ядат пресни зеленчуци или туршии. Затова ние с тебе си хапваме диви плодове, когато намерим, те предпазват от скорбут.

Джереми кимна. Бяха говорили по този въпрос и по-рано, а той обичаше дивите плодове.

— Твоите хора как си палят огън, Джарбо?

— Носят огъня със себе си в пръчка за огън. Използват изсушено стебло на едно растение. — Посочи в тъмнината към блатистия край на езерото, до което лагеруваха. — Растението като онези тръстики. Ще откъсна няколко стебла и ще ти покажа.

След вечеря Джарбо се отдалечи в тъмнината и се върна с наръч сухи тръстики. Обясни, че въгленът не изгасва с часове, ако се сложи в кухото тръстиково стебло и се размахва от време на време.

— В моето племе и в още няколко — добави той, — хората живеят на групи от по двайсетина души и се събират понякога за

срещи на племето. А като пътуват от едно място на друго, обикновено по една млада жена от всяка група носи пръчката с огъня.

Докато говореше, Джарбо мушна края на едно тръстиково стебло в огъня, за да прогори сърцевината, но цялата тръстика пламна. Хвърли я в огъня, като допусна, че трябва да е прекалено суха, и взе друга. Тя пък се оказа още зелена или мокра и съвсем не пламна.

След още няколко опита успя да прогори сърцевината на едно стебло, но въгленът угасна бързо, макар че Джарбо размахваше тръстиката.

— Сигурно тези са друг вид тръстики — изръмжа той и хвърли стebelата в пламъците. — Във всеки случай, както ти казах, обикновено някоя жена се грижи за пръчката с огъня.

Разговорът се прехвърли на други теми, Джарбо пълнеше и палеше лулата си, но бе по-тих от друг път. Не само бе ядосан, изглеждаше разтревожен, че не е успял да направи пръчка за огън от тръстика. През последните седмици бе реагирал по същия начин, когато не успяваше да си спомни нещо за някое растение или животно, за което бе станало дума. Очевидно му се искаше да вярва, че начинът му на живот през изминалите четиридесет години не го е променил и че лесно ще може да се върне към онова, което е напуснал много отдавна; затова всичко, което подсказваше обратното, го тревожеше.

Подобна бе реакцията му на следния ден, когато няколко аборигени побягнаха от него и Джереми. Бяха петима възрастни и четири деца, две, от които още имаха руси коси, които щяха да потъмнеят като пораснат. Джарбо им извика и помахаше с ръка, когато ги видяха да се изкачват по един хълм от другата страна на пътя. Те обаче не му обърнаха внимание и се скриха отвъд хълма.

— Недружелюбни бяха — промърмори Джарбо разочарован. — Но и за мене щеше да е трудно да разговарям с тях, ако не знаят английски. А едва ли знаят, защото не личеше да живеят при кошарите на някоя ферма, където могат да понаучат английски.

— Техният език различен ли е от езика на твоето племе? — попита Джереми.

— Различен е. Племената са много, Джереми, и всяко има свой език. Съседни племена обикновено могат да си разменят по някоя дума, но само толкова.

Джарбо разказа на момчето, че племената се различават по много неща, освен по езика си. Отделните племена имали различни обичаи, оръжия, облекло и домакински сечива. Но доколкото знаел, вярванията им за произхода на всички живи същества били еднакви или много сходни.

И тъй като подхванаха този разговор, Джарбо започна да обяснява аборигенските вярвания за сътворението. Светът бил създаден в период, който се наричал Времето на мечтания и който нямал нищо общо с истинското време, измервано със сезони и години. През Времето на мечтанията първосъздателите изплували от недрата на земята и тръгнали по нейната повърхност като пеели, а с песните си създали всички видове растения и животни. После се прибрали пак в земните недра, а местата, на които се появили и изчезнали, се превърнали в реки, езера, долини и планини.

Аборигенската представа за сътворението била сложна и дълга за обясняване. В течение на няколко дни между другите им разговори Джарбо казваше на Джереми по нещичко за нея. Обясни му, че в известен смисъл първосъздателите не били изчезнали. Те останали като сила, която се намесва винаги, когато създанията ѝ се нуждаят от това, и като закон, който направлява поведението им. Пътеките, по които са вървели първосъздателите, известни като песенни пътеки, прекосявали цяла Австралия. Племенните старейшини понякога извървявали част от някоя песенна пътека и пеели песните на първосъздателите, повтаряли и обредите на сътворението, наречени мечтания.

Докато Джарбо описваше аборигенската представа за сътворението, времето застудя и често преваляваше. Свърши разказа си в една дъждовна вечер в колибата от дървесна кора, която си бяха стъкмили пред буен огън. Джереми зададе няколко въпроса на Джарбо за неща, които не му бяха ясни. Попита го и с каква цел изминават старейшините част от някоя песенна пътека и повтарят мечтанията.

— Не знам — призна Джарбо. — Както ти казах, старейшините пазят тайните си за себе си. Струва ми се, че е, както правят белите хора, когато ходят на черква.

— Там се слави Бог. Старейшините славят ли първосъздателите?

Джарбо отмести празната си чиния и замислен извади лулата и тютюна си.

— Може и да ги славят, по свой начин. Но това, което вършат, навярно прилича повече на сценките на раждането на Христос, които белите хора изпълняват в черквата по Коледа. Тези сценки повтарят нещо, което се е случило, за да го напомнят отново, нали?

Джереми кимна в съгласие, отговорът го бе задоволил. Той също отмести чинията си и се пресегна за своето канче. Като отпи от чая, му хрумна и друг въпрос.

— Какво става, ако някой чифликчия разоре част от една песенна пътека и я засади? Или ако някой златотърсач я разкопае за златна руда?

Джарбо тъжно заклати глава, отрязва си тютюн от смокинята и го натъпка в лулата.

— Ами стават неприятности — отвърна той тъжно. — Повечето от неприятностите между аборигените и белите хора възникват, защото едните не разбират привичките на другите.

Джереми изведнъж се почувства много неудобно, защото досега не беше осъзнал, че той и Джарбо се различават по нещо съществено, освен, че единият е дете, а другият — възрастен. Сега, колкото и да се мъчеше да отблъсне тази мисъл, усети ясно, че те принадлежат към две различни раси. По-голямо неудобство момчето никога не бе изпитвало. Обичаше Джарбо и не искаше помежду им да има никакви прегради.

— Много съжалявам, че са ставали неприятности, Джарбо — промърмори с голямо притеснение.

— И аз също, приятелю — отвърна спътникът му и смукна от лулата си. После изведнъж се усмихна. — Но това, по дяволите, няма нищо общо с тебе и мене, нали?

От топлатата му усмивка притеснението на момчето се стопи и то се усмихна.

— Няма нищо общо. И не може да има, защото ние сме другари.

Джарбо се съгласи и промени темата; засмя се и започна да разказва какво е чул за един от прочутите местни изследователи, Чарлс Стърт. Той вярвал, че в центъра на Австралия има вътрешно море и преди десетина години тръгнал да го търси, като носел една голяма лодка и водел със себе си моряци. Изоставили лодката в пустинята по средата на континента, а като се върнали от безплодните, пусти земи, моряците се заклели вече никога да не се откъсват от океана.

Новата тема и смехът на Джарбо напълно прогониха неудобството на Джереми, той дори се радваше, че са зачекнали въпроса, който го бе смутил. Макар че го бяха разисквали в пълно съгласие помежду им, сега приятелството им бе споено още по-здраво. Доволен, Джереми се зави с одеялото и легна, но двамата спътници продължиха да разговарят, докато най-последно дъждът, който барабанеше по колибата им ги приспа.

Продължи да вали през цялата нощ и на другия ден; непрестанният дъжд обвиваше околните хълмове и дървета в мъглива пелена. Джереми и Джарбо се влачеха по разкаляния път. От широкополите им шапки се стичаха капки върху мушамите им. Джарбо изказа опасение, че река Лаклан, която навярно бе на два-три дни път, ще е придошла от дъждовете.

Заговориха за други неща, но Джарбо замлъкна наред дума. Един човек се бе появил през дъжда и приближаваше към тях по пътеката. След като го огледа добре, Джарбо се успокои.

Пътникът бе скитник, дребен, кривокрак мъж с посивяла брада. Бе се загърнал в кожух от овчи кожи с вълната навътре. Изглеждаше добродушен и весел. Поздрави, още докато се приближаваше, и каза, че името му е Гидиън Харис. Джарбо представи себе си и момчето, после попита какво е състоянието на река Лаклан.

— Може да се преплава — успокои ги Гидиън. — Повървах нагоре по течението и си направих малък сал. Сложих багажа си на него, поплувах и го избутах до отсрещния бряг. Излязох малко над пътя. Ако водата не е отнесла сала, можете да го ползвате и да си спестите малко труд.

— Така е — съгласи се Джарбо. — Ще го потърсим като стигнем до реката. Колко далече е тя оттук?

— На ден и половина или два дни път — отвърна Гидиън. Почеса малко смутено брадата си. — Неудобно ми е да попитам, но нямаш ли малко тютюнец за мене? В нито една от овцевъдните ферми не можах да ми дадат, а не съм палил лулата си вече от седмици.

Джарбо бе изхарчил за тютюн голяма част от припечеленото в конюшната на Юрика и веднага отвори торбата си. Подаде на Гидиън една смокиня, която той предложи да разделят на две, но Джарбо настоя да вземе цялата. Гидиън благодари сърдечно и се сбогува с Джарбо и Джереми.

Откакто бе завалило, температурата се бе понижила и момчето завиждаше на скитника за топлия му непромокаем кожух. Тънката мушама на Джереми не го предпазваше напълно от дъжда, който се просмукваше тук-там през нея, а от студа изобщо не можеше да го предпази. Но той отдавна бе решил да не се оплаква от трудности и неудобства и дори не спомена за кожуха на скитника.

По здрач спряха до една дъбрава и си направиха лагер. Когато поеха на другата сутрин, дъждът бе намалял и видимостта бе по-добра. Сега Джереми виждаше пейзажа по-ясно и забеляза, че всички потоци текат на запад по лекия наклон. Сподели наблюдението си с Джарбо, който отвърна, че са стигнали до широкия басейн на река Лаклан.

Вечерта, когато се настаниха да лагеруват и птиците замлъкнаха с падането на нощта, Джереми дочу далечно боботене — шума на придошлата река. На сутринта се изкачиха по още едно възвишение и от билото му видяха реката. В сухо време Лаклан бе сравнително малка река, но от силните дъждове в басейна и по горното ѝ течение сега бе излязла извън бреговете си и се бе превърнала в разпенен кален порой, който заливаше долината на ширина от около четиристотин метра.

Дълбокият тътен на огромната маса вода, която се носеше надолу, приличаше на незаглъхващ ек от далечни гръмотевици. Пътят бе изчезнал под водата, която заливаше храсти и треви. По-нататък, на по-високите места над повърхността ѝ тук-там се подаваше някаква растителност. Върху потъналите в пороя брегове стърчаха, разлюляни от водовъртежите, върховете на високите дървета.

Гледан от пътя, по който се спускаха, широкият разлив изглеждаше на Джереми заплашителен. След малко Джарбо му показа сала на скитника. Направен бе от плаващи в пороя трупи и се поклащаше на около петдесет метра от края на водата. Джереми забеляза, че салът трябва да е доплувал далече от мястото, където го бе оставил скитникът. Джарбо поклати глава и потвърди, че водата се е покачила много след като скитникът я е преминал.

— И продължава да се покачва — добави той. — По горното ѝ течение може още да има силни дъждове. Добре ще е да я пресечем, докато все още е възможно, приятелю.

На Джереми това изглеждаше твърде опасно, но той кимна, доверявайки се на преценката на Джарбо.

— Значи ще трябва да си направим сал — осмели се да каже момчето.

Джарбо погледа реката, свали мушамата си.

— Не, това ще ни отнеме много време. Ще преджапаме до оня сал. — Простря мушамата си на земята и сложи в нея багажа си, после застана на един крак и взе да събува ботушите си. — Не сваляй гащите, ризата и чорапите си, но сложи всичко останало в моята мушама, Джереми. Ще я завържа на вързоп и ще го нося, а ти ще вървиш след мене. Можем да стигнем до сала без да потапяме главите си във водата.

— Но водата ще е студена — потрепери Джереми и изпълни нареждането. — А ризата, гащите и чорапите няма да ни предпазят от студа.

— Да, но все пак ще са полезни. Да се влиза в много студена вода е опасно, защото тя ти изсмуква силата, сякаш си ударен с камшик по главата. А дори и мокрите дрехи запазват малко от топлината на тялото и те предпазват донякъде. Като излезем на другия бряг, ще си облечем втория чифт дрехи, а тези ще изсушим.

Да стигнат до отсрещния бряг изглеждаше все по-съмнително на Джереми. Не споделяше и надеждата на Джарбо, че ще могат да преджапат до сала, като запазят главите си над водата. Струваше му се, че е много дълбока, но не каза нищо, само трепереше по риза с къси ръкави, а чорапите му вече бяха прогизнали от мократа кал. Джарбо загърна принадлежностите им с мушамата и я превърза с въже. Метна големия вързоп на рамо и нагази във водата, следван от момчето.

Водата бе тъй студена, че дори причиняваше болка и Джереми едва си поемаше дъх. Леден хлад проникваше до косите му, но трябваше да стиска зъби и да върви след Джарбо, а това го принуждаваше да мълчи. Спътникът му пореше бързо водата и се движеше на зигзаг към сала. Водата стигна до широкия му гръб и до гърдите на момчето, но когато промениха посоката, спадна до кръста на Джереми и до бедрата на Джарбо.

— Каж ми по какво познавам къде водата е по-плитка — подвижна Джарбо през рамо. — После ще ти обясня защо.

Момчето знаеше каква е истинската причина за въпроса на Джарбо — той често му бе казвал, че несгодите се понасят по-лесно, ако мислиш за нещо друго. Джереми се помъчи да се съсредоточи

върху пътя на Джарбо през водата. След като той промени посоката още два пъти, момчето забеляза, че следва определен вид дървета.

Разтреперан от студ, Джереми заговори със слаб, треперлив глас:

— Движиш се от едно белокоро дърво към друго.

— Браво! Така е. Реката прави наводнения от време на време и изкоренява много дървета. Тези белокори дървета имат плитки корени, затова там, където още стоят на мястото си, земята трябва да е по-висока. Вече сме близко до сала, след минута ще сме при него.

Но за Джереми всяка секунда изглеждаше непоносимо дълга. Зъбите му тракаха и тялото му се тресеше, дори и Джарбо трепереше. Най-сетне стигнаха до сала. Джарбо стовари вързопа си върху него и се опита да качи и Джереми, но той упорито отказваше и искаше да му помага. Джарбо одобри желанието му и започна да избутва сала по-далеч от дърветата.

Салът се носеше по течението, а Джарбо плуваше зад него и го направляваше към центъра на реката. Джереми се държеше за сала и риташе във водата, за да помогне, доколкото може. След известно време салът се понесе по-бързо, макар че почти се допираше до върховете на дърветата. Скоро излезе в открита вода.

Бушуващата кална река се струваше на Джереми безкрайно широка. Храсти, дървета и клони се въртяха около сала, докато се движеше по бързото течение, килнат на една страна. Краката на момчето бяха почти безчувствени, но страхът от неудържимата поройна вода му вдъхваше сила да ги движи и да насочва сала към отсрещния бряг. Джарбо погледна разтревожен нагоре по течението и зарита водата бясно. И Джереми погледна нагоре.

Огромно дърво, което сигурно тежеше няколко тона, се приближаваше към тях и се носеше по течението с по-голяма скорост от сала. Гигантското му коренище пореше реката като корабен нос, дълги дебели клони се бяха разперили от ствола му и загребваха други отпадъци от водата. Джарбо изви сала към отсрещния бряг и продължаваше да рита с все сила, с надеждата да избегнат сблъсъка с дървото.

Джереми също движеше краката си, за да помага. През бученето на реката той чу приближаващото се дърво, пляска на клоните му и гъргоренето на водата около коренището и ствола му. Шумът стана заплашителен, когато дървото мина зад гърба му. По Джереми се

изсипаха мокри листа, клони го драскаха и трупаха листа върху сала. После дървото отплува по течението.

При завоя на реката поройните води достигаха до ниски хълмове, а едно обратно течение отнесе сала до вир между две височини. Вирът бе пълен с отпадъци, десетина удавени овце, едно кенгуру и разни дребни животни плаваха по повърхността на водата между изкоренени дръвчета и храсти. Джарбо достигна дъното с крака и насочи сала към гъсталака на един от хълмовете. Джереми също се опита да стъпи, но краката му се подгънаха.

Джарбо вдигна момчето на ръце и го отнесе на хълма в ниша, защитена от големи речни камъни, после пак се спусна надолу. Зъбите на Джереми тракаха, тялото му се гърчеше в спазми от студ; той едва събра сили да свие коленете пред гърдите си и да ги обгърне с ръце, като се надяваше да се постопли. След малко Джарбо се върна с вързопа.

Извади одеялото на Джереми и го уви около тялото му. После се отправи до близкото евкалиптово дърво и започна да рови корите, които се бяха отлющили от него. Събра наръч сухи кори и ги отнесе до камъните. Ръцете му се тресяха от студ и му трябваша няколко минути, за да запали праханта с кремъка и желязното си щракало. Когато най-после се появи пламък, натрупа сухи кори и огънят лумна.

Премръзнал, Джарбо побърза да се преоблече. Топлината на огъня проникваше през одеялото и мокрите дрехи на Джереми, но щом безчувствеността му изчезна, кожата започна да го боли. Поизправи се и видя, че дъждът е спрял.

— Да, сега ще имаме няколко сухи дни — прецени Джарбо, като оглеждаше небето. — Но според мене ще бъдат студени и ветровити. Ти не се тревожи, приятелю, скоро ще имаме с какво да се топлим. От кожата на удавените във вира овце и двамата ще можем да си направим по един кожух.

— А с какво ще обработим кожата? — попита момчето.

— С вътрешната кора на ментови дървета — обясни Джарбо. — Тя ще изсуши кожата бързо и ще им даде приятна миризма. Ще ги натрия с овча лой, за да станат непромокаеми, а жилите от краката на онова кенгуру ще използваме за конци, когато почнем да шием кожусите. — Той извади ножа от брезентовата си торба. — Ще

останем тук един-два дни, докато остържем кожата и ги наложим с кора. Ти стой до огъня и се топли, а пък аз ще ида да одера овцете.

Щом Джарбо се спусна по хълма, Джереми се изправи на още неустойчивите си крака и се преоблече в сухи дрехи. Никога не се бе чувствал тъй слаб, но гордостта не му позволяваше да седи край огъня, докато Джарбо работи. Простря своите и неговите мокри дрехи по камъните да съхнат, после отиде до дърветата пръснати по хълма, да събере суха кора и клони за огъня.

Студеният вятър, който Джарбо бе предрекъл, вече започваше да духа и да прониква през дочените дрехи и брезентовия жакет на момчето. Нишата между камъните бе уютна, задържаше топлината на огъня и колкото пъти се върнеше с наръч дърва, Джереми спираше да се погрее. Като натрупа голям куп дърва, отиде от другата страна на хълма за вода от потока.

Водата в канчетата тъкмо завираше, когато Джарбо се върна с голям вързоп овчи кожи. Докато той ги простираше по камъните да се сушат, момчето свали канчетата от горещите въглени и пусна в тях по малко чай.

Джарбо се настани до огъня и пое канчето си с голямо удоволствие.

— Тъкмо горещ чай ни трябва сега — забеляза той и хвърли поглед към купчината дърва. — Виждам, че си се трудил, приятелю.

— И ти също — отвърна Джереми.

Джарбо се засмя, извади лулата и тютюна си.

— Е, студът трябва да мине през доста тлъстини, докато стигне до хрущяла и костите ми. Въпреки това измръзнах, но мога да кажа, че ти беше в добра форма, когато минавахме през реката. Не съм срещал човек, който може да се справи по-добре от тебе.

— Още много реки ли ще трябва да минаваме? — попита Джереми.

— Не, само река Дарлинг при Менайнди — отвърна Джарбо и взе да пълни лулата си. — Но ще я пресечем с ферибот или с някаква лодка, защото много хора пътуват напред и назад през реката там.

— Хора от овцевъдните ферми на запад от реката ли?

— Някои са от овцевъдните ферми, но повечето отиват или се връщат от мината в местността Броукън Хил. Работници и провизии

пристигат по реката от Аделаида в Менайнди, после заминават за Броукън Хил с каруци. Движението там е постоянно.

— По същия път ли е, по който ще вървим и ние?

Джарбо поклати глава и запали лулата си.

— Не, ние ще вървим право на запад през овцевъдните ферми. Броукън Хил е на северозапад. — Той отпи чай, смукна от лулата си и продължи да описва района. — Броукън Хил е на южната граница на една овцевъдна ферма, която се нарича Уаямба. Толкова е голяма, че дори и на кон ще ти трябват няколко дни, за да я обиколиш. На север от нея има друга, също толкова голяма, която се казва фермата Тибубъра. Тези две ферми отглеждат по-голямата част от овцете в целия Нов Южен Уейлс. Половината от историите, които си разказват скитниците, са за собствениците на тези две ферми, семейство Гарити и семейство Керик.

Джарбо отпи от чая си и продължи да разказва за овцевъдните ферми, но Джереми го слушаше разсеяно. Разговорът бе насочил мислите му към семейство Керик, и особено към баба му. Джереми имаше добри спомени за нея, защото винаги се бе държала мило и сърдечно. Тя обаче е знаела за намерението на майка му и го е скрила от него, а връзката ѝ със събитията, които бяха разбили живота на Джереми, го изпълваше със смесени чувства към нея.

В този миг и Александра Керик мислеше за Джереми. От деня на изчезването му в Сидни той почти не ѝ излизаше от ума.

Дъждът бе спрял за пръв път от две седмици. Александра яздеше през широката открита долина, където бяха големите кошари на фермата Тибубъра. Конят ѝ се движеше в лек галоп по пътя, който водеше от долината към южните кошари. След дъжда студеният вятър носеше дъх на влажна земя. Огромните простори на фермата бяха напоени добре и щеше да има свежа трева за десетките им хиляди овце.

Александра обичаше този сезон, но сега мислите ѝ постоянно се връщаха към Джереми. Питаше се къде е и какво ли прави, безпокоеше се, че може да му е студено, да е гладен, самотен и да го грози опасност. Писмата, пристигнали в отговор на обявлението за възнаграждение във вестниците, бяха донесли разочарование. Някои

съдържаха явни лъжи, продиктувани от желанието да се получи наградата; други бяха написани от добронамерени хора, но очевидно момчето, което бяха видели, не бе Джереми. Само едно-две бяха от хора, които може би действително са го срещнали, но и те носеха само мъчителни празни надежди.

Александра се изкачи на възвишението в южната част на долината, дръпна юздата на коня си и погледна към кошарите. Никога не ѝ омръзваше да се любува на тази гледка. Потокът Тибубъра със залесените си брегове пресичаше долината и завиваше около хълм, кацнал сред равнината. От едната страна на хълма бе стригачницата за овце и кошарите към нея, редом със складовете, спалните за неженени работници, кухнята и други сгради от комплекса на фермата. От другата страна на хълма бяха зеленчуковите и овощните градини, пръснатите край потока къщички на пастирите със семейства и още по-нататък — едно аборигенско село.

На равна площадка по средата на хълма се издигаше масивна триетажна къща, заобиколена с градини. Тя бе сърцето на огромната ферма, а за Александра — символ на постигнатото с много труд през целия ѝ живот. Преди няколко десетилетия тя и съпругът ѝ бяха живели в дървена колиба на мястото на днешния им дом и с големи усилия бяха създали тази овцевъдна ферма в далечната пустош.

Но радостта, с която гледаше къщата, бе помрачена, защото един млад Керик бе изчезнал и не живееше в нея. Александра винаги бе обичала Джереми, мечтала бе той да живее при нея. При всичките си пътешествия до Сидни бе посещавала дома на Клара Тавиш с копнеж да отведе момчето със себе си. Уважението ѝ към майчинството и съзнанието, че Клара обожава сина си, я бяха възпирали да поиска това, но сега се питаше дали тъкмо тук не е била грешката ѝ. За няколко години тя би спечелила доверието и обичта му, а сега той щеше да бъде в имението, на своето истинско място.

Александра пришпори коня си и вече тръгваше назад, когато чу конски копита откъм кошарите Динго.

Спря и след миг видя приближаващия се ездач. Беше Юли Боднам, син на аборигенка и на един англичанин от добро семейство, но чудак. Юли бе около четиридесет и пет годишен и работеше във фермата от момче. Преди няколко дни го бяха изпратили да провери дали южните кошари не са наводнени от дъждовете.

Юли спря до Александра, повдигна шапка с ведре усмивка и я поздрави.

— Добър ден, Юли — поздрави го и тя. — Как са кошарите?

— Най-зле са кошарите Бор и Гиджи, където потоците са излезли от бреговете си, но овцете не са пострадали. — Юли извади изпод кожата си мушамена торба и я подаде. — Като бях нататък, отидох и до Вилкания и взех пощата от станцията.

— Благодаря ти, Юли — зарадва се Александра. — Значи реката не е придошла много и може да се пресича.

Юли кимна и двамата поеха редом по пътеката.

— Не, госпожо. Положението не е много лошо във Вилкания, но чух, че наводнението е по-голямо при Менайнди. Малко параходи пристигали от Аделаида, и ако реката продължава да се покачва, ще спрат съвсем.

Александра разговаряше с пастира, но мислеше за торбата с пощата. Искрено се надяваше, че ще получат някаква информация, която да им помогне да намерят Джереми, или поне да разберат къде се намира. Но като имаше предвид досегашните сведения за момчето, не смееше да храни големи надежди.

Пастирът придружи Александра по хълма, после отведе коня ѝ. От алеята към стълбите Александра чу смеха на трите си внучки, които играеха в градината зад къщата. Джъстин, най-голямата, бе почти десетгодишна и скоро щеше да замине за Сидни, за да учи в Академията Сиднам. Анастейжа бе на седем години, а Юдора — на шест. Александра ги обичаше много, но в същото време бе малко разочарована. Макар да бяха още малки, от сега бе ясно, че никоя от тях няма да има какъвто и да е интерес към фермата и навярно щяха да предпочетат да живеят в Сидни.

Като стигна до вратата, Александра забеляза, че снаха ѝ Катерин е в гробището на фермата, което бе зад градината. Александра се върна назад и тръгна по градинската пътека. В гробището зад бялата дъсчена ограда имаше десетина гроба, над които се издигаха надгробни плочи от гранит. Крайтън и Марта Хамънд бяха погребани там, редом с Даниъл Корбет, Кънманара, Адолариъс Боднам, други работници, както и двама скитници, които бяха умрели във фермата.

Катерин плевеше малкото гробче на Инфънт Керик, нейния мъртвороден син. Бе трийсет и пет годишна, привлекателна жена с

черна коса и зелени очи. Отношенията ѝ с Александра бяха сърдечни и сега, като я видя, усмивка замени тъжното изражение на лицето ѝ.

— Почти привърших тук — каза тя, когато Александра ѝ посочи пощата. — Време е момичетата да се приберат вкъщи. Ще дойдем с тях при тебе след няколко минути.

— Добре. Ще помоля някоя от прислужниците да ни направи чай.

Катерин кимна усмихната и пак се наведе над гробчето. Александра си тръгна, като не преставаше да мисли за постоянните грижи на Катерин за този малък гроб. Плевеше го и тъгуваше над него по няколко пъти седмично. Александра можеше да разбере какъв шок и мъка е да родиш мъртво дете, след като си го носила девет месеца. Но това се бе случило преди повече от две години и според нея тъгата на Катерин бе прекалена и вече болезнена.

Прислужницата за долния етаж, Ема Боднам, посрещна Александра и пое шапката и жакета ѝ. Александра я помоли да приготви чая, после влезе в салона и седна на писалището си, за да отвори торбата с пощата. Попрехвърли писмата и отдели няколко, които бяха адресирани до работници. След като отдели и търговските писма за фермата, остана още едно.

Изпращаше го жена на име Маргарет Харисън от Юрика, чийто съпруг притежавал конюшня в града. Тя съобщаваше, че Джереми е бил там с един абориген, който се казвал Джарбо Чарли, и че двамата работили в конюшната няколко дни. По-нататък описваше обстоятелствата, при които аборигенът е попаднал в затвора и как той и момчето са изчезнали в нощта на експлозията, разрушила затвора.

Имаше и други подробности, които убедиха Александра, че момчето действително е било Джереми. Спомни си, че бе прочела статия в един вестник от Сидни за разрушаването на затвора, приписвано от властите на златотърсачи, които са искали да освободят свои приятели. Статията се бе сторила забавна на Дейвид; според него златотърсачите очевидно са държали много да освободят приятелите си, но са били невнимателни и не са мислили достатъчно как да го направят.

Децата се втурнаха през главния вход, бърборейки весело, ѝ се качиха горе. След малко в салона влезе Катерин, следвана от прислужницата с подноса за чай. Ема остави подноса на масичката

пред канапето, а Александра ѝ предаде писмата за работниците, като ѝ поръча някой от ратаите да ги разнесе. После седна на канапето до Катерин и ѝ подаде писмото от Юрика.

— Най-последно! — извика Катерин, като прочете усмихнатото писмото. — Момчето положително е било Джереми, госпожо Керик.

— Да, това е безспорно — съгласи се Александра и напълни чашите с чай. — Сега поне знаем, че е бил добре и в безопасност по време на престоя му в Юрика. Знаем също, че е бил с възрастен, на когото може да се разчита. Ако съдим по писмото, Джереми е имал късмет, че се е срещнал с този Джарбо Чарли.

Катерин стисна устни и прочете писмото пак, защото имаше известни резерви.

— Да, госпожа Харисън подчертава, че Джереми и този човек са се държали прилично и са работили съвестно. Но възрастният мъж укрива момче беглец, което не говори добре за него.

— Не знаем какво му е казал Джереми за себе си — изтъкна Александра, после се засмя. — Децата понякога са много изобретателни. Като момиче, Дирдри можеше да разказва напълно убедително най-невероятни истории. Сигурно си спомняш как веднъж се представи за лейди Дирдри Огъста Джулиана Хановер, внучка на крал Джордж III. И казваше, че е заточена в Австралия, за да не ѝ позволят да оспорва правото на кралица Виктория на трона.

Катерин се засмя, върна писмото и взе чашата си с чай.

— Наистина никога няма да забравя това, госпожо Керик... Идва ми наум, че Джонатан скоро ще заведе Джъстин в Академия Сиднам. Би могъл да иде и до Юрика, за да научи нещо повече. Ако Джереми и онзи човек се движат между градовете край златните мини, Джонатан може да успее да ги открие.

Александра кимна радостна и отпи от чая си. Сега, когато бе получила сведения за Джереми, тя гледаше по-оптимистично на възможността да го намерят. Един вътрешен глас все още я предупреждаваше да бъде предпазлива в очакванията си, но ѝ бе трудно да потиска надеждата си.

7.

Джерери не се обезпокои, когато срещу тях се зададе ездач. През последните седмици изпитваха недостиг на провизии и няколко пъти се бяха отбивали в кошарите на големи ферми, за да получат дажби. Никой не бе проявил някакво любопитство към тях, затова тревогата на момчето бе затихнала, а пътешествието сега му бе по-приятно.

Когато ездачът приближи, Джерери забеляза, че видът му е необичаен. Беше облечен в костюм и пардесю, на главата си носеше хубаво, но много непрактично бомбе. Ако се съдеше по стойката му на седлото, пардесюто не го предпазваше достатъчно от ледения, бръснещ вятър по пътя, ала Джерери се чувстваше много добре в дебелия кожух, който стигаше до глезените му.

Ездачът спря коня си и поздрави, после се оплака от лошото време.

— Добър ден — отвърна му Джарбо. — Да, вятърът е остър, но поне не вали. Далече ли отивате?

— Далече. Аз съм инженер в Броукън Хил и отивам в Сидни, за да говоря с управителя на компанията. Параходите не пътуват, защото реката е придошла, а моята работа не може да чака. Как е пътят на изток оттук?

— Самият път не е лош — каза Джарбо. — Няколко от потоците в равнината са придошли, но по-голяма неприятност може да ви създаде река Лаклан, ако още не е спаднала. На мене и на момчето тя създаде доста трудности.

Ездачът кимна и погледна към Джерери, после стисна замислено устни и продължи да го гледа.

— Кое е това момче? — попита той.

— Син на мой приятел — започна обяснението си Джарбо. — Учеше в училище с пансион, а когато ми се наложи да ида на изток, баща му ме помоли да го върна в тяхната ферма. Защо питате?

— Отговаря на описанието на едно избягало момче — замисли се ездачът и продължи да оглежда Джерери. — Беглецът се казва Джерери Керик. Баща му е сър Мортън Керик, а семейството му

притежава фермата Тибубъра. Имаше обявление във вестниците за него, предлагат възнаграждение от петстотин гвинеи.

— Фамилното име на това момче е Джонс — спокойно отговори Джарбо и се засмя. — А фермата на баща му не е по-голяма от кошарите на Тибубъра. Момчетата на тая възраст си приличат.

— Но не са много момчетата с такива очи — забеляза ездачът. — Всъщност само веднъж в живота си съм виждал такива — когато ми се случи да се запозная със сър Мортън Керик, докато бях в Сидни по работа.

Джарбо вдигна рамене с безразличие и каза, че в семейство Джонс и други имат подобни очи. Джереми се стараяше да изглежда незаинтересован, макар че сърцето му се свиваше от страх. Инженерът кимна, сбогува се и обърна глава. Джарбо му пожела добър път и тръгна редом с Джереми. Вятърът брулеше кожусите им.

Вървяха в напрегнато мълчание. Джереми знаеше, че Джарбо не се вълнува от възнаграждението, но го вълнуваха други неща. Щеше да направи онова, което според него е право, но момчето не бе сигурно как точно ще постъпи. Мълчанието силно го притесняваше, а не смееше да заговори.

Най-после Джарбо въздъхна силно и наруши мълчанието. Гласът му едва се чуваше от силния вятър.

— Син на благородник — промърмори той. — Укривал съм избягалия син на джентълмен. Син на благородник с очи на бъниъп.

— Да, но както ти казах, аз съм копеле — отговори веднага Джереми. — Баща ми не ме обича и не иска да има нищо общо с мене.

— Извънбрачни деца на джентълмени са нещо обикновено — като мухите през лятото — въздъхна пак Джарбо. — А дали са обичани, няма никакво значение. Ако твоето семейство не те искаше, щеше ли да предлага възнаграждение?

— Родителите на баща ми са знаели, че мама иска да замине без мене. Намислили са го заедно с нея, без да ми кажат и дума. А пък като бях с тях, постоянно се страхувах, че ще счупя или ще съборя нещо.

— Каквото и да счупиш, могат да го заменят с джобните си пари. А възрастните често постъпват както намерят за добре, без да дават обяснения на децата.

— Страхуваш ли се, че ще имаш неприятности заради мене?
Джарбо изсумтя презрително.

— С неприятностите мога да се справям. Във всеки случай едва ли ще се наложи. Толкова хора срещнахме, а само тоя инженер се усъмни. Мнозина не знаят да четат, а повечето не помнят какво са прочели във вестника. — Джарбо тъжно поклати глава. — Въпросът е друг, трябва да се разбере кое е право и кое е криво. А пък може това, което искам и онова, което трябва да направя, да са две различни неща.

Джереми отчаяно се мъчеше да измисли нещо, което ще промени решението на Джарбо, но нищо не му идваше наум. Отново се възцари мълчание, а мрачният зимен ден го правеше още по-тягостно. Сивите храсти и дървета се клатеха с поривите на вятъра, който гонеше тъмни облаци по небето. Големи кресливи птици излитаха от гъсталака край пътя. Крясъкът им приличаше на безумен смях, сякаш се присмиваха на момчето.

Мълчанието продължаваше, макар че си разменяха по някоя дума. Когато привечер се установиха на лагер, двамата спътници бяха принудени да си кажат туй-онуй за нещата, които трябваше да свършат. Лаконичните им забележки само подчертаваха отсъствието на обичайния им оживен разговор и правеха напрегнатото очакване на съдбоносното решение още по-мъчително за Джереми. Знаеше, че Джарбо не се трогва от молбите, ако не са подкрепени от сериозни доводи, затова момчето не подхвана важната тема, макар че дългото и мъчително мълчание продължи и на другия ден.

На третия ден, след като бяха вървели няколко часа, Джарбо сам повдигна болния въпрос.

— Трудно ми е да взема решение, тъй като много ми се иска да останеш с мене — призна той. — Но чувствам, че ти принадлежиш на семейството си... — Гласът му заглъхна, после Джарбо заговори отново. — Защото ти не си обикновено момче. Предстои ти да извършиш важни неща в живота, а това ще стане най-добре с помощта на семейството ти.

— Но аз искам да върша всичко сам, а не с тях! — извика Джереми. — Искам сам да направя истинското си завръщане и да намеря истинското си място. Искам да потърся своето заветно място, както правиш ти!

Този изблик дойде непреднамерено. Той бе по-скоро протест срещу предаването му на семейството, отколкото отговор. Но избликът отразяваше най-съкровените чувства на момчето, а Джарбо изглежда

бе разбрал смисъла му. Той внезапно спря и загледа Джереми, претегляйки думите му. И отново продължиха по пътя си.

Пак мълчаха, мъчително напрежение отново загложди Джереми и не спря до края на деня. Чак вечерта, когато се установиха на лагер, Джарбо поде отново същата тема. Тонът му подсказваше, че вече е взел решение, но заговори със заобикалки. Започна с необходимостта Джереми да получи образование и неговото значение за живота му.

— Вече мога да чета, да пиша и да събирам числа — побърза да каже момчето.

— И аз мога — отвърна Джарбо и разбърка тенджерките над огъня. — Толкова успях сам да се науча. Но ти трябва да знаеш повече.

— Не разбирам защо.

— След време ще разбереш. В Менайнди трябва да има училище, откъдето да ти вземем книги. Знаеш да четеш, значи ще успееш да изучиш всичко написано в тях. Така ще можеш да продължиш учението си и да останеш с мене. Познавах няколко души, които бяха учени като професори, а сами бяха научили всичко с четене.

Джереми извика от радост и веднага се съгласи. За такъв край на мъчителната неизвестност се бе надявал от сърце. От по-нататъшното разискване на въпроса момчето долови, че решението на Джарбо беше по-скоро оправдание, което бе намерил, за да останат заедно. Спътникът му бе търсил и открил начин да убеди себе си, че така ще изпълни задължението, което се падаше на семейство Керик.

Една страна на въпроса обаче остана необсъдена до другия ден. Джарбо спомена за нея като вървяха по пътя. Призна си, че е пропуснал да попита момчето за фамилното му име, но изтъкна, че Джереми е трябвало сам да му го каже.

— Другарите винаги си казват важните неща, затова друг път не ги премълчавай.

— Няма, Джарбо. Трябваше да ти кажа и съжалявам, че не го направих. Но има нещо, което и ти не си ми казал. По някаква причина винаги оглеждаш внимателно хората и обичаш да стоиш по-далече от онези, които приличат на освободени каторжници. Аз не трябва ли да знам каква е причината за това?

Джарбо се намръщи и дълго не отговори. Най-сетне заговори неохотно:

— Да, така е. Аз бях преследвач. Когато избягваше някой каторжник, аз бях един от преследвачите, които го намират и го връщат обратно. Не бих искал да се срещна с някой от тези, които съм заловил.

Джереми бе изумен, макар отдавна да подозираше, че зад поведението на спътника му се крият някакви необикновени обстоятелства. Разбираше, че последните думи на Джарбо смекчават истината, защото ако някой освободен каторжник го разпознае, би намерил широка подкрепа. Повечето хора мразеха каторжническата система, въпреки че докарването на каторжници в Австралия отдавна бе почти прекратено. Мнозина, които не са били каторжници, охотно биха се включили в разправата с някой преследвач.

— Сигурен съм, че не би искал — съгласи се момчето. — А защо стана преследвач?

Джарбо се замисли, после тъжно се усмихна.

— Не защото ми харесваше това, което става в каторжническите лагери — отвърна след малко. — Напротив, не ми харесваше. Сред каторжниците имаше истински злодеи, но, разбира се, не всички бяха такива. Понякога издевателстваха над каторжниците, защото някои от пазачите и началниците на лагери бяха жестоки. Ала когато каторжници злодеи успеяха да избягат, те ставаха бандити в пустошта, а техните жертви бяха невинни хора. Върнах не един от злодеите и мисля, че мога да се гордея с това.

— Да, можеш. А защо реши да не бъдеш повече преследвач? Само защото искаше да направиш истинското си завръщане ли?

— Да, може да се каже — отговори кратко Джарбо.

Джереми разбра, че спътникът му избягва точния отговор, но тонът му не предразполагаше за по-дълъг разговор тъкмо по този въпрос. Все пак онова, което Джарбо бе казал за себе си, обясняваше не само предпазливостта му при срещите с непознати. Сега, като знаеше, че той е преследвал и арестувал избягали каторжници, Джереми си обясняваше агресивната му самоувереност и защо в държанието му имаше нещо полицейско.

Разкритието за Джарбо предостави и нова, широка тема за разговори, свързани с преживяванията му като преследвач. През следващите дни между другото Джарбо обясняваше как е търсил каторжниците и описваше някои по-особени случаи. Разказите му сегиз-тогиз засягаха времето, по което се е отказал да бъде преследвач

и е напуснал Земята Ван Даймън. Понякога сякаш се канеше да каже още нещо, но се отказваше и сменяше темата.

Едва след няколко дни Джарбо разкри защо е престанал да работи за властта. Бяха привършили вечерята си край огъня и той подръпваше мълчаливо от лулата си. После внезапно призна:

— Престанах да бъда преследвач, защото убих човек.

Джерери едва не подскочи от изненада, защото признанието нямаше пряка връзка с разговора им в момента.

— Някой, когото си заловил ли? — попита момчето.

— Да, един от заловените — тъжно потвърди Джарбо. — Беше по-скоро момче, отколкото мъж, но беше по-зъл от две смъртоносни пепелянки. Нападна ме и трябваше да го убия, за да го спра. — Поклати глава и продължи почти шепнешком. — Ала когато лежеше пред мене умрял, не изглеждаше зъл. Беше просто момче, мъртво момче.

В очите на Джарбо, озарени от огъня, проблеснаха сълзи и Джерери изпита непреодолимо желание да го защити — него и деянията му.

— Но каторжникът нямаше да съжалява, ако те беше убил, Джарбо. Няма да е начин да не постъпиш така.

Джарбо смукна от лулата си, загледан в пламъците.

— Имаше един начин, приятелю. Можех да избегна убийството, ако не бях преследвач. Затова напуснах. Оттогава не съм докосвал огнестрелно оръжие и никога няма да докосна. Така стигнах до решението, че е време да направя истинското си завръщане.

Момчето се мъчеше да измисли още някакво оправдание за Джарбо, но това не бе необходимо. Спътникът му бързо се отърси от унилото настроение и заговори за пътешествието им. Бяха извървели по-голямата част от пътя до Менайнди, но провизиите им пак се привършваха. Джерери легна на одеялото си и заспа още докато говореха, че до седмица-две ще трябва да спрат в някоя ферма.

По-късно, когато си спомняше всичко това, Джерери изпитваше увереност, че Джарбо никога и никому не бе разкривал чувствата си за убийтия каторжник. Джарбо не бе имал толкова близко приятелство с никого, а с Джерери се бяха свързали при особени обстоятелства. Споделената с приятел топлина на огъня в огромната тъмна пещера на австралийската нощ, освобождава от всички задръжки, свързани с

друго време и с други места. Отприщват се интимни чувства, изповеди, признания за срамни мигове в живота ти.

Няколко вечери след своята изповед Джарбо пак спомена за книгите, които трябва да намерят в Менайнди и повтори, че Джереми има нужда не само от основно образование. Момчето се съгласи, макар и да не споделяше убеждението на Джарбо, че това е от голямо значение. Джереми изброи предметите, които е учил в училището в Сидни.

Оттам стигнаха до по-общ разговор за живота на Джереми в Сидни и той започна да разказва какво е правил там ден след ден. После изведнъж заплака горчиво, като се мъчеше да опише чувствата си на объркване и отчаяние от заминаването на майка му. Джарбо го обгърна с ръка и го задържа до себе си без да казва нищо. Но и нямаше нужда от думи. Той го бе изслушал със съчувствие, а тъкмо от това се нуждаеше Джереми.

От този миг отношенията им незабелязано се промениха, появи се нова, още по-тясна връзка. Един от резултатите на промяната бе, че Джереми започна да се тревожи повече за своя спътник. Когато свиха по пътеката към близките кошари, момчето не се боеше толкова да не го открият, колкото да не би някой освободен каторжник да разпознае Джарбо.

Но не стана нито едното, нито другото. На табела до пътеката бе означено, че това е фермата Форбс и ги приеха, както ги бяха приемали в другите ферми. Кошарите приличаха на тези, които вече бяха виждали, пътеката свършваше до голямо заграждение сред огромни пространства с храсталак и гори. Широк двор отделяше голяма къща, заобиколена с дървени резервоари за вода и малки къщички, от стригачницата, бараките и други ниски постройки. Поривите на студения вятър носеха прах из двора, където главният пастир даваше нареждания на други работници.

Видът на главния пастир съответстваше на околната обстановка, всичко бе подредено функционално и строго, изглеждаше голо сред безлистните дървета и небоядисани дървени постройки. Докато изслушваше Джарбо, изпитото му лице изразяваше примирение, после се смекчи от обичайната щедрост към скитниците по пътищата на Пустошта.

С длани около устата си главният пастир подвикна към склада, откъдето веднага надникна магазинера.

— Дай им достатъчно дажби, за да им стигнат до Менайнди, но имай предвид, че не е далеч от тук.

Джарбо благодари на главния пастир и заедно с Джереми се отправи към склада. Постройката бе голяма, миришеше на различни храни и кожа, възета се полюляваха край тесните проходи между варели и сандъци. Джарбо и Джереми отвориха брезентовите си торби и извадиха платнените, в които държаха брашно, сол, ориз и други продукти.

Магазинерът — старец с дяволити очи, розово лице и плешиво теме — се тревожеше по-малко от главния пастир за разноските на фермера. Смигна на Джереми и напълни торбите им догоре, като им отрязва и голямо парче солено свинско месо. Даде им и резен сирене, нещо, което рядко се включваше в дажбите от фермите. Джарбо и Джереми му благодариха, а като минаваха край главния пастир в двора, момчето се мъчеше да не покаже колко е натежала торбата му. Скоро отново излязоха на пътя.

Торбите им бяха още тежки, когато след няколко дни започнаха да минават край ферми от двете страни на пътя. Късно на следния ден, в мрачен и страшно студен юлски следобед, стигнаха до върха на едно възвишение, откъдето зърнаха Менайнди.

Недалеч широката мътна река Дарлинг пресичаше от край до край просторната равнина. Очевидно нивото ѝ вече бе спаднало, защото се виждаше пушекът на параход, който пореше водите ѝ срещу течението и се насочваше към града. Други речни кораби стояха на котва в пристанището, където се виждаха складове и други постройки. Центърът на града бе по-спретнат, с високи здания от двете страни на улиците. В покрайнините мрежа от шосета се простираше между разпръснати къщи и малки чифлици.

Край пътя, близо до града, Джарбо и Джереми откриха закътано място за лагер под един хълм. Първата грижа на Джарбо бе да намерят учебници за Джереми. Той взе лоста си и се върнаха на шосето. Отбеляза с камъни къде трябва да се отклонят, за да намерят лагера си вечерта и тръгнаха към Менайнди.

В града използваха за ориентир островърхата кула на една църква, която се възвисяваше над покривите и дърветата. Вече се бе

смрачило, когато тръгнаха по улиците на жилищен квартал с големи къщи. Свиха по алея край висока каменна ограда зад просторния двор около църквата и други по-малки постройките.

Врата в каменната ограда водеше към гробището. Ръждивите й панци изскърцаха и Джереми заоглежда страхливо гробниците и надгробните плочи. Двамата спътници се насочиха по пътеката през гробището към постройките. Някои от прозорците им бяха осветени, а от църквата се чуваха вечерните молитви.

— Сигурен ли си, че това няма да е кражба, Джарбо? — попита момчето тихо. — Как можем да се отплатим честно за един дял книги?

— Други вече са се отплатили заради тебе — успокои го Джарбо. — Много хора в Нов Южен Уейлс биха се радвали, ако могат да спечелят толкова, колкото семейство Керик дава като дарения на църквата. Коя от тези сгради мислиш, че е училището?

Джереми посочи една сграда с тъмни прозорци, близо до свещеническия дом, и изказа предположение, че това е училището. Той и Джарбо минаха по затревените площи пред задната част на сградата, като се движеха в сенките. Джарбо вдигна момчето до един прозорец — в стаята имаше чинове. С помощта на лоста си Джарбо отвори прозореца, докато Джереми събличаше тежкия си кожух.

После Джарбо отново го вдигна и Джереми влезе през прозореца. Вдъхна познатата миризма на класна стая, отиде до рафтовете с книги и ги огледа в слабата светлина, която идваше от прозорците на свещеническия дом. Момчето мина край рафтовете и взе учебници по история, география и математика. Подаде ги на Джарбо през прозореца и скочи на земята.

Като напуснаха църковния двор, Джарбо изрази задоволството си, че са се сдобили с учебниците и че всичко е станало много лесно. Джереми отговори неопределено, защото никога не бе обичал особено книгите и сега съжаляваше, че ги е взел. Класната стая му напомни за скучните и неприятни училищни занимания и знаеше, че тези учебници ще накърнят свободата му да изучава много по-интересни неща по пътя.

Стигнаха до шосето в пълен мрак, Джереми едва виждаше ръката си. Следваше шума от стъпките на Джарбо и го попита как ще намерят камъните, с които бяха отбелязали къде се намира лагера им.

— Трудно е да се обясни — отвърна Джарбо. — В отдалечената пустош има много неозначени места. Като се движиш в Пустошта, свикваш да определяш какво разстояние си изминал и в каква посока, без да мислиш за това.

Според Джереми да определяш, без да мислиш, бе невъзможно, но скоро стана ясно, че Джарбо наистина може да се върне на желаното място в тъмнината. След един час той спря и намери камъните, които бе натрупал край шосето, после поведе момчето през храсталаци и дървета към техния лагер. Докато палеха огън и приготвяха храната си, Джарбо каза, че е добре да останат няколко дни в Менайнди. Искаше да спечелят малко пари, за да купят повече тютюн, както и нож, кремък, щракало и други неща за Джереми.

— Тези неща не можем да купим по пътя — добави той, — а тук е последното място, където можем да ги намерим.

— В града ще ни видят много повече хора, отколкото по пътя — тревожеше се Джереми. — И дано някой да не ни познае.

— Някой не ни позна в Юрика — изтъкна Джарбо. — Мислих доста по въпроса, но все едно, нямаме друга възможност. Ако искаме да си купим тези неща, приятелю, трябва да спрем тук.

Джереми се съгласи, защото искаше да има нож, а и другите неща. След като се нахраниха, Джарбо предложи момчето да започне да чете книгите си. Джереми посегна към тях неохотно и вече предвиждаше, че го очакват много часове на скучни занимания, но бе приятно изненадан. Когато започна да чете на глас от учебника по география, Джарбо остана очарован от описанията на далечни земи. За Джереми четенето се оказа не тежест, а истинско удоволствие. От време на време някоя дума го препъваше, но той продължи да чете в светлината на огъня дълго след часа, в който обикновено заспиваше, а Джарбо посмукваше от лулата си и слушаше.

Щом се пукна зората и започна новият студен ден, отново слязоха по шосето до града. Страховете на Джереми поизбледнях, като видя, че жителите на града не се обръщат ни наляво, ни надясно, а бързат по улиците, гонени от поривите на ледения вятър. Минаха през жилищния квартал около църквата и през центъра на града се отправиха към пристанището. Жилищните райони и търговският център приличаха на тези в Батхърст и в другите градове на земеделските области, а пристанището напомняше на доковете в

Сидни. Зад складове, по тясна и мръсна странична улица имаше евтини, неприветливи хотели и малки кръчми, а между тях се движеха големи групи мъже, които говореха и се смееха на висок глас.

— Много от тези хора приличат на стари кримки — каза Джарбо тихо и нахлупи по-ниско шапката си. — Да не се мотаем тук.

Джеремии кимна и като оглеждаше минувачите внимателно, тръгна редом с Джарбо. Улицата ги изведе край големи складове до реката и пристаните, където бяха спрели три речни кораба за разтоварване. Дъсчени мостове свързваха брега с корабите, по тях слизаха мъже, които носеха кошове, търкаляха надолу варели и ги отнасяха през улицата в складовете.

Започваше разтоварването на парахода, който бе пристигнал предната вечер, товарът му бе още на палубата. Осем души се движеха между палубата и един склад; надзираваше ги мъж в капитански дрехи и с фуражка и сам помагаше на работниците, които носеха по-тежки кошове. Джарбо огледа всички лица, докато вървяха с Джеремии по кея към парахода. Като не видяха нищо обезпокоително, двамата се насочиха към капитана.

Силният, червендалест мъж кимна доволен и остави без внимание обяснението на Джарбо защо води със себе си момчето.

— Аз съм капитан Кини — представи се той, — и ако искате работа, има достатъчно. Ако само екипажът ми разтоварва, ще трябва да остана много по-дълго, отколкото бих искал, и в този град не се намира наемна работна ръка.

— Видях доста хора край хотелите и кръчмите малко по-долу — забеляза Джарбо. — Всички изглеждаха свободни.

— Те са копачи, които чакат превоз за Броукън Хил — с отвращение се отзова капитанът. — Искат само да ядат и да лочат ром. Надницата ти ще е осем шилинга, с храна и топло място за спане. Готвачът и огнярят сега разтоварват срещу допълнително възнаграждение, затова имам нужда от някой, който да наглежда огъня в машинното отделение и в кухнята. Ако момчето може да се справи с това, ще му плащам по един шилинг.

— Ще се справи — увери го Джарбо. — Момчето може да се справи с всякаква работа. Къде да оставим багажа си?

— В машинното отделение, там ще спите заедно с екипажа. Хайде — подкани ги капитан Кини, — елате да ви настаня.

Джереми последва двамата мъже по дъсчения мост, като едва се разминаваше с хората, които търкаляха надолу варели. Капитанът преведе новите си работници през един люк в машинното отделение — просторен хамбар, пълен с преплетени тръби и разни машини. Слабо осветявано от странични отвори, помещението се отопляваше от масивен, гъргорещ казан и от пещта. Принадлежностите на екипажа бяха сбутани на различни места. Капитанът посочи на Джарбо и Джереми един празен ъгъл.

Джарбо излезе, за да се присъедини към екипажа, а капитанът показва на Джереми струпаните дърва и как да използва дългата стоманена маша, за да разстила тлеещите въглени равномерно в пещта. После минаха през люка към малката, претрупана със съдове кухня зад палубата. Голяма тенджерата с яхния къкреше на печката, а до нея имаше сандък за дърва, който трябваше да се допълва постоянно с по-дребни цепеници от машинното отделение.

Щом си тръгна капитанът, Джереми се залови за работа, съзнавайки отговорността си да поддържа двата огъня и решен да оправдае доверието на Джарбо. Като се движеше между кухнята и машинното отделение, той се убеди, че са си избрали много подходящо работно място, където едва ли някой би разпознал него и Джарбо. Бяха изолирани от работниците в града и щяха да бъдат само между хората от екипажа.

Че са в безопасност се потвърди и по време на обед, когато екипажът се събра, за да се нахрани с яхнията, сухар и чай. Трина души от екипажа бяха бели, останалите бяха индийци и полуаборигени. Всички бяха мълчаливи, очевидно имаха причини да не говорят много за себе си и не проявиха никакво любопитство към Джарбо и Джереми.

Яхнията бе смес от ориз, грах и изсушено говеждо месо и когато всички се нахраниха, Джереми помоли готвачът да му покаже с какво да напълни тенджерата за вечерното ядене. Следобедът мина бързо. Момчето разбъркваше тенджерата от време на време и притичваше от кухнята до машинното отделение. След вечерята Джереми изми тенджерата, за да е готова за сутрешната каша, а огнярят му показва как да посипва жарта с пепел, за да бъде топло през нощта.

На другата сутрин Джереми стана пръв, стъкна огньовете и сложи тенджерата върху печката. Когато другите дойдоха на закуска,

кашата и чайт бяха готови, а капитан Кини обяви, че ще започне да плаща на Джереми по два шилинга и половина на ден. Момчето се зарадва за парите, но още повече го зарадваха усмивката и одобрителното кимване на Джарбо.

Докато приготвяше обедното ядене, Джереми забеляза, че към площадката на ферибота пред къщите и чифлиците на отсрещния бряг се приближават конски впрягове. Не след дълго фериботът отнесе през реката работниците от Броукън Хил. Вечерта, когато слязоха с Джарбо в центъра на града, видяха, че страничната улица с хотелите и кръчмите е вече много по-тиха.

Първите покупки на Джарбо бяха нож, кремък и щракало за момчето. Следния път, когато влязоха в магазина, той купи на двамата по една брадвичка, а останалите пари похарчи за тютюн. След това Джарбо купуваше главно смокини тютюн, които прибираше в брезентовата си торба.

За Джереми дните се нижеха изпълнени с вече привичната работа. Докато се хранеха и в други по-свободни часове, капитан Кини обсъждаше плановете си със своя екипаж. Носеше товари за Вилкания на стотина мили по-нагоре. След като ги предаде, смяташе да продължи до началото на плавателната част на реката при Бърк, още двеста мили срещу течението. Град Бърк бе пазарен център за животновъдните ферми по хълмистото поречие на река Дарлинг, областта, от която извираха основните притоци на Дарлинг. Там възнамеряваше да натовари добитък, с който да се върне до Аделаида.

Плановете му можеха да се осъществят, ако реката не придойдеше отново, което би попречило на корабите да пътуват. Но засега нивото ѝ оставаше непроменено и товарите бързо се прехвърлиха в складовете. В края на осмия ден, когато и последните товари за Менайнди бяха свалени, капитанът се развесели и каза, че на другия ден ще отплава за Вилкания.

И настроението на Джереми бе повишено тази вечер. Речният кораб му бе станал като дом, тук бе научил много неща за плаването по реката, но въпреки това очакваше с нетърпение да продължи на запад с Джарбо. Отидоха до един магазин в града, където Джарбо, след като отдели пари за таксата на ферибота, изхарчи остатъка от надниците им за тютюн и сладкиши за момчето.

На следната сутрин се сбогуваха с капитана и екипажа и се отправиха по кея към пристана на ферибота. Няколко души вече чакаха там, загърнати в дебели палта, и трепереха от ледения вятър, който духаше откъм реката, фериботът се връщаше от отсрещния бряг с четири каруци и десетина пътника. Един от чакащите каза, че хората на ферибота идват от Броукън Хил, за да купят провизии от складовете и да ги отнесат обратно в миньорското селище.

Когато фериботът достигна до талвега на реката, Джарбо спря да разговаря и се загледа втренчено в хората върху приближаващия се плавателен съд.

— Познавам двама от пътниците — прошепна той. — Спомням си ги добре.

— От тези, които си заловил ли са? — попита разтревожен Джереми.

Джарбо кимна смръщен. Той и Джереми бързо вдигнаха багажа си и се отдалечиха от кея. Момчето продължаваше да гледа неспокойно към хората във ферибота. След миг разбра кои са освободените каторжници. Единият от тях сръга другия, посочи му Джарбо и двамата впериха очи в него. Познаха го и заговориха гневно, а останалите пътници се събраха около тях, за да слушат.

По-нагоре на кея няколко малки лодки бяха завързани на пристан, от който се излизаше на брега. Мъж във фермерско облекло, с помощта на чирак от един магазин в града разтоварваше сечива и други вещи от каручката на търговеца в една от лодките, фермерът бе бузест човек с добродушно лице и разговаряше дружелюбно с чирака, докато се движеха напред-назад.

— Ако отиваш на отсрещния бряг — предложи му Джарбо — мога да гребя вместо тебе, но в замяна трябва да вземеш мене и момчето безплатно.

— Дадено! Името ми да не е Джон Бигс, ако не те взема! — весело се съгласи фермерът. — Купих тази лодка, защото не ми се даваха пари за ферибота, но ми се струва, че мъчно ще я откарам до другия бряг. Ала твоите мускули са по-големи от моите, затова качвайте се, приятел.

Джереми и Джарбо метнаха багажа си в лодката и се заеха да помагат на фермера и чирака да я натоварят по-бързо. Докато пренасяха кутии с пирони и разни сечива, Джереми не сваляше очи от

ферибота, който се приближаваше все повече. Както бе предполагал, двамата освободени каторжници се ползваха с ентузиазиранията подкрепа на останалите десетина пътника. Всички се бяха струпали на носа, разговаряха и гледаха яростно към Джарбо, готови да му се нахвърлят.

Натовариха последните покупки в лодката, тъкмо когато фериботът акостира. Пътниците му изоставиха каруците си и се спуснаха през чакащите на брега хора, които шумно запротестираха, че ги блъскат. Джереми и Джон се настаниха в задната част на лодката, Джарбо опря широкото си рамо на носа ѝ и я отблъсна във водата.

Щом лодката се отдели от брега, Джарбо отскочи в центъра и сграбчи греблата. Хората от ферибота препускаха по улицата с размахани юмруци и гневни викове.

— Проклет да си, Джарбо Чарли! — ехтеше един глас над другите. — Сега ще станем квит с тебе.

Джарбо завъртя лодката във водата, насочи я към отсрещния бряг, като натисна силно едното весло, после започна да гребе. Лодката се плъзна по водата, греблата се движеха бързо под силните ръце на Джарбо. Джон Бигс гледеше озадачен движението по брега, а Джереми тревожно наблюдаваше тичащите мъже.

Те спряха, сипейки отчаяно ругатни, после един от тях посочи лодка, завързана на пристана. Спуснаха се към нея и започнаха да я отвързват, но в този миг други двама мъже, очевидно собственици на лодката, излязоха тичешком от склада и хукнаха към пристана със сърдити викове. Срещата между двете групи се превърна в схватка, размахваха се юмруци, ала няколко мъже от ферибота успяха да скочат в лодката.

В бързината и гнева си те претовариха лодката. Когато тя се откъсна от пристана, в нея имаше осем души и нито сантиметър празно място. Един от мъжете разбра опасността и се опита да скочи обратно на пристана. Той натежа на едната страна и лодката загреба вода. Настана уплаха и суетня, лодката се преобърна и изсипа всички във водата.

Страхът на Джереми изчезна, успокоен и развеселен, той се засмя от сърце на пляскащите и джапащите във водата. Джон Бигс, за когото случката също бе забавна, се обърна към Джарбо:

— Защо, за бога, бе всичко това?

— Имал съм неприятности с някои от тези мъже — отвърна Джарбо, като движеше греблата ритмично. — Искаха да си оправят сметките с мене.

— Каква полза може да има от това? — весело откликна Джон. — Миналото си е минало. По-добре е да се мисли за приятните неща в живота. Не е ли приятно например, че слънцето най-после се показва?

Джерери погледна небето — за пръв път от няколко седмици облаците се бяха разкъсали. Слънцето проблесна и денят изведнъж стана по-светъл, сякаш в чест на щастливото им избавление от бившите каторжници и буйните им привърженици. После момчето отпрати поглед напред и с облекчение си помисли, че опасността двамата с Джарбо да бъдат разпознати, щеше да е много по-малка в рядко населените земи на запад.

Изтеглиха лодката на брега под малката ферма на Джон, който покани Джарбо и Джерери в къщата си. Но те отказаха, сбогуваха се и тръгнаха по пътеката към площадката на ферибота и къщите около нея. От другата страна на това малко поселение започваше широк, добре отъпкан път на северозапад към Броукън Хил. Тясна пътека водеше право на запад и те поеха по нея.

След по-малко от час изчезнаха всякакви следи от живота край реката. За някакво човешко присъствие свидетелстваше само тясната лента на пътеката, която се губеше далече в пущинака. Тук местността бе пресечена и по-сурова, отколкото на изток от реката и бе неудобна за земеделие и за пасища. Земята бе неприветлива, разкривени дървета растяха край тъмните, скалисти баири.

За Джерери пейзажът изглеждаше приятен, небето продължаваше да се прояснява и слабото зимно слънце огряваше цялата околност. Момчето и Джарбо говореха и се смееха на злополучните си гонители от Броукън Хил, на комичната гледка, когато всички бяха паднали във водата. Джерери бе доволен, че най-голямата опасност да бъдат разпознати, вече е минала и Джарбо се съгласи с него, макар и да добави, че все още трябва да бъдат внимателни.

В късния следобед се изкачиха на един по-висок от другите хълмове. Гледката, която се разкриваше от върха му, сякаш бе безкраен простор от баири и долини. Джерери знаеше, че когато достигнат и до най-отдалеченото място, което виждаха сега, земята пред погледа му пак щеше да е безкрайна. Испита чувството, че е заобиколен от

неограничени пространства, които надхвърлят въображението и превръщат хората в незначителни мушици.

Момчето осъзна, че това чувство се бе загнездило в сърцето му още преди месеци и чакаше някакъв върховен момент, за да излезе наяве. Изплуването му на повърхността събуди и друго усещане. Дори и редом с другаря си, Джереми почувства, че е много далеч от другите хора. Испитваше не само самота, но и някакво усещане за изолираност, от което можеха да те побият хладни тръпки. Не бе разтревожен, но разбираше защо някои хора не могат да понесат Пустошта.

Сега възприемаше тази земя по различен начин. Сякаш споменът за живота му в Сидни, който бе замъглявал погледа му, се бе разсеял и сега виждаше по-ясно. Тази земя не бе живо същество, но не беше и неодушевена. Тя имаше свой ритъм и свои настроения. Не беше предразполагаща, но не бе и враждебна. Бе не само стара, а невероятно древна, някак уморена и мъдра. Каменните гребени и склонове на хълмовете сякаш бяха костите на земята, от които безброй хилядолетия бяха отнесли почвата — нейната плът.

Но Джереми чувстваше, че това е неговата земя. След време и той щеше да направи истинското си завръщане и бе сигурен, че ще намери заветното място, към което принадлежи.

— Вече положително сме в Пустошта, Джарбо — промълви той, като продължаваше да върви по пътеката. — Вече сме в далечната Пустош.

— Така е, приятелю — съгласи се Джарбо. — Вече наистина сме дълбоко в Пустошта.

8.

Глиганът се появи без предупреждение, изскочи от гъсталака на няколко метра пред Джарбо и се устреми към него. Той бе застанал до езерото, край което щяха да лагеруват. Най-близкото дърво, което би го удържало, бе на около двацет крачки, но първата мисъл на Джарбо, докато тичаше към него пред приближаващия глиган, бе за Джереми.

— Качи се на някое дърво, Джереми! — изкрещя той. — Качи се на дърво!

Джереми събираше дърва за огъня между дърветата и замръзна от изненада и страх. Глиганът бе грозно, ужасяващо създание и съвсем не приличаше на дебелия, мързелива домашна свиня. Макар да бе голям и мощен, звярът се движеше бързо и с лекота, дългите му, смъртоносни бивници стърчаха от косматата му зурла.

Но като видя, че Джарбо няма да успее да избяга от глигана, Джереми излезе от вцепенението си. Хвърли дървата и грабна прашката си. Мушна показалец в примките на кожената си прашка и взе два камъка — единият бе колкото гроздово зърно, а другият — по-голям от яйце. Пригответи малкия камък за стрелба и завъртя прашката.

Глиганът бе точно зад Джарбо, с насочени към краката му лъскави дълги бивници. Бе на петдесетина крачки от него и Джереми знаеше, че трябва да се прицели много добре, за да улучи. Стомахът му се сви болезнено, като видя как глиганът забива бивник в крака на Джарбо.

Прашката вече се въртеше равномерно и гладко, Джереми движеше само китката и ръката си до лакътя и чуваше бръмченето ѝ. Джарбо пълзеше по земята в отчаян опит да избяга от глигана, който с тържествуващо ръмжене разкъсваше краката му. Джереми се увери, че прашката се е завъртяла добре и измъкна показалец от примката.

Камъчето прелетя през въздуха и удари хълбока на глигана. Звярът изрева от болка и ярост и се извърна настрана, по бивниците и зурлата му се стичаше кръв от краката на Джарбо. Глиганът се насочи към Джереми със свирепо грухтене и ръмжене. Момчето нахлузи

примката на показалеца си и започна да наглася по-големия камък, който се изплъзна от пръстите му, но той го грабна пак.

— Качи се на дърво, Джереми! — дрезгаво изрева Джарбо. — Аз мога да се погрижа за себе си. Прави каквото ти казвам! Качи се на дърво!

Без да обръща внимание на това нареждане, Джереми нагласи камъка в прашката. Беше тежък и той си спомни как такива камъни понякога са счупвали прашката му. Един миг се поколеба дали да не потърси по-малък камък. Но съзна, че може да не успее да хвърли дори този, който бе нагласил, защото звярът тичаше към него, и завъртя прашката.

Джарбо продължаваше да крещи бясно на Джереми да се качи на дърво. Гласът му се заглушаваше от рева на глигана, който препускаше към момчето. Малките очички на звяра блестяха диво и страшно, той клатеше глава и се готвеше да нанесе удар с бивниците си.

Джереми завъртя бързо прашката, чу равното ѝ бръмчене и изхлузи примката от показалеца си.

Глиганът бе на по-малко от метър разстояние с наведена за нападение глава, когато камъкът го удари между очите и издрънча, сякаш брадва бе ударила в дърво. Кожата между очите му се разцепи и през носа му рукна кръв, глиганът спря наред крачката си и рухна на земята. От устата му излезе див рев, звярът се мятеше като сляп и се мъчеше да се изправи на крака.

Джереми се спусна напред и хвърли голям тежък камък по главата му. Камъкът изтреця при удара и отскочи сред кървави пръски, глиганът зарева още по-силно. Като влачеше единия си крак, Джарбо, понесъл голям камък, закуцука към звяра. Издигна камъка високо и го стовари върху ранената глава. Потече кръв, чу се скърцане на счупена кост, ръмженето замря. Глиганът вдигна треперещи крака, после се отпусна безжизнен.

Джереми се затича към Джарбо, който се свлече на земята със скъсани, кървави крачоли. Но той бързо успя да седне и задърпа крачоли нагоре. Джереми му помогна да ги вдигне и едва не примря при вида на раните му. Кръв течеше на няколко места от мускулестите му крака, но най-сериозната рана бе на десния му прасец. Беше дълбока и дълга почти десет сантиметра, от нея излизаше пулсираща кръв.

— На това място ме ръгна най-напред — изхриптя от болка Джарбо и натисна раната с длан, за да намали кръвенето. Огледа се наоколо и посочи с глава един трънен храст. — Накъсай тръни от тоя храст, Джереми, вземи от най-горните, защото долните ще са сухи и чупливи, потърси най-дългите.

Момчето хукна към храста, откърши от извитите му клони няколко дълги, остри тръни, като от бързане се одраска. Върна се и ги показа на Джарбо, който ги одобри.

— Добре. Сега оправи раната ми с тях, Джереми.

— Не мога — запротестира момчето. — Ще те боли!

— Ще ме боли още повече, ако не го направиш, приятелю, а пък аз не мога да стигна дотам.

Джереми се поколеба, после пое дълбоко дъх и си наложи да запази спокойствие.

— Добре, Джарбо. Какво трябва да направя?

— Забивай тръните от единия край на раната, после ги завъртай, докато излязат от другата страна. Ще стане лесно, Джереми.

Задачата съвсем не се стори лесна на момчето. Страхливо заби първия остър трън и не смееше да го вреже в кожата. Но като знаеше, че така ще причини по-голяма болка на Джарбо, събра кураж. С по-голяма сила забодя тръна в единия край на раната и го насочи към другия. Джарбо го насърчаваше и притискаше краищата на раната с палец и показалец. Джереми завъртя дългия жилав трън и го промуши от другата страна.

След първия трън му стана малко по-лесно. Ръцете му се изцапаха с кръв, но той продължаваше да зашива раната. Когато бе промушил и последния трън, Джарбо кимна доволен.

— Добра работа свърши, Джереми, заши раната преди да се е подула много. Сега иди си измий ръцете и донеси паяжина, но не я смачквай.

Момчето изтича до езерото да се измие и започна да търси паяжина. Вече се здрачаваше и трябваше да се взира в храстите, докато намери една голяма паяжина. Вдигна я и я занесе на Джарбо, който посочи раната на прасеца си. Джереми разстла паяжината и кръвта почна веднага да се съсирва.

Раната спря да кърви, след като Джереми я покри с още една паяжина, после донесе и други за по-малките рани. Вече бе почти

тъмно, когато привърши и помогна на Джарбо да се дотързуи до багажа им. Раненият се опря на едно дърво, а Джереми се зае да пали огън, да донесе вода от езерото и да готви.

От мястото, където бе останал мъртвият глиган, се чуваха звуци, нещо се движеше в тъмнината.

— Бързо го намериха кучетата динго — каза Джарбо. — Ако не беше ти, сега щяха да ръфат моето тяло, вместо на глигана. Ти ми спаси живота, Джереми.

— Ти се мъчеше да направиш същото за мене — отвърна момчето, като разбъркваше тенджерките. — Тревожеше се повече за мене, отколкото за себе си.

— Да, защото сме другари, нали? — усмихна се Джарбо.

Джереми се съгласи, че е така. Направи чай и напълни чиниите, поднесе храната и канчето на Джарбо. Той изпитваше силни болки и се насилваше да яде, затова въздъхна с облекчение, когато свърши. Загърна се с одеялото и напълни лулата си. Запаля я и смукна от нея, а Джереми извади учебниците си.

Джарбо винаги проявяваше интерес към четивата по история, но най-много обичаше географията. Приятно му бе да слуша описанията на далечни места и Джереми му ги беше прочел по няколко пъти. Сега отвори учебника там, където бяха спрели последния път, и зачете.

Като изпуши лулата си, Джарбо го прекъсна.

— За тази вечер стига. По-добре е да си легнеш и да поспиш.

— Ти няма да заспиш, Джарбо, и нямам нищо против да ти чета още.

— Не, ще спя така, седнал, приятелю. А ти си лягай.

Джереми се поколеба, защото бе сигурен, че от силните болки спътникът му няма да може да заспи, но постъпи както той искаше. Прибра учебниците, постла си одеялото и легна край огъня. Известно време не го хващаше сън, чуваше как кучетата динго се хранят с трупа на глигана и пред очите му отново се явяваше звярът, който бе нападнал Джарбо. После заспа.

Джарбо помръдна, неволно изохка от болка призори и събуди Джереми. Той се надигна, потрепери от ранния утринен студ и разбута въглените в огнището.

— Как ти е кракът? — попита момчето.

— Чувствам, че е на мястото си — отвърна сухо Джарбо.

Джереми се усмихна и сложи дърва върху горещите въглени. Взе канчетата и тръгна към езерото. Глиганът бе неузнаваем, трупът му бе разръфан, вътрешностите му бяха разпръснати наоколо. Птици се спускаха над трупа в сумрака и вземаха своя дял от гощавката.

Закусиха с чай и останалото от вечерта ядене, после Джереми отиде да измие съдовете. Когато се върна при огъня, Джарбо стоеше изправен и се подпираше на дървото, до което бе спал. Посочи една разклонена издънка и поиска Джереми да я отреже, за да му направи патерица.

— Ти не можеш да вървиш, Джарбо — възпротиви се момчето.

— Да, мога и трябва. Ако раненият лежи, два пъти по-бавно ще оздравее. Направи ми патерица, приятел.

Джереми неохотно извади брадвичката си от торбата, отиде до издънката и я отсече. Окастри малките клончета и подравни долния ѝ край, за да е удобна за Джарбо. Момчето събра багажа, като нарами и двете торби, но Джарбо настояваше да носи багажа си сам. Подпря се на патерицата и се отправиха към пътеката.

Вървяха толкова бавно, че като се обърна назад след един час, Джереми още виждаше къде са лагерували. Лицето на Джарбо бе сивкаво и изкривено от болка. Движеше десния си крак вдървено и с всяко придвижване, с всяка изстрада на стъпка изминаваше само няколко сантиметра. Пролетният септемврийски ден стана топъл за кожусите им, затова спряха, навиха ги и ги преметнаха с въжета на гърбовете си, преди да продължат по пътеката.

Денят бе различен от предишните не само поради бавния им ход, но и защото се движеха в мълчание, вместо да разговарят оживено. По обед, когато спряха, за да си почине Джарбо, той вдигна крачолите си и огледа раните. Нито една не кървеше. Десният му прасец бе силно подут, но тръните не бяха помръднали. След кратка почивка поеха отново.

В края на деня, когато спряха на лагер до един мочурлив извор, бяха изминали едва десетина километра. А на следния ден Джарбо бе по-слаб и изпитваше по-остра болка, дори с мъка се вдигна на крака. Но той понасяше страданието си, довлече се на патерица по пътеката и бавно тръгна по нея.

На третия ден болката му бе по-поносима. Сега главната му грижа бе да не стане инфекция, която можеше да е по-опасна от самите

рани. След няколко дни обаче отокът на прасеца му спадна и нямаше признаци за инфекция. Тръните изсъхнаха и Джарбо обясни, че след време, когато раната заздравее достатъчно, те сами ще изпаднат.

Постепенно започнаха да се придвижват по-бързо, Джарбо натоварваше болния крак все повече и по-малко разчиташе на патерицата. С всеки нов ден изминаваха по-голямо разстояние и отново започнаха да разговарят по пътя. Веднъж разговорът ги наведе към въпроса за крайната точка на завръщането на Джарбо. Джереми винаги бе смятал, че отиват до някаква голяма област на запад, но сега разбра, че са се запътили към определено малко място.

— Толкова е малко, че можеш да стъпиш на него — каза Джарбо.
— Наистина е малко.

— А защо това малко място има особено голямо значение за тебе?

— То се намира на една песенна пътека, това е мястото, където съм оживял. Първия път, когато съм помръднал в корема на майка си, тя е минавала по това място. Както ти разказах, старейшините познават всички песенни пътеки. Един от тях погледнал мястото и казал на майка ми, че във Времето на мечтания някой от първосъздателите точно на това място е извикал с песента си на живот червения ястреб. Значи духът на червения ястреб е вдъхнал живот на мене. Затова аз никога не мога да убия червен ястреб.

— А смущаваш ли се, когато някой друг убие червен ястреб?

— Не. Животът на някои хора е бил вдъхнат от животни, които ни служат за храна. Те самите не могат да ядат определено животно, но нямат нищо против други да го ядат.

— Значи старейшините могат да кажат за всеки човек от кой дух му е вдъхнат живот. Те сигурно знаят много неща.

Джарбо бе напълно съгласен с това и разговорът се прехвърли на други теми. Джереми избягваше обаче една тема, която много го вълнуваше, ала бе почувствал, че тя е болезнена за Джарбо. Безпокоеше се да не би да срещнат още някой глиган. Но в единствения случай, когато спомена това, разбра, че Джарбо е отвратен от себе си, задето е бил нападнат. Смяташе, че трябвало да забележи глигана преди звярът да има възможност да го нападне.

Отношението му към тази злополука бе същото, както преди това, когато не успя да направи пръчка за огън, и в няколко други

случаи, когато не можа да демонстрира забравени от него стари умения. Едно от тези умения, което би им било полезно, ако се натъкнат пак на глиган, бе направата на аборигенски оръжия. Преди няколко седмици бяха намерили парченца кремък. Джарбо се бе опитал безуспешно да измайстори от тях връх на копие.

Но от единствения им разговор за глиганите Джереми бе научил, че не всички глигани нападат. По-често побягвали, ако не ги закачат. Все пак сега Джереми внимаваше не само за отровни змии и паяци, но и за глигани. А забелязваше, че и спътникът му прави същото.

Кракът на Джарбо продължаваше да зараства и вече не използваше постоянно патерицата. Един ден ги подминаха десет големи каруци; каруцарите им помахаха с ръце и ги поздравиха. Обикаляха овцевъдците ферми в района, за да приберат остриганата вълна и да занесат провизии. Тъй като собствените им запаси бяха доста намалели, Джарбо и Джереми взеха да говорят, че ще е добре да спрат в близките дни в някоя ферма и да получат дажби.

В деня, в който използваха за закуска последния си чай, стигнаха до пътека, която водеше към кошари. На табелата бе означено, че принадлежат на фермата Бърангонг. Надписът едва се разчиташе, изгнилият стълб, на който бе закачена табелата, се бе измъкнал от земята и сега стоеше небрежно подпрян на едно дърво. Първото впечатление от тази ферма бе неблагоприятно, но тъй като в следните няколко дни едва ли щяха да минат край друга, Джарбо и Джереми свиха по пътеката.

Видът на кошарите засили първото впечатление от фермата. Постройките бяха разнебитени, оградите — порутени, конете зад една ограда изглеждаха недохранени. Причината за състоянието на фермата бе очевидна. Тук не кипеше целенасочен труд, както в други ферми, повечето пастири, които се виждаха, се мотаеха без работа.

Когато Джарбо попита трима мъже, седнали до оградата, къде е главният пастир, те му посочиха човека до стригачницата.

— Онзи там, Уилбър Лъкин, управителя — отвърна един от тях. — Собствениците живеят в Мелбърн и за фермата се грижи наемен управител. Но Лъкин по-често ходи и по-рядко тича.

Тримата мъже се засмяха на саркастичната забележка, а Джарбо и Джереми тръгнаха към стригачницата. Лъкин бе набит човек, над четиридесетте, с изпъкнал корем и лице, което издаваше лош нрав.

Видът му не се отличаваше от този на фермата, дрехите му бяха мръсни, а лицето — обрасло с чорлава брада.

В началото Джереми помисли, че ще откаже, когато Джарбо го попита според обичая на скитниците дали нямат свободни дажби. Лъкин се намръщи сърдито и заклати глава, но се вгледа в Джереми и Джарбо и спря. Като ги огледа добре, кимна.

— Идете в склада — изръмжа и посочи една постройка. — Ще намеря магазинера и ще го пратя да ви даде дажби.

След тези думи Лъкин им обърна гръб и тръгна към порутена къща, без да обърне внимание на благодарността, изразена от Джарбо. Двата спътници тръгнаха към склада, озадачени от отношението и държанието на Лъкин.

— Помислих си, че ще ни отпрати — прошепна момчето. — Но във фермите винаги дават дажби на скитниците, нали?

— Един-двама може да искат да се прочуят като скъперници и да спестят някое пени — отвърна Джарбо разсеяно, като се оглеждаше замислен наоколо.

Стигнаха до склада и Джарбо пак се огледа преди да влезе вътре след Джереми. Складът бе задръстен от провизии, донесени неотдавна с каруците, и още неподредени. Варели с брашно, сандъци със сушен грах и ориз, осолени свински бутове и други провизии бяха натрупани безразборно. Джереми гледаше изобилието от дажби, докато оставяха багажа си и очакваха магазинера.

Мина една минута, после още една. Джарбо сбърчи чело замислено и отиде до прозореца, Джереми го последва. Вместо стъкло, на прозореца имаше капаци и Джарбо ги отвори. Видяха оградата, до която бяха седели тримата мъже, но сега тях ги нямаше.

Джарбо затвори капациите и се върнаха при багажа си.

— Това място не ми харесва, Джереми — каза той и взе да прибира багажа си. — Притесних се още като говорехме с Лъкин. Най-добре ще е веднага да се върнем на пътя.

— Мислиш ли, че някой ни е разпознал — тебе или мене? — запита момчето, като гледаше към храната със съжаление. — Свършихме чая, скоро ще свършим и други неща, а до следващата ферма сигурно ще трябва да вървим няколко дни.

— Така е, но не знам какво да мисля — отвърна Джарбо. — Можем да ядем дива храна. Най-добре...

Думите му заглъхнаха, защото отвън се чува бързи стъпки и вратата се отвори. Втурна се Лъкин, последван от десетина мъже.

— Хванете ги! — извика Лъкин весело. — Това момче струва петстотин гвинеи! Не го оставяйте да избяга!

Джарбо реагира със зашеметяваща бързина, обърна един варел с брашно и го търкулна към мъжете. В склада настъпи суматоха — едни бягаха от варела, а други паднаха на камара с вирнати крака. Джарбо беше взел багажа си и Джереми посегна към своя — там бяха ножът, шишето за вода и други скъпи за него неща. Посегна, но отстъпи, когато няколко чифта ръце се пресегнаха към него.

Момчето се опита да се присъедини към Джарбо, който отстъпваше към прозореца, но му препречиха пътя. Няколко мъже се бореха с Джарбо и падаха един след друг под тежките му юмруци. Джереми усети, че някой зад гърба му го сграбчи за яката и се опита да се освободи. Джарбо събори и последния човек, който се мъчеше да го хване, и се обърна към прозореца.

Вместо да спре и да отвори капаците, Джарбо мина през тях, блъсна ги с широкото си рамо и ги счупи на трески, които се разхвърчаха на всички посоки. После се метна през прозореца и изчезна. Двама от мъжете, които Джарбо бе съборил, се изправиха, спуснаха се към прозореца и започнаха да се прекачват, за да го хванат.

— Оставете го! — извика им Лъкин и хвана по-здраво жакета на Джереми. — Аз държа този, който ще ни донесе пари! — Обърна момчето към себе си и го огледа намръщено. — Джереми Керик ли се казваш?

Вбесеният Джереми мълчаливо издържа погледа му. Обраслото лице на Лъкин се зачерви от гняв, той хвана момчето за раменете и злобно го раздруса.

— Кажи си името или ще го изкарам от устата ти с бой! — крясна му.

— Пусни го, Лъкин! — възпротиви се един от мъжете. — Момчето може да е същото, за което го мислиш, и в такъв случай трябва да се държим добре с него. Последното нещо, което ни е нужно, е да си имаме неприятности със семейство Керик.

Още няколко души заговориха едновременно в подкрепа на това мнение. Лъкин кимна и извади от джоба си сгънат, смачан вестник.

— Да, искаме парите, а не неприятности с когото и да било — съгласи се той и разтвори вестника. Прочете обявата за възнаграждението на първа страница, погледна Джереми и подаде вестника на стоящия до него. — Спомних си за тази обява щом го видях и няма съмнение, че е той. Не са много момчетата с такива змийски очи и цялото описание му приляга като ръкавица.

И другите мъже прегледаха обявата за възнаграждението, а един я прочете на глас, за да я чуят и неграмотните. Всички бяха единопдушни, че Джереми е момчето, описано в обявата, и заговориха с Лъкин какво да направят, за да получат парите. Изтъкваха, че някои от тях ще трябва да пропътуват дълго разстояние, за да се свържат със семейство Керик, тъй като най-близката ферма на север е Уаямба, а Тибубъра пък е на север от нея.

— Но за толкова много пари си заслужава да се бие дълъг път — заключи един от мъжете и добави: — Лъкин, искаш ли някои от нас да оседлаят конете и да тръгнат веднага?

— Не, късно е, до довечера няма да стигнете далеч — отвърна управителят на фермата. — За да се стигне дотам, са нужни няколко дни, а три-четири часа не са от значение. Двамина могат да тръгнат рано утре сутринта, като вземат и един товарен кон за провизии. Докато чакаме да дойдат за момчето, ще го държим в пристройката за инструменти. Тя е здрава, а ще му завържем и ръцете, за да не може да избяга.

— Ами ако оня абориген се върне за момчето? — попита някой. — А и защо пътува с него това момче?

Настана мълчание и всички погледнаха Джереми, който не продума. После друг предположи, че Джарбо е смятал да получи възнаграждението.

— Да, така трябва да е — съгласи се Лъкин и всички кимнаха. — Той е намерил момчето и сигурно го е водел право на север. Е, за в случай, че се върне, ще дежурите поред пред пристройката.

— Не по един човек — обади се някой и всички го подкрепиха. — Втори път няма да се опитвам да се бия с оня тип.

— Той не може да се бие с куршумите — злобно се ухили Лъкин. — Имам пистолет от най-добрите и ще го извадя. — Посочи оставения на пода багаж на Джереми.

— Сега двамина да дойдат с мене, вземете и кожуха му, да се завие с него. Торбата и другият му багаж да останат тук, защото може да има нещо, с което да се освободи. А пък останалите да поразтребят и да направят нови капаци на прозорците.

Мъжете се раздвижиха и почнаха да изправят съборените в мелето варели и сандъци. Лъкин пак хвана Джереми за яката и го поведе навън, последван от двама мъже; единият носеше кожуха. Отправиха се към малка пристройка до стригачницата и щом я видя, Джереми загуби всяка надежда, че ще може да избяга. Беше потъмняла от времето, но още здрава постройка от дебели, тежки греди.

Лъкин стискаше яката на Джереми, докато един от мъжете отиде за кожени ремъци, с които да завържат китките на момчето. Вторият отвори пристройката за инструменти и извади ножици за подстригване на овце, брадви и други сечива, с които Джереми би могъл да се освободи. Когато всичко бе изнесено, Лъкин набута момчето вътре и подхвърли кожуха, после затвори вратата и дръпнаха резето от външната ѝ страна.

Останал сам, Джереми се огледа наоколо, но намери само чепкала за вълна и други инструменти, които не можеше да използва, за да пререже кожените превръзки върху китките си. Седна отчаян и обзет от безпокойство за Джарбо. Напълно сигурен бе, че той ще се върне за него и от сърце се надяваше да му дойде наум, че пазачът отвън може да е въоръжен.

Светлината през пролуките показваше, че вече е залез-слънце, когато вратата се отвори. Влезе човек с чиния с храна, а друг стоеше на прага, за да попречи на Джереми, ако реши да хукне навън. Първият взе да отвързва ръцете на Джереми, за да може да се нахрани, но той отказа храната.

— Няма да получиш друго ядене до утре сутринта — предупреди го човекът.

— Казах, че не го искам! — извика момчето и го изгледа сърдито.

Човекът вдигна рамене и се отправи към вратата с чинията.

— Ама че див кон, личи си, че е от семейство Керик — промърмори той. — А с тези змийски очи може да те подпали.

Двамата мъже се засмяха, затвориха и заключиха вратата. След залез стана студено и Джереми дълго се мъчи, докато накрая успя да

развие кожата си и да го сложи около раменете си. Щом се стъмни, Джереми видя през пролуките, че пред вратата е запален фенер и чу гласа на Лъкин. Отиде до вратата и надникна през една пролука.

Лъкин даваше инструкции на първия вечерен пазач. Като го видя, Джереми си спомни какво бе казал Лъкин за пистолета си. И наистина около кръста на пазача бе препасан колан с кобур. В светлината на фенера момчето забеляза, че пистолетът е от най-модерните и смъртоносни. Не бе обикновен пистолет, а револвер, с който можеше да се стреля пет пъти, без да се презарежда. Джереми седна на пода, още по-силно разтревожен за Джарбо.

Джереми се надяваше, че пазачът ще заспи, след като всичко около кошарите утихна и хората си легнаха. Но той остана буден. От време на време обикаляше пристройката с фенера и светлината проникваше през пролуките. Джереми и не помисляше за сън, а и тревогата за Джарбо не му позволяваше да заспи.

Часовете се нижеха и около полунощ пазачът се смени. Вторият пазач също обикаляше пристройката сегиз-тогиз; Джереми се вслушваше в стъпките му и в нощните шумове отвън. Зловещият тъжен вой на кучета динго в далечината смущаваше овчарските кучета, които често лаеха. После Джереми дочу друг звук.

Една дъска в задната част на пристройката леко изскърца и гвоздеите бавно взеха да излизат. Джереми пропълзя до задната стена. През пролуките се процеждаше лунна светлина. Момчето видя, че една от дъските леко помръдва, повдигана от лоста на Джарбо.

Обзе го паника, когато фенерът се задвижи и пазачът започна нова обиколка. Светлината на фенера се приближаваше и Джереми едва не извика предупредително, но дъската спря да скърца. Пазачът обиколи пристройката, очевидно без да забележи нещо подозрително. След миг дъската отново се повдигна.

На Джереми се струваше, че минутите текат много бавно, докато най-после Джарбо отмести дъската настрана. Момчето се измъкна през отвора и докато Джарбо развързваше китките му, прошепна, че пазачът има пистолет. Джарбо отвърна тихо, че го е видял.

Един след друг тихо заобиколиха пристройката. До предния ъгъл Джарбо извади ножа си, който блесна на лунната светлина, и с дълги бързи крачки се озова до пазача. Сграбчи го, тъкмо когато се обръщаше, и опря ножа до гърлото му.

Джарбо дръпна пазача до стената и откопча колана му, който падна на земята заедно с пистолета.

— Как се казваш? — тихо попита Джарбо.

— Том Едуардс — прошепна с разтреперан глас пазачът.

— Слушай ме, Том — започна Джарбо тихо. — Не обичам да наранявам никого по какъвто и да е начин. Но ако вдигнеш тревога, никога вече няма да издадеш звук. — Обърна се към Джереми: — Вземи багажа ми, приятел. Оставих го ей там, до стригачницата.

Момчето се спусна през двора и се вгледа в дълбоките сенки край стригачницата. Намери багажа, взе го и се върна при Джарбо.

— Остави го на земята — нареди той и метна само торбата си през рамо. — Докато отскоча до склада, Джереми, ти обиколи пристройката с фенера. Така, ако случайно някой се събуди и надникне през прозореца, няма да се усъмни, че има нещо нередно. Ще се върна след няколко минути.

Накуцвайки, Джарбо се отправи към склада, като буташе Том пред себе си и държеше ножа си до врата му. Джереми се върна в пристройката за кухня си, после взе фенера и започна една обиколка. Не беше сигурен, че ако някой от къщата или от бараките погледне навън, светлината на фенера ще го заблуди.

До ъгъла на пристройката едва не се спъна в колана и пистолета. В миг прецени, че пистолетът би го защитил, ако някой дойде към него. Би могъл да го защити и от глиган. Взе колана и прикачения към него кобур и продължи обиколката си.

Джереми знаеше, че Джарбо не обича огнестрелните оръжия, но много пъти му бе показвал, че очаква от момчето да има свое мнение за всичко. Отвори кожената торбичка, закачена от другата страна на кобура, и видя в нея запасни патрони. Затвори торбичката, закачи катарамата на колана и го метна през рамо. Така се чувстваше по-малко уязвим.

Джарбо се върна от склада заедно със зложника си. Том носеше багажа на Джереми и пълна с дажби брезентова торба. Торбата през рамото на Джарбо също бе издута. Той веднага попита Джереми какво прави с пистолета, но когато момчето му обясни, само кимна и взе от земята останалия си багаж. Джереми пое своя от Том и бързо прекосиха двора, за да излязат на отгъпкания път. Том продължаваше да върви пред ножа на Джарбо.

Като тръгнаха по огрятия от луната път, Том преодоля страха на живота си. Но започна да изразява гласно страх от реакцията на Лъкин, когато научи, че е загубил и скъпия си пистолет, и възнаграждението за Джереми.

— Кажи му, че грешката е негова — успокой го Джарбо. — Истинска глупост бе да постави пазач с фенер пред пристройката. Пазачът трябва да стои на тъмно, а това, което пази, да е осветено. И дете можеше да направи онова, което извърших аз.

Том не бе склонен да изтъква на Лъкин неговите собствени грешки и продължи да върви мълчаливо. Когато приближиха главния път, Джарбо спря и накара Том да събуе ботушите си.

— Бос ще се върнеш по-бавно до кошарите — обясни му той. — Ако Лъкин реши да ни преследва, искам да имаме известна преднина. Ще оставя ботушите ти на главния път, където ще можеш лесно да си ги намериш.

Том се събу и пое обратно към кошарите по чорапи, като стъпваше бавно и внимателно. Джарбо взе ботушите му и заедно с Джереми излязоха на главния път. За да заблуди Лъкин, ако наистина реши да ги преследва, известно време повървяха на изток. Окачи ботушите на едно дърво, после двамата спътници бързо се върнаха назад и продължиха пътя си на запад.

Когато луната залезе и нощта стана съвсем тъмна, раненият крак на Джарбо вече го болеше много и аборигенът започна силно да куца. Изкачиха се по един склон над пътя и легнаха на одеялата си в гъсталака. На разсъмване Джереми усети страшен глад, но ако запалеха огън, от километри щеше да се вижда къде са спрели. Затова спътниците изядоха по шепа изсушен грах и излязоха на пътя, като следяха дали зад тях не идват ездачи.

Денят измина без никакъв знак, че ги преследват. Късно следобед решиха, че или Лъкин е бил заблуден от ботушите, или се е отказал да ги гони. Направиха си лагер край едно езерце и си приготвиха голяма вечеря от солено свинско месо, ориз и грах, питка опечена в жарта, и чай. Като се нахраниха, Джарбо напълни лулата си, а Джереми извади пистолета от кобура, за да го разгледа. Макар че самият той не искаше да се занимава с пистолета, Джарбо бе добре запознат с огнестрелните оръжия и охотно разказа на момчето всичко. Обясни му как действа механизмът, как да се прицелва и да стреля, как

да предпазва пистолета и патроните от корозия. След обстоен разговор по въпроса, Джереми уви колана около пистолета и го прибра в брезентовата торба. После извади учебниците си и чете на глас от историята, докато стана време за сън.

На другия ден торбата на Джереми бе много натежала от пистолета и дажбите, но той почти не забелязваше допълнителната тежест. През последните месеци мускулите му бяха заякнали и с лекота носеше тежки товари, без да изостава от Джарбо още преди да ги нападне глиганът. А освен това Джереми бързо растеше, ботушите вече му бяха удобни само с един чифт чорапи.

След като подминаха отклонението за други кошари, главният път стана по-тесен, макар още да имаше коловози от каруците, които превозваха вълна и провизии. Но на следния ден забелязаха и друго нещо, което свидетелстваше, че са навлезли в много отдалечен район. Над пътя Джереми видя овце с много дълго руно, защото не бяха стригани. Бе срещал такива овце и преди — очевидно отлъчили се от стадото си, но никога не бе виждал толкова много наведнъж.

— Може да са двайсет и дори повече — прецени Джереми. — Носят толкова много вълна на гърбовете си, че собствениците на някоя близка ферма ще имат сметка, ако ги приберат.

— Да, ако собствениците на фермите или пастирите им могат да ги намерят — отвърна Джарбо. — Не всеки има твоето остро око. Освен това ти знаеш къде обичат да ходят животните. Много пастири се занимават цял живот с овце, а не се научават.

— А пък собствениците на ферми може да смятат, че е загуба на време да търсят такива овце — допусна момчето. — Сигурно кучетата динго убиват повечето от тях.

Джарбо потвърди, че е така, добави, че само овен или много голяма овца могат да се борят с динго, затова тези самотни стада не се размножават бързо. Заговориха за други домашни животни, които побягват и подивяват. Подивелите коне и говеда най-добре оцелявали в пущинака, разказваше Джарбо. Те лесно опазвали малките си от кучетата динго и можели да живеят в неплодни земи, където не е изгодно да се създават ферми.

Вечерта, като си направиха лагер до едно езерце, Джереми забеляза край водата следи от копита, които приличаха на кравешки. Не бе сигурен дали са от подивял добитък, защото бяха смесени със

следите от воловете, които теглеха каруците. Но на другата сутрин, малко след като бяха тръгнали, видях пет-шест диви говеда, които пасяха високата трева спинифекс в една долина на около километър от пътя.

През следващите дни видяха и други потомци на избягали домашни животни, а и дивечът стана по-изобилен. Не минаваше и час без да видят подскачащо в гъсталака кенгуру, или препускаща птица ему, подплашена от приближаването им. Хълмовете се бяха отдръпнали в далечината и земята стана по-открита, а с настъпването на лятото — и по-гола. Езерца се срещаха по-рядко, затова сред растителността около тях се срещаха много дребни животни и птици, които идваха да пият вода и да гнездят по залез.

В един летен ден Джереми и Джарбо дойдоха до края на пътя. На запад се простираха само ливади и храсталак.

— Сега навлизаме в най-далечните земи, приятелю — засмя се Джарбо. — Няма да има вече ферми, от които да вземаме дажби, и ще трябва да се задоволяваме с храната на пустошта.

— Да, но чак след една-две седмици — уточни Джереми. — Благодарение на Уилбър Лъкин имаме още доста провизии, макар че сигурно му се иска да се задавим с неговите дажби.

Джарбо се съгласи усмихнат. Пътят остана зад гърбовете им и навлязоха в ливадата. Като тръгнаха през пущинака, където нямаше и следа от човешки крак, Джереми почувства, че са прекрачили една невидима преграда, зад която малцина се осмеляват да тръгнат. Другите хора следваха отгъпканите пътеки — в буквален и в преносен смисъл — а Джереми сега наистина поемаше към неизвестното.

Джереми прие този факт с нетърпение да узнае какво го очаква занапред. Обичаше Пустошта и бе сигурен, че когато и той започне истинското си завръщане, ще намери сред огромните простори онова единствено място, на което принадлежеше.

Управителят на ферма Бърангонг още кипеше от гняв, когато Александра Керик дойде да говори с него. Гневът надделя над разума му и той си позволи да отговори със сарказъм на един от въпросите ѝ, на което мигновено и строго реагира синът ѝ:

— Говори прилично, Лъкин! — крясна Джонатан. — Ако произнесеш още една дума с такъв тон, ще слеза от коня и ще запуша устата ти с юмрук.

Смръщеното лице на управителя се удължи и зачервените му от гняв бузи побледняха от страх като разбра грешката си. Джонатан имаше мускулестата структура и красивото мъжествено лице на баща си, бе висок повече от един и осемдесет и тежеше над сто килограма. Присъствието му бе респектиращо, а неодобрението му въздействаше с почти физическа сила.

Елизабет и Шийла Гарити, които седяха на конете си до Александра, също всяваха страх. Носеха пастирски дрехи и широкополи шапки, пастирските камшици сякаш бяха сраснали за десните им ръце. Елизабет управляваше фермата Уаямба с желязна воля, видът ѝ бе студен и заповеднически. Беше слаба и висока, но изглеждаше дребна до Шийла, чийто ръст бе почти като на Джонатан. Този ръст и англосаксонските черти на лицето си Шийла бе наследила от баща си, Патрик Гарити, а черната коса и гладката матова кожа — от майка си, която бе аборигенка. Тя и Елизабет гледаха Лъкин мълчаливо и заплашително.

Като собственици на фермите Уаямба и Тибубъра, посетителите бяха обкръжени с авторитетния ореол на имената Керик и Гарити, който Лъкин бе осквернил. Пастирите, застанали зад гърба му, се хилеха злорадо на огорчението му и Лъкин отново се намръщи. С един поглед през рамо ги накара да млъкнат и пак се обърна към Александра.

— Не исках да ви обидя, госпожо. Пистолетът ми бе от най-добрите, револвер. Струваше ми осемдесет гвинеи, а момчето ми го отмъкна.

— Да, вече няколко пъти повтаряш това — отвърна Александра. — Ако ни бе уведомил в Тибубъра навреме, щях да поема загубата ти. Но аз трябваше да чуя за станалото от един скитник, който го научил от други, така че нямам нищо общо с твоята загуба. С какъв човек бе момчето, което смяташ за моя внук?

Лъкин отклони погледа си, мускулите край челюстите му затрепериха в желанието му да овладее гнева и гласа си.

— Човекът бе абориген — изръмжа той. — Едър човек, около шейсетгодишен, но още подвижен. Каза, че името му е Чарли

Джарвис, или нещо подобно.

— Джарбо Чарли?

— Да, така се казва — смотолеви Лъкин и пастирите зад него кимнаха в съгласие.

Александра погледна Джонатан. Несъмнено бе, че момчето е било Джереми. Тя се обърна пак към Лъкин.

— Имате ли някаква представа накъде са тръгнали от тук?

— Да, към Менайнди. Том Едуардс пазеше момчето и аборигенът го е отвел пред себе си до главния път. Накарал Едуардс да събуе ботушите си, за да се върне тук по-бавно, а ботушите намерихме по пътя на изток.

— Бих искала да говоря с този Том Едуардс.

— Няма го, защото го уволних. След това, което е позволил да стане, му казах да си свие багажа и да се разкара от тази ферма.

Александра продължи да разпитва Лъкин и да слуша киселите му отговори, като прикриваше дълбокото си разочарование. Логиката ѝ бе подсказала, че от разпознаването на Джереми във фермата Бърангонг ще има малка полза, но въпреки това надеждата ѝ се бе възродила.

Сега тази надежда угасваше. Бе изминало твърде дълго време и по всичко личеше, че Джереми отново е неуловим. Дребен номер бе заблудил Лъкин, че Джереми и Джарбо Чарли са поели на изток, но тя бе убедена, че са тръгнали на запад.

Като реши, че няма какво повече да научи от Лъкин, Александра приключи с разговора.

— Както ти казах, ако ме беше уведомил навреме, щях да заплатя стойността на пистолета ти. Но ти не го направи, затова само ще ти благодаря за информацията, но не и за държанието ти, и ще ти кажа сбогом.

Лъкин се намръщи и се готвеше да се оттегли, но Елизабет го спря.

— Докато яздехме през скапаната ви ферма, видях стадо, което ми се стори заразено от краста. Мятай се на коня си и иди да провериш. Ако крастата плъзне по стадата в южните ми кошари, ще подпалия тая ферма и ще я превърна в голяма купчина пепел. Разбра ли ме?

Лъкин почервения от гняв, но в очите му блесна и страх. Пастирите зад него престанаха да се забавляват и погледнаха уплашени към Елизабет и Шийла.

— Да, ще проверя — измънка Лъкин с треперлив глас.

Елизабет и Шийла обърнаха конете си. Александра и синът ѝ ги последваха, заедно с двата товарни коня, които Джонатан водеше. Не само разочарованието ѝ, но и жалкото състояние на тези кошари потискаше Александра. Тя всъщност това и бе очаквала, защото фермите винаги западат, когато за тях се грижи платен управител, а не собственик. Но това, което виждаше, накърняваше чувството ѝ за ред и уважението ѝ към всяка ферма. Състоянието на тези кошари и постройки засилваше отчаянието и тъгата ѝ за Джереми.

Когато Бърангонг остана зад тях, поеха по едва различима пътека на север през скалистите хълмове, напечени от изгарящата топлина на лятното слънце. Конете се движеха бързо, копитата им отекваха по завоите и по каменистата пътека. Александра бе добра ездачка още от дете, но сега трябваше да се съсредоточи, за да не изостава от Елизабет и Шийла. Двете жени язدهа, сякаш се бяха сраснали с конете си, бързата им езда отразяваше характера им.

Александра и двете ѝ съседки бяха повече от приятелки, изпитваха една към друга сестринска обич. Връзката с Шийла бе многолетна, още от времето, когато Шийла бе момиче. С Елизабет се бяха сблизили не тъй отдавна, едва когато тя се бе омъжила за брата на Шийла, Колин. Говорът и маниерите ѝ свидетелстваха за доброто ѝ образование и за факта, че е дъщеря на свещеник, но не и нравът ѝ. Предупреждението към Лъкин, че ще запали фермата Бърангонг не бе заплаха, а сериозно намерение.

След няколко часа достигнаха до не тъй мрачни и скалисти хълмове. В края на пътеката Елизабет и Шийла поеха на север към южните граници на фермата Уаямба. Там местността бе вълнообразна и по-открита, сред гъстата трева и храсталак, които бяха отлична паша за овцете, се възвисяваха тук-там евкалиптови и други дървета.

На хоризонта в източна посока се издигаше хълмиста верига, доста по-висока от неравния терен, която очертаваше южната граница на фермата. В дълбоката падина между два хълма Александра забеляза пушек от огньовете. Там бе Броукън Хил, районът на мините, отделен по

нареждане на Елизабет с дълга и висока дървена ограда от останалата част на имението ѝ.

Като продължаваха да яздят на север, в късния следобед стигнаха до фермата Уаямба, която бе тъй огромна, че се измерваше в квадратни мили, а не в акри. От едно възвишение Александра забеляза блеснало от лъчите на залеза езеро, заобиколено с дървета. След няколко минути навлязоха между дърветата, чиято влажна сянка бе освежаващо прохладна, а въздухът ухаеше от кората на ментовите евкалипти.

Жените запалиха огън и започнаха да приготвят вечеря, а Джонатан сложи букаи на конете и ги остави да пасат. Когато се стъмни, той седна край огъня при жените, които готвеха и разговаряха за Джереми и Джарбо Чарли. Александра обясняваше защо е уверена, че пастирските ботуши са били оставени на пътя за заблуда.

— От писмата, които сме получили, е ясно, че Джереми и аборигенът вървят неотклонно на запад. Един инженер на име Джон Хейстинг ги е срещал западно от река Лаклан. Някоя си Сара Бигс от Менайнди ни писа, че са пресекли река Дарлинг с лодката на мъжа ѝ. Сигурна съм, че са продължили на запад от Бърангонг. Може би искат да минат през пущинака до Порт Огъста или до друг град на южния бряг.

Шийла недоверчиво поклати глава, като продължаваше да бърка яхнията от сушено говеждо и зеленчуци.

— Мисля, че са отишли на запад, но не към брега. От всичко, което съм чула за този Джарбо Чарли, разбирам, че е старец, който е прекарал по-голямата част от живота си сред бели хора. В такива случаи аборигените често решават, че е време да направят своето истинско завръщане. Ако е така, те са тръгнали към най-отдалечената средна част на континента, а не към крайбрежните градове.

Шийла говореше със съчувствие, но не можеше да успокои Александра, която бе възнамерявала да залее крайбрежните градове с обяви за възнаграждението. Но сега се отказа от тази идея.

— Какво е истинското завръщане, Шийла? — попита тя. — От години чувам да се говори за истинско завръщане, но не знам какво точно значи.

— И аз също — отговори високата Шийла. — Майка ми споменаваше такова нещо, но тъй като не бе свързано с овце и пасища, не му обръщах голямо внимание. Отнася се до намиране на мястото,

към което принадлежиш. Нещо повече, свързано е с намирането на себе си. Във всеки случай, ако този Джарбо Чарли иде при племето си, той ще остане там. Бих могла да тръгна с десетина пастири и няколко аборигени следотърсачи, но шансовете да ги намерим са нищожни. Всъщност, Александра, мисля, че си изправена пред необходимостта да се примириш с нещо, което не можеш да промениш.

Александра кимна и смени темата. Джонатан и Елизабет се включиха в разговора, който се завъртя около опасността от големи полски пожари, състоянието на пасищата и други въпроси, които винаги представляваха интерес за овцевъдните ферми. Разговорите с Елизабет и Шийла от край време доставяха огромно удоволствие на Александра, а вечерята с тях край лагерен огън възвръщаше у нея скъпи спомени за първите месеци, прекарани с Дейвид. Но този път удоволствието ѝ бе помрачено от тъга и тя се насилваше да яде, защото пътуването с жените от семейство Гарити изискваше голяма енергия.

Когато си легна край огъня, завита с одеяло, една тревожна мисъл дълго не позволи на Александра да заспи. Онова, което Джереми бе направил, бе повече от детски импулс, бе съзнателно усилие да избяга от семейството си. То говореше за враждебно отношение към нея и останалите членове на фамилията, което ѝ причиняваше по-голяма болка, отколкото самото му отсъствие.

На другата сутрин станаха преди разсъмване. Джонатан се зае с конете, а жените направиха чай и притоплиха останалото от вечерята ядене. Поеха на път точно по изгрев, а дългият и изморителен ден напомни на Александра, че вече не е млада жена.

Елизабет и Шийла Гарити не бяха невнимателни, но у тях имаше нещо от суровата мъжественост на Пустошта. Не им идваше наум, че другите може да нямат ездаческата им издръжливост и устойчивостта на стегнатите им, мускулести тела. Конете препускаха на север през дългите горещи часове на деня. От притискане към седлото краката на Александра отмаляха. Тя знаеше, че другите две ездачи биха я извинили и охотно биха забавили ход, но гордостта не ѝ позволяваше да ги помоли, затова почувства огромно облекчение, когато по залез кошарите на фермата Уаямба най-сетне се показаха.

Районът на кошарите бе напълно функционален и безупречно чист. Фермерската къща в дълбоката сянка на дърветата край един поток се различаваше от близките къщички на семейните пастири само

от големината си. По-надолу край потока имаше зеленчукови градини и едно аборигенско село.

Огромното пространство, заето от стригачницата, оборите и другите постройки, бе отделено от къщата в грамаден, гол двор. Главният пастир, придружен от двама помощници, дойде до конюшната, щом Александра и спътниците ѝ пристигнаха. Главният пастир уведоми Елизабет, че съпругът ѝ е отишъл към по-далечните кошари заедно с тримата им синове.

— В кошарите при Уиндора стана малък пожар — обясни главният пастир. — Не загинаха овце и щетите са малки, но господин Гарити реши, че ще е добре момчетата да помогнат с разчистването.

— Напълно съм съгласна с него — отговори Елизабет сухо. — Добре е да научат и нещо полезно, а не само да правят пакости. Ела, Александра, ще те настаним в обичайната ти стая. Джонатан, ще дойдеш къщи за вечеря, нали?

Той потвърди, че ще дойде и свали одеялото си от седлото. Във фермата Уаямба жените и децата отсядаха в къщата, а мъжете — в общите спални. Това бе стара традиция в овцевъдните ферми, а Елизабет се придържаше към традициите. Александра и двете домакини взеха багажа си и тръгнаха към къщата, а Джонатан се насочи през двора към общите спални да си намери легло.

Къщата имаше спартански вид и бе също тъй функционална, както и районът на кошарите. Мебелите бяха тежки, направени във фермата, нямаше пердета, килими или други украшения. Но в къщата имаше гостоприемна атмосфера, която я правеше по-приятна от много богато декорирани и луксозни къщи, които Александра бе посещавала. Тя остави багажа си в стаята, освежи се в банята зад къщата и се присъедини към Елизабет, Шийла и Джонатан в трапезарията.

Готвачката бе жена на един от пастирите. Менюто от свинско печено, гарнирано със зеленчуци, и пудинг със сливи, бе еднакво тук и в кухнята, където се хранеха пастирите. И приборите — алуминиеви чинии, канчета и старомодни двузъби вилици — също бяха еднакви. По време на вечерята Елизабет каза нещо, което се стори на Александра твърде странно. От няколко години речни кораби, които спираха на док във Вилкания, доставяха провизиите и отнасяха балите с вълна. Елизабет подхвърли тъжно, че би предпочела да се върнат към старата практика и всичко да се пренася с каруци.

— Какъв ще е смисълът? — зачуди се Александра. — И каруците, както преди, ще стигнат до Вилкания, но ще пътуват няколко седмици по-дълго отколкото корабите.

— Не, бих направила нов път, който да стига на юг до Вилкания и по на север от пътя за Менайнди — отвърна Елизабет. — Просто ще трябва да се съединят пътищата между фермите в тази област. Не ми е приятно нашествието в Броукън Хил, не ми харесват речните кораби и другите неща, които нахлуват при нас. Имам чувството, че като се събудя някоя сутрин, ще видя железопътна линия във фермата ни.

— Стига, Елизабет! — възкликна Александра. — Разбирам те и ти съчувствам за Броукън Хил, но всичко останало просто означава прогрес.

— Да — съгласи се Елизабет. — Но тези, които попаднат във водовъртежа на прогреса, губят контрол върху своя начин на живот. Тук това няма да се случи. Не съм поела управлението на фермата, за да позволя да отмре нашият начин на живот. — Александра кимна и изостави този въпрос с мисълта, че той е още едно доказателство за привързаността на Елизабет към традициите. Като се нахраниха, излязоха на верандата пред главния вход. Джонатан се отправи към общата спалня, пред която се бяха събрали пастирите. Александра и двете домакини седнаха на пейката на верандата.

Прохладен ветреца полюшваше листата на дърветата, край фенера кръжаха мушици. За Александра този приятен вечерен час се помрачаваше само от тъгата за Джереми, която не я напускаше. След малко от аборигенското село край потока долетяха протяжните звуци на бамбукови свирки. Към техните ту по-ниски, ту по-високи тонове се прибавиха ритмичните удари с палки и мелодията на странен напев.

— За какво е това празненство, Шийла? — заинтересува се Александра.

Високата мургава Шийла послуша напева, после се засмя.

— Много шум за нищо. Пеят за игрите, които си устройват понякога.

— Игри ли? — учуди се Александра.

— Да, от време на време се състезават кой може да хвърли копие или нещо друго най-далеч — обясни Шийла. — В песента им се казва, че колкото по-далече достигне бумерангът, толкова по-сигурно е, че ще

се върне. В техните игри, за да се зачита, бумерангът трябва да се върне.

Александра се замисли дали песента нямаше по-дълбок смисъл от това буквално обяснение. В някои случаи тя бе оставала с впечатление, че аборигените узнават известни неща по тайнствен начин. Знаеха за отдалечени във времето и пространството събития, макар да нямаше логично обяснение откъде биха могли да научат за тях.

Дали този напев не бе някакво послание към нея, питаше се Александра. И ако бе така, колко ли дълго трябваше да чака за завръщането на любимия ѝ внук?

9.

Пот се стичаше по лицето на Джереми, който бе седнал на един камък под ослепителното слънце и наблюдаваше как Джарбо се мъчи да разговаря с най-стария от няколкото аборигени. Джарбо си служеше с комбинация от думи и жестове, както бе правил и при срещите им с други аборигени. Изглеждаше, че двамата разговарящи донякъде се разбират.

Наоколо стояха още дващсетина аборигени на различна възраст — от стари мъже и жени до малки деца, чиито руси коси ярко контрастираха с тъмната им кожа. Отначало се бяха появили само четирима — двойка с децата си. После останалите очевидно бяха разбрали по някакъв начин, че става нещо необикновено, и се бяха събрали.

Изникнаха като по магически начин в огромната, осеяна с камъни равнина, насечена от дерета и почти без растителност. Най-напред глави, а после и хора се появиха тук и там, после се събраха край тях. Бяха голи, само с малки препаски около бедрата си, носеха оръжия, изплетени от трева торби и други дреболии. Вниманието им бе раздвоено между Джереми и опитите на Джарбо да разговаря със стареца, но най-вече се вираха в очите на Джереми.

Никой не сядаше, стояха прави по странен начин. Мъжете се облягаха на копията си, а останалите — на тояги. Стояха на един крак, а другия държаха свит зад коляното. Джереми забеляза, че ужасната жегга не ги безпокои. Самият той се чувстваше като в пещ, защото скалистата земя отразяваше към него изгарящите лъчи на слънцето.

Джарбо успя да предаде онова, което искаше да каже и вдигна багажа си, за да си тръгнат, а старецът заговори на останалите аборигени. Джереми се изправи и взе багажа си. Двамата спътници поеха на запад, като от време на време се обръщаха да помахат на хората, които вече бяха почнали да се пръскат из равнината. Джарбо си бе направил копие от стеблото на тревното дърво, бе изострил върха му и го бе закалил над огъня. Използваше го като бастун по пътеката между дълбоки дерета в неплодната, напукана земя.

— Казах му къде отиваме — обясни Джарбо. — Пресичаме тяхната територия и учтивостта го изисква.

— Територията им сега е страшно гореща — забеляза Джереми.

— Още по-гореща е за тебе, защото бе седнал. Ако беше легнал, щеше да ти е съвсем горещо. Когато земята и камъните са напечени, трябва да ги докосваш колкото е възможно по-малко, приятелю.

Джереми помисли и кимна.

— Значи затова тези хора стоят на един крак. Научих още нещо.

— Така е — съгласи се Джарбо и се засмя. — Но ако се опиташ да стоиш на един крак с ботуши, ще ти е по-трудно, отколкото ако си бос. По-добре е сега да потърсим храна и дърва за огъня.

Джереми извади прашката си и зави наляво, Джарбо тръгна надясно. Като се раздалечиха на стотина метра, продължиха да вървят на запад и да оглеждат деретата и зад камъните. От самото начало на пътешествието си бяха вървели с умерена скорост, крайната им цел бе тъй далечна, че да бързат бе безсмислено. Но през последните седмици вървяха още по-бавно, защото пътем си търсеха храна.

Деретата се бяха образували от поройни дъждове, идвали откъм южното крайбрежие през големи интервали от време. Между камъните и деретата Джереми намираше донесени от пороите късове дърво и изсъхнали, побелели от слънцето клони, леки като корк. Момчето събираше дърва, като се спускаше в деретата и следеше дали не се движи някакво животно.

Цял час не забеляза нищо. В напечената от слънцето равнина почти нямаше живот, дори птица не прелиташе по небето. Цареше пълна тишина, зловещо, сякаш несмуцавано от векове мълчание. В това потискащо спокойствие дишането и стъпките на момчето отекваха силно в ушите му.

Равнината стана леко наклонена, снишаваше се бавно на разстояние от много километри. Поради това и деретата бяха наклонени на запад и постепенно станаха по-плитки и по-широки. Няколко часа след пладне Джарбо извика и издигна високо петдесет-шейсет сантиметров гуцер гоана, който бе убил с копието си. Щеше да им стигне за този ден, а да убиват и други животни, значеше да вземат от природата повече, отколкото им е нужно. Джереми прибра прашката си и продължи да събира дърва из деретата.

В късния следобед момчето се присъедини към Джарбо. Деретата изчезнаха. Бяха попаднали в дъното на древно езеро. Бе огромно и покрито с плосък, равен нанос, отмиван от безброй дерета в течение на няколко ери. Вейките сред шумата, пръсната по наноса, бяха кафяви и сухи в очакване на нов дъжд, който ще ги събуди и ще извика нов буен живот. Джереми и Джарбо тръгнаха по дъното на пресъхналото езеро, върху което единствените следи бяха техните стъпки и леките браздички, оставени от вятъра.

Спряха сред плоското дъно малко преди залез и си направиха лагер за през нощта. Джарбо също бе събрал наръч дърва. Джереми накладе огън с кремъка и щракалото си, докато спътникът му почисти и одра гуцера. Заговориха за аборигените, които бяха срещнали през деня. Джарбо изрази мнението си, че навярно това са единствените хора в тази пустинна област.

— Тази земя не може да изхранва много хора — добави той. — Жените тук раждат толкова деца, колкото земята може да изхрани.

— От това, което казваш, разбирам, че земята на племето Аранда е много по-добра.

— Да, много по-добра — потвърди Джарбо и сложи гуцера да се пече на огъня. — Има добри и лоши години в зависимост от валежите, но винаги е по-добре, отколкото е тук. В моята част от племето има около сто души... поне толкова бяха, когато напуснах.

Джарбо продължи да говори за своето племе, а Джереми го слушаше с жив интерес. Колкото повече приближаваха до земята на Аранда, толкова по-често тя бе предмет на разговорите им. Откакто се бяха разделили с цивилизацията, всеки нов ден носеше нова радост за момчето.

Да живеят с това, което могат да намерят в природата, изпълваше Джереми с чувството, че е напълно независим и че се слива с Пустошта. Гледките и звуците бяха добили по-богат и по-дълбок смисъл за него, бяха изострили съзнанието му за околната среда. Чувстваше се част от земята, сливаше се с живота на растенията и животните, а не само ги наблюдаваше.

Джарбо преобърна гуцера, за да се опече и от другата страна, после отрязва по едно парче за себе си и за момчето. Преди седмици, когато минаваха през земи, богати на растителност и животни, бяха събрали много диви червени плодове. Взеха си по една шепя червени

зрънца и ги изядоха. Джереми отдавна бе преодолял смущението си от каквато и да е храна и ядеше всичко с голям апетит. Гущерът му се стори много вкусен.

Последните лъчи на залеза изгаснаха, докато вечеряха. Дори преди да се стъмни, линията на хоризонта от всички страни изглеждаше безкрайно далечна. Когато падна нощта и плоските наносни простори започваха от светлия кръг около огъня, Джереми бе завладян от чувството, че го заобикалят пространства от невъобразима величина. Това усещане се подсилваше от огромния небесен купол, където милиони звезди трептяха с ослепителна яркост в чистия въздух на пустинята.

Като се нахраниха, Джереми отпи малко вода от шишето си, както направи и Джарбо. Загърнаха раменете си с одеялата и стъкнаха огъня, защото в пустинята температурата спада рязко с настъпването на нощта. Джарбо запали лулата си, а момчето извади своите учебници. Спря се върху любимата книга на Джарбо, географията, и му чете на глас, докато стана време за сън.

Както бе характерно за равнините, на другия ден зората се пукна бързо. В един миг бе още мрак, а в следващия светлината изведнъж заля земята и слънцето се показва на хоризонта. Спътниците доядоха останалото гущерско месо, хапнаха от червените диви плодове, пиха по глътка вода и тръгнаха на път.

В сякаш безконечния простор около тях хоризонтът пред очите им постоянно се снишаваше. Зад наносната равнина отново се появиха дерета и едно сухо речно корито, което събираше по време на дъжд прелялата от деретата вода. Когато слънцето се издигна и температурата се покачи, вече нищо не се движеше, освен напечения въздух.

През горещия ден и след като се нахраниха вечерта, Джереми и Джарбо почти допиха водата си. Следващата сутрин посветиха на търсенето на вода. Започнаха да копаят от едната страна на сухото речно корито, където пороите бяха оголили пласт вулканичен камък. Когато дупката стигна до дълбочина от метър и половина, Джереми скочи в нея и продължи да копае и да подава песъчливата пръст на Джарбо.

На дълбочина от два метра почвата стана влажна, а на два и половина — мокра. Десет сантиметра по-надолу Джереми удари в

гранитна скала, както можеше да се очаква при наличието на вулканични камъни. Водата не можеше да премине през гранита. На това място се стичаше влагата, просмукана в почвата по време на поройни дъждове в минали години. В дъното на дупката се събра вода, която Джереми започна да изгребва с канчетата. Напълни своето шише и манерката на Джарбо, напиха се до насита и пак засипаха дупката с пръст, преди да продължат пътя си.

Монотонността на пейзажа изчезна на другия ден, когато на западния хоризонт се показа грамади от червен пясъчник. Още по-ясно се очертаха те на следващия ден на фона на тъмни скалисти планини. И пустинната растителност стана по-богата. Когато отново им потрябва вода, спътниците изкопаха дупка край няколко пустинни дъбове, чиито дълбоки корени достигаха до мокра пръст. До корените се събра вирче вода.

Най-после достигнаха до планините, които им се сториха рай след пустинята. Дълбоките дефилета и клисури под голите скалисти хребети бяха обрасли нагъсто с борове и евкалипти, и гъмжаха от животни. Водата бе изобилна, из падините бяха пръснати извори и езера. Докато пресичаха планините, Джарбо уби с копието си дебел опосум, а Джереми удари с прашката си птица ему.

Често виждаха големи гущери, но Джарбо каза, че е забранено да се убиват каквито и да е влечуги в планината. Според аборигенските вярвания планинската верига била създадена от гигантско влечуго на име Аркарула, чийто дух продължавал да витае и да закриля влечугите.

— Още не сме в земята на твоето племе. Откъде знаеш какви са вярванията тук? — попита Джереми.

— Някои неща са известни надлъж и на шир — обясни Джарбо. — Както например се знае, че тук има планини. Това е планинската верига Фриндърс, а Порт Огъста и Порт Пири не са много далече. И земята на моето племе не е далеч.

— А какво ще стане, ако убием гущер? — попита пак Джереми.

— Не знам — засмя се Джарбо. — Или по-скоро, не знам какво може да направи Аркарула. Но ако някои аборигени видят, че сме убили гущер, ще ни счупят главите. А наоколо има много аборигени.

Това се потвърди още същия ден, когато срещнаха група аборигени. Срещата с тях бе подобна на предишните. Най-напред се появиха пет-шест души, после се събраха още двайсетина. В течение

на няколко минути Джарбо обясни на най-възрастния, че той и Джереми минават през планините, а всички останали се взираха любопитно в очите на Джереми. След това двамата спътници поеха отново, като си размениха поздрави с аборигените с помахане на ръка.

На следния ден стигнаха до поляна с изсечени дървета, в чийто център имаше очертан с камъни кръг с малка могила в средата. Пътека водеше от този кръг към гъстия лес. Джарбо веднага се върна назад, и докато заобикаляха поляната отдалеч, обясни на Джереми, че това е място за събранията на местното племе. Наричало се бора и се състояло от кръга, който току-що бяха видели, и един по-малък, на закрито място.

— Около големия кръг се събира племето — добави той, — а пътеката води към по-малкия. Там се събират старейшините.

— А другите хора ходят ли някога до малкия кръг? — любопитстваше Джереми.

— Само ако ги повикат старейшините. Иначе дори не трябва да виждат малкия кръг, а хора, които не са от племето, не бива и да се въртят наоколо. За племето тези кръгове са нещо като черква и кметство.

Джарбо продължи да разказва за кръговете бора. Близко до малкия кръг старейшините криели племенните джуринги, свещени предмети, издялани от дърво и предавани на старейшините от поколение на поколение. Свещените предмети били сърцето и душата на племето и много рядко се случвало да ги види обикновен негов член.

Според Джарбо по големината на кръга бора, край който бяха минали, можело да се предположи, че тук живее доста многобройно племе. И наистина в следващите дни Джарбо и Джереми срещнаха още две групи аборигени, а забелязаха следи и от други. В богатите планински долини можеха да се изхранват много хора.

Като пресякоха планините, навлязоха в по-сурова и неприветлива област поради по-редките валежи. Тя се простираше към средата на континента. Еднообразният пейзаж се състоеше от ниски, скалисти хълмове и неплодни плата, по които бяха пръснати храсти и неизменните евкалипти. Потоците и повечето от езерцата бяха

пресъхнали от изгарящата жега в края на лятото и покрити с напукана суха кал, листата бяха увехнали.

Но тук-там имаше езерца, заобиколени от каучукови дървета, в които бе останала по няколко пръста вода, а имаше и „бутилкови дървета“, изпод чиято кора също можеше да се изцеди вода. Срещаха се много диви животни — скално дребно кенгуру по хълмовете и червено кенгуру в храсталаците из долините, както и всякакви дребни бозайници. Намираха се разнообразни ядивни растения, а Джереми откри и медени мравки в тунелите им, прокопани под шубраците. На гърбовете си тези мравки носеха торбички, големи колкото гроздови зърна, пълни със сладък нектар.

Областта бе слабо населена и двамата спътници рядко срещаха аборигени. Но цивилизацията бе достигнала и дълбоко в този пущинак, защото оръжията на аборигените имаха стоманени върхове, местните жители си доставяха и други дребни предмети чрез търговия с крайбрежните градове на юг. В едно отношение градовете липсваха на Джарбо — тютюнът му бе на привършване и той все по пестеливо пълнеше лулата си вечер.

Времето захладня. Беше краят на февруари и лятото преминаваше в есен. Ранните утрини и вечерите станаха по-студени, небето се замъгли, което предвещаващо дълго очаквания дъжд. Джарбо вярваше, че земята на племето Аранда е много близо и се ядосваше на себе си, защото не бе сигурен къде точно започва тя. Но Джереми си обясняваше неговата неувереност, защото докато се движеха на запад, пейзажът оставаше един и същ ден след ден.

Краят на пътешествието им дойде един следобед за изненада на Джереми. Джарбо видя неколцина аборигени в храсталака и тръгна към тях. Срещата не се различаваше от досегашните им срещи с местни жители. От гъсталака изскочиха и други хора, които се събраха около тях, но Джереми забеляза, че Джарбо разговаря гладко с най-възрастния.

— Това са моите хора, приятелю! — щастлив съобщи новината Джарбо. — Те са от племето Аранда.

Джереми възторжено възкликна, споделяйки радостта на спътника си, че е намерил своето племе. Джарбо продължи да разговаря с водача на групата, а момчето видя, че реакцията на двадесетината аборигени бе подобна на отношението на хората от

други племена, които бяха срещали. Най-голямо любопитство проявяваха към очите на Джереми и говореха тихо помежду си. Не показваха особено задоволство, че човек от тяхното племе се е завърнал след дълго отсъствие.

Подобно бе отношението и на водача им, слаб, мускулист мъж на възрастта на Джарбо. Като размени няколко думи с Джарбо, той повика двама от мъжете, каза им нещо и те бързо се отдалечиха — единият на север, а другият в обратната посока. Останалата част от групата тръгна на запад, предвождана от водача и Джарбо, които продължаваха да разговарят. Джереми ги следваше. Момчето разбираше, че говорят главно за него, защото водачът от време на време го поглеждаше с неразгадаемо изражение на лицето.

След един час стигнаха до село с колиби от дървесна кора край малко езерце, в което бе останало плитко вирче вода. Аборигените бяха донесли големи гущери гоана и дребни диви животни, както и събраните през деня ядивни растения. Жените разпалваха огньовете пред колибите, за да сготвят храната, а Джарбо продължаваше да разговаря с водача. Джереми не знаеше какво да прави и седна встрани до багажа си.

След известно време Джарбо дойде при него, но изглеждаше разочарован от приема на своите, макар да не каза нищо по въпроса.

— Името му е Джубурли — посочи Джарбо към водача. — Дватама мъже, които тръгнаха в различни посоки, са вестоносци, които ще извикат племето да се събере около кръга бора. Джубурли е един от старейшините, иска и другите старейшини да знаят, че сме дошли. Ще тръгнем към свещения кръг утре, а ще стигнем там на следния ден.

— Добре, Джарбо. Хората май не се радват много, че си се завърнал.

Джарбо огледа замислено насъбралите се и поклати глава.

— Не ме посрещнаха, както очаквах, но може би съм очаквал твърде много. Сигурно съм познавал Джубурли, преди да напусна, защото сме почти връстници, но не си го спомням. Нито пък той ме помни.

— Това може да не е твоето племе — допусна Джереми, спомняйки си, че Джарбо бе говорил за няколко племена Аранда. — Може затова да не се помните.

— Не, това е моето племе — поклати тъжно глава Джарбо. — Споменах имената на старейшините по времето, когато напуснах и Джубурли ги помни. Просто ние двамата сме се забравили.

— Ами изминали са много години, нали? — опитваше се да успокои спътника си Джереми. — Много неща са се случили оттогава.

— Така е — въздъхна дълбоко Джарбо. — Във всеки случай Джубурли е добре разположен. Каза, че е съгласен да останеш с племето. И останалите старейшини ще имат думата по въпроса, но той обеща да ги помоли да се съгласят.

— Да ми разрешат да остана? — изненада се Джереми. — Никога не съм мислил, че може да не ме приемат.

— Нито пък аз, Джереми — въздъхна пак Джарбо. — Но не стана точно както очаквах. — Опита се да се усмихне и потупа момчето по рамото. — Но всичко ще се уреди, приятелю. Като се съберем около кръга бора, навярно ще се окаже, че другите старейшини ме познават и ще се зарадват да ме видят. Надявам се, че там ще стане празненство, което ще трае няколко дни и пак ще се опозная с всички. Няма за какво да се тревожим.

Джереми кимна, но не каза нищо повече. Безпокоеше се, защото и самият Джарбо не изглеждаше уверен. Той започна да му разказва за племето. Каза, че както някога, то пак се състояло от пет групи, приблизително еднакво големи. Премина към други неща, за които бе говорил с Джубурли, но Джереми слушаше разсеяно, защото го вълнуваше мисълта, какво ще прави, ако старейшините решат, че не може да остане с племето.

Когато храната бе готова, една жена им донесе парчета от печена гоана и от още някакво дребно животно, заедно с по една шепа семена, които имаха вкус на орех. Докато вечеряха, Джарбо продължи да споделя какво са говорили с Джубурли. Водачът му казал, че преди няколко дни са изпратили няколко души да търгуват в южните градове.

— Ако бяхме пристигнали по-рано — тъжно подхвърли Джарбо, — можех да ги помоля да ми донесат няколко смокини тютюн.

Всички се хранеха заедно, разговаряха тихо и се смееха. Само Джарбо и Джереми се хранеха настрана от тях. Така изолирани бяха и на другия ден, когато цялата група тръгна към кръга бора. Джарбо и Джереми вървяха отделно. Хората бяха дружелюбни, охотно им даваха

храна и всичко, което им бе нужно, но по всичко личеше, че смятат Джарбо и Джереми за различни от тях.

В хладния есенен ден аборигените бяха облечени в дълги дрехи от кожата на кенгуру и опосум, жените носеха вода в дървени купи, които наричаха куламони. Две момичета носеха пръчки за огън, каквито Джарбо не бе успял да направи, когато се бе опитал преди няколко месеца. Пръчките за огън бяха от стебла на комбунги, вид тръстика, а от тлеещите в тях въглени се носеше дим. Групата се разпръсна, за да събира храна, докато се движеха към свещения кръг бора.

Джереми все повече се тревожеше какво ще прави, ако старейшините решат, че не може да остане с племето. Сигурен бе, че Джарбо никога няма да го изостави в пущинака, но момчето в никакъв случай не искаше да отчуждава Джарбо от собственото му племе. Виждаше, че и спътникът му се тревожи, от което Джереми се чувстваше още по-нещастен.

На следната сутрин групата не се разпръсна, всички вървяха заедно с бърз ход към два баира близко един до друг и по-високи от околните хълмове. След няколко часа излязоха от гъсталака на широка, разчистена поляна в подножието на баирите. В центъра се виждаше кръг, с издигната в него могилка, заобиколена с камъни. Постлана с камъни пътека водеше от кръга към гъсти храсти и дървета в тесния проход между баирите.

Хората почнаха шумно да се поздравяват, а Джереми остана с впечатление, че тяхната група пристига последна, защото се бяха събрали вече около осемдесет души. Това се потвърди скоро, тъй като шумът стихна и всички се настаниха около кръга. Джубурли каза нещо на Джарбо, който отведе Джереми встрани от голата поляна.

Джарбо остави багажа си до храсталака и подкани Джереми да седне там.

— Трябва да почакаш тук, докато уредим въпроса — каза му той. — Няма защо да се безпокоиш, приятелю. Скоро всичко ще се уреди и всичко ще е добре.

Тонът на Джарбо не бе тъй убедителен както думите му и издаваше известна несигурност в изхода. Момчето седна притеснено до багажа си, а Джарбо се върна на поляната. Седна до хората около кръга, които се струпаха около него и му заговориха. Джубурли и още

четирима възрастни мъже стояха настрана, говореха си тихо и надничаха към Джереми. После тръгнаха по постаната с камъни пътека и изчезнаха сред гъстия листак в прохода между баирите.

Няколко минути по-късно Джубурли се показва и повика с пръст Джарбо. Когато и той се отдалечи по пътеката, вниманието на хората около кръга се насочи към Джереми. Гледаха го втренчено и го одумваха, а Джереми чакаше все по-притеснен. Забеляза, че някои от тях държат бамбукови свирки и ударни палки, което показваше, че са се приготвили за увеселение, както бе очаквал Джарбо.

Но никакво увеселение не започна, защото събранието на племето внезапно бе прекъснато. Старейшините следвани от Джарбо, се върнаха и заговориха на хората. Шепот на разочарование плъзна наоколо, аборигените взеха да прибират принадлежностите си, за да се разотидат. Джарбо пресече поляната, свъсен като градоносен облак. Без да продума грабна сърдито багажа си и пое след групата на Джубурли. Джереми също побърза да прибере вещите си и последва Джарбо.

На стотина метра от поляната Джереми не се стърпя и попита дали старейшините са се съгласили той да остане.

— Да, казаха, че и аз мога да остана — промърмори Джарбо с горчивина.

— И ти? — без да мисли възкликна момчето. — Че нали ти си член на това племе и за твоето оставане не може да става и дума!

Джарбо не отговори, а Джереми съжали за думите си. Разбра, че именно по тази причина Джарбо бе така оскърбен и тъжен. Продължиха да вървят след групата в мълчание. След известно време аборигените се разпръснаха и забавиха ход, за да ловуват и да събират храна. Джереми извади прашката си и се заоглежда за дребни животни. Той и Джарбо пак бяха оставени сами.

Постепенно се заоблачи, денят стана мрачен като настроението на Джарбо. Той проговори само веднъж през целия следобед, сякаш говореше на себе си:

— Забравил съм много думи и как се вършат много неща. Винаги съм искал да се върна, но го отлагах прекалено дълго и много работи съм забравил.

Джереми не намираще подходящ отговор, а и Джарбо не каза вече нищо. Късно следобед заваля лек дъжд. Групата се събра, за да

лагерува през нощта, хората се радваха на скъпоценната влага. Но за Джереми, който седеше с другаря си встрани, времето бе неприятно студено и влажно. Всеки ден от пътешествието им бе изпълнен с радост и вълнение, но краят му донесе горчиво разочарование.

10.

Джереми и Джарбо си построиха колиба от дървесна кора в селото и се включиха във всекидневните дейности на групата. Всяка сутрин поне няколко души излизаха на лов и да събират растителна храна. Когато се връщаха с убито кенгуру или голям брой дребни животни, ден-два всички оставаха в колибите си, изработваха оръжия и дрехи или се занимаваха с друга домакинска работа. Джереми и Джарбо ходеха на лов всеки ден и осигуряваха най-малко своя дял от храната.

Макар че не разбираше езика им, Джереми бързо започна да научава много неща за живота на аборигените. В групата съществуваше определена йерархия, в която по-възрастните и по-опитните ловци идваха непосредствено след Джубурли. Водачът и останалите се отнасяха към Джарбо почти както и към младежите, защото той се нуждаеше от помощ, за да направи копие или друго оръжие.

Това ядосваше Джарбо, правеше го мълчалив и начумерен. Но както бе споменал още в деня, когато се върнаха от поляната със свещения кръг, той смяташе, че сам си е виновен. Беше огорчен, но не изпитваше неприязън към никого, и най-малко към Джубурли. Хранеше голямо уважение към водача и почти обожаваше някои от другите старейшини. Ала сега, когато седяха вечер край огъня, Джереми си четеше наум, защото Джарбо се измъчваше от угризения на съвестта и не се интересуваше от книгите.

Всъщност почти нищо не го интересуваше. Дните минаваха, а той се чувстваше все тъй нещастен. Веднъж, когато бяха излезли с Джереми на лов, Джарбо спря на равно място до един хълм и се загледа в земята.

— Ето го — изрече тихо.

Джереми погледна надолу, но не видя нищо, освен камъни и плевели.

— Ето какво? — попита момчето.

— Мястото, на което съм оживял — отвърна Джарбо равнодушно. — Помня го, защото като дете майка ми често ме водеше тук. Една песенна пътека се спуска от този хълм и точно на това място във Времето на мечтания един от първосъздателите с песента си е извикал на живот червения ястреб, чийто дух е вдъхнал живот на мене.

Момчето погледна още веднъж към земята, но не видя нищо, с което тъкмо това място да се отличава от околността, а и Джарбо изглеждаше безразличен. Продължаваше да е в лошо настроение и с нищо не показваше, че неговото истинско завръщане му е донесло някакво удовлетворение. Подмина мястото, към което се бе стремил тъй дълго, последван от Джереми, и двамата продължиха да ловуват.

Джарбо показва по-голямо вълнение вечерта, когато не можа да си достави удоволствие с придобития от британците навик. Претърси празните торби, в които бе пазил тютюна си, с надеждата да намери някакви остатъци от него. Но тъй като не намери нищо, гневно захвърли лулата си в мрака, загърна се в одеялото си и легна да спи.

На разсъмване Джереми реши да потърси лулата и най-сетне я намери. Беше се ударила в камък и глинената луличка се бе счупила. По-късно, като тръгнаха на лов, Джереми подсказа как биха могли да намерят разрешение на проблема. Предложи на Джарбо да напуснат селото и да поемат обратно на изток.

— Не знам какво да правя — отвърна Джарбо. — Не искам да прекарам последните си години там, защото не съм бял човек. Ала моите хора вече не ме смятат и за абориген. Не знам какво да правя.

— Бяхме много по-щастливи, докато пътешествахме — осмели се да признае Джереми. — Можем да бъдем скитници и да живеем по пътищата.

Джарбо не отговори и остана за дълго мълчалив. Едва по-късно каза, че много от местата, по които са минали, сега навярно са наводнени и пътуването по тях ще е трудно и опасно. От тези думи можеше да се предположи, че би се съгласил да тръгнат напролет, когато времето се оправи. Джереми обаче знаеше, че Джарбо е способен да отиде навсякъде и по всяко време, стига да пожелае. Но както сам бе казал, не бе готов да вземе решение.

След няколко дни, докато ловуваха, чуха викове, че всички трябва да се съберат заедно. По това време цялата група бе излязла да търси храна, и тъй като се бяха пръснали на повече от километър,

минаха няколко минути, докато всички се съберат при Джубурли. Щом се събраха, водачът се насочи с бърз ход към селото, следван от цялата група.

Едва бе минало пладнe в този студен, ветровит ден, а обикновено се прибираха в селото няколко часа по-късно. На въпроса на Джереми какво се е случило, Джарбо поклати учудено глава. След малко, когато езерото се показва, Джереми видя човек от друга група край колибите им. Очевидно той бе вестносец и бе тъй изморен, че лежеше на земята.

След като се изправи на крака и поговори с Джубурли, всичко потече тъй бързо, че Джереми още дълго не може да разбере какво е станало. Водачът изкрещя някакви заповеди и хората мигом се пръснаха да вземат вещите си. Джереми последва Джарбо в тяхната колиба, взеха багажа си и изтичаха при другите, а Джубурли с едри крачки поведе групата към поляната с кръга. Чак тогава Джарбо успя да каже на момчето какво е съобщил вестносецът.

Казал, че хората, които са отишли да търгуват в града още преди пристигането на Джереми и Джарбо, са се върнали много по-рано, отколкото са ги очаквали, и то — само част от тях. От думите им разбрали, че са срещнали трима бели мъже, запътени на север. Белите хора, които носели ножове, брадви и други търговски стоки, били болни. Аборигените се върнали обратно заедно с белите.

— Но белите хора измрели — продължи Джарбо, — а след това и нашите търговци започнали да се разболяват. От десетимата само четирима са се върнали, и то много болни.

— Белите хора може да са яли развалена храна — предположи Джереми, — а и търговците може да са хапнали от нея.

— Възможно е — съгласи се Джарбо. — Вестносецът не знае какво им е, но много хора са умирали от развалено месо. Търговците казали, че един от белите носел големи гривни. Струва ми се, че може да са били белезници, от които са откъснали веригите.

— Параход с каторжници за Пърт може по някаква причина да е спрял в някое от пристанищата на южния бряг, а няколко каторжници може да са избягали — предположи Джереми.

— И са влезли в някой магазин, за да откраднат храна и стоки — добави Джарбо. — Да, може и така да е било, а откраднатата храна да е била развалена. Като стигнем до кръга бора, ще научим повече.

Джереми се съгласи, но и друго нещо продължаваше да го озадачава. Не можеше да намери разумно обяснение, как Джубурли бе разбрал, че в селото чака вестоносец, и все пак — бе го разбрал. Но когато зададе този въпрос на Джарбо, той вдигна рамене и отговори, че старейшините узnavат много неща по необясним начин, особено важните неща.

Групата се движеше бързо през гъсталаци и дървета, докато се стъмни и спряха на лагер. През деня бяха събрали малко храна; Джереми получи парче гущерско месо и няколко малки опечени грудки, подобни на картофи. За закуска на зазоряване не бе останало нищо за ядене и щом се събудиха, всички продължиха бързо към поляната с кръга бора.

Пристигнаха след няколко часа. Останалата част от племето вече бе там, събрана около голяма колиба, построена в единия край на поляната. Хората, загрижени и озадачени, се поздравяваха тихо. Джубурли отиде при другите старейшини до колибата, а Джереми последва Джарбо, като се опитваше да надникне вътре. Ужас вцепени момчето. От един поглед Джереми разбра, че четиримата мъже, които лежах на носилки в колибата, не са се отровили от храна, а бяха повалени от смъртоносна болест. Очите им бяха възпалени и гуреливи, раздираха се от кашлица, а обривът по кожата им показваше, че са в последния стадий на едрата шарка. Това бе най-опасната и силно заразна болест, на която сега бе изложено цялото племе.

Джарбо също разпозна болестта и извика предупредително. Множеството изслуша неподвижно думите му, после всички се втурнаха в паника през поляната. Останаха само старейшините. Строгите им набръчкани лица бяха невъзмутими. Започнаха да задават въпроси на Джарбо, който им отговаряше, като сочеше ту болните, ту белезите по своето лице.

Един от старейшините насочи пръст към Джереми и попита нещо, а Джарбо се обърна към момчето:

— Искат да знаят защо ти не се страхуваш, че ще прихванеш болестта. Ваксиниран си срещу едра шарка, нали?

— Да — отговори Джереми, вдигна ръкава си и показа белега от ваксинацията на ръката си. — Един лекар ме ваксинира, когато бях много малък.

Джарбо обясни на старейшините и размени още няколко думи с тях, после отново се обърна към Джереми:

— Искат да знаят дали освен ваксинацията няма и друг начин да се избегне шарката. Аз не съм чувал. А ти?

Джереми се поколеба.

— Не, не знам друг начин да се избегне болестта. Но в училище учихме, че преди да се открие ваксината, някои лекари вземали течност от мехурче на болния и я поставяли върху одраскано място по ръцете на здравите.

— Но по този начин ще ги заразят с болестта.

— Да, но болестта ще се появи след няколко дни, а не след две седмици, откакто са били близо до някой болен. Така хората ставали по-силни, а когато се разболеят, оздравявали много по-бързо. Някои пак умирали, но те били много по-малко, отколкото при заразените по обикновения начин.

Джарбо преведе думите на Джереми, а старейшините останаха известно време смълчани и неподвижни. После всички едновременно тръгнаха по пътеката към малкия кръг, скрит в прохода. Джубурли извика Джарбо да ги последва, а на Джереми даде знак да чака до големия кръг на поляната.

Цялото племе се бе събрало край кръга в голяма уплаха. Като се приближи към хората, Джереми изтръпна от ужас при мисълта какво ще им донесе болестта, защото малцина имаха естествен имунитет. Навярно по-малко от половината щяха да останат живи и Джереми искрено се надяваше, че старейшините ще се опитат да ги ваксинират.

Измина цял час. Хората стояха все така и си шепнеха уплашени. Най-после Джубурли се появи на пътеката гол, само с бедрена препаска; по крайниците, гърдите и лицето му с бяла глина бяха нарисувани черти и му придаваха съвсем друг вид. Изглеждаше страшен и зловещ, впечатлението бе потресаващо. Джереми погледна два пъти едрият човек до водача, преди да познае Джарбо, който също бе по бедрена препаска и с бели черти на тялото.

Джубурли взе да дава разпореждания на хората. Джереми събра багажа си, за да помогне с каквото може, но Джарбо му даде знак да остане на мястото си. Момчето пак седна, като си мислеше, че старейшините искат да е под ръка в случай, че имат още въпроси около

ваксинирането. Членовете на племето напуснаха поляната, а Джарбо се върна обратно по пътеката с водача.

На част от хората бе поръчано да събират дърва и те почнаха да носят наръч след наръч в мрачния студен следобед. Привечер се върнаха и останалите, които бяха ходили на лов и да събират растителна храна. Жените започнаха да готвят, а стомахът на Джереми се свиваше от глад, защото не бе хапвал от предишната вечер.

Една от жените отнесе храна до средата на пътеката, извика силно и Джарбо дойде да я вземе. Друга жена подаде на Джереми сочно парче от печено малко кенгуру и няколко луковици, които той изяде с апетит. Когато се спусна мрак, огньовете край кръга осветиха поляната, където всички се бяха събрали да вечерят.

След малко Джарбо и Джубурли дойдоха до кръга. Джарбо заговори на хората от своето племе, но го прекъснаха изумени викове. Над тях се издигнаха строгите гласове на Джарбо и Джубурли, които въдвориха тишина, за да може Джарбо да продължи. Джереми почувства облекчение. По реакцията на хората разбра, че старейшините са решили всички да бъдат ваксинирани.

Аборигените бяха дисциплинирани. Изразиха възражението си един път, но приеха решението. Джарбо и Джубурли пак се отдалечиха по пътеката, а хората извадиха от багажа си своите свирки диджериду и ударните палки. Шестима мъже седнаха със свирки в ръка, а срещу тях в полукръг се наредиха десетина жени с ударни палки.

Една след друга свирките диджериду пронизваха тишината с дълбоките си ту ниски, ту извисяващи се тонове. В такт с мелодията им отмерваха с ритъм палките. Един мъж подхвана напев. Присъединиха се и други мъжки и женски гласове.

Музиката бе оглушителна, но в нея имаше и мекота и не беше неприятна за слуха на Джереми. Звучите се сливаха в хармония, ударите на палките отекваха в сърцето му. Момчето слушаше прехласнато и гледаше как насядалите край огъня мъже и жени се поклащат в ритъма на песента.

Джарбо отново се появи на пътеката и повика Джереми. Момчето тръгна към него, като си мислеше, че старейшините искат да поговорят още с него за ваксинацията. Но скоро разбра, че се лъже. Джарбо доближи уста до ухото му, за да надвика шума, и му съобщи, че старейшините искат той да направи ваксинациите.

— Аз? — изуми се Джереми. — Не, след ваксинацията някои от хората ще умрат, а пък аз не искам да съм техният убиец. Това е задължение на старейшините. Аз съм още момче и дори не съм абориген.

— Но ти знаеш за ваксинацията — възрази Джарбо. — Старейшините смятат, че тази магия е твоя. Те ще ти дадат сили да се бориш със смъртта, и ако някои хора умрат, те ще бъдат съвсем малко на брой.

Джарбо изглеждаше съвсем различен с бедрената препаска и белите черти по тялото му, но отношението му бе топло и сърдечно, както винаги. Джереми нямаше никаква вяра в предполагаемите сили на старейшините, но не можеше да откаже на Джарбо. Кимна неохотно и тръгна след Джарбо по пътеката. Тя ги отведе до гъсталака, който изпълваше тесния проход между стръмните склонове на двата баира.

Гъстата растителност приглушаваше шума на ритуалната музика и го превръщаше в далечен фон, който отекваше в прохода. Излязоха на поляна около малък кръг с могила в средата и заобиколен с камъни. Сред кръга гореше огън. Четирима старейшини седяха в поотдалечения край на кръга, а Джарбо и Джереми се настаниха срещу тях.

Старейшините седяха неподвижно и безмълвно, в светлината на огъня по изпитите им, набръчкани и брадати лица играеха тъмни сенки. Всички бяха устремили погледите си в Джереми. При такъв декор бе по-трудно да се отхвърли твърдението, че тези мъдреци притежават древни, тайни умения за връзка със свръхестественото, от което могат да черпят огромни мистични сили.

Джарбо подаде на момчето малка дървена купичка с някаква течност.

— Това е нещо като ром, направен от сока на бутилковите дървета. Използва се само при церемонии. Изпий цялата течност.

Джереми едва не се задави от горчивия силен сок с дъх на алкохол. Преглътна го с голямо усилие и усети, че изгаря стомаха му. Върна купичката на Джарбо, а по всички клетки на тялото му плъзна пареща топлина.

Джубурли излезе от сенките в дъното на прохода. Носеше квадратен предмет с големината на книга, увит в кожа. Водачът свали кожата и обиколи огъня, за да се приближи до Джереми.

— Това е джуринга — каза благоговейно Джарбо. — Дръж я внимателно и не позволявай да докосне земята, Джереми.

Момчето кимна и си спомни какво му бе казал Джарбо — че джурингите са свещени предмети, че те са сърцето и душата на племето. Предметът, който държеше, бе от дебела дъска, почерняла от времето и цялата покрита със сложни издълбани завъртулки. Джубурли хвана дланите на Джереми, сложи ги от двете страни на джурингата пред гърдите му. Друг старейшина взе изплетена от треви торба и заобиколи огъня. Коленичи пред Джереми, извади гравирани и излъскана кост, голяма колкото пръст на ръка, и я насочи към Джереми.

От старите, попукани устни на старейшината се разнесе шепот, който постепенно се засилваше и ставаше по-ритмичен. Тази песен без думи се сливаше със звуците на ритуала. Изпитият алкохол продължаваше да пари вените на момчето, усети, че главата му олеква. За него ритуалът изглеждаше нереален, сякаш го виждаше на сън. Джереми стискаше джурингата; песента на старейшината, примесена със звуците, които долитаха откъм външния кръг, му вливаше някаква пулсираща сила.

Това чувство остана у Джереми и след като старейшината свърши песента си, прибра костта в торбата и се върна на мястото си при другите трима старейшини. Джубурли взе джурингата от Джереми, уви я с кожата и изчезна сред сенките в дъното на прохода. Джарбо се отдалечи по пътеката.

След миг ритуалът свърши и Джубурли се показа сред сенките. Останалите четирима старейшини се изправиха и тръгнаха към пътеката заедно с Джубурли, който даде знак на Джереми да ги последва. На поляната с големия кръг кипеше активна дейност, палеше се огън пред колибата, в която лежаха четиримата болни. Джереми тръгна натам след старейшините.

В колибата Джарбо подаде на Джереми малка топчица от кожата на опосум и пръчка с добре подострен връх. После започна да подрежда хората в редица. Джереми коленичи до един от болните, отвори едно от мехурчетата по кожата му с върха на пръчката и го натисна с кожения тампон, за да пусне течност. После се отправи към строените в редица аборигени, пред които стояха старейшините.

Джерери одраска внимателно с пръчката ръката на първия старейшина, като се боеше да не му причини болка. В тъмните, проницателни очи на стареца проблесна весело пламъче. Джерери доби смелост, натисна пръчката по-силно и направи драскотина, от която излязоха няколко капки кръв. Старецът кимна одобрително, а момчето притисна кожения тампон към одрасканото място.

След първите няколко души Джерери свикна и почна да работи механично. Редицата се придвижваше напред, хората не се бояха от болката, но неколцина гледаха коженото тампонче подозрително. Някои спираха разколебани, но Джарбо ги подканяше нетърпеливо да минават напред. Протягаха се мускулести или тънки мъжки и женски ръце, ръчички на бебета с руса косица, кокалести ръце на старци, протегнати със стоическо безразличие.

Редицата постепенно намаляваше, ваксинираните се връщаха до кръга и се готвеха да нощуват край огньовете. Докато стигне до последния човек, Джерери вече не чувстваше въздействието на алкохола, а странна, непреодолима умора. Хвърли кожения тампон и пръчката в огъня пред колибата и бавно се насочи през поляната към кръга. Уви се с одеялото си и легна край един огън.

Джерери никога не се бе чувствал тъй изцеден от сили, но за известно време една тревожна мисъл надмогваше изтощението му и не му позволяваше да заспи. Лежеше и се питаше колко ли от хората, които бе ваксинирал, са обречени на бавна, мъчителна смърт от безмилостната болест. Най-после заспа.

В деня, когато сред ваксинираните се появиха първите симптоми на болестта, двама от търговците аборигени умряха. За Джерери това бе лошо предзнаменование и предвестник на масова смърт. Болестта се прояви най-напред у най-младите и най-старите, а после се разпространи като степен пожар, раздухван от зноен летен вятър. В очакване на болестта хората си бяха построили колиби, които за няколко часа се напълниха с отпадналите и обхванати от треска болни.

Неколцина заболяха леко, а четири жени и двама мъже бяха между щастливците с естествен имунитет към едра шарка и изобщо не се разболяха. Те, заедно с Джарбо и Джерери, се грижеха за почти сто

болни, които лежах в колибите — носеха им храна, поддържаха огньовете.

Джарбо пак бе облякъл пастирските си дрехи и предвождаше мъжете на лов всеки ден. Връщаха се с малко храна, защото движението на хората бе прогонило дивеча от околността. Джереми сегиз-тогиз зърваше отдалеч някое червено кенгуру, но дори опитните ловци убиваха трудно с копията си тези големи и бързи животни, а прашката на момчето не можеше да свърши никаква работа. Често преваляваше дъжд, затова имаха достатъчно вода, но храната ставаше все по-оскъдна.

След първите няколко дни Джереми започна да изпитва постоянна умора от ловуване през деня и грижи около болните нощем. Черпеше сили от тревогата си колко ли хора ще умрат и чувството, че е длъжен да помага на всички. Продължаваше да вижда по някое червено кенгуру и започна да носи пистолета си с надеждата да убие поне едно.

Такава възможност се появи в един дъждовен следобед. Като обикаляше горист хълм, видя червено кенгуру на стотина метра. Изпитваха остра нужда от храна, на поляната с кръга бора нямаше почти нищо за ядене, а той и другите ловци обикаляха от разсъмване, без да са ударили никакъв дивеч. Момчето извади пистолета и пропъзля през храстите към кенгуруто.

То бе необикновено едро и би им доставило храна за няколко дни. Като се приближи и вече виждаше главата и врата на животното през по-редките храсти, Джереми се приготви за стрелба. Както му бе показал Джарбо, погледна през цевта и я насочи към главата на животното, после бавно дръпна спусъка.

Пистолетът гръмна и подскочи в ръката му сред облак дим. Кенгуруто падна убито на място. Джарбо тутакси затича надолу по хълма, за да разбере защо е стрелял Джереми. Видя голямото кенгуру, възторжено извика и се спусна надолу, последван от още един ловец.

— Браво, приятелю! — крещеше радостно Джарбо. — Сега дълго време няма да има празни стомаси.

— Така е — съгласи се гордо Джереми. — Имах късмет с това кенгуру. — Но веднага си спомни за болните и радостта му помръкна. — Някои от хората обаче са толкова болни, че едва могат да ядат. Почти сигурно е, че мнозина ще умрат.

— Казах ти, че не трябва да се безпокоиш за това, Джереми — усмихна се Джарбо. — Повече хора щяха да умрат, ако не беше ги ваксинирал, а и сега вярвам, че малцина ще умрат. — Посочи пак убитото животно. — Ти наистина имаше късмет с това кенгуру. Това може да е знак, че всички наоколо ще имат късмет.

Джереми пресилено се усмихна, като силно се съмняваше в думите на Джарбо, макар много да му се искаше да излязат верни. Другият ловец изскубна дълги и здрави стръкове трева и завърза краката на кенгуруто, а Джарбо отсече с брадвичката си една фиданка. Тя се огъна под тежестта на животното, но им послужи като прът, който сложиха на раменете си, за да пренесат улова. Джереми последва мъжете към поляната.

Четирите незаразени жени и неколцина мъже, които се движеха, ги посрещнаха с радостни възгласи. Към тях се присъединиха още двама мъже, които бяха преболедували по-леко и вече правеха плахи крачки. Това окуражи Джереми, но само донякъде, защото болните бяха още десетки.

На следния ден се появиха признаци, че предсказанието на Джарбо за късмет може да се оправдае. Джереми удари с прашката си малко кенгуру и го замая достатъчно, за да може Джарбо да дотича и да го убие с копие то си. Положението с храната се подобри още повече. Когато се върнаха на поляната, завариха една жена, която бе лежала досега, да се разхожда пред колибата.

Мнозина от най-тежко болните започнаха да се оправят през следващите дни. Най-напред се надигнаха старейшините, които сякаш си възвръщаха силите с волята и вярата си. Същото изглежда се отнасяше и за жените с малки деца, които черпеха енергия от решимостта да се грижат за децата си. И други болни започнаха да пристъпват полека. Дори останалите живи търговци се подобряваха.

Най-после Джереми се убеди, че племето бе сполетяно от изключителен късмет. Щяха да минат още месеци, докато някои от болните се възстановят напълно, а следите от болестта щяха да останат завинаги в белезите по не едно лице. Всички хора обаче се възстановяваха и никой нямаше да умре.

Оскъдният дивеч и растителна храна в околността създаваше все по-сериозни проблеми и всички получаваха съвсем скромни порции. В деня, когато и последните болни излязоха от колибите си,

старейшините наредиха да се започнат приготовления за завръщане в селата. На разсъмване всички се събраха със скромния си багаж край кръга сред поляната.

Хората се загръщаха в дрехите си и трепереха от студените пориви на вятъра, който гонеше ниски, тъмни облаци от небето. Джереми и Джарбо, облекли кожусите си, не усещаха студа и очакваха спокойно старейшините да поведат групите от поляната. Петимата старейшини стояха прави и разговаряха до кръга бора, а след малко Джубурли извика Джарбо. Той поговори със старейшините, после извикаха и Джереми.

Тихите разговори замлъкнаха, когато един от старейшините заговори пред множеството.

— Той казва на хората — превеждаше Джарбо на момчето, — че твоето име в племето отсега нататък ще бъде Джинтурпи. То означава „спасител на племето“.

Разнесе се шумно одобрение, а петимата строги, възрастни мъже гледаха със задоволство и топлина към Джереми. После старейшините се приближиха към хората си и започнаха да ги разделят на пет групи. Като се сбoguваха шумно, групите се изтеглиха от поляната и поеха в различни посоки.

Щом се поотдалечиха, хората на Джубурли се разпръснаха в радиус от около един километър и, както обикновено, затърсиха дивеч и растителна храна. Но имаше една разлика, която Джереми забеляза с голямо задоволство. В кризисната ситуация Джарбо бе играл авторитетна роля в племето и сега отношението към него бе променено. Джубурли искаше Джарбо да върви редом с него, а Джереми ги следваше отблизо.

Мнозина бяха още слаби и се движеха бавно, но колкото се отдалечаваха от поляната, толкова по-изобилни ставаха дивечът и дивите плодове. Жените намериха подобни на картофите сладки корени мърнонг, а мъжете убиха с копия малко кенгуру. В сравнение с храната им през последните седмици, вечерята бе истинско угощение, а Джереми и Джарбо седяха заедно с цялата група около огъня.

На следния ден се настаниха отново в своето село. Когато животът потече нормално, дълбокото огорчение на Джарбо бе изчезнало. Хората от племето вече го приемаха като свой и се държаха с него както подобава на възрастта му, а това го изпълваше със

задоволство. Промяната в настроението на приятеля му правеше Джереми неизказано щастлив.

Джереми отново четеше на глас от учебниците си вечер, а Джарбо го слушаше с удоволствие, но в някои отношения се бе променил. Вече не споменавахе за тютюн, изглежда, че се бе отучил от пушенето, и се придържаше повече към традициите на своите прадеди. Манерката му, канчето и алуминиевата чиния привличаха много погледи и той ги замени за копия, наметка от кожа на опосум и други обичайни принадлежности в племето.

Последната и най-съществена промяна настъпи една сутрин, когато Джереми се събуди и забеляза, че Джарбо и багажът му са изчезнали. Момчето се облече, сложи шапката и кожуха си и излезе от колибата. Хората се бяха събрали около огнището и сивата предутринна светлина, жените подклаждаха огъня и притопляха яденето, но Джарбо не се виждаше. Джубурли и още един мъж се поотместиха, за да направят място за Джереми край огъня, но той поклати глава.

— Джибурдарли? — попита момчето, произнасяйки аборигенското име на Джарбо и с жестове изрази учудването си, че го няма.

— Нимбунджа — отвърна Джубурли и всички посочиха на север.

Тази дума на аборигенския език означаваше червен ястреб. Джереми помисли няколко мига и разбра какво искат да му кажат. Пригответи се да тръгне, но една от жените го повика и му подаде парче притоплено месо от опосум. Джереми кимна с благодарност и изяде месото, докато се отдалечаваше от селото в северна посока.

След няколко часа стигна до хълма, където според Джарбо един червен ястреб му е вдъхнал живот с песента си от Времето на мечтанията. Но Джарбо не бе на равното място под хълма, което му бе посочил, а до няколко големи камъка по средата на възвишението. Бе облечен в дреха от кожа на опосум, сгъваше пастирските си дрехи и ги прибираще в каменна ниша между скалите заедно с багажа си. Джереми се изкачи по хълма до него.

Джарбо му се усмихна и мушна ботушите и пастирската си шапка в нишата.

— Няма вече да използвам тези неща — каза му той. — Но няма защо да се изхвърлят, нали? В случай, че потрябват някога, тук ще

бъдат най-добре запазени. При тукашния климат няма да се скапят, ако са на открито място.

— Така е — съгласи се Джереми. — Искаш ли да ти помогна?

— Не, предпочитам да го направя сам, приятелю. Благодаря ти за готовността, но искам да свърша всичко сам.

Джереми разбираше приятеля си, отиде от другата страна на хълма и се настани удобно под едно дърво. Загърна се в кожата си, защото студеният вятър полюшваше храстите по хълма, и загледа Джарбо. Като прибра всичките си принадлежности в нишата, той се спусна в подножието на хълма, където земята бе още мокра от дъждовете през последните дни. Натрупа кал върху парче кора и я отнесе горе.

Джарбо намери камъни, с които да се запуши отвора на нишата, и ги залепи с кал. След това покри цялата ниша с дебел слой кал, за да се изолира напълно. Когато калта засъхна, бе трудно да се открие нишата, тъй като камъкът и пръстта имаха почти еднакъв цвят. Джарбо взе копие си и слезе в подножието на хълма.

Загърнат в дрехата си, седна до своето равно място и се загледа в него. Нещо трепна на хълма и Джереми вдигна очи нагоре. На едно дърво бе кацнал червен ястреб. Момчето си помисли, че птицата може би е кацнала нависоко и се оглежда за храна. Но не бе нужно голямо въображение, за да си представиш, че ястребът гледа Джарбо.

Джереми седеше и чакаше без да смущава приятеля си. Знаеше, че физически той бе направил истинското си завръщане преди седмици, но с ума и сърцето си се завръщаше едва в този миг. Тази сутрин бе сутринта на истинското му завръщане, Джарбо бе намерил отново собственото си място в света.

Джереми се загледа в дивите простори и се замисли за своето заветно място, там, където сърцето щеше да му подсказе, че той истински принадлежи. Щеше да е някъде в Пустошта, в безбрежната земя, която обичаше, но повече от това не знаеше. След време и той щеше да започне своето истинско завръщане, за да намери заветното си място. Но докато стане зрял мъж, трябваше да минат още години. Засега бе в Пустошта и бе доволен, че е със своя приятел. Можеше да почака.

ВТОРА ЧАСТ

11.

— Минаха вече единайсет години, откакто за последен път получихме вести за Джереми — размишляваше унесено Александра Керик и гледаше към бебето в скута си. — Но аз често мисля за него и се чудя какво ли му се е случило.

— И аз, мамо — отвърна Мортън унило. — Едно от нещата, за които най-много се упреквам, е това, че бях толкова груб и жесток към момчето.

Александра поклати глава и съжали, че е изрекла на глас мислите си. Преди години Мортън би свил рамене и би отминал забележката, но сега бе станал много по-задълбочен и чувствителен.

— Груб и жесток? — повтори тя. — Не, ти си твърде суров към себе си, Мортън. Наистина, можеше да бъдеш по-внимателен с момчето, но не бих казала нещо повече.

— Но аз го мисля и го казвам — отвърна Мортън убедено. — Той е мой син, а аз дори не го признах. Постъпих непочтено към детето.

— Тази мисъл ти тежи, а не трябва да се тормозиш заради миналото — опита се да го успокои Александра. — Животът е твърде ценен, за да прехосваш дори и миг в безполезни страдания. — Тя се усмихна и промени темата на разговора. — Ето, вече е време да си тръгвам, а почти не сме обсъдили делата ти, докато бях тук, Мортън. Причини ли ти някакви затруднения загубата на доходите от златната мина?

— Не — отговори той. — Знаех, че златната жила най-накрая ще свърши и бях готов за това. — Засмя се и сви рамене. — Но си изпатих от Гражданската война в Америка. Бях направил големи инвестиции в памукопреработвателните заводи в Англия, а войната прекъсна доставките на памук. Едва успях да си върна по шест пенса от всяка гвинея. Имах късмет, че и това стана.

Александра се засмя на шеговитите му думи, макар да съчувстваше на сина си за огромната загуба. Знаеше, че финансовите затруднения са пряко свързани с променения му характер. Преди години началото на една война не би го сварило неподготвен. Но сега

Мортън имаше жена, която силно обичаше, и бе станал домошар. Затова вече не бе хитрият, устремен към печалбата бизнесмен, какъвто бе преди.

Мортън все още бе богат и сега Александра слушаше отчета за деловата му дейност. Бе предложил да даде заем на имението, за да се покрият разноските за десетте хиляди чистокръвни мериносови овце, закупени, за да подобрят породата на стадата, и повтори това още веднъж. Но Александра, както и преди, отклони предложението с благодарност.

— Много е мило от твоя страна, Мортън, но нямаме нужда. Ще останем без финансови резерви година-две, но ще се оправим. За повечето овцевъдни стопанства това е нормално положение.

Той кимна и изостави въпроса. Александра чу шум откъм входа и разбра, че изнасят багажа ѝ към каретата. Освен тежките стъпки се чуваше как съпругата на Мортън говори на слугите, докато изнасяха багажа. Типично в неин стил, Джулия без много приказки и ефикасно бе организирала до най-малки подробности прибирането на багажа и товаренето му. Джулия бе не само любезна домакиня, а и една от най-проницателните и внимателни жени, които Александра познаваше.

След миг Джулия влезе в салона. Бе около трийсет и пет годишна, привлекателна и стройна. Красотата ѝ се подсилваше от сияйната доброта, която излъчваше лицето ѝ. Тя бе основната причина за промяната у Мортън, обожанието и любовта му към нея го бяха преобразили. Дори само заради това Александра би обичала снаха си, но да се обича жена с толкова приветлив характер съвсем не бе трудно. А с практичността и разсъдливостта си Джулия бе най-добрият приятел и съветник на Мортън, идеален спътник в живота му.

Джулия се приближи до Александра с блеснали от топлината ѝ усмивка сини очи.

— Може ли вече бавачката да вземе внука ви, госпожо Керик? — попита тя.

— Искане ми се вечно да го държа — отговори Александра, вдигна бебето и го целуна по бузата. — Но почти е време да тръгвам и май засега трябва да се откажа.

— Няма защо да бързате — каза Джулия, пое детето и го подаде на бавачката, която я бе последвала в стаята. Когато бавачката отнесе бебето, Джулия седна на дивана до Мортън. — И самата аз исках да

отнема малко от времето ви и да се наслажда на компанията ви. Толкова малко прекарваме заедно, а гостуването ви ми се стори съвсем кратко.

Александра се съгласи, натъжена от бързо приближаващия край на посещението при любимите ѝ хора. Предишния ден бе присъствала на кръщенето на бебето и сега отново благодари на Джулия и Мортън за избора на имената.

— Бе много мило от ваша страна да го наречете Дейвид Александър — каза тя. — Това е голяма чест и ми е много приятно.

— Това е чест за нашия син — увери я Джулия. — Да бъде достоен за примера, даден от тези, които са носили имената преди него, ще бъде достойна цел в живота му. Толкова сме щастливи, че успяхте да дойдете на кръщенето.

— Не по-щастливи от мен, че можах да присъствам, а това бе главната причина да определя посещението си в Сидни точно по това време — отговори Александра. — Всичко ми хареса тук, както и очаквах.

Разговорът се прехвърли върху други въпроси и Александра попита за човека, чието име бе споменавано бегло няколко пъти по време на разговорите. Всеки път това бе правено с пренебрежение и бе предизвикало любопитството ѝ. Мортън поклати презрително глава и отговори:

— Олдъс Крийви е бизнесмен, пристигна неотдавна в Сидни. Не му бе нужно много време, за да разберат всички, че е истинско чудовище.

— Наистина — потвърди Джулия. — Отблъскващ е и като характер, и по външен вид. Жена му Бевърли е хубава, представителна млада жена, но той я държи фактически като затворница вкъщи. Навярно я е принудил да се омъжи за него чрез някаква подлост.

— И непременно е било свързано с пари — допълни Мортън. — Въртял е бизнес в Англия, Канада и на други места и е богат като Крез. И не е чудно, че е богат, защото се занимава с всичко. Докато бил в Канада, изпращал свои хора да обикалят бойните полета на Гражданската война в Америка и да изтръгват с клещи златните зъби на мъртвите. Хвали се, че се е сдобил с бидони, пълни със зъби.

— Велики боже! — възкликна Александра ужасена. — Но защо?

— За да ги продава на производителите на изкуствени зъби. Очевидно това е изгодно за всеки, който би искал да участва в подобна

операция. Целта на Крийви е да натрупа повече богатства от всички други, без оглед на средствата към целта му.

Джулия не бе съгласна и поклати глава.

— Не това е причината, Мортън. Огромната му мечта е да се сдобие с власт — такава, каквато упражнява над нещастната си жена.

— Е, каквато и да е целта му — вметна Александра, — ясно е, че този човек трябва да се отбягва. Вярвам, че нищо не ви свързва с него по какъвто и да е начин, Мортън.

— Разбира се, че не, мамо — отговори Мортън. — Ако мога да го избегна, никога не бих се свързал с него, защото не искам да имам нищо общо с такива хора. — Извади часовника си, погледна го и въздъхна тъжно. — Колкото и да ми е мъчно, време е да тръгваш. Дирдри ще ни чака на гарата. Каза, че ще доведе Юдора от Академията Сиднам.

Александра кимна. Всички се изправиха и излязоха в антрето. Докато си слагаха палтата, шапките и ръкавиците, Александра спомена за фотографското студио на дъщеря си.

— Дирдри все ми говори, че носело добра печалба. Но се чудя дали не ме лъже, за да не се тревожа за нея.

Мортън се засмя от сърце и поклати глава.

— Студиото ѝ е рентабилно, но тя изхарчва печалбата със скоростта, с която я получава. Щом прочете за някакви нови леци или други измишльотини, изпраща да ѝ ги купят. Обича работата си, дори може би прекалено много, за да я смята за бизнес.

— Но нищо не ѝ липсва — допълни Джулия. — Често я посещаваме и знам, че живее достатъчно добре. А е и доволна от това, което върши, нещо, с което малцина биха се похвалили.

Александра се съгласи и остана доволна от отговора, който получи за Дирдри. Навън априлският вятър хапеше в облачния есенен ден и Александра се загърна по-плътно с палтото си. Каретата чакаше. На покрива ѝ бе натрупан и здраво завързан багажът ѝ. Всички се качиха и продължиха да разговарят, докато каретата се отдалечаваше от къщата.

— Как е със здравето татко? — попита Мортън. — В писмата си все пише, че е здрав като бик, но знам, че от време на време има болки в гърдите.

— Баща ти е почти на седемдесет години — изтъкна Александра. — За човек на тази възраст здравето му е изключително добро. А за болките в гърдите беше при лекар във Вилкания и му дадоха някакво лекарство.

Мортън кимна и разговорът се прехвърли към другите в Тибубъра, но болките на Дейвид тревожеха Александра повече, отколкото бе показала. Лекарството, което бе получил от лекаря, бе лауданум и то просто притъпяваше болката. Опитваше се да пропъди глождещата я тревога, като гледаше през прозореца и разговаряше с Мортън и Джулия. През изминалите четиридесет години бе виждала как Сидни израства от крайна спирка за каторжници в благоденстващ космополитен град. Предпочиташе дивите полупустинни области, но обичаше и града със сенчестите му улици в жилищните квартали и красивите паркове.

Докато каретата си проправяше път през центъра на града, Александра зърна на улицата Бенджамин Тавиш. Той помах енергично с ръка и красивото му лице разцъфна в усмивка. Александра също се усмихна и помах. Сестрите му се бяха омъжили за преуспели златотърсачи и бяха напуснали Австралия със съпрузите си, а Бенджамин, на трийсет години, бе все още ерген.

— Не че липсват жени, които са му хвърлили око — обясни Мортън, когато Александра сподели мислите си. — Разумен е и чака да събере средства, за да може да осигури добър живот на семейството си. А то може би ще стане скоро, защото вече е един от старшите ми служители.

Мортън продължи да говори за Бенджамин и Александра със задоволство забеляза по гласа и думите на сина си, че той обича младежа. Проявяваше специален интерес към Бенджамин, очевидно го смяташе за нещо като свой по-млад брат, което много зарадва Александра.

След малко при старата тухларна, където Джордж стрийт продължаваше в Парамата роуд, каретата зави и излезе на широкия площад пред гарата. Тя бе голяма, внушителна каменна постройка с неоготическа фасада и часовникова кула. Когато каретата приближи до входа, Александра видя Дирдри и Юдора.

Дирдри бе трийсет й пет годишна, красива и подчертано независима жена. Никога не бе проявявала сериозен интерес към

мъжете, макар мнозина да бяха имали, а и все още имаха интерес към нея. Александра би предпочела дъщеря ѝ да си намери любящ спътник в живота, но никога не бе говорила за това с Дирдри, бе оставила този въпрос изцяло на нея.

Александра размени прегръдка и целувка първо с дъщеря си, а после и с внучката си. Юдора — най-малката дъщеря на Джонатан и Катерин — бе на седемнайсет години. В лицето приличаше на баща си, а гарвановочерната коса и поразително зелените очи бе наследила от майка си. Макар внимателно да избягваше да демонстрира предпочитанията си, Александра винаги бе обичала особено много Юдора, тъй като тя бе най-жизнерадостната и сърцата от трите сестри.

Кочияшът и носачите понесоха багажа към гарата и Александра ги последва заедно с останалите. В просторната сводеста чакалня Мортън остави Александра да си говори с жените и отиде да се занимае с багажа и билета. Преди седмица Юдора бе получила писмо от сестра си Джъстин, която се омъжи за офицер преди две години и замина с него за Сингапур. Джъстин съобщаваше в писмото си, че е бременна и това бе темата на оживения разговор между Александра и другите жени.

— С нетърпение очаквам да стана прабаба — каза тя. — И се надявам, че някога ще мога да видя детето на Джъстин.

— Всички се надяваме — отговори Дирдри. — Ние с Джулия ще бъдем лели баби и наистина го очакваме с нетърпение.

Александра кимна, развълнувана от предстоящата поява на ново поколение във фамилията, макар че детето щеше да е на много мили разстояние. Жените продължаваха да говорят и да обсъждат вероятността от нови попълнения в семейството. Анастейжа — третата сестра, също бе омъжена за офицер и бе заминала с него за Англия.

Мортън се върна и подаде на Александра квитанцията за багажа и билета ѝ, а тя ги прибра, докато всички тръгнаха към перона, където качваха багаж в товарния вагон, блъскаха се хора, а локомотивът леко изпускаше пара. Билетът на Александра бе за вагон първа класа, който бе разделен на купета и тя запротестира срещу допълнителната разноска.

— Сумата е незначителна — отхвърли Мортън протестите ѝ. — Ще пътуваш на спокойствие, а това си струва и неколккратно по-голяма сума, мамо.

Настъпи неловко мълчание, никой не знаеше какво да каже в последните минути преди сбогуването, след това Юдора изведнъж избухна в сълзи. Дирдри я прегърна мълчаливо, но и самата тя примигваше, за да скрие сълзите в сините си очи. Александра бе потисната и тъжна, припомняше си миналото, когато весело се бе разделяла с любимите си близки хора, уверена, че ще ги види отново след време. Но на шейсет и три годишна възраст не можеше да бъде толкова уверена.

За щастие локомотивът изсвири, кондукторът извика и сложи край на мъчителния миг. Александра прегърна и целуна членовете на семейството си. Очите на всички бяха влажни, самата тя едва се съдържаше да не се разплаче, докато Мортън ѝ помогна да се качи в купето и затвори вратата. Помаха им през прозореца, локомотивът изпуктя, влакът потегли рязко, и когато излезе от перона, Александра се разплака.

След няколко минути изтри очи и се постара да си спомни нещо по-радостно, за да отвлече мислите си. Сети се за детето, което Джъстин очаква. Но при потиснатото ѝ настроение и това я накара да види положението в мрачна светлина. Джонатан и Катерин щяха да станат баба и дядо, но още не бяха дали живот на наследник, който да поеме кормилото на имението Тибубъра, когато тях вече нямаше да ги има. Ако не направеха това, то за какво бяха живели Дейвид и тя, постигайки могъщество, което един ден щеше да бъде разрушено при управлението на наемен управител?

Александра въздъхна недоволно от себе си и пропъди меланхолията. Погледна през прозореца, но гледката не подобри много настроението ѝ. Необработена земя, прорязана от насипи, се редуваше с обрасли, занемарени участъци; тук-там се виждаха разнебитени колиби. Железопътната линия стигаше до Парамата, но в сравнение с приятното пътуване с карета преди години, сега гледката бе потискаща.

Парамата бе хубав град, а личните спомени го правеха още по-привлекателен за Александра. Преди почти четиридесет и пет години, когато бе деветнайсетгодишна, тя бе срещнала тук Дейвид за първи път. Но от влака не можа да види града, защото малката гара се намиреше до складовете в покрайнините на Парамата.

След Парамата гледката най-накрая стана приятна — откри се долината на река Нипиан, докато влакът пухтеше през Проспект Хил — планината на златотърсачите. Пейзажът бе напълно различен от този, който Александра бе видяла за първи път. Просторните гори и малките кошари от онези години бяха изместени от ферми и пасища. Пенрит бе възникнал като селце и се бе развил в град. През всичките години обаче едно място си оставаше непроменено. На юг от пътя за Батхърст гъстата гора край реката бе точно както в онзи съдбовен ден в живота ѝ преди десетилетия.

Локомотивът нададе остър писък и звънецът удари, когато влакът навлезе в Пенрит — покрай прозореца минаваха самотни къщи, а след това и улици. После спирачките изскърцаха, влакът наближи гарата и намали скорост. Пътуването, за което някога бе нужен ден или дори повече с каруци и карети, сега отне по-малко от два часа. Александра признаваше, че е удобно, но общо взето предпочиташе по-бавния, по-приятен ритъм на живота.

Щом слезе от влака, Александра видя сред посрещаните Руъл Блейк и Юли Боднам. И двамата бяха над петдесетте, стари приятели и работници във фермата. След тях към Александра се приближиха ратаите, всички свалиха шапки, тя ги поздрави и извади квитанцията за багажа.

— Собственикът на странноприемницата „Нипиан“ е запазил стая за вас, госпожо — съобщи Руъл и пое квитанцията. — Ще занесем багажа ви там. Конете и каруците са готови да потеглят за фермата.

— Чудесно, ще тръгнем утре сутринта — каза Александра. — Искам да се поразходя, ще се видим скоро в странноприемницата.

Руъл кимна и всички отново свалиха шапки, а тя пресече перона и тръгна към изхода. Прекоси сградата на гарата и излезе на главната улица в града, а тя скоро се превърна в път покрай реката, който водеше до Батхърст.

Пенрит бе търговският център на областта, но имаше и добре развит дърводобив. Александра виждаше места с изсечени дървета от двете страни на реката. Южно от пътя за Батхърст дърветата бяха изсечени само по задния бряг на реката, а огромната гъста гора на източния бряг, сцена на съдбоносни събития в живота ѝ, бе недокосната.

Хората бяха привършили работата си за деня и вървяха по пътя към Пенрит. Един от тях, към шейсетгодишен, носеше брадва и очевидно бе дървосекач. Александра го спря и попита защо не се секат дървета от другата страна на пътя.

— Никой не иска да си навлича неприятности — засмя се той и обясни: — Преди години, човек, наречен Уилкинс, притежавал голям парцел земя на юг от пътя. Когато умрял, наследниците му я продали на семейство Макартър, но нотариалният акт бил сбъркан. В него била включена и тази част от гората, която по право принадлежи на държавата. Всичко това се случило далеч преди да си била родена, разбира се.

Александра остави думите му без отговор, макар това да бе втората грешка на дървосекача. Въпреки белите ѝ коси, хората я смятаха за много по-млада.

— Значи този парцел е спорен, така ли? — обобщи тя.

— Да не искаш да кажеш, че адвокатите спорят за него? — засмя се човекът. — Така беше, когато започнах да сека дървета тук и смея да твърдя, че няма да разрешат въпроса, дори когато внуците ми станат на моите години.

Александра благодари за сведенията и продължи надолу по пътя. Първата грешка в думите на дървосекача бе името на първоначалните собственици — те бяха Уилямсън, а не Уилкинс. Останалото съвпаднаше с това, което знаеше и тя, тъй като преди десетки години бе научила, че Джон Макартър е купил земята от наследниците на Франк Уилямсън.

Пресече пътя за Батхърст и се уви по-плътно в палтото си, защото вятърът бе студен. После погледна гората. Като каторжник Дейвид прекарвал неделните дни тук, правел планове, как ще се засели в Пустошта и ще основе овцевъдна ферма. По-късно Джонатан и Катерин бяха дошли тук с обед и бутилка вино и точно тук Катерин се съгласила да се омъжи за него.

Пак тук Александра бе оставена завързана, след като бандитите я бяха отвлекли. През последните години тя се бе примирила с тази случка. Наистина бе преживяла голямо изпитание, но то бе началото на пътя, довело до сегашния ѝ богат, приятен и пълноценен живот. Гледаше как вятърът разклаща гъстия листак в гората и се надяваше никога нито едно от дърветата да не бъде докоснато от брадва.

Хиляди километри на запад Джереми Керик спомена за същата тази гора, когато разговаряше с Джарбо Чарли за първата им среща.

— Вървах през дърветата към реката — спомняше си Джереми — и не знаех, че там има някой. След това се натъкнах на тебе и ти ме изплаши.

— И ти ме изплаши — отговори Джарбо и се опита да се засмее. — Кой не би се стреснал да види твоите очи като на бъниъп за първи път.

Гласът му бе слаб и неясните му думи едва се разбираха. Следобед бе получил пристъп — по-силен от онзи преди три дни, след който остана почти напълно парализиран. Помоли да го занесат до мястото, където по Времето на мечтания с песен е бил извикан на бял свят червеният ястреб; искаше животът да го напусне на същото място, където бе и оживял. Другите се бяха върнали в селото, като оставиха Джереми при него.

Усилието от разговора изтощи Джарбо и той замлъкна, дишайки тежко. Отблясъците от залеза започнаха да избледняват и поривистият вятър, който люлеееше гъсталака на хълма, стана по-хладен. Джереми се зави с наметката от кенгурова кожа. Носеше само нея, препаска около бедрата и мокасини от кенгурова кожа. После се наведе по-близо до Джарбо и се опита да чуе прошепнатите думи.

Състоянието на Джарбо бързо се влошаваше, дишаше с труд, а гласът му едва се чуваше. След като повтори думите няколко пъти, Джереми разбра, че иска огън, за да прогони настъпващата тъмнина. Джереми се изправи, зави се с наметалото и слезе надолу по хълма да събере съчки.

В това време през гъсталака дойдоха две момчета от селото, носеха храна и пръчка за огън. Предложиха храната на болния, но той поклати глава:

— Изяжте я вие, аз не искам нищо.

— Джубурли каза, че трябва да останем при теб — обясни едно от момчетата.

— Тогава запалете огън и стойте долу в ниското, там е по-топло.

Момчетата започнаха да събират съчки и в този момент на равното място до хълма се изкачи Джереми с наръч дърва. Той разпали

огън и се загледа в жълтите, трепкащи пламъци, които поглъщаха сгъстяващия се мрак. Джарбо изглежда бе заспал или бе изпаднал в безсъзнание — очите му останаха затворени. Джереми седна до огъня и зачака.

Часовете минаваха. Мъка свиваше сърцето на Джереми, докато седеше загледан в огъня и си припомняше времето, прекарано с Джарбо. Повече от година, след като бе решил, че трябва да поеме по своя път, бе останал с аборигените от племето Аранда в централната дива част на Австралия — само заради Джарбо. Бе на деветнайсет години, висок бе над метър и осемдесет и тежеше деветдесет килограма. От ежедневната борба за оцеляване в полупустинните земи мускулите му бяха станали здрави и стегнати. Имаше вече ръста на зрял мъж и непреодолимо желание да тръгне на път сам и да намери истинското си място в живота.

Джарбо го бе насърчавал да тръгне, но докато гледаше пламъците и размишляваше, Джереми бе доволен, че остана. Ако бе заминал, знаеше, че непрекъснато щеше да мисли за човека, оказал толкова огромно влияние върху него. Сега можеше да се опита да бъде утеха за Джарбо в последните му часове. От друга страна обаче Джереми съжаляваше, че не е тръгнал по-рано, за да избегне болката и мъката да гледа как Джарбо гасне.

Късно през нощта Джарбо се размърда и отново се опита да проговори. Джереми се наведе над него, заслуша се в тихия, неясен шепот и най-накрая разбра. Джарбо му казваше да си замине, да потърси заветното си място, мястото, на което принадлежи.

— Чаках твърде дълго, за да се завърна при своите — промълви той — ти не бива да направиш същото...

— Няма, Джарбо — отвърна Джереми. — Ще тръгна много скоро.

Като издаваше неясни звуци и изричаше думите на пресекулки, болният продължи:

— Вземи торбата и дрехите, които оставих горе на хълма. Точно затова ги и оставих, за да ги вземеш ти...

— Да, знам. Ще ги взема, Джарбо.

Усилието от този разговор изчерпи и последните сили на Джарбо. Започна да диша с труд и учестено. След миг дъхът му спря. А Джереми усети някаква неясна промяна в нощния въздух. Много

години бе прекарал със своя приятел, сега беше сам. Джереми се спусна по хълма към огъня на момчетата, който светеше сред гъстата тъма.

Момчетата бяха заспали и Джереми ги събуди:

— Вървете да кажете на Джубурли, че Джубурдарли е мъртъв — поръча им той.

Момчетата хукнаха в нощта, а Джереми се изкачи на хълма при своя огън. Аборигените вярваха, че при смъртта жизнените сили се връщат там, откъдето са дошли, при духа, който е дал дъха на нероденото дете в майчината утроба. Джереми знаеше само, че човекът, означавал толкова много за него, вече го няма. Гледаше огъня, а от очите му се стичаха сълзи на дълбока скръб.

Зората бе сива и мрачна, тежки облаци покриваха небето. Скоро пристигнаха хората от селото, предвождани от Джубурли. Вождът се бе съсухрил още повече от възрастта, но все още бе жилав и силен и стъпваше с лекота. Спря в подножието на хълма, започна да сочи и да дава нареждания. Хората бяха донесли бамбукови свирки и палки за барабанене и събраха дърва за огън.

След като разпалиха огъня, хвърлиха в пламъците зелени клонки, от които се понесе гъст дим. Свирките диджидеру подеха тъжна погребална мелодия под акомпанимента на палките. Думите на песента бяха само от едно изречение, което се повтаряше отново и отново — молеха червения ястреб да приеме обратно силата на живота, която бе дал на Джубурдарли.

Погребението трая само няколко минути. Челото, ръцете и стъпалата на Джарбо бяха боядисани в червена охра, след това го поставиха в земята, която го бе отгледала. Когато това бе сторено, завърши и траурният ритуал на аборигените. Джубурли очевидно разбра какви са намеренията на Джереми, защото каза на хората си да вървят, а сам той остана да поговори с него.

Докато останалите се изнизваха надолу по хълма и поеха пътя към селото, Джубурли се съгласи с Джереми, че трябва да ги напусне.

— Другите старейшини и аз бихме искали да останеш — продължи Джубурли, — но е по-добре да си отидеш. Джубурдарли бе твърде дълго с хора, които не са негова кръв и плът и стана различен от своите. Ти не трябва да постъпваш така. Къде ще отидеш и какво ще правиш?

— Ще ида на изток и ще работя, за да имам най-необходимото за живот. Същевременно ще обикалям и ще търся заветното място на моя дух, където ще бъда спокоен.

— Ще го намериш — каза Джубурли уверено. — Ще го търсиш известно време, но то те чака и сега. — Започна да рови из торбата си и извади парче кост около два сантиметра широко и десет дълго, по което бяха издълбани сложни фигури. В единия му край бе пробита дупка, през която бе промушена каишка от здраво животинско сухожилие. — Другите старейшини и аз знаехме, че ще си заминеш. Последния път, когато бяхме на священото място бора, го направихме за теб.

— За какво служи, Джубурли?

— Да те предпазва — отвърна, старецът и се надигна на пръсти, за да го закачи на врата на Джереми. — Ако имаш враг, когото трябва да премахнеш, насочи амулета към него и след това го унищожи. Врагът ти също ще бъде унищожен.

Джереми гледаше подаръка, който бе получил, и силно се съмняваше, че амулетът може да извърши това, което казва Джубурли. През изминалите години бе ставал свидетел как старейшините узнаваха за събития, на които не са присъствали, без логическо обяснение как са научили. Имало бе случаи, когато събитията вземаха неочакван обрат, но точно такъв, какъвто старейшините желяеха. Но по отношение на свръхестествените сили Джереми си оставаше скептично настроен и предпочиташе да вярва, че „чудесата“ са плод на реални, но неизвестни нему обстоятелства.

Същевременно бе благодарен на стареца за грижата, която проявяваше към него.

— Много е мило, че ти и другите старейшини сте направили това за мен — каза той и докосна амулета. — Докато не се появи враг, когото трябва да унищожа, ще го пазя, за да ми напомня за хората, които ми позволиха да живея на земята им.

Старецът постави ръка върху рамото на Джереми, усмихна се, без да проговори за сбогом, обърна се и заслиза по хълма. Джереми се изкачи до нишата в стръмната скала, където Джарбо бе скрил дрехите и торбата преди толкова години. Скривалището бе все така здраво запечатано с камъни и кал, както в деня, когато Джарбо го бе зазидал. Джереми взе един камък и разби отвора. Дрехите му бяха широки, но

шапката му ставаше. След като години бе носил мокасини, ботушите сега му тежаха. Джереми прибра ножа, пистолета и всичко останало в брезентовата торба. Преметна я през рамо заедно с навитото одеяло и шишето за вода, което преди години Джарбо бе облякъл в кожа, и заслиза.

Когато бе в подножието на хълма, някакво движение в небето привлече вниманието му. Вдигна очи и видя, че над него кръжи червен ястреб. Докато го наблюдаваше, му мина странна мисъл, че ястребът може да е и нещо повече от птица. Затова свали шапката си и я размаха.

Ястребът се издигна в облачното небе. Отиваше все по-нагоре и по-нагоре, докато се превърна в малка точица на фона на облаците. После изчезна. Джереми си сложи шапката и пое на югоизток. Вървеше с големи, бързи крачки. Истинското му завръщане бе започнало.

12.

Мортън Керик бе смутен, когато пристигна за заседанието на директорите в Кредитната банка. Гордееше се с точността си, но днес закъсня. Нещо повече, чувстваше се объркан, защото синът му бе болен, което стана причина за закъснението му.

В изложеното на течение фоайе пред заседателната зала чиновникът пое шапката, бастуна и палтото на Мортън. А когато Мортън влезе, готов да започне да се извинява, занемя от изненада. Редом с другите директори и управителя Хенри Ньюкоум на дългата маса седеше Олдъс Крийви.

— А, ето ви и вас, сър Мортън — извика весело Хенри. — Изчакахме няколко минути, защото бях сигурен, че скоро ще дойдете.

— Много съжалявам за неудобството, което ви причиних — извини се Мортън, затвори вратата и приближи до масата. — Забавих се вкъщи сутринта, синът ми Дейвид Александър е болен.

— Така ли? — разтревожи се Хенри. — Надявам се, че не е нищо сериозно?

— Жена ми смята, че не е — отговори Мортън и кимна на останалите около масата, докато седеше. — Но тя не е лекарка.

— Е, при такова лошо време винаги се появяват някакви оплаквания, нали? — отбеляза Хенри. — Разбира се, забелязвате че имаме нов директор. Господин Крийви е закупил акции от по-дребни акционери на банката. Възлизат на десет процента от акциите и според сега действащия устав той автоматически става директор.

Това обяснение бе равнозначно на представяне, но Крийви не отвърна на хладното кимване с глава на Мортън. Този човек бе огромен, не толкова висок, колкото широк като шопар, обвит в мазнина. Яката му бе скрита от половин дузина брадички, а очите му бяха почти потънали зад тежките клепачи и гъстите вежди. Бе скръстил дебелиите си като банани пръсти, а ръцете му лежаха върху изпъкналия корем.

Туловището на Крийви излизаше извън стола и на Мортън му се стори, че това е не просто огромно количество човешка плът, а в нея

има нещо злоещо. Спомни си за една случка преди години, когато на пристанището от водата бе извлечен труп. Бе отвратително подпухнал от разложението. Дебелината на Крийви също като че ли бе причинена от нещо повече от изобилната храна.

Хенри Ньюкоум порови из книгата си и започна с точките от дневния ред. Бе обикновено заседание, както в повечето случаи, но изказванията винаги отнемаха време. С изключение на Мортън и още един директор, а сега и на Крийви, директорите бяха избрани от събранията на дребните акционери. Като хора със сравнително скромни средства, включени в управлението на такъв голям и много доходен финансов институт, те бяха склонни да приказват много на заседанията.

Но Хенри караше събралите се да вървят по дневния ред и поглеждаше често часовника си, ако някой от директорите с изборни постове се разпростираше нашироко по даден въпрос. Мортън говореше малко и се съгласяваше с препоръките на Хенри по всяка точка от дневния ред. Двамата бяха добри приятели, а преди години Мортън дружеше и с бащата на Хенри — Джайлс Ньюкоум, който също бе банков управител.

Заседанието излезе от рутинния коловоз, когато стигнаха до последната точка относно осем просрочени ипотечи. Хенри препоръча срокът на изплащане да бъде удължен, тъй като длъжниците са дългогодишни клиенти на банката и имат временни финансови затруднения.

— Не, всички ипотечи трябва да бъдат обявени за просрочени — заяви Крийви. Гласът му бе неестествено тънък и висок за огромното му тяло.

По въпроса започна обсъждане и това изуми Мортън, тъй като противоречеше на здравия търговски разум. После разбра, че Крийви е изплашил изборните директори, а това бе лесно — всички те изпитваха страхопочитание пред богатството. Но докато гледаше и слушаше, Мортън осъзна, че става дума и за нещо друго.

За повечето хора съществуваше известна граница на допустимото в отношението им с другите. Дори и у най-покварените имаше някаква искрица човечност, която ограничаваше злодеянията им. Поведението и очите на Крийви подсказваха, че у него тази искрица липсва. Очите му бяха широко отворени, бяха напълно

безмилостни и показваха жестока, нечовешка злоба. Изборните директори бяха не само наплашени, но се и страхуваха от това, което големият грозен човек можеше да им стори.

Мортън започна да се ядосва и видя, че Хенри губи контрол над положението.

— Но това е абсурдно — рязко се изказа Мортън. — Защо обсъждаме въпроса дали сами да си навредим от желание да отмъстим на някого?

Хенри изглеждаше облекчен, когато се обърна към него:

— Бихте ли изяснили становището си по въпроса, сър Мортън?

— Не, бих искал незабавно да гласуваме по него, господин Ньюкоум — отговори Мортън официално. — Смятам, че акции, възлизащи на двацет и шест процента от капитала ще бъдат в подкрепа на вашето предложение за ипотеките.

Хенри огледа седящите около масата и вторият директор, който бе основен акционер, кимна мълчаливо. След това колебливо се присъединиха и двама от изборните директори, с което бяха надхвърлени петдесетте процента и гласуването бе приключено.

С това бе закрито и заседанието. Директорите започнаха да стават от масата и да се изнизват от залата. Крийви остана втренчено загледан в Мортън достатъчно дълго, за да изрази или предизвикателство, или предупреждение. Сега очите му приличаха на два диска от черно стъкло. Мортън отвърна на втренчения поглед, като знаеше, че сините му очи в повечето случаи са по-силни при такива изпитания на волята. След това огромният човек се изправи с мъка от стола и излезе с тежки стъпки.

След заседанията Мортън обикновено оставаше да си побъбри с Хенри, но сега бързаше да види сина си.

— Разбирам ви напълно — каза му Хенри, след като чу обяснението, — но искам да ви задържа само за момент, ако може, сър Мортън. Джон Уитни ми каза, че няма да може да изплати ипотеката за имота на Грейс стрийт. Сигурен съм, че би искал да го продаде, за да може да върне поне част от парите си.

— Грейс стрийт? — замисли се Мортън. — Това е в старата част от Улу, където се намират някои много ценни имоти.

— Да, къщата е доста стара и е необитавана от години. В съседство е с дома на господин Крийви. След като видях поведението

му днес, мисля, че ако къщата бъде открито обявена за продан, той може да принуди Джон Уитни да я продаде на безценица.

— Наистина може — съгласи се Мортън. — Джон Уитни е добър човек, но е малко плах. Ще накарам Бенджамин Тавиш да я огледа и да прецени състоянието ѝ. Ще помисля какво предложение мога да направя.

— Всяко разумно предложение ще свърши работа — каза Хенри. — Естествено, бих искал това, което ви казах по въпроса, да остане между нас. Не бих желал да се разчуе, че съм дал ценна информация само на един от банковите директори.

— Да, разбира се. Дайте ми ключовете и аз ще контактувам пряко със собственика. А той няма да разбере как така съм поискал ключовете. Спокойно може да съм научил за положението от Бенджамин, защото той следи отблизо всички недвижими имоти в града.

Хенри кимна доволен и събра книгата си. Във фоайето Мортън взе шапката, палтото и бастуна си. Последва Хенри по стълбите до кабинета му и взе връзката ключове, а Нюкоум провери в регистъра на банката сумата на ипотеката.

Когато излезе от банката, Мортън трябваше да придържа шапката си срещу бурния студен вятър, докато се пъхне в каретата. На път към кантората си на Кингс Крос Мортън тревожно мислеше за сина си и за още нещо. Сутринта Джулия бе настояла да отиде на работа, вместо да дочака лекаря вкъщи. Преди да излезе се бе държал грубо с нея и сега дълбоко съжаляваше.

Когато пристигна на Кингс Крос, Мортън забързано влезе в просторната централна канцелария на партера, за да види няма ли съобщение от жена му за детето. Албърт Ломан, високият аскетичен началник на кантората, се изправи иззад бюрото си и подаде на Мортън сгънат лист хартия.

— Лейди Джулия изпрати тази бележка по прислужницата, сър Мортън. Пристигна преди малко.

Мортън бързо разгърна листа и го прочете, след това изпадна в гняв:

— Лека треска и няма причина за тревога! — възкликна той. — Този лекар трябва да се грижи за свине и кози, а не за човешки същества. — Въздъхна и пъхна бележката в джоба на палтото си. —

По-добре да ида да видя сам Дейвид Александър, а може да извикам и друг лекар. Има ли нещо важно и спешно?

— Ами... да, има някои въпроси, които изискват вашето внимание, сър Мортън — отвърна Албърт колебливо. — Някои са много важни.

— Ще се върна колкото може по-скоро — увери го Мортън и се обърна към Бенджамин Тавиш, който седеше на бюрото си и в другия край на стената. — Ела с мен, Бенджамин.

Бенджамин взе шапката и палтото си и последва Мортън навън. Мортън поръча на кочияша да го закара вкъщи през Грейс стрийт, след това двамата с Бенджамин се качиха в каретата. Докато пътуваха към района Улу, Мортън даде на Бенджамин връзката с ключовете и му предаде същността на разговора си с Хенри.

— Къщата може да е в окаяно състояние — продължи Мортън. — Вероятно ще ти бъдат нужни няколко дни, за да откриеш строителните дефекти и да изчислиш разходите за ремонт. Нужна ни е точна цифра, за да знаем колко да предложим.

Бенджамин кимна и отговори, че ще направи внимателна преценка. След няколко минути спряха в края на Грейс стрийт и Бенджамин слезе. Когато каретата потегли отново през жилищния квартал към дома на Мортън, той мислеше за сина си и за това с какви думи да се извини на Джулия за избухването си сутринта.

Ключалката на портата в каменната ограда на имота бе ръждясала, както и самата порта. Бенджамин въртеше търпеливо ключа и трепереше от вятъра, но най-сетне успя да отключи. Пантите остро изскърцаха, когато влезе.

Предната градина бе запустяла, обрасла с плевели и храсталаци, но Бенджамин я отмина като нещо маловажно и се зае да изучава къщата. Бе триетажна, в строгия класически стил от епохата на крал Джордж, с един основен корпус, без странични крила. В духа на своето време, къщата бе абсолютно симетрична. Построена бе от тухли, с корнизи от местен бял гранит.

Бенджамин заобиколи и огледа къщата от другата страна. Видя, че и задната градина е същият пущинак като предната. Дърветата отдавна не бяха подкастрирани, розовите храсти се огъваха под тежестта

на розите и клоните им пълзяха по земята, а цветните лехи бяха изцяло буренясали. Тук-там сред провисналите клони се подаваха мраморни статуи, а в дъното на градината се виждаше разнебитеният покрив на беседка.

Бенджамин се промъкна, пое клоните, увиснали над пътеката, и тръгна към беседката, за да огледа покрива на къщата откъм задната част. На половината път един процеп в листата и клоните му позволи да види ясно беседката. Замръзна на място, удивен от гледката. Решетката на беседката откъм неговата страна бе паднала, а вътре седеше млада жена.

Бе увита в тежко зимно палто, а на скута ѝ имаше отворена книга. Но тя не четеше, а гледаше някъде надалеч, в профил към Бенджамин. Бе изумен, най-красивото създание, което бе виждал, с нежни, класически черти. Сред декора на запуснатата градина тя приличаше на неземно същество, на чаровна фея в своето тайно, уединено скривалище. Бе замислена, а така изглеждаше още по-уязвима и привлекателна.

Унесена в мечтанията си, при вятъра, който шумолеше в листата и заглушаваше стъпките му, тя го видя едва когато стигна до беседката. Скочи изненадана и изплашена, а книгата ѝ падна на земята.

— Много ви моля да ме извините — започна Бенджамин смутено, влезе в беседката и вдигна книгата. — Искрено съжалявам, че ви изплаших.

— Не, аз съм виновна — каза тя задъхано и пое книгата с протегнатата ръка. — Тръгвам си.

Сините ѝ очи бяха широко отворени, страните ѝ бяха бледи; приличаше на нежен изящен гълъб, който трепери от ужас, пред пушката на жесток ловец. Бенджамин изпитваше угризения.

— Не, моля ви, не си отивайте — говореше той и отстъпваше назад. — Наистина съжалявам, че ви обезпокоих. Ако знаех, че ще ви прогоня, нямаше да идвам дотук.

— Не, аз не трябваше да идвам — отговори тя меко, като се насочи към изхода. — Сега си отивам.

— Моля ви недейте — продължаваше Бенджамин и започна да излиза заднишком от беседката. — Аз си тръгвам и няма повече да ви безпокоя. Само ако знаех... — Не се доизрече, защото кракът му се

подхлъзна на прага и той се залюля, като махаше с ръце, опитвайки се да се задържи прав.

Изведнъж едно живо моминско чувство за хумор премахна плахия израз на лицето ѝ и го замени с лъчезарна усмивка; големите ѝ сини очи заискриха. После кимна в знак на извинение, докато той възвърна равновесието си.

— Не исках да ви се присмивам — каза жената.

Бенджамин се засмя и сви рамене, готов да направи всичко, за да върне усмивката на прекрасното ѝ лице.

— В никакъв случай. Понякога се препъвам в собствените си големи крака. — После свали шапка. — Позволете да ви се представя. Казвам се Тавиш. Бенджамин Тавиш.

— Аз съм Бевърли — отвърна тя. — А сега трябва да си вървя. Много е мило, че ми казвате да остана, но съм влязла в чужда собственост.

— Немислимо е вие да сте в чужда собственост където и да е, Бевърли — увери я той. — Всеки, който би ви отказвал правото да отидете където си поискате, трябва да бъде обесен, разпънат и... — Замлъкна, като си помисли, че думите му са твърде зловещи, за да ги използва в нейно присъствие, и със закъснение ги смекчи: — Трябва да бъде жестоко наказан.

— Е, чак пък толкова — не се съгласи тя със силните му думи, но бе доволна от тях. Огледа се наоколо. — Идвам тук от няколко месеца, откакто открих това място. Безпорядъкът някак си ми харесва и ми е много приятно да седя тук.

Бенджамин се заслуша в изискания ѝ английски акцент и начина на изразяване. Помисли, че може би работи като компаньонка за някоя богата, стара и зла жена от съседните огромни къщи.

— И това ви осигурява няколко спокойни мига в уединение далеч от господарката — осмели се да изрече той, като очакваше да получи повече информация за нея.

Младата жена се поколеба, сви устни и след това отговори:

— Пропуснах да ви кажа пълното си име, нали? Казвам се Бевърли Крийви.

Бенджамин онемя. Бе чувал, че Крийви има млада и красива съпруга, но му се стори, че е ужасна несправедливост тази прекрасна жена да е омъжена за такъв човек. Като забеляза реакцията му, тя

придоби тъжен и смирен вид, а той направи усилие да преодолее объркването си:

— Да, чух, че вие и съпругът ви имате къща наблизо, госпожо Крийви.

— Наричайте ме Бевърли, Бенджамин — с това тя отмина въпроса за съпруга си. — Значи тази къща е ваша?

— Не, не е — засмя се той. — Някой ден ще притежавам такава собственост, но засега се занимавам с недвижими имоти за моя работодател. Той се интересува от къщата и затова дойдох да я огледам.

— А кой е работодателят ви? — попита Бевърли и се отпусна на пейката, ограждаща вътрешната страна на беседката.

Бенджамин й каза, влезе в беседката и също седна. Обясни й какво върши за Мортън и заговори за плановете си в края на краищата сам да стане инвеститор. Мина му през ума, че сигурно я отегчава, макар да изглеждаше, че го слуша доста внимателно.

— Но това сигурно не ви е интересно — завърши Бенджамин.

— Напротив, много е интересно — отвърна тя. — Каква недвижима собственост ще купите най-напред?

— Търговски обекти. Печалбата е по-малка, но се получава по-бързо. Това ще ми позволи да събера капитал и да развия дейност с недвижими имоти в жилищни райони, след това и със земя.

Бевърли кимна, а Бенджамин продължи да разказва за плановете си. Въпросите, които от време на време му задаваше, показваха, че ясно схваща за какво й говори и издаваха поне известен интерес по въпроса. Но имаше и още нещо — Бенджамин подозираше, че тя е отчайващо самотна, че жадува за компания и разговори, по каквито и да е въпроси.

Бе свенлива и дори плаха, но Бенджамин почувства, че тя има вътрешна сила, с която би се гордял всеки як кавгаджия носач от пристанището. Разговорът се прехвърли върху други неща. Бенджамин й разказа за себе си и семейството си. Бевърли говори за семейството си в Англия, но не каза почти нищо за живота си в Сидни.

Но от малкото, което спомена за живота във викторианския палат в съседство, той разбра, че младата жена води странно, самотно съществуване. Съпругът й забранявал да завързва приятелства или да ходи на гости, макар че сам той я водел на черква и понякога на театър,

за да покаже красивата си жена. През останалата част от времето, всъщност през цялото време — била отчайващо самотна.

Защо се е омъжила за Крийви, бе огромна загадка за Бенджамин, но той внимателно избягваше въпроса. Имаше много други неща, за които да си говорят, и оживеният им разговор не затихна часове наред. Той почти не усещаше студа, на нея също изглежда ѝ бе приятно. Разговорът им бе като вълшебен сън, от който Бенджамин не искаше да се събуди, искаше дълго да изучава прекрасното ѝ лице, да слуша нежния, мелодичен глас.

Бевърли се държеше топло и отзивчиво, от време на време страните ѝ се изчервяваха и тя се извъръщаше. Няколко часа отлетяха и тя трябваше да си тръгва. Бенджамин я помоли да се срещнат пак на следващия ден.

— Не би трябвало да те виждам — каза тя нежно и поруменя.

— Моля те, Бевърли, бъди тук по същото време утре. Моля те, ела да се видим, за да поговорим пак.

— Ще си помисля — отговори тя и се отдалечи. — Довиждане, Бенджамин.

И той се сбогува, като му се искаше никога да не се налага да ѝ казва прощални думи. Тя изчезна сред гъстия листак и забързано тръгна към оградата в задната част на градината. Бенджамин се върна към къщата с пламенната надежда да я срещне отново следващия ден.

Замисли се по някои практически въпроси, погледна часовника си и разбра, че огледът на къщата ще трябва да почака. Имаше да върши други неща, а обичаше и да посещава всеки ден Търговската борса. Това бе нещо като клуб на бизнесмени, където непрекъснато се изнасяха последните данни за премиите от застраховките, пристигането и отплаването на кораби и други сведения. Прибра часовника си, обиколи къщата и излезе на улицата.

Винаги бе смятал, че любовта към някоя жена ще съзрява бавно и дълго. А тя бе разцъфнала, силна и богата, в мига, когато я видя сред дърветата. Сега му се струваше, че светът се е променил, че по някакъв неуловим начин всичко е станало по-различно отпреди. Цветовете сякаш бяха по-ярки, хората — по-дружелюбни и дори студеният мрачен зимен ден — по-приветлив.

Но в клуба неприятно му напомниха и за другата страна на радостта, която бе влязла в живота му. Бенджамин дочу двама души да

си говорят за някого, който продал малка част от акциите си от Кредитната банка на Крийви. Най-напред човекът отказвал да продава, но Крийви намерил начин да смаже окончателно волята му и да го принуди да му продаде акциите на много по-ниска цена от първоначалната.

Тази нощ Бенджамин лежа буден часове наред, докато изживяваше отново всеки миг от срещата си с Бевърли. А в ранните утринни часове бе събуден от бурята, връхлетяла града. Когато се зазори, той тревожно видя през прозореца как вятърът на пориви плиска дъжда по улицата и се зачуди дали съчетанието на лошото време и колебанието ѝ няма да накарат Бевърли да си остане вкъщи.

Облече най-хубавия си костюм и над палтото си сложи мушама, след което се отправи по залетите от дъжда улици към Кингс Крос. Занима се с някои неотложни въпроси в офиса, отново излезе под проливния дъжд, и като прекоси града, стигна до Грейс стрийт. Бе пристигнал рано и зачака в беседката, където от покрива се стичаха поточета вода; на всеки няколко минути поглеждаше часовника си.

Точно в мига, когато бе пристигнал предишния ден, Бенджамин зърна през гъсталака яркожълта мушама. Бевърли бързаше откъм оградата в задната част на градинката, като се провираше под надвесените клони. Прекрасното ѝ лице бе озарено от развълнувана ангелска усмивка. Щом влезе в беседката, Бенджамин взе ръцете ѝ в своите и без да продума, загледа очарован в нея.

Бевърли вдигна очи към него и се усмихна, но извърна глава, когато по лицето ѝ се разля ярка руменина.

— Времето е толкова ужасно, че се чудех дали ще дойдеш, Бенджамин — каза тя.

— Нищо на света не би могло да ме спре — увери я той. — Искаш ли да влезем в къщата? В тази беседка сме почти като под дъжда.

Бевърли се засмя, кимна в съгласие и двамата се отправиха по пътеката към задната част на къщата. Бенджамин намери съответния ключ от връзката и отвори вратата, която шумно изскърца. Попаднаха в централния коридор. От едната му страна бе пералнята, а от другата — просторна старомодна кухня. Закачиха мушамите си в пералнята и минаха по коридора до предната част на къщата.

Бе леденостудена и тиха като всички необитавани къщи, а вятърът отвън само подсилваше тишината. Стъпките и гласовете им отекваха, докато надничаха из стаите, в някои от които имаше мебели, увити в покривала. Огледаха стаите на първия етаж и се изкачиха по широките стълби горе.

Когато влязоха в стаята точно до стълбищната площадка, Бевърли възкликна доволна. Бе уютна, елегантна всекидневна, усамотено ъгълче за четене или за размишления. В единия край на стаята имаше мраморна камина, а двата големи прозореца гледаха към задната градина. Повечето от мебелите бяха все още тук — диван до едната стена, канапе пред камината и столове, разпръснати из стаята. Бенджамин остави Бевърли да вдигне покривалата за прах и слезе отново долу да потърси дърва за камината.

Големият сандък за дърва в пералнята бе пълен със стари, сухи, цепени отпреди години. Бенджамин занесе горе един наръч и запали огъня. Стаята скоро се стопли приятно и двамата свалиха палтата си. Седнаха на канапето до камината и гледаха как дъждът се стича по прозорците, докато разговаряха.

Бевърли му разказа за семейството си в Англия, което някога притежавало малка фабрика за пергаментова и други висококачествени видове хартия. Тя самата работела там и му обясни как се произвежда хартия. Гласът ѝ прозвуча тъжно, когато разказа как брат ѝ продал фабриката след смъртта на баща им. После прогони тъгата и продължиха да говорят за други неща. Бенджамин сияеше от щастие, че е близо до нея.

Бе си мислил, че нищо не може да е по-добро от предишния ден, но тази стая ги бе сближила физически, както и духовно. Бенджамин не бе сигурен как ще се развият отношенията им, но почти нямаше надежда това да стане както му се искаше. Най-накрая бе срещнал любовта, но тя вече бе омъжена.

Взаимното им привличане бе един нюанс в атмосферата помежду им, осезаемо като вятъра навън, но разговорът им продължи приятелски. Любовта на Бенджамин бе най-властната сила, която бе изпитвал, а Бевърли бе омайващо красива. Макар и да копнееше да я вземе в прегръдките си и да я люби, много по-важно за него бе да запази доверието, уважението и дружбата ѝ.

Когато дойде време да тръгват и слязоха отново долу, Бенджамин ѝ каза, че ще донесе бутилка вино на другия ден.

— И аз бих донесла — каза тя, — но икономката държи ключовете от избата. А по заповед на мъжа ми тя приема нареждания само от него, никога от мене. — Тонът и думите ѝ показваха колко я боли, че в собствения ѝ дом към нея се отнасят като към затворник, но тя пропъди мисълта и смени темата. — Твоят работодател сигурно ще започне да се чуди защо те няма толкова дълго време.

— Не, когато се занимавам с различни имоти, често не съм в службата. Там имам да върша определено количество работа, но което не успея да направя сутринта, винаги мога да довърша късно вечерта. Така че мога да бъда тук всеки ден, ако искаш.

Топлата усмивка бе нейният отговор и от нея Бевърли стана толкова красива, че Бенджамин усети любовта като остра болка.

Влязоха в пералнята, облякоха мушамите си и излязоха навън. До портичката на оградата в дъното на градината те се сбогуваха, а Бенджамин се върна по пътеката в къщата.

Преди да си тръгне, прекара един час да оглежда и оценява имота. Мислеше и по един проблем, който щеше да възникне. Можеше да забави известно време продажбата, ако Мортън реши да купи къщата, но рано или късно те с Бевърли щяха да изгубят мястото си за срещи. Ако някой друг я купеше, същото нещо щеше да стане незабавно. Мина му през ума начин, по който да отложи проблема с няколко месеца, но го отхвърли, защото би означавало да излъже Мортън.

На другия ден, докато седяха пред камината в малката стая на горния етаж, Бенджамин обясни положението на Бевърли. Макар да бе силно разстроена от възможността да загубят това място, тя напълно разбираше защо Бенджамин ще изпитва угризения, ако подведе Мортън. Обсъдиха положението, като се мъчеха да измислят някои други подходящи места, но такива нямаше.

А когато се готвеха да си тръгнат и Бенджамин държеше палтото ѝ, вдъхна омайващия аромат на парфюма ѝ. Не можа да устои и целуна един кичур коса, измъкнал се от блестящите червени къдрици, закрепени високо на главата ѝ. Тя се обърна и вдигна устни към неговите. Имаха вкуса на виното, което бяха пили, но бяха по-сладки от най-скъпото вино и — по-опияняващи от най-силния ром.

Бевърли се измъкна от прегръдката му, докосна лицето му с връхчетата на пръстите си и се отдалечи. Докато слизаха по стълбите, Бенджамин реши какво да прави. Макар и да не искаше да мами Мортън, то щеше да бъде далеч по-приемливо, отколкото да сложи край на бурната радост, която бе влязла в живота му.

На следващата сутрин той се качи при Мортън и обясни, че в къщата ще е необходим ремонт.

— Това ще включва и подмяна на някои от плочите на покрива — продължи той, — и други работи, които не могат да се свършат, докато не се поправи времето. Ще бъде чудесно вложение, но ако се даде под наем, а не ако се препродаде.

— Защо само ако се даде под наем? — попита Мортън.

— Както казах, къщата е стара, в стил крал Джордж, а околните сгради са викториански. Хората, които имат пари да купят къща на такава цена, искат нещо ново, модерно, а които влизат под наем, не са толкова претенциозни.

— Вярно е — съгласи се Мортън. — Какви ще са разноските и печалбата?

— Мисля, че хиляда и двеста лири ще е добро предложение. С двеста ще се покрие ремонтът, особено ако бъде оставен за напролет, когато ще е по-евтин и по-лесен. Къщата може да се даде под наем за триста лири годишно, така че вложените пари бързо ще се върнат.

Мортън си взе бележки и с нищо не показва какво мисли за покупката на къщата, след това разговорът премина върху други имоти. Когато си тръгваше от кантората, Бенджамин нямаше представа дали Мортън ще предложи да купи къщата. По-рано, когато течаха пари от златната мина на река Мъри, решенията по такива въпроси обикновено се взимаха веднага. Сега те внимателно се обмисляха.

Същия следобед Бенджамин разказа на Бевърли за разговора и обясни, че въпросът още не е решен. Тя се измъчваше също колкото и той, но бе още по-нетърпелива. Когато и на следващия ден нищо не се бе променило, тя предложи на Бенджамин да попита Мортън какво става. Но Бенджамин знаеше, че това ще е груба грешка. Острият ум зад светлосините очи на Мортън веднага щеше да заподозре, че тук има нещо скрито.

На другия ден въпросът бе решен по начин, който отново отразяваше ограничените парични средства на Мортън. Вместо

направо да купи къщата, както би направил преди, Мортън пое ипотеката и плати на собственика разликата в цената. Но финансовата договореност нямаше значение за Бенджамин и Бевърли. Когато следобед той ѝ съобщи, тя се хвърли в обятията му, възторжена и щастлива.

След като засега проблемът бе решен, Бенджамин си изработи такова дневно разписание, че да работи преди и след срещите с Бевърли. Те се сближаваха и привързваха все повече, винаги се посрещаха и изпращаха с целувки. Но в разговорите им един въпрос си оставаше забранен — Бевърли избягваше да спомене каквото и да е за това, защо се е омъжила за Крийви.

В деня, когато тя най-сетне проговори по този въпрос, още щом я видя, Бенджамин разбра, че нещо не е наред. Чакаше я в беседката и когато тя се появи по пътеката, видя, че е плакала. Той се спусна към нея, тя се затича и се хвърли в ръцете му.

Почти разплакана отново, тя разказа на Бенджамин, че мъжът ѝ изгорил писмото от брат ѝ преди тя да го е прочела.

— Научих, че е държал писмото три дни, след като го прочел — продължи Бевърли. — Когато го помолих да ми предава навреме писмата, той ги хвърли в огъня.

— След като го е прочел? — повтори Бенджамин сърдито. — Защо изобщо трябва да четеш писмата ти? Защо дори трябва да иска да ги четеш?

— За да докаже, че може — отвърна тя. — Такъв си е той, Бенджамин. Голямата радост в живота му е да властва над хората. Огромната му жажда е да добие власт над всички. С такова нетърпение очаквам писмата от брат си, а вероятно ще минат месеци преди да пристигне друго.

Бенджамин стисна зъби от яд, толкова бе разгневен, че с радост би убил Крийви. След това целуна Бевърли и се отправи с нея към къщата.

— Хайде, нека влезем вътре, да се скрием от дъжда и да пийнем по чаша вино.

Тръгнаха по пътеката към къщата, оставиха мушамите си в пералнята и се качиха по стълбите до стаята. Бенджамин бе запалил вече камината, и след като свалиха палтата си, наля чашите с вино. Дъждът барабанеше по прозорците. Бевърли отпиваше на малки

гълтки от виното си и разказваше как е станало така, че се е омъжила за Крийви.

За първи път го срещнала на едно индустриално изложение, където семейството ѝ показвало образци от производството си на различни видове хартия. След като я гледал втренчено известно време, той се приближил до нея и казал, че тя ще се омъжи за него. После заплашил, че незабавно ще унищожи семейството ѝ и бизнеса им, ако повтори пред някого думите му, и че ще направи същото, но за по-продължително време, ако тя откаже да се омъжи за него.

Случката била толкова необичайна, че на нея ѝ се искало да отхвърли Крийви като чудак. Но поведението му било твърде заплашително за чудак, пък и тя чула на изложението да се говори, че не е разумно никой да го превръща в свой враг. През следващите дни на няколко пъти се готвела да разкаже на баща си или на майка си, но по-късно била благодарна, че не го е сторила.

Тайнствени пожари и злополуки сполетели фабриката за хартия. Печалбите потънали, когато клиентите започнали да получават пратките си с хартия, повредена от вода или по друг начин. Работниците във фабриката били преследвани от вандали, нощем по прозорците им хвърляли камъни, а децата им били заплашвани от мръсни злодеи.

Когато бил обявен годежът, семейството ѝ никак не одобрило Крийви, но неприятностите престанали.

— И най-лошото е — продължи тя, — че баща ми умря скоро след сватбата. Бях потопена в скръб, защото искрено го обичах. Освен това всичко, на което майка ми и баща ми бяха посветили живота си, изчезна, когато брат ми продаде фабриката. Не го обвинявам, защото никога не се е интересувал от фабриката. Но татко ме бе подготвил да поема работата и ако аз си бях там, можехме да запазим фабриката.

— Изумен съм, че си понесла всичко това сама. — Бенджамин не можеше да скрие почудата си. — Да не кажеш никому нито дума и да се подчиниш на волята на този човек, да се омъжиш за него е изпитание, което малцина биха издържали. Имаш много силен характер.

— Нямам, но ме крепеше голямата любов към семейството и необходимостта да ги предпазя — отговори Бевърли. — Пък и нямах избор, защото съпругът ми е много коварен. Използва наемници, с

които не поддържа пряка връзка, за да вършат злини. Така не може да бъде съден за престъпленията си.

— Може тук да се сблъска със семейство Керик — отбелязва Бенджамин. — Ако това стане, рано или късно ще си получи заслуженото, защото тази фамилия винаги се старее доброто да победи. Но това между другото. А твоите мъки продължават, така ли? А и останалите живи от семейството ти са надалеч.

Лъчезарна усмивка освети лицето ѝ като пропъди мрачното настроение.

— Но сега ти си ми опората, Бенджамин — отвърна тя нежно.

Той се усмихна, прегърна я и тя се премести по-близо до него на канапето. Големите ѝ сини очи бяха тъй дълбоки, такива не бе виждал досега. Тя го гледаше и вдигна устни към неговите. Целувката и прегръдката също бяха различни. Устата ѝ се отвори под неговата, устните и езикът ѝ галеха неговите, а тя се притисна по-плътно до него.

Желанието в него се надигна, той я държеше здраво и я целуваше със страст. Целувките им ставаха все по-пламенни и той започна да търси копчетата на роклята ѝ. Ръката ѝ го направляваше, докато я разкопчаваше. Той поглади коприненомеките, излъчващи топлина гърди, след това я вдигна на ръце и я отнесе до дивана в другия край на стаята. След миг дрехите им лежаха разхвърляни по пода, а гъстата, благоуханна коса на Бевърли им стана възглавница. В меката светлина, процеждаща се през облените от дъжда прозорци, тя приличаше на красиво видение — зърната на гърдите ѝ и тъмната сянка при бедрата контрастираха с млечния блясък на стройното ѝ тяло. Бенджамин се вдигна над нея и овладя изгарящото си желание, за да бъде по-нежен с нея. Тя хвана лицето му в ръце и се взря в очите му, докато отваряше бедрата си, готова да го посрещне.

Те се съединиха, ала той усети силно съпротивление. Бевърли се напрегна, гладките ѝ крака бяха сплетени над неговите, но го прие със силно потрепване. После от устните ѝ се откъсна въздишка и тя се усмихна на изненадата, която прочете в очите му.

— Сладострастието на мъжа ми е от съвсем друго естество — прошепна тя. — Той е доволен, че ми е господар и може да ме излага на показ. Радостта ми е безгранична, защото за мене ти си първият, защото ти си първата ми любов.

Сега този миг придоби за Бенджамин още по-голямо значение, макар вече да бе станал за него най-светлото събитие в живота му. Докато той се движеше, а тя се извиваше, за да го посрещне, загледана в очите му, това бе повече от любене. Страстта, разпалена от чистата любов и обожанието, ги доведе до захлас, който ги потопи в техен собствен свят; всичко друго бе някъде много далеч.

В тази вселена, изпълнена с трепетно вълнение, съединяването на телата им придоби собствен живот; на ускорения му ритъм тя отговаряше с по-бързи движения на бедрата. Изкачването на платото премина в море от блаженство и те се устремиха към последния връх. Когато го достигнаха и преминаха в прилив на екстаз, той заглуши с устните си нейния вик на наслада.

Заобикалящият ги свят отново обгърна Бенджамин. В стаята се чуваше само плющенето на дъжда по прозореца, пращането на дървата в камината и тихото дишане на любимата му, заспала в прегръдките му. Бенджамин си помисли какво ли би станало, ако мъжът ѝ научи. В миг студената, груба действителност се изправи пред него.

Младият мъж знаеше, че е откраднал най-скъпоценното бижу от всички притежания на Крийви. Ако узнаеше, гневът на човека с огромна власт щеше да бъде безпощаден. Като се страхуваше само за любимата си, Бенджамин реши, че трябва много да внимава. Надяваше се, че това ще е достатъчно.

13.

Един грамаден овен, отлъчил се от стадото, непрекъснато нападаше кучетата и Джереми обърна коня си към него. Разви камшика с движение на ръката назад и го стовари върху главата на овена. Той започна да блее ужасен и изтича обратно при другите овце, докато едно от кучетата го хапеше по краката като отмъщение, че му се бе наложило да бяга от тежките рога.

В стадото от намерени мериноси се бяха събрали към шейсет овце, но кучетата имаха много работа, тъй като теренът бе труден за прекарване на животните. Бе същата неприветлива и сурова местност на запад от река Дарлинг и далеч на юг от Броукън Хил, която Джереми си спомняше отпреди. Но няколко години със слаби дъждове я бяха направили още по-суха и неплодна. През последните месеци валяха дъждове, но зеленина все още се срещаше рядко.

Точно заради сушата работата, която Джереми си намери, бе временна. Собственикът щеше да напуска фермата. Имаше намерение да продаде стадата в Менайнди, след това да отиде при брат си в скотовъдната му ферма в Куинсланд — нов щат, създаден преди няколко години от северните райони на Нов Южен Уейлс. Собственикът си отиваше разочарован, но Джереми разбра, че това, което му се бе случило, бе само негова грешка. Вместо да се подчини на земята, човекът се опитал да наложи волята си над нея и бе победен.

Овцете бавно се движеха между два скалисти хълма по клисурата, която отвеждаше до широка долина. По средата ѝ имаше горичка от евкалиптови дървета край едно от малкото останали езерца във фермата след годините суша. Около две хиляди овце пасяха в подалечния край на долината. Кучетата бяха се разпръснали край тях. Близо до стадото седеше на кон и един пастир.

Той обърна коня и отиде да посрещне Джереми. Бе нисък, набит мъж, надхвърлил шейсетте, брадата и мустаците му бяха посивели, имаше червен, едър като патладжан нос и необикновено големи изпъкнали очи. Известен бе под името Бъги.

Бъги Добкин подвикна възхитен, спря коня си и с бърз поглед на специалист оцени овците.

— Още шейсет и две! — радостно говореше той. — Джереми, ти намираш загубените овце дори под скалите или закачени на дърветата!

— Това са последните, които намерих в този район — засмя се Джереми. — Претърсих всички места, където можеха да бъдат.

— Търсил си там, където никой не би се сетил да погледне — отвърна Бъги. — Чух, че имало няколко овце, разпръснати из района, но ти си намерил десетки.

Двамата продължиха да разговарят, докато следваха овците. За две седмици, през които работеха заедно, старият пастир бе научил Джереми как да се оправя с кучетата и със стадото. Но въпреки разликата в годините и опита им, Джереми някак си естествено бе станал водачът. От самото начало по-възрастният се бе обръщал към него за всяко решение.

— Ако не беше толкова облачно, щеше да е почти залез — отбеляза Бъги. — Да запаля ли огън и да сложа нещо да се сготви?

— Да, ако искаш. Аз ще вкарам стадото в кошарата.

Бъги подкара коня си към лагера им близо до езерцето, а Джереми поведе овците по долината. Няколко кратки указания от стария пастир бяха достатъчни, за да се научи Джереми как да пази стадото. А за това, как да язди и да управлява кон, нямаше нужда от съвети. След годините, прекарани в единение със земята в далечната Пустош, усещаше влечение към животните и с удоволствие работеше с тях. Бе решил, че където и да завършеше скитничеството му, щеше да си създаде собствена ферма.

Овците стигнаха до стадото и се смесиха с него. Джереми го обходи, като подсвиркваше на своите кучета и на тези, които Бъги бе оставил да следят овците. Насочи кучетата да застанат отстрани на стадото, после изплющя с камшика си. Овците тръгнаха към езерцето, а край тях подтичваха кучетата.

След като се напиха, Джереми подкара овците към кошарата, направена от колчета и въжета. Докато дойде време да даде почивка на коня си, да го разседлае заедно с коня на Бъги и ги пусне да попасат с резервните коне, вече бе паднал студеният зимен здрач.

Джереми занесе седлото си при огъня, чиято ярка светлина мамеше в мрака. Кучетата вече се бяха събрали там и очакваха своя

дял от храната — част от овцата, която се печеше на огъня.

Бъги бъркаше в тенджерата ориз и грах, на жарта се печеше пита и водата в канчетата вреше.

— Сложих остатъка от тази овца на шиша — каза той. — Няма защо да пазим месото, ти нали каза, че си тръгваме утре?

— Да, така решихме — отговори Джереми, като сядаше. — Вече сме събрали всичките овце и няма смисъл да се бавим.

Бъги продължаваше да говори, както винаги, весело и многословно и изпъкналите му очи блестяха от светлината на огъня. Джереми обичаше стария човек заради обезоръжаващата му топлота и прямота. Бе винаги весел, за разлика от другите пастири във фермата. Като знаеха, че скоро ще загубят работата си, някои от тях се бяха вкиснали. Един, който бе оставен да пази стадото в далечната кошара, просто го бе изоставил и си беше тръгнал, а Джереми и Бъги бяха изпратени да съберат разпръснатите овце и да ги върнат.

— Франк Бивън ще бъде на седмото небе, като види всичките тези овце — говореше Бъги щастливо за собственика на фермата. — Знаеш ли, той има нужда от помощ, за да закара фургоните и конете си до Куинсланд. Както хубаво се справи тук, може да поиска да те остави на работа и да отидеш с него. Аз не бих имал нищо против да тръгна с него.

— Винаги можеш да отидеш там и самичък — отбеляза Джереми.

Бъги поклати глава — не му се искаше да тръгва на път без другар. След това му хрумна друга мисъл и погледна с надежда Джереми.

— Бих се радвал да тръгна с теб, Джереми. Мислиш ли да отидеш в Куинсланд?

— Минавала ми е такава мисъл. А ти казваш, че си бил там, нали?

Бъги кимна, като започна да реже от месото и да храни кучетата и заговори за овцевъдната ферма, където бе работил преди години. Тя се намирала в Дарлинг Даунс — обширния плодороден район, напояван от притоците на река Дарлинг.

— Когато по реката тръгнаха параходи от Бърк — продължи той, — всичко се промени. Повечето ферми започнаха да отглеждат добитък, за да го карат на пазара в Бърк.

— Това е твърде голямо разстояние за прекарване на добитък, нали?

— Така е. Брисбейн е много по-близо, разбира се, но е от другата страна на Големия вододел. До там няма дори и пътека, да не говорим за утъпкан път, по който може да минат животните.

— Още ли се основават нови скотовъдни ферми там?

Бъги поклати глава и свали горещите канчета от огъня.

— Не, цялата добра земя е разпределена — отвърна той, като пълнеше чиниите. — Областта е обширна, но си има край, а там се заселват хора от години насам. Земята западно от Дарлинг Даунс е पोшоа и от тукашната, толкова е суха, че не става за друго, освен за кенгурута и кучета динго.

Джерери кимна, пое чинията си и започна лакомо да яде. Докато преминаваше планинската верига Флиндърс и по-нататък на изток, всеки ден тръгваше преди зазоряване и вървеше с бърз ход до след залез-слънце. Ловуваше и събираше храна само колкото да поддържа силите си и още не бе възстановил килограмите, които изгуби при дългия и труден преход.

Докато се хранеха, продължиха да разговарят за равнината на река Дарлинг. Джерери се интересуваше от нея и се чудеше дали няма точно там да намери място, на което ще се почувства, че принадлежи. Когато си легнаха, увити в одеяла, мислите на Джерери продължиха да се въртят около нещо, което Бъги спомена. Бе казал, че докато прекарват добитъка до Бърк, някои животни се отлъчват и Джерери знаеше, че досега те положително са се увеличили и са образували табуни, които живеят в безводните райони западно от равнината на Дарлинг.

На следващата сутрин призори Джерери и Бъги закусиха с остатъка от храната, след това разградиха кошарата. Натовариха въжетата и другите съоръжения на резервните коне и подкараха овцете към фермата на юг. Бъги не бе сигурен точно къде се намира единственото езерце, покрай което трябваше да минат на път за дома, и предложи да тръгне напред, за да го намери. Но Джерери го бе видял един път и знаеше точно къде е. В далечната Пустош бе придобил остро чувство за разстояние и посока и безпогрешно можеше да намери пътя до всяко място, на което е бил.

Някъде към пладне овцете преминаха котловината между два планински склона и точно пред тях се показа езерцето. Бъги се засмя и удивен заклати глава:

— Ти си като пощенски гълъб, Джереми — възкликна той. — Хора, които от години работят в тази ферма, не могат да се ориентират като тебе. Ясно е защо Франк Бивън се изселва. Макар и да валяха дъждове, тук водата все още е много малко.

Джереми кимна, за да покаже, че е чул, но той вече бе видял, че наоколо има достатъчно вода, ако човек знае как да я намери. По някои от хълмовете, които ограждаха пресъхналите извори, имаше оголени вулканични скали. Това бе признак, че най-долният пласт е от гранит и удържа водата, която се просмуква през речното корито.

След като овцете се напиха и попасоха малко, Джереми и Бъги ги подкараха отново между хълмовете. Завиха на югоизток към утъпкания път, който водеше към фермата до главния път за река Дарлинг и Менайнди. Следобед излязоха на пътя и по него се проточи дългата колона овце.

След няколко часа пред тях се показаха сградите и кошарите на фермата. Други овце, докарани от различни кошари, пасяха в просторния тревист двор, разположен зад стригачницата и кошарите, където се събираха животните, и Бъги тръгна напред да отвори портата.

Франк Бивън излезе на кон иззад сградите, за да наблюдава прибирането на овцете. Годишите на борба с непобедимата пустош бяха направили този висок и слаб брадат човек сдържан и упорит. След като затвори портата зад стадото, Бъги щастливо съобщи броя на овцете и се похвали как Джереми ги е намерил.

Франк не бе свикнал да прави комплименти, затова само изръмжа нещо в отговор, но бе наистина впечатлен. Около две седмици по-рано, когато води кратък разговор с Джереми, преди да го наеме, се бе държал хладно, но сега прояви по-голям интерес:

— Роднина ли си на семейство Керик, собствениците на фермата Тибубъра?

— Нямам близко родство — отвърна Джереми.

Франк очакваше да чуе още нещо, но Джереми замълча и Бивън изостави въпроса.

— Ами — замислено каза той, — изглеждаш ми полезен човек. Ще те оставя при мен и ще ти плащам, за да ми помогнеш да прекараме фургоните и конете до фермата на брат ми, ако искаш да дойдеш. Ако не мога да ти осигуря работа, когато пристигнем там, ще ти дам два здрави коня и едномесечните дажби.

— Ще приема, ако същото важи и за другаря ми — каза Джереми и посочи с палец Бъги. — А когато пристигнем там, ще вземем конете и храната. Няма да имаме нужда от работа.

Франк почеса брадата си и се замисли. Бъги разцъфна от удоволствие и с нетърпение зачака отговора.

— Сделката е сключена — кимна фермерът. — Утре ще започнем да сортираме нещата за товарене, защото искам до една седмица да съм се махнал отгук.

Франк обърна коня и се отдалечи, а Бъги бе преизпълнен със задоволство. Изпъкналите му очи искряха от щастие и той със запъване започна да изрича сърдечната си благодарност. Когато с Джереми стигнаха до кошниците, за да разседлят конете, Бъги се замисли за нещо друго.

— Може да имаме неприятности с някои от другите пастири — каза той загрижено. — Може да се разгневят, когато разберат, че засега оставаме на работа.

Джереми сви рамене с безразличие. Съжеляваше, че двама от пастирите ще останат без работа, но останалите го бяха отвратили с дребнавостта и заядливостта си. А що се отнася до възможността да си имат неприятности с тях, това също му бе безразлично.

Разседлаха конете, занесоха торбите си в бараките и отидоха в банята да се измият. За Бъги това бе формална работа, но Джереми бе педантичен по отношение на чистотата. Не обичаше да бъде брадясал и бе наточил един нож толкова, че го използваше като бръснач. Бе вече късен следобед, когато свърши с миенето и бръсненето и двамата с Бъги се отправиха към кухнята за вечеря.

Останалите петима пастири бяха насядали на дългата маса, а възрастният бивш пастир, който сега бе готвач, се трудеше над своите тенджери и тигани върху огъня. Отис Кълън, як, немарлив мъж, надхвърлил четирийсетте, се бе оплаквал най-много, че ще загуби работата си. Вече се бе разчуло за споразумението между Джереми и собственика, а Килън роптаеше на висок глас срещу него. Двамата му

приятели, седнали на пейката, енергично изразяваха съгласието си, докато другите двама пастири мълчаливо чакаха храната си в долния край на масата.

Грубото едро лице на Кълън бе цялото в белези, а носът му бе деформиран от побоища. Намръщи се, погледна право в Джереми и продължи:

— Напълно си прав. Някой си, който се е появил тук преди две седмици, си запазва работата, а ние няма да останем дори за товаренето на фургоните. Всичко това е несправедливо.

— Може на Франк да му е омръзнало да хленчиш, Кълън — предположи Джереми. — Всеки би се отвратил, когато слуша как възрастен мъж подсмърча като някой пикльо.

Този пряк отговор смути Бъги, очите му щяха да изскочат от орбитите си и той се обърна изплашен към Джереми. Кълън скочи от масата със зачервено от гняв обветрено лице. Двамата му приятели го последваха, когато с тежка стъпка тръгна към Джереми.

— Бога ми, ще те науча, че никой не говори с мене така — изрева той свирепо.

Джереми изчака, докато Кълън измина половината път до него, след това направи бързо и внезапно решително движение, което понякога означаваше границата между живота и смъртта в далечната Пустош. Вложи цялата си сила в юмука, който заби в корема на Кълън, и с това го накара да се свие о две. Кълън полетя назад през масата и пейките, които се сгромолясаха с такъв трясък, че постройката потрепери, а другите двама пастири се измъкнаха.

Бъги нападна дръзко, за да помогне в боя с приятелите на Кълън, но скоро бе повален на земята сред размахващите се юмуци. Джереми избягваше и отвърщаше на ударите, търсеше пролуки, и когато ги откри, удари единия в корема, после и другия в лицето му. От силния удар главата му се наклони назад, а човекът припадна.

Кълън се мъчеше да се измъкне от затрупалите го пейки и започваше да се изправя на крака. Джереми го повали отново, след това се наведе над него, сграбчи главата му и силно я заудря в пода. Когато погледът на Кълън се замъгли, Джереми го повдигна от пода и го понесе към другите двама. Кълън полетя с подгънати крака и се просна върху другарите си на пода.

От началото на боя бяха минали няколко секунди и Бъги, готвачът и другите двама пастири гледаха изумени Джереми и тримата на пода. Джереми изправи масата на крака и тъкмо започна да нарежда пейките по местата им, Франк Бивън нахълта в кухнята.

— Защо е цялата тази врява? — попита той остро.

— Каква врява? — отговори Джереми и седна на пейката.

Бъги, готвачът и останалите започнаха да обясняват в един глас, но Франк им направи знак да замълчат. Той оглеждаше замислено Джереми, след това сви рамене в злобна наслада:

— Е, Кълън никога не е бил достатъчно умен да схване разликата между обикновения и дивия кон — отбеляза той. Наведе се над тримата и направи знак на пастирите: — Помогнете ми да ги пренесем в бараката.

Когато собственикът и пастирите извлякоха тримата навън, готвачът се обърна към Джереми:

— Казваш, че не си роднина на онези Керик, дето притежават Тибубъра? — попита го засмян. — Но се оправяш с неприятностите също като тях.

— Не съм свързан с тях така, че да има някакво значение за мен — каза му Джереми. — Гледай яденето да не изгори на огъня.

Готвачът се върна при огнището, като продължаваше да обсъжда боя с Бъги. А Джереми мислеше за непреставашите въпроси относно роднинските му връзки със семейство Керик, които през последните две седмици Бъги и другите му задаваха. Отричаше близкото си роднинство с това семейство, само за да избегне особено внимание или отношение на другите, тъй като всякакви лоши чувства, които бе хранил през годините към тях, бяха избледнели.

Нещо повече, бе оставил съзнателно миналото зад гърба си и с нетърпение очакваше да намери истинското си място. Но от време на време мислеше за семейство Керик. Спомените за баща му бяха неприятни, но за Дирдри — не. Най-често мислеше за баба си. Спомняше си я като красива, силна духом жена, която винаги се бе отнасяла с любов към него.

Александра Керик потръпваше вътрешно от смазващата тъга, докато стоеше на гробището на фермата Уаямба. Лек студен дъжд

барабанеше по мушамата ѝ. Падна мрак и всичко стана още по-унило на фона на ритуала под ритъма на барабаните, който се изпълняваше без прекъсване вече три дни и нощи в селото на аборигените. Тъжните тонове на бамбуковите диджедеру и ритмичните удари на палките се сливаха с припяващите гласове в напев, наподобяващ стенанията на изгубени души.

Елизабет Гарити бе само на крачка разстояние, но в известен смисъл Александра се чувстваше отдалечена и самотна в тъгата си пред трите нови гроба. В първия бе погребан ратай от овцевъдната ферма, в друг — един пастир. В третия преди час бе положена Шийла Гарити. Тримата били обхванати от пламъците, докато се опитвали да спасят овцете от необичайния зимен полски пожар, причинен от искри, излетели от комина на кораб по река Дарлинг. Нещастieto се бе случило в един от ония твърде редки случаи, когато Елизабет и Шийла не са били заедно.

Над звуците на аборигенския ритуал и шума на дъжда откъм къщата долитаха женски и детски гласове, от бараките и стригачницата се носеха разговорите на десетки мъже. Бяха пристигнали от други ферми, а също от Менайнди и Вилкания, за да отдадат почит на починалата дъщеря от легендарния род Гарити — пионерите в този район. Преди по-малко от час гробището бе пълно с хора, а пасторът изнесе траурната служба. След това хората бързо се разотидоха.

След края на службата нямаше причина да остават. А и да се стои под дъжда в настъпващата нощ бе неприятно. Но бяха си тръгнали главно заради Елизабет, при това силно смутени. През цялото време на бдението над тялото, и дори когато пасторът четеше, Елизабет говореше на висок глас на Шийла, сякаш бе още жива, и разпалено я ругаеше, че се е оставила да загине в полския пожар.

— Глупава мръсна крава — хапливо и язвително проговори Елизабет след няколко минути мълчание. — С колко полски пожари си се преборила в живота си, глупава мръснице? А след това се превърна в една мухла и остави огънят да те обхване. Такава загубена коза ли си, та трябва във всеки огнен миг да съм до тебе?

Докато продължаваше суровата тирада, Александра вдигна лице към тъмното небе и дъждът се смеси със сълзите ѝ.

Хората от другите ферми и от градовете бяха пристигнали, подготвени да утешават разбитите сърца заради смъртта на любим човек. Но не бяха подготвени за тази яростна скръб, с толкова неовладяна сила, че започнаха да се държат странно. Най-доброто, което бяха в състояние да сторят по време на бдението и на погребението, когато грубите излияния започваха с нова сила, бе да се преструват, че не чуват нищо.

Съпругът на Елизабет — Колин, също си бе тръгнал от гробището заедно с тримата им сина. И той като останалите не можеше да разбере странната привързаност между жена му и сестра му. Но Александра отдавна бе разбрала, че те представляваха едно цяло, различни и странни като другите същества в далечната Пустош. Бяха като сиамски близнаци с общи органи, всяка от тях се поддържаше и хранеше чрез другата. Сега очите на Елизабет бяха сухи, но тя страдаше сякаш бяха изтръгнали от нея самата ѝ същност.

Когато падна нощта и безплътният глас на Елизабет се понесе в гъстата тъма и дъжда, Александра остана, макар да не бе сигурна дали Елизабет чувства присъствието ѝ. От прозорците на къщата и другите постройки проблесна светлина. Към гробището започна да се приближава някакъв фенер и когато дойде наблизко, Александра видя, че това е Джонатан.

Синът ѝ мълчаливо подаде фенера, след това се отдалечи в нощта. Александра продължаваше да стои редом с Елизабет и съжаляваше, че Дейвид не бе успял да дойде заедно с нея в Уаямба. Той много бе искал да дойде, защото познаваше Шийла от малка, с коса на руси кичури като истинско аборигенско дете. Но през последните седмици отново преживяваше един от зачестилите пристъпи, когато всяко усилие му причиняваше силни болки в гърдите.

В дълбоката си скръб Александра изгуби чувство за времето. Тъгата ѝ заради смъртта на скъпата приятелка се засилваше, тъй като знаеше, че друга приятелка, също толкова скъпа за нея, преживяваше истински ад. После Елизабет внезапно си тръгна. Александра вдигна фенера, за да ѝ осветява пътя, но Елизабет с нищо не показа, че забелязва Александра, докато се приближаваха към къщата.

Там бе натъпкано с жени и деца, подът на гостната бе застлан със сламеници за спане. Децата и някои жени вече спяха, други тихо разговаряха край камината. Когато се появи Елизабет, настъпи

мълчание, но тя мина през гостната и по коридора към стаята си. Жените погледнаха към Александра като към втора домакиня, защото за всички във фермите Уаямба и Тибубъра бяха тясно свързани. Александра пристъпи към камината и седна на широката плоча пред нея сред другите жени.

Разговорът се въртеше около погребения, спомняха си и възхваляваха добродетелите на покойната, но всичко бе по-неискрено от обикновено. Нито една от жените всъщност не познаваше Шийла, която имаше малцина много близки приятели и бе напълно непозната за останалите. Александра почувства, че макар гостите да бяха смутени от поведението на Елизабет, те не съжаляваха, че са станали негови свидетели. През следващите години в разговори край камината или край огъня в отдалечени кошари, разказът им за погребението на Шийла Гарити щеше да става все по-драматичен, с повече подробности за скверния разговор на Елизабет с обгореното тяло в ковчега.

Траурният ритуал на аборигените продължаваше. Александра поговори малко с жените, после се отпрати към спалнята, която винаги използваше в тази къща. Тя също бе пълна със сламеници и Александра легна на своя в дъното на стаята. Мислеше, че просто ще си почине и ще остане будна, но по чудо заспа. Час преди зазоряване се събуди — траурният ритуал бе завършил.

Другите започваха да се раздвижат и Александра излезе в дъжда и утринния здрач.

На обширната празна площ пред къщата бе устроена временна готварница, за да се изхранят множеството гости. Край нея пращяха огньовете и готвачът на фермата подгръваше остатъка от цялата крава и прасенцата, които бяха пекли предния ден, както и огромни тенджери с боб, грах и ориз. Имаше и тенджера с каша за всеки, който би я предпочел, и огромно количество чай.

Александра изпи едно канче чай, докато тълпящите се гости разговаряха сънено и закусваха. Когато настъпи влажното мрачно утро и гостите започнаха да оседлават конете и да впрягат каруците, Елизабет все още бе в къщата. Александра взе Джонатан и заедно отидоха при Колин, за да благодарят на гостите, че са почели мъртвата, и да им пожелаят лек път.

Колите и конете тръгнаха по отъпканите пътища, които излизаха в различни посоки от фермата; копитата и колелата газеха калта. Когато и последните гости си тръгнаха, опечаленият Колин благодари на Александра и Джонатан за помощта им и влезе вътре да поседи със синовете си. Джонатан отиде да оседлае конете, а майка му се запъти към къщата, за да прекара няколко минути с Елизабет, преди да тръгне.

Точно тогава Елизабет излезе навън, облечена в пастирските си дрехи и шапка, с камшик и пушка. Прекоси с бърза крачка верандата, спря до стъпалата и извика на главния пастир в стригачницата:

— Рос! Събери петима пастири и десет ратаи! Нека оседлаят конете и да вземат от склада храна за две седмици, раздай оръжие и муниции на пастирите!

Главният пастир докосна шапката си и тръгна да изпълни каквото му бяха наредили. Като газеше през локвите, Елизабет пресече двора и дойде при Александра. Изглеждаше нормално, само лицето ѝ бе смъртно бледо под загара на кожата, а очите ѝ издаваха силната болка. Без Шийла до нея, на Елизабет сякаш нещо не ѝ достигаше.

— Александра, предай на Дейвид, че се надявам скоро да се оправи — каза тя с обичайния си приятелски тон. — И му поръчай да се грижи за себе си.

— Да, непременно.

Елизабет кимна и продължи да говори по същия начин, който при тези обстоятелства дразнеше Александра повече от писъците на страданието.

— Не искам да създавам проблеми на Дейвид като съдия, но трябва да направя нещо за тези речни кораби и опасността от възникване на полски пожари, която създават. Заредили са купища дърва за пещите си от тази страна на реката, за да могат да си взимат, когато им е нужно. Ще изхвърля всички дърва в реката. Освен това възнамерявам да оставя пастири по течението ѝ, които да стрелят в комините им, за да се научат да плават по-навътре в реката.

— Направи каквото смяташ, че трябва, Елизабет.

— Така си го представям. Освен това смятам да отворя пътя на изток за товарните коли, които ще ни докарват припаси и ще извозват настриганата вълна. Трябваше да сторя това преди години, но мога и сега.

— Не можеш да върнеш времето назад, Елизабет.

— Не, но мога да запазя фермата от калта и мръсотията, които нахлуват от външния свят — отвърна Елизабет. — Това, което става, може и да е прогрес, но то е и погребален звън за един начин на живот, който наистина си струва да се запази. А от сега нататък прогресът ще спира до границите на имението Уаямба. — Понечи да тръгне, но се върна. — След време отново ще мога да те целувам и да ти казвам, че те обичам. Защото наистина те обичам от все сърце. Но в момента, Александра, сърцето ми е спряло.

— Разбирам те, Елизабет, наистина те разбирам.

Елизабет тръгна бързо и решително. Джонатан доведе оседланите коне. Помогна на майка си да се качи и сам възседна коня си, после двамата напуснаха фермата.

Докато конете се движеха в лек галоп, Александра си мислеше за душевното състояние на Елизабет. Когато новината за смъртта на Шийла пристигна в Тибубъра, Александра си помисли, че е възможно трагедията да смаже духа на Елизабет, да я хвърли в отчаяние, че да изгуби всякакъв интерес към стопанството. Но вътрешните сили на Елизабет бяха приели предизвикателството и това, което Патрик Гарити бе оставил на бъдните поколения, щеше да бъде запазено.

Александра се чудеше дали същото може да се каже за наследството, което тя и Дейвид бяха създали. Тя се обърна към сина си с въпрос, който никога по-рано не бе засягала:

— Джонатан, мислиш ли, че вие с Катерин ще имате още деца?

— Не, откакто изгуби детето преди години, тя вече не иска други деца. И аз не искам тя да ражда. Защо питаш, мамо?

— Чудя се кой ще поеме имението след теб.

— Аз самият още не съм го поел — изтъкна ѝ той и отпъди мисълта със свиване на раменете. — Дотогава има още много години, мамо.

Александра се надяваше, че има право да не се тревожи, но след погребението тя остро съзнаваше колко несигурен е животът. Бъдещото ръководство на фермата я безпокоеше и някъде дълбоко в подсъзнанието един глас ѝ казваше, че страховете ѝ са основателни.

14.

— Преди да закрием заседанието — каза Олдъс Крийви с неестествено тънкия си глас, — има още един въпрос, който бих искал директорите да обсъдят.

Подпухналото му лице не издаваше нищо, но Мортън веднага заподозря, че не може да очаква нещо добро. Хенри Ньюкоум кимна, учтив и съсредоточен.

— Разбира се. За какво става дума, господин Крийви?

Огромното тяло на Крийви остана неподвижно, само малките му очички започнаха да се въртят в гънките плът, когато се обърна към всички директори.

— Бих искал да препоръчам да бъде освободен от длъжност сегашния управител на банката — заяви той. — Освен това бих искал да препоръчам да бъде назначен за управител един висококвалифициран специалист, когото познавам.

Точно когато Мортън се канеше сърдито да поиска обяснение, един от изборните директори бързо заговори.

— Това е много необичайно, господин Крийви — заяви Лестър Ътли угоднически. — На какво основание искате да освободим господин Ньюкоум като управител на банката?

— За неетично поведение — отвърна Крийви и насочи дебелия си като кебапче пръст към Мортън. — Ньюкоум е съобщил на един от директорите за къща, която продава клиент на банката с финансови затруднения. Друг директор не е знаел за това и начинът, по който се е действало в случая, не е най-добрият за интересите на клиента. Той можеше да получи повече за къщата си, ако и други знаеха за положението.

Ътли се навъси и се обърна към Хенри:

— Това е много сериозно обвинение, господин Ньюкоум. Бихте ли искали да го опровергавате или да обясните, преди да поставим въпроса на гласуване?

Многогодишната практика бе научила Мортън да прикрива чувствата си по време на делови разговори и сега успя да не ги издаде,

но бе напълно объркан. Отговорът на Хенри Ньюкоум обаче бе повече от очевиден — лицето му пребледня и ръцете му затрепераха от сполетялата го беда. Събра документите си и се изправи.

— Няма да е необходимо да се гласува — каза той тихо. — Ще подам незабавно оставка като управител на банката. Довиждане, господа.

Макар събитията да се развихряха бързо и да бяха сварили Мортън неподготвен, той машинално оцени обстановката. Ътли бе влязъл в заговор с Крийви, както и с поне още четирима директори. Това стана ясно, защото отместваха погледите си от Мортън, когато той обходи с очи масата. Малките очички на Крийви блестяха победоносно от резултата на щателно подготовения заговор за отстраняване на Хенри като управител. Мортън изгаряше от съжаление, защото се чувстваше отговорен за случилото се, но бе безсилен и не можеше да защити Хенри.

Това бе първото поражение за Мортън от години. Нещо повече, нямаше представа как се стигна дотук, тъй като изобщо не можеше да разбере откъде Крийви е открил подробностите около къщата. То бе и скъпоструващо поражение, защото Мортън разбираше, че е изгубил всякакво влияние над директорите при вземането на решения. Крийви имаше съучастници сред тях и в бъдеще той щеше да се налага на заседанията.

И това бе доказано веднага, след като Хенри напусна залата. Ътли излезе във фойето и въведе един човек, който бе чакал отвън — още едно доказателство, че Крийви бе подготвил ходовете си старателно. Този човек се казваше Невин Моул, очите му бяха разположени близко едно до друго и му придаваха лукав вид. Само след няколко минути обсъждане се премина към гласуване за назначаването на Моул за управител. Преди да дойде редът на Мортън, гласовете вече отразяваха повече от петдесет процента от акциите — никой не искаше да се противопоставя на Крийви и с това гласуването завърши.

Мортън слезе в канцеларията на управителя, където Хенри освобождаваше бюрото си. Бе толкова нещастен, че едва сдържаше сълзите си.

— Нямам думи да изразя съжалението си за това, което се случи, Хенри — каза Мортън унило. — Разбира се, няма начин сега да го

поправим, но за теб има и други възможности. Ела да се видим утре.

Хенри бе горд човек и само поклати глава.

— Не, не трябва да ми търсите работа във вашата фирма, сър Мортън. Все ще намеря нещо.

— Нямах предвид аз да те взема, Хенри, защото знам, че не би приел. Имам някои връзки и може би ще успея да ти помогна да си намериш друго място в банковата система. Поне бих искал да опитам, затова, моля те, ела утре.

Хенри се съгласи и Мортън си тръгна. Когато се върна в кантората си, Мортън кипеше от гняв — колкото срещу себе си, толкова и срещу Крийви. Макар това, как Крийви се бе добрал до подробности около къщата, да оставаше неприятната загадка, Мортън съзнаваше собствената си грешка, че е бил хванат неподготвен. Ако си беше поставил за задача да се среща с другите директори преди няколко дни, той щеше, непременно щеше да открие, че нещо не е наред.

Съзнателно полагаше усилия да не позволява на деловите проблеми да пречат на неизменно приятните вечери у дома, но този път Мортън не можа да си го наложи. Продължи да мисли за случилото се, когато се прибра, а от това бе разсеян в разговора с Джулия по време на вечерята. По-късно, когато седяха в салона и Мортън държеше бебето в скута си, Джулия попита какво го тревожи.

След като ѝ обясни, Джулия от вярност към него започна да твърди, че не е било по негова вина.

— Откъде можеш да знаеш какво си шушукат хората при закрити врати? — изтъкна тя.

— Заговорите почти винаги предизвикват миризма, която може да се усети в разговори с хората. Не трябваше това заседание така да ме изненада. Представяш ли си, чувствах се като безпомощен глупак.

— Сигурно е било така, скъпи Мортън — отвърна Джулия съчувствено. — А какво смяташ да правиш сега?

— Първо трябва да се опитам да намеря друго място на Хенри — отговори той замислено, като гледаше бебето в скута си. — След това ще се освободя от акциите в тази банка. Директор съм и в Търговската банка, затова ще съсредоточа финансовите си интереси в нея. — Усмихна се на детето, като го галеше нежно с върха на пръстите си, после сви рамене. — И ще започна по-отблизо да следя всичките си

дела. Така може дори да намеря начин да се отърва от новозеландското ленено въже, което още продължавам да трупам.

— Значи моряците все още не искат да го купуват?

— Категорично отказват — отвърна Мортън. — Притежавам огромни количества, а никой не иска да го купува.

— Е, идва ми наум една възможност — каза Джулия. — Новозеландският лен може да се боядиса. Пролетта не е далеч и собствениците на яхти ще почнат да ги стягат за лятото. Може да им хареса да имат на тях весели червени, сини и зелени въжета. А освен това, когато бях да видя Юдора в академията преди няколко дни, тя спомена, че някои от момичетата там имат платноходки. Може да им харесат жълти или розови въжета.

Отначало Мортън се изуми от идеята за ярко боядисани корабни въжета, а после избухна в такъв весел и неудържим смях, че детето се заплака, а Джулия извика бавачката да го изнесе. Мортън седна на дивана до любимата си красива съпруга и докато разговаряха за други неща, проблемите му в бизнеса започнаха да се отдалечават.

Но на следващата сутрин, когато Мортън отиде в кантората си, те го затрупаха с нова сила. Мислеше какво да направи за Хенри, ала единственото, за което се сещаше, щеше да му осигури много помизерна работа от тази, която Хенри бе загубил. Ньюкоум пристигна преди обед, потиснат и със зачервени от безсънната нощ очи, а Мортън неуверено му изложи възможността, която се откриваше сега.

Хенри обаче я прие ентузиазирано и настроението му бързо се подобри:

— В Окланд, в Нова Зеландия? Звучи много интересно, сър Мортън. Семейството на жена ми живее там и тя често говори, че много ѝ липсва.

— Наистина ли? — Мортън бе доволен от реакцията на Ньюкоум. — Е, разбирам, че при тези обстоятелства мястото ще бъде по-привлекателно за теб. Но това е малка банка и заплащането ще бъде по-скромно от получаваното тук.

Хенри се усмихна и сви рамене.

— Ако е що-годе добро, ще стига. Разноските в Окланд са много по-малки от тук. Но откъде знаете, че постът е още свободен, сър Мортън?

— Преди около два месеца получих писмо от Чарлс Вейл, който от години е в бизнеса там. Той и още неколцина основали банка и търсят способен управител. Временният управител бил пенсиониран banker и вършел работата само като услуга на Чарлс.

— Звучи обещаващо, нали? — отбеляза Хенри весело. — Да пиша ли на господин Вейл, за да разпитам за службата?

— Не, нека аз вляза във връзка с него. Ще мога по-свободно да кажа някои похвални думи за теб, пък и познавам Чарлс от години. Ще му пиша незабавно и скоро трябва да получим отговор.

Хенри благодари възторжено на Мортън и си тръгна, изгарящ от нетърпение да съобщи на жена си за възможността да се преместят в Окланд. Мортън написа писмо за Чарлс Вейл с блестящи препоръки за Хенри и го свали на началника на кантората, за да го изпратят. След това тръгна на заседание на Морската застрахователна компания в Сидни, където бе главен съдружник.

Заседанието бе обикновено, направен бе преглед на сделките, извършени след последната среща на съдружниците. Управителят на компанията издаваше застрахователни полици на корабите, които тръгваха на далечно плаване и определяше застрахователна премия въз основа на годността на кораба и застрахователните проценти, изложени в Търговската борса. Макар морето да бе бурно, компанията не бе претърпяла загуби, а това обещаваше значителна печалба за месеца.

След заседанието Мортън се зае с други дела, но не и с въжарската работилница, която бяха обсъждали с Джулия. Преди година негов познат от Уелингтън му бе изпратил известно количество въже, произведено от новозеландски лен, което бе много по-здрово от обикновеното конопено въже. Като очакваше да има добър пазар, Мортън поръча голяма пратка непреработен лен от Нова Зеландия и купи въжарска работилница, която сега бе пред закриване.

Но напоследък отделяше по-малко време и енергия на бизнеса, отколкото преди години и не бе проучил пазара както трябва. Моряците бяха непоклатимо консервативни по отношение на оборудването, което купуваха за корабите, и настояваха за конопено въже, използвано от векове. Във въжарската работилница имаше девет работници, всичките семейни, а Мортън не искаше да прави нови разходи и да се върне към производството на конопено въже. И така

работилницата продължи своята дейност, макар работниците да произвеждаха непродаваемо въже с такива бесни темпове, че се наложи Мортън да наеме и склад за него.

Бе се надявал да има пласмент за въжето, но вместо да намери пазар, едва не стигна до финансова катастрофа. Бе купил един сух док и предлагаше на собствениците на кораби по-ниска цена за ремонта, ако приемеха лененото въже за такелажа. Но всички предпочитаха по-високи цени и конопено въже. Докът бе в лошо състояние и едва носеше някаква печалба, но Мортън не закриваше и него, защото и там работеха няколко души със семейства.

С месечните финансови загуби Мортън можеше да се справи, но поредицата недоглеждания непрекъснато го ядосваше. От седмици не бе посещавал въжарската работилница, защото всяко отиване там бе само повод, за да си отправя нови упреци. Сега отново я пренебрегна и отиде на сухия док. Когато каретата сви по улицата, която извеждаше до брега в залива Уолш, Мортън видя, че в дока има една барка, която трябваше да е привършена и пусната във вода предишната седмица.

Надзирателят на дока, майстор корабостроител на име Върджил Хандли, все се опасяваше, че Мортън може да затвори дока. Когато каретата се доближи до дългите мачти на барката, надвиснали над дока, Върджил изтича да отвори портата. Засмя се притеснено и започна да поздравява Мортън, който придържаше шапката си срещу поривите на ледения вятър от залива.

— Докът се наводни при един прилив миналата седмица — обясни той на Мортън причината за забавянето с ремонта на барката. — Трябваше да закърпим пробитите места и да изпомпваме водата. Сега вече ще я завършим за три дни.

Мортън кимна мрачно. Пукнатините в разядените от ерозията стени на дока често ставаха причина за забавяне.

— Защо не приемаш съдове, по-големи от тази барка? В докове, по-малки от този, чакат напълно оборудвани кораби. Техният ремонт би донесъл повече печалба и дори бихме могли да накараме някои от тях да вземат от лененото въже.

Върджил се поколеба, след това неохотно посочи надолу.

— Заради гредите на дока е — започна да се извинява той. — Доста са стари и нестабилни и не бих искал да ги натоварвам много.

Мортън надзърна към масивните греди в дока, върху които лежеше корпусът на барката.

— Колко ще струва да ги сменим?

— По-малко от сто гвинеи — отговори Върджил разпалено, възхитен от това, че Мортън е повдигнал въпроса. — Ако ги сменим, ще бъдем в отлично състояние и ще можем да приемаме всякакви съдове.

Мортън силно се съмняваше в това и знаеше, че Върджил нарочно назовава по-малка сума за разноските. Тръгна към каретата и се замисли за акциите си в Кредитна банка, от която можеше да получи няколкостотин гвинеи.

— Ще видя дали мога да намеря парите — каза той, — а междувременно се опитай да накараш някои от собствениците на кораби да вземат от лененото въже.

Върджил кимна щастливо и отговори, че ще направи каквото може. Мортън се усъмни и в това, защото силно подозираше, че и надзирателят ненавижда лененото въже също, както и останалите. Качи се в каретата и каза на кочияша да кара към Търговската борса.

Навлязоха отново в централния район на града, където се въртеше бизнесът. Движеха се по Бент стрийт, от едната им страна бе Кралската ботаническа градина и през клоните от дърветата се виждаше залива Фарм Коув. В скалистото заливче бяха разположени няколко яхтклуба и Мортън разсеяно огледа редиците от яхти до плаващите докове.

После погледна по-съсредоточено, защото се сети за думите на Джулия. Все още му се струаха по-скоро забавни, отколкото разумни, но вече почти бе стигнал до положение, в което би опитал всичко, само и само да се освободи от въжето. Потропа по пода на каретата с бастуна си и извика на кочияша да кара към залива. Каретата зави по Мисис Макариз Роуд, улицата, която водеше до тясната ивица земя в източната страна на залива.

Каретата спря до стъпалата на пристана и Мортън започна да изучава яхтите в дока. Имаха грациозни очертания и допълнителни месингови украшения, а формата на люковете и някои други неща бяха доста необичайни. Мортън почука отново с бастуна и извика на кочияша да кара към въжарската работилница.

Това бе дълга, тясна постройка и се намираше на улицата, където бяха доставчиците на всякакво корабно оборудване и бюрата на морските компании близо до Сюркюлар Ки — главното товарно и пътническо пристанище на града. Към табелата над вратата бяха закачени къси въженца, които показваха различните диаметри ширина на въжетата, продавани тук. Имаха светлосивия цвят на новозеландския лен и рязко контрастираха с тъмнокафявия цвят на конопа.

Посещенията му тук бяха толкова редки, че когато Мортън влезе в приличащото на тунел помещение, работата по дългите работни маси спря. Надзирателят бе посивял мършав човек на име Айзак Тълк. Той пристъпи към Мортън, вдигна възлестата си ръка към челото за поздрав, а останалите осем работници го последваха.

— Все още от време на време продаваме връзки бакалска връв, сър Мортън — съобщи Айзак весело. — Нося парите в банката и изпращам документа на господин Ломан във вашата кантора, точно както той ми нареди.

Мортън знаеше всичко за тези продажби, които възлизаха едва на една гвинея, ако месецът бе успешен. Кимна, подпря се на бастуна си и се зачуди как да започне. Докато гледаше яхтите, боядисването на въжето му се струваше наистина разумно. Но сега, когато деветима мъже с измачкани работни дрехи го наблюдаваха втренчено и чакаха да чуят какво ще каже, то му се струваше напълно абсурдно. Затова смело започна.

— Знаеш бояджийницата на Бийсли на Хиксън род, нали?

Айзак премигна и бавно кимна.

— Да, сър Мортън. Как да не я знам, тя си е на същото мястото, откакто бях дете.

— Много добре. Иди при надзирателя и разбери какви материали и технологии използват. След като разбереш какво е нужно, за да боядисате това въже, иди със списъка при господин Ломан, той ще ти плати разноските. Ако се затрудниш и не можеш да научиш всичко от надзирателя, кажи ми, за да поговоря със собственика.

Девет чифта очи се бяха вперили подозрително в Мортън. Работниците автоматично бяха застанали нащрек срещу всякакво отклонение от традицията на занаята им. След това надзирателят изведнъж се засмя:

— Да боядисаме това въже като конопеното — заключи той и поклати глава. — Никой няма да се хване, сър Мортън. Конопът е здрав и твърд на пипане, а това въже тук е по-скоро като дамски гащички, да ме извините. — Всички работници се засмяха, а Айзак отново поклати глава. — Като боядисаме въжето кафяво, няма да измамим никого, та да го сметне за конопено.

— Не, няма да бъде кафяво — обясни Мортън.

Смехът замря, настъпи тишина и по лицата на хората се върнаха мрачните погледи.

— Ами какъв цвят имахте предвид? — попита Айзак предпазливо.

Мортън поправи шапката на главата си, започна да мести бастуна си по пода и чувстваше, че става смешен.

— Ами червен — отговори той притеснено. — Също и малко синьо, зелено и малко жълто. — Покашля се от неудобство, подръпна яката си. — И розово — допълни едва чуто.

Сърдитите погледи станаха гневни, а надзирателят затрепери от ярост и възмущение.

— Розово? — Не можеше да повярва на ушите си той. — Искате да направим розово въже? Розово?

Мортън кимна и изпъна рамене.

— Искам да боядисате въжетата в изброените цветове — каза той рязко. — Освен това искам образец от всеки цвят да бъде изложен навън. Сега достатъчно ясно ли е какво искам?

— Да, напълно — измърмори Айзак и лицето му замръкна като камък, когато вдигна костеливата си ръка към челото. — Искате да боядисаме корабното въже във весели цветове и да закачим образци пред работилницата, в която изкарваме хляба за семействата си с пот на чело. И макар че ще станем за смях на целия град, вие сте наш работодател и ние ще направим каквото искате.

Мортън се завъртя на пета и с тежка стъпка излезе, като затръшна вратата след себе си. Качи се в каретата и каза на кочияша да кара към Търговската борса. Отпусна се на седалката, разтреперан от гняв заради лененото въже. То се бе превърнало в кошмар и Мортън горещо съжаляваше, че изобщо се е захванал с него.

С посещението в Търговската борса настроението му не се подобри. Бе очаквал, че новината за събитията в банката предния ден

ще се разпространи, и наистина бе станало така. Неколцина познати, с които през последните години бе влизал в конфликт, едва прикриваха радостта си, а други споделяха опасенията на Мортън за влиянието, което Крийви упражнява над деловата атмосфера в града.

Освен това предпазливите му загатвания, че иска да продаде акциите си в банката не предизвикаха дори и хладен отговор. Не бе очаквал ентузиазъм, знаеше, че може да получи предложения доста под номиналната стойност на акциите, защото всяка промяна в ръководството на която и да е банка отблъскваше купувачите. Бе очевидно също, че някои бизнесмени не искаха да имат нищо общо с Крийви, а други изглежда се страхуваха да купят акции на Мортън, та Крийви да не изтълкува това като съюз срещу себе си.

Мортън не можа да се отърве от недоволството си чак до вечерта, когато седна в гостната с бебето на скута си и с Джулия. Докато галеше гладкото личице с пръста си, детето отвори уста и го захапа, а по пръста му премина остра болка.

— Зъбче! — извика Мортън във възторг. — Дейвид Александър има зъбче!

Джулия му се усмихна и му каза, че зъбчето е пробило преди два дни, но решила да го остави сам да направи откритието. Мортън внимателно повдигна устничката на детето и с възхищение погледна малката подутина на венеца. С това тежките му мисли и неудачи от деня бяха напълно забравени. Тревогите му около Крийви и другите проблеми отстъпиха пред удивлението, че синът му има зъбче.

На следващия ден проблемите на Мортън намаляха, след като се справи с някои от делата си. Докато бе в Търговската борса, успя да продаде акциите си от Кредитната банка малко под стойността им. Купувачът бе пристигнал в града неотдавна и Мортън почти не го познаваше, затова отхвърли подозрението, че може да е агент на Крийви. Сред другите дела за този ден бе и разрешената от главния счетоводител покупка на бои, химикали и големи дървени бурета за въжарската работилница.

Времето се подобри. Вместо студения морски вятър духна топъл северен бриз. Той се задържа още два дни и с него в Сидни настъпи пролетта. До края на седмицата дърветата в градските паркове разцъфнаха. Многостволи евкалипти и боронии започнаха да се

покриват в ярки цветове, по храстите се показаха дребни жълти цветчета, отваряха се огромните великолепни червени магнолии.

Когато получи писмото от Чарлс Вейл от Окланд, Мортън бързо го отвори, пробяга с поглед по него и въздъхна облекчено. Изпрати един млад чиновник да доведе Хенри, който след малко пристигна запъхтян. Хенри се разплака от радост, докато четеше писмото и не намираше думи да благодари на Мортън, след това си тръгна, за да съобщи на жена си новината и да започнат приготовленията за преместването си в Окланд.

В сухия док започнаха да подменят гредите, последваха и всички други сезонни работи. С пролетта се увеличи и броят на хората, които пристигаха или заминаваха от Сидни, а това доведе до активизиране на покупко-продажбите на недвижими имоти. Мортън си помисли, че ремонтът на къщата на Грейс стрийт трае вече много време. Но този въпрос му бе толкова неприятен, че дори не искаше да мисли за него и когато разговаряха с Бенджамин Тавиш изобщо не го споменаваха.

Мортън се стараеше да се съсредоточи повече върху бизнеса си, но му бе много трудно. Пролетта бе любимият му сезон. Дните бяха слънчеви, но приятно хладни и той извеждаше Джулия на разходка с каретата по панорамния път край морето. Тази година беше още по-приятно, защото взимаха и малкия си син. Мортън напускаше работа за по няколко часа три-четири дни всяка седмица и разхождаше в каретата Джулия и детето.

Когато Хенри и семейството му тръгнаха за Нова Зеландия, Мортън и Джулия отидоха на пристанището да ги изпратят. След като корабът потегли, Мортън върна Джулия у дома, а той отиде в кантората си. Щом влезе, началникът на кантората му каза, че Айзак Тълк е поискал да му изпратят във въжарницата някой стажант чиновник.

— За да се занимава с квитанциите и поръчките — обясни Албърт Ломан. — Положението се е усложнило. Вчера ви оставих бележка на бюрото за увеличените продажби на въже.

— Нямах време да прегледам всичко на бюрото си — отговори Мортън разсеяно, като преценяваше думите на началника на кантората, след това възкликна: — Неизпълнени поръчки? Имаме поръчки за леново въже?

— Да, за някои цветове — отвърна радостно Албърт. — Продажбите са започнали преди около две седмици и стигат до четири

и повече гвинеи на ден. Добри новини, нали, сър Мортън?

— Наистина — съгласи се Мортън енергично и се запъти към вратата. — Нека най-късно утре изпратим там чиновник.

Албърт кимна и каза, че ще се погрижи. А Мортън се втурна навън и каза на кочияша да го закара във въжарската работилница. Качи се в каретата, отпусна се и въздъхна доволно, сякаш огромен товар бе паднал от раменете му.

Обикновено на тази улица спираха каруци и фургони за доставки на корабно оборудване, но когато Мортън пристигна, пред въжарската работилница бяха спрели пет карети. Вътре всичко вреше и кипеше от работа. В най-далечния край на сградата работниците боядисваха въжетата в бурета и ги закачаха на стойки да се сушат. Клиентите разглеждаха ярко боядисаните намотки въжета, струпани от едната страна, а Айзак се ровеше в купищата квитанции и други документи на една от масите. Мортън познаваше всички клиенти и ги поздрави.

— Чудесна идея, сър Мортън! — извика весело един от тях, а другите енергично закимаха с глави в знак на съгласие.

— Всъщност това е най-добрата идея от години насам. Тези въжета са идеални за такелажите на яхтите.

— Радвам се, че ви харесват — отговори Мортън, — но заслугата за тази идея е на жена ми. Изцяло нейна беше.

— Тогава ще изразя доволството си пред лейди Джулия — продължи клиентът. — Ще ѝ изпратя бутилка вино с благодарствена бележка.

— Нека бъде „Кампдън парк шардоне“ — отвърна Мортън, като потупваше корема си, предвкусвайки хубавото вино. — Тя ще се радва да изпие една чаша, а аз ще се радвам да оправдая останалото вместо нея.

Всички се засмяха заедно с Мортън, който пристъпи към Айзак. Надзирателят бе объркан от необичайната работа и сортираше бумагите с големите си костеливи ръце.

— Утре ще пристигне млад чиновник, който ще се занимава с всичко това, Айзак — съобщи му Мортън.

Надзирателят се усмихна кисело и кимна.

— Ще ви бъда благодарен, сър Мортън. Знаете ли, сега, когато вече се занимаваме с това боядисване, ние тук смятаме, че не е толкова лошо. А когато говоря за благодарност, точно това изпитваме към вас,

че ни задържахте на работа, когато тази работилница само ви изсмукваше парите. Никой друг работодател в града не би постъпил така.

— Е, това вече свърши, нали? — отбеляза Мортън. — И когато организираме тук всичко добре, ще помисля и за увеличение на надниците ви.

— Много мило от ваша страна, като имаме предвид, че досега имахте само разходи с тази работилница. Но ние ще бъдем доволни и ще си изкараме парите.

Някои от клиентите бяха направили вече избора си и Айзак отиде при тях, а Мортън се сбогува и си тръгна. На връщане към Кингс Крос спря каретата пред бижутерски магазин. Когато търговецът му подбра някои накити, една брошка, инкрустирана с диаманти, веднага привлече погледа на Мортън. Струваше над четиридесет гвинеи, повече отколкото можеше да си позволи за подарък, но я купи.

Вечерта Джулия бе във възторг от брошката. Но, както Мортън бе очаквал, още повече бе доволна от това, че идеята ѝ бе превърнала въжарската работилница в източник на доходи. Бе доволна също като Мортън още и затова, че Хенри и семейството му са на път към новия си дом и към едно ново начало, а всички останали проблеми на Мортън изглеждаха много далечни.

Но на следващия ден, докато бе в Търговската борса, те отново ясно изплуваха. Той проучваше току-що изнесените данни на дъската за обявления, когато чу как зад него изскърца една дебела дъска на пода, а след това и тихия, тънък глас на Крийви:

— Бихме могли да си сътрудничим, знаете ли — каза Крийви тихо, за да не могат другите да го чуят. — Може би съм ви недооценил. Но както и да е, сега сме на нож, а не трябва да е така. Тук, в Сидни, има простор и за двама ни, а обединени можем да го завладеем целия.

Мортън погледна през рамо, после се извърна. Крийви приличаше на масив от облечена плът, малките му очички надничаха измежду гънките тлъстина.

— Наистина не сте ме дооценили — отговори Мортън. — Ние с вас не можем да си сътрудничим в нищо. Имам принципи, към които се придържам, а вие очевидно нямате никакви.

Широкото подпухнало лице на Крийви остана непроницаемо, но очите му светнаха от гняв при този отказ.

— Принципи? — каза той саркастично. — Много хубави думи от устата на сина на стар каторжник.

— Да, баща ми е освободен каторжник — призна Мортън. — И той е човек с високи принципи. Обичам баща си, уважавам го и му се възхищавам. Можете ли и вие да кажете същото за своя баща и ще могат ли децата ви един ден да кажат същото за вас?

Свинските очички на Крийви не издаваха друго, освен ярост и Мортън осъзна, че това, което бе казал, бяха само празни думи за събеседника му. Понятията нямаха значение за Крийви. С тежка и тромава походка огромният, надменен бизнесмен излезе от борсата.

В залата бе настъпила тишина и разговорите се възобновиха, когато Мортън се обърна отново към дъската с обявленията. Никой не бе чул какво си бяха казали двамата бизнесмени и сега всичко гъмжеше от предположения. Мортън знаеше защо дебелият говореше тихо и избягваше публична свада — той предпочиташе тайните удари, нож в гърба пред открития конфликт.

Знаеше също, че Крийви ще му създаде още неприятности, оставаше да се види само от какво естество. Това стана ясно след два дни, когато бе спешно повикан в Търговската банка. Бе оставен акционер и директор в нея. Банката приемаше депозитни влогове и извършваше други финансови услуги, но основната ѝ дейност бе да отпуска търговски кредити. Тази сутрин Кредитната банка бе намалила лихвения процент за търговските и за всички други видове заеми.

Другите директори искаха да направят същото, но Мортън бе непоклатимо против. Обясни им, че ако постъпват така, ще са нужни само няколко неизплатени заема, за да започне банката да губи. Крийви бе принудил банката си да работи на загуба, но за тях би било безсмислено да правят същото. Някои от директорите искаха да намалят лихвата временно, но Мортън отхвърли идеята и обясни, че от това ще има по-голяма вреда, отколкото полза.

През целия разговор не бе повдигнат въпросът защо другата банка намалява лихвения процент, защото всички знаеха — Крийви бе започнал акция, с цел да постави под свой контрол банките в Сидни и бе готов да загуби много пари, само за да постигне тази цел. Ако можеше да докара банките без много големи приходи до неплатежоспособност и отслабеше другите, така че да приемат неговото ръководство, той щеше да стане господар на положението.

Банките бяха основата на търговската дейност и чрез тях той щеше да контролира до голяма степен целия бизнес в града.

Когато заседанието свърши, Мортън бе убедил останалите директори да не правят нищо засега, но знаеше, че му предстоят още разговори в тази насока. От началото на златната треска бяха основани редица банки, повечето от тях малки, с неопитни директори. Ако те намаляха лихвения процент, това би упражнило още по-голям натиск върху останалите. След заседанието Мортън отиде в Търговската борса и се срещна с няколко души — директори на банки. Поговори с тях и им препоръча да не намаляват лихвения процент, а след това посети други на работните им места.

Тези посещения му отнемаха по няколко часа през следващите дни, когато той сместваше между работата си и времето, което прекарваше със семейството си. След разговорите с директорите на банки в града той успя да създаде единна опозиция, а тогава за Крийви щеше да стане по-трудно и да му излезе по-скъпо, ако продължеше с опитите да се наложи. Но всички директори предпочитаха да останат на заден план, никой не искаше открито да се съюзи с Мортън и да си навлече гнева на Крийви.

При тези си посещения Мортън научи, че Крийви е започнал да изкупува ипотеките от другите банки, още една тактика за установяване на контрол. И това струваше скъпо, защото Крийви трябваше да плаща и премиите, които се полагаха на банките, когато продаваха ипотеките. Мортън също имаше ипотеката за къщата на Грейс стрийт, дължима на Търговската банка. Той я изплати, за да не може Крийви да я купи, макар за това да отидоха всичките му средства, получени от продажбата на акциите му в Кредитната банка, която Крийви бе узурпирал, както и другите средства.

Освен че дълбоко накърни финансовите му запаси, изплащането на ипотеката напомни на Мортън, че по неизвестно какви причини къщата на Грейс стрийт още не е готова за даване под наем. Върна се на Кингс Крос с намерението веднага да поговори с Бенджамин по този въпрос. Но щом мина през входа на кантората, Бенджамин прекоси главната канцелария и го попита дали могат да разговарят насаме.

Очевидно Бенджамин бе много разтревожен и искаше съвет. Мортън го заведе в офиса си, покани го да седне на стола до бюрото си

и попита какво става.

— Напоследък се срещах с една дама — прошепна Бенджамин тъжно. — Обичам я от цялото си сърце, но тя е омъжена. А сега носи моето дете.

Мортън въздъхна и поклати глава и тъжно, и сърдито.

— Защо не се поучи от моите грешки? — попита той Бенджамин. — Някъде трябва да имам син, който вече е мъж, а дори не знам дали е жив. Сега ти си баща на дете, което никога няма да можеш да обявиш за свое. — Отново въздъхна и поклати глава. — Е, коя е тя?

— Госпожа Бевърли Крийви — измърмори Бенджамин отчаяно.

Мортън мигновено се изправи и зяпна от изненада.

— Бевърли Крийви? — възкликна той. — Напълно ли си загубил ума си? От всички жени в Сидни ти си избираш единствената, която... — Мортън млъкна и се приближи до вратата. Заклучи я, върна се на бюрото, наведе се към Бенджамин и сърдито му изръмжа: — Както много добре знаеш, видял съм се в чудо как да се справя с машинациите на този човек. И как очакваш да те защитят от отмъщението му заради това, че си се забавлявал с жена му?

— Да ме защитите? — изломоти Бенджамин разсеяно.

— Разбира се, да те защитя! — отвърна Мортън троснато, като се отпусна в стола си. — Да не мислиш, че ще те оставя сам срещу него? Ще те смаже като муха. — Мортън потърка слепоочията си с пръсти, като се стараяше да овладее гнева си. — От колко време е тази история, Бенджамин?

— От няколко месеца, от зимата.

Мортън се намръщи замислено, изненадан, че е минало толкова много време.

— Е, много потаен си бил. Ако той не е загреял досега, може и да не се сети, стига да си много внимателен. Но помни ми думата, ще дойде време, когато ще се измъчваш от угризения, че не можеш да поискаш... — той спря наред думата, защото Бенджамин поклати глава. — Какво има?

— Крийви никога... — заколеба се той, после продължи: — Крийви не е и никога не е бил истински съпруг, ако ме разбирате правилно, сър Мортън.

— Разбирам — отвърна Мортън мрачно. — И с това попадаме в чудесна каша, нали? Е, ще трябва да измислим някакъв изход...

Гласът му секна, когато единственото възможно разрешение му мина през ума. След това, за да скрие сълзите, които изведнъж напълниха очите му, Мортън се изправи и се приближи до прозореца, сякаш гледаше и мислеше. Досега не бе осъзнал колко много всъщност обича Бенджамин и искрено съжаляваше за това, което трябваше да предприеме.

Мортън премигна, върна се на бюрото и седна.

— Ще трябва да те изпратя някъде, Бенджамин. Наистина не искам, но просто нямаме алтернатива.

— Не мога да замина без Бевърли, сър Мортън — отвърна Бенджамин бързо. — За мен тя е повече от живота ми и не мога...

— Разбира се, че не — прекъсна го Мортън бодро. — Тя ще замине с теб, но трябва да се направи по такъв начин, че Крийви никога да не открие какво е станало с нея. Познаваш ли някого в Окланд?

— Само господин Нюкоум, сър Мортън, друг никого.

— Добре, значи ще отидеш там. Там положително никой няма да я познае, защото и тук малцина са я виждали. Ще заминете като съпружеска двойка с фалшиви имена. Джон и Мери Хоторн, например. Ще пиша на Хенри Нюкоум, за да го помоля да ви помогне да се устроите и да ти намери работа. Някой в кантората забелязал ли е колко си потиснат.

Настроението на Бенджамин се бе променило, сега той усмихнат кимна:

— Господин Ломан и някои други ме питаха какво става. Отговорих им, че не се чувствам добре, но те изглежда не повярваха на тази причина.

— Отлично. Когато слезеш долу, кажи им, че си получил писмо от Роджър Хейнс в Бомбай. Когато той бе тук, често ми говореше, че си обещаващ млад човек. Ще им кажеш, че Роджър ти е предложил съдружие, но си притеснен, защото не ти се иска да заминаваш оттук. Сега, след като си поговорил с мен, всичко се е изяснило и ти заминаваш за Бомбай.

— Това е прекрасно, сър Мортън! — възкликна Бенджамин щастлив. — Когато замина, всички ще мислят, че съм в Бомбай.

Бевърли просто ще изчезне, което няма да има никаква връзка с моето заминаване — така ще смятат другите. Но как можем да заминем заедно, без да ни видят?

— Вчера видях на улицата стария капитан Джуд Барнс — каза Мортън замислено, — а той непрекъснато плава от тук до Нова Зеландия. Бих му доверил дори живота си, защото е напълно дискретен, а познава водите в този район отпреди да се родя. Когато разкажеш на всички долу историята си, иди да го потърсиш в моряшкото общежитие. Уреди ми среща с него утре в някое тихо място.

Бенджамин закима щастливо. Лицето му бе зачервено от радост и благодарност, когато двамата с Мортън се изправиха. И двамата не знаеха как да изразят чувствата си и спонтанно се прегърнаха с обич. Бенджамин тръгна, а Мортън седна на бюрото, взе писалка и хартия, за да пише на Хенри Ньюкоум.

Потопи перото в мастилницата, изпълнен с тъга, че трябва да отпрати Бенджамин и че може би никога вече няма да го види. Но въпросът, който смяташе да обсъди с младия човек, получи пълен отговор, защото сега бе ясно защо къщата на Грейс стрийт още не бе готова за даване под наем. Като се усмихна развеселен, Мортън започна писмото.

Подбираше внимателно думите и описа „Джон Хоторн“ по начин, от който Хенри Ньюкоум щеше да разбере, че става дума за Бенджамин и че това се пази в тайна. Когато свърши писмото, Мортън го занесе долу, за да го изпратят. Главната канцелария бръмчеше от разговори за късмета на Бенджамин с предложеното му партньорство в Бомбай. Бенджамин бе излязъл и когато се върна по-късно, се качи в офиса на Мортън. Бе намерил капитан Барнс и бе говорил с него. Срещата му с Мортън щеше да стане на другия ден в малка кръчма близо до моряшкото общежитие.

На следващия ден Мортън отиде в кръчмата. В този ранен час в нея нямаше никого, освен стария моряк, седнал на една ъглова маса. Капитан Джуд Барнс бе надхвърлил седемдесетте, бе едър мъж, с развяваща се бяла брада и лице, сбръчкано като стара кожа. Напомняше на Мортън за баща му, който въпреки напредналата възраст, също бе силна, властна фигура.

Мортън плати на бара две брендите, занесе ги на масата и преди да свършат питието, деловият въпрос бе уреден. В момента корабът на капитан Барнс се товареше, за което щяха да са нужни още три дни и той възнамеряваше да отплава за Нова Зеландия с ранния отлив веднага след това. Крайно дискретен, той не прояви любопитство кои ще бъдат двамата му пътници, нито пък защо трябва да бъдат качени на борда по този необикновен начин. Мортън заплати цената за каютата, стисна ръката на капитана и си тръгна.

На път за Кингс Крос се отби в Търговската борса. Новината за Бенджамин вече се бе разчула и няколко души поговориха с Мортън за това. Погледна списъка със заминаващи кораби и видя, че сутринта, когато капитан Барнс ще отплава, има кораб за Тринкомали, Цейлон. Когато се върна в кантората, Мортън каза на Бенджамин да съобщи на всички, че заминава с този кораб и че от Тринкомали ще продължи за Бомбай.

Всичко друго, което трябваше да се уреди, мина също толкова гладко, както и срещата с капитан Барнс. Бенджамин закри банковата си сметка, предупреди, че напуска жилището и си приготви багажа. Уговори се за всичко с Бевърли и каза на Мортън, че единственият проблем, който тя ще има, ще бъде да скрие радостта си, докато настъпи време да тръгнат. Последния следобед Мортън изпрати да купят вино, за да може персоналът на кантората да вдигне тост за успеха на Бенджамин в новия му живот.

Сутринта Мортън стана часове преди зазоряване, движеше се тихо и внимаваше да не събуди Джулия. Обръсна се, облече се и слезе в конюшната, където впрегна един кон в двуколката. Градът бе обвит в гъста мъгла, която с тъмнината, правеше фенерите на двуколката практически безполезни. Мортън на няколко пъти едва не се изгуби по улиците, но най-накрая стигна до къщата на Грейс стрийт.

Когато спря до вратата за карети, от тъмнината изплуваха Бенджамин и Бевърли. Бенджамин натрупа багажа зад седалката, а Бевърли с радостен шепот толкова възторжено благодареше на Мортън, че на него му стана неудобно. После и тримата се сгушиха на седалката и потеглиха към Кралската ботаническа градина. Когато свиха по Мисис Макариз роуд, мъглата бе толкова гъста, че Бенджамин трябваше да слезе от коня. Скоро се показа някаква светлинка, която

постепенно се засили и те видяха, че това е фенерът на един моряк, застанал на стълбите на пристана.

Щом двуколката спря, до стълбите се появи още един моряк, който помогна на другия да пренесат багажа до лодката. Мортън прегърна Бенджамин на сбогуване, после се обърна към Бевърли. Тя го прегърна и целуна.

— Ние с Бенджамин никога няма да можем да ви се отплатим за добрината, сър Мортън, но вие винаги ще бъдете в сърцата, в мислите, в молитвите ни.

Мортън я целуна, след това Бенджамин я хвана за ръка и поведе по стълбите след моряка с фенера. Всички изчезнаха в мрака. След миг се чу как греблата поскърцват и порят водата. Когато шумът заглъхна и остана само плясъкът на вълните във вълнолома, Мортън се качи на двуколката и потегли.

Върна се у дома, когато настъпваше утрото, а бризът разпръсваше мъглата. Влезе и разбра, че всичките му усилия да не събуди Джулия са били напразни. Тя бе станала отдавна, бе събудила по-рано и готвачката. По време на изобилната закуска с яйца, шунка и препечени филии двамата говориха за станалото тази сутрин.

Мортън бе разказал на Джулия за положението още същия ден, когато той сам го научи. Тя бе много щастлива, че Бевърли ще избяга от оковите на брака си, но бе посъветвала Мортън много да внимава. Мортън бе сигурен, че е постъпил точно така и че е уредил всичко по такъв начин, че Крийви никога да не открие какво точно се е случило.

— Всичко стана точно, както бе предвидено — заяви Мортън доволен. — Сигурен съм, че Крийви никога няма да разбере какво е станало с жена му.

— Не можеш да си сигурен, скъпи Мортън — каза Джулия. — Докато не разбереш как е научил подробностите за къщата на Грейс стрийт, не можеш да бъдеш абсолютно сигурен, че ще запазиш нещо в тайна от него.

— Но в този случай единствените, които знаеха, са Бенджамин, Бевърли и аз. И ти, разбира се. Всички други са уверени, че Бенджамин е тръгнал за Бомбай. За всички други, освен за нас четиримата, Бевърли просто е изчезнала, без никаква връзка с отпътуването на Бенджамин.

— Ние сме единствените, които знаем всичко — поправи го Джулия. — Но отделни факти са известни и на другите. Например моряците на капитан Джуд знаят, че мъж и жена са се качили на кораба тази сутрин по много необичаен начин. Но сигурно е вярно, че в този случай се знае много по-малко, отколкото за къщата.

Тя се усмихна и сви рамене, като пропъди мислите по този въпрос.

— Бенджамин и Бевърли ще бъдат много щастливи в Нова Зеландия. Чувала съм, че там било много приятно.

Мортън се съгласи и продължиха да говорят за Нова Зеландия. Но подсъзнателно се чувстваше леко притеснен и съжаляваше, че жена му не бе по-категорична, когато каза, че Крийви никога няма да разбере какво е станало. Много пъти Мортън бе откривал, че с острия си ум Джулия интуитивно прозираше възможни изходи от дадена ситуация, които той самият не бе догледал.

15.

— Прав беше, Джереми — провикна се Бъги щастливо от дъното на изкопа под каменния корниз. — Тук има вода!

Джереми пусна самоделния си тежък чук и пристъпи към изкопа до пресъхналото речно корито под корниза от вулканична скала, която говореше за наличието на гранитна основа на около метър под земята. Изкопът бе близо два метра дълбок и от песъчливата почва край ботушите на Бъги извираше вода.

— След още около половин метър ще стигнеш до основната скала — му каза Джереми, — и тогава ще имаме обилна вода.

Бъги продължи да работи, като къртеше късове земя с остър кол, след това ги товареше на широко парче дървесна кора, с което ги изнасяше от изкопа. Джереми се върна при голямата плоска скала и взе отново чука си, който представляваше голям отломък от вулканичен камък, привързан за дебела тояга. Скалата бе мек конгломерат и Джереми продължи да откъртва парчета от центъра ѝ, за да се образува вдлъбнатина, която щеше да задържи водата. Топлото пролетно ноемврийско слънце грееше върху широкия улей, издълбан от потоците. От другата страна на речното корито бяха спънати два оседлани и два товарни коня, които пощипваха тревицата, покарала след последния дъжд. Но те едва се докосваха до зеленината, бяха жадни, тъй като не бяха пили вода от предния ден.

След малко Бъги извика, че е стигнал до основната скала. Джереми огледа вдлъбнатината доволен, хвърли чука и отново приближи до изкопа. Бе дълбок над два метра, а Бъги стоеше в няколко сантиметра вода. Джереми се надвеси, хвана здраво ръката на другаря си и го издърпа нагоре.

Бъги изтърси праха от косата и брадата си и се приближи до плоската скала.

— Ще стане хубава поилка за животните — отбеляза той. — Но как ще докараме водата дотук.

— Донеси платнище и въжета и ще ти покажа — отвърна Джереми. Бъги се запъти към конете, а Джереми взе бравичката си и

отиде при младите дръвчета, от които си бе отрязал дръжка за чука. Отсече две тънки къси издънки и ги окастри, след това ги преви на кръг и завърза платнището и въжетата, Джереми отрязва две парчета от брезента, вкара ги в обръчите, проби с ножа си дупка по краищата и завърза двете парчета с въже за обръчите. Получиха се своеобразни кофи — с въжето, вързано за дървения обръч, можеха да се спускат във водата, а камъкът на платненото дъно щеше да ги тегли надолу. Бъги наблюдаваше и се усмихваше изумен.

— Наистина си научил много, докато си бил сред аборигените, Джереми. Намираш вода там, където изобщо я няма, и можеш да правиш всякакви неща.

— Е, аборигените нямат платнища — засмя се Джереми. — Но се научих да използвам това, което имам под ръка, да се справям без сложни инструменти. Конете ще полудеят щом усетят водата, затова ги доведи, а аз ще започна да пълня кофите.

Бъги се върна при конете, а Джереми хвърли кофите в изкопа. След като се потопиха, той ги издърпа с въжетата и ги понесе към плоската скала. Бъги водеше конете през пресъхналото корито и животните се втурнаха неудържимо към водата, като повлякоха здравия набит пастир. Джереми изля водата във вдлъбнатината, а конете вече се бутаха, за да се наредят около малкото езерце. Бъги взе една от кофите и двамата с Джереми донесоха още вода. След като няколко пъти отидоха и се върнаха, Бъги се зачуди дали водата от изкопа може да секне.

— Доколкото знам, не — отговори Джереми. — Но аборигените винаги връщат изкопаната пръст в ямата или покриват с клони и кора от дървета.

Когато конете се напиха до насита, Бъги ги върна при тревицата, която те сега лакомо започнаха да пасат. Джереми се изкачи по речното корито до храстите, започна да сече клони и да ги хвърля надолу. Бъги отиде до близките евкалиптови дървета и събра широките парчета кора, изпадали от тях.

Докато привършиха събирането на храсти и кори, пръстта бе започнала да се утаява по дъното на изкопа. Джереми потопи една кофа, и след като той и Бъги задоволиха жаждата си, напълни своето облечено в кожа шише и металическата манерка на Бъги.

Взеха да затрупват изкопа с клони, а най-отгоре го покриха с кора. После отидоха при конете. Качиха се на оседланите и поведоха товарните по стръмния бряг, отдалечавайки се от кладенеца.

Далечната пустош на Куинсланд се простираше до хоризонта във всички посоки без никакъв признак за цивилизация. Гъстите храсталаци, които покриваха хълмовете и долините, на места отстъпваха на саваната, където сред високо избуялата трева спинифекс тук-там растяха дървета. Животните не бяха свикнали с човешките същества и червеното кенгуру, синята змия стрелец и птиците ему се спираха, надничаха любопитно, после се шмугваха в гъстата растителност пред конете. В небето кръжаха какви ли не птици и големи ята от шумни пъстроцветни папагали от най-различни породи.

Пейзажът много приличаше на този в Нов Южен Уейлс и Джереми също толкова го харесваше. Това бе естествената му среда, той сякаш бе част от нея. Но не се чувстваше по-привързан към Пустошта в Куинсланд, отколкото, към която и да е друга част на дивите области. Когато видя тези земи за първи път, разбра, че мястото, към което истински принадлежи, бе другаде. Щеше да остане тук за известно време, после да продължи странстванията си.

Изкачиха се до върха на хълма, Джереми дръпна юздите и огледа местността. На няколко мили северно имаше група евкалипти, което говореше, че може да има й вода. Двамата с Бъги се насочиха към дърветата. На около километър от хълма пред тях изтича младо диво биче. В сравнение с домашните животни то бе слабо и бързо. Бе самотно животно, прогонено от стадото от друг бик водач.

През последните няколко дни бяха виждали диви овце и коне и тук-там по някой див бик. Още по-важно бе, че бяха забелязали следи край непресъхналите езерца, което показваше, че наоколо има доста див добитък. Когато още едно биче, прогонено от стадото, изтича през храсталака пред тях, Бъги се усмихна и кимна доволно:

— Все повече добитък ще срещаме, Джереми.

— Да, а всъщност още не го търсим. А когато започнем да търсим, ще намерим колкото искаме.

— Знам, че ще го намериш — засмя се Бъги. — Видях те как откри изгубените овце. Колко искаш да събереш в едно стадо?

— Стотина глави, заедно с телетата. Както разправяха пастирите във фермата на Бивън, за добитъка плащат по десет-дванайсет

шилинга на глава в Бък. Петдесет или шейсет гвинеи ще са добри пари за няколко седмици работа.

Бъги разпалено се съгласи и се засмя щастливо. Не след дълго, когато доближиха дърветата край реката, залязващото слънце огря едно езерце. Бе малко и плитко и Джереми знаеше, че ще пресъхне, когато времето се затопли. Така бе станало с всички езерца, които бяха видели досега.

Разседлаха конете, като ги оставиха да пасат високата трева сред дърветата, после запалиха огън. Бъги започна да приготвя вечерята, а Джереми пообиколи езерцето, като изучаваше следите от животни във влажната почва и откри, че някои от тях са от млади бичета. Върна се по здрач, точно когато Бъги сваляше канчетата от огъня и сипваше храната в чиниите им.

Докато вечеряха, Бъги заговори за плодородната и добре напоена земя в района на река Дарлинг. Джереми само сви рамене — за него други неща бяха по-важни.

— Не съм виждал по-гъсто населена земя, освен около големите градове — каза Джереми. — Някои предпочитат това, но аз бих искал край мен да има малко хора и повече земя, както е тук.

— Да, ти си човек на Пустошта, няма съмнение — отбеляза Бъги. — А онези във фермата Бивън не мислеха, че е разумно да идваме тук, в сухите земи, за да намерим добитък, нали?

Джереми се засмя и кимна в знак на съгласие. Всички, включително и собственикът, мислеха, че това е напълно безполезно. Бяха убедени, че добитъкът ще умре от жажда, преди да го поведат към долината на Дарлинг. Освен това, според пастирите, такава експедиция била и опасна. За тях далечната Пустош бе непознато, страшно място, където човек лесно може да се изгуби или да умре от жажда и глад. Смятаха, че подивелият добитък е също толкова опасен, колкото глиганите.

Последното тревожеше и Бъги.

— Не сме виждали бикове със стада — каза той загрижен, а изпъкналите му очи светеха от огъня. — Те могат да бъдат заплаха за нас.

— Ако не можем да се справим с тях по друг начин, ще ги застрелям — отвърна Джереми. — Не ме тревожат приказките на онези хора, защото не бяха прави за много неща.

— Е, те не са хора от пустота, каквито сме ние с тебе, и особено ти. За вода няма да се тревожим, нали?

— Не, можем да поим добитъка от кладенеца, който изкопахме днес, и това ще им стигне, докато се придвижим до голямото езеро на юг оттук. Оттам ще ги закараме до рекичката, която открихме, а след това ще бъдем в долината на Дарлинг. Ако се движим на север и на запад от тук, или ще намираме вода, или ще копаем навсякъде, където спираме с добитъка.

— Ами кошара, в която да го държим, докато търсим други животни? За да построим кошара, ще ни бъдат нужни седмици.

— Когато имаме нужда от кошара, ще измислим нещо.

Бъги кимна, доволен от този отговор, и продължиха да разговарят за други неща. Едно изказване, което Джереми бе чул във фермата Бивън, го бе заинтригувало и той все мислеше за него. Собственикът бе казал, че в Брисбейн добитъкът се продавал по трийсет шилинга или дори повече, защото местните животни били малко, а много добитък трябвало да се докарва с параход. Между равнината на Дарлинг и Брисбейн лежеше Големият вододел и всички смятаха, че е непроходим дори и пеша. Но Джереми знаеше, че в планината трябва да има утъпкани от аборигените пътеки, някои от които сигурно щяха да са подходящи за малко стадо.

След вечерята Джереми и Бъги се завиха с одеялата си до огъня. Преди зазоряване те вече бяха на крак, направиха чай и сгряха остатъка от вечерята. Когато слънцето се показа, оседлаха конете и потеглиха на северозапад, за да търсят друг воден източник.

След няколко часа намериха езерце, в което водата щеше да се задържи през цялото лято. На другия ден продължиха да търсят до късния следобед и Джереми вече беше почнал да мисли, че ще трябва отново да копаят, когато видя следи от животни, водещи към скалист хълм. Проследи ги и откри каквото търсеше. В подножието на хълма имаше извор. По каменистата почва покрай него нямаше растителност, затова наличието на вода не се забелязваше отдалеч.

На следващия ден трябваше да изкопаят кладенец, на другия — също. Продължаваха да яздат на северозапад, а местността ставаше все по-голяма и езерцата — още по-редки. Срещаха повече животни, а Джереми видя дори и няколко малки стада. Започна да мисли по какъв начин да избегне строенето на кошара.

Откри начина в един ранен следобед точно когато намери и езеро. След като бяха яздили от изгрев, стигнаха до тясна долина между два хълма. В единия край на долината имаше дървета и избуяла растителност, което означаваше, че има вода, а като се приближиха до хълмовете, Джереми забеляза, че склоновете им, спускащи се към долината, са твърде стръмни и животните не биха могли да се катерят по тях. Когато навлязоха в долината, Джереми откри и други качества на мястото, които го правеха подходящо за нуждите им. В по-близкия си край долината не бе повече от шейсет метра широка, а след това се простираше огромна площ с високи треви и дървета. В далечния край широчината бе едва колкото да мине потокът, който се образуваше след дъжд и пълнеше езерото.

Езерото бе голямо и дълбоко, в него водата би се запазила и през лятото, а от другата страна на долината растяха чемширови дървета, много подходящи за колчета за заграждението. След като устрои лагер си до езерото, Джереми и Бъги извадиха брадвите и започнаха да секат дървета. В късния следобед Джереми видя малко стадо да се приближава до езерото, но животните се изплашиха от звука на брадвите и се втурнаха назад.

До залез Джереми и Бъги бяха повалили и окастрили десетина високи, стройни дървета. На следващата сутрин Бъги продължи да сече, да сваля клоните от дърветата, а Джереми ги довлечаше до по-широкия отвор на долината, за да го прегради. Докато подреждаше коловете зигзагообразно, Джереми си припомни една нощ преди много години, когато Джарбо Чарли му бе показал как най-добре се прави ограда от колове.

До залез-слънце на третия ден и двата входа на долината бяха преградени, като в по-късата ограда направиха и една порта. Призори на следващия ден Джереми и Бъги яхнаха конете и потеглиха. Джереми знаеше, че бичетата започват да пасат рано сутрин и че предпочитат високата твърда трева спинифекс пред другата растителност. От билото на хълма на няколко километра пред тях се ширна саваната и двамата с Бъги се отправиха натам.

В малко стадо след тревите имаше десет крави, четири юници и половин дузина телета. Имаше и един голям, агресивен бик с широко разположени, готови за бой рога. Той започна да рие земята и да мучи застрашително, докато Джереми и Бъги обикаляха край стадото и

бавно се приближаваха, като плющяха с пастирските си камшици, за да подкарат животните към долината.

— По-добре мини напред и го застреляй, Джереми — предложи Бъги нервно, а в изпъкналите му очи се четеше тревога.

— Не, най-напред ще се опитам да го прогоня — отвърна Джереми. Не искаше да убива животни, освен при необходимост. — Може да избяга, ако го перна с камшика. Отстрани се, за да не се втурне към теб.

Бъги с готовност се подчини, обърна коня си и застана на около петдесет метра от бика. Оттам започна с тревога да следи какво ще стане. Стадото избяга в храсталаците, бикът ревеше и клатеше дългите си рога, а изпод мощните му копита хвърчаха големи парчета земя. Конят на Джереми бе изплашен, затова младежът стисна здраво юздите и го пришпорваше, докато се приближаваше към бика и плющеше с камшик.

Бикът наведе глава и премина в атака, а конят на Джереми се опита да избяга. Джереми обърна коня си, като се оглеждаше назад и размахваше камшик. Бикът бе твърде едър и мускулест и не можеше да се сравнява с коня по пъргавина. Той рязко спря и отново се втурна, докато Джереми правеше кръг около него. Стовари края на камшика върху гърба на животното, но то само изрева разярено и удвои усилията си да настигне коня.

Ставаше все по-трудно да се управлява изплашения кон, очите му светеха от ужас и се мъчеше да се отърве от юздата. Най-накрая Джереми се отказа, пусна камшика и извади пистолета. Зареди го, бързо се прицели и натисна спусъка. От изстрела краката на животното се подвиха и то рухна на земята — улучено бе в главата.

— Това бе рядко зрелище! — извика Бъги, като се приближаваше до бика, — А ти се справи много добре с пистолета.

— Специалист ме е учил да стрелям — отвърна Джереми, слезе от коня, нави камшика си и отново се метна на седлото. — Сега, след като се наложи да убия този бик, не можем да го оставим да изгние. Ти го одери и отрежи малко месо, докато аз потърся стадото.

Бъги кимна, слезе от коня си и го спъна, а Джереми тръгна в посоката, където бяха избягали младите животни. Отначало се бяха разпръснали и бяха оставили ветрилообразни дири сред тревите. След няколко метра бяха спрели и стадният им инстинкт ги бе събрал

отново. Джереми тръгна по следите и ги намери на около два километра, където пасяха мирно на една поляна.

Когато Джереми се върна, Бъги бе одрал кожата и бе увил в нея филето и други вкусни парчета месо. Завърза я зад седлото си и двамата тръгнаха към животните. Бе много по-трудно да се карат отколкото овцете, но не бе невъзможно. Някои непрекъснато се опитваха да се отклонят, докато основната част от стадото се движеше към долината, но се връщаха при другите, щом Джереми или Бъги ги обикаляха отстрани.

Когато приближиха на километър от долината, Бъги тръгна напред, за да отвори портата. Дивите бичета и юници се заколебаха пред оградата, след това се скупчиха край вратата, когато чуха плющенето на камшика. Като затвори портата зад животните, Джереми и Бъги се отправиха към лагера си. Простряха кожата да се суши, закачиха на едно дърво месото, увито в платнище, за да не го кацат мухи, след това се качиха на конете и отново излязоха от долината.

Бе пладне и Джереми знаеше, че по това време повечето животни лежат на някое тихо място и преживят. С Бъги претърсваха гъсталаците и в ранния следобед намериха още едно стадо. Бикът не бе толкова агресивен, както първия, и избяга, когато Джереми стовари камшика си върху него. После подкараха стадото към долината.

На другия ден можаха да намерят само едно стадо, но на следващия откараха две стада в долината. Броят на говедата, които пасяха в долината, постоянно се увеличаваше. Отначало животните се държаха колкото може по-далеч от лагера край езерото, но постепенно почнаха да не се плашат от Джереми и Бъги. От странстванията си в търсене на храна и вода животните бяха доста изпосталели, и сега, сред спокойствието и пашата в долината, започнаха да се охранват.

Когато се събраха около сто крави и волове и петдесетина телета, Джереми реши, че това е максимумът, с който ще могат да се справят. Изчака още два дни, за да привикнат с хората и последните прибрани животни, като от време на време той и Бъги обикаляха сред тях, докато пасяха. В края на втория ден престанаха да се стряскат при вида на конете. Тази нощ Джереми и Бъги спаха малко. Станаха часове преди развиделяване и свалиха част от загражденията, за да могат животните

свободно да влизат в долината и да пият от езерото. Когато настъпи утрото, подкараха добитъка.

Това бе първата от много безсънни нощи за Джереми и Бъги, докато караха добитъка по криволичещите пътеки между кладенците. Подивелите животни имаха много по-слабо развито стадно чувство от овцете, бяха по-склонни да се отдалечават сами, когато стадото спираше за нощувка. Допълнителни трудности създаваха и кучетата динго, които вървяха по следите им. Макар да можеха да се преборят с напълно израснало биче, те си избираха за плячка слабите, болните и младите животни. Нощем воят им се чуваше от всички страни, а от това кравите с телетата ставаха неспокойни.

За кучетата динго не бе трудно да следват стадото, защото Джереми не караше добитъка да бърза — животните можеха пътьом да пасат и да наддават на тегло. Скоро бичетата и юниците заприличаха на домашни животни по вид и по поведение, станаха по-угоени и покротки. Напълно свикнаха, че Джереми и Бъги са постоянно край тях, а вечер, когато спираха за водопой, жадните животни ги обкръжаваха от всички страни и едва не стъпкваха пастирите си, докато им извадят вода.

След първите почти безсънни нощи Джереми се опита да направят нещо като дежурства с Бъги, но това се оказа невъзможно. През годините, които бе прекарал с Джарбо Чарли, бе придобил навика да отдава цялата си енергия на всичко, с което се захванеше. При всяко необичайно раздвижване сред животните нощем Джереми се събуждаше и скачаше на крака, преди да осъзнае какво върши. Бъги също се стареше да работи повече, отколкото му се полагаше, и всеки път, когато Джереми отиваше да провери стадото, го сварваше до него.

Джереми стоически понасяше умората, както бе понасял и други несгоди в миналото, защото имаше фактори, които подклаждаха запасите му от енергия. Знаеше, че Бъги страда повече, тъй като е по-стар и уморен, очите му бяха зачервени, но изпълняваше задачите си с мрачна решителност. Джереми работеше колкото него и дори повече, защото се чувстваше длъжен да направи пътуването колкото е възможно по-леко за стареца.

Важен повратен момент настъпи, когато преминаха първия изкопан кладенец. След това местността стана по-плодородна. На

следващата вечер спряха до голямо езеро сред буйна растителност и добитъкът можа да попаса, преди да го приберат за нощуване.

На другия ден стигнаха до поток — първата течаща вода по пътя им от седмици наред.

След още два дни стигнаха до първия утъпкан път, какъвто не бяха виждали от месеци; той водеше към алувиалните низини на югозапад от долината на река Дарлинг. С обилната си зеленина тази област напомняше на Джереми за долината на река Нипиан, но по размери двете не можеха да се сравнят. Районът от десетки хиляди квадратни километри бе прорязан от потоци, които образуваха притоците в горната част на Дарлинг. Тук-там бяха разпръснати села, животновъдни ферми се редуваха с големи площи, засети с жито и други зърнени култури. В тази заселена област кучетата динго, които преследваха стадото, изчезнаха. Кравите с теленцата вече не бяха неспокойни, а Джереми и Бъги можеха да спят по четири-пет часа през повечето нощи.

Близо до град Даргауара излязоха на широкия път, използван за прекарване на добитък до Бърк. От двете му страни имаше обширни тревни площи, където животните можеха да пасат, а на определени разстояния пастири бяха оставили удобни лагери. В множеството потоци и рекички имаше изобилна вода. По този път Джереми и Бъги караха стадото си в уханното ранно лято. По-голямата част от добитъка се прекарваше по-късно от фермите до Бърк и сега срещаша само скитници и ездачи. Но за Джереми и това движение бе твърде оживено, а местността — пренаселена. Повечето животновъдни ферми не бяха по-големи от земеделските чифлици и всеки ден минаваха покрай няколко, разположени встрани от пътя. Джереми бе готов да признае, че районът е плодороден и богат, но все пак предпочиташе голите, слабо населени простори на далечната пустош.

След един брод на река Баруон, недалеч от град Мънгинди, пътят навлезе в Нов Южен Уейлс. Постепенно той започваше да извива на запад и подир няколко дни река Дарлинг вече бе съвсем близо на север, като още събираше води от притоците си в дългия си път към морето. Запасите им започнаха да се изчерпват и Джереми размени с един фермер юница за няколко торби с ранни зеленчуци, торба прясно смляно брашно и голям къс бекон.

Един следобед се видя краят на пътуването, когато на няколко километра пред тях се показа Бърк. Градът бе център на корабоплаването по реката и в доковете имаше три речни кораба. Бърк бе просторен град и се разрастваше от реката към сушата. Представляваше лабиринт от улици с дървета, островърхи кули на черкви и високи сгради, които стърчаха над зеленината. Южно от града имаше голяма тревиста площ, където се събираха стадата.

Слънцето залязваше, когато Джереми и Бъги докараха стадото си до сборния пункт и се настаниха да нощуват. На следващата сутрин дойдоха трима купувачи от пазарите за добитък в града, за да огледат стадото. Изглеждаха развеселени, когато влязоха в сборния пункт и заоглеждаха животните. Джереми знаеше защо. Стадата, докарани от фермите, винаги се състояха от пораснали крави и бикове, а в неговото имаше телета и юници. Освен това животните сега доста приличаха на домашен добитък от смесени породи, но нямаха клеймо или резки по ушите, които да покажат кой е собственикът.

Щом всички се представиха един на друг, Джереми отговори на познатия въпрос за родството му със семейство Керик от Тибубъра и обясни произхода на стадото си.

— Името е същото, но нищо повече. Това са диви животни. Събрахме ги в далечната пустош северозападно от равнината на Дарлинг.

— Наистина са диви животни! — възкликна един от мъжете. — Сега, когато ни обясни, виждам, че са малко проскубани и с див поглед. Но са охранени и в добро състояние. Как ги преведе от толкова далеч? Кладенците там са на дни или седмици разстояние един от друг, нали?

— През по-голямата част от пътя ние сами копаехме кладенци — обясни Джереми.

Купувачите се разсмяха, като сметнаха, че Джереми се отклонява от отговора.

— Значи сте копали кладенци? — забеляза един от тях иронично. — Никой не може да те обвини, че криеш методите си, защото няма спор, дори и с достатъчно вода, пак ще е трудно да се докарат оттам. Възхищавам ти се и смея да твърдя, че малцина биха се справили. Но за съжаление моят шеф иска само възрастни животни, не иска да купува телета.

— А моят ще купи — вметна друг купувач. — Готов е да купи всякаква стока, стига цената да е добра. — Отново огледа стадото с опитно око и продължи: — Предлагам десет шилинга на крава, осем на юница и пет на теле. Кажете го шейсет и пет гвинеи за всичките.

— Ще платя седемдесет за всичките — намеси се третият купувач.

Първият, който бе направил предложение, отново огледа добитъка, сви устни озадачен, но поклати глава и отказа да вдигне цената. Джереми се обърна към последния купувач:

— Готово. Къде се намира пазарището ви?

— Близо до пристанището — отговори той. — Ще ви изпратя двама души, които работят там. Те ще ви покажат пътя и ще ви помогнат със стадото. Парите ще ви чакат в канцеларията, когато пристигнете.

Тримата купувачи си тръгнаха, а Бъги весело обсъждаше сумата, която им бе предложена за стадото, докато прибираха кухненските съдове и всичко останало от лагера си. И Джереми бе доволен от парите и започна да излага плановете си пред Бъги. Никой от двамата не искаше да остане в града повече, отколкото се налага, затова решиха, щом си купят припаси и други необходими вещи, да тръгнат обратно.

Оседлаха конете и точно по това време пристигнаха двамата работници от пазара за добитък. Застанаха от двете страни на стадото, като го оформиха в широка колона и я насочиха към пътя от сборния пункт за града. След стотина метра раздалечените една от друга къщи започнаха да се долепват и образуваха широка улица през северния край на града. Когато пред погледа им се появи пазарът до реката, един от работниците мина напред, за да отвори портата на заграждението.

В канцеларията собственикът наброи седемдесет гвинеи в злато от касата си. Когато излязоха, Джереми искаше да даде на Бъги половината от парите, но той отказа да ги приеме, като предпочиташе Джереми да ги държи и да плаща за всичко. На път за пазара бяха минали край една ковачница и сега се отправиха към нея, за да сменят изтритите подкови на конете.

Докато ковачът подковаваше конете, Джереми направи няколко допълнителни подкови, които щеше да вземе в далечната пустош.

Плещестият ковач кимна одобрително, като забеляза колко сръчно Джереми оформи подковите на наковалнята.

— И сам можеш да станеш ковач, ако решиш — каза му той. — Работил ли си като ковач?

— Не, преди години имах един приятел, който ми показва как се подковават коне — отговори Джереми. — Но ако се занимавах с ковачество, щеше да ми е нужен още един товарен кон за наковалнята и друг за меховете, инструментите и желязото, нали?

Ковачът се засмя и се съгласи. Когато конете бяха готови, Джереми плати за свършената работа и за желязото, което бе използвал за допълнителните подкови, след което се отправи заедно с Бъги към центъра на града. На Джереми му се струваше, че по шумните, многолюдни улици животът тече с безумна скорост.

Липсваха уважението и учтивостта, които бяха закон във фермите и в далечната пустош, а някои хора му изглеждаха плахи. В магазина, където влязоха с Бъги да си купят нови дрехи, двама едри, яки моряци от речен параход се смееха и говореха високо мръсни думи. Освен жените, в магазина имаше и няколко мъже, които само се мръщеха и не предприемаха нищо, за да помогнат на собственика, който напразно се опитваше да укроти моряците.

Джереми се обърна към тях, побеснял от гняв.

— Или прекратете тази дандания, или се махайте оттук — извика им той.

В магазина настъпи тишина, а Джереми гледеше моряците гневно. За миг единият от тях като че ли се поколеба как да му отвърне, свил презрително устни, след това се отказа и двамата здравеняци излязоха от магазина. Но скоро Джереми започна да се притеснява, защото собственикът и клиентите го зяпаха възхитени и разпалено му благодаряха. Той набързо плати дочените ризи и панталони, които бе купил за себе си и Бъги, и двамата си тръгнаха.

Спряха в други магазини и си купиха шапки и ботуши. В железарския магазин си избраха брадва, други инструменти, нова манерка за Бъги и готварски съдове, които щяха да заменят вече очуканите. Джереми си избра един бръснач от изложените на витрината, после се засмя и поклати глава, когато продавачът извади поставка с ръчни часовници и му ги показа.

— Не, това е последното нещо, от което се нуждая — каза Джереми. — И сам мога да видя кога изгрява и кога залязва слънцето, а това са единствените часове, които ме интересуват.

Продавачът се засмя и прибра часовниците. Направи сметката и Джереми плати. Двамата другари нарамиха покупките си и тръгнаха към магазина за хранителни стоки, откъдето взеха торбички с грах, ориз, чай и други храни.

Излязоха от Бърк, като водеха товарните коне, отрупани с тежки, обемисти пакети. Малко след пладне стигнаха до една горичка край реката, която пресичаше пътя. Мястото бе тихо, доста далеч от многолюдния хаос на града и двамината спряха, за да подредят покупките си и да си устроят лагер за нощуване. След като подредиха припасите и всичко останало в стегнати вързопи, запалиха огън.

Джереми седна до огъня и преброи останалите пари, докато Бъги напълни канчетата с вода от реката и ги сложи върху жаравата. Джереми кимна доволно и прибра портфейла си в джоба.

— Останали са повече от половината пари, а имаме всичко, което ни е нужно, за да доведем още едно стадо от диви животни. Печалбата е добра, но си мисля, че можем да изкараме и повече със следващото стадо.

— Как? — попита Бъги, силно заинтересуван.

— Като го откараме в Брисбейн — отвърна Джереми. — Братът на Франк Бивън каза, че добитъкът там върви над трийсет шилинга.

Изпъкналите очи на Бъги се разшириха от изумление.

— Но Брисбейн е от другата страна на Големия вододел, Джереми — възкликна той. — Няма дори и горска пътека на стотици мили от Брисбейн.

— Знам къде се намира градът — засмя се Джереми. — И съм чувал да говорят, че нямало начин да се пресече тази част от Големия вододел. Но от паметивека групи аборигени, които разменят стоки, са го пресичали на разни места. Непременно трябва да има пътека, която можем да използваме.

Водата завря, Бъги свали канчетата от огъня, сипа в тях по малко чай и разговорът продължи. Джереми искаше да стигне до крайбрежната равнина и поради една лична причина, по-важна за него от допълнителната печалба от добитъка. Искаше да разбере дали този край ще има за него онова особено притегляне, което търсеше, онова

привличане, което щеше да го превърне в мястото, където голямото му странстване щеше да завърши.

Както обикновено в разговорите им, Бъги се съгласи с всичко, което Джереми искаше да направи.

— Как ще намериш пътеката? — попита той. — Ще питаш някои от аборигените, които живеят в планината ли?

— Не, аз говоря само аранда, а там сигурно имат различен език — отговори Джереми. — А тези, които живеят близо до селата и говорят английски, едва ли знаят нещо за пътеките. Ще тръгнем към Туумба, която е доста навътре в планината и точно на запад от Брисбейн. Оттам ще започна да търся пътеката, по която можем да минем.

— Е, ако някой изобщо може да намери пътеката, това си ти — отбеляза Бъги уверено. — Ако спечелим достатъчно пари, мислиш ли да купиш или да основеш нова ферма някъде? Не съм вече млад и ми се ще да мисля, че ще дойде време, когато ще има къде да си отдъхна.

— Да, рано или късно ще имам ферма. И когато това стане, там винаги ще е осигурено място за теб и ще можеш да правиш каквото поискаш.

Бъги разцъфна от удоволствие и започна да отпива от чая си. Джереми отпи също и остави канчето на земята. При това движение лакътят му закачи шишето за вода, което бе до него заедно с одеялото и другия багаж в торбата. Макар и да не усети, че ръката му е докоснала шишето, то се претърколи, издрънча разбито стъкло и водата се изля от счупеното гърло.

Джереми погледна в недоумение, после със страх.

— По дяволите! — възкликна той. — Как, за бога, се случи това? Изпускал съм шишето от коня си върху камъни без дори да се пукне. Сега не съм го докосвал, то просто падна и се счупи.

— Сигурно ръкавът ти го е закачил и го е съборил — вметна Бъги съчувствено. — Може вече да е било пукнато, а ти не си забелязал. Така стана и с едно мое шише преди години.

Обяснението не задоволи Джереми, но сам не можеше да измисли нищо друго, докато гледаше с тъга счупеното шише.

— Да, предполагам, че е така — отговори той неуверено, събра разтрошените късове и ги сложи в кожения калъф при останалите от счупеното шише стъкла.

Като прибра и последното парченце, се зачуди какво да прави. Това бе вече напълно безполезна вещ, но мисълта, че просто ще я захвърли, му бе непоносима. Бъги очевидно разбра как се чувства Джереми, защото развърза новата лопата от товара на единия кон и отиде до дървото на няколко метра от огъня. Изкопа плитка дупка и се обърна очаквателно към Джереми.

От една страна, да се погребее коженият калъф и счупените стъкла изглеждаше абсурдно. Но от друга, бе подходящо, единственият добър начин да се раздели с една вещ, свързана с толкова скъпи за него спомени. Джереми пристъпи към дупката, постави вътре калъфа, после Бъги отново я зарина и я заглади с opakото на лопатата.

Върнаха се при огъня и докато Бъги завързваше лопатата обратно при багажа, се сети как Джереми веднъж по повод на бутилката му бе разказвал за вярванията на аборигените.

— Според тях в нея може да е останала частица от духа на човека, който пръв я е притежавал, нали така ми каза? Ако е вярно, какво ли означава, когато шишето се счупи?

Джереми седеше до огъня и тъкмо се канеше да отговори, че няма представа, когато една мисъл му мина през ума. Спомни си, че Джарбо му бе разказал за някакъв гравирен камък, който един старейшина дал на друг, а когато камъкът се счупил, първият притежател на камъка умрял. След това пропъди мисълта.

— Предразсъдъците не означават нищо, Бъги — каза той.

— Вярно е — съгласи се Бъги и седна от другата страна на огъня. — Можеш да вземеш моята нова манерка. Тя няма да ти замени счупеното, защото знам колко обичаше това шише, но ще може да държи вода. Старата ми манерка ще ми върши още работа.

Джереми поклати глава.

— Не, благодаря ти, но засега аз ще използвам старата манерка. Ще си купя нова в Туумба.

Бъги порови в торбата си, измъкна манерката и я подаде над огъня на Джереми. Младежът кимна с благодарност и я остави настрана, тъй като искаше да поговорят за нещо друго.

— Този път ще можем да съберем стадо много по-бързо, Бъги — каза той. — Вече имаме готови кладенци, които ни чакат, и най-добрата временна кошара, каквато може да се желае.

Бъги се усмихна щастливо и се съгласи. Докато обсъждаха плановете за събиране на ново стадо от див добитък, Джереми се мъчеше да пропъди от главата си мисълта за счупеното шише. Но връзката на шишето с детството му и с Джарбо бе тъй скъпа, че не можеше да го забрави бързо и лесно. Мисълта продължаваше да се върти в главата му и да му навява тъга.

Александра Керик седеше на бюрото си във всекидневната и се опитваше да работи върху счетоводните книги на стопанството. Мъчеше се да се съсредоточи върху това, че настриганата вълна вече пътува към Лондон, и върху надеждата, че пазарът ще е добър. Но бе невъзможно, защото в ранния следобед в селото на аборигените бе започнал някакъв ритуал.

Пронизителният вой на бамбуковите свирки диджериду, барабаненето с палки и напевните гласове никога не бяха звучали толкова зловещо и тъжно, ала нищо не бе станало в селото, за да оправдае този ритуал. Аборигените очевидно смятаха, че някъде другаде е станало нещо изключително важно и Александра не можеше да се отърве от лоши предчувствия. През последните няколко дни Дейвид се чувстваше добре, нямаше болки в гърдите. Сутринта бе тръгнал с Джонатан и няколко пастири да заведат овцете в Пингара, голямото заграждение непосредствено на северозапад от фермата.

На предната врата се почука силно; ръката, с която Александра държеше писалката, трепна и върху страницата на счетоводната книга падна голяма капка мастило. Като се овладя да не се втурне към вратата, Александра внимателно попи мастиленото петно и остави писалката на място. След това стана и пресече всекидневната към вратата.

По коридора от задната част на къщата идваше Ема Боднам, но като видя, че Александра излиза от всекидневната, тръгна бавно назад. Траурният ритуал на аборигените бе предизвикал у всички тревожно напрежение и Ема изчака да види кой идва. Руъл Блейк и Сайлас Доук, главният пастир, стояха пред вратата, а конете им под стъпалата бяха облени в пот и дишаха тежко след дългото, бързо препускане.

За първи път Александра виждаше двамата вече немлади, брадати мъже със сълзи в очите, но сега те плачеха открито и без да се

срамуват. Гледаха я и плачеха, като не знаеха как да започнат това, което бяха дошли да съобщят. Александра се опря на врата за опора.

— Кой? Дейвид или Джонатан? — попита тя.

— И двамата, госпожо Керик — отговори Сайлас с разтреперан глас. — Господарят Джонатан бе слязъл от коня и гледаше някакви овце, когато един глиган излезе от храстите и го нападна. Най-близо до него бе господин Керик. Той уби глигана, но получи силен пристъп. Глиганът вече бе ранил господин Джонатан много лошо — и ние... ами ние не можахме да направим нищо.

Александра на мига осъзна загубата и всичко, което тя означаваше, без продължителен и труден период на приспособяване към новото положение. През ума ѝ преминаха събития от дългите години, когато заедно с Дейвид се бяха борили да изградят фермата Тибубъра в дивата пустош. Последното събитие през днешния ден бе превърнало резултатите от десетилетния им труд в пепел, която щеше да се разпръсне при първия лош полъх на съдбата. Нямаше кой да поеме мантията на властта и отговорността, фамилията Керик нямаше наследник, който да седне начело на масата.

Скръбта по загубата на скъпите ѝ хора бе смазваща и се усиливаше още повече от факта, че това, което бе постигнала през живота си, сега щеше да се разпилее. Децата и внуците ѝ щяха да продължат да живеят, но тя не можеше да им остави нищо, освен надгробния си камък. Ударът бе тъй силен, че Александра се чувстваше откъсната от всичко край нея, като празна, безчувствена черупка.

Откликваше само, защото бе необходимо да каже какво да се направи. Като че ли от далечно разстояние чу собствения си глас, когато каза на главния пастир:

— Трябва да се изпратят конници до съседните ферми и до Вилкания. Пасторът на Вилкания да бъде доведен тук.

— Ще се погрижа за това, госпожо Керик — отвърна Сайлас. — Вестителите ще тръгнат начаса с най-бързите ни коне.

— Всичко трябва да се приготви, за да се нахранят и подслонят гостите, които ще дойдат за погребението, а те ще са десетки.

— Да, ние с Руъл ще се погрижим за всичко — увери я Сайлас. — И всичко ще направим, както трябва, госпожо Керик. Няма да

посрамим паметта на господин Керик и на господин Джонатан. Не се тревожете, защото ние с Руъл ще имаме грижата за всичко.

Александра му благодари и затвори вратата. Мина по коридора покрай Ема, която отчаяно плачеше, опряна на стената. Прислужницата бе съобщила новината на останалата част от персонала и сега Александра чуваше риданията в кухнята и съседните помещения. Със сухи очи и неподвижно замръзнало лице Александра продължи да върши нужното. Излезе през вратата към градината, за да съобщи на снаха си за случилото се.

Катерин бе в гробището на фермата в най-отдалечения край на градината и отново почистваше гроба на сина си, който бе мъртвороден преди много години. Отекваха звуците от траурния ритуал и Катерин знаеше, че се е случила някаква ужасна трагедия, но тя не искаше да чува за нея. Опита се да се усмихне, но се получи само някаква гримаса и прекъсна Александра, която бе започнала да говори.

— Мисля да посадя тук цветя, госпожо Керик — изрече тя набързо. — Често съм си мислела за това и сега ще го направя. Хубавите цветя ще изместят тези ужасни бурени.

— Катерин, трябва да ти кажа, че...

— Мразя тези ужасни бурени — отново я прекъсна снаха й, като ожесточено скубеше тънките стебла, пораснали на гроба. — Защо телцето на мъничкото ми детенце да храни тези грозни плевели? Да, ще насадя красиви цветя на този малък гроб, за да прогоня бурените, които непрекъснато растат.

— Катерин, слушай ме, трябва да ти кажа, че...

— Не, нямам време да слушам сега, госпожо Керик — продължаваше да говори Катерин напрегнато, с разтреперан глас, докато все така чистеше с пръсти гроба. — Вижте, подготвям го за хубавите цветя. Всеки път, когато погледна гроба на детенцето си, той е обрасъл с бурени. Ще посадя цветя, които да ги прогонят.

Александра стисна силно раменете на снаха си и я изправи.

— Катерин, Джонатан е бил убит от глиган — каза й тя най-сетне. — Дейвид е получил сърдечен удар. Дейвид и Джонатан са мъртви, Катерин.

— Ако телцето на бебчето ми трябва да храни нещо, то ще бъдат цветя — говореше Катерин несвързано и извърна лицето си. — На този гроб виждам само бурени, бурени, бурени!

— Катерин, Джонатан и Дейвид са мъртви!

Несвързаните думи се превърнаха в шепот, след това настъпи мълчание. Коленете на Катерин се подвиха, очите ѝ се избелиха, лицето ѝ бе напълно безизразно. Александра я подхвана, за да не падне. Обви ръце около кръста ѝ и започна да я тегли по пътеката към къщата.

Когато бяха изминали половината път, Катерин изведнъж изпадна в лудост. Помъчи се да се измъкне и закрещя с цяло гърло. Пронизителните оглушителни писъци отекваха в ушите на Александра, но тя отново здраво хвана снаха си и я повлече към къщата.

Отвори се страничната врата и оттам изтича Ема Боднам, следвана от другите прислужници, готвачката и помощничките от кухнята. Всички още хълцаха разстроени и от очите им се стичаха сълзи. Спуснаха се по пътеката, наредиха се в кръг и поеха Катерин от Александра.

В бурния делириум на скръбта двете силни жени едва можеха да се оправят с Катерин. Тя риташе и размахваше ръце и надаваше писъци. Най-сетне успяха да я вдигнат и я понесоха към къщата, като залитаха от една на друга страна, докато се бореха с нея.

Заведоха я до къщата и тръгнаха към стаята ѝ, а виковете на Катерин ечаха из целия дом. Александра остана на пътеката. Звуците от ритуала на аборигените и виковете на отчаяние, които идваха от къщата, се сливаха и отекваха като печален барабанен гръм в ушите ѝ. Но дори и сега Александра не можеше да заплаче. Бе в състояние само да вдигне юмруци към небето в безмълвен, горестен протест.

16.

— Разбирам положението ти, Александра — говореше Елизабет Гарити. — На мен времето не ми стига, а Тибубъра е също толкова голяма, колкото и Уаямба. Какво смяташ да правиш?

— Просто да видя известно време как ще вървят нещата — отговори Александра. — Само тъй може да се разбере какви проблеми ще възникнат.

— Така е — съгласи се Елизабет. — Имаш предостатъчно верни, опитни пастири, а това ще ти е от полза.

Александра кимна, но в себе си се усъмни дали тяхната помощ ще ѝ е достатъчна. Двете с Елизабет разговаряха в подножието на хълма под къщата в последните минути преди гостенката да си тръгне. Другите гости за погребението си бяха заминали предишния ден, пастирите разглобяваха навеса, който бе използван за готварница. Наблизо Колин Гарити говореше с Руъл и Сайлас, докато чакаше Елизабет да приключи разговора си с Александра. И тримата сина на Гарити бяха с него.

Преди заминаването Елизабет се бе преоблякла в пастирски дрехи и сега разсеяно потупваше бедрото си с камшика.

— Но онзи, който ще вземе решенията, трябва да обикаля кошарите, Александра, няма друг начин. В най-добрия случай можеш да удържиш положението в ръцете си само временно. Може Дирдри или Юдора да си намерят добри съпрузи.

Александра въздъхна и поклати неуверено глава.

— По всичко изглежда, че Дирдри няма никакво намерение да се омъжва, но тя ще си реши. Не ми се струва вероятно и Юдора да намери мъж в Сидни, който би поел ръководството на фермата и би се съгласил да живее в далечната пустош. Както изглежда, ще трябва да наема управител за фермата.

— Надявам се да не се стига дотам — заяви Елизабет. — Всички ферми, ръководени от управители, които съм виждала, са стигали до разруха, а мисля, че и твоите впечатления са такива. — Поклати тъжно

глава и после промени темата на разговора. — Е, трябва да тръгвам, Александра. Време е отново да почна да следя за полски пожари.

— Добре, Елизабет. Благодаря ти за обичта и подкрепата, които ми даде, когато най-много се нуждаех от тях. Бог да те пази и се надявам скоро да се видим пак.

Двете жени се прегърнаха и целунаха за сбогом, а Александра усети прилив на обич към Елизабет. Най-сетне, по време на погребението, сълзите на Александра се бяха отприщили. Елизабет прекара с нея нощта и целия следващ ден. Макар в Уаямба да я чакаше много работа, Елизабет остана при приятелката си, докато тя се нуждаеше от нея.

След последната целувка Елизабет тръгна към коня си. Както правеше обикновено, тя просто се метна на седлото и пое в лек тръс по пътя сама. Когато съпругът ѝ забеляза, че тя е тръгнала, той и момчетата набързо яхнаха конете и я последваха, като помахаха с ръка на Александра. Тя им отговори, после се загледа в Елизабет. Тя все още изглеждаше необичайно без Шийла до нея. Елизабет изчезна зад хълма в южната част на фермата, Колин и момчетата се опитваха да я настигнат, а Александра се насочи към къщата.

От портичката видя, че Катерин е в гробището. Садеше цветя върху малко гробче, както и върху големия пресен гроб до него. Бурният изблик бе преминал и нямаше признаци, че ще се повтори. През годините у Катерин се бе развило нещо болезнено — да изпада в крайности, които ставаха особено явни, когато бе налегната от скръб. Александра въздъхна тежко и си влезе вкъщи.

Катерин се върна от гробището, качи се в стаята си и остана там. Александра вечеря сама на дългата маса в трапезарията, като насила хапваше от храната, сервирана от опечалената прислужница. След вечеря се опита малко да почете, след това се качи в спалнята си. Леглото още пазеше до болка познатия свеж, мъжки дъх на Дейвид. През нощта се събужда няколко пъти и все протягаше ръка към него.

На следващата сутрин, когато Сайлас Доук дойде, за да обсъдят графика за работата във фермата, Александра се почувства притеснена. Главният пастир очакваше да получи нареждания, каквито по-рано му даваха Дейвид или Джонатан, но Александра не притежаваше задълбочените познания, които мъжът и синът ѝ бяха натрупали с

годините. А Сайлас от своя страна не искаше да взема сам никакви решения, освен по най-обикновените въпроси.

Един от въпросите, които обсъдиха, бе къде е най-вероятно да избухнат полски пожари, за да следят тези места отблизо. За да се определят най-уязвимите райони, бе нужно пълно познаване на сегашното състояние на растителността из цялата ферма, а Александра от години не бе ходила до някои от загражденията за овце. Опита се да придума Сайлас сам да определи застрашените райони, но той бе готов единствено да обсъжда въпроса.

Най-накрая Александра му каза да следи районите, в които е имало пожари в предишните години. Тя знаеше, че положението се променя от година на година, но Сайлас бе доволен. На следващата сутрин бе повдигнат въпроса за преместване на някои от стадата. Сайлас отново се измъкна от вземането на решение, но с готовност прие нейното, макар то да се основаваше на недостатъчна информация. И това се повтаряше дни наред — главният пастир разчиташе на Александра за всички решения и идваше в къщата всяка сутрин, освен когато отиваше до по-далечните кошари за ден-два.

Душевното и емоционално състояние на Катерин бе още по-тежък проблем за Александра. Снахата прекарваше дните си на гробището, а вечерите — в стаята си, където се и хранеше. Стана немарлива по отношение на външния си вид и често ходеше с мръсна рокля и невчесана коса. От това Катерин изведнъж започна да изглежда много по-стара — лицето ѝ бе набраздено от бръчки и изпито, сивите кичури коса станаха много по-широки.

Силно разтревожена, Александра се опита да говори с Катерин и да промени поведението ѝ. Всичко бе напразно — Катерин кимаше в знак на съгласие с всичко, а после продължаваше да се държи както преди. Веднъж каза, че искала да отиде да живее в Сидни, което свари Александра неподготвена.

— Но нашето място е тук, Катерин — отвърна Александра. — Тибубъра е нашият дом.

— Юдора е в Сидни — каза Катерин с безразличие. — Цялото ми семейство или измря, или се премести, но Юдора е там.

— Е, може да посетим Сидни скоро и ще можеш да се видиш с Юдора. Но домът ни е тук в Тибубъра.

— Но не е както беше. Понякога ми се струва, че всичко наоколо чака нещо да се случи. Става много тихо, дори птиците престават да пеят, вятърът утихва. Всичко чака нещо да се случи, всичко изглежда ме наблюдава.

Александра ѝ каза да не обръща внимание на такива неща, но Катерин не бе доволна от такъв отговор и разговорът свърши, без да стигнат до решение. Александра се безпокоеше още и заради това, че усещанията, които Катерин бе описала, бяха типични за хората, които не можеха да свикнат с живота в далечната Пустош. Някои от наетите пастири си бяха тръгнали, след като често бяха говорили за тишината, следенето, за очакването нещо да се случи.

За някои любовта и семейството бяха опора. Помагаше и многото работа и Александра допускаше, че всичко това е било от полза за Катерин в миналото. Но сега Джонатан го нямаше и на Катерин не ѝ оставаше нищо друго, освен да скърби.

От години тя отговаряше за училището към фермата, където учеха децата на семейните пастири и децата от селото на аборигените. Едно от многобройните деца на Боднам — Амилия — бе поела вече училището, като Катерин ѝ помагаше от време на време. Когато повторно разговаря със снаха си, Александра я подкани да започне отново да помага на Амилия, но Катерин не прояви никакъв интерес към училището.

Някои се приспособяваха към далечната пустош чрез силата на волята си и Александра се надяваше и с Катерин да стане така, след като преодолее скръбта си.

А една вечер, когато се прибра в спалнята си, Александра чу висок глас от стаята на Катерин и веднага излезе в коридора. Катерин говореше на Джонатан, остро го осъждаше, че я е оставил сама далеч в пустошта.

Бе съвсем различно от начина, по който Елизабет бе говорила над ковчега на Шийла, защото в гласа на Катерин се долавяше писклива нотка на емоционална нестабилност. Като реши да се заеме по-твърдо с нея, Александра почука на вратата и я отвори. Катерин седеше на леглото по нощница и спря насред дума.

— Катерин, бих искала отново да започнеш да слизаш долу за вечеря — заяви Александра. — Моля те да бъдеш там утре вечер.

— Не, предпочитам да вечерям тук — отвърна снаха ѝ. — Когато съм в стаята си, нищо не ме следи и аз не...

— Слез в трапезарията за вечеря утре — пресече я Александра остро. — Очаквам да те видя там.

По-младата жена се поколеба, след това намусено кимна. Александра излезе, затвори вратата след себе си и се прибра в спалнята си. Зад гърба ѝ Катерин отново започна да говори на висок глас. Александра си легна, но часове не можа да заспи, разтревожена за снаха си.

На другия ден Катерин остана на гробището до късния следобед, след това се появи в трапезарията за вечеря. Бе изморена и раздърпана, но поведението ѝ се бе променило рязко. В предишните дни бе мрачна и мълчалива, но сега бе прекомерно оживена.

— На прозореца ми имаше един бял папагал какаду тази сутрин — съобщи тя весело с някаква неестествена светлина в очите. — Бял папагал! Не е ли забележително!

— Е, може би е любопитно — отвърна Александра притеснена, като внимателно изучаваше снаха си. — Наоколо има безброй папагали.

— Но не и бели! — изкрещя Катерин, изпаднала внезапно в ярост. — Колко пъти си имала бяло какаду на прозореца си? Никога, обзалагам се! Завиждаш ми, защото дойде на моя прозорец. Това е не само любопитно, това е забележително! Наистина забележително!

Александра се обърна към прислужницата, която се бе вторачила в Катерин с почуда и страх.

— Излез от стаята.

Когато прислужницата набързо напусна, Александра насочи пръст към Катерин.

— Или се вземи в ръце и престани с тези глупости — каза ѝ тя тихо, но с леден глас, — или ще те пребия от бой. Разбираш ли ме?

Катерин се отпусна на стола си, закри лице в дланите си и избухна в сълзи.

— Моля ви, не ми се сърдете, госпожо Керик — стенеше тя. — Понякога имам усещането, че съм на голямо разстояние от самата себе си, и само следя какво правя. Моля ви, не ме мразете.

Александра заобиколи масата и седна на стола до Катерин.

— Никога не бих могла да те мразя, скъпа моя — започна да я утешава тя и сложи ръка на рамото ѝ. — Обичам те и винаги ще те обичам. Но ти трябва да се опиташ да се контролираш — в това, което говориш и вършиш. Ще направиш ли това за мен?

Катерин кимна, облегна се на Александра и захълца:

— Да, ще се опитам — говореше тя през сълзи. — Ще направя каквото мога, госпожо Керик.

Александра продължи да я държи в ръцете си и да ѝ говори. Катерин спря да плаче и се успокои, Александра повика отново прислужницата и се върна на мястото си. През останалата част от вечерята Катерин не каза и не направи нищо необичайно, но отново бе потисната. Мълчеше и хапваше по малко от храната си.

И Александра седеше мълчаливо и почти не ядеше, докато размишляваше върху две неща. Най-напред си спомни, че по едно време бяха имали двама нови пастири, които трябваше да си отидат, а бяха останали твърде дълго време. Дейвид ги бе довел от далечните кошари и накрая ги бе изпроводил на изток, придружени от други пастири. Единият от тях не можеше да говори, а другият бе много буен.

Другото бе отговорността ѝ за Катерин, от която не можеше да се измъкне. Освен че обичаше снаха си, което вече я задължаваше, Джонатан би я помолил с последния си дъх да се грижи за Катерин. Александра знаеше, че не е редно да изпрати една психически нестабилна жена при Мортън и Джулия.

Докато лежеше будна в леглото си тази нощ, Александра мислеше и за още нещо, което от дни се бе опитвала да избягва, защото не искаше да напуска фермата. Ако Сайлас Доук нямаше с кого от семейството да се консултира при вземането на решения, той щеше да е принуден да ги взема сам. Някои от решенията му можеше и да не са от най-добрите, но той бе интелигентен, опитен главен пастир и Александра знаеше, че не би могла да намери по-способен управител за фермата.

След безсънната нощ Александра го изчака в хола. Когато поговори със Сайлас, той не прояви ентузиазъм, но не можеше да откаже на молбата ѝ.

— Добре, ще поема управлението, щом искате, госпожо Керик — каза той. — И ще се старая колкото мога.

— Това е всичко, което искам, Сайлас, а никой друг няма да е тъй добър като тебе, ако се стараеш — увери го Александра. — Преди да замина, искам да посетя Елизабет Гарити, а с Катерин ще вземем домашната прислуга. Къщата ще бъде затворена, а мебелите — покрити.

Сайлас кимна и попита какво трябва да се уреди за пътуването до Сидни. Поговориха за броя на фургоните, които ще са нужни, колко кочияши и други работници ще вземат. Когато уточниха подробностите, Сайлас си тръгна, а Александра седна на бюрото си и написа писмо до Мортън. Тя искаше, ако е възможно, да живее в къщата, която някога бе собственост на баща ѝ.

Щом започна да пише, очите ѝ се изпълниха със сълзи. Огледа стаята, потисната от мисълта, че трябва да изостави дома си в далечната пустош. После изтри сълзите и продължи писмото.

Когато получи писмото, Мортън отначало се поколеба дали да го прочете. Последното писмо от майка му — а той го бе отворил с нетърпение и предчувствие, че може да съдържа новини за баща му — го уведомяваше, че баща му и брат му са мъртви. Той още не бе се примирил с трагедията и изпадаше в дълбока печал всеки път, когато в спокойни мигове си спомняше за нея.

Мортън отвори писмото, зачете го и лошите предчувствия се разсеяха. Знаеше, че майка му би предпочела да остане във фермата, но бе сигурен, че двамата с Джулия можеха да я направят щастлива в Сидни. Ала когато стигна до пасажа с предпочитанието ѝ към къщата, в която да живее, той изпусна писмото и се втурна долу в главната канцелария.

Чиновникът, който сега отговаряше за недвижимите имоти, бе дългогодишен служител на име Харолд Фрейли — слаб човек, с ъгловато сериозно лице. Мортън забързано се приближи до него.

— Къщата на улица „Уентуърт“ в квартал Уитлам още ли е празна? — попита той.

— Да, сър Мортън — отговори Харолд. — Господинът, който я оглежда, не може да избере между нея и една друга къща на...

— Аз ще избира вместо него — прекъсна го Мортън. — Тази къща при никакви обстоятелства няма да се дава под наем. Майка ми

се мести в Сидни и иска да живее там, така че къщата ще се пази за нея.

Харолд потопа писалката в мастилницата и си отбеляза нещо върху лист хартия.

— Много добре, сър Мортън. Къщата ще се пази.

Мортън се върна в офиса си, като се опитваше да не обръща внимание на лекото недоволство, което изпитваше към Харолд в новото му положение. Макар и да знаеше, че не е справедливо, Мортън все сравняваше работата на Харолд с начина, по който Бенджамин Тавиш я бе вършил преди.

Точно в този миг обаче Мортън призна пред себе си, че така е станало по-добре — ако Бенджамин се бе занимавал с недвижимите имоти, то къщата сигурно отдавна щеше да е дадена под наем. А имаше и още една причина за задоволство в сегашното положение — Бенджамин бе в пълна безопасност и очевидно много щастлив. В писмо от Хенри Ньюкоум отпреди няколко седмици се казваше, че „господин и госпожа Хоторн“ са се настанили удобно в малка къща в покрайнините на Окланд.

Хенри съобщаваше също, че не е било необходимо да помага на Бенджамин да си търси работа. Младото семейство използвало едната стая от къщата си за производство на фина ленена хартия, която намерила добър прием сред купувачите на висококачествени канцеларски стоки. А междувременно Мортън не бе чул никакви слухове по повод изчезването на съпругата на Крийви. Бевърли рядко бе виждана сред хора и отсъствието ѝ не предизвика никакво любопитство. Крийви очевидно не знаеше изобщо какво ѝ се е случило.

Мортън дочете писмото от майка си и го сложи в джоба си, за да го занесе на Джулия. Насочи вниманието си към книгата по бюрото си, които отразяваха постепенна промяна в делата му. Бе пуснал обяви за боядисването на ленено въже във вестниците в Мелбърн, където също имаше многобройни яхтклубове. Предварителното проучване бе последвано от водопад от поръчки, като продажбите и в Сидни вървяха много добре, така че въжарската работилница сега носеше добра печалба. Другото му начинание, което по едно време се бе превърнало във фиаско — сухият док — започна също да носи умерен доход.

Но доходите от някои инвестиции бяха спаднали поради депресията и голямата безработица във Великобритания. Цялостната търговска дейност в Сидни бе засегната от това, особено западна пазарът на недвижими имоти и други търговски дейности, някои от които бяха драстично ограничени. Рязко спадна износът на стоки до британските пристанища. Застрахователните полици, издавани от Морската застрахователна компания, в която Мортън бе съдружник, бяха малко на брой. Мнозина страдаха от икономическата криза, но при това положение в бизнеса Крийви процъфтяваше. Финансовите му ресурси бяха огромни и банката му все още бе в състояние да понася загубите в непресекуващите му усилия да постави банковото дело в града под свой контрол. Купуваше дялове в компании, отслабени от спада, обикновено като мълчалив, второстепенен съдружник. Като купи „Кроникъл“, вестник, основан в първите години от съществуването на колонията, покупката стана обществено достояние, само защото работещите във вестника бяха открили това и бяха напуснали.

В края на деня Мортън имаше повече причини да се безпокои, отколкото да бъде доволен от бизнеса си, но когато се прибра у дома, положението беше точно обратното. Семейството му рядко бе изглеждало толкова пленително — Джулия седеше на сянка върху тревата в задната градина, до нея на одеялото бе бебето, а бавачката — на пейка близо до тях. Мортън целуна Джулия, извади писмото и ѝ го подаде.

— От мама е, но този път съдържа добри новини.

— Слава богу, мили Мортън — каза Джулия, като протегна ръка и нежно хвана неговата. — Последното писмо ни донесе толкова тъга, че ни стига за цял живот.

Мортън вдигна ръката ѝ към устните си и я целуна, благодарен за непрестанното състрадание и утеха, след като бе получил първото писмо. После се заигра с детето, докато Джулия четеше писмото. Тя възкликна весело, след това загрижено попита дали къщата в Уитлам е свободна. Мортън отговори утвърдително и добави, че ако Бенджамин Тавиш се занимаваше с недвижимите имоти, тя сигурно отдавна щеше да е дадена под наем.

Дори тази невинна забележка за Бенджамин накара Джулия да свъси вежди предупредително и леко да кимне към бавачката. Двамата

избягваха да говорят за Бенджамин, когато наблизко имаше някой от прислугата, за да не изтърват случайно думи, които можеха да бъдат повторени пред другото, а Джулия бе по-настойтелна в това отношение от Мортън. Той вярваше, че става все по-малко вероятно Крийви да научи какво се е случило с жена му, но за Джулия опасността си оставаше все така голяма.

Когато бавачката сгъна одеялото и внесе детето в къщата, Мортън и Джулия ги последваха. По време на вечерята и след това в хола те поговориха как ще приготвят къщата за идването на Александра. Мортън знаеше, че тя обича да се занимава с градинарство и че би предпочела да се заеме с цветните лехи сама, но имаше други неща, които трябваше да се свършат. С Джулия направиха предварителен план за всичко, което трябваше да се направи, и решиха да отидат да огледат къщата на другия ден.

На следващата седмица Мортън отиде в кантората и прегледа само най-неотложните въпроси, които го очакваха, след това отиде в къщата на Уитлам. Джулия бе вече там заедно с няколко прислужници, които бяха започнали да чистят. Мортън и жена му огледаха стаите и направиха списък за новата мебелировка, която бе необходима.

Нужно бе да се направят и някои ремонти, които за други наематели не биха били наложителни, затова щом се върна в кантората, Мортън даде на Харолд Фрейли списък, който той да предаде на предприемача. На другия ден, когато чистенето свърши, Мортън излезе с Джулия по магазините, за да купят необходимото. Пердетата и част от мебелите трябваше да се поръчат и бяха доставени през следващите няколко дни. Следобедът, когато и последните пратки пристигнаха и всичко бе поставено на място, Мортън отново обходи къщата заедно с Джулия и двамата прецениха, че майка му ще остане доволна.

Малко след като Мортън се бе върнал в кантората, за да довърши дневната си работа, един млад служител се появи на вратата на офиса му да съобщи, че е дошъл посетител. Но младежът спря напред думата си и нададе вик, когато една ръка сграбчи яката му изотзад и го хвърли настрана. Олдъс Крийви застана на прага и изпълни цялата рамка на вратата. Дебелите дъски на пода проскърцаха под тежестта му, когато влезе, а младежът надничаше със страх иззад вратата. Мортън му направи знак да си върви.

Крийви застана пред бюрото, а малките му очички блестяха от гняв.

— Къде е Бенджамин Тавиш? — попита той настоятелно с пискливия си глас.

Мортън успя да скрие изненадата и тревогата, предизвикани от този въпрос, сви рамене и седна на стола си.

— Търси си късмета на друго място — отвърна той нехайно. — Защо питате?

— Когато е заминал от тук, той е взел със себе си и моя собственост.

— Собственост? — повтори Мортън озадачен. — Каква собственост?

— Дрехи. По-специално женски дрехи. В къщата ми имаше една жена, която ми бе съпруга, и аз съм вложил пари в облеклото ѝ. Бенджамин Тавиш е взел облеклото със себе си, когато е заминал.

Мортън се възмути от думите, които употребяваше дебелият мъж. От тях ставаше ясно, че Бевърли за него до такава степен нямаше стойност, че дори не си заслужаваше да я спомене.

— Просто не мога да ви разбера — каза той язвително. — Да не искате да ми кажете, че Бенджамин Тавиш е избягал с жена ви, или пък само с нейния гардероб? Но както и да е, на какво основание го обвинявате?

— Въз основа на проучвания, които направих през последните няколко седмици — заяви Крийви с тънкия си глас. — Той се е грижил за вашите недвижими имоти, включително и за къщата в съседство с моята. — Бръкна в джоба на палтото си и подхвърли на бюрото с дебелите си подпухнали пръсти една дамска носна кърпичка. — Това е част от собствеността ми, както и парфюма на нея, и е била намерена в къщата до моята. Той е заминал от Сидни по същото време, когато моята собственост изчезна, уж на път за Бомбай с кораб до Тринкомали. Но той не е подал митническа декларация и не се намира в Бомбай. Е, къде е той?

Мортън бе озадачен от това, колко много е научил Крийви, но бе успокоен от факта, че всичките му издирвания не са довели доникъде.

— Това няма никакво отношение към мен — заяви Мортън хладно. — Ако имате доказателства за престъпление, трябва да ги представите на прокурора.

Мортън за първи път видя как широкото, безизразно като маска лице показва някакво вълнение. То се изкриви и почервеня от гняв, а малките очички светнаха.

— Да не смятате, че съм такъв глупак, та да стана за посмешище на целия град? — изсъска Крийви. — Това би ви доставило удоволствие, защото ще потвърди измислиците, които разпространявате, нали?

— Не възнамерявам да разпространявам никакви измислици — отвърна остро Мортън. — Имам за какво да използвам времето си.

Крийви грабна кърпичката и я натика в джоба си, след това насочи дебелия си пръст към Мортън.

— Вие знаете къде е Бенджамин Тавиш — изръмжа той. — А аз ще ви унищожа. По всички възможни начини. Ще ви разоря и ще ви стрия на прах.

Огромният мъж се обърна и с тежка, тромава стъпка излезе от офиса, а дъските на пода отново изскърцаха зад него. Мортън се замисли, като претегляше значението на разговора. След това го пропъди от ума си, като реши да изчака, докато го обсъди с Джулия и се възползва от нейната проникателност. Зае се отново с документите на бюрото и приключи работата си за деня.

Прибра се вкъщи, изчака, докато с Джулия останаха сами в хола и тогава ѝ разказа за случилото се. Обсъдиха това, което Крийви знае, и решиха, че може да го е научил по най-обикновен начин. Може да е писал на своя познат в Бомбай, за да разбере къде е Бенджамин, а в адмиралтейството се пазеха копия на митническите декларации от пътниците на заминаващите кораби.

— Общоразвешено бе, че Бенджамин се занимаваше с моите недвижими имоти — добави Мортън. — Но за да може Крийви толкова отблизо да се запознае с действията на Бенджамин, това му е струвало време и неприятности. Не мога да допусна, че е проучвал всички, които са заминали оттук по времето, когато Бевърли изчезна. Поради някаква причина той е подозирал именно Бенджамин. Точно това не очаквах, и точно поради това смятах, че той няма да открие какво е станало.

— А какво го е накарало поначало да се усъмни в Бенджамин? — замислено каза Джулия. — Мортън, това показва, че той знае какво става в кантората ти. Единственото заключение, до което стигам е, че

някой в кантората ти е склонен много да приказва, или пък предава информация на Крийви. Отдавна е време да огледаш отблизо служителите си.

Мортън неохотно се съгласи, като не искаше да вярва, че някой от служителите му го предава, но фактите говореха, че това е вероятно. После поговориха за заплахата на Крийви и обсъдиха какво би могъл да стори. Възможностите бяха безбройни, защото Крийви бе безскрупулен. Стигнаха до извода, че всичко, което Мортън можеше да направи засега, бе да вземе разумни мерки за опазване на имуществото си, като същевременно следи за признаци на замислян от Крийви заговор.

От всичките си служители Мортън познаваше най-отдавна началника на кантората и бе абсолютно сигурен, че може да му вярва. Следния ден, когато отиде на работа, извика Албърт Ломан в офиса си и затвори вратата, за да могат да поговорят насаме. Без да споменава Бенджамин, Мортън каза само, че според него Крийви получава информация от кантората.

— Може би някой говори пред непознати, когато си е пийнал — продължи Мортън, — или пък е нещо по-лошо. Не искам да вярвам, че някой от служителите ще доставя информация за пари, но е възможно. Работата тук е доста добре разпределена между отделните чиновници, затова трябва да следиш дали някой не проявява повече интерес към това, което другите вършат, или към папките с кореспонденцията.

— А може да видим и какво вършат служителите извън кантората — предложи Албърт. — Както и вие, не искам да вярвам, че имаме предател сред нас, сър Мортън. Но ще проуча всички вероятности. С ваше разрешение ще взема Харолд Фрейли да ми помага. Познаваме се от деца и напълно му вярвам. Много е дискретен, а двама виждат по-добре от един.

— Много добре, но преди всичко трябва да действате внимателно, за да не изплашите този, който би се занимавал със злосторничество. Може да са нужни месец, два, шест, колкото трябва. И се моли на бога да греша, моля се никой от нашите служители да не е предател.

Ломан се съгласи мрачно и напусна офиса. Мортън се зае с книгата по бюрото си, като мислеше какво друго може да предприеме. Предишната вечер с Джулия бяха обсъдили възможността за саботаж в

сухия док и във въжарската работилница, тъй като това би било типично за Крийви. Като прегледа документите, Мортън отиде до вратата и викна да изкарат каретата му пред входа.

Докато говореше с надзирателя на сухия док, Мортън просто изрази загриженост, че има опасност от вандалски действия и кражба на инструменти, а Върджил Хандли отговори, че незабавно ще намери надежден нощен пазач. Работниците от въжарската работилница, побединени и с по-голямо чувство за принадлежност към работилницата, не искаха външни хора да се мотаят там нощем. Айзак Тълк предложи да разпредели хората за допълнителни смени като нощни пазачи, а Мортън се съгласи да им плаща допълнителни надници.

Доходът, който Мортън получаваше от къщите под наем, бе по-голям от приходите от дока или въжарската работилница, а вложените там средства бяха много повече. Но къщите бяха разпръснати из целия град и нямаше начин да бъдат защитени. Мортън мрачно прие риска и се замисли за други начини, по които Крийви би могъл да си отмъсти.

Документите, които минаваха през бюрото на Мортън, и цялата дейност на кантората вървяха както обикновено, без признаци за нещо нередно. През седмицата Мортън бе на заседания в Търговската банка и в Морската застрахователна компания и отблизо се запознаваше с докладите за дейността им. Печалбите и в двете не бяха високи, но Мортън не откри каквито и да е улики, че срещу тях има таен заговор.

Мина седмица без нищо да покаже, че Крийви е започнал да изпълнява заплахите си, после още една седмица мина тихо. Но Мортън остана нащрек, като знаеше, че най-голямата опасност идва от фалшивото чувство за сигурност. Методично и старателно, както вършеше всичко, началникът на кантората се зае и със следенето на действията на останалите служители. Не откриваше нищо подозрително и Мортън не знаеше дали да се чувства облекчен или още по-разтревожен от това, как Крийви получава информацията си.

В потискащо горещия влажен февруарски следобед, когато пристигна майката на Мортън, Джулия изпрати конярчето да го уведоми. Бе съобщила също на Дирдри и на Юдора и те пристигнаха в къщата по същото време с него. Свариха истински ад — пастири, ратаи и прислугата от Тибубъра разтоварваха фургоните, които бяха задръстили алеята за карети до къщата и излизаха на Уентуърт стрийт.

Прислугата от къщата на Мортън също бе тук и помагаше да се сервираат закуските и разхладителните напитки, които Джулия бе приготвила за случая. Голяма маса на кръстосани дървени крака до къщата бе отрупана с храна и кани с ром и пунш за работниците. За семейството в хола бе устроен бюфет с подбрани деликатеси и бутилки вино в кофички с лед.

По време на щастливата среща на семейството, Мортън се тревожеше главно за здравето на майка си след дългото пътуване в горещината и това как издържа тя емоционалното напрежение след смъртта на баща му и брат му. Той видя, че с издръжливостта и жизнеността — неделима част от характера ѝ, тя бе понесла всичко, както малцина биха могли. Испитанията се бяха отразили много по-зле върху снаха му. Катерин бе неудържимо щастлива, че са пристигнали, но изглеждаше много по-стара от годините си.

През следващите два дни Джулия прекарваше по-голямата част от времето си с Александра и Катерин, за да им помогне да се настанят. На втория ден прислугата бе вече напълно организирана, а пастирите и ратаите си тръгнаха обратно с фургоните. На другия ден, неделя, Мортън и Джулия поканиха фамилията у тях. Един час след като всички се събраха, Мортън остави Джулия да забавлява Дирдри, Катерин и Юдора и изведе майка си навън да ѝ покаже градината и да поговори с нея.

През изминалите три дни Мортън бе забелязал, че Катерин е нервна и развълнувана и стигна до извода, че това е една от причините майка му да се премести в Сидни. Той ѝ каза това и продължи:

— Както много добре знаеш, ние с Джулия сме очаровани, че си тук, но имаме предвид и желанията ти. Бихме могли да намерим друга къща за Катерин.

— Не, поне засега тя има нужда от някого, който я познава добре. След като вече е в града, тя положително ще се поправи бързо. Във всеки случай състоянието ѝ не се дължи само на характера ѝ, защото тя понесе много.

— Така е. Мамо, никога не съм те чувал да се оплакваш или дори да говориш за проблемите си, но знам, че предпочиташ да си бъдеш във фермата. Обстоятелствата обаче те изпратиха тук и се надявам да бъдеш щастлива.

— Ти и другите ми обични хора сте тук и имам толкова много причини да съм щастлива. Сайлас Доук ще трябва да поеме делата във фермата сега и ще се справя много по-добре, отколкото когато се чувстваше длъжен да идва при мен за невинаги подходящи указания. — Тя сви рамене и се засмя. — А аз ще имам достатъчно работа. Забелязах, че цветните лехи са в такова състояние, че ще ми трябва време, докато ги оправя.

Мортън се засмя и кимна, като знаеше, че тя с нетърпение очаква да се заеме с градинарството. Александра го попита как върви бизнесът му, а той ѝ разказа за Бенджамин, Бевърли и възможността Крийви да създаде неприятности. След това побърза да разсее тревогите ѝ, като изброи всички мерки, които е взел, за да се предпази от този човек.

След няколко минути се върнаха вкъщи. Мортън отбеляза, че майка му сигурно е била права да смята, че Катерин ще преодолее бързо проблемите си. Докато говореше с дъщеря си и с другите жени, снаха му бе по-весела и отворена, отколкото в деня на пристигането в Сидни.

Александра създаваше впечатление, че е в добро настроение, но Мортън знаеше, че в най-добрия случай чувствата ѝ са смесени. Съзнаваше, че тя е решена, макар и неохотно, да живее в Сидни, но същевременно се тревожи за бъдещето на фермата. Когато всички гости си тръгнаха след вечеря, Мортън обсъди състоянието на майка си с Джулия и двамата решиха да направят всичко възможно, за да ѝ помогнат да се приспособи към новия си живот и да бъде щастлива.

На другия ден започна новата седмица, а Сидни се печеше в адската жегата на късното лято. Бизнесът бе замрял, тъй като започваше да се чувства пълният ефект от икономическата криза в Британия. Търговията между пристанищата в Австралия и тези от Индия до Сандвичевите острови бе спаднала и повечето от корабите, които пристигаха или тръгваха, бяха крайбрежни търговски кораби, които не отиваха по-далеч от Нова Зеландия.

Горещините продължиха през цялата седмица без никакъв полъх от морето, който да охлади ужасно напечените улици и канцеларии. Във вторник приключи работата по ремонта на един кораб в сухия док на Мортън, а нови съдове за поправка не се предвиждаха. Другите докове и корабостроителници в пристанището бяха без работа и

повечето от работниците бяха съкратени. Макар да нямаше основание да вярва, че положението ще се подобри в близко бъдеще, Мортън продължаваше да плаща надници на работниците си, като искаше от тях да свършат каквото могат с ремонта на стените на дока.

В сряда следобед Мортън седеше в задушния си офис по риза и с разхлабена вратовръзка, когато тежки стъпки го накараха да вдигне поглед от документите на бюрото си. На прага стоеше Олдъс Крийви, облян в пот. Широкото му дебело лице блестеше от вадичките, които се стичаха по него, а на места самото му бе потъмняло от потта на подпухналото тяло. Щом той влезе, в неподвижния горещ въздух на офиса се разнесе възкисела миризма.

— Когато бях на Търговската борса и на други места, посещавани от бизнесмени — започна Крийви с тънкия си глас — не чух да се споменава за какво сме говорили последния път.

— Казах ви тогава, че има с какво да запълвам времето си и че не разпространявам клюки — отсече Мортън. — Какво търсите тук?

— Искам да ви уведомя, че ще бъда също толкова дискретен по отношение на личните ви дела — отвърна Крийви. — Знаете, че купих „Кроникъл“, нали? Докато преглеждах стари броеве, открих неща, които ще ви притеснят до немай-къде. Но не съм говорил за тях и не възнамерявам да говоря в бъдеще.

Мортън не можеше да си спомни да е било писано във вестниците за връзката му с Клара Тавиш, но бе сигурен, че Крийви е открил точно това.

— Не бих искал да омаловажавам великодушния ви жест — отбеляза той язвително, — колкото и да ви се струва странно. А по причини, които никога не можете да разберете, аз искрено се страхувах от поведението си спрямо Клара Тавиш. Но, както и да е, фактите бяха широко известни далеч преди вие да дойдете тук, включително и на любимата ми съпруга и няма... — Мортън млъкна, когато Крийви поклати глава. — Не е ли това? А за какво става дума тогава?

Малките очички на Крийви светнаха в сардонично удоволствие, когато седна на стола до бюрото. Заедно с киселата миризма огромното му тяло излъчваше влажна горещина, а солидните крака на стола изстенаха, когато столът изчезна под туловището. Крийви извади два стари, пожълтели вестника от джоба на самото си, взе единия и го

разгъна. Сложи го на бюрото и го побутна към Мортън, като посочи обявление в средата на първа страница.

Първото, което привлече вниманието на Мортън, бе старовремският печат, странно изписаната буква „ес“. Погледна горния край на вестника и видя, че датата е отпреди почти четиридесет и пет години, през септември 1821. Размисли, че в този вестник едва ли се говори за връзката му с Клара Тавиш, защото е бил отпечатан една година преди Мортън да се роди през юни 1822. След това прочете обявлението.

В него се предлагаше награда от петстотин златни английски лири за всеки, който може да даде сведения къде се намира Александра Хамънд. Бе описана като висока, привлекателна жена на деветнайсет години. Казваше се, че за последен път е била видяна в Кампдън парк и има опасения, че е била отвлечена от избягали каторжници, за които се знае, че са в околността. Имената им са Инос Хинтън, Даниел Кроули и Франк Снивли. Обявата завършваше с молба всеки, който знае нещо, да се свърже с баща ѝ Невил Хамънд в адвокатската му кантора в Сидни.

— Забелязахте датата, нали? — каза подигравателно Крийви, от когото заедно с вонята му се излъчваше злорадство. — Майка ви е била отвлечена от избягали каторжници точно девет месеца преди да се родите.

— Какво искате да кажете? — попита Мортън, силно разгневен. — Не знаех нищо за това, но и глупакът може да разбере защо майка ми не е искала да говори по този въпрос. Но ако е имало нещо общо с мен лично, тя отдавна щеше да ми е казала. Така че нямам намерение да слушам никакви инсинуации за...

Мортън млъкна, защото подигравателният израз на подпухналото лице на Крийви подсказваше, че първият вестник е бил само подготовка за втория. Крийви го обърна на последната страница, постави го на бюрото и го побутна към Мортън. Онемял от страх, какъвто никога не бе изпитвал, Мортън погледна вестника.

Носеше дата почти една година преди първия и в долния край на страницата имаше материал за двама от избягалите каторжници — Хинтън и Кроули. Съобщаваше се, че двамата са избягали от лагера в Парамата и се предполагало, че са откраднали два коня и храна от съседното селище. След това имаше предупреждение, че укриването

им или оказването на помощ, по какъвто и да е начин, е криминално престъпление и се даваха описания на двамата. Крийви протегна ръка и дебелият му пръст посочи описанието на Инос Хинтън.

На височина бил колкото Мортън. Според описанието най-отличителният знак на Хинтън било рожденото петно на лицето му, яркочервено като петното на рамото на Мортън. Друга, лесно забележима черта, според описанието, били необикновено бледите сини очи.

— Баща ви е бил разбойник, затова няма нищо чудно, че защищавате разбойници като Бенджамин Тавиш — язвително отбеляза Крийви, надигна се от стола и тръгна тежко към вратата. — Както казах, няма да споменавам за това пред никого. Предпочитам да работя тихомълком, но това е само началото. Казах ви, че ще ви унищожа и смятам да го направя.

В състояние на шок, Мортън почти не чу думите, нито пък забеляза как Крийви излезе. От детството му и през всичките години, когато бе до голяма степен безразличен към хората, един човек бе означавал за него всичко. Преданата любов между него и майка му бе неотменният стабилен и сигурен фактор в живота му.

Бе смятал, че любовта им има здравата основа на доверието и откритостта един към друг, но от нейна страна се оказва, че е имало измама. Това, от което Мортън най-много се страхуваше в живота, бе предателството. И сега то идваше от тази, в която бе вярвал най-много, от тази, която винаги бе обичал.

Вцепенен, той сгъна вестника, отиде до вратата и извика отгоре да му приготвят каретата. Сложи вестниците в джоба на самото си и слезе долу. Началникът на кантората му каза нещо, но за Мортън то бе просто някакъв звук. Излезе и се качи в каретата. На път за квартал Уитлам от горещината по лицето му започнаха да се стичат капки пот, които се смесиха със сълзите му.

Когато каретата бе на половината път по алеята пред къщата, Мортън почука с бастуна си, за да спре. Излезе, обиколи къщата и отиде в градината отзад, сигурен, че майка му ще бъде там. Тя бе коленичила пред една леха и копаеше с малка лопатка.

Щом се изправи, тя видя лицето му. Усмивката, с която го посрещна, бе заменена от тревожен поглед. Искаше да го попита какво

е станало, но думите ѝ спряха на устните, а лицето ѝ пребледня от страх, когато Мортън извади вестниците и ги разтвори пред нея.

Никой не проговори. Александра мълчаливо гледаше вестниците, смаяна и изплашена, а Мортън не можеше да отрони и дума поради бушуващите в него чувства. След това дар словото му се възвърна.

— Защо не си ми казвала за това, мамо? — попита я дрезгаво и объркано. — Защо ме предаде? Как можа да ми направиш това?

Александра се чудеше как да започне, после избухна в плач.

— Случи се толкова отдавна, Мортън — ридаеше тя. — И когато ти беше вече доста голям, за да го разбереш, си мислех, че всичко е напълно забравено. Тогава си мислех, че то ще остане в миналото и че правя това, което е най-добро.

— Това не е отговор! — извика той и захвърли вестниците на земята. — Това са пълни глупости! Как си могла да си помислиш, че е най-добре да ме измамиш и да скриеш такова нещо от мен? Това е абсурдно!

— Но аз мислех, че никой никога няма да научи, Мортън — запротестира Александра през сълзи. — Аз съм просто едно божие създание, смъртно човешко същество, не мога да виждам в бъдещето. Мислех, че е забравено и... — Гласът ѝ секна, тя закри лицето си с ръце и заплака. — И толкова се срамувах, Мортън! Толкова ужасно, се срамувах! Наказанието ми за моментната лоша преценка е да страдам цял живот от този срам. Исках да те предпазя дори от прашичка от онова, което аз трябваше да понеса.

Мортън поклати глава, като стенеше от мъка.

— Да ме предпазиш? — повтори той огорчено. — Това ли смяташ, че е начинът да ме предпазиш? Не би могла да измислиш подобро средство, за да ме направиш уязвим. Трябваше да науча това от Крийви. От тази свиня Крийви! От детството си винаги съм ти вярвал, защото мислех, че двамата сме толкова близки в чувствата си един към друг.

— Така е, Мортън, така е! — извика Александра. — Бог ми е свидетел, че отворих сърцето си за теб с мисъл и чувство, както и с любовта си. Никога нищо не съм крила от теб, Мортън, освен това.

— Но това е било най-важното от всичко. Това е било... — Ридание прекъсна думите му, след това пое дълбоко дъх и продължи:

— Вярвах ти безкрайно, мамо, но ти ме измами.

— Съжалявам, Мортън, съжалявам — простена тя и протегна ръка към него. — Бог ми е свидетел, исках само да те предпазя и те моля да ми простиш.

— Не! — извика той, облян в сълзи, и се отдръпна от нея. — Ти измами вярата ми в теб, а това не мога да простя. Мамо, бих дал години от живота си това никога да не бе се случвало, защото те обичам с цялото си сърце. Но никога не мога да простя такава... — Гласът му секна, той заплака горчиво и тръгна към каретата.

Кочияшът я бе обърнал, готова за тръгване. Мортън нахлупи шапката си ниско над очите и сведе глава, за да не може кочияшът да види лицето му, докато се приближава и се качва в каретата. Когато излязоха на улицата, той зарови лицето си в ръце, разтърсван от ридания.

Почти заслепена от сълзите, Александра вдигна вестниците. Инстинктивно, след като толкова години бе крила срамната тайна, сгъна и прибра вестниците в джоба си, за да ги унищожи по-късно. След това, тъй като цял живот бе свикнала да запълва времето си с работа, коленичи отново до лехата и се зае да разравя почвата.

През дълбоката пропаст между живите и мъртвите в ушите ѝ отекна отмъстителен, пагубен смях. В миговете преди Дейвид да го простреля, Инос Хинтън ѝ бе казал, че никога няма да се отърве от него. И той бе казал истината най-буквално. Злобното му, порочно присъствие все още бе част от нейния живот и от живота на любимите ѝ хора, колкото и да се стараеше да се изчисти от него. След години на въображаеми победи тя си мислеше, че най-накрая е прогонила Хинтън от живота си завинаги.

А сега той се бе върнал, бяха минали десетилетия, а злият покварен дух на Инос Хинтън бе тук. Някога тя намираще средства да се бори с неговото зло. Но този път нападението му бе успешно, той я бе смазал напълно. Инос Хинтън бе спечелил окончателната победа, защото тя не знаеше какво може да направи. Нямаше средство, с което да му отвърне, а ѝ липсваше и вътрешната мощ.

В младостта и разцвета на силите си борбата срещу призрака на Инос Хинтън и срещу всички трудности, които я връхлитаха бе водена енергично, дори весело. В ония години силите ѝ бяха неизтощими, крачките — широки, а стъпките — твърди. Но съдбата бе запазила

най-тежките удари за есента на живота ѝ, когато силата на тялото и духа бе на изчерпване.

Нямаше ги вече съпругът и малкият ѝ син. Големият ѝ син се бе обърнал срещу нея. Бъдещето на фермата Тибубъра, голямото постижение на живота ѝ, бе съмнително. Копаеше лехата с малката лопатка и поливаше земята със сълзите си. За първи път в живота си почувства пълно отчаяние.

ТРЕТА ЧАСТ

17.

— Спри гадното си хленчене! — изрева Ситън Дънли и злобно замахна с юмрук. — Няма да търпя повече глупавите ти приказки!

Фиона Дънли бързо се отдръпна и бащиният ѝ юмрук не улучи лицето ѝ. Тя мигом се озова от другата страна на тежката, грубо скована кухненска маса. Опита се да овладее гнева си и да говори разумно.

— Трябват ми един-два шилинга за лекаря — повтори Фиона. — Доктор Уилис ще дойде тази сутрин, а лекарството на мама почти се свърши. От седмици не съм давала на лекаря нито пени. Какво да му кажа?

— По дяволите! Ще му кажеш да дойде да говори с мен — кресна Дънли и посочи с пръст гърдите си. — Ако има някакви оплаквания, лесно ще ги приключа.

Това бе отговорът му на всички въпроси, защото повечето хора се страхуваха от него. Ситън бе едър, мускулест мъж, с властен и агресивен темперамент, който обичаше да създава неприятности и да тероризира другите. Това създаваше постоянни сблъсъци между него и Фиона, защото не успяваше да ѝ се налага. Тя се пазеше от него, но не се плашеше и той го знаеше. На осемнайсетгодишна възраст Фиона бе напълно развита жена, висока и тънка, заякнала от тежък труд още от детството. Буйната ѝ дълга коса бе огненочервена и блестяща, Фиона бе потвърждение на вярването, че който има червена коса, има и огнен темперамент, защото бе наследила бащиния си характер.

— Ще си получиш заслуженото, Ситън Дънли — отвърна тя, а големите ѝ зелени очи гневно проблясваха. — Рано или късно ще трябва да отговаряш за отношението към семейството си.

Назоваването на цялото му име, а тя винаги се обръщаше към него и говореше за баща си така, бе едновременно отричане от родството им и заявяване, че е равноправна, както и съзнателно оскърбление. Ситън изскърца със зъби и се приготви да се нахвърли върху нея, но и двамата знаеха, че няма да може да я хване. Той повдигна сърдито рамене и излезе с тежки стъпки през задната врата.

Фиона надникна навън, за да види дали брат ѝ не е наоколо, защото знаеше, че ще стане прицел за яда на баща ѝ. Кристофър очевидно се криеше в хамбара или под някой навес, докато излезе Ситън.

Но Фиона видя, че Дънли взема още едно от прасетата, които тя уговяваше, за да имат храна през зимата. Възнамеряваше, както бе правил и друг път, да го продаде на пазара и да прахоса парите за пиене. Фиона побесня и стисна рамката на вратата, за да се възпре и да не му изкряска, че трябва да си намери работа, вместо да продава нейните прасета.

Дънли не обърна внимание на застаналата до вратата Фиона и с пръчка насочи прасето през стопанския двор, покрай къщата към шосето за Брисбейн. Когато изчезна от погледа ѝ, гневът на девойката се превърна в постоянното негодуване, което изпитваше към баща си. Фиона се зае с работа, извади от кладенеца кофа вода и я отнесе в стаята на майка си.

Откакто Фиона я помнеше, Мейвис Дънли винаги бе изглеждала уморена, съсипана от грижи и много по-стара от годините си. Тежкият труд и жестокостите на мъжа ѝ бяха сломили духа ѝ, а животът ѝ бе поднесъл и други нещастия. Четири от осемте ѝ деца бяха умрели от детски болести и лежаха в брисбейнското гробище, а двамата ѝ най-големи синове бяха избягали от тиранията на баща си още четиринайсет-петнайсет годишни.

Бе заболяла от рак и сега лежеше изпита и бледа. През последните седмици Мейвис бързо се стопяваше.

— Удари ли те? — попита тя с дрезгав шепот.

Фиона се засмя и поклати глава, като се опитваше да скрие тревогата си от състоянието на майка си с весело държание.

— Не, не се безпокой, мамо.

— Говори ли с Кристофър за заминаването му?

— Да, още вчера, и днес пак ще говорим — отвърна Фиона и посочи паницата на масичката до леглото.

— Много е вкусна, миличка, но нямам апетит. Може по-късно да ми се прияде и да хапна повече на обед и довечера.

Фиона се усмихна, за да прикрие загрижеността си. Знаеше, че майка ѝ едва ще изяде повече от няколко лъжици през целия ден. Изми болната и пооправи завивките ѝ, после взе лъжица и шишето с

лауданум от полицата над леглото. Очите на майка ѝ светнаха в очакване, че лекарството ще облекчи силните ѝ болки.

Фиона напълни лъжицата и шишето почти се изпразни, после поднесе лекарството до устните на майка си. След няколко минути силната, съдържаща опиум, течност подейства и майка ѝ се отпусна в полусъзнание. Фиона отнесе паницата каша и кофата в кухнята. Изсипа кашата при помията за прасетата, изми съдовете от закуска и сложи кухнята в ред. Взе помията и кофата за мляко и мина през стопанския двор.

Брат ѝ бе излязъл от скривалището си и без охота чистеше плевелите между зеленчуковите лехи в градината зад хамбара и бараките. Кристофър бе висок и слаб петнайсетгодишен юноша, с луничаво лице, а косата му имаше по-скоро бакърен цвят, за разлика от лъскавите червени къдрици на Фиона. Като изсипа помията в коритото на кочината, тя извика брат си.

Той тръгна към нея, но след всичката работа, която я очакваше през деня, Фиона нямаше време да стои и да го чака. Влезе в хамбара и сложи наръч сено в хранилката на кравата. Докато тя ядеше, Фиона започна да я дои. След малко Кристофър се появи и седна до вратата на хамбара. Дъвчеше една сламка и извърна лице, за да не срещне погледа на сестра си.

— Е? — подкани го тя, като стискаше вимето с две ръце.

— Един малък кораб тръгва за Мелбърн утре сутрин — отвърна той колебливо. — Капитанът е собственик на кораба и каза, че може да ме вземе да помагам на екипажа. Но по-добре да не заминавам, Фиона.

— Защо?

— Ти не можеш да се справиш тук сама. Мама успя да ти помогне с пролетното засаждане и аз ти помагах, когато бях освободен. Не можеш...

— Стига си търсил извинения! — прекъсна го сърдито Фиона. — Вземи най-после решение дали ще заминеш, или ще останеш тук, но престани да си търсиш извинения.

Кристофър се обърна настрана, а кравата се размърда раздразнена. В яда си Фиона бе започнала да дърпа прекалено силно вимето с дългите си, тънки пръсти. Девојката пое дълбок дъх, овладя се и продължи доенето. Завиждаше на Кристофър, че като мъж има повече свобода, но в същото време го обичаше.

— Мама иска да заминеш, братко — почна тя нежно. — А също и аз. Знам, че всяко момче се страхува да се раздели с всичко, което му е познато, но Калвин и Джулиан бяха горе-долу на твоята възраст, когато заминаха. Знам, че сега и двамата са щастливи, и ти ще бъдеш добре. Но сам трябва да вземеш решението си.

— Ако беше на мое място, ти как щеше да постъпиш?

— Щях да тръгна на запад, да пресека Големия вододел, като се катеря с крака и ръце, ако е нужно. После ще продължа да вървя през долината на река Дарлинг, докато стигна до пустошта. Там ще намеря някакъв начин да се изхранвам и да живея, далече от мизерията и неприятностите тук. Но това, което ти казвам, е глупав отговор на безсмислен въпрос, защото ти и аз не сме еднакви.

Кристофър не проговори, докато Фиона свърши с доенето, после стана и ѝ направи път, за да излезе с пълната кофа.

— Тогава ще тръгна с кораба — промърмори той. — Но трябва да стане така, че татко да не ме види.

— Ситън Дънли ще кърка в кръчмата до довечера. Иди и кажи на капитана, че ще се качиш на кораба още днес подир пладне. След обедата ще дам на мама само няколко капки лауданум, за да не заспи, та да може да поговори с тебе и да се сбогувате. След това можеш да си вземеш дрехите и да тръгнеш.

Кристофър кимна, но изведнъж се разплака. Фиона го прегърна, задържа го до себе си един миг и го целуна. Кристофър бършеше очите си, като излизаше от хамбара, а и в очите на Фиона пареха сълзи. Мъчно ѝ беше, че брат ѝ заминава, но ѝ се плачеше и заради това, че тя самата не може да напусне дома си.

През последните две години мнозина от младежите в града се бяха навъртали около нея, но баща ѝ винаги ги прогонваше. За щастие тя ненавиждаше безделието и обичаше полезната усилена работа, която отвличаше мислите ѝ от тежкото положение. Бягаше от неприятните мисли и като четеше — единственото ѝ удоволствие.

Понякога съседките ѝ прочитаха заетите от градската библиотека книги, преди да е изтекъл срокът им и ги даваха на Фиона за по няколко дни. Девойката с удоволствие се лишаваше от съня си, за да ги прочете и да ги върне навреме. Прочиташе от край до край и старите вестници и списания, които съседите ѝ даваха. Но четенето и работата

бяха само временно бягство от проблемите и тя оставаше прикована към тежката си участ.

Като изведе кравата на паша, Фиона отнесе млякото в зимника. Вчерашното мляко вече бе готово да се избие на масло; тя свърши и тази работа, изгреба маслото от чукалото, а суроватката занесе на прасетата. Докато хранеше кокошките и прибираше яйцата от полозите, видя, че се задава по шосето двуколката на лекаря и се върна вкъщи, за да посрещне доктор Уилис. Той бе дружелюбен, кротък човек, над петдесетте, а лицето му винаги изглеждаше уморено от недоспиване. Лекарят влезе в спалнята да прегледа Мейвис, а Фиона кипна вода в чайника, за да направи чай. Когато лекарят дойде в кухнята и седна до масата, бе по-замислен от друг път и сърцето на Фиона се сви.

Сипа му чай и попита за майка си, а лекарят отговори, че ѝ остава още малко време.

— Но само преди две седмици казахте, че ще живее още няколко месеца — възрази Фиона.

Честен и скромн човек, лекарят кимна и призна, че е сбъркал.

— Съдех по друга пациентка, която беше болна от същия вид рак — добави той. — Това бе преди години, когато работех в Сидни, името ѝ бе Клара Тавиш.

— Тя по-дълго ли живя? Защо?

— Може би защото имаше причина да живее — отвърна лекарят. Отпи от чая си и остави металическото канче на масата. — Волята за живот е по-силно лекарство от всичко, което може да предпише лекарят, Фиона. Госпожа Тавиш имаше няколко деца, доколкото си спомням, но само едно от тях бе още малко. Искаше да уреди нещо за отглеждането на детето, после смяташе да замине за Шотландия, за да спести мъката на децата си, като я гледат как гасне. Докато имаше стимул да живее, тя не изгуби силите си. Но майка ти изглежда няма такава воля за живот.

— Това е самата истина — с горчивина прошепна Фиона.

Лекарят въздъхна, пресегна се и погали ръката ѝ.

— Не е тайна, че баща ти е жесток човек. Знаем, че и твоят живот съвсем не е лек. Мога ли да ти помогна с нещо?

— Като се грижите за майка ми, вие правите онова, което най-много искам, доктор Уилис. А има хора и с по-лош от моя живот. Аз

поне имам работа и мога от време на време да прочета някоя книга — и работата, и четенето ми правят удоволствие.

— Всеки би сметнал, че работата тук прави живота ти твърде тежък — усмихна се тъжно лекарят. — Баща ти не съзнава какъв късмет има. — Допи чая си, извади от черната си чанта шише с лауданум и стана. — Забелязах, че лауданумът ви почти се е свършил.

Фиона взе шишето, смутена, че няма пари.

— Ще се постарая да ви го платя следващия път, доктор Уилис — извини се тя.

— Не се безпокой. Ще взема малко повече пари от следващия богат търговец, когото ще лекувам от подагра заради преяждането му. Не забравяй, че трябва да даваш на майка си само по три лъжици дневно. Повече ще бъде опасно.

Фиона кимна с разбиране, благодари на лекаря и го изпрати. Беше почти пладне и щом се върна в кухнята, се зае да приготви обета. Работеше с настървение, за да потисне тревогата от бързо влошаващото се състояние на майка ѝ. Безпокоеше я и друго, за което досега рядко си мислеше. Този чифлик майка ѝ бе получила като наследство и според завещанието не можеше да бъде продаден преди смъртта ѝ.

Много пъти Фиона бе чувала баща си да ругае, че чифликът е много далеч от доковете, където той работи. В момента бе безработен, защото, като известен скандалджия, бе сред първите уволнени, когато в пристанището почнаха да спират по-малко кораби. Фиона обаче се страхуваше, че след смъртта на майка ѝ той ще продаде чифлика и ще купи някоя колиба около Петри Байт, където живееха мнозина от докерите.

Когато приготви обета, Фиона занесе една чиния с храна на майка си. Въздействието на лауданума бе преминало и лицето на Мейвис отново бе изкривено от болка, но тя се усмихна, когато Фиона ѝ каза за решението на Кристофър.

— Много съм доволна — прошепна Мейвис. — Кога ще тръгне?

— Утре сутрин, но ще се качи на кораба още днес следобед. Сега ще ти дам само малко лауданум, за да можеш да поговориш с него.

— Добре. Много се тревожа за тебе, Фиона. Ти какво ще правиш?

— Ще се оправя, мамо. Не се безпокой за мене.

Мейвис я погледна неуверено, но се опита да се усмихне. Фиона седна на ръба на леглото и нахрани майка си. Мейвис хапна малко и след половин лъжица лауданум се унесе. Фиона отнесе подноса в кухнята и се нахрани набързо, защото и тя нямаше апетит.

В ранния следобед един бакалски чирак дойде с каручката си за яйцата и маслото. Фиона нямаше представа колко плаща за тях бакалинът, тъй като Дънли прибираше парите. Тя помогна на чирака да отнесе продуктите до каручката си, после отиде в зеленчуковата градина.

Време бе да се подберат хубави зеленчуци, за да се използват техните семена за засаждане следната година и Фиона отбеляза с колчета онези, които бе избрала. Докато оглеждаше зеленчуците и забиваше колчета в пръстта, не я напускаше страха, че някой друг ще сади тук идващата пролет. После видя че Кристофър се задава и забърза към къщата.

Опасенията ѝ, че може да е променил решението си, се стопиха, като видя отчаяното изражение на лицето му. Сложи му да се нахрани в кухнята, докато майка му излезе от унеса си след лауданума, но и Кристофър не искаше да яде. Прибра дрехите си във вързоп в своята стая и отиде да поговори с майка си.

Беше разплакан, когато излезе от нейната спалня. И Фиона заплака, прегърна го и го целуна, после го поведе към изхода. Застанала на вратата, тя проследи с поглед как брат ѝ бавно се отдалечава по шосето. Когато изчезна в далечината, тя се върна при майка си. Със сълзи на очи Мейвис нетърпеливо отвори уста за още половин лъжица лауданум. Фиона почака лекарството да ѝ подейства и пак отиде в зеленчуковата градина.

По залез-слънце тя издои отново кравата и се зае с другите си вечерни задължения.

Докато яденето вреше на огъня, закърпи някои дрехи, после занесе подноса на майка си. Мейвис яде повечко от обикновено и поговори няколко минути с Фиона, преди да изпие лауданума си. Сега, когато Кристофър бе тръгнал, изглеждаше по-спокойна. Фиона вечеря в кухнята и преди да си легне, остави една чиния на полицата за баща си.

Събуди се, когато той се върна късно през нощта и затрополи пиян, после пак заспа. На разсъмване Фиона влезе в кухнята, за да

пригответи закуската, а чинията с ядене, която бе оставила за баща си, бе недокоснатата на полицата. Исипа я в кофата с помия за прасетата, като разсъждаваше, че така храната ще е по-полезна. Започна да приготвя каша.

Дънли стана по-рано от друг път. Фиона го чу да се движи из стаята си и да мърмори. След малко той дойде в кухнята със зачервени очи. Излъчваше силна миризма на ром.

— Къде, по дяволите, е Кристофър? — попита той. — Снощи срещнах един зидар, чийто помощник паднал и си счупил ръката. Ако това куче си помръдне задника и иде да поговори със зидаря, може да го вземе на работа. Къде, по дяволите, е той?

— Замина — отвърна Фиона. — Напусна чифлика.

— Заминал? — изръмжа Дънли. — Напуснал е чифлика? Точно когато можеше да помогне с някоя и друга надница! Къде отиде проклетникът? И защо, дявол да го вземе, не ме предупреди, за да го спра?

Фиона се въздържа да каже на баща си, че той самият би могъл да се хване на работа при зидаря, защото не искаше да безпокои майка си с нова кавга.

— Замина като помощник с един кораб — отговори тя. — Научих го едва вчера, когато заминаваше, а не знаех ти къде си.

Дънли се отпусна тежко на пейката до масата, хвана главата си с две ръце и започна да ругае. После се надигна и грабна лъжицата, когато Фиона сложи пред него паницата с каша и канче чай. Тя напълни още една паница и тръгна да я занесе на майка си.

Още щом застана пред вратата на спалнята ѝ, Фиона разбра, че там няма жив човек. Първото, което забеляза като влезе, бе шишето с лауданум на масичката до леглото. През нощта майка ѝ бе събрала сили да свали шишето от полицата и сега то бе полупразно. Фиона се приближи до леглото и остави кашата на масичката.

Мазолестите ръце на майка ѝ бяха изстинали, когато Фиона ги скръсти върху гърдите ѝ. Затвори очите на Мейвис, целуна я и избърса сълзите, покапали от собствените ѝ очи върху изпитото сбръчкано лице. После взе паницата и се върна в кухнята.

Дънли вдигна глава, когато Фиона остави кашата на умивалника и се загледа през прозореца.

— Какво ти става? — изръмжа той.

— Мама е умряла — прошепна Фиона.

Дънли се надигна и се затътризи с тежки стъпки към спалнята. Фиона гледаше настъпващия навън ден, който бе започнал като всички други само преди няколко минути. Но този ден сега ѝ се струваше съвсем различен от останалите в живота ѝ, дори слънчевите лъчи блестяха по друг начин. Една скъпа връзка, която я бе радвала от най-ранно детство, се бе прекъснала и нищо вече нямаше да бъде каквото е било преди.

Дънли се върна, седна и продължи да яде.

— Ще ида до някое погребално бюро — изсумтя той. — Ще ни излезе доста скъпо.

Фиона излезе, мина през стопанския двор, взе мотиката от бараката за инструменти и отиде в зеленчуковата градина. Започна да плеви лехите, като вдигаше мотиката високо, забиваше я в земята с всичка сила, а по лицето ѝ се стичаха сълзи.

Погребението щеше да е скромно, но съседите не позволиха да изглежда бедняшко. Дойдоха много хора от съседните чифлици, както и от работническите жилища край шосето и покриха евтиния ковчег с цветя, а един каменоделец бе приготвил надгробен камък за ковчега на Мейвис в най-отдалечения ъгъл на гробището. Фиона разбираше защо никой не бе предлагал помощ на майка ѝ — бояха се от неприятности с Дънли — но сега тя бе искрено благодарна на съседите, които направиха погребението по-достойно.

След погребението, Фиона се утешаваше с мисълта, че майка ѝ вече е в покой, че се е отървала от един нещастен живот. Няколко дни Фиона почти не виждаше Дънли, освен на закуска. Понякога той носеше някакви книжа и дъщеря му предполагаше, че се занимава с юридическото оформяне на собствеността върху чифлика.

Един ден, докато чистеше хамбара, видя, че баща ѝ води два коня от пасището и го попита какво прави.

— Ще ги заведа на пазара, за да ги продам — обясни той. — Задлъжнях около погребението, а имам и други дългове за уреждане.

— Как ще обработвам нивите без коне, за да ги засея на пролет? — попита Фиона. — Не мога да тегля ралото и браната с ръце.

— Това ще е чак напролет, а аз имам нужда от пари сега — отговори той и поведе конете. — Ще се тревожим за другата пролет, когато дойде.

Фиона разбра, че той се готви да продаде чифлика. Макар и да го бе очаквала, разочарованието ѝ бе голямо. Мъчеше се да измисли къде би могла да отиде и какво би могла да направи, за да не е принудена да живее в някоя колиба в Брисбейн, но не виждаше никаква друга възможност. Хваната бе в клопка и можеше само да се примири с онова, което Дънли бе решил да стори.

Но засега имаше работата си в чифлика. Върху нея съсредоточаваше и мислите, и енергията си. Поради това изминаха няколко дни преди да забележи какво върши Дънли и да стигне до някои заключения. Най-неочаквано бе започнал да обръща внимание на външността си. С част от парите от продажбата на конете си бе купил дрехи, поддържаше брадата си добре подстригана и от време на време искаше изгладена риза. Когато по време на една закуска Фиона усети, че от него се носи слаб дъх на парфюм, тя свърза това с другите факти и реши, че той ухажва някоя жена.

Срещата ѝ с жената бе кратка и категорична, макар че я изненада. Фиона бе нахранила прасетата и като влезе в кухнята, завари Дънли с някаква жена на кухненската маса. Баща ѝ я представи, а погледът му предупреждаваше Фиона, че трябва да се държи любезно. Вайолет Слатъри бе неугледна жена, надхвърлила петдесетте, имаше вид на сводница и зло, хитро лице, облеклото ѝ бе натруфено.

— Кофа за помия ли носиш? — попита тя с изкуствена усмивка.
— Ситън да не те кара да се грижиш за кочина?

— Няма защо да ме кара. Това е честна работа, която върша с радост.

— Можеш да се занимаваш с нещо много по-добро, драга. Ако натрупаш малко месце по костите си, лицето и косата ти ще привличат мъжете като мухи на мед. Ако работиш в някоя кръчма, тя ще е препълнена всяка вечер.

— Аз не се занимавам с паплач.

Студеният израз в очите на жената се плъзна по цялото ѝ лице и тя с поглед замрази Дънли, който бе готов да избухне гневно.

— Паплач? — обърна се пак към Фиона жената. — Ти, малка кавгаджийке, трябва да знаеш, че аз съм собственица на кръчма!

— Ами никога не е късно да се поправиш, както казва господин Рийд в книгата си със същото заглавие. Винаги можеш да я продадеш и да си купиш някоя галантерия или друг почтен магазин.

— Стига с тия гадни глупости! — изкрещя Дънли и скочи от масата. — По дяволите, ще затисна дългия ти език с юмрука си!

Вайолет се хвана за масата и едва се задържа, когато Дънли се прекатури през пейката и падна под краката ѝ. Жената се обърна и махна с ръка, отвратена от Фиона.

— Остави я, Ситън! Хайде да тръгваме.

— Не, за бога! — изръмжа той. — Това е моята къща и аз...

— Казах ти да я оставиш! — кресна в лицето му Вайолет. — В моя бизнес не искам да имам нищо общо с добродетелните жени в града и ги подушвам отдалеч. Тая кучка може да е твоя, но не прилича на теб. Аз си отивам и ако искаш да дойдеш с мен, тръгвай и ти!

Излязоха си, а Дънли продължаваше да клати юмрук и да се заканва какво ще направи по-късно. Фиона вдигна съборената пейка и продължи работата си, но остана нащрек да не би баща ѝ да се върне.

Дънли се прибра по залез, като никога — напълно трезвен, и това, което се случи, бе по-малко от очакванията на Фиона. Той просто крещеше, беснееше и заплашваше, а с това инцидентът с Вайолет Слатъри сякаш бе приключен. На другата сутрин не бе по-груб от обикновено, когато е в лошо настроение и му предстои да реши някакъв проблем.

По-късно, като премисляше станалото, Фиона осъзна, че в отношенията им бе настъпила рязка промяна. Досега той бе товар в живота ѝ, а от този момент положението бе станало тъкмо обратното. Вайолет Слатъри не искаше да има нищо общо с Фиона и поради това дъщерята бе станала тежест за баща си и препятствие в любовната му връзка.

Няколко дни не се случи нищо. Дънли очевидно търсеше разрешение за своя проблем, но след това настъпи още една промяна от съвсем друг характер. Веднъж, като стана от леглото си сутринта, Фиона почувства, че есента вече настъпва. Животът ѝ бе тясно свързан с циклите на полската работа и с природните явления, а сетивата ѝ усещаха всяка промяна. Листата изглеждаха още същите и денят не бе по-студен от предишния, но Фиона безпогрешно разбираше, че е настъпил сезонът за прибиране на реколтата.

През нощта ослепителни светкавици прорязаха небето и над земята се разрази буря, която отминаваше към планините на запад. Това даваше възможност на Фиона да се изкъпе, а тя предпочиташе

такава баня пред измиването с вода от кладенеца, защото дъждът ѝ се струваше много по-чист и свеж. Когато по покрива зачукаха първите капки, тя скочи от леглото си, грабна сапуна и хавлиената си кесийка и изтича до големия камък край хамбара.

Валеше топъл и силен дъжд, от който в сезона на растеж семената в плодородните лехи на градините се наливаха с живителни сокове. Като се изкъпа, Фиона застана с разкрачени крака и разперени ръце под чистия порой на дъжда, който я обливаше. Струваше ѝ се, че се слива с мощните неудържими сили на природата след блясъка на светкавиците и тътена на гръмотевиците.

Банята под дъжда обикновено повдигаше духа на Фиона за няколко дни, но този път само след два дена пред Фиона изникна крайно неприятно положение. Дънли бе намерил решение за своя проблем, очевидно под силното давление на Вайолет Слатъри. Той бе стигнал до заключението, че логичното решение на въпроса е да намери съпруг на Фиона.

При случай той и по-рано бе водил свои приятели вкъщи и всички много си приличаха. Груби, шумни мъже, те винаги се стараеха да докажат, че могат да бъдат не по-лоши скандалджии от баща ѝ. И още когато бе дванайсет-тринайсетгодишна, поглеждаха похотливо към нея.

Върнън Слоукъм не бе по-различен от другите. Як, трийсетгодишен мъж, той имаше ъгловато, грозно лице, с белези от побоища и чупен няколко пъти нос. Щом видя Слоукъм, Фиона разбра защо го е довел Дънли. Гостът се бе постарал да е по-представителен и според вкуса си бе облякъл костюм на ярки квадрати. Освен това изглеждаше, че е дошъл с нежелание и че доста се съмнява какво ще намери в този дом. Но при появата на Фиона, Слоукъм прояви голям интерес.

Веднага обаче взе покровителствено отношение, характерно за държанието на този тип мъже към жените. Отнасяше се с Фиона като с дете, което я вбеси. Тя го поздрави сдържано, когато Дънли ги запозна и отиде да направи чай. Тази учтивост бе задължителна към гостите, но сега ѝ бе неприятна. Когато чаят бе готов, тя им го поднесе и се обърна да излезе от стаята.

— Донеси канче и за себе си и седни при нас — нареди Дънли.
— Аз трябва да излизам след няколко минути, а Върн иска да

поприказва с тебе.

— Аз пък не искам да говоря с него — отвърна Фиона и изгледа Слоукъм. — Той е твой приятел, затова ти поприказвай с него.

Лицето на Дънли почервения от яд, както можеше да се очаква. Слоукъм обаче като че ли се обиди от незаинтересоваността на девойката, което ѝ се стори забавно. Тя излезе и се зае с вечерните си задължения. Когато се върна в къщата, Слоукъм си бе отишъл. Дънли бе във всекидневната и последва Фиона в кухнята, когато тя събра и отнесе канчетата.

— Аз не съм стар, ни най-малко — изръмжа той. — Пред мене има още много добри години. Но нищо не мога да направя, докато не се отърва от тебе. Ти висиш на врата ми като гаден воденичен камък.

Фиона повдигна рамене и остави канчетата на умивалника.

— Това може да се оправи лесно — отвърна му тя. — Ти не се интересуваш от чифликчийската работа, затова остави я на мене. Никога няма да те безпокоя, дори няма да ти говоря, ако те срещна на пътя.

— Много ти се иска, нали? — изсмя се той кисело. — Но няма да стане. С къщата, хамбара и бараките, този чифлик ще ми донесе добри пари. Достатъчно, за да стана съдружник в бизнеса на Вайолет. Върн прекара последните две години в златните мини и се върна с хубави парици в джобовете. Той е добра партия и вече доста жени са му хвърлили око.

— Ами да го вземе която ще — бе отговорът на Фиона.

— За каква, по дяволите, се смяташ ти, че си толкова придиричива? — избухна Дънли. — Храниш смрадливите прасета и изравяш картофи от калната земя, а се смяташ за толкова ценна, че вириш нос пред приятелите ми! Опичай си акъла!

— Да отглеждаш реколта, за да храниш себе си и другите, е честна и почтена работа, Ситън Дънли! — срязва го Фиона. — И много по-почтена, отколкото да киснеш в кръчмите с всякаква паплач! А как се е сдобил Върнън Слоукъм с пари в златните мини? Сигурно с джебчийство, а не със собствен труд!

— Да, ти си важна и надута господарка, нали? — саркастично се засмя Дънли. — И майка ти беше същата, когато се ожених за нея, но скоро си налегна парцалите. — Наведе се към Фиона и я бутна с показалец, за да е по-убедителен. — И ти ще клекнеш, бога ми! Другия

път като доведе Върн, прави му сметка, ако не си по-любезна! Ако ми се репчиш по този въпрос, ще те наложа, както се полага с юмруци! А после ще направя живота ти толкова тежък, че ще предпочетеш да си мъртва!

Последните думи Дънли изкрещя през рамото си, извърна се и излезе. Фиона остана неподвижна до умивалника, вкопчила ръка в него тъй силно, че пръстите ѝ побеляха. Споменаването на майка ѝ възвърна спомена за нейното мълчаливо примирение с грубостта му. Изпълни я буен, безмълвен гняв. В този миг би могла да убие баща си.

Фиона продължи да върши всекидневната си работа, приготви вечеря и си наложи да хапне. Като си легна, дълго не можа да заспи, разтревожена от надвисналите над нея опасности от всички страни. Нямаше никакво намерение да повтори грешката на майка си и да се обвърже с брак без любов към безскрупулен простак. Знаеше обаче, че Дънли можеше и се готвеше да изпълни закана си да направи живота ѝ тъй непоносим, та да предпочете да е мъртва.

18.

На следния ден трябваше да пере. Фиона излезе при първите зори, напълни с вода големия бакър и го закачи над огъня зад къщата. Върна се в кухнята и приготви закуска, а когато Дънли се появи, му донесе паницата с каша. Дънли я излапа набързо и се приготви да излезе.

Но на прага се спря и загледа дъщеря си с насочен към нея пръст. — Не забравяй какво ти казах снощи — изръмжа той. — Бъди любезна с Върн като го доведе днес. Или ще му се усмихнеш, или ще размажа с юмрук надутото ти лице.

Дънли излезе, а Фиона седна до масата. Едва сдържаше тревожните си сълзи, чувстваше се напълно безпомощна и съвсем сама на света. Но пое дълбоко дъх и се изправи, защото не обичаше безделието, дори когато я измъчва най-сериозно безпокойство. Обиколи стаите и събра всички мръсни чаршафи и дрехи.

Сложи прането и сапун в големия бакър, после се зае със сутрешните си задачи. Като се прибра вкъщи, забеляза, че на запад от чифлика става нещо необичайно. Мъже и жени бързаха по шосето към хълмовете, но не се виждаше дим от запалена къща или хамбар, което би обяснило защо тичат толкова хора.

Фиона излезе пред къщата откъм шосето и видя техен съсед от близкия чифлик. Казваше се Томас Мансли и тя го извика, за да пита какво става.

— Двама души са прекарвали стадо добитък през Големия вододел — подвикна той. — Оставили са го да пасе в ливадата на Маркам над шосето.

— През вододела? — изуми се Фиона и се приближи до Томас. — Докарали са стадото от долината на река Дарлинг?

— Не, от много по-далеч. Докарали са го двама, чак от Пустошта. Трябва да ги видиш, особено по-младият. Името му е Джереми Керик и от пръв поглед си личи, че е израснал в Пустошта.

Фиона слушаше с удивление за необикновеното събитие. Жителите на Брисбейн отдавна очакваха да се прокара път през

Големия вододел. Но за девойката най-вълнуващ бе фактът, че двамата мъже и добитъкът са от легендарната Пустош. Името, което назова Томас, ѝ бе познато, но я озадачи.

— Този човек от фермата Тибубъра ли е? — попита тя. — Ами че тя е овцевъдна, а не скотовъдна ферма. И трябва да е на две хиляди километра оттук.

— Не, чувам, че той не се смята за роднина на онази фамилия Керик. Но е повече от достоен за това име. — Томас повдигна шапката си и забърза по шосето. — Довиждане, госпожице Дънли.

Фиона му благодари за информацията и отиде зад къщата. Гореше от желание да види мъжете и стадото от Пустошта, защото всичко, свързано с тази прословута земя, пленяваше въображението ѝ. Но знаеше, че ако Дънли се върне, докато я няма, ще има нов повод да я гълчи и да ѝ причини нови неприятности.

Водата с прането бе завряла и Фиона почна да вади с дълга пръчка дрехите от бакъра и да ги плакне в коритото. Докато переше, разбра, че хората са задоволили любопитството си за докараното стадо. Известно време шосето бе оживено, защото съседите вече се прибираха, а после отново стана почти безлюдно, както обикновено.

Като изплакна и изстиска прането, Фиона го сложи в кош и отиде да го простира на въжето край къщата. В това време по шосето се зададоха двама ездачи. Отдалеч разпозна, че единият е Матю Харисън, собственик на заграждение за добитък на пазара. Другият ездач бе много по-висок и широкоплещест. Беше млад човек, носеше пастирска шапка и дочени дрехи. Фиона не го беше виждала преди и се досети, че той ще е Джереми Керик.

Като се приближи, тя го огледа с крайчеца на окото си. Добре обръснатото му, волево и красиво лице говореше за добър нрав. Видът му, стойката му върху коня и други черти потвърждаваха думите на Томас Мансли. В него имаше нещо, което напомня за огромни открити пространства, личеше, че е човек от Пустошта.

В миг Фиона забеляза, че младият ездач я гледа, което накара спътникът му да се ухили. Спряха конете си до оградата и Матю повдигна шапка.

— Добър ден — поздрави я той. — Ти си госпожица Дънли, нали?

— Да, аз съм Фиона Дънли, господин Харисън.

— Това е Джереми Керик, госпожице Дънли — представи го Матю. — Той и другарят му докараха стадо добитък през вододела.

Докато си разменяха поздрави с Джереми, Фиона запази самообладанието, на което я бяха научили дългогодишните ѝ отношения с баща ѝ. Лъчезарната усмивка на Джереми изразяваше открито възхищение, а по-хубави очи от неговите Фиона не бе виждала досега. Бяха бледосини като пролетното небе, а тя особено обичаше пролетта, сезонът, който я изпълваше с жизненост, защото тогава цялата природа се събуждаше за нов живот.

Фиона успя да запази външно спокойствие, макар че сърцето ѝ биеше лудо и кръвта пулсираше в ушите ѝ.

— Сигурна съм, че ви е омръзнало да ви питат дали пътуването ви е било много трудно, господин Керик — забеляза тя. — Но трябва да е било изключително мъчно да се пресече вододела със стадо добитък.

— Не беше лесно — призна Джереми. — Освен това пътешествието ни бе и много дълго. За толкова време, колкото ни отне пресичането на планините, другарят ми и аз бихме могли да откараме две-три стада до Бърк. — Посочи брезентовите торби зад седлото си. — Свършихме и припасите си, та сега съм тръгнал да купя някои неща от Брисбейн.

— Най-добрите магазини са на пазарния площад.

Джереми благодари за съвета и няколко минути поговориха за големината на стадото и други подробности. После двамата ездаци повдигнаха шапки, сбогуваха се и продължиха пътя си. Фиона се върна към прането си, а сърцето ѝ продължаваше да бие ускорено от огромно възбуждане, каквото никога не бе изпитвала.

Чувстваше се на границата между нов живот, преливащ от радост, за каквато дори не бе мечтала, и дълбините на убийственото отчаяние, което я притискаше през последните дни. Джереми изглеждаше почти невероятно свършен във всяко отношение. Възхищението в усмивката му бе открито и неоспоримо.

Но това бе пясъчна основа за блажени очаквания. Не бе необикновено един мъж да се усмихне с възхищение на хубава жена, а тя знаеше, че е привлекателна, макар да бе доста висока и слаба. Той всъщност бе намекнал, че в бъдеще ще откарва стадата си в Бърк. По

всяка вероятност щеше да замине след няколко дни и тя никога вече нямаше да го види.

Обзета ту от много оптимистични, ту от съвсем мрачни чувства, Фиона простря цялото си пране и се захвана с други работи. Когато чиракът на бакалина дойде за яйцата и маслото в ранния следобед, тя изобщо не бе помислила, че трябва да сготви нещо за обяд. Като го изпрати, почувства глад, но бе твърде възбудена, за да яде. Прането вече бе изсъхнало, тя го прибра и застла чаршафите на леглата.

Фиона се стараяше да стои на места, от където можеше да наблюдава и да чува движението по шосето. Щом зърнеше или чуеше ездач, спущаше се да помахва, в случай, че е Джереми, но всеки път се оказваше, че е някой друг. След няколко часа почна да се бои, че го е изпуснала. Време бе да избие на масло млякото от предния ден, изнесе чукалото и буталото край къщата и седна под въжетото за пране, откъдето можеше да наблюдава шосето.

След малко дочу, че по шосето от другата страна на къщата приближава кон, но чаткането на копитата бе придружено от тракането на двуколка, която спря пред тяхната порта. Сърцето на Фиона замря, като чу шумния говор на Дънли и Слоукъм, които слизаха от двуколката. Тежките им стъпки изтрополиха пред предния вход и през къщата. Дънли я викаше из стайте, после се показа на задния вход.

— А, ето те — извика баща ѝ, когато застана заедно с приятеля си до ъгъла на къщата. Гласът му бе весел, но в очите му блестеше предупреждение. — Казах на Върн, че си съгласна да се видиш с него. Нали е вярно?

Фиона кипна, че ѝ се приписват думи, които не е казвала.

— Не, не е вярно, Ситън Дънли — рязко отвърна тя. — Ти ми каза, че мога да избирам дали да съм любезна с него, или да ме набиеш с юмруци. Трябва да ти заявя, че избирам юмруците!

— Тогава точно това ще получиш! — гневно изръмжа Дънли. — Ще те убия, ако не престанеш да ми противоречиш!

— Почакай, Ситън — намеси се Слоукъм. — Остави ме да ѝ поговоря разумно. — Обърна се към Фиона със снизходително отношение, което я вбесяваше. — Време е да спреш с тези глупости. Наел съм двуколка, за да те поразходя, затова се приготви и да тръгваме.

— Не, в никакъв случай — отвърна с отвращение Фиона.

— И защо не, по дяволите? — избоботи Слоукъм, също разгневен. — Да не смяташ, че си прекалено добра за мене? Бога ми, уверявам те, че не си. Ти не си нищо повече от една слугиня, която храни прасета и избива масло. Аз съм търпелив човек, но няма да понасям... — Замлъкна с поглед, отправен над Фиона към шосето. — А ти, по дяволите, какво искаш? — запелтечи той.

— Искам да знам дали ти се ще да говориш по този начин и с един мъж — отвърна Джереми Керик.

Фиона се обърна с изненада и облекчение и видя, че Джереми е спрял коня си до оградата им. За един миг се уплаши да не му се случи нещо, но страхът ѝ бързо изчезна. Беше същият човек, с когото бе говорила, но сега изглеждаше по-различен. Очите му бяха студени, стоманеносини като небе, което вещае силна, опустошителна буря. Атмосферата на пустошта, която го обгръщаше, сега извикваше представата за суровата природа на дивите простори, за техните смъртни опасности.

Слоукъм огледа Джереми и се поколеба. Заговори с приповдигнат тон, който издаваше безпокойството му:

— Ти само ела отсам оградата и ще видиш, че мога не само да говоря.

Джереми слезе от коня и леко се прехвърли през оградата. Слоукъм се спусна покрай Фиона със стиснати юмруци, закани и клетви. Джереми мълчаливо пристъпи напред с отпуснати край тялото си ръце и с мрачна решителност, изписана на загорялото му лице. Но когато се срещнаха, Слоукъм сякаш се блъсна в невидима стена. Десният юмрук на Джереми се издигна с ослепителна бързина и смазваща сила и се стовари насред лицето на Слоукъм.

От устата и носа му рухна кръв, краката на Слоукъм се олюляха и той внезапно замръзна на мястото си. С несигурни стъпки и с препъване, Слоукъм отстъпи назад под юмруците на Джереми, които се сипеха върху корема и лицето му. Джереми го следваше и го насочваше към къщата. Фиона политна настрана, когато Дънли се спусна край нея и се устреми към Джереми, обърнат с гръб над падналия до къщата Слоукъм.

— Зад тебе, Джереми! — извика Фиона. — Пази гърба си!

Дънли спря за миг, за да изгледа Фиона с безумна ярост. После отново се понесе напред, но се натъкна право върху юмруците на

Джереми. Той го улучи в корема и Дънли се преви на две, а следващият юмрук попадна в лицето му. От носа му избликна кръв, той се залюля и падна. Слоукъм вече бе успял да се изправи на крака и Джереми пак се обърна към него. Наведен и със свити рамене, Слоукъм тичаше към Джереми, за да го блъсне с глава. Джереми отстъпи леко встрани, стисна го за ръка и го завъртя в кръг. Слоукъм изкрещя от изненада, като се видя принуден да тича в кръг с все по-големи и по-бързи крачки, докато Джереми го запрати към къщата.

Слоукъм се опита да спре, преди да се блъсне в къщата, но инерцията, която го носеше, бе твърде силна. Удари се в стената с главата напред и с такава сила, че прозорците издрънчаха. После се просна на земята. Дънли се изправи и заклати главата си, за да я проясни. Джереми се приближи до него, размахал двата си юмука. Бързите, силни удари разраниха лицето на Дънли, коленете му се подгънаха, а последният мощен удар го простря на земята с разперени ръце и крака.

Джереми отмести поглед от Дънли към Слоукъм, и двамата пъшкаха в полусъзнание. После се обърна към Фиона:

— Кой са тези мъже?

— Този, за съжаление, е баща ми — посочи тя, — а другият му е приятел.

— Баща ти? — възкликна Джереми изумен.

Фиона само повдигна рамене. Искрено съжаляваше, че не произхожда от семейство, което би направило по-добро впечатление на Джереми.

— Той винаги е бил жесток човек и егоист. — Разказа за смъртта на майка си и за плановете на Дънли да продаде чифлика и да се ожени повторно. — При тези обстоятелства — продължи Фиона, — аз съм пречка за него, затова реши да се отърве от мене, като ме ожени за оня там.

— Знам, че с това няма да те успокоя — каза Джереми, — но съм чувал и за други родители, които се отнасят жестоко с децата си. Всъщност не бих постъпил с нито едно дете така, както моите родители постъпиха с мене.

Очите му отново добиха цвета на пролетно небе и бе невероятно красив, когато ѝ се усмихна съчувствено.

— Много съм ти благодарна, че ми се притече на помощ — увери го Фиона.

— Направих го с радост и съм ти признателен, че ме предупреди да пазя гърба си. — Джереми посочи торбата зад седлото си, само една, от които бе пълна. — Купих някои продукти от магазините, които ти ми препоръча, но не взех зеленчуци. Реших да те помоля ти да ми продадеш малко от твоята градинка.

— Можеш да си вземеш колкото искаш. Винаги оставям малко в запас, за да храня прасетата. Докарай коня си до вратата на хамбара.

Той кимна с такава лъчезарна усмивка, която позволи на Фиона да допусне, че истинската причина да спре при чифлика им е била да я види. Сърцето ѝ пърхаше радостно, докато обикаляше къщата, за да иде до широката порта от другата ѝ страна. Джереми сръчно се прехвърли през оградата, доведе коня си до портата, вкара го вътре и затвори вратата зад себе си. Фиона взе мотика от бараката и преминаха през стопанския двор, за да идат в зеленчуковата градина.

Докато вадеха зеленчук и разговаряха, Фиона се убеди, че отношението му към нея е нещо повече от учтивост и дружелюбие. Но и най-смелите ѝ мечти досега изглеждаха бледи в сравнение с копнежа ѝ тя да го привлича тъй силно, както той я привличаше. Боеше се обаче, че се самозалъгва.

Освен това съзнаваше, че в този момент не би могла да разсъждава много трезво. Приятно ѝ бе да бъде близо до него, но се чувстваше силно обърквана, особено когато ръцете им се докосваха като събираха зеленчук. Мъчеше се да проумее най-важното събитие в своя живот. Защото тази пламенна любов я бе връхлетяла като светкавица. Изпитваше силна радост, която объркваше и чувствата, и мислите ѝ.

Убеждението, че и той изпитва същото, не я напускаше поради характера на разговора им. Джереми го насочваше така, че да узнаят всичко един за друг. Измина един час, а торбата още не бе напълнена. Джереми ѝ разказа за себе си и как е израснал в голямата Пустощ, а тя бе очарована.

— Значи ти си от семейството, което притежава фермата Тибубъра — каза тя. — Защо не искаш хората да го знаят?

— Не от лоши чувства към тази фамилия — отвърна Джереми. — Всъщност възхищавам се на това, което са успели да постигнат. Но

не искам хората да съдят за мене и да вадят заключения въз основа на името ми.

Фиона подозираше, че това не е цялата истина, че чувствата към собственото му семейство са много сложни и не могат да се вместят в това кратко обяснение. Джереми продължи да говори, като почти не споменаваше за родителите си, но когато започна да разказва за Пустошта и как е търсил подивял добитък, тя си помисли, че той влага в думите си двоен смисъл. Джереми беше скромен човек, но описанието на трудностите в Пустошта звучеше почти като хвалба.

От друга страна, като подчертаваше несгодите на живота в Пустошта, сърцето ѝ потрепваше радостно. Сякаш искаше косвено да ѝ каже, че животът ѝ с него няма да има уюта на домашните удобства. После заговори, че търси собственото си място в Пустошта, където ще почувства, че истински принадлежи.

— Ще позная мястото, когато го намеря — продължаваше Джереми, — но нямам представа кога ще стане това. Думите, с които се опитвам да го обясня, звучат безсмислено и за самия мен, а пред Бъги дори не съм го споменал. Но съм щастлив, че си намерих другар като него, защото малцина биха издържали на такива странствания, нали?

Тонът му бе многозначителен, Джереми сякаш очакваше нещо повече от мнението на обикновен събеседник. Минаваха от една леа към друга и Джереми продължаваше да носи торбата. Фиона си пое дълбоко дъх, за да не затрепери гласът ѝ от вълнение.

— Винаги, когато съм мечтала да избягам от Ситън Дънли и от живота си тук — отвърна тя, — съм си мислила за голямата Пустош. Другите говорят за Пустошта със страх, но за мене тя е огромна и велика земя, която би ме освободила от всички тежести на живота ми. Сигурна съм, че ще ми хареса.

Джереми пусна торбата, взе ръцете на Фиона и я обърна към себе си.

— Тогава ще дойдеш ли с мене? — попита я тихо, загледан в очите ѝ. — Ние току-що сме се срещнали и не искам този въпрос да ти прозвучи прибързано и необмислено. Влюбих се в тебе още щом те видях. Почувствах, че никога няма да съм спокоен, ако ти не си с мен. Ще тръгнеш ли с мен, Фиона?

Фиона бе онемяла от радост. Големите му, топли ръце държаха нейните, а погледът на бледосините му очи я изпълваше с още по-силна вътрешна топлина.

— Да, ще дойда с тебе, Джереми — прошепна тя.

Не бе сигурна кой от двамата направи първата стъпка, но внезапно се намери в неговата прегръдка и се целунаха. Целувката изведнъж извика неочаквана и непреднамерена реакция. Бяха искали просто да изразят взаимните си чувства и да скрепят постигнатото съгласие, но тази близост запали някакъв вътрешен пламък, който се разгоря в истинска страст.

Устните ѝ се разтвориха в неговите, когато се притисна към Джереми, а неговите ръце се плъзнаха по тялото ѝ. В същия миг и двамата осъзнаха, че са в зеленчуковата градина посред бял ден и можеха да ги видят. Раздалечиха се. Фиона бе поруменяла и задъхана, а пръстите на Джереми трепереха, когато взе една кожена връв и завърза торбата със зеленчуци. Вдигна я, хвана Фиона за ръка и се върнаха към коня.

При портата до шосето разбраха, че Дънли и Слоукъм са се съвзели достатъчно, за да излязат, защото двуколката вече я нямаше.

— Не мога да те оставя сама. Стадото ми пасе във фермата на семейство Маркам. Те са добри хора и съм сигурен, че ще се съгласят да останеш при тях.

— Съмнявам се, защото тук всички гледат да си нямат неприятности със Ситън Дънли — отвърна Фиона. — Но и без това трябва да остана, за да се погрижа за кравата, за прасетата и пилците. А има и още нещо — искам да говоря с баща си сама.

— Не, не мога да те оставя сама — настояваше Джереми. — И не е разумно да се изправиш срещу него сама. Сега, като знам що за човек е, не изключвам, че би могъл...

— Решението по този въпрос трябва да бъде мое, Джереми — прекъсна го Фиона. — И аз решавам, че трябва да се срещна с него сама. — Усмихна се, за да смекчи категоричното си несъгласие. — Няма защо да се безпокоиш, защото духом ти ще бъдеш с мен, а сега положението ми тук е вече различно.

Два независими характера се бяха изправили един срещу друг, но без капка враждебност. Със своята убедителност, силната личност на Джереми въздействаше на Фиона, но въпреки това тя бе взела своето

решение. Той отстъпи, целуна я и погали косата ѝ, после се метна на седлото.

— Ще дойда пак утре сутринта — сбогува се той.

— Доведи и Бъги, ще ви приготвя хубава закуска.

Джереми се усмихна и потегли, но спря. Усмивката му изчезна и загорялото му лице се озари от същата пламенност, която бе излъчвало, когато я целуваше.

— Обичам те с цялото си сърце, Фиона Дънли — каза той с нежен и топъл глас.

— И аз те обичам от все сърце, Джереми Керик.

Той ѝ помахаше с ръка, стисна юздите и се отдалечи. Фиона го проследи с поглед. Преди да се скрие зад завоя на шосето, Джереми ѝ помахаше пак. Фиона му отвърна и тръгна към къщата.

Целият свят сякаш бе станал по-светъл и по-радостен. Фиона като че ли не стъпваше по земята, а се носеше над нея, когато се зае с работата си. Докато свърши най-неотложното, бе почнало да се свечерява. Почувства страшен глад и взе да приготвя вечерята.

Притесняваше се от срещата с Дънли повече, отколкото бе признала пред Джереми, но бе убедена, че трябва да я дочака сама. Питаше се какво би могло да се случи и погледът ѝ се спря на железния ръжен, с който разбъркваха жаравата и обръщаха дървата в огнището. Откачи го от куката му и завря върха му в огъня, преди да продължи с готвенето.

Вечерята бе почти готова, когато Фиона чу как предната врата се отваря и се затваря тихо. След миг една от дъските на пода в гостната им изскърца и тя се приближи до огнището. Дънли се втурна в кухнята и застана между Фиона и вратата. Беше почти неузнаваем, лицето му бе подуто и нашарено от синини.

Но подигравателната му усмивка бе същата, излъчваше и обичайния си лъх на евтин ром. Дънли бавно се приближи към дъщеря си, готов да я сграбчи, ако се опита да му се изплъзне.

— Сега ще си уредим сметките, важна и надута господарке — изръмжа той, — Сега ще разбереш какво ще ти струва неподчинението на баща ти.

Бе почти готов да я сграбчи, когато Фиона се обърна към огнището, извади ръжена от жарта и го запрати към Дънли. Той отскочи от горещия връх на ръжена, но Фиона бе успяла да го насочи

към брадата му. Понесе се дим и мирис на запалени косми. Дънли отстъпи назад, заудря с ръце горящата си брада, като псуваше бясно. После грабна пейката до масата, готов да я хвърли към Фиона.

— Мисли какво правиш, Ситън Дънли! — предупреди го тя. — Вече знаеш какво значи да попаднеш под тежки юмруци. Изборът ти сега е дали да получиш още по-добър бой, или да приемеш поражението си и да се пържиш в собствената си злоба.

Дънли я гледаше яростно, дишаше тежко и трепереше от гняв, готов да хвърли пейката към дъщеря си. После с трясък я остави на пода и излезе от къщи, като блъсна вратата зад гърба си. Фиона се отпусна, усмихна се доволно и закачи ръжена на куката му. Сложи пейката на място и продължи да готви вечерята.

След като се нахрани добре, Фиона приведе кухнята в ред и си легна. Лежеше и премисляше неочакваните събития през този ден, а приповдигнатото ѝ настроение не ѝ позволяваше да заспи. Мина час, после още един, а тя продължаваше да се взира в мрака. Най-после стана, облече се, мина през кухнята и седна пред задната врата.

Сред леките нощни звуци Фиона прекоси стопанския двор и отиде до оградата на ливадата, осветена от луната. Щом отвори портата и влезе в ливадата, чу зад гърба си стъпки и се обърна. Джереми се приближаваше през стопанския двор откъм къщата.

— Казах ти, че искам да се оправя с него сама — напомни Фиона на Джереми.

— Това и направи, Фиона — засмя се той. — И го направи много добре. Подуших миризмата на подпалената му брада от скривалището си до кухненската врата.

Фиона също се засмя и заедно с Джереми навлязоха в меката висока трева на ливадата.

— Засега няма да ми създава повече неприятности — каза тя. — Доколкото го познавам, мисля, че дори няма да се върне до утре. Ти можеш да се прибереш в лагера си.

— Не бих могъл да заспя, а исках да бъда близо до теб.

Думите му бяха съзвучни с нейните чувства. Радостната възбуда, която не ѝ бе позволила да заспи, се превърна в неудържим копнеж да бъде по-близо до Джереми, да се слее с него. Седнаха на тревата и Джереми я прегърна. Опряла глава на гърдите му, Фиона чуваше ударите на сърцето му, а той галеше и целуваше косата ѝ, шепнеше ѝ

за своята любов. Тя вдигна устни към неговите, легнаха върху меката трева, прегърнаха се и се целунаха.

Целувките и прегръдките им ставаха все по-страстни и разпалиха у тях желание за по-интимно съприкосновение. След няколко мига захвърлиха дрехите си и останаха голи, огрени от лунната светлина. Фиона се притисна до Джереми, близостта на твърдото му тяло събуждаше у нея нежност и изгарящо желание. Той се вдигна над Фиона, а тя се изви, за да го приеме.

След болката при преодоляването на моментната съпротива, Фиона почувства, че я залива вълна на блаженство, която събуди всички фибри на тялото ѝ. Вълната отмина и се превърна в обещание за ново удоволствие под нежните ласки на Джереми. Фиона прокарваше ръце по гладките му мускулести рамене и по гърба му, устните ѝ приемаха страстните му целувки, тя се разтвори цяла в новата вълна на екстаз, в която двамата се потопиха, когато телата им едновременно потръпнаха удовлетворени.

Времето сякаш бе спряло, потънало в безкрайността на любовната игра. Последвалият покой отлетя бързо, целувки и горещи прегръдки отново разпалиха страстта им. Джереми издигна тялото си над нейното и върховното удоволствие сякаш продължи с часове. След утоленото желание остана нуждата да бъдат близо един до друг, да лежат дълго в топлите си обятия.

Обгърнатата от силните му ръце, Фиона изпитваше нещо повече от радост, изпълваше я чувство на удовлетворение, което проникваше до всяка нейна клетка. Струваше ѝ се, че отчаянието и мъката на нейното детство и юношество са били студеният, неприятен период на предпролетта. Сега бе настъпил благодатният сезон на късната пролет, а едно прекрасно и богато на обещания лято я очакваше в бъдеще. Намерила любовта на своя живот и обичана от любимия човек, Фиона се чувстваше щастлива и пълноценна както никога досега.

19.

Джереми се събуди в изтъняващия мрак преди разсъмване с чувството, че започва първият ден на живота му в един нов и безкрайно щастлив свят. Късно през нощта той бе убедил Фиона да дойде с него в лагера му. Тя лежеше сгушена до него под одеялото му, дългата ѝ буйна коса бе яркочервена дори в полумрака.

Първият поглед към земите на изток от планините бе подсказал на Джереми, че мястото, което търси, се намира другаде. Но тук бе намерил радост, каквато не бе преживявал досега. Срещата с Фиона му бе разкрила, че в живота му зее огромна пропаст, която само тя би могла да запълни. Още се мъчеше да проумее прекрасното събитие, което бе променило целия заобикалящ го свят, и да повярва, че тя наистина му принадлежи.

Опита се да се отмести, без да я събуди, но равномерното ѝ дишане мигом спря и очите ѝ се отвориха. Белите ѝ равни зъби проблеснаха в бледата светлина, устните ѝ се разтвориха в широка усмивка. Джереми я целуна, после стана и отиде до огнището. Фиона вдигна и нави одеялото на руло, докато Джереми разравяше пепелта и хвърляше клечки и суха кора върху топлите въглени. Бъги, чул раздвижването, спря да хърка от другата страна на огъня и седна.

Когато набитият брадат мъж видя Фиона, Джереми помисли, че е настъпил моментът изпъкналите му учудени очи да изскочат от орбитите си.

— Фиона е младото момиче, за което ти говорих вчера — каза Джереми и се засмя. После добави: — Ние ще се оженим.

Размениха си поздравя, Бъги нахлупи шапка върху дългата си сплъстена коса, за да може да я повдигне при запознанството.

— Честно слово, това е чудесно решение! — възкликна той весело. — Като те слушах как говориш за нея, Джереми, знаех, че ще останеш завинаги с провесен нос, ако тя не те иска.

— Не, щях да я ухазвам, докато се съгласи да ме вземе — увери го Джереми и се усмихна на Фиона. После пак се обърна към Бъги: — Фиона е съгласна да тръгнем колкото може по-бързо, за да пресечем

планините, преди да са настъпили студовете. Ще се оженим в Туумба. А докато тръгнем, тя иска да останем в нейния чифлик, което е разумно. Освен другите преимущества, пасището там е много по-добро.

— Да отведем стадото там още сега, преди закуска — предложи Фиона. — Докато пристигнем, ще е време да се погрижа за моята крава, за прасетата и пилците. Ще закусим късничко, но закуската ще е добра.

Джереми извади кесията си, погледна към къщата на около двеста метра разстояние и видя, че прозорците светят.

— Да, така да постъпим — съгласи се той и подаде една монета на Бъги. — Семейство Маркам изглежда, че вече е станало, Бъги. Иди да платиш на господин Маркам за вчерашното използване на пасището му, а аз ще се оправя тук, за да сме готови да придвижим стадото.

В ранния утринен здрач Бъги се отправи през поляната към къщата, а Джереми започна да прибира съдовете и другите им принадлежности, пръснати около огнището. Фиона веднага се спусна да му помага. Предния ден Джереми бе забелязал, че тя е изключително работлива. А в упоритата си решимост да се изправи срещу Дънли сама, бе показала, че освен това е независима и със силна воля.

Като я наблюдаваше, той си мислеше, че Фиона сигурно е най-пленителната жена на света. Изумителната ѝ огненочервена коса бе привлякла погледа му още отдалече. Тя бе съвършена рамка за големите ѝ зелени очи и за красивото ѝ лице. Фиона бе интересна личност и излъчваше нещо земно, навярно поради живота ѝ сред животните и растенията в чифлика им. Като се изключат аборигените, Джереми не бе срещнал друг човек, тъй свързан със земята и с кръговратите в природата.

Бъги се върна малко след разсъмване, когато другарят му вече привързваше багажа им върху товарните коне. Джереми вдигна Фиона и я качи пред багажа върху един от конете, подаде ѝ поводата на другия, за да го води, метна се на своето седло и отвори портата. Говедата бяха кротки след дългото пътешествие. Бъги яздеше около тях и пляскаше с камшика си, а те тръгнаха към портата.

Стадото се изниза на шосето, Джереми го строи в колона и го поведе. Бъги яздеше зад колоната, следван от Фиона, която се наведе

от коня си и затвори портата. Не след дълго Джереми отвори портата към стопанския двор и пасището зад чифлика на Фиона.

Като вкараха стадото в пасището, Фиона завърза товарните коне до хамбара и влезе вкъщи. Джереми я придружи, защото искаше да е наблизо в случай, че Дънли се е прибрал. Той не беше се връщал. Фиона събра дрехите и другите му вещи, занесе ги до предната врата и ги изхвърли навън. Джереми мразеше Дънли повече от всичко на света, затова му бе забавно да гледа какво върши Фиона, докато той се отдалечаваше към хамбара.

Там Джереми и Бъги складираха запасите и багажа си, после Бъги отведе конете в пасището и отиде да помага на Фиона. Джереми надникна в помещението с конска амуниция и намери едно дамско седло за Фиона, което бе добре запазено, макар и доста изсъхнало от дълга неупотреба. Занесе го в предната част на хамбара, откъдето можеше да вижда шосето, и започна да смазва седлото с овча лой, като в същото време следеше за Дънли.

Малко след като Фиона влезе вкъщи и започна да приготвя закуската, Джереми забеляза, че Дънли пристига по шосето. Той се спря — очевидно бе забелязал принадлежностите си пред вратата, после се втурна напред. Джереми пресече стопанския двор и двамата мъже стигнаха едновременно до кухнята. Дънли мина от предния вход, а Джереми от задния и застана със скръстени ръце. Фиона белеше картофи на умивалника.

Дънли бе пил много през нощта, дрехите му бяха раздърпани, очите му кървясали, а лицето му още бе подуто и изподраскано. Поколеба се като видя Джереми, после се обърна към Фиона:

— Защо са ми изхвърлени вещите пред къщи?

— За да ти е по-лесно да ги събереш и да ги отнесеш. Ти вече не живееш тук, Ситън Дънли.

— Не живея тук ли? — изгрухтя той презрително. — Тази къща е моя!

— Не и докато аз съм още тук. Джереми и аз ще заминем и ще се оженим, а дотогава не искам да виждам нещастното ти лице насам. Нямах никакви права, защото от месеци не си донесъл и едно пени вкъщи. Затова пък крадеш прасетата ми и ги продаваш, за да имаш пари да локаш ром с пропадналите си приятели.

Дънли гледаше дъщеря си, вбесен и онемял за няколко минути.

— Не можеш да ме изхвърлиш от тая гадна къща, която е моя! — изкрещя той. — Ще доведе полицаи и ще ти дам да се разбереш!

— Ти вече си изстрелял всичките си патрони, Ситън Дънли. Който и полицай да повикаш, ще ти се изсмее в лицето, защото всички знаят, че си зъл и мързелив негодник. А сега се махай оттук и върви при приятелите си. Не мога да те гледам.

Дънли изскърца със зъби и тръгна към вратата. После се обърна, вече не гневен, а с подигравателна, тържествуваща усмивка.

— Искаш или не, ти ми правиш услуга! — викна той с насочен към Фиона пръст. — Единственото, което аз искам, е да се отърва от тебе и да продам тоя проклет чифлик. Като се разкараш оттук, някой загубеняк, който знае само да рови гадната земя, ще ми плати достатъчно, за да стана съдружник на Вайолет Слатъри! Какво ще кажеш на това, а?

Фиона не каза нищо. Само го изгледа с отвращение. Като сметна, че мълчи, защото не знае нито какво да каже, нито какво да направи, Дънли се изсмя саркастично и напусна къщата. Джереми се върна в хамбара, убеден, че Фиона нарочно не му е отвърнала и че Дънли е избързал със смеха си.

Като свърши със седлото, Джереми намери неупотребявана от години юзда и я смаза. След малко Фиона повика него и Бъги в кухнята. Късната закуска се състоеше от дебели резени пушена шунка, чиния с пържени яйца и картофи с лук, опържени в мазнината на бекона. Имаше и кана с приятно киселееща суроватка, изстудена в зимника, и тавичка с лек, ароматен ечемичен хляб.

Фиона посрещна с усмивка похвалите на Джереми и Бъги за вкусната храна.

— В бараката за опушване на месо има доста шунка и бекон — увери ги тя, — затова можем да ядем колкото искаме. Каквото остане, ще го раздам, защото товарните коне и без това носят много багаж, а аз нямам намерение да оставя нещо за Ситън Дънли.

— Можем да вземем колкото искаш — каза Джереми. — Сега сме трима, затова смятам да купя още товарни коне. Не съм виждал похубав зеленчук от този, който ти си отгледала. Ние с Бъги ще приберем част от него в чували.

— Тогава ще събера всичките продукти, които имам, за да прецениш колко товарни коне ще са нужни. Аз нямам много дрехи, но

някои от кухненските съдове са ползвани от няколко поколения в семейството на майка ми и ми се иска да ги взема. Кога ще продадете добитъка си?

— Когато получа добра цена — отвърна Джереми. — Досега Матю Харисън ми е направил най-доброто предложение, но и то не е достатъчно високо. Искам да получа двеста гвинеи и вярвам, че ще успея, ако не показвам, че бързам да си тръгна. Намерих едно дамско седло и юзда за твоя кон. Кожата беше много изсъхнала, затова я смазах с овча лой.

— Те са били на баба ми. Родителите на мама са започнали да изграждат този чифлик без никакви средства и нямам намерение да оставя плодовете на техния труд в ръцете на негодници. — Фиона вдигна рамене, за да се отърси от тъжните мисли. — Ще оставя прасетата, кокошките и кравата на съседите, също и инструментите, които няма да са ни нужни. По-рано съседите биха се осмелили да ги вземат само посред нощ, за да си нямат неприятности със Ситън Дънли, но мисля, че сега е друго. Когато един скандалджия си получи заслуженото, хората не се боят толкова от него, нали?

Джереми се засмя и се съгласи, а разговорът се прехвърли към други неща. Фиона и Бъги се бяха харесали от пръв поглед и ставаха добри приятели, а това радваше Джереми и обещаваше сговорни отношения между тримата. За приятелските им чувства допринесоха и ябълковите сладки, които Фиона поднесе с чая в края на закуската. С щастлива усмивка Бъги изяде огромно количество от тях.

Като се нахраниха, Джереми и Бъги отидоха в градинката за зеленчук, който да отнесат със себе си. Бъги се възхищаваше от едрите зеленчуци, а Джереми изтъкваше, че са такива не само поради подходящия климат, но и поради уменията и упорития труд на Фиона. Брисбейн се намираше в субтропическата зона и покрай градините и нивите наред с други видове дървета растяха манго, папая и куинсландски орех. Джереми бе чел някъде, че един предприемчив човек пренесъл куинсландския орех в Хавай, където виреел добре, и го наричали макадамия.

Останалата част от деня мина за Джереми бързо. След като напълниха чувалите със зеленчук, заедно с Бъги прегледаха сечивата си, подковаха конете с износени подкови и се занимаха с подготовката за заминаването си на запад. Още двама търговци на добитък дойдоха

да огледат стадото и да разговарят с Джереми, а той и Бъги помогнаха на Фиона в нейната работа. Минутите минаваха бързо, но за Фиона часовете течаха бавно, защото нямаше търпение да остане насаме с Джереми.

Най-после дойде краят на деня. След богата и вкусна вечеря с шунка и разни гарнитюри, Джереми изпита още по-дълбоко чувство на интимност с Фиона, когато влязоха в нейната спалня, мястото, където бе прекарвала уединените си мигове. Под лунната светлина, която струеше през прозореца, тя бе очарователно красива и събуждаше у Джереми страст, на която огнената ѝ природа отвърщаше.

Неговата страст можеше да бъде задоволена, но дълбоката му любов към Фиона разпалваше ненаситно желание да изразява привързаността си и той я държеше в прегръдките си, докато разговаряха. Тя го попита какво представлява костеният талисман, който висеше около врата му. Той ѝ обясни и предложи:

— Мога да го сваля, ако те смущава.

— Не, остави го. Ни най-малко не ме смущава. Вярваш ли, че притежава някаква сила, както ти е казал Джубурли?

Джереми се засмя.

— Докато живееш между аборигените, виждах неща, от които можеш да се сепнеш, но трябва да кажа, че винаги намирах някакво логично обяснение. Не вярвам в магии. — Засмя се отново. — Както не вярвам и в горски духове или че под дъгата могат да се намерят гърнета със злато.

— И аз не вярвам — усмихна се Фиона. — Но не се осланям изцяло и на сухия разум. Също като тебе. Нали не само с разума си търсиш мястото, където да се установиш? От логична гледна точка много места са почти еднакви и биха могли да те задоволят. Но в твоето истинско завръщане към заветното ти място ти се ръководиш повече от сърцето и душата си, отколкото от ума.

Като помисли малко върху думите ѝ, Джереми бе принуден да се съгласи. Направи му впечатление също така, че забележката ѝ говореше за проникновение, което бе характерно за нея. Фиона бе споменала, че обича да чете. Затова да се разговаря с нея бе забавно, интересите и знанията ѝ се простираха много извън чифлика ѝ. После заговориха за Голямата пустош, една тема, която никога не омръзваше

на Фиона. Джереми я притискаше към себе си, главата ѝ лежеше на рамото му и продължиха да говорят, докато заспаха.

На другия ден Джереми разбра, че съседите обичат Фиона, макар че досега я бяха посещавали рядко заради Дънли. Беше се разчуло за случилото се между него и Джереми и вече се знаеше, че Фиона се готви да замине и да се омъжи за Джереми. Съседите идваха да ги поздравят и да им пожелаят щастие, а Фиона започна да раздава животните и земеделските сечива на най-нуждаещите се.

Джереми видя, че тиранията на Дънли наистина е свършила, защото хората идваха без страх с каруците си да вземат кафези с пилета, инструменти и други вещи. По едно момче Фиона съобщи на обитателите на работническите жилища край шосето да дойдат да оберат останалия зеленчук и хората дойдоха на рояци да напълнят торби и чували. Някои чифликчии носеха на Фиона в отплата измачкани книги или стари списания, които тя приемаше с голямо задоволство.

Търговци на добитък продължаваха да идват, за да видят стадото и да говорят с Джереми. Матю Харисън дойде още веднъж и огледа стоката, после се съгласи да заплати двеста гвинеи. Отиде да вземе парите и да доведе ратаи, които да откарат стадото. Джереми влезе вкъщи, за да поговори с Фиона. След като обсъдиха положението, решиха да тръгнат в ранно утро след два дни. Фиона сподели със съседите какво са решили, като знаеше, че вестта ще стигне до ушите на Дънли в кръчмите.

Когато Матю се върна с парите и с двама ратаи, Джереми им помогна да откарат стадото до неговото пасище. Шосето минаваше по възвишението Спринг Хил, откъдето се разкриваше общ изглед на Брисбейн. Градът бе столица на Куинсланд, на трийсетина километра от крайбрежието и бе разположен в широк завой на река Брисбейн. Простираше се от доковете при Петри Пойнт през наносната равнина и около хълмове, някои от които бяха тъй стръмни, че къщите по тях бяха издигнати върху подпорни греди от едната си страна. Шосето пресичаше околоръстния път, който водеше през покрайнините до заградените пасища на Матю при Норт Ки, в края на града.

Край реката имаше и други оградени пасища, както и ковачници, коларски и други занаятчийски работилници. Когато стадото бе прибрано в заграждението, Джереми се сбoguва с Матю и се отправи

към търговците на коне. Купи една млада кобила за Фиона и три скопени животни за товарни коне. Както и тези, които вече имаше, скопените животни бяха опитомени диви коне, големи и рошави, с изпъкнали яки мускули. Джереми спря в една сарачница и купи три самара за товарните животни, после пое към чифлика заедно с новите коне.

Пристигна към края на деня, когато и последните хора си бяха отишли с даренията на Фиона. Чифликът изглеждаше изоставен, градините бяха напълно обрани, а вратите на празния хамбар и на бараките зееха отворени. Фиона бе раздала и мебелите, затова вечерята пред огнището напомняше на вечерите край лагерен огън. Като се нахраниха, Бъги отнесе одеялото си в една от стаите, а Джереми и Фиона се настаниха върху своите одеяла пред огнището. Слабата, трепкаща светлина на огъня огряваше червената ѝ коса и гладката ѝ кожа, докато се любеха.

Следващият ден мина в последни приготовления за заминаването. Докато Бъги сортираше сечива, намотки въже и други принадлежности, за да ги привържат към самарите на товарните коне, Фиона се преоблече и тръгна с Джереми за някои допълнителни покупки. Беше много красива в най-хубавата си рокля и с шапка, а Джереми сияеше от гордост, като галопираха към града. Той повдигаше шапка, а Фиона махаше с ръка на съседите.

Най-напред отидоха до гробището, където бе погребана майката на Фиона, за да остане няколко минути край гроба ѝ. Скръбта на Фиона бе още твърде прясна, за да говори за майка си, и Джереми не знаеше за нея почти нищо, освен че е умряла неотдавна. След малко Фиона се изправи, като бършеше очи, и поеха с конете си към търговските улици на града.

Влизаха от магазин в магазин и купуваха топове дочен плат, сапун и други неща, които им бяха необходими. В бакалницата нямаха нужда от други хранителни продукти, освен от сол, чай и още някои дреболии. Фиона имаше в чифлика си не само пушено свинско месо и зеленчуци, а и торби със сушени плодове, грах и фасул, приготвени за зимата, както и жито, ечемик и ръж, които бе смляла на брашно. Но сега купи и големи количества захар на бучки, меласа и мед, за да прави сладкиши.

Накрая влязоха в една книжарница, където Фиона, сияеща от радост, си избра книги и списания. Но когато се върнаха в чифлика, тя изглеждаше натъжена. Джереми я разбираше — макар да очакваше с нетърпение новия им съвместен живот в Пустошта, тя бе родена и израснала в този чифлик. Бе преживяла в него много тежки дни, но все пак изпитваше известна привързаност и болка от раздялата с родния дом.

Стъпките им отекнаха през празната къща. Джереми и Фиона помогнаха на Бъги да довърши работата си с багажа, а Фиона ставаше все по-меланхолична с изгасването на последния ден, който щеше да прекара в чифлика. Зае се да приготвя вечерята, докато мъжете завързваха багажа за самарите. Тази нощ, като си легнаха пред огнището, Джереми само я държеше в прегръдките си и говореше колко щастливи ще бъдат в годините, които ги очакват.

Преди разсъмване Фиона приготви за последен път закуска в този дом, а Джереми и Бъги доведоха конете от пасището и ги вързаха зад къщата. Като закусиха, тя изми съдовете, Джереми ги мушна в една торба и заедно с Бъги се заеха с товарните коне. Завързаха въжета от оглавника на всеки кон за самара на следващия и петте коня оформиха дълга редица.

При появата на първата зора, когато вече оседлаваха конете за езда, Джереми потърси с поглед Фиона. Видя я от другата страна на стопанския двор да разнася сено от хамбара към бараките. Той осъзна, че както бе предполагал, Фиона нарочно не бе отговорила на Дънли, когато ѝ се хвалеше, че ще продаде чифлика. Вместо да остави плода от усилията на своите дядо и баба на Дънли, а той да ги използва за своите цели, тя възнамеряваше да му остави само голата земя, която родителите на майка ѝ бяха превърнали в чифлик.

Бъги продължи да се занимава с оседлаването на конете, а Джереми отиде да помогне на Фиона. За нея бе изпитание да разруши нещо, за чието развитие тя също се бе трудила, и сега лицето ѝ бе мрачно. Къщата оставиха за накрая. След като конете бяха оседлани, Джереми и Фиона занесоха големи наръчи сено до задния вход и ги пръснаха из стаите.

Върнаха се на двора.

— Не мога да извърша останалото — каза Фиона тихо и почти разплакана. — Направи го ти вместо мен, моля те.

— Разбира се — съгласи се Джереми и я отведе встрани. — Ела насам, мила.

Помогна ѝ да се качи на седлото и ѝ подаде поводите на своя кон. Тя се отправи към портата, последвана от Бъги с товарните коне. Джереми свали капака на един кухненски прозорец и откърти дъска от него. Влезе в кухнята и като използваше дъската за лопата, нагреба горещи въглени от огнището.

Започна с хамбара и разпръсна жарава върху сламата, после мина през всичките бараки. Когато стигна до къщата, от хамбара и през отворените врати на бараките излизаше гъст дим. Последните въглени изсипа върху сеното в къщата и то лумна в пламъци, а Джереми излезе бързо навън. Прехвърли се през оградата, пое юздите на своя кон, метна се на седлото и спря до Фиона и Бъги, които го чакаха на шосето.

При изгрев-слънце огнени езици излизаха от прозорците и вратите на всички постройките, а пушекът се издигаше до небето. От всички страни тичаха съседи, някои полуоблечени, други — непрегълтнали още залька си. Фиона викаше с цяло гърло да оставят всичко да изгори. Съседите разбраха каква е причината и се събраха да гледат от шосето, разговаряйки тихо.

Джереми забеляза, че Фиона се вира в шосето и също се обърна. Разбра, че Дънли наистина е научил кога заминават и идваше да влезе във владение на чифлика си. Сега, след като бе видял пушека, той тичаше към чифлика разярен и потресен. Намали скорост, като се доближи до Фиона и я изгледа кръвнишки. После хвърли поглед към Джереми и промени решението си.

Вместо да закрещи обвинения срещу Фиона, той изля гнева си върху съседите. Спусна се с размахани юмруци към група мъже.

— Мръсни свине! Стойте и гледате как гори имота ми, така ли? Или почнете да гасите, или ще трябва да се скриете от мене!

Дънли очакваше, че мъжете ще се изплашат и ще побягнат, но те го посрещнаха с градушка от юмруци в лицето и по тялото. От носа и устата му рукна кръв и Дънли отстъпи изумен. Тогава сам се опита да избяга, но съседите го хванаха, събориха го на земята и почнаха да го ритат. Дотърчаха и други мъже и жени, които се включиха в схватката, и по Дънли се посипаха юмруци, удари с пръчки и тежки ботуши.

Побоят продължи твърде дълго и Джереми реши да се намеси, защото не искаше разгневените хора да убият Дънли. Но преди него се намеси висока, едра жена, която разбута тълпата и закрещя:

— Защо искате да го избавите от позора му? Оставете го да се гърчи в него!

Хората се отдръпнаха, а жената повика с пръст един мъж и няколко деца.

— Хайде да си тръгваме. Ако искаме да имаме храна през зимата, трябва да работим. — После се обърна към Фиона. — Божията милост да е с тебе, скъпа. Дано Бог те дари с повече щастие с твоя млад мъж, отколкото си видяла тук.

Фиона благодари на жената, пожела й живот и здраве. Заедно със семейството си жената си тръгна. И останалите почнаха да се разотиват, като се сбогуваха и отправяха своите пожелания към Фиона и Джереми. На шосето, легнал по корем и сипещ ругатни в поражението и безсилната си ярост, остана само Дънли.

Покривът и стените на къщата се срутиха с трясък. Изригна фонтан от пламъци и искри, развалините горяха бързо. Дънли повдигна глава и погледна пожара, сълзи и кръв се стичаха по лицето му.

— Сега всичко е твое, Ситън Дънли — извика Фиона. — Някой загубеняк, който знае само да рови гадната земя, пак ще я купи. Ще получиш добро състояние — някой и друг шилинг вместо гвинеите, колкото струваше чифликът. Те няма да ти стигнат, за да въртиш бизнес с Вайолет Слатъри, но ако съвсем не ти провърви, можеш да си потърсиш работа, за да припечелваш.

Дънли я погледна отчаян, зарови лице в ръцете си и горчиво захълца. Фиона стисна юздата и пришпори коня си, а Джереми потегли след нея. Отправиха се по шосето към планините на запад, следвани от Бъги с товарните коне. В небето зад тях се носеше пушек от горящите постройки.

20.

Силен мирис на дим изпълваше влажния студен въздух в дъждовния ден, докато Мортън Керик гледаше към въжарската работилница. Предната ѝ стена, част от страничните и покривът се бяха превърнали в изгорели развалини.

Тази гледка му бе станала позната през последните седмици, защото осем от къщите, които даваше под наем, бяха разрушени от пожари, избухнали по мистериозен начин. Този пожар бе по-различен, тъй като работилницата не бе напълно разрушена и не съществуваше мистерия около избухването на огъня. Един от наемните подпалвачи бе заловен и хвърлен в затвора.

Айзак Тълк и седмина работници стояха отстрани и наблюдаваха как Мортън оглежда щетите. Още преди края на сезона на яхтите, продажбата от работилницата бе намаляла поради тежкото икономическо положение. Работниците бяха станали мълчаливи, защото се бояха Мортън да не реши, че работилницата е на пълна загуба, а в Сидни сега трудно се намираще работа.

Майсторът пристъпи към Мортън.

— Разбрах, че работилницата не е осигурена срещу пожар, сър Мортън — каза загрижено.

Мортън въздъхна тежко и кимна.

— Компанията в Англия, чиято дъщерна фирма тук застрахова всичките ми имоти, е поставена под съдебна забрана. Затова нито една от загубите, които претърпях напоследък не бе покрита. Работникът, който е пазел работилницата снощи, пострадал ли е при сбиването?

— Не, само е поодраскан — отвърна Айзак. — Пратих го да се прибере къщи и да си почине. Той е извикал пожарната команда и полицаите, които са заловили подпалвача.

Мортън кимна доволен; надяваше се, че заловеният ще проговори. Известно бе, че Крийви използва посредници и не контактува пряко с извършителите на криминалните деяния, но сега положението бе по-обещаващо, отколкото след предишните пожари. Ако арестуваният можеше и се съгласеше да назове посредника, той

сигурно щеше да направи признания, за да избегне наказанието, а по този начин Крийви щеше да бъде изправен пред съда.

— Добре, че валеше — разсъждаваше Айзак. — Дъждът помогна на пожарната да загаси огъня. Навярно възстановяването на работилницата няма да струва много скъпо, нали, сър Мортън?

Мортън се поколеба, размишлявайки. Като бизнесмен знаеше, че би трябвало да закрие работилницата, но като човек не можеше да остави хората без работа, ако не е абсолютно наложително.

— Трябва да изчислиш колко ще струва ремонтът. Ще продължим поне до другата пролет, а ако имаме късмет, общото икономическо положение ще се подобри и продажбата на въжета може пак да потръгне.

Айзак се усмихна щастливо и повдигна шапката си. Мортън се качи в каретата си и нареди на кочияша да го откара в полицейския участък. Докато каретата потегляше, се разнесоха радостните възклицания на работниците, които бяха научили от Айзак резултата от разговора му. Настроението на Мортън бе съвсем противоположно на тяхното и такова бе вече месеци наред.

Продължаващото отчуждение от майка му го измъчваше и все още не можеше да разбере, нито да прости нейната постъпка. Този възникнал неотдавна въпрос бе първият, който Мортън не можеше да разисква с жена си, което бе създавало някаква бариера помежду им. Джулия вече бе престанала да го пита какво му е и двамата се стараеха да се държат като че ли нищо не се е случило. А това бе невъзможно, защото Джулия и майка му често си ходеха на гости и Мортън вече бе загубил чувството си за пълна близост с жена си.

Проблемите му в бизнеса не бяха по-малки отколкото в личния му живот. Банкрутът вече не му се струваше нещо, което може да сполети само други хора. Като нямаше начин да предпази недвижимото си имущество от опожаряване, той го бе разпродад, а парите бързо се стопиха. За изгорелите къщи, дадени под наем, се бе чувствал морално задължен да възстанови предплатения наем. Бяха възникнали и други непредвидени разходи и касовите му резерви бяха намалели. Сухият док бе започнал да носи малка печалба, а от Търговската банка продължаваше да губи. Доходите му от сухия док и от Морската застрахователна компания едва покриваха разноските му.

Единственото благоприятно събитие от месеци наред бе арестуването на подпалвача на въжарската работилница. Мортън слезе бързо от каретата, щом спря пред полицейския участък на ъгъла на Джордж стрийт и Аргайл стрийт, но надеждата му скоро бе заменена от разочарование. Главният инспектор даваше резки нареждания на смутените полицаи край него. Той дръпна Мортън настрана, за да поговорят.

Главният инспектор, едър, грубоват полицаи на име Уолтър Полдинг, бе страшно разгневен и също толкова смутен.

— Този арестант няма да може да ни каже нищо, сър Мортън — призна инспекторът тъжно. — Той е мъртъв.

— Мъртъв? — възкликна Мортън. — Разбрах, че е имал само дребни наранявания.

— Правилно сте разбрали, сър Мортън — кимна Уолтър. — Но след като бе докаран тук и затворен в килия, се е сдобил по някакъв начин с бутилка ром. Към рома е бил добавен арсеник. — Огледа полицаите в стаята. — По някакъв начин бутилка с ром с добавка от арсеник е минала през постовите, през ключаря и през всички останали.

Кипнал от гняв, Мортън се готвеше да поиска обяснение, но се отказа. Уолтър вече бе достатъчно разярен и опечален, а Мортън знаеше какво се е случило — Крийви бе намерил човека, който да приеме подкуп и бе елиминирал един потенциален свидетел срещу себе си.

Мортън се върна при каретата и нареди на кочияша да го откара до Търговската борса. Докато пътуваше, погледна през прозореца на каретата. Дори времето бе потискащо, защото зимата настъпваше рано и обещавахе да бъде дъждовна.

Както бе вече от месеци, Търговската борса бе тиха, отразявайки продължаващия спад на градския бизнес. Мортън видя, че един от посетителите на борсата, Джеймс Хаслет, също изглеждаше в лошо настроение. Енергичен и работлив, около трийсет и пет годишен мъж, Джеймс бе главният мениджър на минната компания, която разработваше находището в Броукън Хил.

Мортън поговори с него и разбра, че е без настроение, защото голямо количество хранителни продукти, които бил изпратил за Аделаида, пропаднали при корабокрушение в протока Бас.

— Искрах продуктите да пристигнат в Броукън Хил колкото е възможно по-бързо — обясни той. — Очаква се, че в целия континент зимата ще бъде дъждовна и нивото на река Дарлинг може да се покачи от наводнения дотолкова, че да спрат пътуванията на речните кораби срещу течението от Аделаида до Менайнди.

— Да, това се случва и в години със средни валежи — забеляза Мортън. — Изпрати ли вече нова параходна пратка?

— Служителите ми полагат големи усилия да направят това, но задачата не е лека — усмихна се тъжно Джеймс. — Погубената пратка струваше около две хиляди гвинеи и се очакваше да задоволи нуждите на повече от двеста души до идната пролет.

Огромната пратка провизии направи впечатление на Мортън, който призна, че задачата на Джеймс е действително трудна. Завърши разговора си с него, като му пожела успех, поговори с още няколко души и се спря пред информационното табло, където се обявяваше котировката на застрахователните полици и други съобщения. Върна се при каретата си и каза на кочияша да го върне на Кингс Крос.

Атмосферата в кантората му бе унила, чиновниците се бояха да не останат безработни. Този страх се бе засилил през последните дни, откакто Мортън бе наредил на началника на кантората да проучи възможностите за съкращаване на разходите. За всички бе ясно, че уволнението на някои чиновници би било логично, тъй като обемът на работата бе намалял рязко.

Въдвори се напрегнато мълчание, когато Мортън влезе в главната канцелария и Албърт Ломан му докладва, че е приключил с проучването си. Мортън го повика в своя офис на горния етаж и Ломан го последва с куп книжа. Мортън седна на бюрото си, а Албърт се настани на стол до него и започна да излага различните възможности, които бе открил.

Първата бе да се слоят някои задачи така, че двама чиновници и петима стажанти да бъдат освободени. Мортън поклати глава, решен засега да задържи всичките си служители. Началникът на кантората се усмихна с облекчение и отмести този лист. Следващата възможност бе да се намалят с десет процента всички надници и помощите, изплащани на пенсионерите от фирмата.

— Да, но без пенсиите — каза Мортън. — Те и сега са малки. Да се намали обаче с десет процента и вноската по личната ми сметка.

Албърт си взе бележка и премина към другите възможности. Когато приключи, бързо направи равносметката.

— Това ще доведе до икономии от трийсет гвинеи месечно, сър Мортън. Между другото, във връзка с факта, че от фирмата изтича служебна информация, искам да отбележа, че стажантът Джубал Аверли има подозрително държание.

Мортън бе изненадан, трудно му бе да повярва, че назованият от Албърт служител може да е нелоялен.

— Какво подозрително е извършил?

— Наднича в работата на другите служители, нещо, което решихме, че трябва да се следи внимателно. При това го прави така предпазливо, че господин Фрейли и аз го забелязахме съвсем неотдавна.

— Но той е трето поколение от служители на фирмата. Дядо му бе чиновник при чичо ми и при мене, а баща му работеше тук до смъртта си.

— Така е, но съм сигурен в това, което ви казвам, сър Мортън. С ваше позволение господин Фрейли и аз ще го наблюдаваме в кантората, а също и вечер.

С въздишка Мортън се съгласи, а началникът на кантората излезе. Като мислеше по въпроса, Мортън се убеждаваше, че едно нещо е все по-очевидно — Крийви получаваше по някакъв начин информация от неговата кантора, защото нанасяше удари само върху доходоносни обекти. Сградата на кантората, домът на Мортън, къщата, в която живееше майка му не носеха доход, а поглъщаха пари с месечните си разходи за поддръжка и обслужване и бяха останали незасегнати. Мортън въздъхна отново, поизправи се и запреглежда книжата върху бюрото си.

Още преди месеци бе стигнал до заключението, че поне част от неприятностите в бизнеса му се дължат на недостатъчно внимание от негова страна. Остана на бюрото си до късно и се прибра вкъщи в дъждовния потискащ здрач. Времето, прекарано със семейството, както винаги, му носеше радост и удоволствие, но сега към тези чувства се бе прибавила и болка. Охлаждането между него и майка му продължаваше, макар и слабо, да се отразява върху отношенията му с Джулия, а загубата на дори малка част от хармонията в брака им го натъжаваше дълбоко.

Дисхармонията помежду им бе по-малко забележима, когато трябваше да разискват много проблеми, както бе тази вечер. Мортън разказа на жена си за пожара във въжарската работилница и за убийството на подпалвача, обсъдиха произшествията от всички страни. Когато преминаха към други въпроси, Джулия не спомена директно за майка му, но от разговора стана ясно, че двете се бяха виждали през деня. Джулия заговори за Катерин и че състоянието ѝ значително се е подобрило, откакто бе дошла в Сидни.

И Мортън лично бе забелязал това подобрене, защото имаше случаи, в които се срещаше с майка си и Катерин. Очевидно бе, че Катерин е възстановила емоционалното си равновесие и вече не се нуждае от подкрепата и компанията на майка му. Мортън знаеше, че майка му ще е много по-щастлива във фермата Тибубъра, но тя продължаваше да стои в Сидни.

Като причина за оставането си Александра изтъкваше, че в нейно отсъствие управителят на фермата ще проявява повече инициатива, но Мортън се питаше дали това не е по-скоро извинение. Последния път, когато видя майка си, му се стори остаряла и му мина през ум, че може да е отчаяна от живота. Ако това бе вярно, то положително се дължеше поне отчасти на тяхното отчуждение. Той я обичаше не по-малко отпреди, а мисълта, че може да е загубила интерес към света и волята си за живот, го държеше буден дълго след като си легна.

На следната сутрин Мортън намери на бюрото си изчисление за стойността на ремонта на въжарската работилница и го одобри. Беше почти сто гвинеи — по-малко от очакванията му, но много повече, отколкото можеше да си позволи. Следобед, когато отиде в Търговската борса, чиновникът тъкмо бе започнал да изтрива цифрите върху таблото за лихвените проценти, за да ги замени с нови. След миг един младши служител от Търговската банка дойде да търси Мортън, за да му съобщи за извънредно заседание на директорите.

Банките в града, под натиска на Крийви, най-после намаляваха лихвените си проценти. Някои бяха слезли до осем процента, други — до седем, затова събранието протече бурно. След дълъг и разгорещен спор Мортън отстъпи и се съгласи с по-ниската цифра. Още на другия ден обаче банката на Крийви намали своята лихва на шест процента.

Няколко дни по-късно Мортън получи известие от управителя на Морската застрахователна компания, че осигурен от тях параход е претърпял крушение при Грейт бариър рийф. Преди три седмици бяха загубили и друг осигурен от компанията кораб, което означаваше, че компанията не можеше да очаква печалба през близките един-два месеца. А за Мортън тя бе основен източник за доход, и финансовото му положение вече ставаше бедствено. През следващата седмица още три кораба потънаха един след друг.

По време на шумното заседание на директорите на компанията Мортън не каза нищо. Другите директори само даваха воля на чувствата си и изразяваха безпомощно тревогата си, защото положението бе непоправимо и заседанието свърши без полезен резултат. След края му Мортън отиде в адмиралтейството със слабата надежда, че там разполагат с информация, която би опровергала възникналото у него подозрение.

Но стана тъкмо обратното — откри доказателства в полза на подозрението си. Потънали бяха само осигурени от Мортъновата компания кораби. От другите дванайсет парахода, напуснали пристанището на Сидни, бе пострадал един. Причина и за петте корабокрушения бе появата на неизправност в навигационните съоръжения в критичния момент.

Според Мортън фактите бяха неоспорими и когато ги обсъди с Джулия вечерта, тя се съгласи с него.

— Да се потопи кораб е изключително тежко престъпление, но ние вече знаем, че Крийви не се спира пред нищо, за да постигне целта си — разсъждаваше Джулия. — Причинителят на повредата се излага на същата опасност, която грози и останалите хора на борда, затова трябва да се потопи параход.

— Не непременно — възрази Мортън. — За Крийви е достатъчно да намери един наемник, който скришом да повреди кормилната верига, компаса или нещо друго, което може да принуди кораба да се натъкне на скала. А когато наемникът се върне за парите си, може да получи онова, което получи подпалвачът в затвора, та да не остане никакъв свидетел.

Джулия призна, че това е напълно възможно и се впуснаха в обсъждането на други аспекти на създаденото положение. Мортън изтъкна, че в Сидни има три морски застрахователни компании, но

напоследък потъват само осигурените от неговата. Двамата неохотно се съгласиха, че Мортън може да постъпи само по един начин.

Сутринта той изпрати един стажант в Търговската борса, за да разбере каква е текущата котировка на акциите на застрахователната компания. След като получи необходимите данни, поръча да се свикат останалите директори на заседание и извади от касата си ценните книжа за своето дялово участие. После извика каретата.

На заседанието Мортън уведоми колегите си какво бе открил предния ден в адмиралтейството.

— Естествено, нямам доказателства срещу Крийви — продължи той. — Ако имах, не бих разговарял с вас, а с главния прокурор. Не е тайна обаче какви са отношенията ми с Крийви, а и методите, с които той си служи, също са добре известни. Така че аз съм човекът в Ноевия ковчег, а всички вие сте финансово оцетени. — Извади ценните си книжа и ги хвърли на масата. — За компенсация ще продам всичките си акции на вас при отстъпка от седемдесет и пет процента. Ако инвестирате тези петстотин гвинеи, би трябвало скоро да възстановите загубите си и дори да спечелите повече.

Останалите директори слушаха Мортън потресени и наскърбени. Известно време мълчаха, после, макар и със смущение, приеха предложението му. Мортън излезе от заседанието с чек в ръка, който отнесе в Търговската банка и го депозира в служебната си сметка.

Отиде да види как върви ремонта на въжарската работилница, после се отправи към сухия док — единственият му засега източник на приходи. В дока стоеше голям тримачтов кораб, който скоро трябваше да е готов, а това би покрило разходите му за няколко седмици. Поговори с надзирателя, Върджил Хандли, и му поръча да предупреди нощния пазач да стои нащрек. След това Мортън се качи в каретата си и пое към Търговската борса.

Докато гледеше таблото с лихвените проценти и други данни, една дъска на пода изскърца зад гърба на Мортън. В същия миг се чу фалцета на Крийви, който шепнеше:

— Не е нужно това да продължава. Аз все още ти предлагам да станем съдружници. В знак на добра воля трябва само да ми кажеш къде е Бенджамин Тавиш. Мога да те включа веднага в едно доходно начинание, от което ще станеш многократен милионер.

— Никога няма да падна тъй ниско, че да ти стана съдружник, Крийви — отвърна Мортън тихо, без да се обръща.

Крийви се изсмя презрително и се отдалечи. Мортън прочете данните, оповестени на таблото, и си тръгна разгневен. Огромната пищна карета на Крийви тъкмо потегляше. Мортън се качи в своята карета и нареди на кочияша да го откара на Кинг Крос.

През останалата част на деня Мортън обмисляше каква стратегия би му позволила да възвърне финансовата си стабилност. Преглеждаше книгата върху бюрото си, вадеше справки от разни папки и се мъчеше да открие високодоходен начин да използва своите петстотин гвинеи. Хрумнаха му няколко идеи, но нито една от тях не обещаваше особен успех при икономическата депресия, комбинирана с пъклените планове на Крийви.

Като изоставяше идеите си една след друга и се напъваше да измисли нещо ново, Мортън си спомни с уплаха за своя чичо, който бе претърпял поражение и бе банкрутирал вече на средна възраст. Беше се стъмнило, той запали настолната си лампа и продължи да мисли. След малко влезе Албърт Ломан.

Началникът на кантората заговори за Джубал Аверли и съобщи, че младият човек предавал някому тайна информация. Два пъти седмично ходел по тъмно в едно гробище. Стажантът оставял бележки със сведения за някои дейности на кантората в урна, поставена до една крипта, а оттам вземал оставени за него пари.

— Господин Фрейли и аз много пъти го изпускахме от поглед, преди да разберем къде ходи — продължаваше Албърт. — Миналия четвъртък отидохме до гробището малко преди него и видяхме, че в урната има монета от пет шилинга, която не взехме. Снощи изчакахме той да напусне гробището и намерихме в урната оставен лист с данни за нашата дейност, но също не го прибрахме. Смятах, че вие ще предпочетете да говорите с него насаме, затова му казах да остане в кантората, след като другите си отидат. Сега той чака долу, за да признае за своето издайничество, сър Мортън.

Мортън не бе толкова разгневен, колкото огорчен и разочарован. Винаги се бе страхувал най-много от предателството, а това, което току-що научи, бе за него по-тежък удар от опожаряванията и потопяването на корабите. Мортън се отпусна в стола си и с тъжно кимване на глава изрази съгласието си. Началникът на кантората отиде

до вратата и строго повика Джубал Аверли. Мортън чу, че стажантът се качва бавно по стълбите и плаче.

Джубал, едър и хубав петнайсетгодишен младеж, влезе хълцайки в офиса.

— Страшно съжалявам, сър Мортън — проплака той. — Не го направих за парите. Двама мъже казаха, че ще убият мама и сестрите ми.

Мортън почувства облекчение, че младежът не го е предал за пари.

— При тебе са дошли двама мъже и са заплашили семейството ти, ако не изпълниш каквото искат от тебе, така ли? — попита той.

— Да, сър — изхълца младежът. — Също и ако кажа на някого. Най-напред не им повярвах, но една сутрин намерихме кучето ни мъртво. С отрязана глава, червата му бяха пръснати наоколо. Мама и сестрите ми не можеха да дойдат на себе си дни наред. А аз не знаех какво да правя, защото нали баща ми умря, а дядо не можеше да ми помогне. После двамата мъже пак дойдоха и казаха, че ще направят същото с мама и сестрите ми...

Джубал се разплака горчиво и гласът му пресекна. Възмущението на началника на кантората се превърна в отвращение и ужас. Мортън стана и отиде до прозореца, обладан от изгаряща омраза към Крийви. Сключил ръце на гърба си, той гледаше надолу към мократа мъглива улица, огряна от слабата светлина на газовите фенери, без да вижда нищо.

Когато стажантът овладя риданието си, Мортън започна да го разпитва. Джубал не бил виждал двамата мъже нито преди, нито след заплахата им. Носел информация в гробището от една година, което обясняваше много неща. По този начин Крийви бе разбрал за къщата на Грейс стрийт и бе започнал да подозира Бенджамин Тавиш след изчезването на Бевърли. След това бе узнал кои кораби са осигурени от Морската застрахователна компания.

— Не съм изхарчил нито един шилинг от парите, сър Мортън — добави Джубал. — Ще ви ги донеса всичките утре.

— Не, това няма да промени нищо — отвърна Мортън. — Трябва да продължиш да носиш съобщения в гробището, иначе ти и семейството ти ще бъдете в опасност. Обаче господин Ломан ще ти казва какво трябва да пишеш.

— Да, сър. Страшно съжалявам, че стана така, сър Мортън.

Мортън се опита да се усмихне, отпрати младежа и пак седна на бюрото си. Албърт се размърда и се покашля.

— Това е най... — Гласът му заглъхна, защото не можеше да намери думи, с които да изрази чувствата си. — Трябва да изпратим полицаи да наблюдават гробището и да арестуват човека, който идва за сведенията, сър Мортън — предложи той.

— Ще арестуват някой бедняк, на когото плащат по някое пени, за да отнесе съобщението в друго скривалище — тъжно поклати глава Мортън. — Крийви е колкото жесток, толкова и хитър.

— Наистина е жесток и хитър — съгласи се Албърт. — Като пиша черновките за Джубал, ще внимавам информацията да изглежда достоверна, както досега, но в нея да няма нищо, което може да донесе вреда на фирмата.

— Много добре. Но вече е останало твърде малко, на което може да се нанесе вреда.

Началникът на кантората кимна тъжно и излезе. Мортън продължи да преглежда книгата върху бюрото си, но изведнъж почувства, че това е безсмислено. Въздъхна дълбоко, изгаси настолната лампа и се отправи надолу към каретата си.

Никога не бе изпитвал по-голяма благодарност към Джулия за топлотата, съчувствието и любовта ѝ, когато го посрещна вкъщи. Бе превърнала дома им в убежище, където многобройните му проблеми изглеждаха не тъй безнадеждни, след като ги обсъдеше с нея.

Но в същото време никога не бе изпитвал по-голямо съжаление за неуловимата сянка над отношенията им поради отчуждаването си от Александра.

Копнееше за онази пълна хармония с Джулия, която изпълваше живота му с радост. Искаше също така да се сдобри с майка си. Но в съзнанието на Мортън постъпката на майка му продължаваше да бъде измама, която бе продължила десетилетия. Сдобряването с нея би било неискрено, а тя веднага би почувствала това. Сегашното състояние на отношенията им бе мъчително и за двамата, но лицемерието би било още по-лошо.

Сутринта, докато Мортън още закусваше, пристигна един работник и го извика незабавно да иде в сухия док. Когато Мортън стигна до там, нощният пазач вече бе откаран в болницата, а

пожарната команда си тръгваше. Пожарникарите не бяха успели да направят почти нищо, тъй като при пристигането им сухият док и корабът в него вече са били обхванати от пламъците. Докът се бе срутил, по водата се носеха обгорели дъски и всичко бе обвито в пушек.

Собственикът на кораба, бивш морски капитан, бе човек на средна възраст, с прошарена коса, на име Джон Косгрейв.

— Сигурен съм, че докът ви има добра застраховка срещу пожар, сър Мортън — посрещна го той.

— За съжаление, нямам никаква застраховка.

— Боже господи! — изуми се Косгрейв. Огледа срутения док и останките от кораба загрижено. — В съда ли ще трябва да отнесем този въпрос?

— Предпочитам да уредим сметката помежду си, без да даваме пари за адвокати. Според вас каква е стойността на кораба ви?

Джон отвори уста, но реши да помисли още малко.

— Най-ниската цена, която мога да назова, е осемстотин гвинеи и за малцина бих слязъл толкова ниско — отвърна той след няколко минути. — Мисля, че цената е приемлива.

— Повече от приемлива е и ще се погрижа да си получите парите, господин Косгрейв.

— Няма защо да бързате, сър Мортън. И двамата знаем чие дело е пожара, дано да изгори в ада злата му душа!

Щом Косгрейв си тръгна, надзирателят, пребледнял и притеснен, се доближи до Мортън. Върджил Хандли се колебаеше как да започне, но Мортън веднага го попита за нощния пазач.

— Ще се оправи, сър — кимна енергично надзирателят. — След ден-два ще е на крака. — Надзирателят помълча и прочисти гърлото си. — Какво да наредя на работниците, сър Мортън?

— Засега нека се опитат да въведат тук ред, доколкото е възможно. По-късно ще поговорим за бъдещите планове.

Надзирателят кимна тревожно и повика работниците, а Мортън се отправи към каретата си. Поръча на кочияша да го върне вкъщи. Докато каретата се отдалечаваше от доковете и се движеше по улиците, Мортън, изтръпнал, се стараеше да измисли какво би могъл да направи. Пожарът в сухия док бе унищожителен удар, но той бе решен да не се примирява с поражението си.

Както винаги, Джулия запази спокойствие, докато Мортън ѝ разказваше за случилото се, после го попита какво възнамерява да направи. Той мълчаливо вдигна рамене, защото не бе измислил нищо. Изпи чаша кафе, качи се пак в каретата и отиде на работа. В кантората вече бяха научили за новото нещастие и атмосферата бе повече от потискаща.

Мортън погледна на колко възлиза банковият влог по личната му сметка и реши да ипотекира дома си или сградата на кантората, за да може да изплати стойността на изгорелия кораб. Като взе това решение, се зае с още по-неприятна работа, която отлагаше вече от седмици. Отдавна бе време да съкрати броя на служителите си. Извади от чекмеджето си списъка с техните имена и започна да отбелязва кои ще трябва да бъдат освободени.

Това бе най-тежката задача, която някога бе предприемал. Дълго и мъчително се колебаеше между служители с по-дълъг стаж и такива, които имат повече деца. Трудно му бе да реши и кои от стажантите повече заслужават да останат. В ранния следобед все още се занимаваше с тези проблеми, когато чу стъпки. Вдигна поглед и се стресна, като видя, че в офиса е влязла майка му.

Тя се опираше на бастун — нещо, което не бе правила никога. Изглеждаше по-стара и съсипана от грижи, отколкото при последните им срещи. И двамата се държаха внимателно и с официална учтивост. Мортън стана и отмести стола до бюрото си, за да настани майка си в него.

— Добър ден, мамо. Заповядай, седни, моля те.

— Добър ден, Мортън — отвърна тя и като отвори чантата си, пристъпи до бюрото. — Благодаря ти, но няма да остана дълго. Видях на долния етаж, че си запазил всичките си служители, макар че сделките са намалели много. Това е похвално и говори много добре за теб като работодател.

— Радвам се, че мислиш така, но то няма да продължи много, финансовите ми възможности сега са такива, че ще трябва да освободя повечето от служителите си.

— Не, няма да ти се наложи — каза Александра, извади от чантата си един плик и го остави на бюрото. — Посетих Джулия тази сутрин и научих какво се е случило в сухия док. Тук има чек за три хиляди гвинеи. Той би трябвало да е достатъчен, за да покриеш

разходите си, докато икономиката се оживи, а и да ти остане нещо за някои скромни инвестиции.

Мортън гледаше плика онемял от учудване и си припомни какво е финансовото положение на майка му.

— Бях останал с впечатление, че си изразходвала касовата си наличност за закупуване на мериносови овце.

Александра кимна и затвори чантата си.

— Да, затова ипотекирах фермата. Само за два месеца, тъй че лихвата няма да е голяма. Ще изплатя цялата ипотека, когато получа сумите за остриганата миналата пролет вълна, които лондонският брокер би трябвало да ми изпрати до месец.

— Не мога да ти позволя да направиш това, мамо! — извика Мортън ужасен. — Не можеш да си сигурна колко ще получиш за вълната, освен това тези пари ще са ти нужни. Как ще посрещаш разходите по фермата?

— Никога не сме получавали по-малко от пет хиляди — успокои го Александра и, почуквайки с бастуна, се отправи към вратата. — Толкова получавахме, когато пазарът бе слаб. Колкото до разходите, те са главно за осигуряване на фермата с провизии, а сега във фермата има предостатъчно. Откакто започнахме да получаваме доставки с речните кораби, поддържахме постоянен запас от трайни продукти, които да стигнат за две години. Както ти е известно, не може да се разчита напълно на корабоплаването по река Дарлинг.

— Не бива да правиш това, мамо! — настояваше Мортън. — Излагаш на риск постигнатото с труд през целия ти живот. При това срещу нищожна сума, която не отговаря на стойността на имението.

Александра спря на прага и погледна сина си с насълзени очи.

— Фермата за мене е много скъпа. Но има други неща, които са ми още по-скъпи. Довиждане, Мортън.

Тя си тръгна, а сълзи овлажниха и очите на Мортън. Сълзи от мъка за отчуждението помежду им и сълзи от срам, че не можеше истински и искрено да прости на майка си. Изминаха няколко минути, докато успее да събере мислите си. Мортън отиде до вратата и извика да приготвят каретата му.

Преди да отиде да депозира чека в Търговската банка, той спря в банка „Нов Южен Уейлс“, където фермата винаги държеше влоговете

си. Разговорът с управителя потвърди опасенията на Мортън и той си тръгна силно притеснен.

Веднага след като майка му бе изтеглила ипотеката, управителят на банката на Крийви бе дошъл да я откупи, плащайки голяма премия, без да се интересува от размера ѝ. Ако се случеше нещо, което да попречи на Александра да изплати ипотеката точно в определения ден, Крийви щеше да стане собственик на фермата Тибубъра за нищожна сума. А Мортън знаеше, че ако съществува начин да го направи, Крийви непременно щеше да попречи на майка му да изплати ипотеката в срок.

21.

— Джереми, жалко е да се похаби месото — смръщи вежди Фиона. — Повечето семейства нямат на трапезата си толкова месо в продължение на две-три години.

— Така е — съгласи се Джереми и слезе от запъхтия си кон. Седлото му се бе разхлабило, докато бикът го гонеше, затова го пристегна. — Не обичам да убивам бикове и щеше да е добре поне да използваме всичкото месо. Но в такова време не можем да сушим говеждо.

Валеше ситен, тих дъжд и Фиона бе принудена да се съгласи. Бъги не каза нищо. Слезе от коня си, за да одере бика и да отреже няколко хубави парчета месо. Изражението му показваше, че очаква с нетърпение да похапнат прясно говеждо за вечеря. Джереми отново се качи на коня си и погледна Фиона, която наблюдаваше Бъги. В новата си, купена за случая рокля тя бе изглеждала прекрасно на сватбата им в Туумба, а сега му се струваше още по-хубава и привлекателна.

Яркочервената ѝ коса внасяше цвят и живот в дъждовния ден. От широкополата ѝ пастирска шапка се стичаха капки и се сливаха със струйките вода върху топлото ѝ палто от овчи кожи. По лицето ѝ още се четеше съжаление, големите ѝ зелени очи наблюдаваха Бъги замислено. После хвърли поглед към Джереми и лицето ѝ се озари от искряща усмивка, която напомняше без думи за минутите им на близост, за малките им интимни тайни.

Джереми се усмихна, завладян от силната си любов към нея, която пареше в гърдите му като горчиво-сладка болка.

— Фиона и аз ще отидем да намерим останалата част от стадото — обърна се той към спътника им.

— Добре — отвърна Бъги, като отделяше с острия си нож кожата на бика. — Ще ви настигна след малко.

Джереми, редом с Фиона, подкара коня си натам, накъдето бе побягнал дивият добитък. Животните, разпръсквайки се, бяха стъпкали мократа трева спинифекс и ниските храсти, затова не бе трудно да се забележат следите им. На около стотина метра, където стадото бе

почнало да се събира, следите се сливаха и Джереми подкара към един близък хълм.

От върха му огледа околността. Дъждът намаляваше видимостта и Джереми едва виждаше обраслата в храсталак клисура на около три километра, където бе отишло стадото.

— Там са спрели — посочи той към клисурата. — Мястото е закътано, с млади евкалиптови издънки, които животните могат да ядат, и е достатъчно отдалечено, за да са преодолели вече страха си.

— Сигурно си прав — съгласи се Фиона. — Ти винаги знаеш къде са отишли животните, пък и всичко, което трябва да се знае за Пустошта. — Засмя се и поклати глава. — Но за времето не позна.

— Не познах — призна си Джереми усмихнат. — Но това е необичайно. Ако всяка година валеше толкова дъжд, тук щеше да има много овцевъдни и скотовъдни ферми. Обикновено е много по-сухо.

— И да беше суша, тук пак щеше да ми харесва. — Фиона огледа околността със задоволство. — Толкова е хубаво да си далеч от шума, мръсотията и тълпите хора в градовете. Обичам Пустошта. А ти, Джереми, ме направи тъй щастлива, че често си мисля защо бедната ми майка не е имала поне частица от моето щастие.

Джереми не отговори; бе разбрал, че е най-добре да мълчи, когато Фиона споменава майка си. През последните седмици тя все по-често говореше за нея. Джереми се бе убедил, че най-лесно ще ѝ помогне да се примири със скръбта си, като я остави да говори, без да превръща спомените ѝ в повод за разговор.

Понякога очите ѝ преливаха от сълзи, като си спомняше за майка си. Тогава Джереми я прегръщаше и я успокояваше с мълчаливото си съчувствие. Но сега Фиона си припомни някои забавни случки, свързани с майка ѝ. Говореше за свои глупави грешки, когато майка ѝ я учела да готви и да засажда градината.

Споменаваше за майка си само когато двамата бяха сами и сега замлъкна, щом Бъги се приближи, завързал зад седлото си увитото в кожа месо.

— Дай на мене месото, Бъги — предложи Фиона. — Ще ида да приготвя вечерята, докато вие двамата доведете стадото в долината.

Бъги свали месото от своето седло и го привърза зад седлото на Фиона. В първите дни, след като цивилизованият свят бе останал зад гърба им, Джереми не позволяваше на Фиона да се движи сама. Но

това обиждаше независимия ѝ характер, и то с право, защото Джереми се бе убедил, че тя умее да избягва опасностите. Сега и двамата се усмигнаха, а Бъги се метна на коня си и последва Джереми към клисурата.

Шест крави, четири юници и три телета пасяха в клисурата. Джереми и Бъги, размахали камшици, заобиколиха животните и ги подкараха към долината. Вече падаше здрач, когато пристигнаха и вкараха животните през вратата на заграждението. Дъждът бе превърнал езерцето, край което лагеруваха, в поток. Огънят под навеса на голямата колиба от дървесна кора, край който Фиона приготвяше вечерята, хвърляше весели отблясъци през дъжда и сгъстяващия се мрак.

Джереми и Бъги пуснаха конете си при останалите и прибраха седлата на сушина, а Фиона започна да пълни чиниите. Режеше големи сочни парчета от печеното говеждо филе и го гарнираше с моркови, грах и пържени картофи. Вкусен, хрупкав хляб и канчета с димящ чай допълваха вечерята, а за десерт Фиона бе приготвила сладкиши със сушени праскови.

Буйният огън и горещият чай прогонваха влажния хлад на зимната вечер, докато се хранеха и разговаряха. Отнемаше им повече време, отколкото по-рано, да събират подивял добитък, защото сега навсякъде имаше вода и животните бяха по-разпръснати. Бяха събрали вече около седемдесет, между които имаше и телета, и Бъги повдигна въпроса какво ще правят, след като продадат стадото.

— Искан ми се да огледам земята на югоизток оттук и на север от река Дарлинг — каза Джереми, после се обърна към Фиона: — Ти съгласна ли си, мила?

— Докато сме в Пустошта, навсякъде ще бъда доволна.

Бъги се засмя и кимна одобрително на нейния отговор, но когато Джереми зададе същия въпрос и на него, само вдигна рамене с безразличие. Беше омел чинията си и вниманието му бе насочено към сладкишите на Фиона. Тя им ги поднесе, а набитият брадат мъж лакомо захапа хрупкавия сладкиш с вкусен пълнеж.

След вечеря допиха чая си и обсъдиха къде да търсят подивял добитък на другия ден. Бъги тактично бе разделил колибата на две с брезентовата завеса, за да могат Джереми и Фиона да имат известна самостоятелност, а бе съобразителен да ги оставя и по друго време

сами. Като изпи чая си, той се прибра в своето отделение на колибата и след няколко минути спеше дълбоко, загърнат в одеялото си.

Вой на кучета динго и крясъци на нощни птици се чуваха в тъмнината, а дъждът почукваше по навеса, докато Джереми и Фиона разискваха къде да търсят място, на което да се установят. Това бе обща за двамата цел, но не изискваше спешност. И двамата се чувстваха щастливи в лагера си сред огромната Пустош и всеки миг им носеше радост. Разговорът приключи, когато една целувка събуди желанието им за близост. Прибраха се в колибата да се любят и да спят прегърнати цяла нощ.

На другия ден продължаваше да вали и едва късно следобед намериха малко стадо, което докараха по здрач в долината. През нощта дъждът отслабна и най-после спря. Сутринта небето се изясни и започна леденостуден, ветровит ден — нормален за зимния сезон в пустинната област.

При подобрената видимост Джереми понякога забелязваше отдалече малки стада и нямаше нужда да обикаля, за да ги търси. А след втория ден потоците взеха да пресъхват. Животните не бяха тъй пръснати, защото се събираха в местата, където има вода и заграждението край лагера им започна да се пълни по-бързо.

Когато оставаха насаме с Джереми, Фиона продължаваше да говори за майка си, а понякога споменаваше и за Дънли. Разказваше колко хитър и лицемерен бил той и как е криел истинския си лик, успявайки да излъже майка ѝ да се омъжи за него. Веднъж описа реакцията на Дънли при смъртта на майка ѝ.

— Не пророни нито една дума на скръб — добави тя с горчивина. — Мърмореше единствено колко грижи и разноски ще му създаде погребението.

Както обикновено, думите ѝ по този въпрос не изискваха отговор. Джереми мълчаливо кимаше и си мислеше, че такова държание е било типично за Дънли. Фиона разказа за случаи, в които Дънли бе проявявал жестокост, после заговори за братята си и как са били принудени да напуснат дома им твърде млади.

След това Фиона заговори, както винаги, за други неща. Споменаваше за майка си най-често между другото, защото по характер бе жизнерадостна и оптимистка, не обичаше да се спира дълго на потискащите си преживявания. Джереми разбираше какво

чувства Фиона, както и нуждата ѝ да говори за преживяната скръб, за да успокои душата си.

Веднъж Фиона обвини Дънли за преждевременната смърт на майка си.

— Лекарят ми каза, че мама вече не е имала стимул за живот — добави тя. — Със съпруг като Ситън Дънли нищо чудно да е било така. Никога нямах пари да платя на лекаря, но това за него нямаше значение. Доктор Уилис бе много мил и щедър човек.

На Джереми се стори, че е чувал някога това име. Започна да задава въпроси за този лекар, но точно тогава Бъги се появи с коня си на хълма, където го чакаха. Джереми му посочи къде да търси добитък и когато отново останаха сами, се върна към разговора за майката на Фиона.

Насочиха се към гъсталак, който Джереми бе решил да огледат. Яздеха бавно, за да могат да продължат подхванатия разговор. Фиона описа как се е развила болестта на майка ѝ и обясни, че лекарят е сменил прогнозата си.

— Когато го попитах защо, ми каза, че първоначално се е произнесъл въз основа на опита си с друга жена, която боледувала от същия вид рак. Била му е пациентка, когато практикувал в Сидни. Болната се казвала Клара Мактавиш.

Джереми рязко дръпна юздите на коня си, защото изведнъж в съзнанието му изпъкна ясно образът на лекаря, който бе посещавал дома им в неговото детство.

— Не, името на жената е било Клара Тавиш, а не Мактавиш, нали? Кажи ми всичко, което лекарят е говорил за нея, Фиона.

Фиона се стресна, а конят ѝ направи още няколко крачки. Тя го спря и го върна назад.

— Да, мисля, че наистина се е казвала Тавиш... Лекарят бе убеден, че тя е запазила силите си по-дълго време, защото е имала причина да се държи. Имала няколко деца, едно от които било малко и трябвало да уреди някой да поеме грижата за него. Доктор Уилис каза, че болната се върнала в родния си дом в Шотландия, за да спести на децата си мъката да я гледат как умира. Това е всичко, което си спомням, Джереми. Защо се интересуваш?

— Клара Тавиш бе моята майка — прошепна той.

— Твоята майка? — като ехо повтори Фиона изумена. — Ако бе споменал някога името ѝ, Джереми, сигурна съм, че щях да си спомня думите на доктор Уилис. Това значи, че майка ти съвсем не те е изоставила, не е ли така? Тя е умирали и...

Гласът на Фиона заглъхна безпомощно, като погледна загрижено към Джереми. Той безмълвно дръпна юздата и препусна към гъсталака, а Фиона го последва. Конете се понесоха в галоп и навлязоха в шубрака с шум, който би подплашил животните, ако се криеха там.

Джереми бе като замаян, в главата му безспирно се въртеше мисълта, че е бил жесток и несправедлив към майка си и към семейство Керик. Свърна от гъсталака без дори да надникне в него. Имал бе намерение да претърси и други места, но вече не си спомняше кои бяха те. Препусна към един хълм, следван от Фиона.

Спря на върха на възвишението и огледа околността, без да я вижда. Мъчеше се с все сили да преодолее объркването си. Фиона спря коня си на няколко метра зад Джереми. След малко на хълма се изкачи и Бъги. Фиона го извика настрана, поговориха тихо и замълчаха. Наблюдаваха Джереми и чакаха.

Измъчваше го чувството за непоправима вина към майка му. Спомни си колко топло и сърдечно се бе държала с него баба му, пред която също съзнаваше, че е виновен, както и пред другите членове на семейство Керик. Майка му бе умряла преди повече от десет години, но Джереми все още можеше да обясни постъпката си на Керикови.

Когато най-после се обърна към Фиона и Бъги, тя вече се бе досетила какво възнамерява да направи.

— Искаш ли да закараме животните в Бърк, преди да идем във фермата Тибубъра? — попита тя. — Или да ги пуснем на свобода?

— Можем да закараме тези, които вече сме хванали, до Бърк — отвърна Джереми и обърна коня си. — След толкова години една-две седмици не са от значение. Да се върнем в лагера и да се приготвим за път.

Фиона и Бъги също обърнаха конете си и тримата поеха към долината. Джереми продължаваше да се чувства объркан, но едно му бе ясно. С решението да иде във фермата Тибубъра, той бе признал пред себе си, че е член на фамилията Керик. Бе приел, че това е истинското му презиме, а не само прието обръщение към него.

Щом осъзна това, чувството, че няма корени, което винаги бе изпитвал, изчезна. Като момче знаеше, че има майка, брат и сестри с друго презиме, но сега бе разбрал, че има корени, кръвни роднини и семейство. Ако не физически, поне мислено и емоционално бе намерил заветното си място.

Хрумна му, че тъкмо обратното се бе случило с Джарбо Чарли. Той бе направил истинското си завръщане, бе достигнал до заветното си място, но известно време мислено и емоционално бе останал далеч от него. Джереми се питаше колко ли е голямо разстоянието, което го дели физически от заветното му място; още колко ли ще трябва да върви, за да направи своето истинско завръщане и да намери мястото, към което принадлежи.

Когато стигнаха до широкия, утъпкан от добитък път, който водеше към Бърк, Джереми започна да обсъжда със спътниците си различните възможности да се придвижат към Тибубъра. Но като откараха стадото до височина, откъдето се виждаше река Дарлинг, една от възможностите отпадна. Макар че дъждът бе спрял преди няколко дни, реката бе придошла, което означаваше, че речните кораби не могат да пътуват до Вилкания.

Една вечер няколко дни по-късно, след разговора на Джереми с един скитник, необходимостта да отидат в Тибубъра отпадна съвсем. Скитникът, сбръчкан и окъсан старец, надхвърлил шейсетте, се зададе по пътя тъкмо когато Фиона бе приготвила вечерята. Джереми го покани да вечеря с тях и да преспи в лагера им, което той прие с широка усмивка. Представи се като Обадая Тътъл.

Докато се запознаваха, Джереми призна родството си със семейство Керик. Скитникът стана още по-любезен, тъй като бе твърде зависим от щедростта на богатите фермери.

— Казвайте ми Оби — помоли той, загледан радостно в чинията си, която Фиона пълнеше с пушена шунка, картофи и зеленчуци. — Предположих, че не сте обикновен скотовъд, господин Керик. Естествено, щом имате такава хубава храна. Стана ми мъчно като научих за господин Дейвид и господин Джонатан Керик. И двамата бяха добри, бяха истински хора на пустошта. Можете да сте сигурни, че няма да ги забравят скоро.

— Какво им се е случило? — попита Джереми.

Оби бе изненадан, че Джереми не знае за тяхната смърт, и докато вечеряха, обясни какво се бе случило.

Както бе типично за скитниците, и Оби разкрасяваше историята, но Джереми не обръщаше внимание на подробностите, интересуваха го основните факти.

— А после — продължи Оби с пълна уста — госпожа Катерин откачи. Не искам да ви обидя, господин Керик, просто ви разказвам какво се случи. Постоянно ѝ се виждало, че из къщата летят ята от бели папагали какаду и такива работи. Всички хора от фермата смятали, че се излагат на смъртна опасност, ако се приближат до нея. Всички, освен госпожа Александра, разбира се, която не се плаши от нищо живо, което ходи, хвърчи или плува по водата. Затова завързала госпожа Катерин с въже и я отвела в Сидни, където са и досега.

Оби пак напълни устата си, отново изрази съболезнованията си, после смени темата. Чувал бил, че Джереми и Бъги са прекарвали стадо подивял добитък през Големия вододел и искаше да научи нещо повече за подвига им. Бъги с удоволствие започна да му разказва, като украсяваше историята не по-зле от всеки скитник.

Джереми искрено съжаляваше за смъртта на Дейвид и Джонатан, но никак не го блазнеше перспективата да иде в Сидни, защото не изпитваше желание да се срещне отново с баща си. Когато си легнаха край огъня, загърнати в одеялата си, той тихо обсъди този въпрос с Фиона. От самото начало тя бе очаквала с нетърпение да се запознае със семейство Керик и с готовност прие промяната в плановете им. Изтъкна, че в течение на толкова години Мортън може да е омекнал и че Джереми не бива да предопределя отношението си към него.

Най-пряката връзка със Сидни бе по един път от Бърк до Батхърст, но Джереми не го познаваше. На другия ден, докато се придвижваха със стадото, той разговаря с един пътник, който бе изминал този път и събщи, че е добър. Срещнатият бе чувал за пътешествието на Бъги и Джереми до Брисбейн и ги поздрави, че са извършили общополезно дело, като са отворили път през планините.

Фактът, че пресичането на Големия вододел бе широко известно в тази област, се потвърди и след три дни, когато стигнаха до голямо заграждение за добитък в покрайнините на Бърк. Купувачите на добитък знаеха за него и разпитваха Джереми за този преход, докато оглеждаха докараното от него стадо. Както бе очаквал, неизвестността

кога животните ще могат да бъдат превозени с речните кораби, бе причина да се предлага много ниска цена. Най-доброто предложение за четиридесет гвинеи направи същият човек, който бе купил и първото му стадо. Джереми го прие.

Купувачът предложи да вземе и някои от конете, но Джереми му отказа да ги продаде. Макар че пет товарни коня не им бяха необходими за пътуването до Сидни, той предпочиташе да ги запази, отколкото да купува други, когато се върнат в Пустошта. Останалата част от деня, след като отведеха стадото в пасището на купувача, прекараха в попълване на запасите си и в подковаване на конете. Поеха на път при зазоряване следната сутрин.

Потоците бяха пълноводни и езерцата бяха прелели от големите дъждове, но от няколко дни не бе валило и утъпканият път бе в добро състояние. Конете бяха отпочинали след бавното придвижване със стадото и студеното ясно време ги ободряваше. Лесно препускаха в бърз галоп с часове наред, но Джереми държеше да не изминават повече от деветдесет-сто километра в ден, тъй като се съобразяваше с възрастта на Бъги.

През повечето дни по залез спираха да лагеруват край пътя, на защитено от вятъра място. Понякога срещаха собственици на ферми, които се прибираха след посещения у съседи или пътуване по работа; те винаги настояваха тримата спътници да прекарат нощта при тях. Оказваха им щедро гостоприемство, децата освобождаваха една стая във фермерската къща за Джереми и Фиона, а на Бъги предоставяха легло в спалните за пастирите.

В Брисбейн Джереми бе чувал коментари за упадъка в търговията, а и фермерите, при които нощуваха, загрижено говореха по същия въпрос. Повечето от тях сега продавали не само вълна, а и овчи кожи, и лой, ала за тях почти нямало пазар. Собствениците до един очакваха да научат от брокерските къщи в Лондон на каква цена е била продадена остриганата миналата пролет вълна.

Всички без изключение подхващаха и дълги разговори за семейство Керик и за огромното имение Тибубъра. В една ферма, чийто собственик имаше племенница на работа като прислужница в Сидни, Джереми научи и по-пресни новини за баба си. В писмо до семейството си прислужницата съобщаваше, че Александра Керик

живее в къща, която някога е принадлежала на баща ѝ, на Уентуърт стрийт в сиднейския квартал Уитлам.

Батхърст се показа една сутрин, когато стигнаха до кръстовище, където в пътя, по който пътуваха, се вливаха още няколко. Два от тях водеха от Вилкания към Менайнди на река Дарлинг, третият отиваше на север, а последният — на юг. Всички пътища се сливаха в широко, добре утъпкано шосе към града.

Разположен по горното течение на река Маккуери, градът се бе разраснал от времето, когато Джереми и Джарбо Чарли бяха минали през него. Шосето водеше към оживена улица в търговския център в северната част на града. Калдъръмената улица бе кална и чираци от околните магазини чистеха и се мъчеха да спасят стоката, повредена от неотдавнашното наводнение, причинено от придошлата река.

Източният край на улицата завиваше към пътя, който се виеше през предпланините и се изкачваше по стръмните склонове на Сините планини. По здрач си направиха лагер близо до мястото, където Джереми и Джарбо бяха ноцували някога. На другата сутрин, когато пресякоха източните предпланини и се спуснаха към равнината Иму, видяха, че река Нипиан е силно придошла, калните ѝ води течаха на половин метър под дървения мост.

При големите промени, които бе забелязал навсякъде, Джереми се изненада, че гъстата гора край реката, където се бяха срещнали с Джарбо Чарли, е останала недокосната. Железопътна линия недалеч от шосето водеше за Парамата. Товарните коне така се изплашиха, когато профуча един влак, че Джереми и Фиона трябваше да помогнат на Бъги да ги усмири.

В Парамата спряха да пренощуват, да се измият и да подредят багажа си в странноприемницата за търговци на добитък, Фиона изчетка и проветри роклята си и костюма на Джереми, купени за сватбата им в Туумба, после пак ги сгъна и ги прибра внимателно. Извади чисти дочени дрехи за себе си и за двамата мъже, а те опаковаха запасите и лагерните им принадлежности, които щяха да са им нужни пак като напуснат Сидни. На другия ден напуснаха странноприемницата, яхнали конете си, точно когато ранният утринен влак навлизаше шумно в града.

Сидни бе тъй променен, че отначало се стори на Джереми съвсем непознат. Чувството му, че е чужденец тук, се подсилваше от

любопитните погледи, с които минувачите оглеждаха шапките и кожусите на тримата спътници, техните мощни, рошави коне. Разстояние, което не можеше да се измери само в километри, делеше града от Голямата пустош.

След известно време, като се изкачваха по оживена стръмна улица, Джереми зърна пристанището. Гледката на закотвените кораби и миризмите, носени от студения поривист вятър откъм залива, изведнъж му припомниха детството. Започна да забелязва улици и сгради, които му бяха познати, но сега му се струваха малки и наблъскани.

Намериха пътя за квартала Уитлам, а после откриха и улица Уентуърт. Кочияшът на една бакалска товарна кола посочи на Джереми къде живее баба му.

— Тя сигурно работи по цветните лехи в задния двор — добави кочияшът. — Госпожа Керик е почти винаги в градините, каквото и да е времето.

Джереми му благодари и се отправиха към къщата. Заедно с Фиона влязоха през портата за карети, следвани от Бъги с товарните коне. Минаха по алеята пред голямата стара къща и излязоха на павиран вътрешен двор пред конюшните. Джереми видя баба си да разкопава, коленичила една цветна леха в градината от другата страна на вътрешния двор. Изумен бе, че е много по-стара, отколкото я помнеше, беше състарена повече, отколкото можеше да се очаква за изминалите години.

Тя го загледа, а на лицето ѝ се изписа неверие, примесено с безумен копнеж да повярва на очите си. Грабна бастуна си и започна да се изправя на крака.

— Джереми! — проплака тя. — Джереми, ти ли си? Моят мил внук, наистина ли си ти? Всевишни Боже, моля се да си ти!

Джереми скочи от коня и се спусна към баба си, която едва не падна.

— Да, аз съм, бабо — увери я той. — Внимавай, моля те.

Притисната до него, Александра вдигна разтрепераната си ръка към лицето му, от щастие очите ѝ се изпълниха със сълзи.

— Бог чу молитвите ми — прошепна тя. — След толкова години ти се връщаш при мен.

Джереми я прегърна и целуна, изпълнен с разкаяние.

— Върнах се, за да се извиня за всичките тези години — каза той и се обърна към Фиона, която се бе приближила. — Бабо, това е жена ми, Фиона.

— Моля да ни простите, госпожо Керик. От нетърпение да ви видим, не помислихме за вашите чувства — извини се Фиона. — Трябваше да ви пратим съобщение и да ви предупредим, че пристигаме.

— Не, не, мила — отвърна Александра. — Докато чакам, минутите щяха да ми се сторят цяла вечност. Както и да бяхте постъпили, щях да бъда еднакво развълнувана, защото Бог изпълни молбата ми в двоен размер. Сега имам не само внук, но и една прекрасна внучка.

Фиона посрещна тези топли думи с усмивка и изрази радостта си от срещата с Александра. Джереми наблюдаваше как баба му възвръща самообладанието си и става уравновесената, уверена в себе си жена, която той помнеше. След като представи Бъги, той и Фиона продължиха да разговарят с Александра.

След миг баба му отново заприлича на жената от спомените на Джереми; тя стана господарка на положението.

— Въпросите ми към вас биха изпълнили няколко книги — каза Александра. — Най-напред нека да ви настаним, после ще изпратя да повикат Дирдри, Мортън и жена му. Бъги, би ли искал да се настаниш в една от стаите за гости в къщата?

— Не, госпожо — отвърна той. — По-добре ще се чувствам в конюшните.

— Както обичаш. Над конюшните има празен конярски апартамент, където ще ти бъде много удобно. Джереми, ще заведе Фиона вътре, докато внесете багажа. Ела с мене, мила.

Като се подпираше на бастуна си, Александра хвана Фиона под ръка и я поведе към къщата. Джереми и Бъги вкараха конете в конюшните, където един коняр и помощникът му помогнаха в разтоварването. Скоро хранителните им запаси и лагерните им принадлежности бяха складирани, а Бъги разговаряше весело с коняря и помощника му. Джереми взе своя и Фиониния багаж и ги отнесе в къщата.

Щом влезе вътре, баба му го представи на другите две жени, с които живееше. Катерин бе приятна, около четиридесет и петгодишна

жена, макар че бялата коса ѝ придаваше по-възрастен вид. Като се ръкува с нея, Джереми си помисли, че ако е имало нещо вярно в историята на Оби Тътъл за емоционалната ѝ нестабилност, очевидно тя я бе преодоляла напълно. Дъщеря ѝ, Юдора, бе хубаво и жизнерадостно момиче, под двайсет години, току-що завършила академията Сиднам.

В голямата, добре мебелирана стая за гости, която им отредиха, Фиона извади сватбената си рокля и костюма на Джереми. Роклята ѝ бе от бледозелен муселин, с бяла дантела върху маншетите, яката и корсажа. Тя подхождаше на яркочервената ѝ коса и подсилваше блясъка на зелените ѝ очи. Като се преоблякоха, Фиона забодде косата си нагоре с гребенчетата и слязоха на долния етаж. Джереми сияеше от гордост като гледаше жена си.

Дирдри бе пристигнала и се втурна да ги поздрави. Вече бе около трийсет и петгодишна; забележителната ѝ хубост изглеждаше позряла, но по характер бе все така открита и сърдечна, както я помнеше Джереми. Тя и Фиона станаха веднага приятелки и се поздравиха топло.

Малко след като бяха влезли в гостната и всички бяха седнали, Джереми чу, че пред входа спира карета. Разбра, че идва баща му. Бе донякъде подготвен да приеме хладното му отношение, но когато Мортън и Джулия се появиха, Джереми видя, че баща му е много по-различен, отколкото се бе запазил в спомените му.

От радост и учудване Мортън остана един миг безмълвен, а бледосините му очи изразяваха известна неувереност, когато стисна здраво ръката на Джереми.

— Това е щастие, за което копнея от години, синко — успя да издума той и се усмихна. — Мога ли да те наричам мой син?

Джереми не устоя на скромността и на искрената топлина на Мортън и се усмихна:

— Мисля, че така подобава, татко, нали?

Отговорът му създаде весело оживление у всички. Мортън се засмя щастлив и се съгласи, че е така. Очарователната му, привлекателна съпруга поздрави Джереми, който на свой ред представи Фиона на Мортън и Джулия. После всички седнаха, и когато Джереми почна да се извинява за тревогата, която е предизвикал в семейството си преди години, Мортън го прекъсна:

— Не, това е напълно разбираемо. Ако има някаква вина, тя е моя. Твоята постъпка е напълно обяснима, Джереми.

— Така е, а аз излъгах майка ти — добави откровено Александра. — Писах ѝ, че си се настанил много добре във фермата. След няколко месеца получих писмо от сестра ѝ. Пишеше, че Клара е била доволна, в мир със себе си и с Бога, когато е настъпил краят.

Тъй като този въпрос бе тревожил Джереми, той ѝ благодари с голямо облекчение. Попита за несъщите си брат и сестри, а Александра обясни, че Агнес и Дафни са се омъжили щастливо и че живеят в Англия. За Бенджамин обаче каза само, че е здрав и тялом, и духом, като добави, че ще му разкаже повече подробности по-късно.

Погледът ѝ към прислужницата, която отваряше бутилки с порто и шери, показваше, че местонахождението на Бенджамин е строго пазена тайна и Джереми само кимна, озадачен и любопитен. Разговорът продължи на чаша вино. Джереми описваше какво е преживял, след като бе избягал от Сидни. Разрушаването на затвора в Юрика бе история, която никога нямаше да омръзне на Фиона и Бъги, а сега всички се смяха от сърце, когато Джереми я разказа. Слушаха захласнати за пътешествията му на запад в далечната Пустош с Джарбо Чарли и за живота му с племето Аранда. После Джереми премина към по-скорошни събития и преживявания.

И до Сидни бе достигнала новината, че двама мъже са намерили път през планините между Туумба и Брисбейн и са прекарали стадо през Големия вододел, но не бе известно кои са били тези двама души. Сред изненадани и радостни възгласи Джереми започна да разказва за това пътешествие. Следобедът мина неусетно и когато се здрачи, икономката съобщи, че вечерята е сервирана.

Разговорите продължиха и по време на вечерята, после всички се върнаха в гостната. Когато заговориха на други теми, Джереми долови, че семейството изпитва финансови затруднения. Това не бе казано направо, но пролича от различни намеци. Джереми бе изненадан, защото смяташе, че семейството му е заможно.

Още повече го изненада хладното отношение между баща му и баба му. Личеше само по това, че и двамата винаги говореха на другите, но никога помежду си, затова тази хладина не се забелязваше от пръв поглед. Но за Джереми, след като я долови, тя стана очебийна, защото противоречеше на иначе веселата и приятелска атмосфера.

Няколко пъти се спомена презрително за човек на име Крийви и Джереми запита кой е той. Мортън обясни накратко, че е бизнесмен с огромно богатство, но без никакви принципи. След това заговори за друго. Но и това бе достатъчно за Джереми да стигне до заключението, че с този човек е имало неприятности, които са довели до финансови затруднения.

Късно вечерта Мортън неохотно извади часовника си и го погледна, после попита дали на другия ден Джереми и Фиона биха искали да гостуват в неговия дом.

— Бих могъл да дойда да ви взема след закуска — предложи той. — Докато Фиона и Джулия си поговорят у дома, аз бих могъл да запозная Джереми с моя бизнес и да го представя на приятелите си.

Джереми хвърли поглед към Фиона, която кимна одобрително, после се обърна към баща си:

— Трябва да купя някои неща в града утре, затова, ако не възразяваш, ще прекарам сутринта и част от следобеда с тебе.

Мортън се усмихна доволен. Той и Джулия се сбогуваха и си тръгнаха, а след няколко минути си отиде и Дирдри. Катерин и Юдора се прибраха в стаите си, Фиона също се качи горе и остави Джереми да поговори с баба си. Александра му доля порто и двамата седнаха на едно канапе пред камината.

След като изслуша подробно обяснение за Крийви, а след това и за Бенджамин, мнението на Джереми за баща му стана още по-благоприятно.

— Значи той е поставил на карта всичко, което притежава, за да защити Бенджамин — резюмира чутото Джереми. — Това е похвално, бабо.

— Наистина е така — съгласи се тя. — Той е готов да иде до края на света заради тези, които са спечелили доверието му. От друга страна, още от момче онези, които го измамят или предадат, никога не могат да си върнат разположението му.

Последните думи прозвучаха тъжно и Джереми се запита дали Александра не мисли за собствените си хладни отношения с Мортън. Той намекна за това, като сподели наблюдението си, че двамата днес не са разменили нито дума помежду си.

— Естествено, не бих искал да любопитствам, ако въпросът е от личен характер — добави той.

Александра остана дълго загледана в огъня, после бавно кимна:

— Да, въпросът е личен, затова не мога да говоря по него подробно. Но Мортън мисли, че аз съм го измамила.

Очите ѝ се наляха със сълзи и Джереми бързо смени темата. Каза колко се радва, че я е намерил в добро здраве. Александра преглътна сълзите си и вдигна рамене.

— Сега трябва да използвам това — посочи тя бастуна си. — Когато бях момиче, един кон падна върху мене и ми нарани крака. Бързо оздравя и изобщо не мислех за него, докато напоследък не започна да ме безпокои.

— Много хора си служат с бастун, бабо.

— Да, но в последно време чувствам, че остарявам по-бързо — отвърна тя. — Сега обаче, когато си тук, това може да се промени. Липсва ми Голямата пустош, Джереми, а ти ми я върна. Като пристигна днес, сякаш вятърът на Пустошта лъхна в лицето ми. И още чувствам този лъх, защото не съм срещала друг човек, тъй свързан с Пустошта. Тя е в кръвта и костите ти.

Джереми се усмихна и заяви, че и той, и Фиона биха предпочели да живеят там. Докато разговаряха, той си спомни едно свое впечатление от детските години — че умните сини очи на Александра сякаш го опипват леко, но всъщност проникват дълбоко в мислите и чувствата му. И сега остана със същото впечатление.

Баба му изглеждаше много изморена и когато Джереми спомена, че е време да си почива, Александра неохотно се съгласи и взе бастуна си. Той ѝ помогна да се изправи, тя се облегна на ръката му и така излязоха заедно от гостната и се изкачиха по стълбите. В коридора се прегърнаха и целунаха, после Джереми влезе в своята стая, а Александра продължи към спалнята си.

Фиона бе в леглото, но още будна, бе твърде възбудена, за да може да заспи. Джереми си легна и я притисна до себе си. Желанието му да се приобщи към семейство Керик се бе изпълнило и преизпълнило с това топло, радостно посрещане. Фиона също за първи път имаше усещането, че е член на здраво, споено от обич семейство. Лежаха и си припомняха дългите разговори и другите събития от този ден, докато най-сетне заспаха.

Сутринта, малко след закуска, Мортън пристигна с каретата си. Разговаряше весело с Джереми и Фиона, докато пътуваха към квартала

Улу и голямата викторианска къща, която Джереми помнеше от детството си.

Джулия излезе да посрещне Фиона и я въведе вътре, а каретата зави обратно по алеята.

В кантората, сияещ от гордост, Мортън представи на служителите Джереми като свой син. След кратък разговор с тях, баща и син се отправиха с каретата към въжарската работилница. Като минаваха през града, Мортън посочи грамадната натруфена карета на Крийви. Джереми зърна огромния човек, седнал в нея, и сподели, че Александра му е разказала всичко за Крийви. Мортън добави, че почти е стигнал до фалит, но сега бизнесът му бавно и отчасти се съвземал.

Прекараха повече от един час във въжарската работилница, където Мортън запозна Джереми с работниците и с тяхната дейност. След това отидоха в сухия док, където се извършваше ремонт след унищожителния пожар. Напуснаха дока по обед и хапнаха в едно кафене. Оттам отидоха в Търговската борса, където Джереми също бе представен на няколко приятели на Мортън.

Един от тях, около трийсет и пет годишен човек на име Джеймс Хаслет, Мортън представи като главен мениджър на минната компания, която разработва находището в Броукън Хил. След като се ръкува с Джереми, Джеймс събщи на Мортън, че все още усилията му да разреши трудния проблем, изникнал преди няколко седмици, не са дали никакъв резултат.

— Става дума за хранителните запаси, които трябва да се откарат в Броукън Хил. Пратката чака в Аделаида, но сега движението на плавателните съдове по река Дарлинг е рисковано. Скоро работниците в мината ще останат без никаква храна, но според слуховете, които се носят тук, положението е още по-лошо. Стойността на акциите пада и акционерите почват да се съмняват в компетентността ми.

— Стойността на акциите пак ще се покачи — увери го Мортън. — Инвестициите в Броукън Хил имат голяма перспектива. Поговори с акционерите и им обясни в какво се състои проблемът.

— Говорих — унило повдигна рамене Джеймс. — но мисля, че има мълчаливи, обикновено неактивни съдружници, които сега оказват силен натиск. Тези, с които говорих, разбраха какъв е проблемът, но натискът продължава, а слуховете утежняват положението. Всъщност мястото ми в компанията е поставено на карта, сър Мортън.

Мортън поглади брадичката си замислено.

— Това изглежда доста странно — промърмори той. — Каква част от акциите притежават съдружниците, които наричаш мълчаливи?

— Повече от десет процента, но състоянието постоянно се променя. Като почна да се понижава стойността на акциите, няколко от по-дребните акционери продадоха своите на един анонимен купувач. Защо питате?

— Анонимният купувач може би е Крийви, който иска да овладее компанията — намръщено отвърна Мортън. — Не много отдавна той ми предложи да му стана съдружник и заяви, че има предвид едно много доходно начинание. Най-напред бе потопен корабът, който пренасяше първите изпратени от теб запаси, а е известно, че Крийви прибягва до потопяването на параходи. Сега се пускат слухове, които създават паника, стойността на акциите пада и акционерите продават на анонимен купувач.

— Бога ми, сър Мортън, възможно е да сте прав — изпъшка сърдито Джеймс. — Проклет да е Крийви! Не бях се сетил за това, но по всичко личи, че той има пръст в тази история. Как бих искал да опра пистолет в челото му!

— Не се поддавай на гняв — предупреди го Мортън. — Най-важното е да събереш ума си. Ако успееш, може би ще се пребориш с него.

Джеймс мрачно се съгласи с този съвет. Мортън поговори с него още малко, като му съчувстваше, и изрази готовност да му помогне, стига да може. Сбогуваха се и Мортън си тръгна с Джереми.

Върнаха се на Кингс Крос и се качиха в офиса на Мортън, като заговориха за по-приятни неща. Мортън съобщи, че той и Джулия се готвят да поканят цялото семейство на вечеря на другия ден и Джереми с радост прие поканата. След малко той реши да си тръгва, за да напазарува някои неща от магазините.

През този ден Мортън му бе харесал още повече. Джереми обичаше баба си и неразбирателството между нея и баща му го тревожеше. Като се питаше дали не би могъл да изиграе ролята на омиротворител, той внимателно зачекна този въпрос, но Мортън категорично отказа да го разискват.

— Не бих искал да ти прозвучи грубо — каза той, — но това е личен въпрос, Джереми. Засяга само мен и баба ти.

— Аз не бих искал да се меся — увери го любезно Джереми. — Но ми се струва, че обтегнатите отношения в едно семейство неволно напомнят за отношението на Крийви с другите хора. От такива отношения няма полза, а само вреда. Като малко момче веднъж те видях на улицата и те изчаках. Готвех се да те попитам дали искаш да дойдеш в нашето училище и да видиш как играем крикет, но ти подмина, без да ме забележиш.

— Боже мой! — възкликна Мортън. — Джереми, знам, че съм ти причинил голямо страдание, когато беше малък, и бих искал...

— Това няма значение — прекъсна го усмихнат Джереми. — Аз вече съм го забравил и не е нужно тази случка да стои между нас. Тя е в миналото. Джарбо Чарли веднъж ми каза, че хората трябва да извличат уроци от миналото, но онези, които постоянно гледат зад себе си, само ще си изкривят врата, за да видят какво има зад гърба им. — Засмя се и тръгна към вратата. — Сега отивам да си направя покупките. Беше ми много приятно да бъдем заедно днес и очаквам с нетърпение срещата ни утре вечер.

— Да, довиждане засега, Джереми.

Отговорът на Мортън прозвуча смутено и Джереми си тръгна доволен, че поне е накарал баща си да помисли върху положението.

Няколко минути след излизането на Джереми Мортън остана на стола си неподвижен, загледан в стената, без да я вижда. От вчерашния следобед бе изпълнен с радост и гордост, че високият прекрасен млад мъж е негов син. Сега си го представи като малко момче, застанало на улицата разочаровано и с наранено сърце, и изпита горчива мъка. Каква загуба бяха пропуснатите възможности да обогати и собствения си живот, ако се бе държал като истински баща и приятел на момчето.

Спомни си как предния ден бе тръгнал, за да се срещне с Джереми. Радостното очакване бе помрачено от опасението, че Джереми може да се държи резервирано. Но синът му го бе посрещнал топло, макар да имаше основания да изпитва и гняв, и жажда за отмъщение. Джереми бе загърбил миналото, сякаш изобщо не бе съществувало.

Сравнено с великодушието на Джереми, собственото му усещане, че е бил измамен от майка си, изглеждаше дребнаво. Мортън си припомни нещо, казано между другото от Александра. Тя бе признала, че е излъгала в писмото си до Клара Тавиш, за да бъде тя

спокойна за Джереми в последния си час. От желание да бъде милостива към Клара майка му бе приела да носи товара на една лъжа. Но тя с десетилетия бе носила тайно и мълчаливо друг, много по-тежък товар, за да не нарани него.

Сълзи изпълниха очите на Мортън — от мъка и гняв към самия него. Осъзна, че бе постъпил така, както Крийви би желал. Бе действал като негов съучастник, превръщайки се в свой собствен враг. Не само бе разкъсал сърдечната връзка, която го бе свързвала с майка му от рождение, но бе издигнал бариера и между себе си и Джулия. Избърса очите си, извика да докарат каретата и бързо грабна палтото и шапката си.

Чувството, че е бил измамен, Мортън бе използвал като щит срещу здравия си разум. Споменът за всичко, сторено от майка му за него, го измъчваше, докато каретата пресичаше улиците на града. Най-много го терзаеше фактът, че след като той се бе отчуждил от нея, за да му помогне, Александра бе ипотекирала имението Тибубъра, в което бе вложен целият ѝ живот. Когато каретата навлезе в алеята пред къщата, Мортън почука с бастуна по пода, което бе знак за кочияша да спре, и слезе.

Посрещна го студен, поривист вятър, когато тръгна през вътрешния двор. Майка му бе коленичила до една цветна леха и я разкопаваше, облечена в топло палто и с шал на главата, тя вдигна очи, щом той е доближи, взе бастуна си и почна да се изправя.

Мортън се спусна към нея и я взе в прегръдката си.

— Ще ми простиш ли, че бях такъв глупак, мамо? Можеш ли да ми простиш?

— Разбира се, стига ти да можеш да ми простиш, Мортън — отвърна тя с радостни сълзи. — Моя скъп, моя най-скъп син!

Мортън я притискаше до себе си и бушуващите в гърдите му чувства отново извикаха сълзи в очите му, а Александра, обвила ръце около сина си, ридаеше от радост.

22.

Джереми се прибра, след като купи кожа за нови ремъци за самарите, и завари каретата на Мортън и двуколката на Дирдри пред къщата. Допусна, че семейството пак се е събрало — спонтанно или по покана — както бе ставало няколко пъти през седмицата, откакто той и Фиона бяха пристигнали.

Но щом влезе в гостната, Джереми разбра, че е възникнал някакъв сериозен проблем. Мортън и баба му седяха един до друг на едно канапе, а Дирдри и Фиона — на отсрещното. Катерин и Юдора бяха седнали на столове и всички загрижено мълчаха.

Джереми си взе стол и попита какво се е случило. Александра показа писмото в скута си и каза, че е от брокера в Лондон.

— Пазарът на вълна бил много слаб, защото няколко фабрики били затворени — продължи тя. — Брокерът оставил голямата част от вълната на склад. Очаквах да ми изпрати няколко хиляди гвинеи, а получих само петстотин.

— Мама ипотекира фермата, за да предотврати моя фалит — добави смръщен Мортън. — Тя трябва да се изплати изцяло след по-малко от месец, а банката на Крийви държи ипотеката. Макар че сумата е нищожна в сравнение със стойността на имението, да се получи втора ипотека е немислимо. Това ще е пряко предизвикателство към Крийви и никой в Сидни няма да поеме подобен риск.

Джереми погледна Фиона, която го подкани с очи да предложи техните пари.

— Ако всички съберем парите, с които разполагаме — обърна се Джереми към баща си, — може да съберем нужната сума. Ние с Фиона имаме около двеста гвинеи.

Мортън пресилено се усмихна.

— Благодаря ти, но всички наши средства са далеч по-малко от необходимата сума, която е три хиляди гвинеи. — После се обърна към Александра: — Истината е, че аз разруших онова, което ти и татко сте изграждали цял живот.

— Това са глупости, Мортън — откликна тя. — И баща ти би казал същото. Главната ни грижа винаги е била семейството. Каквото и да стане с фермата, фамилията Керик ще продължи да съществува.

Настъпи тягостно мълчание. Мортън тъжно въздъхна, а Джереми разсъждаваше, че той едва ли би могъл да разреши една задача, чийто отговор Мортън не бе успял да намери, но все пак се мъчеше да измисли как биха могли да се сдобият с пари. Спомни си за голямата разлика в цената на добитъка в Бърк и Брисбейн, но това нямаше нищо общо с възникналия въпрос.

Тази мисъл обаче продължаваше да се върти в главата му и внезапно се сети за друго място, където животните ще имат още по-голяма цена. В същото време му хрумна откъде могат да се вземат животни.

— Когато говорехме с Джеймс Хаслет — обърна се Джереми към баща си, — той не назова стойността на хранителните продукти за Броукън Хил, задържани в Аделаида. Имаш ли някаква представа колко струват?

Мортън се замисли за миг.

— По-рано ми беше казал, че пратката в потъналия кораб струвала две хиляди гвинеи. Защо питаш, Джереми?

— Миньорите биха могли да ядат овче месо — изтъкна Джереми, — а от Тибубъра до Броукън Хил може да се закара едно стадо, без да се пресича реката. Има ли и други хранителни запаси във фермата, бабо?

— Да, няколко тона — поизправи се заинтересувана Александра. — Отдавна пазим големи количества трайни продукти в имението. А кой е Джеймс Хаслет, за когото говори Джереми? — запита тя Мортън.

Мортън ѝ обясни, но заклати недоверчиво глава.

— Идеята на Джереми е наистина отлична и Хаслет би я приел с готовност. Но разполагаме само с двацет и осем дни, ако броим и днешния ден. Няма физическа възможност овцете и хранителните запаси да се откарат в Броукън Хил и разписката от минния надзирател да се донесе тук, за да получим чек от Джеймс.

— Ако има на тоя свят човек, който би могъл да го направи — твърдо заяви Александра, — това е моят внук. Достатъчно ли е времето, Джереми?

— Не знам, бабо — отвърна той. — Фермата е на деветстотин километра оттук и не знам какво е състоянието на пътя, дали потоците са придошли и дали ще е много трудно да се премине през река Дарлинг. Но знам, че е по-добре да се предприеме нещо, отколкото да стоим със скръстени ръце.

Всички се съгласиха в един глас и се включиха в разговора. Някой спомена, че овцете и запасите би трябвало да се откарат до Броукън Хил през фермата Уаямба, което Елизабет Гарити не би приела, но Александра не сметна, че това ще представлява проблем.

— Елизабет ще се съгласи, ако аз я помоля. Мортън, знам наизуст съдържанието на складовете в Тибубъра. Да идем при Джеймс Хаслет и да разберем от какво се нуждаят в Броукън Хил.

— Добре — съгласи се той, стана и помогна на майка си да се изправи. — Поне знаем, че така бихме могли да изплатим ипотеката. Аз мога да събера петстотин гвинеи и ти имаш толкова. Ако се спазарим с Джеймс за две хиляди, ще разполагаме с цялата необходима сума. Джереми, ела с нас, защото всичко ще зависи най-много от тебе.

Джереми ги последва и всички излязоха в антрето, разговаряйки шумно и обнадеждени. Взеха шапките и палтата си, Александра се подпираше на бастуна си, докато слезе по стълбите с Джереми и се качиха в каретата на Мортън, който даде нареждания на кочияша.

По пътя към търговския център обсъждаха различни подробности около пътешествието. Джереми бе уверен, че ще може да наеме нови коне западно от Батхърст, а Мортън щеше да се погрижи да му се осигурят коне до Батхърст. Каза, че е одобрил заеми за собствениците на Нипиан Ин в Пенрит и на Белуедър Ин в Батхърст, за да открият тези странноприемници и че те с удоволствие биха изпълнили всяка негова молба.

Каретата сви по Съри стрийт и спря пред кантората на компанията „Броукън Хил“. Завариха вътре Джеймс още поразтревожен, отколкото при първата му среща с Джереми, но след като Мортън обясни целта на посещенията им, той изпадна в радостна възбуда. Извади от бюрото си един списък и започна да го разисква с Александра.

— Нямам осолено свинско и говеждо месо — каза тя, — но мога да доставя овце. Например едно стадо от пет хиляди овце.

Джеймс веднага прие това предложение и продължиха да четат списъка. Отбелязаните в него количества се сториха на Джереми огромни, но баба му бе готова да достави стотици килограми сол и чай, десетки варели с брашно, фасул и сушен грах. Вместо захар можеше да предложи меласа и тютюн, пресован на смокини, вместо на листа.

— Ще останат и достатъчно запаси за работниците във фермата — завърши Александра, — но имайте предвид, че не сме абсолютно сигурни дали ще успеем да осъществим доставката поради времето и други, независещи от нас условия.

Джеймс разбираше това и написа коригиран списък. Мортън се включи в разговора, когато почнаха да обсъждат цените. Споразумяха се за четири шилинга на овца, после преминаха към другите продукти. Джеймс направи сбора и общата сума излезе малко под две хиляди гвинеи.

— Ще я закръглим на две хиляди — предложи той и подаде списъка на Александра. — Щом получа този списък, подписан от минния надзирател, ще ви издам чек на тази сума. Кога смятате, че ще бъде възможно овцете и продуктите да бъдат доставени в Броукън Хил?

— След около три седмици — отговори Джереми, тъй като всички погледи се бяха насочили към него.

— Отлично! — възкликна Джеймс. — Това ще разреши един мъчителен за мене проблем и ще спаси мястото ми в компанията. А ще спаси и самата компания да не попадне в нежелани ръце. Бяхте напълно прав, сър Мортън. Имам всички основания да вярвам, че зад всичко това от самото начало стои Крийви.

— Произшествията носят отпечатъка на хитрите му, непочтени методи — съгласи се Мортън. — Благоразумно е да запазим нашата договореност в тайна. Ако Крийви узнае за нея, няма да се спре пред нищо, за да провали плановете ни.

Джеймс бе напълно съгласен и увери Мортън, че няма да спомене нищо за споразумението им пред когото и да било във кантората. Сбогуваха се, Джеймс пожела на Джереми добър път, а той се отправи към каретата с Александра и Мортън.

Докато пътуваха обратно към къщи, Мортън попита Джереми кога възнамерява да потегли, като се надяваше, че това ще стане още следобед. Но Джереми смяташе, че не е разумно да се прибързва,

защото добрата подготовка на пътешествието бе не по-малко важна от добрите коне. Александра подкрепи това мнение и премина към обсъждането на по-обща въпроси.

— От този момент — заяви тя — Джереми става шеф на цялата операция. Той поема отговорността и той ще взема всички решения.

Мортън изрази одобрение, а Джереми побърза да добави, че с удоволствие би приел всички съвети и продължиха да обсъждат кога трябва да потегли. След като поговориха, Джереми реши да прекара утрешния ден в подготовка, за да поеме рано сутринта на следващия.

Вкъщи всички изразиха радостта си от споразумението с Джеймс. Всички се включиха в разговора какво трябва да се направи, но след малко възникна остро несъгласие. Мортън предложи Александра да напише писмо до Елизабет Гарити и да я помоли овцете и продуктите да бъдат прекарани през фермата Уаямба. Александра отговори, че за да се получи това разрешение, тя трябва да придружи Джереми и да говори лично с Елизабет.

Гробното мълчание бе последвано от бурни протести от страна на Мортън, Дирдри, Катерин и Юдора, които изтъкваха възрастта на Александра и изключителните трудности при пътуването в Пустошта през зимата, при това в надпревара с времето. Александра обаче настояваше, че единственият начин да получи съгласието на Елизабет, е да говори с нея лично.

Вдигна ръка, за да се въдвори тишина и спорът спря.

— Може би сте прави — каза тя. — Въпросът е там, че не съм сигурна какво ще реши Елизабет, ако аз не съм там, за да я убедя. Затова ще предоставя решението на нашия шеф. Джереми, моето мнение е, че ще е най-добре да дойда с тебе. Може ли?

Джереми се почувства извънредно неудобно; не му се искаше, също като и на останалите, баба му да предприеме такова пътешествие. Фиона не вземаше отношение, лицето ѝ не подсказваше какво е нейното мнение, ала всички други клатеха глави и гледаха смръщени към Джереми, като безмълвно го подканяха да откаже на Александра. Но въпреки очевидните трудности за нея, умните сини очи на баба му излъчваха непреодолима сила.

— Добре, бабо, щом ти смяташ, че така ще е най-добре — бе отговорът на внука ѝ.

Александра се усмихна засияла, Мортън разпери отчаяно ръце, а всички останали изпъшкаха в недоумение. С това спорът приключи и заговориха за други неща. Когато се здрачаваше, Мортън тръгна да доведе Джулия, а Катерин се отправи към кухнята, за да уведоми готвачката колко души ще вечерят у тях.

По време на вечерята и след това в гостната разговорът за пътешествието бе общо взето оптимистичен. Въпреки това имаше и нотки на несигурност поради крайно ограниченото време, както и резерви, свързани с тръгването на Александра. По-късно, когато Джереми и Фиона бяха сами в стаята си, Джереми изрази притеснение, че ще пътува с баба си. Фиона се безпокоеше по-малко и смяташе, че Александра може да изненада всички, като понесе леко трудностите и неудобствата.

На другата сутрин времето се влоши, тъмни облаци покриха небето и остър вятър, предвещаващ буря, духна откъм брега. След закуска Джереми отиде в конюшните, за да огледа запасите и пътните принадлежности, складирани там. Подбра и отдели настрани всичко, което щеше да е нужно при пътуването.

Мортън пристигна към девет часа, влезе в конюшните и предаде на Джереми писма до собствениците на странноприемниците в Пенрит и Батхърст.

— Тези писма ще ти осигурят коне и на двете места. Но имам лоша новина — добави Мортън. — Или Крийви има доносник в кантората на Джеймс, или някой от служителите на Джеймс има много дълъг език. За споразумението ни с него вече се говори в Търговската борса и на други места из града.

— Тогава можем да очакваме неприятности от Крийви — заключи Джереми.

— Бих казал, че това е несъмнено.

Джереми увери баща си, че ще бъде нащрек и заговориха за времето, тъй като вятърът продължаваше да се усилва. До Пенрит Джереми смяташе да пътуват с влак и се надяваше отвъд Сините планини времето да е по-добро. Мортън се съгласи и след малко си тръгна.

Подбраните хранителни запаси и други принадлежности Джереми сви в денк и го покри с платнище. Бъги оседла своя кон и привърза денка върху един от товарните коне, заедно със седлото на

Джереми и едно дамско седло. Изведоха конете от конюшните и Бъги взе писмата, за да ги предаде на собствениците на странноприемниците.

— Остави седлата в Нипиан Ин — поръча му Джереми, — а денка откарай до Белуедър Ин в Батхърст. Там ни чакай, ще пристигнем утре следобед.

Бъги се метна на коня и потегли, а Джереми влезе вкъщи, за да приготви личния си багаж. Като имаше предвид какво му бе казал Мортън, извади пистолета си, за да го изчисти и смаже.

За след пладне Джереми си бе наумил да свърши още нещо, макар от самата мисъл за него да се чувстваше глупаво. Но така ненавиждаше Крийви, че му се искаше да даде поне символичен израз на омразата си. Джереми си оседла кон и отиде в търговския център на града с надежда да срещне Крийви.

Бурята приближаваше крайбрежието, от надвисналите плътни облаци денят бе потъмнял. Силният студен вятър носеше боклуци из пустите улици, а хората предпочитаха да стоят в домовете си. Джереми препуска с коня си до късния следобед и най-сетне видя грамадната карета на Крийви пред Търговската борса. Джереми свърна в една странична алея малко по-надолу, слезе от седлото и завърза коня си.

Вятърът свистеше около сградите, докато Джереми надничаше от своя ъгъл и наблюдаваше влизащите и излизащите от търговската борса. След малко се показа и Крийви, кочияшът му побърза да слезе, за да му отвори вратата на каретата. Джереми разкопча ризата си и извади костения талисман, който висеше на тънка кожена каишка около врата му. Дръпна каишката и я скъса.

Огромният мъж почна да се качва в каретата, която се наклони под тежестта му. Джереми насочи талисмана си към него, после го хвърли на земята и го настъпи с крак. Крийви загуби равновесие върху стъпалото на каретата и политна назад, размахвайки ръце. Кочияшът се спусна да го задържи и подпря широкия му гръб. Крийви се хвана за вратата и успя да се вмъкне в каретата. Кочияшът затвори вратата и зае мястото си на капрата. Джереми изгледа отдалечаващата се карета с кисела усмивка. Както и бе очаквал, символичният му жест не бе дал абсолютно никакъв резултат.

Джереми се обърна, за да си тръгне, но спря и се вгледа по-внимателно в земята. Останала бе само каишката, а от костта нямаше

никаква следа. Джереми реши, че старият, сух кокал сигурно е станал на прах, а вятърът го е отвял. Вдигна рамене и се върна при коня си.

Преди разсъмване на другата сутрин бурята бе достигнала до сушата. Джереми и Александра се качиха на влака за Пенрит сред проливен дъжд. Всички членове на семейството, осветени от фенерите по перона и измокрени, махаха с ръце и гледаха изнизващия се влак. От прозорците на купето си Александра и Джереми също им помахаха, после заеха местата си един срещу друг.

Бурята подсилваше опасенията на Джереми от предстоящите трудности. Боеше се, че, вземайки баба си, се е обрекъл на неуспех. Дори и да бе тръгнал сам, знаеше, че изходът от начинанието бе несигурен. Облечена в овчия кожух на Фиона и с нейната пастирска шапка на главата, Александра изглеждаше стара и неустойчива под бледата светлина в купето.

Първите лъчи на зората проникнаха през гъстия мрак и дъжда, когато влакът спря в Парамата. Постепенно в мрачния, унил ден край железопътната линия се показва долината на река Нипиан. В Пенрит Джереми свали багажа им и като се подпираше на бастуна си, Александра го последва във от гарата.

Отправиха се през града към Нипиан Ин. Калните улици бяха почти пусти в дъждовния ден. Александра влезе в странноприемницата, за да потърси собственика, а Джереми тръгна към конюшните. Той превързваше багажа зад седлата, когато Александра доведе собственика.

Той поздрави Джереми с професионална любезност и посочи преградките в края на обора.

— Пазя тези коне за клиентите си, господин Керик — усмихна се той. — Вземете, които желаете, всичките са добри, яки животни.

— Вижда се, че е така — отвърна Джереми. — Ще се постарая да ви доведе същите коне на връщане.

— Не се безпокойте за това. Без сър Мортън нямаше да имам тази странноприемница, а два коня са твърде малка отплата за помощта, която той ми оказа.

Когато собственикът излезе, Джереми понесе дамското седло към един от по-старите коне, но Александра посочи млад, буен скопец.

— Ще взема този, Джереми. Ще се убедиш, че съм опитна ездачка.

С известно притеснение Джереми привърза дамското седло към младия кон и оседла друг подобен за себе си. Като извеждаха конете, разбра, че баба му има основание за самоувереност. Конете се дърпаха и не искаха да излязат под дъжда, но Александра се справи със своя кон не по-зле от Джереми.

Вече пред конюшните, под дъжда и вятъра, Александра захвърли бастуна си.

— Сега не мога да си позволя лукса да бъда стара и слаба — заяви тя решително. — Помогни ми да стъпя на стремето, Джереми.

Той ѝ помогна да се качи на коня, скочи върху своето седло и пое по улицата, която се превърна в шосе, когато напуснаха града. Пред тях се виждаше главният път и гората, където Джереми се бе срещнал някога с Джарбо Чарли. Като сви по шосето към Батхърст, Джереми се обърна да погледне баба си. Забеляза, че кой знае защо, тя гледаше замислено към гората.

Пресякоха равнината Иму и навлязоха в предпланините, като се движеха в бърз галоп, но избягваха най-големите локви. Джереми се обръщаше назад от време на време и забеляза, че баба му ни най-малко не изостава. Яздеше на няколко метра зад него по избраната от него ивица на широкия път, а поройният дъжд се стичаше от периферията на шапката и кожуха ѝ.

Часовете минаваха, пътят се виеше през планината, а дъждът и вятърът не преставаха, противно на очаквания на Джереми, че времето тук ще е по-добро. По високите проходи през билото вятърът виеше още по-силно и носеше ту в една, ту в друга посока дъжд, примесен със сняг и суграшица. Джереми все повече се убеждаваше, че Александра е по-силна и издръжлива, отколкото бе предполагал. Единственият път, когато я попита дали иска да починат, тя решително отказа и му даде знак да продължава.

Пред Батхърст и Джереми бе почнал да чувства умора, а конете бяха изтощени. В западните покрайнини на града, където се намираше Белуедър Ин, Бъги ги очакваше пред оборските врати.

— Летели сте като вятър — посрещна ги той весело. — Не ви очаквах да пристигнете поне още няколко часа.

— Да, движим се с добро темпо досега — съгласи се Джереми и помогна на Александра да слезе от седлото. — Тук ли е собственикът на странноприемницата?

— Не, къщата му е край реката и отиде да премести семейството си на по-високо място, защото се бои от наводнение — отвърна Бъги. — Но нареди да вземете всичко, което ви е нужно. — Обърна се към ратая в конюшната: — Иди да донесеш чай и нещо за ядене от кухнята. Кажу на готвача за кого е и побързай!

Момчето хукна, а Александра изкуцука до бала сено и седна върху нея. Джереми я оглеждаше с безпокойство, докато разседлаваха конете и ги прибираха в конюшната. Беше много изморена и бледа. Бъги изнесе хранителните им запаси и самара, а Джереми избра три млади здрави коня.

Конете бяха оседлани, когато ратаят донесе в поднос чинии със задушено овче месо, хляб и канчета чай. Докато се хранеха, Джереми забеляза доволен, че храната и топлият чай възвръщаха донякъде енергията на Александра. Попита Бъги дали е чул от пътници какво е състоянието на пътя след започването на дъжда.

Бъги отвърна, че от западна посока са дошли само няколко души и то от близката околност.

— Група от пет-шест мъже с товарни коне минаха на разсъмване тази сутрин — добави той. — Но те идваха от изток.

— От Батхърст ли бяха?

— Не, конете им бяха много изморени, навярно идваха поне от Пенрит. Трябва да са пътували през нощта и много бързаха.

Джереми продължи да говори с Бъги за времето и дали може да се очаква дъждът да спре. Но в ума му се бе породило съмнение около тези нощни пътници, които не са спрели в странноприемницата дори да се подкрепят. Не бе изключено да са били хора, изпратени от Крийви, които можеха да ги причакат в засада по пътя.

Като се нахраниха, изведоха конете от обора и ги възседнаха. Бъги им помахаша за сбогом и им пожела добър път. Поеха отново, като Александра водеше товарния кон. В началото пътят бе силно разкалян с объркани следи от придвижване из околността. Но когато започна да се разклонява в различни посоки, Джереми взе да различава следите на отделни животни и каруци.

Сред тях забеляза пресни следи от копитата на няколко коня. Ездачите бяха минали по пътя, който води на северозапад, към Вилкания, същия път, по който яздеха той и Александра. Джереми се

взираше напред през дъжда и разкопча кожуха си, за да може по-лесно да извади пистолета.

На около два километра по-нагоре ездачите бяха свили по път, който се отклоняваше по на запад. Джереми дръпна юздите и заоглежда следите от копита.

— Елизабет Гарити нареди да прокарат този път — каза Александра, спирайки до внука си. — Искаше припасите за фермата и вълната от нея да се пренасят с товарни каруци оттук. Ездачите, за които спомена Бъги, са хванали този път, затова можеш да си закопчеш кожуха, та да не ти се намокри пистолета.

Джереми се усмихна. Нищо не убягваше от погледа на Александра. Продължиха по своя път, но Джереми не закопча кожуха си и продължи да е нащрек. Не бе сигурен дали тъкмо тези ездачи са подозрителни, но не се съмняваше, че рано или късно ще имат неприятности, предизвикани от Крийви.

Дъждът ограничаваше видимостта до няколко метра през леко хълмистия терен. Отначало минаваха край ферми, чиито огради бяха до самия път, после край пасища за добитък. По-нататък се простираха разположени от двете страни на пътя овцевъдни ферми, които постепенно ставаха по-големи, а отклоненията към кошарите им бяха на по-голямо разстояние.

Когато започна да пада здрач, свиха по отклонението към една ферма. Стигнаха до нея почти в тъмно, а вълнуващото посрещане, което устройха на баба му, надминаваше и най-голямото гостоприемство, оказвано някога на Джереми. Собствениците на фермата бяха около четиридесетгодишни съпрузи, Елмър и Хенриета Финч, които побързаха да въведат Александра и Джереми в къщата си, а един от синовете си изпратиха да разседлае и да прибере конете.

Както бе в повечето ферми, и тази къща бе скромна и функционална. Спалните бяха разположени около голяма стая в центъра, използвана за кухня, трапезария и всекидневна. Буен огън гореше в огнището и правеше атмосферата уютна. Елмър помогна на гостите да свалят кожусите си, а Хенриета се засуети да им приготви горещ чай с ром.

Александра каза на домакините, че са тръгнали по спешна работа, свързана с Тибубъра.

— Ще сме ви благодарни, ако можем да вечеряме и да преспим тук — добави тя.

— То се знае — сърдечно я увери Елмър.

— Признателни сме ви, че спряхте у нас, и всичко, което имаме, е на ваше разположение, госпожо Керик — додаде Хенриета.

Елмър настани гостите край дългата, скована във фермата маса близо до огнището, а докато те се сгряхаха с топлите си напитки, съпругът и децата помагаха на Хенриета да претопли останалото от вечерята ядене. Върна се и момчето, което се бе погрижило за конете, последвано от десетина пастири и ратаи, които седнаха тихо на пейките край стената и заслушаха разговорите на Александра и Джереми с домакините.

Богатата вечеря от свинско печено и зеленчуци бе прекрасна, ромът затопли Джереми. Приятно му бе да разговаря с откритите, добродушни съпрузи, които слушаха с особено внимание всяка дума на баба му. Джереми научи, че Хенриета е наследила фермата от родителите си, а когато била още дете, Александра била прекарала една нощ тук. За нейното гостуване години се говорело в семейството.

След известно време Хенриета със съжаление прекрати разговора, като напомни, че гостите имат нужда от почивка. В стаята, в която го настаниха, Джереми извади пръчката, която щеше да му служи за календар, за да не обърка датите по време на дългото пътешествие. На тънката пръчка бяха издълбани двайсет и осем чертички, две, от които бяха пресечени по диагонал. Джереми пресече с ножче по диагонал и третата резка, преди да си легне.

На следната сутрин Джереми отново се убеди в упоритостта и издръжливостта на баба си. Макар че той самият стана много преди разсъмване, завари я вече на крак. Тя разбутваше огъня с ръжен и топлеше вода за чай, когато той излезе от стаята си. Поздрави го бодро, изглеждаше отпочинала и по-енергична от предишната сутрин.

Малко по-късно станаха и домакините и се заеха с приготвянето на закуската. Двама от синовете изядоха набързо пшеничната си каша, изпиха по чаша чай и отидоха да оседлаят конете. Джереми и Александра облякоха кожусите си и излязоха навън, последвани от останалите членове на семейството. На верандата се бяха събрали пастирите и ратаите. Сред шумни пожелания за добър път Джереми и

баба му потеглиха тъкмо когато през облаците и дъжда се прокрадваше светлината на новия ден.

Към обед дъждът най-после спря, макар че небето остана покрито с гъсти облаци. В края на деня конете нямаха сили да препускат. Бяха изтощени от дългия кален път и Джереми знаеше, че ще им е нужна повече от една нощ, за да си отпочинат. За разлика от тях, Александра сякаш намираше у себе си нови резерви на сила, изглеждаше по-бодра и седеше по-изправена на седлото си.

На свечеряване се отбиха във фермата на Мейнард и Сара Полър, които приветстваха Александра също тъй радостно възбудени, както и семейство Финч. В разговора по време на вечерята Джереми спомена, че конете им са уморени, и Мейнард с готовност се съгласи да им даде други. След това добави, че конете на Джереми ще имат време да си починат, тъй като движението по пътя на запад било преустановено от наводнение.

— Придошъл е притокът на Гундару — обясни той — западно от село Гундару. Един скитник казал на моите пастири, че никой не бил пресякъл потока от няколко дни, и така щяло да бъде още дни наред.

— Познавам това място добре — загрижено каза Александра. — Поройните дъждове в долината се оттичат в потока Гундару и могат да го превърнат в плавателна река.

Мейнард я увери, че потокът не само е излязъл от бреговете си, но е наводнил и цялата долина. Причината за известно задоволство, прозвучало в гласа му, се разкри, когато той предложи на Джереми и Александра да останат във фермата им, докато водата спадне. Те отказаха, но обещаха да се върнат, ако е невъзможно да пресекат придошлия поток.

Сутринта, докато се сбогуваха, Мейнард им припомни даденото обещание. Джереми и Александра тръгнаха в бърз галоп, възседнали новите коне и загрижени за наводнението. Денят бе мрачен и облачен. След няколко часа се показва Гундару. Кацнало на един хълм, малкото селище с течение на годините се бе превърнало в сборен пункт за пътуващите стригачи на овце и за каруцарите, които пренасяха бали с вълна до Сидни.

Населението на Гундару от двайсетина възрастни и десетина деца временно се бе утроило. Край пътя бе спряла дълга редица от каруци. Каруцари, скитници и ездачи се бяха установили на лагер.

Джереме и Александра минаха в бавен тръст край каруците, хората и скупчените къщи. Спряха на върха на хълма и огледаха долината отвъд него. Около три километра на ширина тя бе почти изцяло залята. Пътят бе изчезнал под калната вода, над която само тук-там стърчаха дървета и храсти.

Александра въздъхна и поклати тревожно глава.

— Наводнението е спряло всички, нали, Джереми? — прошепна тя. — Дори и скитниците, защото няма откъде да заобиколят. Долината се простира на много километри на север и на юг и положително цялата е наводнена. Какво можем да направим?

— Можем да се опитаме да намерим начин да се прехвърлим от другата страна — усмихна се Джереми. — Но няма да го намерим, ако стоим тук, бабо.

Александра кимна усмихната и подкараха конете надолу по склона към водата. На стотина метра от края ѝ Джереми сви на север през храсталак и дървета.

На един дълъг завой на прелелия поток Гундару и околността му изчезнаха зад тях. Мина час, после още един, а те продължаваха да яздят край потока. Джереми оглеждаше дърветата, които стърчаха над водата, и по клоните, които плаваха край тях, преценяваше скоростта на течението. Имаше места, където би се опитал да пресече водата, ако бе сам, но търсеше по-безопасен брод заради баба си.

Най-последно, след пладне, той дръпна юздите.

— Мисля, че тук можем да пресечем, бабо. Но ще бъде доста рисковано.

Тя погледна водата и се съгласи.

— Тук поройната вода изглежда малко по-бавна, но не виждам друга разлика. Какво не забелязвам аз, Джереми?

— Има белокори хартиени дървета, които не са много далеч едно от друго. Джарбо Чарли ми казваше, че техните корени са плитки и лесно се изкубват от земята при наводнение. Тази долина е наводнявана много пъти, затова където хартиените дървета не са изкоренени, значи растат на по-високи места.

— Ти си истински син на Пустошта — засмя се Александра. — Виждала съм много хартиени дървета, изкоренени при наводнение, и други, останали на мястото си, никога обаче не съм стигала до някакъв извод.

— Но това не изключва опасността, бабо. В най-добрия случай ще измръзнем и ще се измокрим. В най-лошия — ще се удавим заедно с конете.

— Ти си нашият шеф, Джереми. Аз съм склонна да пресечем тук, но ти ще решиш.

Джереми проучваше зигзагообразната пътека, която бе набелязал между хартиените дървета, и поставяше върху едното блюдо на везните риска, който поема, а върху другото — любовта на баба му към Тибубъра.

— Не разполагаме с много време да чакаме тук, затова ще се опитаме — реши Джереми. — Следвай точно пътя, по който аз минавам, и ако товарният кон почва да ти пречи, пусни го. Можем да си доставим друг кон и провизии.

Александра кимна и го последва през водата. Първото хартиено дърво бе на около двайсет метра през потопен в потока храсталак. Водата достигна малко над корема на коня на Джереми, после към второто дърво, дъното пак се издигна. Подмина го и се отправи към следващото.

Като изминаха стотина метра, бученето на водата стана оглушително, а наводнената земя сякаш стигаше до хоризонта. Ледената вода и умората от плуването бързо изтощаваха конете и Джереми потрепери от студ, когато конят му затъна по-дълбоко. Щом стигна до последното хартиено дърво преди самото корито на потока, той спря да изчака Александра.

Тя го настигна с коня си, устните ѝ бяха посинели и силно трепереше, а Джереми потърси с поглед първото хартиено дърво откъм отсрещния бряг на потока. Беше избрал едно дърво по-надолу по течението, за да не принуждава конете да плуват по средата на бързия поток, а сега разстоянието до него му изглеждаше огромно. Вдигна поводите и подкара коня си напред.

Конят пак заплува, когато под краката му вече нямаше дъно, и се потопи във водата. По средата на потока Джереми се обърна назад към баба си. Водата стигаше до над кръста ѝ, пред нея и зад нея се виждаха само главите на двата коня. Изглеждаше много дребна сред огромния разлив на калната вода.

Малки въртопи увличаха коня му и го отклоняваха от дървото и Джереми с мъка го възпираше. Само на няколко метра от дървото

силен водовъртеж се надигна от калните дълбини и едва не върна коня обратно в центъра на потока. Джереми опъна поводите и конят подвиг крака, като се мъчеше да се измъкне от водовъртежа.

Щом копитата на коня му опряха до дъното, Джереми спря в дълбоката вода и се обърна към Александра. Тя и конете се приближаваха, после попаднаха във водовъртежа. Конят на Александра се олюля и едва не я изхвърли от седлото, като се понесе отново към центъра на потока.

Джереми извъртя коня си и го върна в дълбоката вода. Когато конят заплува, той се пресегна през главата му и хвана за оглавника коня на Александра, после прехвърли тежестта си назад и издърпа коня към дървото. Конете се въртяха, блъскаха се един в друг, насочвайки се към дървото, и най-после копитата им опряха в дъното.

Конете излязоха от дълбоката вода, запъхтени и разтреперани от студ. Александра се опита да се усмихне и да благодари, но устните ѝ се бяха сковали и се тресеше неудържимо. Джереми остави конете да починат един миг, после се насочи към следващото дърво.

Западната част на долината се издигаше стръмно нагоре и водата бързо стана плитка. Конете се измъкнаха от нея с уморено отпуснати глави. Александра едва се държеше на седлото си и цяла трепереше. Джереми слезе от коня си и се раздвижи, за да се постопли. Кръвта нахлу в изтръпналите му крака, по които сякаш се забиваха иглички, докато водеше конете нагоре по стръмнината към няколко евкалиптови дървета.

До евкалиптите Джереми свали Александра от седлото и опря гърба ѝ до едно дърво. Бързо свали денка от самара на товарния кон и намери шишето с ром, което бе сложил при запасите. Даде няколко глътки на баба си. От силния алкохол цветът на лицето ѝ се възвърна. И Джереми отпи от шишето, после започна да копае под дървото, за да намери суха, гнила кора, която да използва като прахан.

Немислимо бе да продължат пътуването си през този ден. След като запали огън, Джереми направи заслон от дървесна кора, за да се задържа топлината, и прибра там хранителните запаси. Разседла и спъна конете, после отиде с канчетата до чист поток малко по-нагоре и ги напълни. В това време Александра съблече кожуха си и го метна край огъня да се суши, започна да събува и ботушите си. Силата и издръжливостта на баба му продължаваха да учудват Джереми. Бе

преодоляла изпитанието с пресичането на водата и изглеждаше почти нормално.

— Ти си наистина забележителен мъж, Джереми — каза тя, докато той слагаше канчетата върху жарта. — Това, което направи днес, е изключително.

Джереми се засмя, съблече кожуха си и го закачи да се суши.

— Ти си забележителният човек тук, бабо. Пътешествието би трябвало да те омаломощава, а ми се струва, че то укрепва силите ти.

, — В Сидни аз просто се стопявах, Джереми. Отчасти от копнеж по Пустошта, и отчасти поради безполезността ми там. Сега имам цел и съм в земята, която обичам. Ти ми върна и двете неща.

Като я гледаше, докато продължиха да разговарят, Джереми осъзна, че е някак променена. Сега не изглеждаше стара, а бе сякаш без възраст. Зад бръчките по лицето ѝ прозираше красивата, очарователната жена от предишни години и една несломима воля. Без съмнение дядо му е бил изключителен щастливец.

Дрехите им взеха да съхнат в топлината на заслона и когато водата завря, Александра сложи по малко чай в канчетата. Споделената опасност при пресичането на поройните води бе създавала нова връзка помежду им, чувстваха се по-близки и разговорът им стана поинтимен. Александра говореше за първите си години във фермата Тибубъра и за успеха ѝ да получи законно право върху земята. Джереми ѝ разказа за своето истинско завръщане към заветното си място и за своята увереност, че някога ще намери мястото, към което ще почувства, че принадлежи.

Когато замлъкна, Джереми се питаше дали Александра ще се опита да го разубеди от търсенето, за да поеме управлението на Тибубъра. Знаеше за недоволството ѝ, че чужд човек трябва да ръководи фермата, докато се яви наследник от това поколение или от следващото, който да я поеме. Макар че не искаше да я разочарова, Джереми бе решен да намери собственото си място в живота, а не да заеме мястото на другиго.

В един миг бе сигурен, че тя ще повдигне този въпрос. Очите ѝ се взираха в неговите, сякаш се мъчеха нежно и с обич да проникнат в мислите му. Но след това се усмихна и смени темата.

— Когато умря дядо ти — започна Александра, — заедно с него умря и голяма част от живота ми. А след като ти пристигна в Сидни,

изпитах още по-голяма мъка, че го няма. До края на живота си ще съжалявам, че той не доживя да те види като мъж, Джереми. Това би му доставило огромна радост.

— И аз съжалявам, че не съм го опознал, бабо — отвърна Джереми и изпразни пистолета си. — Щеше да е удоволствие за мен.

Александра помълча, докато наблюдаваше как Джереми изсушава пистолета и патроните. Това ѝ напомни за ездачите, които Бъги бе видял.

— Навярно са били пастири на път към някоя ферма. Но и така да е било, почувствах облекчение, като разбрах, че са хванали друг път.

— Но все пак са се отправили на запад, бабо — изтъкна Джереми. — Както ти казваш, може да не са ни мислили злото, но не бива да изключваме напълно и такава вероятност, защото несъмнено ще се натъкнем на някаква неприятност, предизвикана от Крийви. Само още не знаем каква ще бъде тя, кога и къде ще ни се случи.

23.

— Съзнаваме, че съществува риск, господин Спини — каза Александра. — Абсолютно необходимо е обаче да пресечем реката, фериботът не работи и собственикът дори е прибрал желязното въже до другия бряг.

— Да, знам, госпожо Керик — отвърна Албърт Спини. — Но съм сигурен, че не напълно разбирате колко голяма е опасността. Сал се управлява много по-трудно, отколкото лодка, особено, когато реката е придошла.

Джерери слушаше разговора на баба си с местния ръководител на параходната компания. Високият слаб мъж се държеше любезно, но бе силно притеснен. Не му бе приятно да откаже на Александра, но никак не му се искаше да позволи на нея и Джерери да използват сала на компанията.

Край тях се бяха събрали любопитни, които слушаха разговора. Тълпата нарастваше, тъй като се стичаха мнозина от пешеходците по търговската улица, която бе и главната улица на Вилкания, с която завършваше пътя от Сидни до реката. На кея бяха изтеглени много лодки, за да не ги отнесат придошлите води. Само няколко бяха останали в пристаните и бяха почти пълни с вода. Единственият плавателен съд, който можеше да пренесе коне, бе речният сал.

Той бе голям, девет метра на дължина и около три на ширина. Джерери го оглеждаше и забеляза ниския му борд — конете щяха да се натоварят лесно. Дълъг прът във формата на огромно гребло, с който се придвижваше и насочваше салът, бе опрян на борда. Джерери съзнаваше, че ще е много трудно да се управлява големият и тежък сал в придошлата река.

Точно това изтъкваше Албърт Спини на Александра, защото не искаше да я излага на опасност. Джерери видя, че тя бе почнала да го изморява, и се включи в разговора.

— Сала ще оставим малко по-надолу по реката — вметна той, — защото няма да мога да ви го върна тук. Това ще ви затрудни ли, господин Спини?

— Не, не. Когато пристигне следният кораб, ще помоля капитана да го изтегли до пристана.

— Тогава не виждам защо да не можем да го използваме. Баба ми и аз сме свикнали да се справяме с наводнения.

— Безспорно — потвърди веднага Александра. — Преминаването на реката няма да е по-мъчно от други затруднения, които сме преодолявали, а вие ще ни окажете безценна помощ, ако ни позволите да използваме сала, господин Спини.

Албърт се поколеба още малко, после склони.

— Добре, госпожо Керик. Но давам съгласието си с голямо притеснение и с искрена надежда, че няма да ви се случи нищо лошо.

Александра благодари сърдечно на Албърт, Джереми доведе конете и тримата се отправиха към сала. Беше завързан в края на един пристан, на около метър от брега. Насъбралото се множество ги последва, тъй като това събитие разнообразяваше монотонния живот на изолирания през зимата речен град.

Албърт даде на Джереми някои указания за управлението на сала.

— Аз самият съм неопитен — призна той, — но съм слушал много разговори на лодкарите по този въпрос. Трябва да карате по течението, но малко наляво. Ако пресечете реката направо, салът ще се извърти. Ако пък се оставите да ви носи течението, салът ще набере прекалено голяма скорост.

Джереми благодари за съветите и поведе конете към водата. Няколко мъже също нагазиха и му помогнаха да усмири животните и да ги изтегли в сала. Конете се бояха от нестабилността на сала, който се поклащаше от вълните и течението. Най-после ги завързаха здраво в центъра, Александра се качи на носа, а Джереми, застанал на кърмата, нагласи дългия прът на място.

Доброволните помощници отвързаха въжетата и ги метнаха в сала, после го изтласкаха от пристана. Салът се понесе по водата сред виковете на тълпата и пожелания за успех. Водата край брега бе почти тиха. Джереми натисна пръта и обърна носа на сала под ъгъл към отсрещния бряг.

Отначало им се стори, че Албърт бе преувеличил трудностите, тъй като салът се носеше гладко. Но малко по-навътре навлязоха в по-бързо течение. От едната им страна водата сякаш завря, салът се

заклати, почти се извъртя и едва не се потопи. Джереми бързо отслаби натиска си върху пръта и обърна носа под широк ъгъл спрямо течението.

Салът попадна в голям водовъртеж и се завъртя в кръг, прътът удари Джереми и за малко не го изхвърли зад борда. Той се напрегна, за да овладее пръта, като стовари върху него цялата си тежест, после го отпусна, за да преодолее капризите на водовъртежа. Конете тропаха с копитата и сумтяха уплашено, когато резките смени на посоката ги тласкаха един към друг.

След като се измъкна от водовъртежа, салът полетя направо надолу по течението. Джереми насочи носа под ъгъл към брега. Тъкмо бе въздъхнал облекчено, попадна в друг водовъртеж. Джереми започна да губи контрол, салът се завъртя лудо, а кърмата започна да се обръща по посока на течението. Като ту натискаше, ту дърпаше пръта с всички сили, успя да измъкне сала от водовъртежа.

След като преодоляха и трети водовъртеж, преминаха центъра на реката и попаднаха в гладко, но много по-бързо течение. Джереми обърна носа под още по-голям ъгъл, когато салът започна да се завърта, после затърси подходящо място, над калната вода стърчаха наполовина потънали дървета и шубраци.

Джереми избра гъст храсталак към края на реката, който да смекчи доближаването на сала до брега, и той отново попадна в спокойни води. Но в последния момент осъзна, че салът е набрал твърде голяма скорост, и бързо премина през по-спокойната вода.

Само миг след като изкреця на Александра да се държи, върху нея се посипаха листа и клони, тъй като дългият и тежък сал се бе врязал в младите дръвчета и храсти и с трясък се блъсна в брега. От удара конете паднаха на колене, а Джереми едва запази равновесие, като се държеше за пръта. Александра моментално се оправи, изскочи леко от сала с въже в ръка и го завърза за едно дърво.

Конете се изправиха на крака, Джереми закрепил пръта, а Александра завърза сала с още едно въже. Джереми освободи конете и прегледа краката им, после ги поведе след баба си нагоре по стръмния бряг.

— Конете не са пострадали — успокои Джереми, — но това се дължи само на късмета ни, а не на моето управление на сала.

— Ти ни прекара благополучно през реката и единствено това има значение — твърдо каза Александра. — Тук трябва да се разделим. Аз ще ида да говоря с Елизабет, докато ти пътуваш на север. До утре би трябвало да намериш едно стадо в Тибубъра, Джереми. Пастирът, който се грижи за него, положително има достатъчно храна, но ти трябва да си вземеш нещо за ядене от нашите запаси.

Джереми развърза денка върху самара на товарния кон. Извади от него канчето си и малко продукти. Докато вършеше това, забеляза колко леко се движи баба му. През последните дни бе накуцвала помалко, а сега ходеше нормално. Той сподели наблюдението си с усмивка и добави:

— Като слезе от сала, за да го завържеш за дървото, ти, бабо, подскачаше като младо момиче.

— Както ти казах вече — да бъда стара и слаба е лукс, който не мога да си позволя сега — засмя се тя. — Предстои ни да свършим още много неща.

Джереми също се засмя, но се замисли дали Александра ще се върне в Сидни, когато изпълнят задачата си, и дали пак ще започне да гине там. Друго го плашеше обаче още повече — боеше се, че ако не успеят, отчаянието ще сломи духа ѝ, който я крепеше. На календара му бяха останали само деветнайсет резки, а трябваше да свършат още много работа и изходът все още бе под въпрос.

Когато бяха готови да тръгнат всеки по своя път, Джереми започна да търси подходящи думи за раздяла, но нищо не му идваше наум, а и баба му мълчеше. Той я целуна и я качи върху седлото ѝ, после ѝ подаде поводите на товарния кон. Александра потегли на югозапад към фермата Уаямба, а той се метна върху коня си и пое на север. Отвъд реката и Вилкания Джереми намери утъпкания път, който бе границата между фермите Уаямба и Тибубъра. Тръгна по него в бърз галоп, но мрачният, ветровит ден минаваше бавно. Късно следобед стигна до ниска, дълга планина, за която баба му бе говорила. По нея нямаше никаква растителност и се наричаше Голата планина. По средата ѝ се виеше главният път за Тибубъра, пресичаше малка горичка от чемширови дървета, след това минаваше през планината и продължаваше на север.

Като се изкачи до върха на Голата планина и погледна надолу, огромната овцевъдна ферма се разкри сред океан от гори, храсти и

безбрежни савани с висока трева спинифекс. В този миг Джереми изпита странно, непознато досега чувство. Макар и да противоречеше на всякаква логика, струваше му се, че е бил тук много пъти. Но в същото време мястото не му изглеждаше познато, в чувството му се преплитаха трудно определими усещания.

Това чувство не го напусна до вечерта, когато си направи лагер. Безпокоеше го, защото сам не можеше да си го обясни. През нощта сънува, което бе необичайно за него, но когато се събуди, не си спомняше какво бе видял насън. Докато се готвеше да тръгва, някакъв шум в евкалипта край лагера привлече вниманието му. Погледна и видя, че оттам излетя червен ястреб, който бе нощувал в дървото.

Доста преди пладне Джереми свърна от пътя, когато видя овче стадо в една долина на около километър и половина разстояние. Край стадото се въртяха пастир и един ратай. Пастирът бе набит, брадат човек, прехвърлил петдесетте, на име Айзак Логан, който кимна засмян, когато Джереми се представи.

— Да, ти трябва да си синът на сър Мортън — досети се той. — Преди години бяха вдигнали голяма тупурдия да те търсят, нали? Какво искаш да направя, господин Джереми?

— Нося писмо от госпожа Керик за управителя на фермата — каза Джереми и извади писмото заедно със списъка, изготвен от Джеймс Хаслет. Бяха увити в мушама, която той разтвори, за да вземе писмото. — Управителят ще трябва да натовари на каруци известно количество хранителни запаси и да ги изпрати в Броукън Хил. В това време ние с тебе ще откараме стадото на същото място. Каруците би трябвало да ни настигнат във фермата Уаямба след около седмица.

— Добре, това ще стане — съгласи се Айзак, обърна се и подаде писмото на ратая. — Нали чу какво каза господин Джереми? Тръгвай, момко, и бързо!

Ратаят прибра писмото в джоба си и потегли в галоп.

— Ако поседиш малко при овцете, ще ида да си взема багажа — предложи Айзак.

Джереми се съгласи, а пастирът подкара коня си към колибата и кошарите на хълма над долината. Айзак се върна бързо, като водеше и товарен кон с провизии и пастирски принадлежности. Подсвирна на кучетата и заобиколи с коня си стадото от срещуположната на пътя

страна. Плесна във въздуха с пастирския си камшик и овците се втурнаха към пътя.

В стадото имаше шест хиляди овце, но Джереми знаеше, че ще загубят ценно време, ако се опитат да отделят от него толкова, колкото Джеймс Хаслет искаше да купи. Тези, които бяха в повече, щяха да са резерв в случай, че някои овце се отклонят от стадото. Ала Джереми скоро се убеди, че това е малко вероятно, тъй като Айзак бе опитен пастир и почти не се нуждаеше от помощ, за да следи за бързото движение на овците по пътя. Странното чувство, което бе завладяло Джереми, го напусна по здрач, когато пресякоха границата с фермата Уаямба.

С помощта на Джереми Айзак направи временна кошара за овците от забити в земята колове и въжета. После се установиха на лагер край заграждението. Изглеждаше, че практиката в Тибубъра бе да се изпълняват и най-необичайните нареждания, без да се задават въпроси, защото Айзак почти не прояви любопитство защо стадото и хранителните запаси се откарват в Броукън Хил. Докато вечеряха, Джереми научи, че Айзак работи във фермата от трийсет години и че двамата му синове също са пастири в Тибубъра.

На следващия ден срещнаха други стада, чиито пастири с любопитство гледаха движещите се през фермата Уаямба овце. Айзак избра по-отдалечена пътека, защото стадният инстинкт на животните би ги привлякъл едни към други. Овците пасяха, без да спират да се придвижват с равномерна скорост, но Джереми се притесняваше, че напредват много бавно. На свечеряване, когато отбеляза на пръчката си календар още една резка, останаха шестнайсет незачеркнати.

Ратаят ги настигна след два дни, като ги бе проследил по широката диря на стадото. Той уведоми Джереми, че щом получил писмото, управителят на фермата разпоредил хранителните запаси да започнат да се товарят в каруци. Вечерта Джереми взе да се пита дали нещо бе забавило баба му, тъй като бе очаквал тя вече да се е присъединила към тях. Надяваше се, че още не се появява, защото ѝ е отнело време да намери Елизабет Гарити, а не защото не е успяла да я склони овците и запасите да минат през нейната ферма.

Следобед на другия ден Джереми забеляза на около километър баба си, придружена от пет-шест пастири. Когато разстоянието помежду им се скъси, видя, че един от ездачите всъщност е жена,

облечена в пастирски дрехи. Тя бе легендарната Елизабет Гарити, чийто огнен темперамент и желязна ръка бяха предмет на безброй истории, разказани от скитниците.

Когато се срещнаха и той спря запъхтия си от дългата езда кон, Джереми се убеди, че скитническите разкази не са без основание. Елизабет бе слаба жена, над четирийсетгодишна, строгите черти на загорялото ѝ лице издаваха постоянна готовност да се справя с всякакви неприятности. Тя и пастирите бяха въоръжени с пушки, прикрепени към седлата им.

Пастирският камшик в ръката на Елизабет бе потъмнял от многогодишна употреба. Тя посочи с него стадото и се обърна рязко към пастирите, спрели зад нея:

— Да не мислите, че сте дошли тук да се любувате на гледката? Какво чакате? Помогнете стадото да се придвижи по-бързо! Щом трябва да заситим гърлата на ония гадни червеи в Броукън Хил, да го направим час по-скоро и да се отървем от тая работа.

Пастирите подкараха конете си към стадото, а Александра представи Джереми на Елизабет. За един миг Елизабет не отговори на поздрава му, студените ѝ сини очи го оглеждаха изпитателно. Но резервираността ѝ бързо се стопи. Наведе се напред, за да се ръкуват, а слабата ѝ ръка стисна неговата с мъжка сила.

— Приятно ми е да се запознаем, Джереми. — Думите ѝ прозвучаха повече като заявление, отколкото като поздрав. — Александра непрекъснато те хвали, но виждам, че има основание. — Елизабет се обърна към баба му с усмивка, която говореше за сърдечното им приятелство. — Давам ти сто хиляди първокачествени овце и овни срещу Джереми, Александра — предложи тя шеговито.

— Той принадлежи на себе си, а не на мен — засмя се Александра. — Никой освен прекрасната му жена Фиона няма власт над него. А по-добра съпружеска двойка не бих могла да си представя.

— Тогава те наистина са щастливи — каза Елизабет и обърна коня си. — Ще мина да огледам местността на юг. Ще се срещнем довечера в лагера.

Когато тя се отдалечи, Александра каза на Джереми, че Елизабет и пастирите обходили източните кошари на фермата.

— Изглежда, че насам се навъртат неканени гости — продължи Александра. — В края на пътя, прокаран от Елизабет до източния бряг

на реката, имало сал, който вече не е там. Един пастир намерил удавен оседлан кон по-надолу по реката, а други са открили следи от чужди ездачи.

— Значи няколко конника са прекосили реката и са имали повече неприятности от нас — заключи Джереми.

— Може да са били хората, които Бъги е видял в Батхърст, защото те са тръгнали точно по този път. Това може да е предупреждение, че ни очакват неприятности от Крийви, а може и да няма нищо общо с нас.

— Разказах на Елизабет за Крийви — отвърна Александра, — но тя е склонна да мисли, че са били златотърсачи. Откакто бе открито находището в Броукън Хил, мнозина се навъртат насам. Вече от години види ли такива хора на своя територия, Елизабет ги прогонва.

— Това трябва да е много трудно — изрази мисълта си на глас Джереми, като оглеждаше горите, пръснати сред хълмистата, гъсто обрасла с храсталак земя. — Тук би могла да се скрие цяла армия, стига да не се вижда дима от огньовете.

— Така е — съгласи се Александра, като подкараха конете си побавно зад стадото. Заговориха за други неща. Джереми увери баба си, че каруците с храни вече са потеглили, но неизвестните ездачи в околността не излизаха от ума му. Искаше му се да вярва, че са златотърсачи, но се боеше, че са хора, изпратени от Крийви.

Пастирите, които сега помагаша на Айзак, препоръчаха да се отклонят малко на изток, където местността била по-подходяща за придвижването на овцете, и стадото свърна по посока на реката. Тя се показва в далечината чак в късния следобед. Откъм водата се носеха тънки мъгли, падаха в долинките и забулваха зелените ивици. Айзак и другите пастири отново насочиха овцете право на юг.

Елизабет се върна по здрач, малко след като бяха прибрали овцете в заграждението. Джереми разседла и спъна своя кон и конете на жените, а те запалиха огън на няколко метра от лагера на пастирите, които вече готвеха вечерята си. Мъглата, идваща от реката, се бе сгъстила; тя засилваше вечерния хлад и образуваше светли ореоли около лагерните огньовете.

По време на вечерята Джереми разбра, че спадът на вълнения пазар в Англия не вълнува Елизабет, фермата Уаямба можеше да се самозадоволява, а запасите ѝ биха стигнали за години. Освен това

фермата на Елизабет бе по-скоро самоцел, отколкото източник на приходи, желанието ѝ бе преди всичко да я запази такава, каквата е. Говориха по този и по други въпроси, но жените отделяха най-много време за спомените си и често с обич споменаваха Шийла Гарити.

Сутринта се надигна лек вятър, който превърна мъглата в пълзящи над лагера облаци, сред които пастирите се открояваха като неясни силуети. След бързата закуска Джереми оседла конете. Елизабет пак пое сама, за да търси следи от неканени гости, а Джереми и Александра следваха стадото все на юг, заедно с пастирите.

Мъглата се задържа цялата сутрин, затова видимостта бе ограничена до километър-два. Когато към обед просветна, Джереми забеляза в далечината приближаващите се каруци и ги посочи на Александра. Обърнаха конете си назад, за да пресрещнат осемте каруци, които ту се показваха на възвишенията, ту изчезваха от погледа в падините. Всяка каруца се теглеше от по четири коня, а зад тях ратаите водеха и резервни коне, затова керванът се движеше бързо, за да застигне стадото.

Двамата пастири, които предвождаха каруците, се спуснаха в галоп към Александра и Джереми. Бяха мъже на средна възраст, единият имаше гъста брада, а другият бе полуабориген. Спряха се и поздравиха Александра, към която се отнасяха не само като нейни служители, но и като стари приятели. Александра ги представи на Джереми — брадатият пастир бе Руъл Блейк, а другият Юли Боднам.

Ръкуваха се с Джереми, а Руъл припомни как са го търсили преди много години.

— Всички във фермата се зарадваха, че си се появил, господин Джереми — добави той. — И знаехме, че госпожа Керик ще хвъркне от радост.

— Не сте се излъгали — отвърна тя. — Когато Джереми пристигна в Сидни, бях най-щастливата жена на света. И сега се чувствам така. Натоварихте ли всички запаси, които бях включила в списъка, Руъл?

Той я увери, че са изпълнили нарежданията ѝ най-внимателно. Александра се интересува какво е състоянието на каруците, а Руъл изказа надежда, че ще стигнат до Броукън Хил, без да се налагат никакви поправки по тях. Смяташе, че ще настигнат стадото рано след

пладне. Двамата пастири се върнаха при каруците, а Джереми и Александра се отправиха към стадото, доволни от положението.

Джереми изтъкна весело, че времето, което остава до падежа на ипотеката, навярно ще им стигне.

— Броукън Хил вече не е много далече — каза той. — Ако не се случи някаква злополука, може да успее да се върна в Сидни с разписката дори един ден преди срока.

Злополуката се случи малко след разсъмване на другата сутрин, когато мъглата бе почнала да се разкъсва и всички се готвеха да тръгват. Голямо вълно мъгла тъкмо бе подминало лагера, който се откри ясно пред евкалиптовата горичка на двеста метра от него. Утринната тишина внезапно се разтърси от бързи, отекващи в цялата околност изстрели откъм дърветата.

В лагера мигновено настъпи хаос. С оглушително блеене овцете се юрнаха въвн от заграждението и се разбягаха. Конете цвилеха и се мятаха подплашени, като се мъчеха да се освободят от букаите и да побягнат. Пастирите закрепяха ужасени и инстинктивно се втурнаха встрани, за да не бъдат пометени от стадото.

Първите изстрели не объркаха мислите на Джереми и той бързо прецени положението. Разбра, че изстрелите са били насочени към овцете, а резултатът от стрелбата бе отчайващ. Спестените досега дни бяха безвъзвратно загубени, защото събирането на пръснатото стадо щеше да е много трудно. Надпреварата им с времето бе отишла напразно и съдбата на Тибубъра бе на карта.

Тези мисли профучаха през ума му и в гърдите му избухна див гняв. Джереми реагира мигновено, докато изстрелите още продължаваха и изплашените овце се измъкваха от заграждението. Той грабна пистолета си и се спусна през лагера към дърветата.

Всичко ставаше като на бавен ход, пътят му бе изпълнен с препятствия. Блъскаше се в дърпащи се коне, разбутваше с раменете си пастири, търсеци убежище, скачаше между спрените каруци Найсетне се измъкна от лагера и закриволичи между храстите, като се мъчеше да набере скорост.

Когато се приближи достатъчно, за да различи петима-шестима мъже между дърветата, те продължаваха да стрелят към подплашените

овце. В мъгливия утринен здрач не забелязаха тичащия към тях Джереми. Той забави ход, прицели се бързо и стреля по един от мъжете. При третия изстрел човекът полетя назад и падна.

Останалите се прикриха зад дърветата и почнаха да стрелят по Джереми. Куршумите попадаха в храстите ту от едната, ту от другата му страна, докато той си проправяше път сред гъстата растителност и не спираше да тича към дърветата. Изведнъж разтърсващият гръм на големокалибрена пушка проехтя зад гърба му и той погледна през рамо.

Елизабет препускаше през храсталака и презареждаше пушката си. Сега тя наистина бе Елизабет Гарити от скитническите разкази, широко разтворените ѝ очи блестяха, а лицето ѝ бе изкривено от злоба и гняв. Без шапка, с развяваща се рошава коса, тя опря пушка до рамото си и даде нов изстрел.

Мъжете ѝ отвърнаха с огън. От куршумите, които попаднаха в храстите около нея и Джереми се разлетяха листа. Джереми видя, че успоредно на дърветата минава дълъг ров, където се спускаше ново вълмо от мъгла откъм обраслата с шубрак поляна между лагера и дърветата. Джереми изстреля последния патрон от пистолета си и изчака Елизабет да го настигне.

Щом тя се доближи до рова, той се хвърли към нея, грабна ръката ѝ и я събори до себе си в рова. Елизабет падна тежко и погледна най-напред учудена, а след това разгневена, че я е спрял.

— Ако се приближим повече на това открито място, няма как да не ни уцелят — обясни постъпката си Джереми. — Освен това, като се съвземат, пастирите в нашия лагер ще започнат да стрелят, и те също могат да ни улучат, защото сме точно по средата.

Сякаш в потвърждение на думите му, в лагера изгърмя пушка, куршумът мина през храсталака над главите им и се заби в едно дърво. Разнесоха се и други изстрели откъм лагера и над рова просвистяха куршуми.

Елизабет се усмихна кисело и отметна косата си назад.

— Понякога позволявам на гнева си да надделее над разума — призна тя. — Но направихме нужното. Тези свини са смятали, че ще избягат, без някой да отвърне на гърмежите им, ние обаче ги спипахме. Трябва да ги е изпратил оня човек, за когото ми разказа баба ти.

— Сигурен съм в това — отвърна Джереми и посочи мъглата, която пълзеше към поляната. — Ние с тебе можем да се изтеглим в двата края на рова, а мъглата ще ни прикрие и ще успеем да се шмугнем между дърветата от различни страни.

— Добре. Като прибягваме до дърветата в мъглата, трябва да викаме, за да не стреляме един срещу друг.

Джереми, разбира се, бе съгласен и запълзя към единия край на рова. Елизабет се насочи в противоположната посока. Пастирите от лагера навлизаха в храсталака и изстрелите им се сливаха в канонада. В края на рова Джереми презареди пистолета си, пропълзя по-бавно до дърветата, предпазливо вдигна глава и погледна през шубрака.

Непознатите нападатели в гъсталака стреляха бързо по пастирите и очевидно се надяваха да се измъкнат под прикритието на приближаващата мъгла. Зад горичката бяха завързани коне и Джереми зърна един мъж, който пълзеше към тях. Настъпващата мъгла намаляваше видимостта и разстоянието бе доста голямо за пистолетен изстрел, но Джереми се прицели внимателно. В същия миг Елизабет гръмна от другата страна на горичката и мъжът се повали, улучен от куршума ѝ.

Пастирите спряха стрелбата, защото мъглата бе покрила поляната и шубрака. Джереми се изправи и с насочен пистолет мина бавно през храсталака, за да се скрие между дърветата. Чуваше, че наблизко се движат хора, но мъглата приглушаваше звуците и му се струваше, че те идват от всички посоки. Стволовете на дърветата се виждаха като тъмни сенки, докато Джереми се насочваше към конете, защото знаеше, че нападателите ще отидат до тях.

Внезапно от мъглата изскочи човек с вдигната пушка и Джереми дръпна спусъка. Човекът се килна назад и се строполи, но друг нападател на няколко крачки от първия стреля. В мъглата проблесна червена светлина, а патронът профуча край ухото на Джереми. В следващия миг проехтя характерният оглушителен гърмеж на големокалибрена пушка на Елизабет. Вторият нападател изкрещя от изненада и болка и падна тежко на земята.

С пистолет в ръка, Джереми продължи да се движи тихо към конете, а Елизабет извика:

— Къде си, Джереми?

— Тук съм — отвърна той.

Преди да бе отговорил, прокълтяха копита и един кон прелетя в галоп.

— Проклет да е! — с отвращение изръмжа Елизабет. — Можех да го пратя на оня свят, но го помислих за тебе, Джереми.

Той се ориентира по гласа ѝ в оредялата мъгла и я намери край конете.

— Мисля, че застреляхме общо петима — каза Джереми.

— И по моята сметка е така — съгласи се Елизабет. — Най-добре е сега да успокоим нашите хора, че всичко свърши. — Обърна се към поляната и се провикна: — Хари!

— Да, госпожо Гарити — обади ѝ се някой.

— Елате насам да разчистим наоколо!

Мъглата се оттегляше, като оставяше тук-там отделни редки вълма. В горичката навлязоха много хора, защото двадесетина пастири и ратаи придружаваха каруците. Между дърветата пристъпваше бързо и Александра, погледна Джереми, после Елизабет и видимо се успокои, като видя, че и двамата са невредими. Пастири и ратаи оглеждаха петте трупа, пръснати между стволовете.

— Ние трябваше да се мобилизираме по-бързо — виновно промърмори Айзак Логан и другарите му се съгласиха. — Бяхме прекалено бавни и изобщо не ви помогнахме.

— Не се упреквай, Айзак — успокои го Елизабет. — Джереми изхвърча от лагера и беше по петите им, докато аз още се чудех какво става. Този младеж е също като стария Пат Гарити — никой не може да го изненада. А пък не вярвах, че ще срещна втори път в живота си мъж като Пат Гарити. Хари, ти заедно с още един пастир натоварете трупове върху ония коне и идете да ги хвърлите в реката. Александра, бих ти дала мое стадо, което да замени разпръснатото, но на доста километри наоколо нямам стада. По-бързо ще бъде да се събере твоето.

Александра кимна примирено и всички тръгнаха обратно към лагера. Само двамата пастири поведоха конете към трупове. Джереми бързо се отправи през дърветата към поляната — искаше да се отдалечи час по-скоро от миризмата на барут и сцената, разиграла се в горичката. Гневът му бе преминал и сега нападателите за него вече не бяха врагове, а нещастници, изпълнявали волята на безмилостен и зъл човек.

След като прекратиха мъките на пръснатите наоколо ранени овце, ратаите, които се грижеха за резервните коне, останаха в лагера заедно с Александра, а всички други оседлаха конете си и се впуснаха да търсят изгубеното стадо. Овцете бяха пробягали километри във все по-разширяващ се около заграждението кръг. Притеснен от забавянето, Джереми не обръщаше внимание как се организира търсенето, докато се намериха първите овце. Тогава осъзна, че пастирите от Тибубъра автоматично бяха очаквали указания от него и че той несъзнателно бе поел ръководството.

Преди да се изтощят и да спрат да тичат, овцете се бяха пръснали на огромно разстояние. Елизабет и нейните пастири поеха в една посока, а Джереми водеше издирването в друга, като посочваше къде трябва да се търси. До края на деня повече от две хиляди овце бяха намерени и върнати в лагера. По време на вечерята говореха най-много за способността на Джереми да открива овцете, но неговата единствена мисъл бе, че на календара му са останали само десет резки.

На разсъмване продължиха с издирването и до следобеда бяха върнати още три хиляди овце, другите оставиха да подивеят. Впрегнаха конете в каруците и подкараха стадото на юг, като до мръкване се придвижиха с още няколко километра. На следващата сутрин, щом потеглиха, Джереми изпрати един пастир да избърза напред и да предупреди надзирателя на мината, че овцете и хранителните запаси пристигат.

След още два дни се видя краят на пътуването. Гледката, която се разкри, зарадва Джереми, макар че в нея имаше нещо невероятно нелепо — пред погледите се разкри дълга и висока дървена ограда, издигната сред безкрайните диви простори. Александра остана назад заедно с Елизабет и нейните пастири, смръщени от недоволство, защото ненавиждаха мината. Затова пък през един отвор в оградата се виждаха викащи и подскачащи от неудържима радост хора.

Джереми влезе с коня си през отвора, посрещнат с оглушителни възгласи като герой, задето бе донесъл хранителни запаси. Човек, който се отличаваше от останалите по деловото си държание, си проправи път през тълпата и се представи като Майлс Броуди, надзирател. Недалеч от оградата започваше разхвърлян индустриален комплекс, който покриваше няколко десетки декара. Зад рудопереработвателната фабрика, заобиколена от големи жилищни

помещения, складове и други постройки, се издигаше ниска, нащърбена планина с дълбоки улеи, издълбани от прави екскаватори.

Овцете се втурнаха през отвора, а работниците охотно помогнаха на пастирите да ги насочат към голямо заградено пасище. Каруците минаха през отвора в оградата след овцете и се отправиха към складовете, където други работници започнаха да разтоварват. Майлс определи свои помощници, които да преброят овцете и да проверят донесените припаси, и докато чакаха, заговори с Джереми.

— Бог ви праща, господин Керик — започна надзирателят, — защото успявам да доставя съвсем оскъдна храна от малките ферми на юг от мината. Знам, че фермата Уаямба има планини от запаси, но както моите предшественици, така и аз сме видели от собствениците ѝ само неприятности.

— Няма да слушам никакви критични забележки за фермата Уаямба и за семейство Гарити, господин Броуди — твърдо го прекъсна Джереми. — Те са се установили тук първи и тази мина им е натрапена. Това не им е приятно, както на вас няма да ви е приятно, ако между вашите постройки някой пусне да пасат овце.

Надзирателят неохотно се съгласи и смени темата. Малко покъсно помощникът му съобщи, че овцете са преброени и хранителните запаси са проверени. Майлс Броуди подписа списъка, а Джереми излезе с коня си през отвора в оградата, последван от каруците и пастирите.

Александра му бе приготвила храна за из път, която пастири качиха на товарен кон, докато Джереми се сбогуваше с Елизабет и нейните хора. След като се прости и с работниците от Тибубъра, Джереми поведе конете си и се отдели с Александра, за да поговорят. Останаха още осем дни и той изказа съмнение, че ще стигне до Сидни преди падежа на ипотеката.

— Всъщност остават по-малко от осем дни — добави Джереми. — На последния ден трябва да съм пристигнал преди три часа следобед, когато банката преставя да работи с клиенти. Дори и без злополуки и непредвидено забавяне, времето едва ли ще ми стигне.

— Ако има смъртен, който може да го направи, това си ти — отвърна му Александра. — Ще спестиш няколко часа, ако успееш да се качиш на влака в Пенрит, а това ще е и по-безопасно. Ако наемният нападател, който избяга, пристигне в Сидни преди тебе, Крийви ще

разбере, че те е подценил. Той ще изпрати други хора да ти устроят засада и навярно ще те причакат на пътя малко преди края на пътешествието ти.

— Това е вярно — съгласи се Джереми. — Ще се опитам да стигна до Пенрит навреме, за да хвана влака, макар че той не пътува редовно и не мога да разчитам особено на тази възможност. Навярно ще трябва да се движа по шосето, но ще бъда внимателен.

— Има алтернативен път през Парамата — каза Александра. — На източния бряг на река Нипиан, непосредствено след моста започва гора. През тази гора минава път, който води на юг край Нипиан. Можеш да караш по него и да свърнеш на изток към Сидни по някой свързващ път.

— Знам тази гора много добре — увери я Джереми, — но не знаех, че през нея има път. Ти минавала ли си по него, бабо?

— Веднъж, много отдавна — замислено му отговори тя. — Сигурна съм, че все още съществува, защото някои неща никога не изчезват. Много ще се радвам, ако този път се окаже полезен за семейството ни.

Нанесените забележки сякаш не се отнасяха толкова до внука ѝ, колкото до някакви нейни лични възпоминания и Джереми не им обърна внимание. Разговорът продължаваше, макар сега всяка минута да бе ценна, но за внука бе трудно да се раздели с баба си. По дълбоката си същност съвместното им пътешествие много приличаше на странстванията с Джарбо Чарли. Бе цяла одисея, пътуване не само през Пустошта, но и пътуване към себе си, което му бе доставяло огромно удоволствие, обогатило бе живота му с една нова и задълбочаваща се привързаност към неговия по-възрастен спътник.

Александра приключи разговора с една молба.

— Ще дойдеш ли в Тибубъра, за да ми съобщиш какъв е изходът от начинанието ни? — попита тя. — Ще изпълниш ли тази моя молба, Джереми?

— Да, бабо, разбира се.

Тя се усмихна и му благодари сърдечно. Джереми я целуна и се обърна към конете — хвана юздите на своя и стисна поводите на товарния кон, после се метна на седлото. Александра и останалите изпращачи му помахаха и му пожелаха добър път. Джереми им отговори и се понесе в бърз галоп.

Небето остана облачно, но нямаше дъжд, който да затрудни обратния път на Джереми към земите на север. Когато стигна до сала обаче разбра, че и липсата на дъжд може да бъде неблагоприятна. Нивото на реката бе спаднало и една трета от тежкия сал бе останала на брега.

Салът се намираше между брега и няколко полупотопени в реката дървета. Джереми завърза едно въже за кърмата, съблече се и заплува през бързата ледена вода, за да прикачи въжето около едно дърво. Разтреперан от студ, бързо се облече отново и прикрепил края на въжето към седлата на конете. Като използва един прът за лост, той натисна носа на сала, а конете потеглиха въжето.

Отлетяха скъпоценни часове, докато конете дърпаха въжето, а Джереми стоварваше цялата си тежест върху пръта, за да може огромният съд да се придвижва сантиметър по сантиметър. Когато по-голямата му част вече бе във водата, издърпването му стана по-леко и най-сетне целият сал се плъзна в реката. Джереми качи конете на него и ги завърза, после отблъсна сала от брега, скочи на кърмата и закрепил пръта на място.

Сега нямаше толкова неприятности с водовъртежи, само един почти извъртя сала и подплаши конете. Като наближи отсрещния бряг, Джереми затърси подходящо място, където салът би могъл да се закрепил, докато той иде до носа и го завърже, преди съдът да се плъзне обратно към течението. Избра гъсталак от храсти и млади дръвчета, полупотопени във водата, и насочи сала към него.

Носът се вряза в гъсталака и смачка растителността, после се блъсна в брега. Конете се заклатиха, но премазаните дръвчета задържаха сала, докато Джереми се придвижи към носа. Грабнал въже, той изскочи и успя да го завърже за едно дърво, тъкмо когато салът бе почнал да се плъзга назад във водата. Използва и второ въже, за да го върже по-здрави и изведе конете на брега.

Земята отвъд реката бе неравна, покрита с оплетени коренища и шубраци, но Джереми предпочете да си проправя пътека през тях, отколкото да иде нагоре по реката, защото не искаше да среща хора и да губи време в разговори. След известно време стигна до тесен път, който минаваше край разпръснати къщи и малки ферми. Тръгна по

него и заобиколи южните предградия на Вилкания, после излезе на по-широкия отъпкан път източно от града.

Когато в късния следобед стигна до първата голяма овцевъдна ферма, конете бяха напълно изтощени. Джереми бе не по-малко изморен, но отказа предлаганата му вечеря и легло за преспиване, като обясни на стопаните, че разполага с ограничено време. На свечеряване пое отново с нови коне и ги остави да се придвижат бавно в мрака.

Джереми задремваше по за няколко минути върху седлото, но се стряскаше при всяко спъване на коня в камък сред мрака на безлунната нощ. Късно през нощта спря да си приготви набързо нещо за ядене и да остави конете да попасат. Зачеркна още една резка на календара си и преброи, че остават само четири.

С пукването на зората започна нов мрачен и облачен ден. Наближаваше края на зимата, от няколко дни в този район не бе паднал дъжд и пътят бе сух. Изтръпнал от умора, Джереми продължаваше да кара конете в бърз галоп. Привечер спря в друга ферма, за да помоли за нови коне, след като бе изминал почти двеста километра от разсъмване.

Още една нощ Джереми не слезе от коня, но тъкмо когато реши да спре, за да поспи няколко часа, срещна скитник, ухапан от пепелянка. Качи го на товарния кон и го откара до една ферма, с което загуби няколко часа. По-късно падна подкова на един от конете. За да не се нарани кракът му, трябваше да карат бавно, докато стигнат до друга ферма, където Джереми би могъл да смени конете си.

Подир обед на следния ден конете прецапаха през потока Гундару, който бе изхвърлил носени от пороя дървета на повече от километър от брега си. Малкото селище на изток от потока усилено се готвеше за пристигането на пътуващи стригачи, които обикаляха фермите в този район през пролетта. По здрач Джереми свърна към фермата на семейство Полър, където бяха нощували с баба му.

Стопаните се изплашиха от вида му, очите му бяха зачервени, а лицето — изпито от умора.

— Вие сте изтощен, господин Керик — възкликна Мейнар Полър, а жена му се съгласи с тази констатация. — Трябва да се нахраните добре и да поспите една нощ. Ако не си починете, ще паднете от умора.

— Не мога да остана — отвърна Джереми. — Признателен съм ви за любезността, но сега всеки час е от значение за мене. Ако ми дадете нови коне, ще продължа колкото е възможно по-скоро.

Мейнард въздъхна примирено, неохотно се съгласи и отиде да се разпорежи за оседлаването на отпочинали коне. Сара Полър бързо приготви супа и силен чай за Джереми и се интересува как той и баба му са пресекли придошлия поток Гундару. Докато ѝ разказваше накратко, имаше чувството, че това се е случило в далечното минало. Малко след като се бе нахранил и изпил чая си, видя, че отвън го чакат оседланите коне. Джереми благодари на съпрузите за помощта и пое в сгъстяващия се мрак.

През тази нощ Джереми се събуди на седлото неведнъж, защото конете бяха спрели да пасат и веднага ги връщаше обратно към пътя. Когато се развидели и достигнаха до по-гладки и равни участъци, принуждаваше конете да препускат още по-бързо. Няколко часа след пладне те вече бяха изтощени и Джереми спря в една ферма, за да хапне набързо и да замени конете. Веднага продължи пътешествието си, като намали ход едва когато напълно се стъмни.

Няколко часа преди разсъмване на последния ден Джереми пристигна в странноприемницата Белуедър Ин. Съненият помощник-коњяр му помогна да оседлае нови коне и Джереми премина през тъмните тихи улици на Батхърст. Внимателно огледа кой път трябва да хване на кръстовището в началото на предпланините, защото при силната умора не се доверяваше на чувството си за разстояние и посока. Пътят стана по-стръмен, когато заизвива през планината.

Леденият дъх на зимата още се чувстваше на по-голяма височина, а поради умората Джереми усещаше студа по-силно и пристегна кожуха си. На зазоряване стигна до върха на планината. Конете поеха в галоп, а часовете летяха като минути, докато Джереми се спускаше по източните склонове.

Пресече равнината Иму в ранното утро с надеждата, че ще успее да хване обедния влак в Пенрит. Караше в равномерен галоп, като заобикаляше по-бавни ездачи и коли. Копитата на конете му отекнаха по моста над река Нипиан и Джереми пое краткия път за Пенрит. Ала разочарован намали ход, когато се показа гарата, защото на платформата нямаше никакъв влак.

Разочарованието и притеснението го накараха да забрави за умората си. Ако вече минаваше един часа, щеше да е невъзможно да стигне преди три до Сидни.

Запъхтените коне препускаха по улиците към странноприемницата Нипиан Ин, когато Джереми зърна Бъги пред конюшната.

Бъги подскочи с възторжен вик, но замлъкна и поклати съчувствено глава като огледа Джереми.

— А-а, вижда се, че пътуването е било много изморително — забеляза Бъги.

— Не беше от най-лесните — съгласи се кисело Джереми и скочи от седлото. — Преди колко време замина влакът, Бъги?

— От три дни не е пристигал влак. По неизвестни причини част от релсите при Парамата били повредени и още не са ги поправили — отвърна Бъги.

Джереми знаеше каква е причината и си припомни предупреждението на баба си. Влаковете са били спрени от наемници на Крийви, които сега го очакват някъде в засада по шосето за Сидни.

— Знаеш ли колко е часът? — попита Джереми.

— Да, една-две минути след пладне — отговори Бъги. — Постоянно влизах в чакалнята на странноприемницата, за да гледам часовника и току-що видях, че е дванайсет без няколко минути. Аз ще се погрижа за багажа ти, Джереми. Довел съм някои от нашите коне от Сидни, в конюшната са. Между тях е твоят млад кон.

Джереми кимна доволен. Неговият кон бе силен и бърз. Поведе изморените животни към конюшната, а Бъги бързаше пред него, за да изведе коня му. Джереми бързо прехвърли седлото върху собствения си кон, изведе го навън и се впусна по улицата.

Пресече главното шосе и се насочи към гъстата гора до реката, за да потърси пътя, за който бе споменала баба му. Откри го между края на гората и една ограда, която я делеше от голямо наклонено пасище вляво. Беше тесен, малко по-широк от пътека, минаваше край гората и продължаваше надолу по течението на реката.

Едва поел по този път, Джереми забеляза, че в пасището, на стотина метра от него, има човек. Седеше някак необичайно сред храстите до кичур дървета и придържаше нещо до лицето си. Като измина известно разстояние, вече под нов ъгъл, Джереми можа да види

човека по-ясно. Забеляза, че храстите го прикриват така, че да не бъде забелязан от главното шосе, което той наблюдаваше през морски далекоглед.

Измежду дърветата излезе втори човек, който посочи към Джереми, и първият рязко обърна далекогледа си, после скочи на крака и двамата наблюдатели се шумгнаха в дърветата. Джереми дръпна юздите, пришпори коня си и се понесе в галоп. В същия миг четирима ездачи излязоха измежду дърветата и се насочиха към пътя, който криволичеше между дърветата, затова Джереми виждаше ездачите от време на време. Оградата на пасището ги забави. Двамина слязоха от конете си, за да съборят част от оградата и Джереми имаше вече няколко метра преднина, когато конниците се понесоха по пътя след него. Разстоянието обаче се скъсяваше, защото четиримата биеха безмилостно животните, за да бягат по-бързо.

Когато разстоянието се намали до около триста метра, преследвачите започнаха да стрелят с пистолети, щом Джереми се явеше пред погледите им. Стреляха напосоки и поради бързото движение на конете, прицелът им бе неточен, куршумите се забиваха в земята и в дърветата на няколко метра от Джереми. Той знаеше, че неговият силен кон ще надбяга техните, но преследвачите продължаваха да шибат животните без жал, а куршумите им почнаха да се сипят в шубраците по-близо до Джереми.

Забеляза, че куршумите удрят ниско, отнасяха кора от дърветата на височината на седлото му и Джереми разбра, че се стремят да улучат коня му. Жестокостта на преследвачите събуди у него гняв и той реши, че ще е по-добре да се бие с тях, отколкото да се мъчи да ги надбяга. След един завой излезе на дълга, права отсечка и пришпори коня си, който се понесе с лудо чаткащи копита.

Когато Джереми бе на около трийсет метра от следващия завой, стрелбата по него се поднови. Пистолетите гърмяха, куршумите ровеха пръстта, събаряха листа от дърветата и свистяха през въздуха около Джереми. Конят му бързо взе завоя и стрелбата замря. Джереми опъна юздите и щом конят спря, скочи на земята и завърза бегача си за едно младо дърво край пътя. Извади пистолета си и се върна към завоя, където застана на място въвн от полезрението на преследвачите. Заслуша се в чаткането на копитата. Когато прецени, че ездачите са на

около петдесет метра, Джереми се подаде иззад завоя, прицели се и стреля.

Това свари преследвачите напълно неподготвени. Двамина успяха да насочат pistolетите си и един куршум закачи периферията на шапката на Джереми, но той не обърна никакво внимание и продължи да стреля. Вторият му изстрел свали един преследвач от седлото, а третият пресрещна друг, чийто кон продължаваше да тича. Останалите двама скочиха на земята и се скриха в шубраците от двете страни на пътя.

Четири коня подминаха Джереми, който отвърза своя бегач и го възседна. На известно разстояние четирите коня, останали без ездачи, тръгнаха бавно, дишайки тежко. Като ги настигна, Джереми се наведе и хвана поводите им. Един километър по-надолу край пътя имаше пасище, където пасяха коне и добитък. Джереми отвори портата, пусна четирите коня в пасището и продължи нататък.

На известни интервали се отклоняваха тесни пътища, които водеха към пасища и ферми. Джереми прецени, че трябва да влезе в Сидни от запад, и когато стигна до по-широк път, сви по него. Той минаваше през Кампдън парк, където лозя, овощни и зеленчукови градини и хиляди декари пасища се простираха зад огромна тухлена сграда в грегориански стил.

Пътят се вля в широко поле, което отиваше към югозападния край на Сидни. От предградията към центъра на града движението ставаше все по-оживено и последните километри се сториха на Джереми безконечни. Изгарящ от нетърпение, той се промъкваше между превозните средства, конят му набираше скорост за малко, за да тръгне с бавен ход след миг поради голямото задръстване. Най-сетне се показва Кингс Крос.

Зад един прозорец стоеше на пост стажант, чиито очи се разшириха от радост и вълнение, щом зърна Джереми. Младият човек се отдръпна от прозореца и гръмко се провикна, а Мортън и Джеймс Хаслет, още по-развълнувани, посрещнаха Джереми на входа. Двамата говореха в един глас и питаха дали носи разписка от минния надзирател. Джереми извади подписания списък, разтвори мушамата, в която бе увит и го подаде на Джеймс.

Служителките в кантората се скупчиха наоколо и напрегнато наблюдаваха Джеймс, докато разгъваше и проверяваше разписката.

Мортън се обърна към Джереми и радостта му помръкна.

— Пътуването ти трябва да е било ужасно, сине — продума загрижено. — Изглежда, че не си почивал от много дни.

— Документът за фермата Тибубъра е в ръката ми, и като си отспя една нощ, ще се оправя — увери го Джереми. — Колко е часът?

Мортън извади часовника си и вдигна капака му.

— Почти два и половина, значи ще успеем, но няма време за губене. Разписката редовна ли е, Джеймс?

— Напълно — отвърна Джеймс, прибра я в джоба си и подаде един чек. — За тази сума се уговорихме и се надявам, че имате останалите пари на ръка. Ще ми достави удоволствие да присъствам при завършека на сделката, затова, ако не възразявате, ще ви придружа до Кредитна банка.

Мортън кимна, извади друг чек и прибра двата заедно, усмихнат и с дълбоко задоволство.

— Аз самият ще изпитам огромно удоволствие и ще ми е приятно да ме придружиш. Ще идем пеша, защото е само на две пресечки отук, а уличното движение днес е много натоварено.

Служителите от кантората помогнаха на двамата мъже да облекат палтата си, подадоха им шапките и бастуните, а Джереми последва баща си и Джеймс. Мортън попита за майка си и за пътуването, а Джереми разказа с няколко думи какво се е случило. Джеймс забеляза, че Крийви не бе пожалил пари и усилия, за да осъществи плана си и да заграби фермата Тибубъра.

— И все пак се провали — добави Джеймс. — Това ще покаже на всички, че Крийви не е непобедим. Страшно ми се иска да видя физиономията му, когато той самият го разбере.

— Аз също, но едва ли ще ни се удаде — каза Мортън.

— Така е — съгласи се Джеймс. — Не се е вестявал от седмици в Търговската борса и по другите места, които обикновено посещава.

— Къде е той? — запита Джереми.

Мортън вдигна рамене и поклати глава.

— Предполагам, че си е вкъщи, Джереми. Чувам, че е в града, но не съм го виждал почти от твоето заминаване с мама. — Посочи с бастуна си и се засмя. — Ето Невин Моул, управителят на банката, а него срещам по-често, отколкото бих искал. Но сега изглежда, че той би предпочел да не ни вижда.

Джеймс се разсмя от сърце и се съгласи, а Джереми погледна човека, когото Мортън бе посочил. Гологлав, с пардесю, той стоеше пред входа на голямата банкова сграда. Очевидно наблюдаваше улицата в очакване да стане време да затворят банката, подобно на стажанта, който бе наблюдавал улицата по тъкмо противоположна причина. Дребен и слаб, с близки едно до друго очи и с изострени черти на лицето, Моул се смръщи и влезе вътре.

Миг по-късно Мортън и Джеймс, следвани от Джереми, също влязоха в банката. Първото нещо, което Джереми забеляза, бе някаква неприятна миризма. След това му направи впечатление, че в обширната зала цари тишина. Нямаше клиенти, но касиерите седяха зад решетките на гишетата в дъното на залата, а други служители седяха по бюрата си зад преградката от едната страна на залата, но всички мълчаха или се движеха безшумно.

Мортън и Джеймс замръзнаха и спряха на място тъй внезапно, че Джереми едва не се блъсна в тях. Чак тогава забеляза Крийви, огромното му туловище излизаше извън седалката на стол, поставен от другата страна на залата. Той бе източникът на миризмата и причината за напрегнатата тишина, а служителите се стараеха да се държат така, сякаш не подушваха миризмата, нито виждаха нещо необичайно.

Крийви изглежда страдеше от отвратителна, злокачествена болест. Беше подут и с червени петна по лицето, някои от които се бяха превърнали в открити рани. Пудрата, с която се бе опитал да прикрие раните, ги правеше още по-отблъскващи и образуваше струпеи над гъстата течност, изтичаща от тях. Крийви носеше ленени ръкавици, просмукани от засъхваща жълтеникава течност, което показваше, че и по ръцете му има язви. Острата зловонна миризма на разложение, която се излъчваше от него бе непоносима.

Крийви бе неподвижен, само очите му шареха и излъчваха омраза като гледаше Джереми и другите двама мъже. Няколко мига Мортън и Джеймс останаха вцепенени при вида на Крийви, после Мортън се приближи до преградата пред бюрата на чиновниците, извади чековете и повика с пръст управителя на банката.

— Ето, Моул. С тези чекове изплащам ипотечния заем за фермата Тибубъра — изцяло и в срок.

Управителят неохотно се приближи, смръщен от недоволство. Огледа чековете внимателно и се обърна към Крийви.

— Всичко изглежда напълно редовно, господин Крийви — каза той, сякаш се извиняваше.

Огромният мъж остана все така неподвижен, но малките му очи блестяха от ярост. Измина една минута, в която Моул пристъпваше притеснено от крак на крак, избягвайки погледа на Крийви. Мортън почука нетърпеливо.

— Донеси ипотечната полица и документите за собственост на имота, Моул! Нямам намерение да си губя времето тук!

Управителят на банката отиде до края на залата и влезе в кабинета за поверителни материали, откъдето се върна с папка, която съдържаше нотариални актове и ипотечната полица. Мортън взе папката, прегледа я и подаде документите за собственост на Джереми.

Единият бе стар пергаментов документ с официални печати. Той бе удостоверение за неограничена поземлена собственост, подписано лично от губернатора на Дарлинг, а не от комисионер по имотите. Вторият бе нотариален акт за покупка на земите западно от първоначалните граници на имението чак до река Дарлинг. Джереми сгъна документите и ги прибра внимателно в джоба си. Мортън приключи с проучването на ипотечната полица и я прибра в своя джоб, като побутна чековете към Моул.

Силен шум зад гърба на Джереми разтърси залата и всички се обърнаха да видят какво е станало. Крийви бе паднал от стола и лежеше обърнат настрана — огромна, безформена маса от плът. Моул извика ужасен, спусна се през залата към Крийви, като викаше на чиновниците:

— Доведете лекар! Лекар! Бързо, бързо!

Двама от чиновниците изтичаха навън, Моул, наведен над Крийви, чупеше пръсти притеснен. Джереми обаче виждаше, че е безсмислено да се води лекар. Очите на Крийви бяха отворени, но изцъклени и безжизнени. Мортън и Джеймс гледаха изумени и тихо коментираха факта, че Крийви внезапно бе паднал мъртъв.

Зловонието бе нетърпимо, Мортън се смръщи отвратен и посочи вратата.

— Ние си свършихме работата — каза той. — Да тръгваме и да оставим това тук на Моул.

Напуснаха банката и тръгнаха обратно към Кингс Крос, като разискваха необикновеното събитие, на което бяха станали свидетели.

Мортън не се интересуваше толкова какво го бе причинило, колкото до какви резултати щеше да доведе.

— Не се радвам на ничия смърт — каза той. — Но животът в Сидни без него ще е много по-добър. По-лоша напасть не би могла да ни връхлети.

— Така е — съгласи се Джеймс. — Сега можем да си гледаме работата, без да се боим, че той ни крои някакъв заговор. За някои, разбира се, ще бъде трудно да възстановяват загубеното, особено за вас, сър Мортън.

— Бързо ще го възстановим — увери го Мортън. — Общият икономически климат изглежда се подобрява и очаквам благоприятно развитие. — Усмихна се и се обърна към Джереми. — Сега Бенджамин и Бевърли ще могат да се върнат в Сидни. Щом стигнем до кантората, ще те изпратя с каретата вкъщи, за да си починеш. След това ще напиша писмо до Бенджамин, за да замине по първия параход от Сидни за Окланд. Той и Бевърли би трябвало да пристигнат тук след няколко дни.

Джереми се усмихна щастлив и каза, че очаква с нетърпение да се види отново с несъщия си брат.

— Сигурен съм, че ще бъде голямо облекчение за Бенджамин и Бевърли да не са принудени да се крият и да бъдат потайни — добави той. — Освен това ще могат да се оженят тук. Колкото до Крийви, чудя се от какво е страдал. Никога не съм чувал за подобна болест.

— Нито пък аз — отвърна Мортън и вдигна рамене. — Не знам дали е страдал от определена болест или по-скоро става дума за отдавнашно общо болезнено състояние, което естествено е достигнало до своя край. Няма нужда да си лекар, за да разбереш, че човек с такъв вид определено не е здрав.

Джереми кимна, но обяснението не му се стори убедително. Спомни си за костния амулет и се питаше дали бе възможно той да е предизвикал ужасното състояние на Крийви и смъртта му. В този момент, посред бял ден, когато свръхестественото изглежда най-малко вероятно, Джереми бе по-малко скептичен от когато и да било.

24.

— Къде ще отидеш, след като посетиш фермата Тибубъра? — попита Бенджамин Тавиш. — Пак ли ще тръгнеш да търсиш див добитък?

Джерери поклати глава и пристегна ремъка на седлото си.

— Не, преди да дойдем в Сидни, Фиона и аз бяхме решили да хвърлим поглед върху западната част на Куинсланд, тъй че ще идем там. Засега имаме достатъчно пари и не е необходимо да търсим диви стада, освен ако не ни се прииска.

— Това, което всъщност ме интересува, е кога ти и Фиона бихте могли да се върнете в Сидни, за да ни погостувате. Ние с Бевърли едва успяхме да се запознаем с вас. Искане ни се да вярваме, че ще можем да прекараме по-дълго време с вас.

Джерери се колебаеше как да отговори. Тази тема бе възниквала няколко пъти през последните дни в разговорите му с Бенджамин и Джерери винаги бе изпитвал затруднение да навлезе по-дълбоко в нея. За Бенджамин Пустошта бе просто някаква далечна област, която бе убеден, че няма да му хареса. Не можеше да разбере как някой изобщо би могъл да чувства силно влечение към нея, да вижда в Пустошта начин на живот, да търси в нея смисъл на съществуването си.

— Не можем да обещаем точно кога ще се върнем — каза Джерери, — но ще дойдем. Когато сме отново тук, ще можем да прекараме повече време заедно.

Бенджамин кимна, не бе доволен от отговора, но го прие. Разговаряха в конюшната, където Джерери оседлаваше своя и Фиониния кон за предстоящото им заминаване. В задната част на конюшната Бъги бърбеше с коняря и помощника му, а Фиона говореше с Бевърли, Катерин и Юдора във вътрешния двор пред конюшната.

През последните няколко дни Джерери бе чувствал по-осезаемо, отколкото в детските си години, че Бенджамин е негов по-голям брат, и се бе привързал към него и към красивата му жена. Те внезапно бяха станали собственици на огромно състояние, защото Бевърли бе единственият наследник на Крийви. Първата им задача бе да възмездят

всички, които бяха пострадали от Крийви, и Бенджамин още се мъчеше да разплете сложната плетеница на неговите дела.

Сега Бенджамин повдигна друг въпрос, който изпълваше Джереми със смесени чувства, откакто се бе върнал в Броукън Хил.

— Доста преди датата, определена за раждането на бебето ви, трябва да бъдете в град, където има добър лекар — съветваше го Бенджамин. — Нашето бебе се роди почти без предупредителни симптоми.

— Фиона и аз сме говорили за това — отвърна Джереми. — Естествено, много се радвам, че ще имаме дете, но раждането винаги крие опасности за майката. Фиона ги подценява, но не и аз. Затова се вълнувам повече за нейното здраве и повече държа да бъдем близо до лекар, отколкото самата тя.

— Изглежда, че всички жени са такива — забеляза Бенджамин с известно учудване. — Те като че ли са надарени с повече кураж и ако мъжете трябваше да раждат, навярно на света щеше да има много малко хора. — Засмя се и поклати глава. — Бевърли и в други отношения е по-смела от мен. В Окланд, когато дойде време да кажем на пастора истинските си имена и да го помолим да ни венчае, аз нямах кураж да се явя пред него.

— Бевърли ли трябваше да го стори? — засмя се Джереми.

— В известен смисъл, да. Тя поговорила насаме с жената на пастора, която казала на съпруга си. Той прояви разбиране, венчахме се тихо и набързо, без предварително оповестяване в църквата.

И двамата се засмяха, докато Джереми поставяше седлото върху коня на Фиона. Бенджамин надникна навън, като чу приближаването на карета, която мина по алеята и спря във вътрешния двор.

— Ето го сър Мортън и лейди Керик. Идват да ви изпратят, Джереми. Знаеш ли, че никой не е претърпял по-големи финансови загуби заради злодеянията на Крийви, отколкото сър Мортън, но той отказва да вземе дори и петак. Аз настоях и се мъчех да го убедя, докато той ме прекъсна много рязко. Всичките ми доводи останаха безполезни.

— Той е горд човек — потвърди Джереми. — Има собствено място в живота и предпочита сам и със своите методи да се грижи за работата си.

— Вярно е — съгласи се Бенджамин. — В това отношение ти изглежда доста приличаш на него. Когато намериш своето място в живота, обзалагам се, че ще бъдеш също като него.

Джерери закопча ремъците на седлото и се усмихна. Изпитваше дълбоко уважение и обич към баща си и му бе приятно да мисли, че притежава някои от неговите качества. Отвън се дочу оживен разговор, когато Мортън и Джулия слязоха от каретата. След миг Мортън остави Джулия при жените и влезе в конюшнията.

Той подаде на Джерери пакет в мушамен плик и се поздрави с двамата братя.

— Това са писма за Тибубъра — обясни Мортън. — Снощи пристигна параход с поща от Англия. Пратих един стажант да прибере пощата за фермата, защото по тебе ще стигне по-бързо. Едно от писмата изглежда, че е от брокер на вълнената борса.

— Може да съдържа добри новини за постъпленията в банковата сметка на фермата — предположи Джерери и прибра пакета в торбата зад седлото си. — Ако е така, малко са закъснели, защото добрите новини бяха нужни на баба по-рано.

Мортън се засмя и изрази съгласието си.

— Да, мисля, че новините са точно такива, Джерери. Всички новини, свързани с бизнеса в Англия, сега са много добри. Изглежда, че пазарът на вълна отново е в подем. — Мортън се обърна към Бенджамин: — Говорих с човека, който купи от мен онази къща на Грейс стрийт. Съгласен е да я продаде. Смята да иска по-голяма сума, отколкото изплати на мене, но каза, че ще я даде на приемлива цена.

— Отлично! — възкликна радостно Бенджамин. — Това е отлично, сър Мортън. Бевърли и аз искаме да живеем в тази къща. Както ви казах, не желяех да се обърна лично към собственика, защото не го познавам, и съм ви много благодарен, че го сторихте вместо мен. Няма да промени решението си, нали?

Мортън увери Бенджамин, че човекът ще му продаде къщата, а Джерери слушаше разговора им, докато нареждаше багажа си. На няколко пъти Бенджамин и Бевърли бяха споменали, че искат да живеят точно в тази къща, което му се струваше странно. Тя бе в съседство с друга къща, която вече притежаваха, защото Бевърли я бе наследила от Крийви.

Като пое поводите, Джереми извика Бъги и изведе конете навън. Мортън и Бенджамин го последваха.

— Няма да стигнете далече днес, Джереми — забеляза Мортън. — Наближава пладне, а дните са все още къси.

— Да, днес ще стигнем само до Пенрит, татко. Нямаме особено бърза работа. След онова пътуване до Броукън Хил, сега искам да се движим спокойно и с удоволствие.

Мортън се засмя, но след това заговори сериозно.

— Сине, ако се опитам да ти благодаря за онова, което свърши при предишното си пътуване, ще трябва да те задържа цяла седмица и пак няма да съм ти благодарил достатъчно. Ще ти кажа само, че ще бъда вечно признателен за това, както и за факта, че имам син като тебе. И много те моля да дойдете пак и да ни гостувате, когато ви е възможно.

Джереми не можа да намери подходящ отговор и само кимна. Това се оказа подходящо, защото Мортън се усмихна с блеснали от вълнение очи. Отидоха при жените във вътрешния двор и за миг настъпи мълчание. След това Джереми и Фиона започнаха да се сбогуват с всички.

Градът потискаше Джереми и разпалваше нетърпението му да се върне в Пустошта. Знаеше, че и Фиона изпитва същото. Въпреки това раздялата с тези, които бе обикнал, го натъжи, а и очите на Фиона бяха насълзени, когато я повдигна към седлото ѝ. Джереми яхна коня си и напуснаха вътрешния двор, като всички махаха за сбогом. Последен яздеше Бъги, като водеше товарния кон и още няколко резервни коне.

Вместо да тръгнат по Парамата роуд и да минат през предградията, Джереми предпочете да излязат на полския път, за който му бе говорила Александра. Шумните улици скоро останаха зад тях, а край пътя, който започваше в края на града, се редуваха малки чифлици и пасища.

Заедно с града, зад тях остана и тъгата от раздялата и кой знае защо в този момент Джереми почувства, че животът е прекрасен и пълен с обещания. Духаше хладен ветрец откъм морето, но денят бе ясен и слънчев, с лъх на пролет. Чифликчиите почистваха дворовете си след зимните дъждове и поправяха плуговете, а край пътя бяха напъпили полски цветя. По небето прелитаха ята от папагали, гълъби и други птици, които оживяваха деня с чуруликането си.

Движението бе слабо, а когато свиха по шосето през Кампдън парк, се оказаха единствените пътници. Фиона се учуди, че шосето прекосява имота, вместо да го заобиколи, а Джереми изказа предположението, че собствениците са разрешили построяването му, за да улеснят движението на хората в този район.

— Имението е огромно — изтъкна той. — Ако шосето го заобикаля, ще трябва да се удължи с много километри.

Фиона кимна, после тримата спътници помахаха на градинаря, който поправяше подпорите на лозниците зад голямата къща. След като подмина лозята и овощните градини, шосето стигна до кошари и заградено пасище, където пасяха чистокръвни мериносови овце. Понататък се простираха ниски, обрасли с трева хълмове. Разпръснати овчи стада белееха на фона на бледата пролетна зеленина по хълмовете. Отдалече няколко пастири помахаха на Джереми, Фиона и Бъги.

Отвъд границата на Кампдън парк сградите на съседните имоти бяха по-далече от шосето, а ливадите постепенно преминаха в храсталак и гори. Показа се реката, с високи дървета по бреговете ѝ, после шосето се вля в пътя, който водеше на север към Пенрит. Джереми посочи четирите коня в пасището. Те пасяха спокойно, вече без юзди и седла, сред други коне и крави.

Джереми коментираше весело колко ли ще се е зарадвал собственикът на пасището, че се е сдобил с още четири коня в пълна амуниция. Но малко по-късно усмивката му изчезна. В деня след пристигането си в Сидни, Джереми бе уведолил градските власти за нападението срещу него, а полицаите бяха намерили два трупа в храстите край пътя. Съжالياваше, че му се бе наложило да убива хора и сега му се струваше, че смъртта витае над този завой.

Фиона забеляза оголени кръгове по дърветата, където куршуми бяха отпразли кората им. Тези свидетели за смъртната опасност, която бе заплашвала Джереми, я накараха да изтръпне и да замълчи. Джереми, който бе тръгнал на път в особено добро настроение, бързо се отърси от мрачните чувства. Заговори бодро и започна да се шегува с Фиона, докато и тя отново се развесели, на красивото ѝ лице пак изгрялъчезарната ѝ усмивка, която бе непресъхващ извор на радост в живота на Джереми.

Когато стигнаха до края на този път, слънцето се бе скрило зад Сините планини и птиците заспиваха в гнездата си след гъстата гора край реката. Направиха си лагер на мястото, където Джереми се бе срещнал с Джарбо Чарли, и запалиха огън в същия, обграден с камъни кръг. Лумнаха пламъци, водата в канчетата завираше, а в тенджерките се приготвяше храна.

Фиона разбъркваше яденето и се чудеше на дълбоката пепел в кръга, заграден с камъни.

— Много дърва са изгорели тук — добави тя. — Или твоят приятел е лагерувал дълго на това място, Джереми, или и други хора са използвали същия лагер.

— Други хора са го направили — отговори Джереми. — Джарбо Чарли казваше, че е намерил кръга обграден с камъни, които са били поставени много години преди това.

— Тук ли намери бутилката, която използваше като шише за вода? — попита Бъги. — Онова дете се счупи.

Джереми кимна и посочи мястото край огъня, където Джарбо Чарли изровил бутилката, затрупана с клони и листак. Задаваха си въпроса кой ли е лагерувал тук в по-старо време, после заговориха за други неща. Фиона напълни чиниите с храна, а апетитната миризма на сочните агнешки котлети, на картофите и зеленчука се подсилваше от приятния дъх на дим, защото бяха сготвени върху открит огън.

Когато легнаха край огъня, завити в одеялата си, Джереми се чувстваше тъй щастлив, че дълго не можа да заспи. До него бе любимата му Фиона, сложила глава на рамото му, а преди да настъпи следната зима, щяха да имат дете. Очакваше с нетърпение да види отново баба си и да ѝ предаде документите за собственост на фермата. Но освен това изпитваше и някакво върховно задоволство, което не можеше да определи, затова го отдаваше на съчетанието на всичко останало.

Преди разсъмване, още в тъмно излязоха от гората и преминаха по моста над река Нипиан. Когато се развидели, вече бяха прехвърлили предпланините и яздеха по стръмните планински склонове. Зимният студ още владееше по високите места и тримата ездачи загърнаха кожусите си, когато пресичаха хребета на планинската верига и започнаха да се спускат от обратната ѝ страна. По здрач спряха на лагер край шосето, западно от Батхърст, пред прага на Пустошта.

На другия ден вече бяха в земята, която обичаха, огромните простори на Пустошта стигаха до хоризонта във всички посоки. Спираха във фермите, чиито стопани бяха оказали помощ на Джереми и баба му и нощуваха в някои от тях, когато пристигаха в края на деня. Джереми носеше подаръци за всички — пури за мъжете, по няколко метра муселин и дантела за жените, играчки и бонбони за децата. Хората приемаха подаръците с радост, но и с протести, защото не бяха очаквали никаква отплата.

Времето бе променливо, имаше няколко облачни и дъждовни дни, но студените ветрове бяха прогонили поройните дъждове чак до следната година. Пролетта настъпваше в Пустошта. Слънчевите дни извикваха на живот нови кълнове и нова зеленина в широките савани, раздвижваха се и животните. Птици ему пресичаха пътя пред копитата на конете, храстите гъмжаха от дребни животинки. Червено кенгуру, кенгурата, дребни като зайци, и змии се стрелкаха по хълмовете. Дрезгави викове на папагали, безумният смях на птиците кукабура и крясъците на други пернати се сливаха в нестихващ звуков фон. В малкото селище Гундару вече бяха пристигнали първите пътуващи стригачи на овце.

От разговорите си във фермите Джереми научи, че неговото скорострелно пътешествие заедно с баба му вече е включено в неписаната история на Пустошта, преразказана с разкрасяване на фактите от скитниците. Научи също, че река Дарлинг още е придошла. На запад от Гундару говори с пътници, напуснали неотдавна Вилкания, които потвърдиха, че има наводнение. Никой не знаеше дали фериботът работи, което означаваше, че може би пътуването им ще се забави.

Пристигнаха във Вилкания в студен, но слънчев ден. Бриз откъм реката вдигаше вихрушки от прах из града. Като язدهа по улиците, Джереми си разменяше поздрави с хора, които са били в тълпата около сала през оня ден, в който той и баба му бяха прекосили реката. Когато се показа кея, Джереми с облекчение видя, че желязното въже за ферибота стоеше опънато през реката и големият, подобен на платформа ферибот чакаше до пристана.

Механикът на ферибота, едър и добродушен, около петдесетгодишен човек, също бе наблюдавал тръгването на Джереми със сала. Той поздрави Джереми приятелски и вдигна шапка на Фиона,

представяйки се като Джейк Ръдъл. След като прибра парите за таксата, той отвори вратата на ферибота, за да качат конете.

— Знаех, че ще преплавате реката със сала живи и здрави, господин Керик — похвали се той. — Но съм сигурен, че сега ще я прекосите с по-малко напрежение.

— Не се съмнявам — засмя се Джереми. — На връщане ще се отбия да благодаря на господин Спини, че ни разреши да използваме сала.

— Той ще се зарадва да си поговорите пак. Когато намериха сала пак от тази страна на реката, разбрахме, че наистина много сте бързали. Скоро ще го върнат пак на пристана.

Реката все още беше придошла, но нивото ѝ бе много по-ниско от предишния път. Като завързаха конете, Джейк нагласи руля в края на ферибота и той потегли, като се плъзгаше с трясък по желязното въже.

Джейк управляваше ферибота, като се съобразяваше със скоростта на течението и изразяваше задоволство от нивото на водата.

— През лятото, когато водата намалее и течението стане съвсем бавно, ми отнема много дълго време да прекося реката — обясняваше той. — Но пък тогава тя е толкова плитка, че може да се премине на кон и малко хора използват ферибота. Най-много работа имам, когато докарват остриганата вълна от фермата Тибубъра и я товарят на речните параходи.

— Но не ти е толкова тежко, както когато са докарвали тук и вълна от фермата Уаямба, нали? — забеляза Джереми.

— Така е — отвърна Джейк. — Печалбите от ферибота сега са каквито бяха по-рано, но собственикът му притежава и пристани и лодки, така че печели добре, макар да не е много щедър с надниците.

Джереми слушаше с усмивка, а Джейк продължаваше да говори за реката. Казваше, че дори когато е най-плитка през лятото, цветът ѝ бил същият като сега. Водата винаги имала кален цвят, затова се шегували, че е единствената река на света, която тече с дъното нагоре.

Фериботът се приближи до отсрещния бряг и Джейк умело го спря. Джереми и спътниците му изведоха конете, възседнаха ги и тръгнаха по стръмния бряг, махайки за сбогом на Джейк, който вече връщаше ферибота обратно.

Като изкачиха стръмнината, тримата спътници поеха по пътя на запад. На забележката на Фиона, че този път е доста отдалечен от главния за фермата Тибубъра, Джереми отговори, че главният път е бил прокаран върху първоначално придобитата земя, а земите на запад от старите граници на имението до река Дарлинг са били купени покъсно.

— Същото са направили и собствениците на Уаямба — добави той. — Така не само са осигурили повече пасища за овцете, но са предотвратили възможността на западния бряг на реката да се основат други ферми и да нарушават територията на Тибубъра и Уаямба.

— Това не е изключено — каза Фиона. — Допълнително закупената земя е достатъчно голяма, за да изникнат още няколко ферми. Отдавна съм чувала, че размерите на Уаямба и Тибубъра трудно могат да се обрисуват с думи.

Джереми бе съгласен с това и изтъкна, че пътуването му с овцете и каруците през фермата Уаямба му е отнело няколко дни. Продължиха да разговарят, докато се отдалечаваха от реката. Когато тя и градът останаха зад хоризонта, околността отново им напомни за дълбоката пустош, за безкрайните далечни простори. Пътят се точеше през грамадни пространства с обрасли в хресталак хълмове, пасища и пръснати сред тях евкалиптови и други гори.

По залез спряха да лагеруват край няколко полуизсъхнали каучукови дървета и продължиха пътя си рано на другата сутрин. Слънцето изгря, приятната му топлина прогони нощния хлад и събуди новия пролетен ден, изпълнен със забързани животни и пърхащи птици. Тримата спътници стигнаха до чемшировата гора в подножието на Голата планина и свърнаха по пътя, който пресичаше планината и продължаваше на север през имението Тибубъра.

На хребета на планината спряха конете си, за да погледат огромната овцевъдна ферма, която стигаше до далечните хоризонти в три посоки. Бе тъй обширна, че в различните ѝ райони времето не бе еднакво. Към отдалечените кошари на северозапад валеше дъжд, на други места разкъсани облаци хвърляха по земята движещи се сенки, а далнините на юг и на изток блестяха огрени от слънце. Джереми отново изпита странното усещане, че тези простори са му познати, а Фиона гледаше захласната и с благоговение.

Гледката направи огромно впечатление и на Бъги, изпъкналите му очи се разшириха и той заклати глава от възторг.

— Никога не съм виждал такава хубава паша за стадата в Пустошта — възкликна той. — Тук могат да се отглеждат стотици хиляди овце. Това сякаш не е ферма, а цял щат.

— Наистина — съгласи се Фиона. — Едва сега разбирам какъв риск е поела баба ти с ипотеката, Джереми, и се чудя как е издържала на огромното напрежение.

— Да, и тя все още живее в това напрежение — откликна Джереми. — При последния ни разговор изглеждаше уверена, че ще стигна до Сидни навреме. Но не знам дали наистина е била убедена, защото е трудно да се разгадаят мислите ѝ. Във всеки случай, скоро ще научи каква е била развръзката.

Фиона се усмихна и дръпна юздите. Продължиха да яздят през планината, после се спуснаха надолу по широкия отъпкан път през фермата. В очакване на стригането, стадата бяха докарани по-близо, отколкото при първото преминаване на Джереми. Сега той ги виждаше ту тук, ту там в далечината, докато препускаше със спътниците си през вълнистия терен по хълмовете, обрасли с храсти и дребни евкалиптови дървета и през просторни долини, където вятърът къдреше високите треви.

Показа се долината, където Джереми по-рано бе срещнал Айзак Логан. Пастирът и сега беше там с друго стадо. Щом видя тримата ездаци, Айзак остави овцете на ратая и се впусна в галоп към пътя. Джереми му представи Фиона, на която пастирът вдигна шапка, и Бъги, с когото си кимнаха. След това Айзак побърза да запита дали Джереми е стигнал навреме до Сидни.

Брадятият пастир извика от радост, като чу отговора.

— Това е най-добрата новина, господин Джереми, честно слово! Госпожа Керик беше сигурна, че ще успееш, и всъщност никой не се съмняваше. Все пак голямо удоволствие е да го чуя от твоите уста.

— Знам, че е така — кимна Джереми. — Разрешението на въпроса е от изключително значение за всички тук, не само за баба ми.

— Така е и дори нещо повече — увери го Айзак. — Мнозина от нас са прекарвали тук почти целия си живот и сме привързани към госпожа Керик и към нейното семейство. Ако с фермата или със

семейство Керик се случи нещо лошо, то е беда за всички ни. С твое разрешение ще изпратя ратая да отнесе новината до близките кошари.

— Това е идея — отвърна Джереми. — Ще стигне ли до главните кошари и до фермерската къща преди да се мръкне?

Айзак се разсмя от сърце и поклати глава, като започна да изброява кошарите в централната южна част на фермата. Обясни на Джереми, че сега са до кошарите на Гиджи, а на север са кошарите Бор, Бингара и още няколко.

— Последните кошари преди да стигне до главните са кошарите Динго. По-рано ги наричаха Бушрейнджър, но аз бях там пред много години, когато госпожа Керик им смени името. Ще разберете, че сте в кошарите Динго, като подминете дългата долина на запад от пътя; точно по средата ѝ се издига могила. Ако яздите бързо, ще стигнете до главните кошари утре по пладне.

— Тогава да тръгваме — каза Джереми. — Надявам се скоро да се видим пак, Айзак.

Пастирът изказа същата надежда, вдигна шапка на Фиона и се върна при стадото си, а Джереми и спътниците му продължиха по пътя. Яздеха в бърз галоп, затова не можеха да разговарят. Джереми се вгълби в мислите си, но безуспешно се мъчеше да анализира необикновеното чувство, което фермата събуждаше у него.

Това чувство се бе загнездило в гърдите му, бе подобно на усещането, което човек изпитва, когато види нещо познато, но Джереми не бе в състояние да го характеризира по-точно. Освен това в този момент му бе трудно да определи същността на чувството си, защото очакваше с нетърпение да види баба си, а от самото начало на пътуването бе обладан от някакво дълбоко вътрешно удовлетворение. Опита се да не обръща внимание на особеното чувство, но то оставаше като фон на всичките му мисли.

Небето се заоблачи, от северозапад дъждът приближаваше. Късно следобед вятърът стана по-студен и с дъх на влага, което предвещаваше, че ще вали. Като спряха да нощуват, Джереми и Бъги построиха колиба от дървесна кора и първите капки зачукаха по покрива ѝ, докато вечеряха. Дъждът беше лек, чукаше тихо над главите им.

Когато легнаха, загърнати в одеялата си, Бъги заспа веднага. Джереми заговори тихо с Фиона, като се опита да ѝ обясни особеното

въздействие, което фермата оказваше върху него.

— Сигурно изпитваш такова чувство, защото като дете си слушал да се говори за фермата — предположи Фиона. — Бледите спомени от детството могат да превърнат впечатленията от това, което си чул, в чувство, че си го виждал.

Нейното обяснение не отчиташе усещането му, че това чувство само наподобява на спомен за нещо наистина видяно, но Джереми знаеше, че не бе успял да се изрази ясно. Той привидно се съгласи с думите ѝ, след което Фиона се настани удобно с глава на рамото му. След миг дишането ѝ стана равномерно, а Джереми продължи да слуша тихия ромон на дъжда, докато заспа.

В ранните, още тъмни часове на утрото той се събуди с ясен и свеж спомен за съня си — смътното възпоминание за друг сън през първата нощ, която бе прекарал във фермата, сега се превърна в ярък спомен, защото току-що бе сънувал същото нещо. Сънищата му и в двата случая представляваха бързо сменящи се сцени от живота му — от ранно детство до сега. Единствената разлика бе, че сънят, от който току-що се бе събудил, включваше някои от най-последните събития.

Джереми помисли върху съновиденията си, но реши, че те са безсмислени асоциации на подсъзнанието му. Спомни си, че в настъпващия ден ще се види с баба си и към дълбокото вътрешно удовлетворение, което го изпълваше от самото начало на това пътуване, се прибави ново радостно вълнение. Лежеше и слушаше трополенето на дъжда по колибата и чакаше да дойде време за ставане.

Когато прецени, че скоро трябва да се разсъмне, Джереми стана и стъкна огъня под навеса пред колибата. Фиона се размърда щом огънят запраща, а Бъги спря да хърка и се измъкна от одеялото си. Фиона притопли останалото от вечеря ядене, Джереми и Бъги облякоха мушамите си и започнаха да оседлават конете. На зазоряване Джереми чу шум в дървото над колибата. Вдигна очи и видя, че от клоните излита един червен ястреб.

Поеха по мокрия път, конете газеха в локви, но дъждът бе много слаб. След около два часа Джереми разбра, че са стигнали до кошарите Динго, защото видя дългата долина, за която му бе споменал Айзак. Край пътя имаше наредени в кръгове и почернели от огъня камъни на места, където очевидно често бяха лагерували хора.

Дъждът вече едва ръмеше и след малко съвсем спря. Към обед дърветата и храстите се разрешиха в подножието на дълъг, бавно издигащ се склон, обрасъл със спинифекс. Джереми се взираше жадно напред, защото интуитивно чувстваше, че главните кошари ще са сред ливадите от другата страна на склона.

Друг червен ястреб — а може да беше и същият — прелетя над главите им и се понесе над пътя пред ездачите. После се издигна нагоре и литна на запад, бързо размахвайки крила. След миг се превърна в точка сред облачното небе и напълно изчезна. Бъги промърмори, че ястребът сигурно се е спуснал надолу за някаква плячка, но не е успял да я клъвне. Джереми се съгласи с кимване на глава, макар да не бе видял нито змия, нито някакво дребно животинче по пътя.

Продължиха да яздат нагоре по невидимата следа, оставена от ястреба. На върха на възвишението спряха рязко, когато пред погледите им се показаха главните кошари. Фиона и Бъги възторжено възкликнаха, но Джереми мълчеше потресен. В гърдите му бушуваха бурни чувства и внезапно прозрение.

Главните кошари се различаваха от останалите също толкова, колкото Тибубъра се различаваше от другите ферми. Склонът се спускаше към огромна долина, през чийто център минаваше обграден от дървета поток. Фермерската къща бе издигната на хълм пред потока. От едната страна на хълма се намираха стригачницата и кошарите, складовете, жилищните сгради, готварницата и други постройки на фермерския комплекс. От другата му страна се простираха цветни овощни градини, край потока бяха наредени къщите на женените пастири, а още по-нататък се виждаше едно аборигенско село.

Най-силно бе впечатлението от фермерската къща. Изникнала внезапно от далечната пустош, тя поразяваше най-напред с вида си. Беше триетажна каменна сграда, заобиколена от красиви градини, и като се изключат колоните на входния портал, не бе украсена с никакви архитектурни детайли. Огромните ѝ размери и правите семпли линии я обграждаха с атмосфера на власт и сила. Къщата доминираше над безбрежните простори наоколо като величествен каменен страж, застанал на хълма.

Изправен пред тази гледка, Джереми отново изпита вълнението от съня, който му се бе явил два пъти в земите на фермата. Целият низ

от събития в живота му сякаш го бе водил неизбежно към това място и към този миг. Вътрешното удовлетворение по време на това пътуване бе изникнало от дълбините на душата му, защото някъде в подсъзнанието си от самото начало бе знаел къде отива; чувството, че вижда нещо познато, бе всъщност чувство, че се завръща у дома. Това бе истинското му завръщане.

— Какво великолепие, Джереми — промълви Фиона с благоговение. — Тук е тъй различно от другите ферми с разхвърляните им безразборно бараки и навеси. Но не само по външен вид, тук има нещо... — Гласът ѝ замря, защото не можеше да намери подходящи думи и Фиона въздъхна с възхищение. — Да попаднеш на такова място тъй далеч в Голямата пустош, е истинско чудо. Джереми, нека да останем тук известно време.

Джереми остана безмълвен, обзет от учудване и радост. След няколко мига се обърна към Фиона:

— Не, нека останем тук завинаги, скъпа моя. Нека прекараме тук останалата част от живота си.

— Това ли е мястото, което си търсил? — извика Фиона щастлива. — Търсил си фермата Тибубъра, без сам да го знаеш, така ли е?

Джереми повдигна рамене, загледан в къщата.

— В известен смисъл може би съм го знаел, без да го осъзнавам напълно — отвърна той. — Но мисля, че баба ми го е знаела, затова поиска да дойда тук.

— И да си го знаел, и да не си — обади се весело Бъги, — аз съм страшно доволен. Готов съм да дам почивка на уморените си крака, а по-хубаво място от това не съм виждал в живота си.

— Тук винаги ще бъдеш у дома си, Бъги — увери го Джереми. — Ще имаш дом, в който ще можеш да правиш каквото поискаш.

Изпъкналите очи на стареца светнаха от радост, той се засмя до уши и кимна. Джереми и Фиона се погледнаха усмихнати щастливо и подкараха конете надолу. Някой от пастирите ги бе забелязал и започна да бие камбаната на фермата, за да възвести пристигането на пътниците.

Чистият, мелодичен звън на камбаната се понесе надалече. В същото време природните сили сякаш се съюзиха, за да ознаменуват този миг с чудна красота. Облаците се разкъсаха, огромна сияйна дъга

се изви над долината и обагри светлите проблясъци в многоцветието си. Подобно слънчеви лъчи, проникнали през стъклопис, те огряваха долината, която заприлича на огромна катедрала, чийто олтар бе къщата на хълма.

Една жена излезе от къщата и Джереми веднага позна баба си, която тръгна по пътеката през моравата към подножието на хълма. Александра помахаше с ръка. Джереми и Фиона отвърнаха отдалече на поздрава ѝ и препуснаха по-бързо по склона. Джереми забеляза, че между колибите в аборигенското село се издига гъст дим.

Само след миг над чаткането на конските копита Джереми дочу — ту извисяващи се, ту снишаващи се — звуците на бамбуковите свирки диджериду, ритмичните удари на палките, после мъжки и женски гласове, които се сливаха в напев. Макар да противоречеше на разума и логиката, Джереми знаеше, че аборигените бяха наблюдавали и чакали. Сега часът бе настъпил и те започваха своя тържествен ритуал, за да отбележат пристигането на новите владетели на Тибубъра.

Издание:

Аарон Флетчър. Дългото завръщане

ИК „Калпазанов“, София, 1994

Американска. Първо издание

Редактор: Николинка Хинкова

Коректор: Велина Парахулева

ISBN: 954-17-0043-8

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.